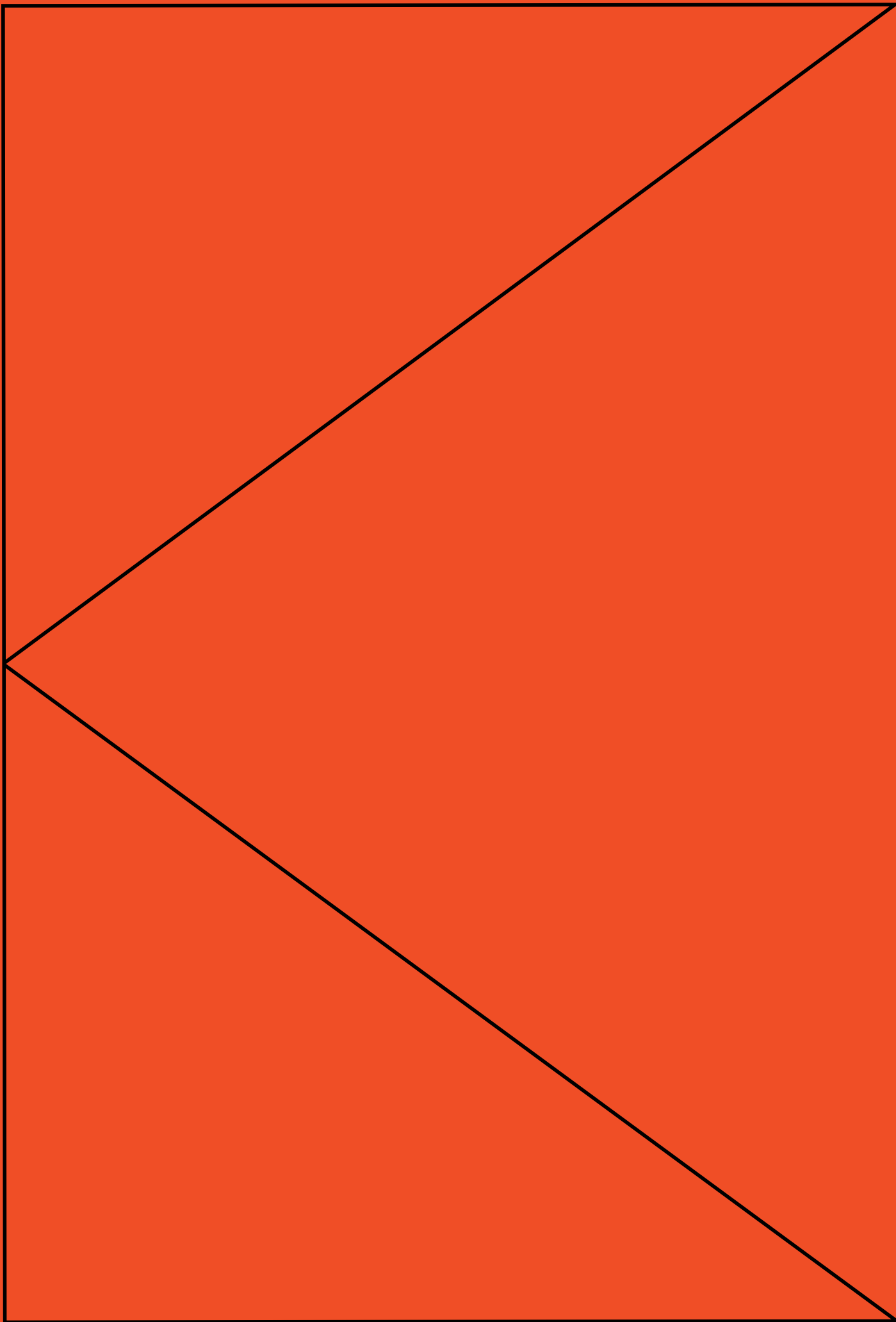

Kaunas –
Europos kultūros
sostinė
2022

Liudininkų parodymai

Iš laikinosios
į šiuolaikinę

Ižanginis žodis

2023-ieji – „Kauno – Europos kultūros sostinės“ – septynerius metus trukusio įkalnių ir ambicingų kultūrinių praktikų paženklinto projekto – užbaigimo ir refleksijos metai. Projekto, kuris tapo naujų vadybos, auditorijų vystymo, bendrakūrystės praktikų, masinių renginių prodiusavimo įgūdžių, regioninės kultūros politikos strategijų, naujų partnerysčių, kompetencijų, kultūros srities lyderių kalve ir, žvelgiant iš įvairių kitų kultūros sektoriaus profesinių perspektyvų, – naujų kultūrinių praktikų laboratorija.

Jums atsivertus šią knygą, projekto „Kaunas 2022“ komanda bus jau išsiskirsčiusi, projektą rengusi įstaiga – likviduota. Kompetencijos, sukauptos įgyvendinant projektą, neabejotinai ir toliau cirkuliuos Lietuvos kultūros sektoriuje ir jau išsiliejo platyn naujų kūrybinių organizacijų ir tęstinių „Kauno 2022“ renginių iniciatyvų formomis. Nepaisant to, vienas paskutiniųjų darbų, kurį prieš uždarydami įstaigos duris jaučiame būtinybę atlikti kaip projekto komanda, – apibendrinti ir pasidalinti per septynerius metus surinktomis patirtimis, iš vienos pusės, atspindinčiomis tipinius kultūros organizacijų kasdienos iššūkius, iš kitos – būdingomis tik šiam proginiam ir monumentaliam kultūros projekto žanrui. Šios žinios – „Kauno 2022“ nematerialaus palikimo fragmentas – publiką pasieks kaip leidinių rinkinys, kurį sudarys trys metodologinės publikacijos, projekto poveikio tyrimo ataskaita ir ši knyga (visi leidiniai viešunami nuo 2023 m. rugsėjo mėn.).

„Kaunas 2022“. *Liudininkų parodymai* – tai asmeninių refleksijų, atsiminimų, nuomonių apie „Kauno 2022“ projektą rinkinys, kurį sudaro apie 100-o projekto kūrėjų, partnerių, rėmėjų ir dalyvių citatų. 100-o iš kelių tūkstančių, prisidėjusių prie projekto realizacijos, kas išduoda šį pasakojimą esant subjektyvų, selektyvų, o kartais dėl jo daugiabalsiškumo – ir prieštaringą, nevienareikšmį.

Knygoje pasakojami įvykiai aprėpia laikotarpį nuo 2012 m. užsimezgdusios, sentimentais ir ambicingomis vizijomis pažymėtos „Kauno 2022“ pradžios iki daugiausiai praktinių projekto valdymo ir prodiusavimo įgūdžių pareikalavusių 2022-ųjų. 2023 metais asmeninių pokalbių metu surinkta, pačių autorių užrašyta arba iš ankstesnių publikacijų atrinkta knygos medžiaga yra sunerta ant projekto „Kaunas 2022“ chronologinės ašies, bet nėra idealiai nuosekli, todėl gali būti skaitoma atsiverčiant skirtingus knygos fragmentus arba vadovaujantis knygos raktažodžių rodykle, taip susikuriant savo pasakojimą.

Priskiriame šį leidinį dokumentiniam žanrui, suteikiančiam galimybę savarankiškai analizuoti Europos kultūros sostinių reiškinį, „Kauno 2022“ vadybos ir kūrybos praktikas, taip pat pažvelgti į emocijų prisisunkusius projekto užkulisius. Taip, ši knyga kupina emocijų, nuo kurių, kaip ir nuo savo kūrybinių praktikų, knygos herojai nesistengė ir turbūt nėra pajėgūs atsiriboti. Asmeniškai citatų autorių išsikalbėjimai formuoja ir vieną pagrindinių šios knygos pasakojimo gijų, siejančią kultūros sektoriaus veikėjų patirtis savo pačių gyvenimo projekte.

Tikiuosi, kad knyga atras savo paskirtį kultūros organizatorių, tyrinėtojų, būsimų kultūros sostinių kūrėjų, kultūros politikos gaires formuojančių specialistų veikloje, ir kviečiu skaitytojus leisti į bendrą projekto refleksiją bei diskusiją su knygos veikėjais.

ANĄ
KOČEGAROVA-MAJ,
knygos sudarytoja,
projekto
„Kaunas 2022“
programų vadovė

Įvadas

Kaip matysite iš šios subjektyvios istorijos, kurią sudaro *Intriga, Peripetijos* ir *Kulminacija*, „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ buvo sukurtas, surežisuotas, surepetuotas ir viešai apžiūrai pristatytas klasikinės dramos struktūra paremtas kūrinys. Gana preciziškai planuodami septynerių metų kelionę, kurios uždavinys buvo pakeisti keliaujančius, kad šie pakeistų miestą, pasirinkome per šimtmečius pasiteisinsią dramos struktūrą. Kiek joje komedijos, kiek tragedijos – kviečiame įvertinti mūsų mielą dalyvį, skaitytoją ir žiūrovą.

Prologas į dalyvaujamojo spektaklio veiksmą vyko nuo 2012 iki 2018 metų. Būtent šiuo laikotarpiu savo miestui parašėme pjesę ir scenarijų (paraišką), užkūrėme repeticijas, o vėliau visi kartu ir suvaidinome, kiekvienas vis kitame vaidmenyje. Jeigu skaitote šią knygą, esate vienas iš šios dramos veikėjų.

Turinys

Intriga

2012

2014

Intriga 2012–2018	8–105
Peripetijos 2019–2021	106–207
Kulminacija 2022	208–303
Liudininkai	304–319
Raktažodžiai	320–321
„Kauno 2022“ organizatoriai, bendruomenė, rėmėjai	322–325
Fotografijų sąrašas	326–327

Apie vėliavas ir vėliavnešius 10

Konsultantai

12

2015

Kuo pakeisti Velnių muziejų?	14
Mažas didelių idėjų kambarėlis	16
„Nepavyko Vilniui, nepavyks ir jums“	21
Mes perrašysime Kauną	22
(Ne) Lietuvos kultūros sostinė	25
„Modernizmas ateičiai“	26
Yra Kaunas, bet yra ir Kauno rajonas	28
Paraiška, kuri taps legenda	30
Kaip Vroclave kiaunė vos nesugraužė kultūros sostinės	31
Kultūros tempo akademija. O ką?	32
Pirmasis egzaminas	34
Einame į žmones	41
Leonidas Donskis	44

2017

Tuk tuk! Čia vėl Kaunas	45
Sostinės dar nėra, o „Kauno iššūkis“ jau veikia	46
Dabar arba niekada. Konkurso finalas	47
Žiuri narių vizitas	48
Paraiškos gynimas ir laimėtojų paskelbimas	52
Viešoji įstaiga „Kaunas 2022“	61
Europos kultūros sostinių šeima	63
Pirmasis papildomas tarptautinis finansavimas	64
Spektaklis apie Bellos gyvenimą	65
Kas dedasi Kauno rajone?	67
Nupieškite mums mus. Projekto vizualinio identiteto konkursas	68
Komunikacija	69
Kaip fasilituoti <i>Fluxus</i> ?	70

2018

Auditorijų vystymo mokymų pradžia. „Kultūros tempo akademija“	71
„Modernizmo ateičiai“ startas	74
„Europa Building“	75
Pirmoji Laimės diena	76
Auginame galvas, kuriose auga Kaunas	81
Europos kultūros sostinės forumas	82
Pirmoji „Kauno 2022“ koorganizuojama „Kiemų šventė“	83
Pirmasis Kauno Žvėries pasirodymas	84
Modernistų vasaros mokykla	85
Tarptautinė jaunimo stovykla „100 pirmų kartų“ ir pirmasis <i>Fluxus</i> kopimas	86
„ <i>Fluxus</i> laboratorijos“	90
„Kaunas 2022“ jau turi savo radijo laidą!	93
Konferencija „Modernizmas ateičiai“	94
„Kauno 2022“ biuras	95
„Tempo erdvė“	96
Modernistų bendruomenė	101
„Intrigos“ laikotarpio apibendrinimas	104

Peripetijos

2019

Kaip buvo rašoma didžiųjų 2022 metų renginių vizija	108
O tada pirmą kartą įvyko teminė Laimės diena	110
Rėmėjai – pirmieji patikėję, kad Kaunas padarys!	112
Ką subrandino „Fluxus Labas!“	113
Festivalis, kurio trūko šiuolaikiniam Kaunui. Pirmasis „ConTempo“	115
Kauno Žvėries kūrybinio rašymo dirbtuvės	121
Ar pamenate pirmąją „Fluxus festivalio“ naktį Kaune?	123
Atviras kvietimas partnerių projektams	124
PIRMOSIOS „ŠIUOLAIKINĖS SENIŪNIJOS“	126–135
Raudondvaris	129
Ežerėlis	130
Kulautuva	131
Domeikava	132
Radijo angelai Linksmakalnyje	133
Lapės	135
„Kauno Žvėries pasakų knygos“ atsiradimas	136
Tarptautinis Žvėries pavidalo konkursas	141
Kaip kauniečiai susidraugavo su Žvėrimi	142
Pirmasis Istorijų festivalis	143

2020

Golvėjaus atidarymas, kurio nebuvo	145
„Kauno Žvėries pasakų knyga“ pristatoma Vilniaus knygų mugėje	146
„Kultūristai“	148
Pandemija. Pasaulio pabaigos nuojauta	149
„Kultūra į kiemus“, arba kaip „Kaunas 2022“ pergudravo pandemiją	150
Visi karantine, o čia – Kauno gimtadienis!	152
Auditorijų vystymas per karantiną	153
Tarpinis projekto vertinimas	154
Plataus masto komunikacijos pradžia	155
Žvėris Kauno pilyje	156
Poveikio vertinimas	161
Didžioji Kauno mito trilogija. Baimės ir nerimai	162
„MoFu 360/365“. Alternatyvus modernizmo pasakojimas	163
Pertrauktas gyvenimas. Istorijų festivalis II	164
O tuo tarpu administracijoje	165
„LOKAL: Made in Akademija“. Duris atveria Akademijos bendruomenės parduotuvė	166
Kaip klostėsi „Klostės“	167
Didžioji Kauno mito trilogija. Scenarijus	169

2021

VISKAS, KĄ NORĖJOTE SUŽINOTI APIE ADMINISTRACIJĄ, BET NEDRĖSOTE PAKLAUSTI	170–174
Planavimas ir atsiskaitymai	170
Personalas	172
Monitoringas, dar kitaip – stebėseną. Dar kitaip: „kas nuveikta, bičiuliai?“	173
Viešieji pirkimai	174
Didžioji Kauno mito trilogija. Muzika	175
Žvėries skulptūros epopėja	181
Kuo kvepia Kaunas? Mitinio Kauno Žvėries kvepalai	183
„Per kūniją“ prieš „Audrą“. Tarpdisciplininio miesto festivalio premjera Kaune	184
Auditas	187
Didžioji Kauno mito trilogija ir jos veikėjai	188
Žvėris atidaryme	191
„Didžiausias renginys Kaune neįvyks“. Kvietimas savanoriams	192
2022 m. programos paskelbimas	194
„Kaunas 2022“ ir verslo bendruomenė. Dar kartą apie rėmėjus	196
Paskutiniai mėnesiai iki starto	205
„Peripetijų“ laikotarpio apibendrinimas	206

Kulminacija

2022

ŠIUOLAIKINIO KAUNO MITO TRILOGIJA, I DALIS: „SUKILIMAS“	210–230	Šou	254
Iš režisieriaus perspektyvos	210	Mitinis Kauno Žvėris pasirodo	256
Paskutiniai pasiruošimo darbai	212	Atsiranda mitinio Kauno Žvėries... dantis	257
„Šviesos ratai“. Atidarymas Kauno rajone	214	„Nemuno7“, arba kaip metalo laužas tapo sodu ant vandens	258
Rytas prieš	215	Vasaros scena	260
Atidarymas ir diplomatinis protokolas	217	„Vizijos“ Kauno rajono miškuose	262
Didysis šou	218	Smaragdo kelias	264
Diena po	229	Tarptautiniai ryšiai	265
Williamo Kentridge'o personalinė paroda	231	Sugražinti atmintį. Jenny Kagan paroda „Iš tamsos“	266
„Kauno 2022“ žinių fabrikas	234	Didysis sugrįžimas. Litvakų kultūros forumas	277
Viskas iš naujo. Pasirengimas antrajam didžiajam renginiui „Santaka“	235	„Kauno kantata“	279
<i>Slava Ukraini!</i> Atšaukti renginiai „CulturEUkraine“, Ukrainos šiuolaikinio meno trienalė ir kiti Ukrainos palaikymo projektai	236	Roberto Wilsono „Dorianas“ Nacionaliniame Kauno dramos teatre	281
Marinos Abramovič paroda ir vieša paskaita	239	71 organizacija, 134 projektai. Kultūros operatoriai „Kauno 2022“ programoje	283
Mikrorajonų festivaliai. Kultūros decentralizacija	242	„Europos idėja“. Tarptautinis simpoziumas	286
Paroda „1972. Pramušti sieną“	243	Šiuolaikinio Kauno mito trilogija, III dalis: „Sutartis“	287
ŠIUOLAIKINIO KAUNO MITO TRILOGIJA, II DALIS: „SANTAKA“	253–257	Palikimas	291
Kai miesto planai kertasi su miesto planais	253	„Kulminacijos“ laikotarpio apibendrinimas	298

2012
–
2018

Intri

ga

2012

Apie vėliavas ir vėliavnešius

*#EKS_pareiškos_rengimas
#kultūros_bendruomenė #kultūros_organizacijų_įtraukimas
#Kūrybiška_Europa #lyderystė #santykiai_su_valdžia
#titulo_siekimas*

VIRGINIJA VITKIENĖ/*

„2012 m. kasmetinėje „Kūrybiškos Europos“ konferencijoje, kur vykau pasidalinti 2011 m. Kauno bienalės įgyvendinto projekto sėkme, viena iš sesijų buvo skirta Europos kultūros sostinių (EKS) principams ir kriterijams bei kalendoriui pristatyti. 2022 m. kalendoriuje puikavosi Lietuva ir Liuksemburgas. Sužinojau, kad konkursai prasideda likus septyneriems metams iki titulo (tada – už trejų metų) ir kad projektas skirtas strategija paremtai miesto transformacijai ir tvariems ryšiams tarp kultūros ir kitų visuomenei svarbių sričių stiprinti. Nuo pat pirmos minutės kalendoriuje mačiau Kauną, o grįžusi pradėjau veikti, kad taip ir atsitiktų.“

Albinas Vilčinskas ir Gediminas Banaitis, abu Kauno miesto savivaldybės (KMS) Kultūros skyriaus žmonės, buvo tos pačios nuomonės: reikia planuoti, kandidatuoti, išnaudoti šią galimybę. Vienodai matėme, kad Kaunas turi didelį potencialą, kuriam išsiskleisti reikia labiau įgalinti kultūros sektorių. Europos kultūros sostinė atrodė kaip tiltas, kurį turime pastatyti, kad miestas persikeltų iš vienos būsenos į kitą, jautėme – galingą, gyvybingą! Bet reikėjo pasitikrinti su kultūros kolegomis. Juolab kad „Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009“ projektas buvo palikęs neišsipildymo jausmą, nepagrįstus kaltinimus kultūros darbuotojams dėl viešų pinigų švaistymo. Kauno fotografijos galerijoje susitikome dar 2012 m. lapkritį. Visi (apie 40 žmonių) išreiškė palaikymą ketinimui kandidatuoti. Susitarėme turėti omenyje 2022-uosius ir iki tol megzti tarptautines partnerystes.“

*
Liudininkų sąrašą ir jų vaidmenis projekte „Kaunas 2022“ žr. p. 304–319.

GEDIMINAS BANAITIS/

„Pasitarę Kauno miesto savivaldybės Kultūros skyriuje, su tuometiniu vadovu Albinu pristatėme idėją siekti statuso Kauno merui Andriui Kupčinskui. Meras pasidomėjo, kas turėtų to imtis, kam patikėti vėliavnešio vaidmenį, pasiūlė kelis miesto kultūros lyderius, tačiau mudviejų su Albinu buvo atsakyta, kad Virginija ir jos bienalės kolegės yra perspektyviausia, ką turime Kaune, kad idėja atėjo iš kultūros lyderių, tad tikrai neverta blaškytis. Meras davė žalią šviestą, pradėjome judėti su biurokratiniais sprendimais ir ieškoti žmonių, turinčių patirties kitose kultūros sostinėse ir galinčių konsultuoti rengiant Kauno programą.“

DAIVA PRICE/

„Iniciatyvos pradžioje Virginija subūrė nedidelį žmonių ratą, kurių dauguma buvo aktyvūs kultūros lauko dalyviai. Pažinojome vieni kitus iš bendrų projektų – Virginija, Aną Kočegarovą-Maj, Vaidą Venckutę-Nagė, Gediminą Banaitį ir mane siejo menotyro studijos VDU Menų fakultete.“

Mums visiems šis projektas tapo savotišku intelektualiniu ir kūrybiniu iššūkiu. Tai buvo įdomus uždavinys, kuriam reikėjo rasti originalų sprendimą. Kurti viziją miestui, kuriam taip jos trūko, kuriame, atrodė, ateities nėra. Bent aš tuo metu jaučiausi gyvenanti sąstingio būsenoje. Atrodė, kad nėra šviesos tunelio gale. Tad šis projektas tapo labai asmenišku iššūkiu – pakeisti aplinką, kurioje gyvenome ir kūrėme. Ištrūkti iš inercijos ir nuobodulio spąstų. Tai, kad projektas mums buvo toks asmeniškasis, užtikrino jo sėkmę.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Pažinojau Virginiją anksčiau. Virginija su komanda kūrė Kauno bienalę, o aš su komanda kūriau TV laidas „Pasivaikščiojimai“ ir „Alchemija“. Pastaroji buvo skirta kultūros reiškiniams aptarti. Kauno bienalė buvo vienas tokių reiškinių. Taip gimė laidos serija „Alchemija XXIII. Pabėgimas nuo tekstilės“. Buvo 2011-iejį. Jau nuo pirmo susitikimo su Virginija supratome, kad panašiai galvojame apie šiuolaikinę kultūrą ir mūsų vaidmenį joje. Vėliau susitikdavome VDU, kur abu dėstėme, ir kitose bienalėse. Tad, kai Virginija paskambino ir pakvietė ateiti pasikalbėti apie galimybę Kaunui tapti Europos kultūros sostine, nenustebau.“

ANĄ KOČEGAROVA-MAJ/

„Po pirmųjų susitikimų su Kultūros skyriumi ir bendruomene, Virginija, kuriai vadovaujant dirbau Kauno bienalėje, pakvietė mane prisijungti prie paraiškos rengimo. Jos patirtis sėkmingai rengiant ir įgyvendinant europinio finansavimo projektus laidavo kompetencijas, reikalingas Kauno EKS paraiškai parengti.“

Tai, kad projekto iniciatyva kilo iš kultūros lauko, skyrė mus nuo daugelio kultūros sostinių, kurioms dažnai vadovauja savivaldybių institucijos, o patys vadovai neretai yra žmonės iš politikos. Ir vienas, ir kitas scenarijus turi savų privalumų ir trūkumų. Mūsų projektui tai reiškė mažesnę politizavimo grėsmę, mažesnę priklausomybę nuo savivaldybės išsikeltų veiklos rodiklių ir, nors visada nuoširdžiai siekėme projektą integruoti su miesto ir rajono strategija, galimybę kurti savo viziją.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Ana Kočegarova-Maj, Daiva Citvarienė-Price, Vaida Venckutė-Nagė, Rytis Zemkauskas, Vaidas Petrusis, Viltė Migonytė-Petruilienė ir Gediminas Banaitis, kartu su manimi, buvo šio projekto ideologai. Kažkas implantavo mums tikėjimą, kad atliekame misiją savo kartai, patiems sau. Taip pat jautėmės privilegijuoti galėdami sukurti kažką nuo pradžių iki galo. Gal net ne nuo pradžių, o nuo minusinio poliaus link strategavimo, bandymų (sėkmingesnių ir ne), planavimo, pokyčio stebėjimo ir stebėjimosi, kad pavyksta. Vieni kitus įkvėpėme, skatinome išguldėti savo svajones ant popieriaus ir patikėti, kad visa tai įmanoma.“

Alchemija XXIII. Pabėgimas nuo tekstilės

Paardalrti f t v

Virginija Vitkienė
Kauno Bienalės vadovė

Virginija Vitkienė, laidos „Alchemija“ kadras (ved. Rytis Zemkauskas, LRT), 2011 m.

2014

Konsultantai

#titulo_siekimas
#EKS_paraiškos_rengimas
#paraiškos_rengimo_konsultantai
#tarptautinės_partnerystės

INA PUKELYTĖ/

„2014 m. liepos pradžioje paskambino tuometis Lietuvos kino centro direktorius ir buvęs „Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009“ vadovas Rolandas Kvietkauskas, klausdamas, ar gali duoti mano kontaktą kultūros sostinių konsultantui, kuris padeda rengti paraiškas. Netrukus gavau elektroninį laišką nuo Hannso-Dietricho Schmidto („Rūras 2010“), kuriame jis paaiškino, kad atstovauja konsultacinei įmonei „Acultus“ ir nori pasiūlyti savo paslaugas rengiant paraišką. Kadangi su Kristina Juraite spalį organizavome kultūrai ir komunikacijai skirtą konferenciją VDU, pakvietėme jį kaip kviestinį pranešėją. Kartu su juo atvyko ir Neilas Petersonas („Liverpoolis 2008“).

Gediminas Banaitis pasirūpino parodyti reikiamas Kauno vietas, pirmas *brainstormas* vyko degustacinėje „Stumbro“ salytėje. Dalyvavo ir Viktoras Bachmetjevas. Labai greitai „užsivedėme“ tokioje aplinkoje.“ 😊

Neilo Peterseno ir Hannso-Dietricho Schmidto paskaita, Vytauto Didžiojo universitetas, 2014 m.

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Taip prie komandos prisijungė trys konsultantai, mūsų „krikštatėviai“: Hannsas-Dietrichas Schmidtas, Nadja Grizzo ir Neilas Petersonas. Visi savo patirtį sukaupė buvusiose kultūros sostinių komandose („Liverpoolis 2008“ ir „Esenas / Rūras 2010“), o vėliau konsultuodami ne vieną miestą, kandidatavusį (ir neretai laimėjusį) kultūros sostinių konkurse. Kitaip, nei kai kam atrodė, jie už mus paraiškos nerašė. Padėjo gvildinti konkurso prioritetus, pažvelgti į savo miesto keblumus ir potencialą iš Europos pusės, rengė mus susitikimams su žiuri. Jų dėka kiekvienam konkurso etapui buvome pasiruošę iki smulkmenų.“

HANNAS-DIETRICHAS SCHMIDTAS/

„Kaip viskas prasidėjo? Esama daugybės mitų, tačiau štai tiesa: niekada neužmiršiu pirmojo apsilankymo Kaune. Po Inos organizuotos konferencijos prasidėjo ilga ir sėkminga kelionė link 2022 m. titulo, įskaitant beveik tobulą žiuri apsilankymą Kaune, kurį prisimenu iki šiol. Vienas žiuri narys pasakė: „Šiandien atradau naują žavingą Europos miestą!“ Ir jis buvo teisus!“

NADJA GRIZZO/

„Pirmą kartą atvykau į Kauną 2015 m. birželį. Dvi moterys – Virginija Vitkienė ir Ana Kočegarova – buvo paskirtos vadovauti „Kauno 2022“ paraiškai. Nebloga pradžia, pagalvojau. Laikui bėgant, milijoną kartų tyliai vis padėkodavau tam, kas priėmė šį sprendimą. Jos abi sudarė puikią komandą, papildė viena kitą ir ne tik buvo susijusios su visais miesto ir universiteto kampeliais bei suinteresuotomis pusėmis, bet ir su menininkų pasauliu visoje Europoje ir plačiau. Jiedvi suderino visus geriausias pasaulius: akademinį, bet ne per daug, menišką, bet ne per daug, pragmatišką – visada.“

Neilas Petersonas, Nadja Grizzo ir Hannsas-Dietrichas Schmidtas, Kaunas, 2015 m.

NEILAS PETERSONAS/

„Pirmą kartą susipažinau su Kaunu 2015 m. vasarį. Buvau ne per geriausios formos. Sunki „vyriško peršalimo“ dozė! O ir miestas nebuvo pačios geriausios formos. Tuo metu, kai vis dar įsigalėjęs žiemos šaltis, o pavasaris kovoja dėl vietos. Tačiau mane tikrai sužavėjo sutikti žmonės, taip aistringai palaikantys Kauną ir kultūrą. Puikios istorijos apie laikinąją sostinę ir kaip ji galėtų tapti šiuolaikinė. Tačiau... aplankėme keletą muziejų. Atrodė, kad visi jie samdo labai rimtas moteris, kurios nemėgsta šypsotis. Dirbdami prie paraiškos nusprendėme, kad vienas iš sėkmės rodiklių 2022 m. bus veidai, pasitiksiantys muziejų lankytojus su šypsena!“

DAIVA PRICE/

„Kartą darbui su konsultantais nuvykome į Eseną. Buvo įdomu. Prisimenu jaukų Hannso butą, egzotišką Nadjos imbierinę (?) sriubą ir pirmąjį mūsų egzaminą. Po intensyvaus *brain-storminimo* ir rašymo seanso atvyko konsultantų kompanijos šefas. Sako: gerai, nesu buvęs Kaune, nieko nežinau apie jūsų miestą. Tik esu girdėjęs, kad prieš karą Kaunas buvo vadinamas „mažuoju Paryžiumi“. Šis faktas mane suintrigavo. Dabar turite kelias minutes man įtikinti, kad Kaunas vertas Europos kultūros sostinės titulo. Kodėl? Pamenu adrenalino antplūdį. Tai buvo pirmas mažas egzaminas. Po to laukė rimtesni. Tikrai, kodėl Kaunas vertas būti Europos kultūros sostinė? Atsakymo į šį klausimą ieškojome ne vienus metus.“

Virginija Vitkienė, Hannsas-Dietrichas Schmidtas ir Ana Kočegarova-Maj, Kauno kultūros centras, 2015 m.

2015

Kuo pakeisti Velnių muziejų?

*#titulo_siekimas #EKS_paraiškos_rengimas
#paraiškos_rengimo_konsultantai #paveldas
#Modernizmas_ateičiai*

DAIVA PRICE/

„Būsimų paraiškos konsultantų apsilankymas Kaune. Rodome savo miestą. Kolega Gediminas sako: kariuomenėje pakeltas budrumo lygis, modeliuojamos situacijos, jog rusai rugsėjį greičiausiai bandys užpulti Lietuvą. Nuščiuvome. Kokia dar Europos kultūros sostinė, jei iki 2022 m. būsime okupuoti? – pajukavome tarpusavyje, nors kartėlis dar ilgai išliko burnoje. Juk tuomet ore tvyrojo karo įtampa. Pradėjome projektą su karo nuojauta, o baigėme su karu...

Iš šios ekskursijos po miestą su būsimais konsultantais geriausiai atsime nu kelionę turistiniu autobusu. Tuo, kuriame audiogidas pasakoja miesto istorijas, o sudominę faktai ar vaizdai turėtų paskatinti šokti iš autobuso apžiūrėti vietovę iš arčiau. Pamenu mus

riedančius Aleksoto tiltu, girdžiu faktus, datas, kažkokias pavardes... Važiuojame pro gražiausius modernistinius pastatus, apie juos – tylu. Vienintelis *must see* – Velnių muziejus. Grįžusius į Rotušės aikštę, pasitinka turizmo agentūros savininkė. „Na, kaip?“ – teiraujasi. Mandagiai šypsomės. „O kaip kūrėte pasakojimą? – klausiamo. – Kodėl nieko nėra apie mūsų modernizmą?“ Moteris nustemba, nes tokio nėra girdėjusi. Pasirodo, turizmo kompanija ir maršruto kūrėjai – vilniečiai... Pamenu, kaip išlipusi pajutau stiprų norą sukurti kažką visiškai visiškai kitokio. Tokio, kad miesto istorija nekeltų nuobodulio, kad tai būtų mūsų istorija. Po dvejų metų pristatėme „Dvasios gidą po senąjį Kauną.“

*Kauno Senamiesčio maršrutas
„Dvasios gidas po senąjį Kauną“*

VIKTORAS BACHMETJEVAS/

„Kuriant kultūros sostinės paraiškos koncepciją mums buvo gan sunku suformuluoti, kuo esame įdomūs Europai. Modernistinė architektūra buvo bene ryškiausias Kauno suartėjimo su Europa ženklas. Kauno modernizmo naratyvas buvo tik pradėjęs rasti ir tai buvo Vaido Petrulio ir jo vadovaujamo Architektūros ir urbanistikos tyrimų centro nuopelnas. Savo tinklalapyje jie jau buvo suregistravę ir aprašę modernistinius Kauno pastatus.“

Velnių muziejaus eksponatas

*Architektūros ir urbanistikos
tyrimų centro puslapis*

Mažas didelių idėjų kambarėlis

*#administravimas #EKS_paraiškos_rengimas
#finansavimas #santykiai_su_valdžia #titulo_siekimas*

SIMONAS KAIRYS/

„2015 m. balandį tapau Kauno miesto savivaldybės vicemeru. Po rinkimų skirstėmės darbus ir kuravimo sritis. Man atiteko du projektai, kuriuos tikrai ne visi kolegos suprato, nemanau, kad kas kitas norėjo jų imtis, ir kurių evoliucija ir sėkme niekas pradžioje netikėjo: „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ ir Kauno modernizmo architektūros paraiška į UNESCO Pasaulio paveldo objektų sąrašą.“

ALBINAS VILČINSKAS/

„Neturėjome nieko. Reikėjo parengti ir miesto kultūros strategiją, ir burti komandą, ir bendrauti su Europos kultūros sostinių konsultantais, judėti visu tempu pirmyn. Sutarėme, kad Kauno kultūros centre bus įsteigti du etatai kultūros sostinės projekto koordinatorėms Virginijai ir Anai. Tuo metu Kultūros centras buvo bene lanksčiausia įstaiga, kurios direktorė ir buhalterė bent jau galėjo padėti Virginijai ir Anai susigaudyti biudžetiniuose reikaluose ir procesuose. Taip jos ir įsikūrė mažame kabinete pačiame antrojo aukšto koridoriaus gale.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Kauno kultūros centre paskirtas vienas papildomas etatas tarptautiniams ryšiams. Etatu per pusę dalijomės mudvi su Ana, kol laimėjome titulą ir įkūrėme viešąją įstaigą „Kaunas 2022“. Taip ir parengėme paraišką visu etatu dirbdamos Kauno bienalėje ir dalimi – naujoje įstaigoje. Kultūros centras, kuriam vadovavo Jolita Rudgalvienė, suteikė viską, ką tik galėjo, kad procesas užsikurtų. Net naująją įstaigą vėliau registravome Kultūros centre, kurio kabinete dirbome „trimis aukštais“: pirmieji atėję sėdavo aplink pusapvalį stalą, netilpusiems prie stalo buvo dvi stovimos vietos, o vėliausiai pasirodžiusieji sėdėdavo koridoriuje už durų. Ilgėjau pirmųjų komandinio darbo metų per ankštame biure, kuriame kunkuliavo didelės idėjos. Iš viso į paraiškos rengimą nuo 2015 iki 2017 m. pradžios Kauno miesto savivaldybė investavo 140 000 eurų (vizitams, ekspertams, paraiškos idėjų rengėjams, įžanginiams renginiams, komunikacijai, renginiui Rotušės aikštėje konkurso dieną).“

„Kauno 2022“ komanda, 213 kabinetas, Kauno kultūros centras, 2017 m.

Šilainių daugiabutis, 2016 m.

Kauno senamiestis, 2017 m.

Griaunamas nebaigtas statyti viešbutis „Respublika“, 2016 m.

„Nepavyko Vilniui, nepavyks ir jums“

#EKS_paraiškos_rengimas
#santykiai_su_valdžia
#titulo_siekimas

DAIVA PRICE/

„Vos viešai ėmėme kalbėti apie ketinimą dalyvauti Europos kultūros sostinės konkurse, paaiškėjo, kad šis projektas Lietuvoje palikęs nemenką traumą. „Vilniaus – Europos kultūros sostinės“ patirtis, įvaizdis viešojoje erdvėje ir projekto istorija daugelio atmintyje paliko pačius blogiausius prisiminimus. Su šiuo palikimu turėjome kovoti ilgai. Netgi laimėjus titulą, pirmieji įtarių žurnalistų klausimai sukosi apie pinigus ir jų galimą švaistymą. Nepasitikėjimas projektu buvo milžiniškas.“

VEKS'o trauma gilų pėdsaką paliko ir projekto organizatorių sąmonėje. Pame- nu vieną „Facebook“ diskusiją, kurioje kolegos vilniečiai tėvišku tonu mokė nedalyvauti konkurse. Jų moralas buvo paprastas: susimovėme mes, tai jūs tikrai susimausite. Man užvirė kraujas: leiskite mums daryti savo klaidas ir įgyti savo patirtį.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Vis norėjome susipažinti su projektu „Vilnius 2009“ rengusiais žmonėmis. Neretai nuskambėdavo, kad jie nenorėtų kartoti, kad tai buvo traumuojanti patirtis. Po truputį išsiaiškinome, kokių būdu VEKS reputacija buvo nepagrįstai pakirsta ir apie ką turime galvoti strateguodami būsimos įstaigos formą. Kolegos akcentavo, kad visas finansavimas turi suplaukti į vieną įstaigą ir iš jos būti skirstomas projekte dalyvaujantiems kultūros partneriams. Kaunui rengiant įstaigos įstatus, panašiai patarė ir Kultūros ministerija, atsižvelgdama į administravimo nesėkmes Vilniuje.“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Ministerijai dar nepaskelbus konkurso EKS titului laimėti, kurį laiką sklandė gandas, kad Vyriausybė, sužinojusi, jog Europos Komisija paskyrė mūsų šaliai organizuoti šį projektą 2022 m., kreipėsi į Europos Komisiją mėgindama jo atsisakyti ir kad galiausiai ėmėsi organizuoti konkursą tik dėl to, kad Komisija nepaliko kitos galimybės. Man, rimtai įtikėjusiai mūsų šansu, šios nuogirdos tiesiog pakirto kojas.“

Ilgą laiką viešuose pokalbiuose mus lydėjo klausimai, kaip išvengsime Vilniaus scenarijaus. Kaip komanda, apie VEKS turėjome panašią nuomonę, kad Vilniaus projektą sužlugdė aplinkybės, ir tikėjome, kad praėjus keleriems metams esame geriau pasiruošę šiam iššūkiui.“

TADAS ŠARŪNAS/

„2009 m. paliko ne tik apmaudžių jausmų, bet ir atvedė į supratimą, kad kultūros sektorius nebuvo pasiruošęs išnaudoti nominacijos teikiamų galimybių. Negana to, vietoj ne iki galo pavykusio projekto, visa tai tapo visų apmaudą sugėrusiu fiasko. Nebuvo nė kalbos apie projekto palikimą – visi norėjo kuo greičiau viską pamiršti. Teliko keletas miesto švenčių ir retkarčiais vėl kylančios ir niekur nevedančios poliarizuojančios diskusijos apie „vamzdį“. Pivelėje prie Baltojo tilto dar ilgai stovėjo lietaus nualintas, apsitrynęs ir po truputį samanomomis apaugantis „Vilnius Culture – 2009“ logotipas. Kartą bedžiau į jį pirštu viešniai iš vieno Berlyno grafinio dizaino biuro, „O, žinau šitą, – išsyk atsakė ji, – tarp kolegų jį vadina Šreko snargliu.“ Skaudžiai taiklus komentaras.“

Tada jau neberegavau į tokius komentarus jautriai. Kolektyvinį 2009 m. nesėkmės apmaudą numalšinau paprastu disociacijos pratimu. Buvo visiškai aišku, kad metai praeis ir anksčiau ar vėliau viską pamiršime. O va 2022 metais bus nauja nominacija. Ir Europos kultūros sostinė, žinoma, bus Kaunas. Ir tada, žinoma, viską padarysime geriau, daug geriau. Leidau sau fantazuoti ir apie sostinės programą. Iki smulkmenų. Svajojau, kad Kaune bus galima aplankyti aukščiausios kokybės kultūros renginius – būtent tai, ko man mieste taip trūko dešimtajame dešimtmetyje ir dėl ko jį palikau. Per šias vaizduotės keiliones tapatinausi su gimtuoju miestu.“

Mes perrašysime Kauną

#administravimas #Atminties_biuras #bendrakūrystė
#Dizainas_laimei #EKS_paraiškos_rengimas #Fluxus_Labas
#Kylantis_Kaunas #Kultūros_tempo_akademija
#Mitinis_Kauno_Žvėris #Modernizmas_ateičiai
#paraiškos_rengimo_konsultantai #paveldas #personalas
#programos_formavimas #projekto_vizija #titulo_siekimas
#Visi_kaip_vienas

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Pradėjome konsultacijas dėl paraiškos idėjų ir turinio. Per Hannso ir Neilo vizitą vakarieniavome „Medžiotojų užėjoje“, tokioje atskiroje salėje. Gėrėme raudoną vyną ir traukėme iš pasąmonės visus stereotipus apie Kauną, kurių norėtume atsikratyti. Kalbėjome, kas mums nepatinka, kaip nelabai gerai jaučiamės savo mylimame mieste, kaip neatsigręždami iš jo išvyksta jaunuoliai, kurie per metus kitus tampa „kietais“ ant Kauno „stumiančiais“ vilniečiais. Labiausiai čia kaltas, matyt, nostalgiskas užstrigimas laikinosios sostinės koncepte, sakė Rytis. Miestiečiams nebuvo pasiūlyta būti savo miesto šeimininkais šiandien. Kas didinga, jau buvo... Kultūros sostinės tikslas, sakėme, susijungti su šiuolaikybe, didžiuotis miestu šiandien. Dėl užsienio svečių per vakarienę kalbėjomės angliškai, ne kartą linksniuodami *temporary capital* („laikinoji sostinė“). Viktoras Bachmetjevas pasiūlė programai pavadinimą *Contemporary Capital* („Šiuolaikinė sostinė“), kuris per keletą metų virto pagrindiniu mūsų išsvajoto pokyčio šūkiu: *From Temporary to Contemporary* („Iš laikinosios į šiuolaikinę“). Pasitelkę *CON* (lotyniškai „su, kartu“) sukūrėme ir programos kryptių pavadinimus *CONfusion*, *CONfluence* ir *CONsciousness* (2022 m. didžiųjų renginių Trilogijoje virtusį *CONtract*), o lietuviškai „Sumaištis“, „Santaka“ ir „Sąmonė“ (Trilogijoje – „Sukilimas“, „Santaka“ ir „Sutartis“). Bet ką programuodami stengėmės dėti conceptualius pamatus, šiuo atveju, „įkalėme“ pokytį (iš... į...) kaip viso veikimo 2015–2022 m. tikslą, o kaip metodą pasirinkome bendrakūrystę – su Kauno rajonu, su kultūros partneriais iš kitų Lietuvos įstaigų, su užsienio partneriais, su bendruomenėmis ir įtraukiant verslą. Per pasirengimo metus turėjome ne vieną panašią sueigą, bet ši „Medžiotujuose“, išliko atmintyje kaip sudėjusi kelrodžius, užtvirtinusi viziją, dargi kažkaip įtikinusi, jog gali ir pavykti.“

Kauno paraiškos rengėjų komandos ir konsultantų tiriamaoji išvyka, 2015 m.

VIKTORAS BACHMETJEVAS/

„Tuo metu vienas iš pirmųjų dalykų, kurių apie save pasakytų kauniečiai, buvo: „mes buvome laikinoji sostinė.“ Mano įsitikinimu, taip sakydamas, tu kartu pasakai, kad geriausi laikai jau praėityje, o tai reiškia, kad gyveni muziejuje. Mane persekiojo mintis, kad Kaunui reikia pagaliau atsikratyti laikinosios sostinės epiteto.“

Visada galvojau apie „Kauną 2022“ kaip apie šansą Kaunui. Ne pasirodyti, kuo yra, bet kažkuo tapti. Diskusijose bandydavau skatinti ir priminti galvoti ne apie praeitį, o apie ateitį ir tai, kas liks po titulo metų.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Ateinu į „Medžiotojus“. Pilna pažįstamų ir nepažįstamų. Iškart dėl projekto vizijos susiginčijame su Viktoru Bachmetjevu, nes abu smarkūs ir linkę lyderiauti. Kartu labai palaikiau mintį, kad nuo „laikinosios sostinės“ reikia „atsirišti“. Kiekviena proga TV ir spaudoje valkiojamas epitetas „laikinoji sostinė“, vartojamas kalbant apie šiuolaikinį Kauną (ne istorinį, ne tarpukario), mane erzina nuo jaunystės. Ei, už lango 2015 metai! Kieno mes sostinė? Kuo laikinoji? Ačiū laikinosios sostinės kauniečiams, jie atliko pareigą Tėvynei, dabar laikas eiti į priekį ir kurti miestui naujus epitetus.“

GEDIMINAS BANAITIS/

„Vyko labai konstruktyvus ir pozityvus pokalbis, atvirai iškeliant bėdas, mantant savo stiprybes. Išėjęs iš restorano jaučiau nežinia kuo grįstą optimistinį pasitikėjimą, kad viskas bus gerai.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Ėjau pėsčias iš Senamiesčio namo ir galvojau: ai, dar vienas kultūros žmonių autoterapijos ratelis susibūrė, vargu ar kas iš to bus... Bet va, jau ir užsieniečiai konsultantai yra... tai gaaaal?“

ANĄ KOČEGAROVA-MAJ/

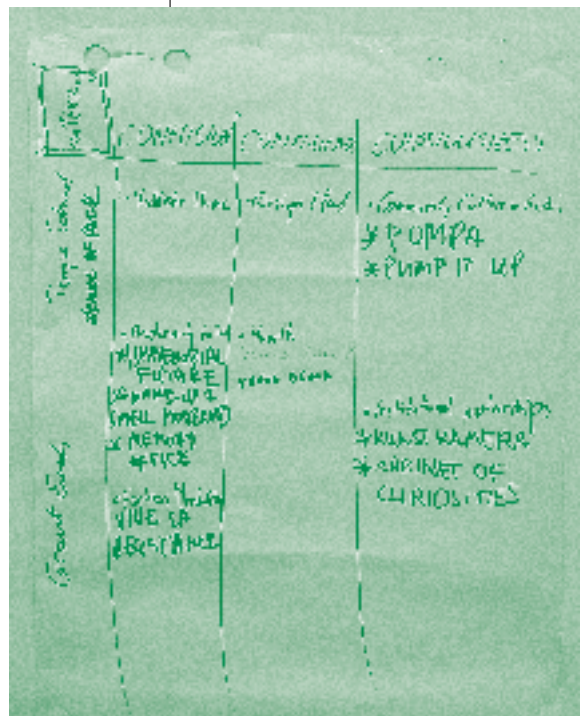
„Po susitikimo turėjome nusimatę laiko ilgesnėms projekto šūkio paieškoms, bet jau negalėjome išmušti iš galvos „Medžiotojuose“ gimusio *ConTemporary*. Praėjus šimtui metų, Kaunas gavo šansą vėl tapti sostine. Komunikacijoje žaidėme su šiuo simboliu sutapimu, sakydami, kad štai vėl proga reikšmingam miesto šuoliui, naujam naratyvui atsirasti.“

„Rytis Zemkauskas: Kauno slibinas“ tinklalaidėje „Istorijos prie kavos“ (2013)

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Jau pasakojome, kaip strategavome programos kryptis pagal tai, ko Kaunui ir mums jame trūksta, kas yra per pras-tai tokio potencialo mieste. Atminties spragoms užpildyti reikėjo „Atminties biuro“ programos, jaunimui mieste išlaikyti ir net pritraukti – „Kylančio Kauno“ programos, suprasti modernistinio paveldo vertę jį kartu interpretuojant – „Modernizmo ateičiai“ vizijos. Norėjome draugiškos kaimynystės ir įgalintų miestiečių – sukūrėme „Fluxus Labas!“ (bendruomenių) programą, Kauno rajone vadinamą „Šiuolaikinėmis seniūnijomis“. UNESCO Dizaino miesto titului pateisinti turėjome sukurti „Dizaino laimei“ programą. O kad viską mokėtume užkurti ir paleisti pokyčiui, supratome, jog turime mokytis iš turinčių daugiau patirties ir vieni iš kitų. Taip gimė „Kultūros tempo akademija“, rengianti bendruomenių fasilitatorius, įtraukianti jaunimą į kultūros projektų kūrimo ir įgyvendinimo mokymus, rengianti savanorius ir besidalijanti patirtimi tarptautiniame „Europos kultūros sostinės forume“. Kad nebūtume nuobodos pamokslautojai, norėjome ir žaismės, žaidimo, pasakos. Ryčio Zemkausko pasiūlyta kolektyviai kursimo Kauno mito idėja tapo „klėjais“ tarp miesto ir jo istorinių bei nūdienos asmenybių, sujungė skirtingas kartas, išmokė net kritikus patikėti, kad fantazija yra neišvengiama kasdienybės dalis, jei norime būti įdomesni sau ir kitiems.“

„Kauno 2022“ programos eskizai

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Skambina Virginija. Sako: pradėjome rašyti paraišką, noriu, kad tu prisijungtum, nes mums labai sausiai išeina. Gerai, sakau, o žinai mano idėją apie Kauno mitologinę būtybę? Ne, sako Virginija. Siunčiu jai nuorodą. Kauno jaunimas darė tokią tinklalaidę „Istorijos prie kavos“. Atvažiavo su diktofonu ir pasiūlė papasakoti ką nors apie miestą. Ir mane užnešė: „esu įsitikinęs, kad miestas tampa tikru miestu tik tada, kai jo požemiuose, jo viduje, jo įsčiose apsigyvena mitologinė būtybė...“

Virginijai labai patinka mano pasakojimas apie Kauno slibiną, kuris gyvena miesto vandenyse ir išlipa tik naktimis arba per didelę liūtį. Sutariame, kad mitologinė būtybė ir naujojo miesto mito kūrimas bus patrauklioji programos dalis. Ir kad aš būsiu atsakingas už mitą ir literatūrinę visos paraiškos formą.“

NADJA GRIZZO/

„Komandos kūrybiškumas ir džiaugsmingas užsidegimas buvo beribiai. Pasirodė didžiulis kiaušinis, iš kurio išsiritu mitinis Kauno Žvėris. Šlovingi laikinosios sostinės laikai evoliucionavo į pažangią šiuolaikinės sostinės viziją. „Sukilimas“ nebuvo gėdingai slepiamas, „Santaka“ sutikta kaip galimybė, o „Sutartis“ pakeitė visus visiems laikams. Modernizmas, atmintis, laimė ir *Fluxus* toliau „budino ir krutino“ europiečius suprasti, kad Lietuva yra daugiau nei Vilnius.“

DAIVA PRICE/

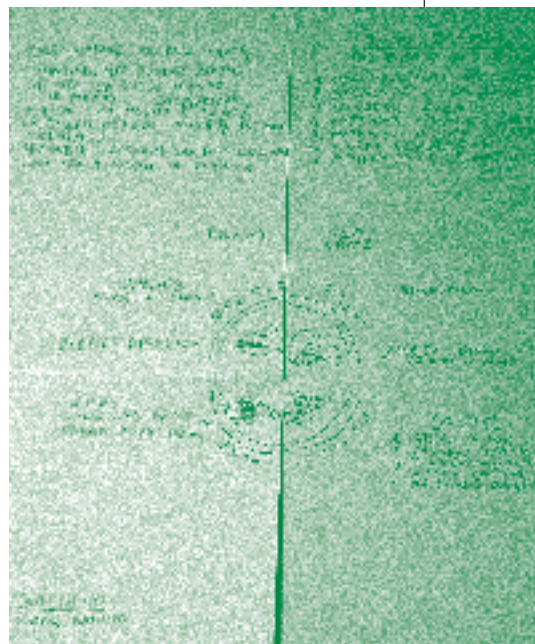
„Kaip ir visa „Kauno 2022“ programa, „Atminties biuras“ gimė iš miesto iššūkių apmąstymo, noro permąstyti tuometinį mūsų santykį su istorija ir praeities vertinimus. 2015 m. daugelis temų dar buvo tabu, buvo vis dar atrandama „sava“ istorija, apie kurią po ilgo sovietmečio žinojome taip mažai. Mums atrodė svarbu iš naujo įvertinti būdus, kuriais pasakojame apie savo miestą, atkreipti dėmesį į paraštėse likusius istorijos puslapius, pasakoti apie visus miesto gyventojus ir jų likimus. Pamenu, jau laimėję titulą, sėdėjome su kolege Justina Petruilionyte-Saboniene ir istoriku Arvydu Pakštaliu „Vištoje puode“ ir svarstėme, kaip suformuluoti šios programos tikslą. Raktiniu žodžiu tapo „kaunietis“, o ne Kaune gyvenantis lietuvis, žydas, vokiečiai ar lenkas. Kaunietis. Norėjosi kalbėti apie Kauną ir jo gyventojus kaip visumą, su visomis jos spalvomis ir dramatiškomis istorijomis. Todėl čia turėjo būti vietos apmąstyti Holokausto traumas, sovietmečio okupacijai, įvairiausių kauniečių istorijoms. Pradėjome nuo kauniečių liudijimų rinkimo, kurių dabar puslapyje *atmintiesvietos.lt* yra 43. Vėliau beldėmės į visas miesto etnines bendruomenes. Kai kur mūsų beldimą išgirdo, kai kur gal beldėme per tyliai. Bet tikiu, kad savo pastangomis paskatinome kauniečius ir mūsų partnerius plačiau žvelgti į miesto istoriją, į dienos šviesą ištraukti tai, kas primiršta, priminti vardus tų, kurie čia gyveno kiek anksčiau.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Programų aprašus paraiškai parengė kiekvienas už savo idėją ne tik kompetencijas, bet turbūt ir galvą aukojęs kuratorius. O už nemažą paraiškos dalį, susijusią su administravimu, valdymu, finansų planavimu ir jų užsitikrinimu Vyriausybėje ir savivaldybėse, rūpinomės mudvi su Ana. Kai antrajame konkurso ture buvo iškelta sąlyga miestui pasitvirtinti Kultūros strategiją, kurioje būtų integruoti paraiškos siekiai ir palikimas, su KMS Kultūros skyriaus pagalba parengiau ir Kauno miesto Kultūros strategiją (2017–2027 m.). Tam reikėjo mėnesio atostogų iš abiejų darbų, kurias leidau rezidencijų vienutėje Nidos meno kolonijoje analizuodama Kauno miesto, Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos dokumentus, apibrėžiančius integralios kultūros gaires.“

Mitynis Kauno Žvėris, apžiojęs Santaką

Mitynis Kauno Žvėris programos eskizai

DAIVA PRICE/

„2015 m. buvo bene intensyviausi pasirošimo metai. Perskaityta krūvos kitų miestų paraiškų, ataskaitų, straipsnių. Tyrinėjome idėjas, metodus, ieškojome „stebuklingų receptų“, kaip pakeisti savo miestą, kokią unikalią viziją jam sukurti. Tai kūrybos ir intensyvių tyrimų laikas, man asmeniškai pats įdomiausias. Kiekvieno atvejo analizė padėjo vis geriau suprasti šio projekto veikimo principus, tikslus ir uždavinius, atsakyti, pirmiausia sau, į klausimą, kuo ypatingas Europos kultūros sostinės projektas.“

Aišku tapo viena – šio projekto tikslas yra pokyčiai: mentaliteto, organizacijų veikimo principų, santykių su savo auditorijomis, miestu, jo istorija. Tačiau projekto ambicijos turi būti aktualios ne tik konkrečiam miestui, bet ir kitiems europiečiams. Pamenu, kiek ilgai teko aiškintis iš pradžių sunkiai suvokiamą

sąvoką „europinė dimensija“. Kas tai yra? Kuo Kaunas galėtų praturtinti europiečius? Tai buvo labai sveikas pasitikėjimą savimi auginantis pratimas. Patikėti, kad mes kažko galime išmokyti kitus, reikėjo laiko. Manau, šis tikėjimas matyti dviejose (I-ojo ir II-ojo etapo) paraiškose. Pirmoji – kandesnė, sarkastiška. Antroji – puikiai sulipdyta metodika. O ir rašiusi komanda jautėmės jau daug tvirčiau, daug atkakliau ginčijomės su konsultantais, tikėdami, kad kas, jei

ne mes, geriausiai žinome, ko reikia mūsų miestui.“

Laisvieji Kauno archyvai
„Atminties vietos“

(Ne) Lietuvos kultūros sostinė

#santykiai_su_valdžia #titulo_siekimas

ALBINAS VILČINSKAS/

„Miesto taryboje jau buvome gavę pritarimą, kad Kaunas rengs paraišką Europos kultūros sostinės konkursui, bet kartu dalyvausime ir Lietuvos kultūros sostinės konkurse. Pasitarę su mažojo kambarėlio komanda nusprendėme, kad jų rengiama paraiška Lietuvos kultūros sostinės konkursui bus tarsi įvadas, įžanga į kur kas platesnio konteksto EKS 2022 programą ir taip auginsime idėją, plėsimė auditoriją, atskleisime kūrybinį ir kultūrinį miesto potencialą. Rezultatas buvo labai geras: paraiška pasižymėjo plačiu kontekstu, įvairiu turiniu ir atveriamomis galimybėmis miestui, valstybei ir Europai.

Kitą dieną po konkurso komisijos posėdžio lankiausi ministerijoje. Konkurso rezultatai dar nebuvo paskelbti ir čia sutikta kolegė, viena iš komisijos narių, prasitarė: Albinai, jums nepasisekė. Labai prastai parengta paraiška, nesuprasi apie ką, kas, kur... Kažkoks kosmosas. Nežinau, kas ten ją rašė, bet tokio neprofesionalumo dar reikia paieškoti!.. Pirma į galvą šovusi mintis buvo – *šakės!* Kaip apie tai pasakyti merui ir jo komandai? Kad lėks mano galva – nebuvo nė dvejonų, bet kas bus su „neprofesionalėmis“ Virginija ir Ana? O gal, visgi, dar yra kokias viltis? Pasėdėjęs rūkomajame, susirinkęs šviežiausias naujienas (ten visada gaudavai tiksliausią ir naujausią informaciją), susikaupęs nuėjau pas Lietuvos kultūros sostinės projektą kuriojančią ministerijos darbuotoją. Klausimas lyg ir paprastas: kas blogai su mūsų paraiška ir kodėl Kaunas atmestas? Su kuriais Lietuvos miestais konkuravome, buvo žinoma visiems. Darbuotoja man ir sako: Albinai, labai prastai. Neįtikino. Žinai, prirašėte jūs kažkokių sunkiai suprantamų dalykų, kažkokių bendruomenių, auditorijų, šiuolaikinių menų, sintezių... Juk čia viskas turi būti apie kultūrą! Juk kaip gražiai galėjote Nemuną paminėti, kiek mūsų upių tėvas apdainuotas! O čia – nieko. Komisija nesuprato, nei ką jūs darysite, nei kam to reikia! Laimėjo Rokiškis. Jie šaunuoliai. Labai puiki paraiška! Taip gražiai viskas sugalvota, ten krantai Nemunėlio!..

Grįžęs papasakojau Simonui. Galva nenulėkė. „Neprofesionalės“ tęsė savo darbą, mažajame kambarėlyje ėmė trūkti vietos, sprendėme kavos aparato įsigijimo klausimą, nes pupelių buvo, susirenkančių vis daugėjo, o šis koridoriaus galas tapo bene lankomiausia Kultūros centro erdve.“

SIMONAS KAIRYS/

Taip atsitiko, kad Kaunas netapo Lietuvos kultūros sostine, laimėjo Rokiškis. Tai buvo pirma mano kuruojamos srities nesėkmė, pamenu, net opozicija pradėjo kelti klausimus, kodėl taip įvyko ir ar mes pajėgūs varžytis dėl Europos kultūros scenos, jei nesugebame laimėti vietos konkurse. Praėjus šešeriems metams tapau LR kultūros ministru, prisiminiau šią nuoskaudą ir pakeičiau varžytuvių dėl Lietuvos kultūros sostinės taisykles, įdiegdamas daugiau EKS dvasios.“

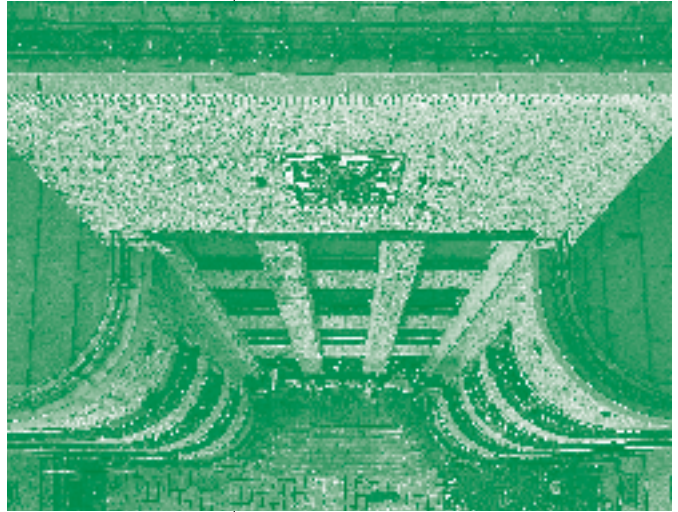
„Modernizmas ateičiai“

*#architektūra #Dizainas_laimei #komunikacija
#Modernizmas_ateičiai #paveldas #titulo_siekimas*

GEDIMINAS BANAITIS/

„2015 m. balandžio 15 d. Briuselyje Europos Komisija Kauno tarpukario moderniajai architektūrai suteikė Europos paveldo ženklą (*European Heritage Label*). Europos paveldo ženklas – ES iniciatyva, kuria siekiama atrinkti istorine ir kultūrine prasme Europai, Europos vertybėms ir ES kūrimui reikšmingas paveldo vietas. Ženklo gavimas Kaunui simbolizuoja naują etapą, kada Kaunas pagaliau patiki savimi, patiki, jog gali būti įdomus ne tik sau, bet ir kitiems. Toks įvertinimas ypač buvo reikalingas iš užsienio, atsiribojant nuo Lietuvoje vykstančių kovų tarp sostinės ir regiono, tarp Vilniaus ir Kauno. Šis simbolinis apdovanojimas miestui reiškė lūžį ir progą pakartoti tarpukario optimizmą ir siekti naujo aukso amžiaus.“

Sėkminga Europos paveldo ženklą paraiška, rengta kartu su Vaidu Petruliu, Jolita Kančiene ir Andrijana Filinaite, buvo apie praeitį. Paraiška į UNESCO Kūrybinių miestų tinklą, rengta kartu su Alvyda Stepavičiūte per trumpas vaiko pietų miego valandėles, mums jau emigravus į Liuksemburgą, buvo apie ateitį. Apie kūrybiškumą, apie išmoktas praeities pamokas, apie šiandieninį Kauną Europoje ir apie jo ateitį dizaino sektoriuje. Ši paraiška ir sėkmė patekus į Kūrybiškų miestų tinklą dizaino kategorijoje dar kartą įkalė pasitikėjimo vinių, jog Kaunas ne tik turi potencialo, bet ir pasiruošęs veikti.“

Kauno centrinis paštas

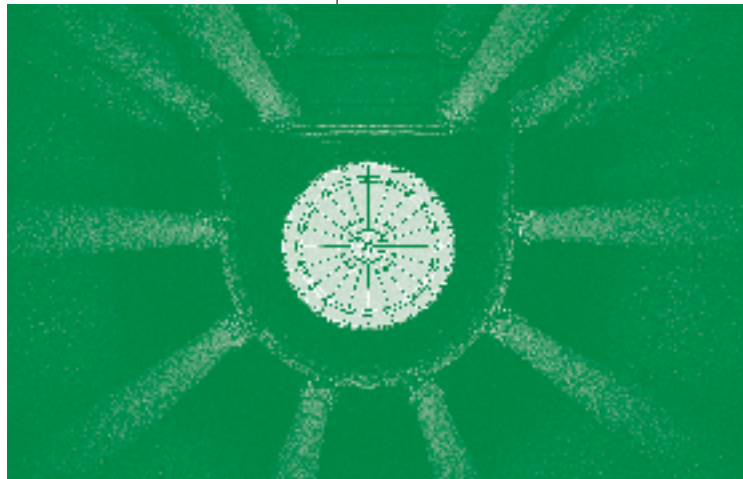
Lietuvos šokio informacijos centro „Kauno 2022“ ir šokio teatro „Aura“ projektas „Šokis plus miestas“, Kauno valstybinė filharmonija

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademija

VAIDAS PETRULIS/

„Tais pačiais metais pasirodo architektūros gidas „Kaunas 1918–2015 m.“. Vėliau gidas išverčiamas į anglų, lenkų, vokiečių kalbas. Tai dar viena proga kalbėti apie Kauno architektūrą. Pradedama kurtis įvairios visuomeninės entuziastų iniciatyvos Kauno modernizmui populiarinti („Ekskursas“, „Gražinkime Kauną“ ir kt.).“

Kauno valstybinė filharmonija

ŽILVINAS RINKŠELIS/

„2015 m. tikrai sukrito daug Kauno architektūrai palankių kortų. Susibūrus atviros architektūros festivalyje „Open House Vilnius“ savanoriavusiems kauniečiams atsirado „Ekskursas“. Pagalvojome, kad Kaune taip pat reikia atverti duris į pastatus, konkrečiai – modernistinius, nes jautėme, kad Europos paveldo ženklo titulas gautas, bet tiek kauniečiai, tiek pastatų šeimininkai menkai suvokia, tai kuo čia tas pastatas vertingas. Tais pačiais metais pasirodęs architektūros gidas tapo puikia parankine, o dažnai ir pagrindine arba vienintele priemone ruošiantis ekskursijoms. 😊“

Beje, į „Ekskursą“ susibūrė daug žmonių, kurie vėliau aktyviai veikė arba įgyvendino projektus „Kauno 2022“ komandoje: Algimantas Grigas, Irutė Tumaitė, Rasa Chmieliauskaitė, Martynas Plepys, Nerijus Babrauskas.“

Visuomeninės iniciatyvos
„Ekskursas“ puslapis

Yra Kaunas, bet yra ir Kauno rajonas

*#decentralizacija #EKS_pareiškios_rengimas #įgūdžių_vystymas
#Kauno_rajonas #kultūros_bendruomenė
#kultūros_organizacijų_įtraukimas #palikimas
#programos_formavimas #regioninis_aspektas
#santykiai_su_valdžia #titulo_siekimas*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Žinojome ne vieną regioninio bendradarbiavimo Europos kultūros sostinės programoje pavyzdį. Būta svarstymų paraiškoje sujungti keletą apskrities savivaldybių, pavyzdžiui, Birštono, Jonavos, bet vėliau šios idėjos išsižadėjome. Tačiau Kauno rajono dalyvavimas projekte atrodė labai natūralus – juk tai Kauno tęsinys, programa tik prasiplės geografiškai ir įtrauks daugiau žmonių, tad inicijavome susitikimą su Kauno rajono savivaldybės atstovais. Gal tik po metų supratau, kaip klydau neįvertinusi šių savivaldybių skirtingų realijų ir poreikių. Programa Kauno rajone pareikalavo dėmesingo kolegų darbo, giluminės rajono gyventojų, kultūros sektoriaus ir vietovių poreikių analizės, kol priartėjome prie ją sukurti leidusio žinojimo. Manau, kad rajono savivaldybė sugebėjo pasiimti iš projekto pavyzdinai daug – projektui pasibaigus rajone vis dar matyti daug jo fizinių ženklų, kultūrinis kontekstas ženkliai praturtėjo, o rajono savivaldybėje įdarbinta dalis projekto komandos, kuri tęsia EKS suformuluotas strategijas.“

Susitikimas su Kauno rajono savivaldybės atstovais dėl įsitraukimo į projektą „Kaunas 2022“, 2015 m.

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Iš pirmojo susitikimo su Kauno rajono savivaldybe geriausiai prisimenu Kauno rajono administracijos direktorių A. Nesteckį, labai nepatikliai reagavusį į mūsų entuziastingą pasiūlymą Kauno rajonui jungtis į programą su 4 milijonais kultūrai. 😊 Kauno rajono merą iki šio projekto ne kartą mačiau kultūros renginiuose, kur jo sveikinimo kalbos atidarymų metu man visada kėlė nuostabą gerąją prasme: Valerijus Makūnas laisvai ir tiksliai komentuodavo su meno istorija susijusius faktus, pavardes. Mačiau, kad jis kultūriškai išsilavinęs žmogus, ir jau pirmajame susitikime dėl dalyvavimo projekte „Kaunas 2022“ matėsi pozityvus mero nusiteikimas. Sakė: turėsite įtikinti tarybą. Mūsų tai nebaugino. 😊 Įtikinti mums buvo duona kasdieninė.“

Beje, projekto „Kaunas 2022“ pavadinimas tapo gana jautriu klausimu dviejų savivaldybių nesutarimų kontekste, Kauno merui išreiškus ketinimą 2019 metais prijungti prie miesto nemažą rajono teritoriją... Rajone net pasigirdo abejonių, ar tik Europos kultūros sostinės projektas nėra tam tikra „specialioji operacija“ šiam tikslui įgyvendinti. Taigi, komandai, vienodai nuoširdžiai įgyvendinusiai kultūros programą ir mieste, ir Kauno rajone, teko nelengvas uždavinys suvaldyti skirtingus savivaldybių lūkesčius, politines įtampas ir ambicijas per visą projekto laikotarpį.“

VILTĖ MIGONYTĖ-PETRULIENĖ/

„Kauno rajono savivaldybės administracijai apsisprendus dalyvauti projekte, sparčiai ėmėme studijuoti Kauno rajono kultūros organizacijų *status quo*, siekėme giliau pažinti kultūros vartotojų ir kūrėjų dinamiką, poreikius ir iššūkius. Buvo žalia žalia pradžia... Visiems kultūros centrams ir laisvalaikio salėms bei bibliotekoms, muziejui, siuntėme apklausą. Joje prašėme įvardyti, kokį didžiausio biudžeto projektą jie vykdė per pastaruosius kelerius metus, aprašyti seniūnijoje turimą ir naudoti tinkamą infrastruktūrą (įrangą, pastatus, sales, viešas aikštes, parkus), organizuojamų renginių pobūdį, dažniausius įstaigos ir renginių lankytojus ir jų grupes, išskirti organizacijos ar bendruomenės stiprybes ir pateikti idėją ar projektą, kurį norėtų ir galėtų kurti ir vykdyti „Kauno 2022“ programoje. Atsiliepė dauguma kultūros įstaigų, tiesa, peržvelgę atsakymus, tikrai turėjome, apie ką pagalvoti... Manau, kad įsivaizdavome viską truputį kitaip. Pavyzdžiui, Vandžiogalos kultūros centre tuo metu didžiausio įgyvendinto projekto biudžetas buvo 2500 eurų, o renginiai: valstybinių švenčių minėjimai, poezijos skaitymai, advento vakarai, Kalėdų eglės įžiebimas, miestelio šventės, Vaikų gynimo diena, vaikų Velykėlės, Pagyvenusių žmonių dienos paminėjimas, na, ir dar keli. Vilkija siūlė tarptautinį folkloro festivalį parke prie Nemuno, Garliava – kino projektus, liaudiškų šokių festivalį ir t. t. Iš atsiųstų paraiškų labai aiškiai išskaitėme, kad dirbsime su energingais žmonėmis, kurie puikiai suvokia savo krašto stiprybes ir didžioji dalis labai gerai pažįsta auditoriją. Vis tik, kaip pavyks kultūros sostinei įsiterpti į kruopščiai planuojamą metinę rajono renginių programą? Ar komforto zona bus peržengta? Ar bus drąsos naujovėms? Potencialas didelis. Konstruktyvesnis posūkis buvo Kauno kultūros centras, kur veikė pirmasis mūsų biuras, ir vienas pirmųjų „Kauno 2022“ rėmėjų – bendradarbystės erdvė „Happspace“, o vėliau gimė „Šiuolaikinių seniūnijų“ idėja.

Prieš pradėdami kurti projekto „Kaunas 2022“ modelį Kauno rajone, inicijavome mokymus rajono kultūros sektoriaus darbuotojams. Vesti mokymus pasikvietėme „Kūrybinių jungčių“ komandą – kūrėjų bendruomenę, organizuojančią įvairaus formato mokymus kultūros ir švietimo organizacijoms. Pagrindiniai mokymų programos tikslai buvo padėti dalyviams tyrinėti savo vietos bendruomenės kultūrinę tapatybę, permąstyti savo, kaip vietos kultūrininko, vaidmenį, atrasti naujų galimybių, giliau pažinti savo bendruomenės kultūrinius ir kūrybinius poreikius, išvystyti ir išbandyti idėjas, skirtas geresnei komunikacijai su tikslinėmis grupėmis, pritraukti naujas auditorijas, skatinti inovatyvias partnerystes ar aktyvų bendruomenės dalyvavimą kultūroje.

Mokymų programą sudarė septynios mokymų dienos, išskaidytos į atskiras sesijas: bendradarbiavimas, bendruomenės kultūrinės savasties tyrinėjimas, kūrybiškas problemų sprendimas, tikslų įsivardijimas, idėjų paieška ir vystymas. Mokymus vedė Milda Laužikaitė, Kristina Veršeliėnė ir Justas Tertelis.“

Paraiškų rengimo aptarimas su Kauno rajono kultūros centrų atstovais, 2016 m.

2016

Paraiška, kuri taps legenda

*#EKS_paraiškos_rengimas
#paraiškos_rengimo_konsultantai
#titulo_siekimas*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Sausis. Gyvenu Nidoje, menininkų kolonijoje. Virginija, Ana, Daiva ir kiti kolegės dirba prie atskirų paraiškos dalių. Siunčia man. Tada jau aš „barstau aukso dulkėmis“ – darau taip, kad tekstas būtų patrauklus, žaismingas, tačiau neprarastų kompetencijos, nes šioje kompanijoje esu dėl grožio, o ne dėl proto. Rimtai. Visi kartu kuriame koncepcijas, tikslus, programos dalių pavadinimus. Viską iš karto lietuviškai ir angliškai. Kalbamės ir net galvojame iš karto dviem kalbomis. Tekstus dar redaguoja ir mūsų konsultantai: vokiečių Hannsas, Vokietijos italė Nadja, britas Neilas. Su jais ginčijomės, iš jų mokėmės, tačiau viena būtina pasakyti: pasikviesti šiuos specialistus buvo puikus sprendimas.

Rašydamas paraiškos įžangos dalis, epilogą, kurdamas mito dalį, leidau sau visišką laisvę. Ir, tiesą sakant, savo kambarėlyje su stoglangiais į jūros pusę žinojau, kad rašau gerai, kad ir kaip arogantiškai tai skambėtų. Kolegės ir konsultantai kartais cituodavo sėkmingas kitų miestų paraiškas. Vieną jų buvau atsivertęs... neįdomu.

Nadja, kuri kitoms sostinėms atlikdavo literatūros redaktorės vaidmenį, bando kištis į mano dalis, remdamasi savo praktika. Tačiau aš akiai tikiu, kad jos praktika, ir iš viso visa „nulaižyta“ politiškai korektiška valdiškų paraiškų rašymo praktika, yra neteisinga.

Ir neleidžiu keisti nė vienos raidės mano tekstuose. Tebeturiu tuos gana piktus elektroninius laiškus...

Mane ir mano jūlią drašą palaiko Neilas, mūsų britas konsultantas iš Liverpulio, kažkada dirbęs prie vienos sėkmingiausių kultūros sostinių istorijoje. Ačiū, brolau.“

DAIVA PRICE/

„Kompiuteryje turiu daugybę failų su įvairiausiais paraiškos rašymo scenarijais. Rašiau ir paveldo, ir bendruomenių, ir muziejų temomis. Galiausiai apsisistojau ties europinės dimensijos ir kultūros organizacijų pokyčių programomis. Iš tiesų aptarinėjome visas temas, lipdėme bendrą viziją, nes tikslas buvo vienas – sukurti vientisą pokyčių programą, kurios visos dalys veiktų išvien. Remtis ne atskiromis meno sritimis, bet kalbėti apie problemas ir temas, kurios aktualios miestui ir Europai.

Pavyzdžiui, idėja neapsiriboti muziejų bendradarbiavimo projektais, o skatinti pokyčius visame kultūros lauke, gimė kelionėje autobusu iš Rygos diskutuojant su Gintare Masteikaite.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Taip ir rengėme pirmosios paraiškos tekstą. Susisteminę visą reikiamą informaciją, nutarėme rimtą paraišką pabarstyti humoro ir savikritikos – nuolat mus lydėjusių pasirengimo kelyje – pagardukais. Rytis kai kuriose paraiškos dalyse taip „užlankstė“ (pavyzdžiui, kad Europa sužinotų apie Kauną, tik jeigu pagrobtume patį Jude'ą Law 😊), kad iki šiol juokiuosi kompiuteryje. Esu girdėjusi, kad tarp paraiškų rengiančių miestų sklando gandas apie šaržuotą Kauno paraiškos stilių, o kolegės iš kitų Europos miestų ieško ne tik antrosios (galutinės) mūsų paraiškos paskaityti, bet ir pirmosios. Rengdami pirmąją paraiškos versiją neturėjome, ką prarasti, nes tikėjome, kad į antrą turą tikrai pateksime.“

NADJA GRIZZO/

„Pirmoji paraiškos knyga buvo tikras perversmas paraiškų istorijoje dėl išdaigiškos vaizdų kalbos ir juokingų iki negalėjimo Rycio Zemkausko intarpų.“

Kaip Vroclave kiaunė vos nesugraužė kultūros sostinės

*#Europos_kultūros_sostinės_atidarymas
#Europos_kultūros_sostinių_šeima
#santykiai_su_valdžia
#titulo_siekimas*

SIMONAS KAIRYS/

„Pamenu pirmą kelionę į man pirmąją Europos kultūros sostinę – Vroclavą. Visas mikroautobuso ekipažas susirgome gripu. Grįžtant iš Vroclavo turbūt nebuvo nei vieno ekipažo nario, kurio temperatūra būtų buvusi žemiau 38 laipsnių. Vėliau išsi-aiškinome, kad tuo metu Lenkijoje siautė gripo epidemija.

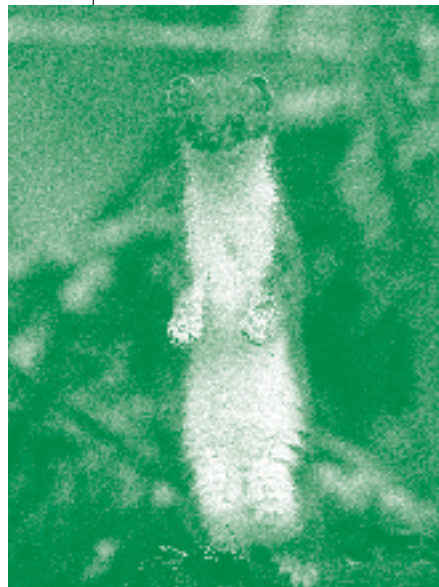
Didelį įspūdį paliko Vroclavo atidarymo renginys naujutėlaitėje koncertų salėje. Pirmą kartą pamačiau, kad ir profesionalusis scenos menas gali būti kuo puikiausiai įtraukus. Skirtingais savadarbiais instrumentais grojo visa publika, diriguojama žymios Lenkijos dirigentės Agnieszkos Franków-Żelazny. Bet dar labiau įstrigo vienas politinis momentas – kultūros ministrą (ir vicepremierą) publika pasitiko švilpdami, o miesto merą – ovacijomis. 2021 m. likimas mus, Lenkijos ir Lietuvos kultūros ministrus, suvedė dar kartą. Kolega iš Lenkijos lankėsi Kauno atidarymo renginyje, bet nedrįsau su juo pasidalinti savo prisiminimais iš Vroclavo.“

„Vroclavo – Europos kultūros sostinės 2016“ atidarymo renginys

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„2016 m. sausį važiuovome į Vroclavo atidarymą mikroautobusu. Pusę keleivių sudarė besiformuojanti „Kauno 2022“ komanda, kitą pusę – kolegos iš Kauno miesto savivaldybės: mero pavaduotojai Simonas Kairys ir Rasa Šnapštienė, Ina Pukelytė, Albinas Vilčinskas, Sigitas Šliažas. Vykome su didžiausiu smalsuliu, kaipgi atrodo Europos kultūros sostinės atidarymas. Iš Vroclavo savivaldos mokėmės protokolinio svetingumo (Kaunas ir Vroclavas – giminingi miestai, tad dalyvavome specialiuose susitikimuose). Aš su Simonu dalyvavau išskirtinėje atidarymo dalyje – Vroclavo filharmonijos atidaryme, kur gilų įspūdį paliko žiūrovų įtraukimas į muzikinę kompoziciją (o ir neįtikėtina koncertų salė, kainavusi 120 mln. eurų). Tačiau senamiesčio aikštėje vykęs atidarymas plačiai auditorijai nepaėjo be trukdžių: pasirodymo pradžioje dingio elektra. Lauke apie nulis laipsnių, drėgmė, šaltis ir Lenkijoje siaučianti gripo epidemija. Įšalas skverbėsi į kaulus. Elektrai atsiradus suskambėję muzikos garsai vos stebė dantų kalinimą. Po dviejų dienų važiuodami mikroautobusu į Kauną karščiavome visi 11 keleivių, o prie Kauno – jau ir vairuotojas. Beje, trumpąjį sujungimą Vroclavo atidaryme sukėlė... kiaunė, įlindusi pasišildyti į transformatorinę. Tokius dalykus dėmėjoms kaip pamokas, nes taip pat ruošėmės didžiuosius masinius renginius rengti metų pradžioje. Ana sako, kad autobuse iš Vroclavo sugeneravome „Kultūros tempo akademijos“ programos idėją. Nepamenu šio fakto – taip sunkiai buvau įsisirgusi.

Vroclavo kiaunė, ir ne tik ji, leido suprasti, kad neįmanoma suvaldyti tokio dydžio projektų visu šimtu procentų. Supratome, kad turime nusiteikti klaidoms ir netikėtumams, planuoti su rezervu, jei iškiltų poreikis perplanuoti veiklas. Bet svarbu nuteikti ir kitus, ypač tuos, kurie turi pernelyg didelį lūkesčių.“

Kiaunė 🦇

Kultūros tempo akademija. O ką?

*#auditorijų_vystymas #bendruomenės_įtraukimas
#EKS_paraiškos_rengimas #įgūdžių_vystymas
#Kauno_iššūkis #Kylantis_Kaunas #Kultūros_tempo_akademija
#programos_formavimas #savanorystė*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Važiuodamos į „Vroclavo – Europos kultūros sostinės“ atidarymą, kaip ir daugumoje kitų išvykų, dirbome įsikvėpusios. Pakeliui į šventę aptarėme programos viziją – dalyvaujamoji kultūra, auditorijų vystymas, tarpdisciplininis bendradarbiavimas, kūrybiniai agentai bendruomenėse, auditorijų vystymo mediatoriai kultūros įstaigose. Vizija buvo, tik kur rasti tiek menininkų, mediatorių, moderatorių tokio masto programai – visiems mikrorajonams, rajono miesteliams išjudinti? Dauguma Lietuvos menininkų panašių sąvokų anuomet baidėsi, daug kam jos siejosi su mėgėjų rateliais, 2016 m. Lietuvoje bendruomeniniai menai anaipol nebuvo įsivažiavę, dalyvaujamosios kultūros ar auditorijų vystymo sampratos kultūros įstaigose buvo veikiau naujovė, kažkokie europinės darbotvarkės raktažodžiai. Akimirksniu suformulavome „Kultūros tempo akademijos“ idėją su keturiais fakultetais:

- Savanorystės fakultetas, gavęs „Kultūristų bendruomenės“ pavadinimą;
- Bendruomenių ir dalyvaujamosios kultūros fakultetas, kuriame vyko „Fluxus Labas!“ agentų rengimo ir panašūs mokymai;
- Profesionalų fakultetas, kuriame svarbiausiu įvykiu tapo Lenkijos „Impact Foundation“ tęstiniai auditorijų vystymo mokymai kultūros organizacijoms;
- Jaunimo fakultetas, kitaip „Kauno iššūkis“ mokymai vyresniųjų klasių moksleiviams.“

VAIDA VENCKUTĖ-NAGĖ/

„Dar 2014 m. gimė idėja aktyviai įtraukti jaunuolius, gimusius apie 2000-uosius metus. Skaičiavome, kad 2018 m. jie taps pilnamečiai ir ims rinktis būsimašias profesijas bei studijas universitete. Tai įvyks tais pačiais metais, kai Lietuva švęs 100-ąsias Nepriklausomybės metines. Taip edukacinė programa gavo pavadinimą „Šimtmetininkai“. Konceptas geras, pavadinimas visai ne sexy. Kalbu su jaunuoliais, pristatau – visi sako, kad labai gerai, labai reikia, bet... Tapo aišku, kad joks jaunuolis nenorėtų būti vadinamas „šimtmetininku“. Gryninome idėją, kad jaunus žmones kviesime spręsti miesto ir kultūros iššūkių, kad savo įžvalgomis jie galėtų padėti kultūros bendruomenei geriau pataikyti į jaunimo auditorijos interesus. Taip gimė pavadinimas „Kultūros iššūkis“. Permaštėme, kad kultūros sąvokos vartojimas gali kiek neatitikti, nes jaunimas gali klaidingai suvokti, kad čia tik apie „meną“. Nusprendėme, kad tegu tai būna miesto iššūkis, kad ir kokios srities jis būtų – kultūrinis, socialinis ar infrastruktūrinis. O mūsų miestas yra Kaunas – tai štai ir „Kauno iššūkis“, kurį kviesime priimti jaunąją miesto ir rajono auditoriją. Kadangi iš pradžių kėlėme tikslą, kad edukacinė programa būtų vienas iš išliekamųjų projekto rezultatų, kurio gerą patirtį ir metodus galėtume siūlyti ir kitiems miestams, norėjome lengvai adaptuojamo pavadinimo – gali būti ir „Ešo iššūkis“, ir „Materos iššūkis“. Žodžiu, geras pavadinimas ateities franšizei.“

„Kauno 2022“ jaunimo mokymų programos „Kauno iššūkis“ puslapis

„Kauno 2022“ metodinis leidinys „Jaunimo programos metodologija“ (sud. Sandra Karnilavičiūtė, Vaida Marija Bružaitė, Aurelija Prašmuntaitė, 2023)

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Kultūros tempo akademijoje“ mokymus vedė geriausi auditorijų tyrimo, vystymo, strateginio įstaigų planavimo mokytojai, jaunieji lyderiai, buvo diegiamos daly-

vaujamosios kultūros ir bendruomeninių menų praktikos, joje buvo rengiami „Fluxus Labas!“ agentai – kartinės reikšmės žmonės „Kauno 2022“ programoje, su kurių pagalba aktyvių programos dalyvių skaičius siekė apie 100 tūkst. Bet, ko gero, svarbiausia, kad ši programa sujungė kultūrinį miesto branduolį į aktyvų bendradarbių tinklą.“

Vaida Venckutė-Nagė, Ana Kočegarova-Maj, Virginija Vitkienė ir Rytis Zemkauskas

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Atsimenu, Virginija, Ana kažką aiškina man apie „Tempo akademiją“. Nieko nesuprantu – kam reikia, kas čia? Man taip dažnai būdavo šiame projekte. Kita vertus, per daug ir nesigilindavau: žinojau, kad kolegos kompetentingi ir žino, ką daro. Kai kurių dalykų likau nesupratęs iki pat pabaigos, o kai kurie (ta pati „Tempo akademija“) tapo man aiškūs, pradėjau juos gerbti ir visur reklamuoti.“

Paraiškos rengimo pristatymas, Kauno kultūros centras

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Kiek pamenu save, Daiva, Ana, Rytį, Vaidą, mums visada atrodė, kad turime dar pasimokyti, kelti kvalifikaciją, žinias, todėl ir patys dalyvavome rengtuose seminaruose, skaitėme daug tyrimų. Projekto laimėjimo dieną, jau paskelbus Kauną kultūros sostine, kiek pabendraavome su komisijos nariais. Priėję prie tuometinio jos nario Steve'o Greeno – mums atrodė, griežčiausio, – padėkojome už viename iš jo straipsnių susistemintą medžiagą apie EKS. Jis net žengtelėjo atgal: o jūs skaitėt? Mums buvo keista, kaipgi neskaityti, jeigu tai Europos kultūros sostinių analizė.“

„Kauno miestas ir rajonas pateikė paraišką Europos kultūros sostinės vardui 2022 laimėti“:
kaunas2022.eu, 2016-05-24

Pirmasis egzaminas

*#paraiškos_rengimo_konsultantai
#EKS_žiuri #titulo_siekimas*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Pirmoji paraiška išspausdinta.

Dabar reikia repetuoti mūsų prisistatymą komisijai. Esame Kaune, kur mūsų komandai „Tautos namuose“ skirti du kambarėliai. Sėdime aplink pailgą stalą. Hannsas aiškina: komisija griežta! Laikas bus skaičiuojamas sekundėmis! Griežta kalbėjimo seka, niekas negali pertraukti, iš mūsų vienas turi būti moderatoriumi. Prisistatymui lygiai pusvalandis. Tada – klausimai. Į klausimus atsakinėti trumpai, aiškiai, kolegų atsakymų nebandyti papildyti. Komisija to nemėgsta, nemėgsta ano, štai jų preferencijų sąrašas. Siaubas!

Pamenu, sakau Hannsui: „na, Graikijos futbolo rinktinė vienintelį kartą tapo Europos čempionais, nes...“

„Nes turėjo vokiečių trenerį!“ – patenkintas konstatuoja Hannsas.

Svarstome mūsų komandos sudėtį. Klausiu: o miesto meras neturi būti komandoje? Savivaldybėje pažada paklausti mero, bet kažkaip vis nepaklausia. Bijo jie jo. Netikėtai problema išsisprendžia savotišku būdu: merui sustreikuoja širdis ir jis atsiduria Kauno klinikose ant operacinio stalo.

Niekur nedingsi, pirmame etape bus gana ir vicemero, juolab kad Simonas Kairys puikiausiai kalba angliškai. Kaip gerai, kad su mumis bus Leonidas. Donskio autoritetas, atrodo, žinomas ir komisijos nariams. Mus pasiekia gandai apie tai, kad Klaipėdos komanda irgi kvietėsi jų žemėje gimusį Leonidą, tačiau Leonidas pasirinko Kauną.

Gandų vis daugėja...“

„Kauno 2022“ paraiškos gynimo repeticija, LR Kultūros ministerija, 2016 m.

DAIVA PRICE/

„Klausimų ir atsakymų repeticijose jaučiausi kaip vidurinės mokyklos baigiamajame egzamine, kaip paauglė, bijanti, kad susimaus.“

SIMONAS KAIRYS/

„Neįmanoma pamiršti pirmojo EKS gynimo prieš tarptautinę žiuri – tai buvo mano pirmasis apsilankymas Kultūros ministerijoje. Suburta nuostabi komanda, šviesaus atminimo Leonido Donskio atsakymas į klausimą, ką Kaunas gali duoti Europai, iki šiol skamba galvoje. „Kauno 2022“ komanda labai mėgo repetuoti prieš gynimus ar reikšmingus atsiskaitymus. Viskas OK – reikalas rimtas, ruoštis reikia, bet repeticija galėdavo įvykti staiga viešbučio fojė ar net vakare nuėjus su komanda į kokį Briuselio barą. Niekada nemėgau visko išmolti mintinai, man patinka pasilikti laisvės pačiai veiksmo akimirkai, bet Virginija tokiu išraiškingu veidu bet kur ir bet kada galėdavo įtraukti į repeticiją, iki smulkmenų.“

Paraiškos gynimo repeticija, Kauno kultūros centras

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Konkurse, be Kauno (su Kauno rajonu) ir Klaipėdos (su Palanga ir Neringa), kandidatavo Jonava, Anykščiai, Plungė ir Rokiškis. Neabejoju, buvome vieninteliai iš šešetuko, kuriuos paraiškos pristatymui (30 min. ir ne daugiau) treniravo konsultantai. Šioms trisdešimt minučių buvome rengiami gal tris pusdienius. Dukart repetavome Kaune. Prieš pristatymą Europos Komisijos žiuri į Vilnių atvykome iš vakaro. Viešbutyje buvome išsinuomoję konferencijų salę, joje repetavome vakare ir ryte. Lemtingą rytą išėję iš savo viešbučio kambarių, lengvai kilstelėjome antakius: nors ir nesusitarę, visi buvome apsirengę *smart casual* mėlyna, žydra ir juoda spalvomis. Bendras susikaupimas padarė (vienodą) įtaką net mūsų aprangai. Hannsas sugebėjo visus nuteikti taip rimtai, kad visi buvome išmokę savo tekstus ir surepetavę atsakymus į galimus klausimus. Kultūros ministerijoje už salės durų laukdamas kvietimo užėti jaudinosi net Leonidas Donskis. Sakė, kad jaučiasi kaip prieš daugelį metų, kai laikė paskutinį egzaminą. 😊“

DAIVA PRICE/

„Prieš pusfinalio „gynimo procedūrą“ Kultūros ministerijoje (kuriai repetavome netgi savo jėgimą į salę ir kiekvieno pasisakymo laiką), a. a. Leonidas Donskis pasakė: niekada nemaniau, kad gyvenime dar teks taip jaudintis. Bet labiausiai paliko įspūdį jo kuklumas ir gebėjimas pripažinti, kad netgi profesorius visą gyvenimą turi mokytis. Per vieną repetaciją Kauno kultūros centre jis mums sako: suprantu, kad tai sritis, kur turiu pasitikėti ekspertais ir mokytis, nes mano retorikos gebėjimai čia nepadės. Tada šis žmogus dar labiau pakilo mano akyse...“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Vilnius. Kultūros ministerija. Tuoju įžengsime į salę laikyti savo pirmojo egzamino prieš komisiją.“

Po švarku esu su marškinėliais, kuriuos pats pasigaminau. Ant jų Kauno Žvėris, sukurtas iš abiejų didžiųjų Kauno upių. Jis tarsi laiko savo nasruose Santaką... Visada kalbu apie tai, kad bet kokia idėja turi įsižeminti, kitaip nebus vaisinga. Žvėris įsižemina per Kauno geografiją. Jo siluetą matau miesto žemėlapyje. Konsultantai atsargiai užsimena, kad Žvėris gana viduramžiškas ir gana patriarchyškas. Maskulinistinis, nemadingas toks, *biškj*... Taip, jie teisūs. Jis toks, bet kartu jis pats iš to šaiposi. Europa, mano požiūriu, neturi apsimesti neturinti pavojingų dantų. Tačiau kartu ji yra ir alternatyvos civilizacija, todėl nebijau žaisti su komisija, būti ironiškas ir saviironiškas.

Ateiname į salę. Tarptautinė skyrimo komisija sėdi, priešais kiekvieną narį – lentelė su pavarde. Suomis, ispanė, lenkė, latvė, britas, vokietis, austrė, portugalė... Pradedame. Jaudinamės, bet pamažu atmosfera šyla. Komisija juokiasi vieną kartą, antrą... Kaip televizinininkas, žinau, kad esame gerame kelyje. O tada Leonidas pradeda kalbėti apie Europą. Jausmingai, šiltai ir iš esmės. Ir matau, kaip komisijos nariai iš valdininkų virsta žmonėmis. Mes juos pakeitėme.

Rytis Zemkauskas, pirmojo paraiškos gynimo diena

Mus ir Klaipėdą išrenka į antrąjį turą. Na gerai, galvoju. Kovosime iki galo. Mes geri, mes žinome, ką darome, mes mokomės kasdien, mūsų niekas nepaskyrė iš viršaus, mes nesame „bebrai“, mes neieškome naudos sau. Mes neturime jokių kitų interesų, kaip tik norą, kad Kaunas jaustųsi geriau. Rimtai. Taip galvoju ir sakiau komandai. Taip ir dabar galvoju, rašydamas šias eilutes. Velniai griebtų, aš tuo didžiuojuosi!“

Komanda prieš paraiškos pristatymą, LR Kultūros ministerija, 2016 m.

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Nors į antrą turą patekome, bet po susitikimo su komisija liko keistas jausmas – ar dėl klausimų, ar dar dėl ko... Nedžiūgavom. Paskui ataidėjo gandai, kad gal komisija nepatikėjo, kad mes patys parengėme paraišką, todėl šiek tiek tardė, kas esame. O jeigu net ir patys parengėme tą dokumentą, tai esą tuomet esame per daug akademiški – ar būsime tokie pat geri darytojai, kaip ir rašytojai? Šito tuomet (ir iki pat programos uždarymo) net patys nediršome apie save pasakyti...

Neaiški žiuri reakcija buvo vienas iš pirmųjų skaudžių suabejojimų mumis iš išorės. Net nežinome, ar ji buvo tikra, ar ją susigalvojome. Paskui ne kartą ir ne vienas žmogus abejojo ne tik mūsų pajėgumu, bet ir nuoširdumu. Tos abejonės man buvo sunkiausiai pakeliamas dalykas visame projekte – „dyglys kūnė“, nuleidžiantis ant žemės. Būtent šiai nepasitikėjimo kultūrai sąmoningai priešinosi kurdami atvirą programą, atvirą kalbėjimo(si) ir veikimo būdą. ☺☺“

Pirmosios paraiškos gynimas,
LR Kultūros ministerija

„Kaunas – trumpajame Europos kultūros sostinės 2022 konkurso sąraše“ kaunas2022.eu,
2016-06-22

Tarptautinio lelių teatrų festivalio „Kaunas Puppet 22“ spektaklis
„Peregrino“ (KTO Teatrų, Lenkija)

Elektroninės muzikos kūrėjas Arūnas Periokas, projektas „Modernizmo muzika“

Einame į žmones

*#bendrakūrystė #bendruomenės_įtraukimas
#EKS_pareiškos_rengimas #Kauno_iššūkis #Kylantis_Kaunas
#komunikacija #kultūros_organizacijų_įtraukimas
#Kultūros_tempo_akademija #programos_formavimas
#titulo_siekimas*

DAIVA PRICE/

„Per pirmuosius paraiškų rengimo metus susitikome su daugybe kauniečių – nuo kultūros darbuotojų iki bendruomenių, pedagogų ir kt. Susidūrėme su keliais iššūkiais. Vienas jų – kaip suprantamai paaiškinti Europos kultūros sostinės tikslus? Pasirodė, kad tai padaryti ne taip paprasta. Kai kurie partneriai po kelerių metų prisipažino: nors tiek daug apie tai su jumis kalbėjome, bet turbūt iki galo taip ir nesupratome, koks tai projektas. Galvojome, viskas bus taip pat, tik daugiau pinigų kultūrai.“

Kitas iššūkis – pasitikėjimas. Susidūrėme su įvairiomis reakcijomis: nuo abejingumo, netikėjimo galima pergale ir baime dalintis idėjomis. Viena susitikime su mokytojais (kuriuo netikėtai pasinaudojo keli vietos politikai kaip scena jų rinkiminei kampanijai...) bandėme paaiškinti, kad mums svarbios jų idėjos ir pasiūlymai, kad šis projektas kuriamas kartu su miesto bendruomenėmis. Deja, toks pasiūlymas buvo sutiktas kaip neprofesionalumo įrodymas. Mums buvo pasakyta grįžti tada, kai tiksliai žinosime, ką darome.“

Vaida Venckutė-Nagė, susitikimas su Kauno mokytojais

VAIDA VENCKUTĖ-NAGĖ/

„2016 m. rugsėjo 20 d. kartu su kolegėmis Ana ir Daiva, nors ir pozityviai nusiteikusios, bet su šiokių tokių jauduliu (matyt, likusiu nuo mokyklos laikų, prisiminus santykius su mokytojais), vykstame į Kauno pedagogų kvalifikacijos centrą, kuriame turi įvykti susitikimas su visų Kauno mokyklų atstovais. Susitikimas mums svarbus, nes nuo pat pradžių manėme, kad bendradarbiaudami su mokyklomis galėsime pasiekti labai daug tikslinių auditorijų: moksleivius, mokytojus ir mokyklos administraciją bei tėvus – beveik visą miesto gyventojų bendruomenę, bent jau tą dalį, kuri turi vaikų.“

Susitikimui pasiūlėme diskusijos formatą tema „Kauno mokyklų bendruomenės įtraukimas į projekto „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ (KEKS 2022) programą“, norėdami, kad tai būtų ne vienašališkas pristatymas, bet gyva diskusija apie kultūros ir švietimo sektoriaus bendradarbiavimą. Tikėjomės pristatyti projektą ir jo ilgalaikę naudą miesto kultūros, švietimo, įvairių amžiaus grupių bendruomenėms bei išgirsti mokytojų lūkesčius, patarimus ir idėjas, kaip vystyti programą. Vylėmės kartu su pedagogais išgryninti bendradarbiavimo modelius, ieškoti sprendimų, kaip padidinti kultūros ir edukacijos sektorių bendradarbiavimą mieste ir moksleivių galimybes dalyvauti kūrybinėse veiklose mokykloje ir už jos ribų.“

Renginys prasideda, auditorija pilna pedagogų. Daivai atsistojus kalbėti, praėjus vos 10 min. nuo susitikimo pradžios, kelios pedagogės ją nutraukia ir pradeda visų vardų kritikuoti mūsų idėjas, kad esame nepasiruošę ir atvykome jiems duoti papildomo darbo, kad jie ir taip dirbdami neapmokamus viršvalandžius turės galvoti papildomų veiklų moksleiviams dar ir už mokyklos ribų (!). Apibendrinant, visai kitokie veikimo principai ir metodai, nei mūsų taikyti kuriant „Kauno 2022“ programą.“

Tuokart nepavyko surasti sklandaus bendradarbiavimo su mokyklomis modelio, bet po jo gavome el. laiškų iš mokyklų, kurių atstovai dalyvavo, girdėjo, atskyrė ir suprato bei palaikė projektą, išreiškė norą prisidėti savo idėjomis, pasiūlymais ir kvietė mus atvykti pristatyti projektą. Tuomet ir supratome, kad šis formatas mums tinkamesnis, ir pradėjome keliones per švietimo įstaigas, siūlydami kalbėtis, dalintis, kviešti ir kurti.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Susitikimus su kultūros kolegomis inicijavome jau turėdami temines programos gaires. Pristatymus darėme Kauno menininkų namuose, kūrybines idėjų dirbtuves – Kauno kultūros centre. Taip pat prašėme teikti idėjas raštu. Procesas nebuvo lengvas. Ne tik dėl to, kad tuo metu (2015–2016 m.) 2022-iejį atrodė dar toli, bet ir todėl, kad, manau, per mažai kolegoms aiškinome proceso kompleksiskumą. Patys dar daug ko nežinojome. Pavyzdžiui, nenumanėme, kaip bus finansuojami partneriai. Įsivaizdavome, kad beveik visą programą prodiusuosime iš naujai kuriamos įstaigos. Bet Lietuvos įstatymai nenumato, kaip viena viešoji įstaiga galėtų refinansuoti kitas ne tik viešąsias, bet ir biudžetines įstaigas. Ką jau kalbėti apie skirtingas išlaidas pagal veiklos vietą – Kaune ar Kauno rajone. Todėl paraiškos teikimo metais nesulaukėme labai daug idėjų, kurios būtų vėliau išsivysčiusios į tikrus projektus.“

„Kauno 2022“ susitikimas su gyventojais ir jų apklausa, 2016 m.

AGNĖ BUROVIENĖ/

„Norintiems objektyviai įvertinti „Kauno 2022“ reikšmę kultūros įstaigoms, siūlyčiau palyginti du teatro teiktus dokumentus kultūros sostinės komandai: 2016 m. pirmąją paraišką ir 2022 m. ketvirto ketvirčio ataskaitą, sutapusią su įgyvendintų projektų pabaiga. Pirmasis minėtas dokumentas Kauno miesto kultūros organizacijoms buvo siųstas su tikslu išsiaiškinti įstaigų svajones ir ambicijas, kurios galėtų būti įtrauktos į finalinę „Kauno 2022“ paraišką Europos ekspertų komisijai. Dėl šios priežasties buvome prašomi negalvoti apie finansinę idėjų įgyvendinimo pusę. Nuo Nacionalinio Kauno dramos teatro pridėjome lenkų režisieriaus spektaklį ir vietinių aktorių koncertų ciklą teatro balkone, šalia įtraukėme dar kelis Lietuvos režisierių pastatymus. Mums tai buvo dar viena iš daugybės lentelių, kurią reikėjo užpildyti iki termino pabaigos nelabai suprantamam tikslui.“

Paraiškos aptarimas su Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus komanda

Paraiškos aptarimas su Kauno teatro srities atstovais

TADAS ŠARŪNAS/

„Kad vizijos apie „Kauną – Europos kultūros sostinę 2022“ jau pereina į įgyvendinimo etapą, supratau išgirdęs apie paraiškos komandos inicijuojamą susitikimą su Vilniuje gyvenančiais kauniečiais. Apie jį man papasakojo Ūla Tornau – buvau nuolatinis jos kuruojamos „KultFlux“ platformos renginių lankytojas. Man buvo svarbios renginiuose nagrinėjamos urbanistinės temos, artima jos DIY („pasidaryk pats“) dvasia. Socialiai angažuotos kultūros reiškinių Vilniuje tuomet labai trūko. Mieste tvyrojo institucinės kultūros tvaikas. Bent jau man „KultFlux“ buvo geriausia, kas per kultūros sostinę galėjo įvykti Vilniui. Ūla papasakojo, kad panašių dalyvaujamųjų praktikų įkvėpta yra ir Kauno paraiškos komanda, ir pakvietė susitikti. Vienas netikėtas ekonominės krizės efektas buvo Vilniuje kaip grybai po lietaus ėmusios rasti kavinės. Juk bent puodelį kavos gali sau leisti? Visi ėmėme gerti kavą. Ir ne po puodelį, o bent po kelis. Su paraiškos komanda susitikome vienoje tokių kavinių, kuri tuomet dar vadinosi „Šviežia kava“.

Pasijutau kaip kokiame slaptame kauniečių egzilio susitikime. Virginiją pažinojau iš Tekstilės meno bienalės – iškart buvo aišku, kad paraiškos ranga yra geroje rankose. Aną mačiau pirmą kartą. Ji ramiu balsu pasakojo apie kertines programos idėjas. Kad girdėtume, ką kavinės klegesys kalba Ana, klausėmės palinkę ir ištiesę kaklus. Šiek tiek šviesos į centrą ir išeitų klasikinės tapybos kompozicija – Ana aiškina programą Vilniaus egziliui. Socialinis programos angažuotumas, kurio man taip trūko Vilniaus kultūros scenoje, buvo tikra muzika ausims. Bet ar tokių DIY formų užteks „išvežti“ visai programai? Kurgi

didieji „aukštosios“ kultūros renginiai, apie kuriuos jau spėjau prisivajoti? Nesidrovėdamas pradėjau pageidavimų koncertą. Pavyzdžiui, aš asmeniškai neįsivaizduoju „Kauno – Europos kultūros sostinės 2022“ programos be migruojančios šiuolaikinio meno bienalės „Manifesta“. Mano nuostabai Virginija iškart pasakoja apie preliminarių derybų su šio renginio kuratoriais rezultatus. Renginys brangus. Tai gal nebūtų neįveikiama kliūtis. Bet sunkiausia tai, kad kuratoriai visiškai nesidomi priimančiu miestu ir komandos idėjomis.

Tądien pirmą kartą supratau, kad kultūros sostinė nėra didieji renginiai. Buvo aišku, kad Kaunas turės veikti „Vilniaus 2009“ fasko šešėlyje – į iniciatyvą vietos ir valstybės politikai žiūri labai atsargiai, niekas nenori rizikuoti antru fasko, juo labiau žadėti didesnių biudžetų ir taip susieti savo vardą su šia iniciatyva. Išėjus iš kavinės Virginija ramiai paaiškina, kad tai bus palyginti kukli kultūros sostinė, bet tai niekaip nepaneigia jos svarbos miestui. Ji taip pat atsargiai paprašo manęs savo vardu ir pavarde išreikšti palaikymą programos paraiškai ir surašyti savo idėjas ant popieriaus, kad jos galėtų nugulti paraiškoje. Tik tiek? Ką jūs! Galiu ir galvą paguldėti. Egzilis išreiškia visišką palaikymą.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Norėdami pasitikrinti kultūros burbulo idėjas su plačiąja auditorija, 2016 m. rugsėjį „Kauno rudens mugės“ metu atlikome gyventojų apklausą (beveik 1000 žmonių atsakė į mūsų klausimus apie kultūros prieinamumą jų mikrorajone, apie lūkesčius, jeigu Kaunas laimėtų EKS titulą, ir t. t.).“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Prezidentūros kiemelis Kaune. Mus vis pavadindavo „KEKS“. Na, gal ir logiška, nes „Kaunas – Europos kultūros sostinė“... Bet mums nepatiko. Pamenu, anksčiau miestas meras leido sau perduoti linkėjimus mano kolegėms, kaip „keksėms“... Cha, cha, cha. Iki pat „Kauno 2022“ pabaigos „keksas“ vis išlįsdavo tai šen, tai ten. Vis bandydavome su šluota užtvoti tam „keksinimui“. Tačiau tą kartą Istorinės Prezidentūros kiemyje buvo tikrai malonu. Restorano „leti“ savininkė iškepė mums keksų. Tikrų pyragų. Jie buvo vieni gražiausių mano matytų gyvenime. Vaišino miestečius ir kvietėme svajoti, koks Kaunas turi būti. Vakare keksiuko foto įkėliau kaip savo „Facebook“ paskyros viršelį. Tai buvo tarsi parašas. Pirmą kartą viešai deklaravau save kaip Europos kultūros sostinės projekto narį.“

VAIDA VENCKUTĖ-NAGĖ/

„2016-ieji, rengiu paraiškos jaunimo programos dalį. Žiūrėdama į kalendorių, skaičiuoju – rezultatai prasti, suprantu, kad 2022 m. man bus 35 metai. Kyla moralinė dilema: kas per jaunimo programa, jei jos vadovė šiai auditorijai jau nepriklausys. Visada buvau komandos žmogus, tad supratau, kad jau šiame etape man kaip oro komandoje reikia jaunų žmonių, kurie padėtų nepamesti pulso ir išlikti jautriai nuolatos vykstantiems pokyčiams. Einu į „Google“ ieškoti aktyvių Kauno ir Lietuvos jaunuolių. Randu Lietuvos moksleivių parlamento Kauno regiono pirmininkę Dominyką Ginelevičiūtę, kopijuoju jos el. p. adresą ir rašau laišką. Netrukus kavinėje jau geriame kavą ir pristatau jai vizijas ir svajones. Dominyka patvirtina, kad idėja gera, šviežia ir aktuali, pasidalina dar keleto aktyvių Kauno jaunuolių kontaktais, visi gauna laišką, kuriame kalbama apie 2022 m. Tik dabar suprantu, kaip keistai 15–18 m. jaunuoliams turėjo atrodyti laiškas, kvietęs jungtis prie idėjos, kuri neaišku, ar laimės, o net ir laimėjusi kulminaciją pasieks tik po šešerių metų. Per šešerius esminius jauno žmogaus gyvenime metus, per kuriuos vyksta didžiausia transformacija... Tačiau pavyko! Suformavau patariamąją tarybą, kurioje aktyviausiai dalyvavo Dominyka ir Simas Sirtautas. Jie padėjo įtraukti jaunimą, išgirsti jų balsą ir pasiūlymus, juos integruoti ir taip stiprinti jaunimo programos turinį. Dirbant kartu gimė sumanymas, kad būtent šie jauni žmonės ir galėtų atstovauti jaunimo programai pristatant paraišką komisijai Kultūros ministerijoje. Tikėjau, kad taip tikrai įrodysime, kad čia ne blefas ir ne dar viena „popierinė“ jaunimo strategija, o kad nuo pat pradžių jauni žmonės dalyvauja *hands on*.“

Leonidas Donskis

#komandos_santykiai #lyderystė

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„2016 m. rugsėjį, kai rengėme antrą paraiškų versiją ir Kauno miesto kultūros strategiją, išėjo Leonidas Donskis, plačiaširdis Europos mąstytojas ir vienas iš projekto iniciatyvinės grupės dalyvių. Nors negaliu pasigirti buvusi jo bičiule, iki šios dienos Leonido netekimą laikau ne tik Lietuvos ir Europos, bet ir asmenine netektimi. Jo spinduliuojamos empatijos, Mažosios Europos ir Didžiosios Europos idėjos labai trūksta pasaulyje, kuriame demokratija skilinėja ir yra brutaliai kėsiniama į žmogaus laisvę ir orumą. Netekties žaizda neužgijo iki šiol. Antrąją paraiškų versiją dedikavome Leonidui.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„2016 m. rugsėjo 21 d. Miršta Leonidas. Susmunka Vilniaus oro uoste. Jam tik 54-eri.“

O tiek būta planų... Jo sumanytas Europos kultūrų sintezės projektas „Café du Monde“... Leonidas buvo tikras europietis. Europos Sąjunga, jos menas, jos kultūra buvo Leonido namai, jo tėvynė, jo aistra. O baisiausia žinote kas? Jam mirus, nelieka nė vieno įtakingo intelektualo, pozityviai pasisakančio Europos Sąjungos temomis! Ar tai nėra tam tikra prasme Molière'o plunksnos vertas absurdas?

Nuo tos akimirkos komandoje lieku pagal amžių vyriausias...“

Leonidas Donskis (1962–2016)

2017

Tuk tuk! Čia vėl Kaunas

#EKS_paraiškos_rengimas
#programos_formavimas
#titulo_siekimas

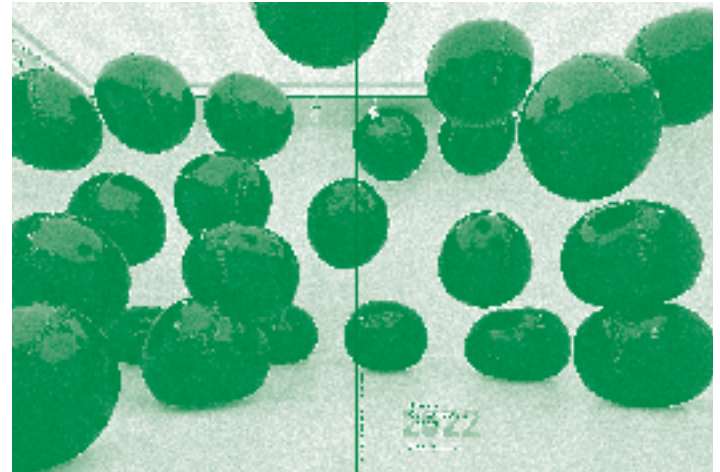
RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Artėja antrasis turas. Mes prieš Klaipėdą. Vartome jų naują paraišką ir stebimės – iš kur tiek daug panašumų su mūsų pirmojo turo paraiška? Kopijavimas? Plagiatas? – kažkas klausia. Mane ima juokas. Mūsų neįmanoma plagijuoti. Neįmanoma pavyti. Mes jau parodėme komisijai, kad esame laisvi žmonės. Dabar parodysime, kad nejuokavome! Antrojo turo paraišką rašome gerokai santūriau. Ir tik kai kuriose vietose pamerkium komisijai akį: ei, čia vis tie patys mes, pamenate? Kaunas! Taip, Kaunas.“

Antrojo turo paraišką dedikuojame šviesiam draugo ir mokytojo Leonido Donskio atminimui.“

Paraiškos rengimas

Finalinė projekto „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ paraiška (viršelio nuotr. Tadao Cern, dizainas Dariaus Petreikio)

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Vasario 28 d. pristatėme atspausdintas paraiškas į ministeriją. Rengdami antrąją paraiškos versiją, juokavome saikingiau. Drebėjome iš baimės pralaimėti... Galbūt žvelgiant iš šono atrodė, kad esame labai užtikrinti savo pergale, bet oi... Gal kas nepameną, kaip atrodė Kaunas 2014, 2015 ar 2016 metais? Palyginus su Neringos kopomis, Palangos pušynais ir netgi žaviąja Klaipėda, sau atrodėme apgailėtina. Jeigu tai būtų grožio konkursas, Kaunas neturėtų jokių šansų... O kur dar po pirmo susitikimo su žiuri likęs „dramblys kambaryje“... Tad prie paraiškos dirbome rimtai, gerindami planavimą ir stengdamiesi fiksuoti kai kuriuos projektus. Philipo Millerio „Kauno kantata“ ir Jenny Kagan paroda „Iš tamsos“ (*Out of Darkness*) jau buvo suderėti, bet derybos su Williamu Kentridge'u buvo strigusios. Jo studija atsakė, kad sugrįžtume su šiuo klausimu, kai laimėsime. O tai reiškia, kad ir į paraišką negali rašyti, kol nesutarta.“

Paraiška yra šimto puslapių dokumentas. Labai nedaug, palyginus su jos turinio svoriu. Procesas prilygo disertacijos uždaviniams, tik tiek, kad paraišką rengė daugiau nei dešimt žmonių, įtraukiant dar kelis šimtus. O kur dar dokumentų analizė, integracija su Kultūros strategija, susiejusi projekto „Kaunas 2022“ viziją su Kauno, Lietuvos ir Europos strateginiais dokumentais. Po paraiškos įteikimo, laukdami žiuri vizito į Kauną ir paraiškos gynimo, kartu su KMS administracija parengėme ir naujosios įstaigos įstatus, kuriuos buvome pasirengę teikti notarui vos tik laimėję konkursą.

Esu rašiusi disertaciją, esu ją gynusi. Bet šis procesas man buvo daug kartų asmeniškėnis, didesnis, skirtas ne sau, o kitiems – miestui, dabarties ir ateities kartoms.“

„Kauno – Europos kultūros sostinės 2022“
antrojo turo paraiška (2017)

Sostinės dar nėra, o „Kauno iššūkis“ jau veikia

*#jaunimo_įtraukimas #Kauno_iššūkis #Kauno_rajonas
#Kultūros_tempo_akademija #programos_formavimas
#titulo_siekimas*

VAIDA VENCKUTĖ- NAGĖ/

„Kurdami „Kauno iššūkio“ mokymus, užsibrėžėme tikslą surasti vietas partnerius, kurie apsiimtų įgyvendinti šią edukacinę programą. Tikėjomės, kad dirbant kartu bus didesnė tikimybė, kad programa įsitvirtins ir gyvuos po 2022 metų. Nuo pat pradžių siekėme, kad jaunimo programa būtų išplėtota kaip mentorystės programa, įgalinanti jaunuolius veikti visus penkerius metus ir sukurti jaunimo programą 2022-iesiems bei gyvuoti po jų. Išsikelti dideli ir ilgalaikiai tikslai, norint juos pasiekti, reikėjo pradėti. Kadangi moksleiviai gyvena pagal kitą kalendorių, suprato, kad reikia startuoti dar nežinant, ar Kaunas ir Kauno rajonas gaus titulą. Nusprendėme – nelaukiame, startuojame. Taip 2017 m. kovą kartu su VDU Verslo praktikų centru pradėjome pilotinį „Kauno iššūkio“ sezoną. Titulas dar nelaimėtas – jaunimas jau aktyvuotas.“

Po pilotinio sezono visgi suprato, kad siekiant programos tikslų – jaunimas dirba komandoje, jaunimas kuria turinį, kuriamas didysis 2022 metų renginys – be galo reikšmingas ir svarbus glaudus jaunimo ir „Kauno 2022“ komandos bendradarbiavimas. Pilotinis sezonas parodė, kad tai labai sudėtinga užtikrinti per išorės partnerius dar ir dėl to, kad jų tikslas yra verslumo, o ne kultūros vadybos įgūdžių ugdymas. Dėl to edukacinė programa tapo neatsiejama „Kauno 2022“ programos dalimi, tam subūrėme dedikuotą vidinę komandą.“

SANDRA KARNILAVIČIŪTĖ/

„Man septyniolika. Mano galva pilna svajonių ir baimių, stereotipų ir neuztikrintumo. Tačiau stengiuosi save analizuoti tyrinėdama miestą. Paskutinę minutę pateikiu paraišką į kažkokią naują paauglių ugdymo programą „Kauno iššūkis“. Čia sutinku savo amžiaus bendraminčių, gaunu mentorius ir įgyju žinių apie projektus. Galiu bet kokią idėją paversti realybe? Štai taip ir „užsikabinau“.“

Su komanda susitinkame su iniciatyvine „Kauno – Europos kultūros sostinės 2022“ grupe. Mums reikia daugiau jaunimo, sako jie. Profesionalai mums suteikia įrankius, o svarbiausia – mumis pasitikti. Būtent tai ir įgalino mus plačiau mąstyti ir labiau stengtis. Pasitikėjimas reiškia ir laisvę, ir atsakomybę. Įgalinimas yra supergalia.“

„Kauno iššūkio“ II-oji laida, 2018 m.

„Kauno iššūkio“ seminaras, 2017 m.

Dabar arba niekada. Konkurso finalas

#EKS_žiuri #paraiškos_rengimo_konsultantai
#santykiai_su_valdžia #titulo_siekimas

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Finalas yra iš dviejų dalių. Pirmiausia, tarptautinė skyrimo komisija aplanko abu miestus, privaloma paruošti jiems programą. Kaune bus visą darbo dieną. Suvenyrų duoti negalima, kalbinti „ne į temą“ negalima, protokolo laikytis griežtai privaloma, laikas suskaičiuotas minutėmis, už kiekvieną klaidą – nubaus. Taip aiškina Hannsas ir Nadja ir mes tuo tikime. Rytoj lankysis Klaipėdoje, o tada vėl Vilnius, ministerija ir baigiamasis egzaminas abiem miestams.“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Konkurso sąlygose buvo numatytas dalies žiuri vizitas į kandidatuojančius miestus. Kaunui paskirta priimti delegaciją kovo 27 d., Klaipėdai – 28 d., o 29 d. visi susitikome Kultūros ministerijoje dar kartą pristatyti paraiškas ir išrinkti laimėtoją. Susitikimams ruošėmės kelis mėnesius.“

Paraiškos gynimo repeticija,
Kauno kultūros centras

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Vėl repeticijos Kaune, „Tautos namuose“. „Kur meras? – klausiu. – Taigi jau pasveiko?“ Baik tu, sako jo aplinka, jis nemoka angliškai, jam užaina, jis gali pasiūsti, bus problemų. Žodžiu, aplinka bijo mero kaip kokio Kauno Žvėries.“

Ne, sakau. Jis turi dalyvauti. Pergalei garantuoti meras privalo būti.

Ir meras ateina. Šiek tiek pasimetęs, su visa svita, bet sėdasi prie stalo ir dirba. Repetuoja kartu su visais. Klausosi konsultantų nurodymų. Galiausiai po kelių dienų sako: nemaniau, kad kultūros pasaulyje irgi sunkiai dirbama. Tai ne, *bliamba!* Mero garbei reikia pasakyti, kad padarė absoliučiai viską, kas buvo iš jo reikalaujama. Ir padarė puikiai, nesimaivdamas ir nesiskųsdamas.“

DAIVA PRICE/

„Rengiantis žiuri vizitui ir per patį vizitą mane maloniai nustebino mūsų partneriai – muziejų, universitetų vadovai, darbuotojai, bendruomenių ir verslų atstovai. Vizitas trunka aštuonias valandas, turi griežtą scenarijų, kiekvieno vaidmuo ir laikas suskaičiuoti sekundėmis. Reikėjo didelio susiklausymo ir disciplinos. O kaip tą pasakyti universiteto rektoriui ar ilgomis kalbomis garsėjančiam muziejaus direktoriui?!“

Žiuri narių vizitas

*#Atminties_biuras #EKS_pareiškos_rengimas
#EKS_žiuri #kultūros_bendruomenė
#kultūros_organizacijų_įtraukimas #titulo_siekimas
#verslas_ir_kultūra*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

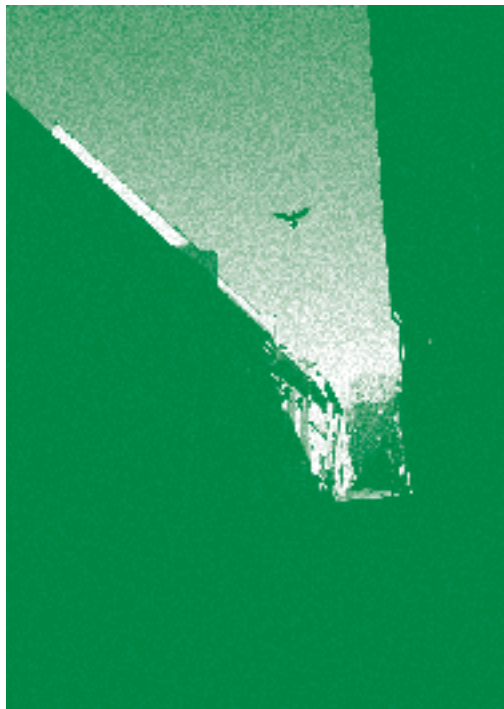
„2017 m. kovo 27 d. vizito į Kauną atvyko dvi kultūros ministerijos atstovės – Daiva Parulskienė ir Ina Kniurienė, EKS programą kuruojantis Europos Komisijos atstovas Sylvainas Pasqua ir trys žiuri nariai: Ulrichas Fuchsas, Sylvia Amann ir Cristina Farinha. Komisijoje buvo žmonės, į kuriuos, ypač į Ulrichą Fuchsa, žvelgėme kaip į mokytojus. Jų vizito diena buvo suplanuota net ne valandomis, o minutėmis. Visi pasidavėme planui, buvome pasiruošę scenarijus, jei vėluotume. Žinojome, kad Klaipėdos kopoms ir jūrai neprilygsime, dėjome visas pastangas parodyti miesto kompetencijas ir daugialypį iniciatyvos palaikymą verslo, švietimo ir kultūros sektoriuose.“

Žiuri narių vizito akimirka, Aleksoto apžvalgos aikštėle

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Komisijos maršruto pradžia tenka man – miesto panorama nuo Aleksoto. Turiu paaiškinti, kaip norime pakeisti miestą. Parodyti pirštu. Pademonstruoti visas programos dalis. Kaip veikia miesto sluoksniai. Kaip veiks mūsų programa. Rytas. Einu pėsčias iš namų per senamiestį į Aleksotą. Šviečia skaisči saulė. Pakeliu telefoną ir fotografuoju istorinę dieną. Danguje virš T. Daugirdo gatvės praskrenda varnas ir patenka tiesiai į mano kadro vidurį, tobulai užpildydamas kompoziciją. Galite laikyti mane bepročiu, tačiau tą akimirką patikiu, kad mes laimėsime...“

Žiuri vizito rytas

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Vaida Venckutė-Nagė buvo visos dienvarkės vadovė. Žiuri vizito turinys planuotas kelis mėnesius, o likus kelioms dienoms surepetuotas minučių tikslumu. Pirmą kartą mano karjere su policija suderintas leidimas nesilaikyti kelių eismo ženklo, draudžiančio pasukti link Rotušės aikštės atvažiuojant Vytauto tiltu. Šaltą kovo 27-osios dieną dangus mums šypsojosi: saulė ir debesys žaidė ant specialiai žiuri vizitui instaliuotų Tadao Cern balionų Rotušės aikštėje (neklauskite, ar miegojome, sužinojome, kad apsaugos kompanija naktį nesaugo balionų nuo smalsių jaunuolių baksnojimo...). Koncertas ir paroda ant Šilainių dvylikaukščio stogo, arbata pas mūsų ambasadorę Bellą, pietūs „Žalgirio“ arenos krepšinio aikštelėje buvo tik keli programos momentai, kurių nešama žinutė išspaudė ašarą ne tik komisijos nariams, bet ir jų palydai.“

ANĄ KOČEGAROVA-MAJ/

„Rodėme, kaip matome savo miestą, kokį kūrybinį, partnersčią, infrastruktūrinį potencialą turime, maršruto taškai buvo skirti visoms programos dalims pristatyti. Tą dieną kartu su mumis kūrė IT klasteris „Blaster“, VDU, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, jauni šokėjai ir muzikos atlikėjai, ekskursiją vedę architektūros istorikai, Tadas Černiauskas (Tadao Cern), savo eiles skaitę jaunuolis ir senjorė iš Šilainių daugiabučių, Bella Shirin, savo namuose mums pasakojusi savo šeimos ir žydiškojo Kauno istoriją, „Kauno iššūkio“ pilotinės programos dalyviai, į kurių seminarą atsivedėme žiuri narius.“

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Mūsų antrojo *bidbooko* viršelio įvaizdžiu tapo Lietuvoje ir pasaulyje žinomo menininko Tado Černiausko juodieji kamuoliai (*Black Balloons*), kuriuos vėliau vadinome Kauno Žvėries kiaušiniai (suprask, kaip nori 😊). Juodieji kamuoliai neatsitiktinai tapo tam tikru komisijos vizito ir tolesnių projekto metų simboliu. Kiekvienas vizito taškas buvo pažymėtas dideliu juodu helio balionu su tuometiniu mūsų logotipu. Atrodė, kad visos vietos sužymėtos kaip „Google Maps“. 😊 Kas be ko, šie juodieji kamuoliai, tik jau milžiniško dydžio, atsirado ir Kauno Rotušės aikštėje, kur tarp jų vėliau vaikščiojo ir komisijos nariai su mūsų komanda.“

Christina Farinha, Virginija Vitkienė ir Sylvainas Pasqua prie Tadao Cern instaliacijos, Rotušės a.

Žiuri nariai ant Šilainių daugiabučių stogo

DAIVA PRICE/

„Kiekviena miesto organizacija ir vieta buvo pasirinkta neatsitiktinai, kiekvienas žmogus turėjo savo vaidmenį, perteikė kruopščiai apgalvotą žinutę. Juokavome, kad istorija rodo, jei kažkurioje vietoje žiuri nariai verkia, miestas turi šansų laimėti. Nežinau, ar kas iš komisijos narių verkė, bet mes su Virginija verkėme ne kartą. Labai jaudino dalyvių autentiškumas ir tikėjimas savo miestu.“

Pamenu, Vienybės aikštėje komisijos nariams sakiau: sakoma, kad šiuos du muziejus sieja durys, kurių raktą jie pametė. Mes tikimės, kad po šio projekto Kauno muziejai atvers vieni kitiems duris. Nežinau, ar taip nutiko tarp muziejų, apie kuriuos kalbėjau, bet tikrai žinau, kad dėl šio projekto užsimezgė ne viena nauja partnerystė.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Aleksote viskas pavyksta puikiai. Kita mano dalis – Kauno centrinis paštas. Čia turiu paruošęs komisijai nuotykių. Pirmiausia, su jaunaisiais VDU aktyviais ir bičiuliais iš Kauno mažojo teatro paruošėme specialų 360° panoraminį patirtinį filmą. Jame – miesto pašto, kaip vilties, represijos, šnipinėjimo ir žinios simbolio, pasakojimas. Užsidedi specialius virtualios realybės akinius ir nusikeli į kitą pasaulį, kur gali dairytis ir matyti šimto metų istoriją vienoje salėje su daugybe personažų.“

Tą video su partneriais iš klasterio „Blaster“ Kaune ruošėme gal tris mėnesius, pasitelkdami tuo metu pačias moderniausias filmavimo ir vaizdo apdorojimo technikas.

Tada lipome į antrą aukštą ir ten koridoriuje komisijos nariams vėl uždėjome virtualios realybės vaizdo akinius. Iš pradžių – nieko. Matai tą patį koridorių, kaip ir be akinių. Tada staiga... tau prieš akis išsoka būtybė! Kauno Žvėris! Žiūrovai krūptelėdavo ar net surikdavo...

Sveikinu, buvote oficialiai išgąsdintas Kauno Žvėries! – sakydavau aš.

Visiems patiko, nes visi mes truputį vaikai...“

Žiuri narių vizitas Bellos Shirin namuose

BELLA SHIRIN/

„Buvo nuspręsta, kad žiuri nariai ateis ir į mano namus. Žiauriai jaudinausi, nemiegojau visą naktį. Pradėjau kalbėti. Skaičiau Lėjos Goldberg eiles anglų kalba. Paaiškėjo, kad viena iš žiuri narių buvo jos gerbėja ir buvo labai sužavėta. Kitas žiuri narys turėjo draugų Izraelyje. Žiuri domino mano praeitis, mano tėvai. O prieš jiems išeinant aš tiesiog pasakiau, kas buvo širdy: „man Kaunas yra miegančioji gražuolė ir aš labai prašau, būkite tas princas, kuris ją pabučiuos.“ Gal tai vaikiški žodžiai, bet aš taip jaučiausi.“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Finalinis vizito taškas buvo Nacionalinis Kauno dramos teatras. Rizikavome, bet surengėme žiuri nariams staigmeną. Pasivaikščioję po puikiais teatro erdvės, iš didžiosios šalės jie neįspėti pateko į teatro holą, kuriame plojimais juos pasitiko apie šimtas Kauno kultūros žmonių. Daug šio vizito momentų buvo reikšmingi, bet sustabdytas šios akimirkos kadras man asmeniškai simbolizuoja „Kauno 2022“ sėkmę – nepaisant to, kad kultūros sektoriuje dar nebuvo tiksliai susitarę, ko tikėtis iš šio projekto, kaip jame kartu dirbsime, nepaisant vėlesnių sunkumų tarpusavio komunikacijoje, klampiname projekto administravime, kuris vesdavo ir mus, ir partnerius į neviltį, Kauno miesto ir rajono kultūros organizacijos (su reta išimtimi) negailėjo jėgų ir davė „Kaunui 2022“ daug palaikymo.“

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Prie įėjimo į teatrą žiuri narius pasitiko sportiškai nusiteikę Kauno šokio trupės „Nuepiko“ šokėjai, suorganizavę neeilinę treniruotę su juodais balansiniais kamuoliais, kurios dalyviais tapo tiek komisijos nariai, tiek praeiviai Laisvės alėjoje.“

Per komisijos vizitą atrodė, kad visas miestas laiko egzaminą. Buvo malonu matyti visus: komandos narius, partnerius, muziejus, universitetus ir kt., susitelkusius bendram tikslui, ir parodyti, ką mes galime.“

Virtualios realybės patirties filmavimas Kauno centriniam pašte

SYLVAINAS PASQUA/

Kauną, jo istoriją ir dabarties iššūkius pažinau 2016 m. birželį skaitydamas Kauno paraišką Europos kultūros sostinės titului laimėti. O svarbiausia, sužinojau apie miesto svajones ir planus, kaip pasinaudoti šiuo titulu siekiant padaryti kultūrą ir Europą centriniu miesto plėtros dėmeniu, į procesą įtraukiant miestiečius. Mane labai suintrigavo abi – ir išankstinės, ir galutinės atrankos – paraiškos. Komandai pavyko paversti tai, kas dažnai atrodo kaip primestas mokyklinio stiliaus pratimas, gyva ir gilia refleksija apie miestui kylančius iššūkius. Dargi su humoru! Rengėjai neslėpė apie sunkumus, su kuriais Kaunas susiduria peržiūradamas tamsiuosius savo praeities puslapius apie tragišką žydų bendruomenės likimą Antrojo pasaulinio karo metais ar sunkius laikus, kai miestas ir Lietuva buvo okupuoti sovietų, nei apie Kauno gyventojų skaičiaus mažėjimą ar viešojo gyvenimo stoką gražiose miesto viešosiose erdvėse... Buvo kalbama ir apie sudėtingą miesto padėtį, kuris, tarpukariu veik atsitiktinai tapęs šalies sostine, 1991 m. Lietuvai atgavus Nepriklausomybę buvo „nuleistas“ į antrąją vietą po Vilniaus. 2017 metų kovą pirmą kartą apsilankęs mieste, atradau paslėptą deimantą su dviem nuostabiomis upėmis, Nemunu ir Nerimi, ir puikiais modernistiniais tarpukario pastatais, už kuriuos miestas gavo Europos paveldo ženklą. Be to, nuo pat pradžių teko pažinti ir Kauno Žvėrį. Šis Žvėris atsidūrė naujo mito – sukurto arba, tiksliau sakant, amžinai kursimo drauge su visais, norinčiais nepraleisti galimybių ir įsitraukti į šį žaidimą, – centre. Žvėris taip pat simbolizuoja miesto troškimą atnaujinti su-tartį, jungiančią jį su jo gyventojais miestiečiais ir likusia Europa.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

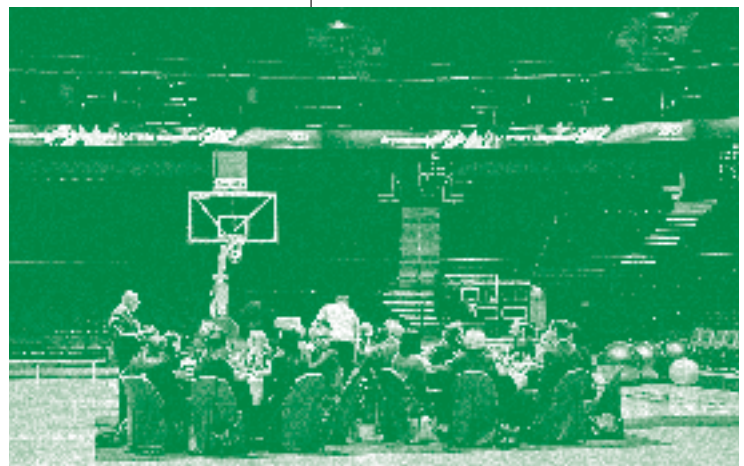
„Kovo 28 d., Vilnius. Rytų finalas. Mes visi „Reformatų parko“ viešbutyje šalia Kultūros ministerijos: komanda, miesto meras, administracijos direktorius, konsultantai. Visiems nerimas. Meras nenusėdi vietoje: kviečiasi mus į vieną iš savo restoranų Vokiečių gatvėje, bet restoranas uždarytas. Klaidžiojame po Vilnių. Grįžtame nieko nepesę. Lyg bandome repetuoti, bet paskui nutariame – nieko naujo jau nebeišmoksime. Viskas padaryta. Nebevarkime. Eikime miegoti. Nepamenu, kiek miegojau tą naktį. Mažai.“

Virtualios realybės patirtis,
Centrinis paštas

Pietų dalyvių sėdėjimo planas „Žalgirio“
arenoje

Pietūs „Žalgirio“ arenos aikštelyje

Paraiškos gynimas ir laimėtojų paskelbimas

*#EKS_paraiškos_rengimas #EKS_žiuri #komunikacija
#santykiai_su_valdžia #titulo_siekimas #viešieji_ryšiai*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Kovo 29 d. rytas.

Mūsų pasirodymas, regis, 10:00.

Klausiu kolegų: gal kas žinote, ar Klaipėdos meras žada komisijai groti trimitu? Taip, trimitą atsivežė, sako kažkas. Puiku, galvoju, tegu tik būtinai pagroja. Mūsų šansai labai padidės.

Egzaminas eina sklandžiai ir dalykiškai, komisija akivaizdžiai nebeturi mūsų ko klausti ir gale jau tik tempia laiką, nes reglamentas yra reglamentas.“

DAIVA PRICE/

„Finalo paraiškos gynimas Kultūros ministerijoje vyko iš ryto, buvome pirmieji. Šį kartą jautėmės daug labiau pasiruošę ir labiau disciplinuoti. Atsakinėjome užtikrintai, laikėmės visų nerašytų taisyklių (pvz., nebandyti papildyti kolegos, jei manai, kad netiksliai atsakė).“

Finalinės paraiškos gynimas

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Paraiškos vertinimo komisija – dešimt ekspertų, kuriuos į komisiją skiria skirtingos ES institucijos. Lietuvos kultūros ministerija turėjo teisę skirti du narius iš Lietuvos, bet to nepadarė. Mes buvome už tai dėkingi. Juk lietuviams ekspertams dalyvavus komisijoje, dar ilgą laiką po rezultatų paskelbimo būtų abejojama sprendimo skaidrumu.

Komisijos nariai mus pažinojo tik iš pirmojo atrankos turo. Mes juos pažinojome neblogai – buvome išstudijavę kiekvieno iš jų profesinį profilį, numatę, kokių klausimų gali kilti kiekvienam iš jų paskaičius paraišką, ir pasiruošę kaip įmanoma geresnius atsakymus.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Man tai buvo tokia svarbi diena, kad net sunku apibūdinti. Gerai prisimenu, kokį pastiprinimą mūsų komandai davė Gintarės Masteikaitės vizijos apie būsimą festivalio ir scenos menų proveržį. Meno kuratoriaus Lewiso Biggso dalyvavimas suteikė tarptautinio svorio. Trūko Leonido, bet mes buvome stebuklingai vieningi. Žinau, kad tą dieną Kauno meras, kuris dalyvavo gynime viską surepetavęs ir atsakingai nusiteikęs, patikėjo paraiškos rengėjais. Iki paraiškos gynimo su meru buvome menkai pažįstami. Jam irgi reikėjo laiko susivokti, už ką miestas turėtų sumokėti 12 milijonų. Meras komisijai pasakė: „aš ne kultūros žmogus, bet priešais jus – profesionalai. Savivaldybės įsipareigojimas projektą finansuoti, o jų – įgyvendinti. Aš šia komanda visiškai pasitikiu.“ Tai, beje, geriausia, ką miesto atstovai gali pasakyti komisijai (jokios merų pretenzijos į kultūrologinį ar menotyrinį išmanymą komisijai neatrodo nei profesionalios, nei nuoširdžios). Teisybės dėlei būtina pasakyti, kad savivaldybė, nors ir griežta išlaidų ir administracinės kontrolės atžvilgiu, niekada nesikišo į „Kauno 2022“ programos turinį. Turinys visada priklausė kultūros profesionalams ir menininkams. Išskyrus vienintelį kartą, apie kurį – vėliau šioje knygoje.“

DAIVA PRICE/

„Išėję iš gynimo, jautėme – laimėjome. Bet verdikto teko palaukti. Meras pasikvietė į savo kavinę Vokiečių gatvėje, ten išbuvo iki vakaro, aptarinėdami komisijos užduotus klausimus, replikas, savo savijautą, o kartu jau nedrąsiai svajodami apie būsimą biurą.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Rezultatai bus skelbiami popiet. Meras vėl kviečiasi į restoraną, šį kartą sėkmingai. Sėdime, geriamo vyną. kažkas sako: nelaimėsime, taigi čia Vilnius, ministerija Kauno nemėgsta... Dar kažkas: kultūros ministrė pati klaipeidietė, ji tikrai ne už mus... Jaučiuosi ir juokingai, ir kvailai: visi žino, kad kultūros ministrė artima mano draugė. Negana to, aš žinau, kad jai Kaunas tikrai nepatinka. Tik visa tai nieko nereiškia! Bet kas, išmanantis ES procedūras, žino, kad nei ji, nei ministerija ir norėdami čia negali turėti jokios įtakos.“

Bulvarinė spauda, aišku, iš to sukurtų istoriją. Laimei, toji spauda pas mus jau viena koja beprotnamyje, kita – grabe...“

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Ruošiantis paskutiniam konkursiniam etapui, pagalvojau, kad reikia, jog konkurso rezultatų laukimą ir palaikymą patirtų ne tik Kultūros ministerijoje būsiantys kolegos, tačiau ir kauniečiai. Tad kilo mintis surengti rezultatų paskelbimo „vakarelį“ Kauno Rotušės aikštėje, kurioje jau buvo didieji Tado Černiausko kamuoliai. Norėjosi sukviesti visus kartu tiesiogiai stebėti ir laukti rezultatų paskelbimo. Kartu su KMS komunikacijos komanda (tuo metu ten dirbusia Renata, kuri vėliau tapo „Kauno 2022“ mito programos koordinatore) pradėjome ruošti renginį. Ne paslaptis, kad renginio simboliu toliau sėkmingai liko juodasis balansinis kamuolys. Teko paprakaituoti, kol atradome tokius juodus kamuolius. Spėjome parsisiųsti iš kitos šalies ir dar užklįjuti specialius baltus užrašus su logotipu. Atrodė ištis stilingai. 😊“

Pradėjome nuo renginio *countdown*, kai likus daugiau nei savaitei iki rezultatų paskelbimo vis kitoje miesto dalyje užfiksuodavome juodą kamuolį – „Spurginėje“, Laisvės alėjoje, autobuse, Prisikėlimo bažnyčioje, Pažaislio vienuolyne, Leonido Donskio bibliotekoje ir t. t. Laukimas buvo justis ir žiniasklaidoje, socialinėse medijose. Operatyviai suradome renginio vedėją, pasirodymus, sceną ir šimtus juodų balansinių kamuolių, kuriuos prieš renginį čia pat vietoje padovanojome studentams ir moksleiviams. Iki pat renginio Rotušės aikštėje pradžios neįsivaizdavome, kiek laukti žmonių. Ir tada, likus pusvalandžiui, pradėjo plūsti žmonės, atėję palaikyti ir išgirsti verdikto. Tūkstantinė minia su šimtais juodų kamuolių šėlo aikštėje. Tiesiogiai per ekraną prisijungėme prie Kultūros ministerijos tiesioginės transliacijos ir laukėme miesto nugalėtojo.“

Konkurso rezultatų laukimas

Titulo laimėtojo paskelbimas,
LR Kultūros ministerija

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Ministerijos salė. Susėdame. Išėina komisijos pirmininkė Agnieszka Wlazel ir komisijos narys Alainas Hutchinsonas.

Europos kultūros sostinė 2022... Kaunas!

Visa tai tiesiogiai transliuojama į Kauną, į Rotušės aikštę, kuri pilna žmonių! Kartojau ir kartosiu: pirmą kartą Kauno istorijoje mes surinkome pilną Rotušės aikštę ne alaus šventei, ne krepšiniui, o kultūrai. Tai laikau istoriniu mūsų komandos pasiekimu.

Vėliau bendrame vakarėlyje komisijos narys Ulrichas Fuchsas prieis prie manęs ir tiesiai šviesiai pasakys: jūsų paraiškų literatūrinis stilius, jūsų mito programa ir Kauno Žvėris yra, ko gero, geriausia, ką esu skaitęs miestų paraiškose.“

BELLA SHIRIN/

„Stovėdami Rotušės aikštėje jaudinome. Paaiškėjus laimėtoji, mano širdis šoko iki dangaus, visi apsikabinome – ir kiemo galerijos kaimynai, ir šalia stovėję nepažįstamieji. Visi buvo laimingi ir aš šokau! Tikrai neperdedu, tai buvo viena gražiausių mano gyvenimo dienų.“

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Buvo labai juokinga, kai nugalėtoją paskelbęs komisijos narys taip tyliai ir neaiškiai ištarė „Kaunas“, kad dar suklydome, ar tikrai Kaunas laimėjo. 😊 Juodieji kamuoliai lėkė į dangų, visi džiaugėsi kaip „Žalgirio“ varžybose. Buvo kažkas nepaprasto matyti visus besidžiaugiančius laimėjimu, kurio mums taip reikėjo.“

Titulo laimėtojo paskelbimo šventė Rotušės aikštėje

SIMONAS KAIRYS/

„Patirti didelio laimėjimo nuotaiką – nedažnas įvykis gyvenime. Kai Vilniuje Virginija, jos komanda ir meras gynė Kauno paraišką, mes su tuometiniu Kauno savivaldybės kultūros vedėju Albinu Vilčinsku laukėme renginyje Rotušės aikštėje. Labai ryškiai pamenu tą sekundės dalį, kai atskriejo žinia apie Kauno laimėjimą. Tokiomis akimirkomis labai sunku pamiršti dalykus, rūpesčius, kurie tiesiog įsigėrė į tave, tokiomis akimirkomis labai sunku atsipalaiduoti ir džiaugtis. Tą jausmą atsiminsiu visada. Pasakiau kažką nuo scenos kauniečiams ir nusileidau pas kolegas.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Pamenu, kad autobusiuke, kuriuo važiuojame į Kauną, kas penkias minutes kartojau: „bet tai kaip geras – mes laimėjome!“ Tai buvo turbūt viena laimingiausių mano gyvenimo dienų. Gal tik dukrų gimimas buvo už ją svarbiau...“

Kol grįžome, atėjo vėlus vakaras, Rotušės minia išsiskirstė ir „Kultūros“ kavinėje mūsų laukė gal šimtas pačių ištikimiausių.“

DAIVA PRICE/

„Man titulo laimėjimo džiaugsmas asocijuojasi su dviem dalykais.

Pirma – mūsų komandos sutikimas „Kultūroje“. Nepaprastas jausmas, kai važiuoji atgal į savo gimtąjį miestą ir žinai, kad ten, jau beveik naktį, tavęs laukia kultūros kolegos su fejerverkais. Pirmą kartą kultūros laimėjimas buvo sutiktas taip džiaugsmingai. Pirmą kartą pajutome tokią vienybę. Laimei, šiame projekte tokį jausmą išgyvenome dar ne kartą.

Antra nuostaba – miestas kitą rytą. Tą dieną jis buvo visai kitoks. Kažkas ypatinga tvyrojo ore. Ilgai nemačiusi savo dukrytės ir mamos, išėjau su jomis atšvesti. Aplankėme kelias kavines. Visur buvo aptarinėjamas mūsų miesto laimėjimas. Labiausiai įstrigo aistringas režisieriaus Gyčio Padegimo pasidalijimas įspūdžiais iš tiesioginės TV transliacijos. Tokio gero jausmo savo mieste dar nebuvau jautusi.“

Titulo laimėtojo paskelbimo šventė Rotušės aikštėje

„Kauno 2022“ kabinetas, Kauno kultūros centras

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Kitą rytą KMS Kultūros skyriuje ant visų kabinetų durų kabėjo užrašai „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“. O mes ant savo biuro durų esančiame logotipe riebiai nubraukėme *Candidate City* („kandidatuojantis miestas“) ir palikome tiesiog – *European Capital of Culture*.“

AGNIESZKA WLAZEŁ/

„Tai pasakojimas iš (kritiškai žvelgiančio) draugo perspektyvos. Turėjau privilegiją stebėti Kauno tapimą Europos kultūros sostine iš įvairaus atstumo ir skirtingų pusių. Vadovavau Europos nepriklausomų ekspertų grupei, išrinkusiai Kauną Europos kultūros sostine, o vėliau atlikusiai projekto stebėseną. Pradžioje buvo smalsu, kaip (šiuolaikiniu menu grindžiama) programa taps patraukli kitoms auditorijoms. Prieš akis vis dar matau įtampą Kauno komandos veiduose, jų ašaras ir laimę, paskelbus miestą, kuriam atiteko Europos kultūros sostinės titulas. Žinojau apie kai kuriuos Kauno džiaugsmus ir iššūkius įgyvendinant EKS programą. Pamenu, kaip per Briuselyje vykusį projekto stebėsenos susitikimą paprašiau tuomečio Kauno vicemero apsaugoti komandą nuo politinio spaudimo, o komandos (per „Rijekos – Europos kultūros sostinės“ atidarymą) – pasirūpinti ir savimi.

Žinau, kokia sudėtinga užduotis įgyvendinti EKS programą. Kaune buvo ne kitaip. Tačiau ši pasišventusi komanda, nepaisydama sunkumų, sugebėjo pakeisti miesto įvaizdį. Atrankos etapo susitikimuose išgirdome apie „apleistą antrąjį miestą“; Europos kultūros sostinė padėjo Kaunui išbraukti žodį „apleistas“ iš savo neoficialaus apibūdinimo. Dabar tai intriguojantis antrasis miestas. Kai lankiausi Kaune per paskutinį Europos kultūros sostinės metų savaitgalį, man labai patiko menas ir miesto atmosfera. Tikiu, kad Europos kultūros sostinė sudarė sąlygas Kaunui tapti laimingesniu ir europietiškesniu miestu – būtent tokiu, kokį savo vizijoje mums prieš kelerius metus pristatė „Kauno 2022“ komanda.

Apie Kauną turės būti papasakota nauja istorija, o miestas džiaugiasi nauju bendruomeniškumo jausmu. Pridurčiau, atkartodama mintį iš mūsų atrankos etapo ataskaitų, kad padaryta puiki pradžia Kauno ateičiai ir naujam jo vaidmeniui Europoje.“

Kauno miesto savivaldybės Kultūros skyrius

Kelionė namo

Žiuri vizito akimirka,
Šilainių daugiabučio stogas

Tadao Cern instaliacija „Juodi balionai“
(„Black Balloons“)

Žiūrį vizito akimirka,
Aleksoto panoramos aikštelė

Viešojo įstaiga „Kaunas 2022“

*#administravimas #įgūdžių_vystymas
#projekto_valdymas #santykiai_su_valdžia*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Atsimenu save 2017 m. kovo 30 d. rytą po ilgos nakties einančią Gedimino gatvę. Einu į notaro biurą pateikti viešosios įstaigos „Kaunas 2022“ steigimo dokumentų. Įstatai, visi reikalingi dalininkų dokumentai, sutartys taupant laiką buvo parengti dar prieš konkurso finalą, kad spėtume į miesto savivaldybės biudžeto planavimo terminus.“

Steigiant įstaigą buvo du dalininkai (vėliau prisijungė trečiasis – Kauno rajono savivaldybė): Kauno miesto savivaldybė ir niekam nežinoma ką tik įsteigta asociacija „Kultūros tempo akademija“, kurioje penki nariai – Kauno paraiškos rengėjai. Nežinau kitos kultūros sostinės įstaigos, kurioje būtų nepriklausomam kultūros sektoriui atstovaujantis dalininkas. Niekada neturėjome balsų persvaros dalininkų susirinkime, bet visada turėjome savo atstovą sprendžiant įstaigos klausimus.“

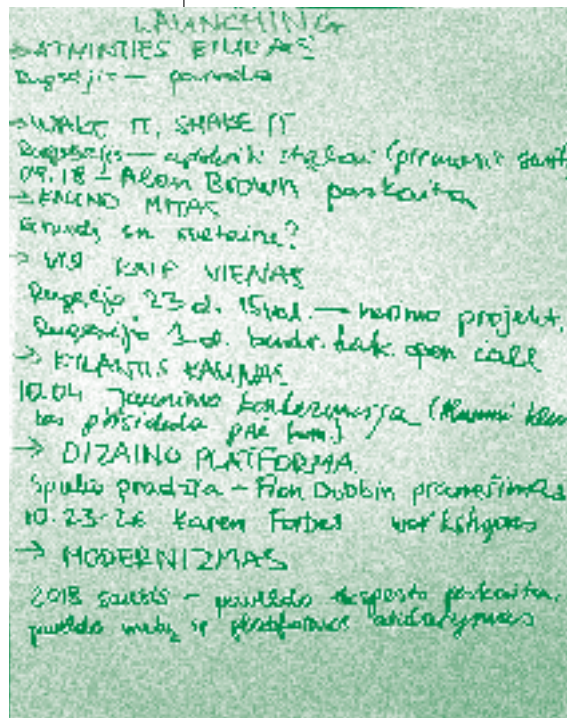
VAIDA VENCKUTĖ-NAGĖ/

„Įsibėgėjus antrosios paraiškos rengimui su Kauno miesto savivaldybės ir Kultūros ministerijos atstovais jau buvome aptarę, kad laimėjimo atveju bus steigama nauja VšĮ, administruosianti programos įgyvendinimą. Paraišką rengusi kūrybinė komanda jautė poreikį apsaugoti idėjas ir turinį, kurį, jei Kaunas laimėtų Europos kultūros sostinės konkursą, perimtų administruoti naują įstaigą. Niekas tuomet nežinojo, kaip reikalai gali susiklostyti, o ankstesnių metų Europos kultūros sostinių pavyzdžiai valdymo ir administavimo atžvilgiu nebuvo labai įkvepiantys. Tuomet aktyviai paraiškos rengime dalyvavę asmenys: Virginija, Rytis, Ana, Daiva ir aš, nusprendėme, kad reikėtų įsteigti asociaciją, kuri veiktų kaip kultūros bendruomenę jungianti platforma ir užtikrintų sukurtos programos vykdymą. Tuo metu nebuvo aiškus ir kultūros įstaigų finansavimo modelis laimėjimo atveju, tad taip tarsi kūrėme atsarginį planą „kas būtų, jeigu būtų“. Neformaliai Rytis šią įstaigą pavadino „Žvėries draugija“, o formaliai 2017 m. sausio 23 d. įsikūrė asociacija „Kultūros tempo akademija“. 2017 m. sausio 24 d. įvyko pirmasis asociacijos valdybos posėdis, kurio metu buvo priimtas sprendimas siūlyti Kauno miesto savivaldybei kartu steigti viešąją įstaigą „Kaunas 2022“ ir šis siūlymas išsiųstas Kauno miesto savivaldybės merui Visvaldui Matijošaičiui. Siūlymas buvo priimtas. Tai itin svarbus pasiekimas ir tikrai išskirtinis atvejis Europos kultūros sostinių projektų istorijoje, kad visą šį laikotarpį paraišką rengusių nepriklausomų kultūros entuziastų savanoriškai įsteigta asociacija turėjo balsą programą įgyvendinančios įstaigos valdyme.“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Nuo pirmos VšĮ „Kaunas 2022“ egzistavimo dienos tampa įstaigos direktore, laikinai einančia pareigas. Pirmieji metai išsunkia – mūsų tikslas buvo inicijuoti visas programas kaip įmanoma greičiau. Pirmiausia, tai galimybė susidurti su iššūkiais gana anksti, kad jie būtų išspręsti iki titulo metų. Ne ką mažiau svarbu, kad taip palaipsniui kūrėsi projekto žinomumas. Mūsų įstaigos misija visada buvo orientuota į miesto naratyvo, visuomenės pokyčius, kuriems reikia laiko. Labai džiaugiuosi, kad neatidėliojome programos įgyvendinimo. Daug miestų pradeda nuo programos tobulinimo, projektų vystymo, investicinių, komunikacijos planų rengimo. Mes pradėjome ir mokėmės bei koregavome programą projekto eigoje, kitaip nebūtume sužinoję, kad kai kurios metodikos nėra veiksmingos. Tai nebuvo lengvas kelias, nes administracinė veiklos pusė ilgą laiką šlubavo iš paskos. Nežinojome daugybės tvarkų, procedūrų, surinkti administracijos komandą buvo gerokai didesnis iššūkis nei kūrybinę – iššūkiai buvo netipiniai net ir viešojo administravimo asams, specialistų trūko, siūloma alga nebuvo konkurencinga. Žinojome, kad kiekvienas netvarkingas viešasis pirkimas gali pasmerkti projektą.“

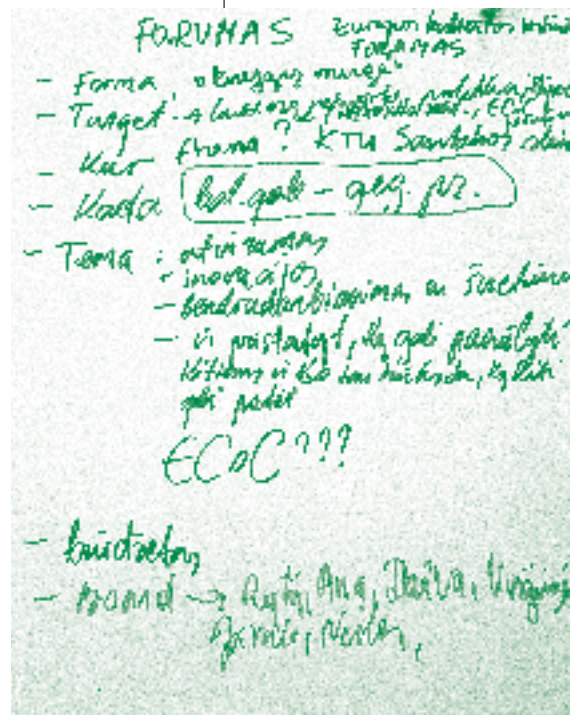

Programos starto planavimas

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Pradėję naujosios įstaigos veiklą, organizavome darbuotojų mokymus su Lina Grige ir Elma Paulauskaite iš „Terra Brevis“ apie organizacijos „Kaunas 2022“ misiją, viziją ir darbuotojų atsakomybes.

Šiame visos dienos susitikime kilo gan simboliškas nesusipratimas, kai susivokėme (fasilitatorių dėka), kad projektas ir organizacija yra skirtingi dalykai. Dirbtuvių vedėjos liepė nusistatyti organizacijos viziją, misiją ir tikslus, o mes kalbėjome vien projekto kategorijomis. Mano galvoje įvyko lūžis, tiksliau, gal tik pleištas tądien buvo įkaltas naujai realybei... Iki tos dienos nebuvau susimąsčiusi, kad organizacija yra ne projektas, o mašina, užtikrinanti projekto pavežėjimą. Tuomet dar buvau ne įstaigos direktorė, o kas esu pagal profesinį DNR – projekto meno vadovė. 😊 2018 m. pradžioje iš didelės bėdos ir atsakomybės už projekto stabilumą ir nepriklausomą turinį (niekas nesudalyvavo konkurse), pateikiau savo dokumentus ir buvau patvirtinta įstaigos direktore. Visą projekto laiką iki 2023 m. rugsėjo kankinausi su instituciniu įstaigos statusu, jausdamasi šiose pareigose nenatūraliai.“

Programos starto planavimas

Europos kultūros sostinių šeima

*#Europos_kultūros_sostinių_šeima #igūdžių_vystymas
#tarptautinės_partnerystės #tinklaveika*

DAIVA PRICE/

„Titulo laimėjimas atneša daug naujų patirčių. Viena jų, bene labiausiai apdovanojančių, tai buvimas Europos kultūros sostinių šeimoje. Kitų miestų projektų patirtis, kolegų patarimai, galų gale jų palaikymas ir paskatinimas – neįkainojami.“

Man šie susitikimai visuomet buvo galimybė patenkinti žinių troškulį. Mokytis iš gerų patirčių, lyginti, pastebėti klaidas – visa tai itin vertingos pamokos. Juk darome tai, ko niekas iki šiol nedarė. Privalome ne tik auginti savo partnerius, bet ir patys augti.

2017 m. iš pirmojo mūsų dalyvauto kultūros sostinių susitikimo Leuwardene parsivežiau ne tik užsirašytas pamokas, bet ir idėją, kuri tapo bene pirmuoju kolegų ir miesto bei rajono bendruomenių įgyvendintu projektu. Viename iš susitikimų susipažinau su moterimi įdomiu vardu – Esmeralda. Papasakojusi apie savo iniciatyvą „Antklodė Europai“, ji privertė pažadėti, kad šį projektą įgyvendinsime ir Kaune. Grįžusi apie jį papasakojau kolegei Evelinai Šimkutei. Taip nerti kilimai pirmą kartą sujungė Kauną su įvairių Europos šalių bendruomenėmis.“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Kultūros sostinių šeimos susitikimai buvo mūsų kuras. Juose dalyvauti gali tik titulą gavusių miestų atstovai. Kartais juokaudavome, kad tai tokia terapijos grupė. Visose šalyse kultūros sostinės projektas imamas organizuoti su didžiule misija, tačiau be praktinių atsakymų į klausimą „kaip?“ Juk vadovėlio apie tai neišleisi – kiekvienas projektas įgyvendinamas savitame kultūriniam ir įstatymų kontekste, remiantis unikalia projekto programa. Kiek galėjome, sėmėmės patirties iš „Vilniaus 2009“ istorijos, tačiau nuo šio projekto „Kauną 2022“ skyrė fundamentalūs programos skirtumai ir prabėgęs laikas. Projekto iššūkių atitikmenų ieškodavome ir rasdavome kitose kultūros sostinėse. Mokėmės, ką reiškia per kultūros sostinės atidarymą sukurti šventę visam miestui, kaip pristatyti projektą potencialiems rėmėjams, kaip dirbti su programos partnerių tinklu, stebėjome kitų sostinių rinkodaros veiksmus, viešąją komunikaciją, analizavome komandų sandarą, politines peripetijas. Ne visada galėjome įsprausti jų gerą patirtį į griežtus mūsų viešojo administravimo ir pirkimų įstatymo rėmus, bet kartais vien pasidalinimas rūpesčiais išeidavo į gerą. Šie susitikimai palengvino mūsų buitį ir paskatino turbūt šimtus tarptautinių bendradarbių. Stengėmės, kad jose dalyvautų ne tik mūsų projekto organizacija, bet ir įtraukti partnerius, kad partnerystės tęstųsi ilgai ir po 2022-ųjų.“

ERNI KASK/

„Paklausti, kaip sekasi, galima keliais būdais. Atsargiai vertinu žmones, kurie kalba tik apie save. Per visus metus Virginija, Ana, Daiva, Aurelija, Dovilė ir kiti kaskart vis paklausdavo: o kaip sekasi jums Tartu? Šį klausimą girdėjau Kauno forumuose ir „Kauno 2022“ atidarymo ir uždarymo ceremonijose. Jis visada buvo užduodamas nuoširdžiai su noru sužinoti, bet kartu suprantant, kad jokie pokalbiai nėra iki galo baigti. Esu dėkingas ir tikiuosi, kad šie pokalbiai tęsis ir 2024 m. Tartu ir Pietų Estijoje.“

Europos kultūros sostinių vizitas Kaune, Europos kultūros sostinės forumė, 2018 m.

Pirmasis papildomas tarptautinis finansavimas

*#bendruomenės_įtraukimas #finansavimas
#tarptautinės_partnerystės #upės*

VILTĖ MIGONYTĖ-PETRULIENĖ/

„Pirmasis papildomas tarptautinis finansavimas, gautas startavus „Kauną 2022“, buvo skirtas tvariam upių turizmui – „Interreg Europa“ projektui *Sustainable Tourism for Attractivity of Riverside Cities* (STAR Cities; liet. „Tvaraus turizmo atraktyvumas miestuose prie upių“). Pagrindiniai projekto akcentai – dalijimasis geraja tvaraus paupių teritorijų vystymo patirtimi (mūsų atveju, Kauno rajono, nes didžioji jo seniūnijų dalis ribojasi su upėmis), su upių turizmu susiję politiniai sprendimai, tvaraus upių turizmo kūrimas. Paraiška fondui „Interreg Europa“ teikta su Prancūzijos, Italijos, Vokietijos, Slovėnijos ir Belgijos partneriais. Teikimo procesas buvo painus, nes „Kaunas 2022“ nebuvo laikomas vadinamąja politiką formuojančia institucija (angl. *policy maker*). Su Vidaus reikalų ministerija ilgai aiškinausi, kokie Europos sąjungos finansiniai mechanizmai šiuo metu yra aktyvūs Kauno rajone, kitaip tariant, kokie vykdomi minkštosios ir kietosios infrastruktūros kūrimo procesai, finansuojami iš Europos struktūrinių fondų. Ši ir kita informacija buvo reikalinga pagrįsti projekto idėją iš mūsų pusės.

„Interreg“ projektui gavus finansavimą, kartu su kolegomis kvietėme vietos partnerius į pirmąsias diskusijas upių tema. Visiems kol kas ši kryptis buvo labai neaiški, ypač kaip galima įsisavinti „Interreg“ finansavimą savo vizijoms įgyvendinti. Tai tęsėsi du metus. Organizuojant įvairias diskusijas palaipsniui gryninosi auditorija, atsirado daug bendruomenės atstovų, susidomėjusių upių įveiklinimo galimybėmis jų mikrorajonuose, seniūnijose. Taigi, upių tema organiškai tapo bendruomenių programos dalimi. Pagaliau perpratome „Interreg“ logiką.

Pats projektas išstarpė daug nervų, ypač dėl įstaigai labai nepatogaus finansavimo mechanizmo. Dažnai sakydavau: „koks velnias mane į tą galerą...“, bet sukomės, mokėmės ir visai gerai pavyko. Su bendruomenių programa maksimaliai išnaudojome šią galimybę, 2022 m. gavome papildomą šio fondo dotaciją upių festivaliui, teikėme dar vieną paraišką su Aiste Ptašinskaite-Paukšte ir Romena Puikyte. 2023 m. Aistė, Romena ir kiti upeiviai jau rengia tęstinę upių festivalio programą, o akyse – žiburiai naujoms veikloms. Kauno upių bendruomenės negalėtų skųstis nemeile.

Tiesa, tai kol kas neišsprendžia upių prieinamumo klausimo mieste, turi aktyviau dalyvauti verslas ir strategiškai veikti savivalda.“

*Įsamiiau apie projektą
„Tvaraus turizmo atraktyvumas miestuose prie upių“*

Spektaklis apie Bellos gyvenimą

*#Atminties_biuras #europinė_dimensija
#ilgalaikis_poveikis #istorijų_pasakojimas
#komunikacija #litvakai #teatras*

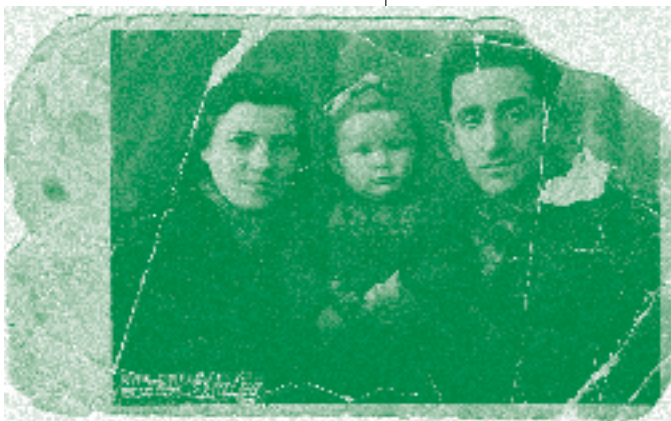
VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Bella Shirin – viena pirmųjų, bene labiausiai atsivadusių „Kauno 2022“ ambasadorių. Susitikome 2016 m. pavasarį. Apie Bellą jau buvau girdėjusi iš aplinkinių: Kaune pokariu gimusi žydaitė, kurios tėvai išgyvenę Holokaustą, o sovietmečiu, Bellos paauglystės metais, emigravę į Izraelį. Bella grįžo į gimtąjį Kauną jau išėjusi į pensiją ir siekia prikviesti kuo daugiau žydų čia apsilankyti, įtikinėja juos, kad čia saugu (o naivume! Nebuvau įsisąmoninusi, kad žydams iki šiol Kaunas ir Lietuva yra žiaurumo, netekčių ir nesaugumo žemė). Posėdžiavome viename iš kabinetų Kultūros centre, kai pro duris su bičiule Asta Kavaliauskaite įėjo Bella. Jos akys buvo pilnos meilės. Iškart apsikabinome, lyg būtume geriausios draugės. Jai, grįžusiai į Kauną be šeimos, reikėjo mūsų, o mums – jos. Kartu nuveikėme didžiulį darbą suartinant žydų ir lietuvių tautiečius, o ypač plečiant kauniečių supratimą apie žydų likimą Lietuvoje.“

Aktoriai Rūta Kumpikaitė, Olita Dautartaitė ir Rokas Lažaunykas, spektaklio „Shalom, Bellissima“ premjera

Aktoriai Rūta Kumpikaitė, Olita Dautartaitė ir Rokas Lažaunykas, spektaklio „Shalom, Bellissima“ premjera

Bella Shirin su tėvais, nuotrauka iš asmeninio archyvo

Bella Shirin (kairėje) prie Nemuno, nuotrauka iš asmeninio archyvo

BELLA SHIRIN/

„Dar gyvendama Izraelyje, sakiau, kad apie mano istoriją bus arba knyga, kurią aš pati parašysiu, arba spektaklis, kuriame aš vaidinsiu. Nė vienas nepasakė, kad mačiau realiai. Visi sakė, kad gyvenu svajonėse ir niekam nerūpi, ką išgyveno žydai ir ką aš išgyvenau.

Pirmais kartais važiuodama į Lietuvą turėjau visokių minčių, tikrinau dirvą. Paaiškėjo, kad čia nėra antisemitų žemė. Čia mane priimdavo labai gerai. Vėliau gavau pilietybę ir 2016 m. liepos 16 d. atvažiavau čia gyventi. Žinojau, kad negaliu sėdėti vietoje. Draugė man pasakė, kad Kaunas teikia paraišką tapti Europos kultūros sostine. Paskambinom, atsakė labai gražiai: vadovė atostogauja, bet rugsėjo mėnesį ji grįš ir susisieks su manimi. Rugsėį man paskambino ir kitą dieną jau buvau Kauno kultūros centre, kur sutikau Virginiją ir Aną. Aš neįsivaizdavau tokio šilto ir nuoširdaus susitikimo. Papasakojau savo sumanymą ir Virginija iškart nusprendė, kad pasikalbės su režisierė arba rašytoja, kuri užrašytų mano pasakojimą.

Netrukus susitikau su Ina Pukelyte, rengusia ir režisavusia biografinę pjesę „Shalom, Bellissima“, pradėjome rašyti mano pasakojimą. Ar buvo lengva? Ne. Iš pradžių buvo labai sunku kalbėti. Vėliau prasidėjo pasiruošimas su spektaklyje mane vaidinusia aktore Olita Dautartaitė, su kuria dažnai susitikdavome, kad mane pažintų. Prasidėjo repeticijos, kuriose iš pradžių buvo labai sunku išsėdėti. Bet kažkaip pripratau ir viskas tapo savaime aišku.

Man didžiulę reikšmę turėjo tai, kad lietuviai galėjo mane pamatyti ir sužinoti, ką per Holokaustą išgyveno žydų tauta. Iš kitos pusės, man buvo labai svarbu kalbėti apie lietuvių gelbėtojus, kadangi mano šeimos istorijoje buvo jų užtektinai ir apie tai nebuvo pakankamai kalbama. Šie žmonės gelbėdami žydus rizikavo savo ir savo vaikų gyvybėmis. Man buvo svarbu, kad pasaulis išgirstų. Ir keisti Lietuvos įvaizdį.

Dar mums kuriant spektaklį „Shalom, Bellissima“, atvažiavusi į Izraelį, visiems rodydavau nuotraukas ir pasakodavau, o žmonės negalėjo patikėti, kas Lietuvoje vyksta. Kalbėdavau žmonėms visur: autobusuose, prekybos centruose, nes esu žmogus, kuris lengvai komunikuoja su nepažįstamaisiais. Visiems sakydavau, kad 2022 m. atvažių į Kauną. Skleidžiau žinią apie projektą ir Lietuvoje. Taip aš suprantu „Kauno 2022“ ambasadoriaus įsipareigojimą.

Per visus tuos metus mano namuose apsilankė daugybė turistų – važiavo žydai iš Amerikos, Australijos, Kanados, Izraelio. Kartą mane susirado buvusio Izraelio litvakų komiteto prezidento sūnus. Jo tėvas Kaune buvo įkūręs amatų mokyklas. Jis buvo gete. Vėliau, išgyvenęs ir emigravęs į Izraelį, parašė labai sunkią knygą apie savo patirtis, karą, kolaborantus. Susitikome su jo sūnumi Izraelyje ir aš pasakojau apie Kauną, apie Lietuvą. Po pokalbio jis užsidegė atvažiuoti, sekti tėvo pėdomis ir ieškoti savo šaknų. 2022 m. rudenį jis atvažiavo į Kauną. Mano bičiulė gidė archyvuose išsiaiškino, kur mokėsi jo tėvas, kokioje gatvėje gyveno. Atvykęs sūnus gavo visą informaciją. Nuvažiavo į tėvo gimtąjį miestelį. Susisiečiau su to miestelio meru, jo pavaduotojas juos priėmė, kartu aplankė miestelio muziejų. Jie buvo priimti nepaprastai dėmesingai.

Daugelis litvakų, kuriems pasakojau apie Lietuvą, išdrįso atvažiuoti. Po apsilankymo, pajutę, kaip juos priima vietiniai, kardinaliai pakeisdavo nuomonę apie šalį. Lietuvos įvaizdis Izraelyje per septynerius metus labai išaugo. Man, kaip „Kauno 2022“ ambasadorei, tai buvo svarbu. Ir dabar, projektui pasibaigus, jaučiuosi, lyg mano misija jame dar tęsiasi.“

*Apie spektaklį „Shalom, Bellissima“ (rež. I. Pukelytė)
(YouTube vaizdo įrašas, 2017)*

*Interviu su Bella Shirin
(YouTube vaizdo įrašas, 2016)*

Kas dedasi Kauno rajone?

*#bendruomenės_įtraukimas #decentralizacija #įgūdžių_vystymas
#Kauno_rajonas #komunikacija #regioninis_aspektas*

VILTĖ
MIGONYTĖ-
PETRULIENĖ/

„Siekdami, kad pirmasis žingsnis integruoti Europos kultūros sostinės programą į Kauno rajoną vyktų sklandžiai, pradėjome rengti visų Kauno rajono seniūnijų kontaktų žemėlapij, t. y. rinkti kultūros organizacijų, įstaigų, bibliotekų, laisvalaikio salių ir kitų kultūros veiklas vykdančių ar tiesiog aktyvių bendruomenių ir asmenų kontaktinius duomenis. Juos vėliau naudojome, kad galėtume asmeniškai informuoti apie aktualius teminius renginius, diskusijas, kūrybines dirbtuves, paskaitas, bendrus susitikimus ir panašiai. Vienas pirmųjų kvietimų buvo dalyvauti projekte „Antklodė Europai“ (kurį koordinavo buvusi bendruomenių programos kuratorė Evelina Šimkutė), kuriame Kauno rajono bendruomenė buvo viena aktyviausių. Rankų darbo linkėjimai iš Kauno, Kauno rajono ir kitų Lietuvos miestų iškeliavo į Nyderlandų miestą Leuwardeną. Projektas padėjo tvirčiau užmegzti pirmuosius ryšius su bendruomene.

2016 m. atlikus pirmuosius Kauno rajono kultūros lauko tyrimus, galvose po truputį skaidrėjo, kokios teminės programos galėtų būti aktualios seniūnijoms. Reguliariai lankiausi Kauno rajono savivaldybės Kultūros skyriuje. Jo vedėja Alvyra Čičinskienė išsamiai pristatė Kauno rajono kultūros įstaigų situaciją, dalinosi iššūkiais ir patarimais bei padėjo atrasti kertines vietas kultūros lauke veikiančias asmenybes. Po pirmųjų vizitų, svetingo arbatos puodelio ir įvado į Kultūros sostinės programą bei pagrindinius tikslus ėjo kiti platesnei bendruomenei skirti pristatymai. Su jaunimo, modernizmo, dizaino, bendruomenių, atminties programų kuratoriais leidomės į kelionę. Organizavome susitikimus su vietos bendruomene, aplankėme kone visus kultūros centrus, laisvalaikio sales, bibliotekas. Dalinomės programų idėjomis, planais ir (dar daugiau!) klausėmės. O išgirsti buvo ką.“

Dirbtuvių su Kauno rajono organizacijomis medžiaga, 2018 m.

„Kauno 2022“ pristatymas Antano ir Jono Juškų etninės kultūros muziejuje Vilkijoje, 2017 m.

ŽILVINAS RINKŠELIS/

„Turbūt daugelio kuratorių ar juos lydėjusių koordinatorių prisiminimai apie pirmąsias išvykas į Kauno rajoną būtų gana panašūs – labiausiai žmonių reakcijomis ir mūsų pačių bandymais paaiškinti projektą.

Po mūsų puikiai išmokytų pristatymų apie ideologiją, idėjas ir projektus dažnai pasigirdavo labai paprasti ir konkretūs auditorijos klausimai, į kuriuos taip pat paprastai ir konkrečiai atsakyti jau nebūdavo taip lengva. Nors strategijos ir planai buvo sudėlioti iki pat 2023 m., apie ką mes čia ir kaip viskas bus, manau, aiškiau pradėjo darytis tik artėjant titulo metams.

Natūralu, kad vieni taip ir liko ilgai nesupratę, apie ką šis projektas arba kodėl klausiama „ko norit jūs?“, bet neduodama pinigų pirmą pasitaikiusią idėją ar piešiniui ant sienos. ☹️ Bet buvo ir tokių, kurie suprato ir palaikė nuo pat pradžių. Jie ir padėjo suvokti, kad einame tinkama linkme, tik ne su visais pakeliui. Rajono žmonės iki pat 2022 m. išsiskyrė nuoširdumu, šiltumu ir emocijomis, kurias su šypsena parsiveždavome iš kiekvienos kelionės ir susitikimo.“

AUGUSTINA
KALESNIKIENĖ/

„Vienas iš pradžios momentų Kauno rajone buvo elementariausias bendruomenės plačiaja prasme supažindinimas su Europos kultūros sostinės projektu ir projekto paraiška Kaunui ir Kauno rajonui. Atėję į susitikimus žmonės dalijosi į grupes: skeptikai ir ekonomistai (kas per projektas, duokit mums pinigų, mes geriau žinom, ko mums reikia – mums reikia suoliuko!), pavargę ir demotyvuoti bei netikintys sėkme (kas čia pas mus važiuos, tai dar daugiau darbo už tą pačią algą, arba dar blogiau – nemokamai!) ir mano mėgstamiausi – alkani pokyčių entuziastai, svajotojai ir darytojai (gal darom festivalį? Gal sukviečiam vietos verslininkus?). Pasėtos pokyčių sėklos. Dalyvavome daugelyje Kauno rajono renginių, ten darydavome tą patį: pristatydavome projektą „Kaunas 2022“, klausdavome, kaip jie jame mato save, ką norėtų veikti, kokio kultūrinio pokyčio jiems reikia, kas jie yra ir kas nori būti.“

Nupieškite mums mus. Projekto vizualinio identiteto konkursas

#administravimas
#atviri_kvietimai #komunikacija
#rinkodara #viešieji_pirkimai

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Atėjo metas susikurti vizualinį identitetą. Rengėme konkursą, su laimėtoju ketinome pasirašyti mažos vertės viešojo pirkimo sutartį apklausos būdu. KMS mus sugrąžina ant žemės. Tai buvo pirma karti viešųjų pirkimų disciplinos pamoka. Teisėtas būdas išsirinkti logotipą – vykdyti viešųjų pirkimų įstatyme numatytą projekto konkursą (beje, kuris įstatyme numatomas atsižvelgiant į architektūros srities specifiką). Rengiau šio konkurso dokumentus pati, neturėdama žalio supratimo apie pirkimus, komandoje trūko kvalifikuoto specialisto. Laimėi, turėjau panašaus Kauno miesto savivaldybės vykdyto konkurso pavyzdį. Konkurso skelbėme ir stabdėme kelis kartus, nes vis atsirasdavo suinteresuotų dalyvių pretenzijų. Su laiku pasimokėme, kad pretenzijos dažnai naudojamos kaip įrankis mažinti konkurenciją arba prasimušti į tiekėjų sąrašą be reikiamos kvalifikacijos. Stebuklas, kad ne tik pavyko gauti fantastiškai gerai mums tarnavusį laimėjusį pasiūlymą, bet ir turėti iš ko rinktis ir suburti keliolikos žmonių tarptautinę žiuri.“

VIKTORAS BACHMETJEVAS/

„Tuo metu dar buvau žinomas kaip *reklamščikas*, buvau padirbėjęs ne vienoje reklamos agentūroje, todėl Gediminas pasiūlė dalyvauti konkurso komisijoje. Tai buvo projekto „Kaunas 2022“ pradžia ir mes visi labai už jį sirgome, norėjome, kad viskas eitųsi sklandžiai. Neabejojau, kad konkursas bus svarbus. Turėjau tik vienintelę abejonę – ar bus iš ko rinktis? Gavome apie aštuonis pasiūlymus, su dviem iš jų buvo galima dirbti. Užsienio ir vietos ekspertų nuomonės sutapo, komisija rebusą išsprendė lengvai. Laimėjęs pasiūlymas buvo estetiškas, demokratiškas, lankstus, gerai išplėtotas, pasiūlyme buvo numatyti logotipo pritaikymo būdai ir akivaizdu, kad jie pasiteisino. Šiuolaikiškas dizainas dažnai greitai pasensta, tačiau net praėjus penkeriems metams nuo konkurso „Kauno 2022“ logotipas išliko toks pat šviežias.“

„Kauno 2022“ logotipo
naudojimo gairės

„Kauno 2022“ vizualinio identiteto pristatymas (aut. Julius Seniūnas ir Rokas Sutkaitis, „Acid Studio“)

Laimėjusio konkurso pasiūlymo
paskelbimas

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Esame dėkingi tada dar jauniems pradedantiesiems dizaineriams Rokui Sutkaičiui ir Julijui Seniūnui, išdrįsusiems dalyvauti ir jau pirmame etape pasiūlysiems puikiai išbaigtą prekės ženklo sistemą. Kaip pastebėjo konkurso nelaimėję dizaineriai, ji buvo šiek tiek panaši į Whitney Amerikos meno muziejaus Niujorke, bet atsvarai – itin kaunietiška, atspindinti dviejų mūsų upių santaką ir raidę „K“, spinduliuojanti bendruomeniškumu ir propaguojanti stilistinį minimalizmą. Stiliaus ir pritaikomumo viršūnė. Po „Kauno 2022“ logotipo konkurso kai kurios sostinės net persidarė savo ženklus. Juoda ir balta tapo daugumos trendu. 😊“

Laimėjusio konkurso
pasiūlymo paskelbimas

Komunikacija

#komunikacija #personalas
#viešieji_ryšiai #žiniasklaida

DEIMANTĖ, ZUTELIENĖ/

„Prie komandos prisijungiau prieš pat logotipo konkurso pabaigą. Komunikacijos klausimais „Kauną 2022“ konsultavęs Rytis Juodeika pakvietė susipažinti su projektu, nes komanda ieškojo pagalbos rengiant rinkodaros ir komunikacijos strategiją. Perskaičiau paraišką ir angliškai, ir lietuviškai. Iš karto supratau, kad galimybė prisijungti prie tokio projekto pasitaiko tik kartą gyvenime. Kelis kartus susitikome su Ana „Kultūros“ kavinėje, kalbėjomės apie projektą, apie lūkesčius ir ateities iššūkius. Supratome, jog ant „Vilniaus – Europos kultūros sostinės“ kritęs šešėlis gali tapti kliūtimi pritraukiant visuomenę ir rėmėjus ir skatinant pasitikėjimą Kauno projektu. Reikėjo užkurti rinkodaros darbus, išgryninti tikslus, numatyti priemones ir partnerius, pritraukti į komandą rinkodaros ir komunikacijos žmones. Kai prisijungiau prie komandos, komunikacijoje dirbo vienas žmogus – Agnė. Iš patirties didelėse organizacijose su dideliais rinkodaros biudžetais buvau įpratusi remtis agentūrų resursais, čia viskas buvo kitaip. Ieškojome *freelancerių* – talentų, kurie, nors ir tiesiogiai nebūdami komandoje, būtų neatsiejama jos dalis. Žmonės, žmonės, žmonės – jų kūrybiškumas, vertybės ir tikėjimas programa bei pokyčiais miestui pasitelkiant kultūrą – buvo mūsų koziris telkiant komandą ir įgyvendinant veiklas.“

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Nors 2022 m. atrodė labai toli, startavome su aiškiais tikslais, ką turime ir norime pasiekti, pradedant strateginiais jvaizdžio formavimo veiksmais, informacinių rėmėjų paieška, baigiant šiltų ryšių su žiniasklaida užmezgimu (pristatant projektą, komandą). Nemažai kavos išgerta šiuo laikotarpiu. ☺ Paleidome logotipo konkursą, kuris susilaukė daug dėmesio viešojoje erdvėje. Komunikacijoje dirbau viena.“

„Kauno 2022“ biuro prieigos,
Laisvės al.

Kaip fasilituoti *Fluxus*?

#auditorijų_vystymas #bendruomenės_įtraukimas
#Fluxus_Labas #Kultūros_tempo_akademija
#Visi_kaip_vienas

Diplomų įteikimas mokymus
baigusiems *Fluxus* agentams

GRETA KLIMAVIČIŪTĖ-MINKŠTIMIENĖ/

„Lapkritį startavo pirmieji „Tempo akademijos“ mokymai apie bendruomeninius menus ir darbą su bendruomenėmis. Penkis mėnesius trukusiais mokymais siekta parengti būsimus komandos narius, padėsiančius spręsti vietos iššūkius per menines ir kūrybines veiklas. Mokymų dalyvių vadinome „*Fluxus* agentais“, visiems šis pavadinimas skambėjo labai įtartinai, tad po kelerių metų su bendruomenėmis dirbantys žmonės buvo pervadinti „bendruomenių fasilitatoriais“ (dar vienu sunkiai suprantamu žodžiu, bet šis po kurio laiko prilipo). Iš beveik 140 mokymams užsiregistravusių agentų buvo atrinkti vos aštuoni, tačiau laikui bėgant jie tapo bendruomenių programos koordinatoriais arba tęsė savo veiklas iki pat 2022-ųjų. Tai buvo ypatinga karta.“

SIMONA SAVICKAITĖ/

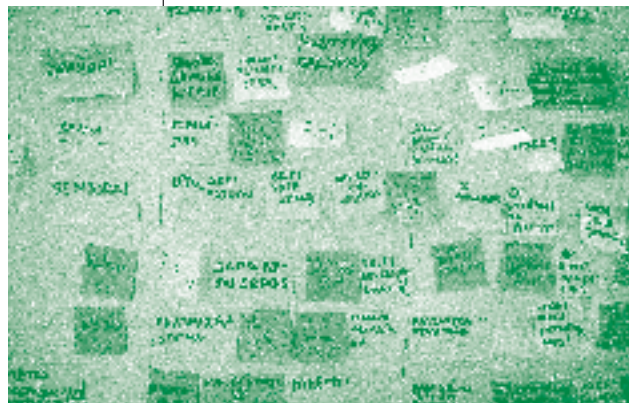
„Agentų mokymuose atsiradau visai netikėtai – buvau ką tik grįžusi iš metų trukmės kelionės po Aziją ir ieškojau žmonių grupės ar klubo, kurie vykdytų socialinius projektus, turinčius prasmę visuomenei. Iš tiesų ir draugų ieškojau, nes Kaune nieko nepažinojau. Ir vieną dieną „Facebooke“ pamačiau nuotrauką su koku 60 žmonių, kurie mokėsi apie bendruomeninius menus (tai buvo nuotrauka iš pirmojo agentų susitikimo). Pasidomėjau, pasidarė įdomu ir sudalyvavau antrajame susitikime. Žmonių buvo daug mažiau, temos įdomios, bet nelabai supratau, kur šie mokymai veda. Po trečiojo susitikimo nusprendžiau, kad mokymų nebelankysiu, – nuoširdžiai nesupratau jų prasmės. Tik klausytis paskaitų ir kalbėtis – ne mano variklius, ieškojau konkrečios veiklos. Jau buvau beišeinanti pro duris, kai mane pagavo tuometinis „*Fluxus* Labas!“ koordinatorius Egidijus Bagdonas ir sako: „Lankyk mokymus, čia bus labai gerai, dar daug dalykų mūsų laukia!“ Tad ir lankiau, nei vienų nepraleidau, dariau namų darbus, visu laisvu nuo darbo laiku dirbau su Šilainių bendruomene ir labai stipriai pradėjau tikėti Kaunu ir „Europos kultūros sostine“. Jaučiausi savo vietoje.“

„Kauno 2022“ metodinis leidinys „Bendruomenių programos metodologija“ (sud. Greta Klimavičiūtė-Minkštienė, Aistė Ptašinskaitė-Paukštė, Milda Rutkauskaitė, 2023)

AISTĖ PTAŠINSKAITĖ- PAUKŠTĖ/

„Per mokymus gavome be galo daug žinių apie bendruomenes, jų fasilitavimą, bendrakūrstę, tačiau manau, kad didžiausias sėkmės faktorius buvo tai, jog visame procese buvo skiriama daug laiko bei pastangų, kad tarp mokymų dalyvių megztųsi asmeninis santykis: arbatos pertraukėlės, neformalus susitikimai, buvome skatinami pirmąsias iniciatyvas įgyvendinti poromis ir kt. Patys nejausdami praktiškai išbandėme visą teorinę medžiagą savo kailiu ir per gerą mokymų pusmetį tapome stipria bendruomene. Tai suteikė drąsos plačiau skleisti gautas žinias, savo gyva patirtimi argumentuoti, kodėl bendruomenėje reikia žaisti, ieškoti paprastumo, drauge kurti ir atrasti būdus, kaip vieniems kitus išgirsti, planuoti, džiaugtis ne sukurtais objektais, bet procesu ir pokyčiais santykiuose.“

Fluxus agentų dirbtuvių medžiaga

GRETA KLIMAVIČIŪTĖ- MINKŠTIMIENĖ/

„Po šių mokymų pirmieji bendruomenių programos kuratoriai išėjo iš darbo ir komandoje likome dviese su Stefanija Paulauskaite (pirmosios kartos agentė!). Kaip tik neseniai buvome gavę „Tempo erdvę“, sėdėjome pirmame aukšte patamsyje ir galvojome, kaip čia toliau bus. Buvo daug baimės ir pasimetimo. Pasėdėjome kurį laiką tyloje ir po truputį pradėjo gimti 2022 m. programa.“

2018

Auditorijų vystymo mokymų pradžia. „Kultūros tempo akademija“

*#auditoriju_vystymas #igudziu_vystymas
#kulturos_bendruomenė #kulturos_organizaciju_itraukimas
#Kulturos_tempo_akademija #tarptautinės_partnerystės*

AGATA ETMANOWICZ/

„Prisimenu pirmąjį susitikimą su komanda. Tai buvo labai pilka ir šalta 2018 m. sausio pradžios diena. „Kauno 2022“ biuras buvo įsikūręs dideliame sename pastate netoli parko. Tais laikais visa komanda tilpo į vieną (ir nelabai didelį) kabinetą.

Jau buvome turėję keletą susitikimų, bet tai buvo mano pirmasis gyvas susitikimas su jais. Supratau „Kauno 2022“ paraiškos knygos koncepciją, bet buvo labai smalsu, kaip projektą sukūrė žmonės (taip pat ir tie, kurie prisijungė prie proceso vėliau) įsivaizdavo sėkmę ir kokie buvo jų lūkesčiai bei svajonės. Tai ir paklausiau.

Puikiai prisimenu dažniausiai skambėjusį atsakymą – kad Kauno gyventojai vienas kitam dažniau šypsotųsi, kartu leistų laiką, atrastų ryšį su miestu ir jo istorija ir didžiuotųsi, kad čia gyvena arba yra kilę iš Kauno. O menas ir kultūra, t. y. projekto „Kaunas 2022“ veiklos, turėtų visa tai paskatinti. Visos „Kauno 2022“ komandos kalbos labai siejosi su auditorija ir žmonėmis, buvo girdėti nuoširdumas, rūpestis ir atsidavimas. Galvoje sukosi vienintelė mintis, kad esu labai laiminga čia būdama ir labai didžiuojuosi leisdama su jais į šią kelionę.

Ir žinote ką? Tai iš tikrųjų įvyko! Per visus tuos metus turėjau privilegiją stebėti ir patirti pokyčių eigą.

Leidiny s „Beyond Audience Development“ (sud. Agata Etmanowicz, Impact Foundation, 2022)

2018 m. pradėjome pirmąją projekto „Kaunas 2022“ gebėjimų stiprinimo programą, orientuotą į auditorijų vystymą. Raktas į sėkmę buvo tinkama programos dalyvių atranka.

Atranka vyko dviem etapais. Pirmajame etape reikėjo užpildyti internetinę formą. Tiesioginis jos tikslas, žinoma, buvo atrinkti programoje dalyvausiančias organizacijas. Tačiau turėjome ir paslėptą tikslą – formos pildymo veiksmas pačiose organizacijose paskatino (arba bent turėjo paskatinti) diskusiją apie auditorijas.

Antrajame etape vyko interviu gyvai. Dalyvių atranka buvo bendra „Kauno 2022“ komandos ir mūsų, „Impact Foundation“, atsakomybė. Galutinio etapo interviu vedė Paulas Bogenas ir aš.

Atrankoje mums buvo svarbu pasirinkti labiausiai motyvuotas organizacijas, pasirengusias (ar bent jau deklaruojančias savo pasirengimą) į veiklos centrą iškelti auditorijas. Tačiau kartu siekėme užtikrinti, kad būtų atstovaujama įvairių tipų organizacijoms (formalioms, neformalioms, NVO, institucijoms ir t. t.) ir skirtingoms meno formoms (vizualiesiems menams, scenos menams, kultūros paveldui ir t. t.). Taip atranka vyko organizacijų lygmeniu.

Kita atrankos pusė – žmogiškasis aspektas. Kiekvienai organizacijai turėjo atstovauti du asmenys. Leiskite paaiškinti, kodėl taip nusprendėme. Remdamiesi mūsų ankstesne patirtimi vykdant gebėjimų stiprinimo programas ir ilgalaikius procesus kultūros organizacijose, žinojome tris dalykus. Pirmą, kitaip nei manoma, žmonės kultūros sektoriuje gana dažnai keičia darbus. Antra, vienam įvesti pokyčius organizacijoje sunku, o dalyvaujant seminaruose labai gerai šalia turėti ką nors, kas gerai pažįsta tavo organizaciją ir su kuo gali pasikalbėti. Trečia, žmonės yra „trapi medžiaga“ ir „gyvenimas nutinka“, todėl vienam ne visada gali pavykti įsitraukti į visas programos veiklas. Dviese daugiau šansų, kad bent vienas galės dalyvauti ir perpasakoti kitam.

Iš pradžių tikėjomės pritraukti 10 organizacijų, tai yra 10 kartų po du žmones. Tačiau, turėjome įvertinti keletą papildomų veiksmų. Viena, tai socialinis aspektas – ši žmonių grupė turės kartu leisti laiką ir bendrauti tarpusavyje ilgiau nei metus. Antra, augimo potencialas – reikėjo rasti žmones, kurie norėtų ir būtų pajėgūs kurti pokyčius (būti pokyčiumi!)

savo organizacijose. Todėl buvo būtina suburti kultūros specialistus, kurie ne tik norėtų įgyti daugiau žinių ir įgūdžių, bet būtų pasirengę dalytis ir keistis idėjomis bei bendradarbiauti. Trečia, techniniai apribojimai – kiek patogūs dirbtuvių laikas ir erdvė, kiek mentorai gali skirti dalyviams savo laiko ir dėmesio.

Taigi, galite įsivaizduoti, kaip nelengva buvo išspręsti šį galvosūkių. Daug diskutavome tarpusavyje ir su „Kauno 2022“ komanda. Jei tik būtume galėję, tikriausiai būtume priėmę visas suinteresuotas organizacijas (bent aš tikrai taip...), nes jos visos buvo nuostabios. Bet tai buvo tik pirmoji programos dalis, bus daugiau, todėl stengėmės mąstyti strategiškai. Jei tik būtume žinoję, kad ateis COVID-19... Bet kol kas grįžkime atgal į 2018 metus.

Į pirmąją programą atrinkome 12 organizacijų ir 2018 m. rudenį iš karto pradėjome darbą.

Programa buvo padalinta į dvi dalis: teorinę „Hands-off“ ir praktinę „Hands-on“.

Pradėjome nuo teorinės dalies „Hands-off“, kurią sudarė įvairios dirbtuvės ir seminarai. Susirinkdavome kartą, kartais net du kartus per mėnesį į dviejų dienų gyvai vykusių mokymus (tais laikais „gyvai ir vietoje“ buvo pagrindinis darbo metodas, net nereikėdavo to pabrėžti). Programa buvo labai intensyvi (šiandien pasakyčiau, kad gal net per daug intensyvi...). Pradėjome nuo susipažinimo vienas su kitu ir mūsų organizacijomis bei institucijomis ir įvado į auditorijos vystymą ir auditorijos įtraukimą, toliau gilinomės į strateginį planavimą, auditorijos žemėlapių sudarymą ir auditorijos tyrimus (daug tyrimų! Nes pažinti savo auditoriją ir ne auditoriją yra visa ko pagrindas), kultūros sektoriaus prieinamumą ir auditorijos vystymo planavimą.

Pirmąją, teorinę, programos dalį pavadiname „Hands-off“ dėl labai aiškios priežasties. Dažniausiai vos išėjus iš dirbtuvių, norisi iš karto išbandyti ir įgyvendinti naujas žinias bei įgūdžius pačioje organizacijoje. Tai gali duoti gerų rezultatų, tačiau gali būti ir nesėkmės receptas, kaip rodė mūsų patirtis. Darbas su auditorija yra procesas, kuriame visi elementai turi būti gerai apgalvoti ir sietis tarpusavyje. Todėl geriausia leisti naujoms žinioms „susigulėti“, palikti laiko refleksijai ir planavimui. Ir tik turint prieš akis bendrą vaizdą galima pradėti veikti. Tai galioja ir vadinamiesiems „greitiesiems“ sprendimams.

Noras veikti buvo ryškiai matomas ir šioje grupėje. Kultūros sektoriuje visi esame „darytojai“ – yra užduotis, yra problema, o mes esame tam, kad ją išspręstume čia pat ir iš karto. Todėl kartojau iki negalėjimo: palaukite, nedarykite nieko, palaukite akimirka. Esu tikra, kad visiems jau buvo nusibodę.

Praktinė programos dalis „Hands-on“ buvo skirta lėtai ir su mentorių pagalba pradėti planuoti, kaip įvesti pokyčius į organizaciją. Tačiau, antrasis etapas buvo labiau orientuotas į mentorystę ir pačiose organizacijose įvairiomis temomis pagal poreikį organizuojamus seminarus ir dirbtuves bei individualią pagalbą konkrečiose srityse, pavyzdžiui, atliekant auditorijos vystymo tyrimus ar analizuojant surinktus duomenis. Reguliariai susitikdavome grupėje pasidalinti, kaip kam sekasi.

„Didįjį finalą“ sudarė aptarimas apie tai, kas įvyko ir kas bus toliau, bei auditorijos vystymo planų pristatymai. Dauguma jų iš tikrųjų buvo auditorijos vystymo strategijos. Kadangi dalyvavau visuose seminaruose, turėjau galimybę stebėti ne tik tai, kas jau buvo padaryta, bet ir kaip kito dalyvių požiūris (patikėkite manimi, prie kai kurių klausimų grįždavome vėl ir vėl!). Buvo nuostabu klausytis baigiamųjų pristatymų, kuriuose išgirdau daug refleksijos ir suvokimo, ką iš tikrųjų reiškia dirbti su auditorija ir kad šiame procese, nepaisant greitų sprendimų, trumpo kelio nėra. Mane taip pat sujaukino tai, kad tiek daug dalyvių atsižvelgė ir į kultūros prieinamumą.“

DAIVA PRICE/

„Europos kultūros sostinės projektas – tai nuolatinio mokymosi procesas. Daugybę dalykų darėme pirmą kartą, skaitėme, važiojome, klausėmės, mokėmės... Jau 2017 m. į Kauną pakviečiau vieną iš auditorijų vystymo ekspertų – Alaną Browną iš JAV. Alanas nebuvo ekspertas teoretikas, jis pats vykdė organizacijų tyrimus. Bet susitikimuose su kultūros organizacijų vadovais greitai paaiškėjo, kad, pirma, amerikietiška realybė stipriai skyrėsi nuo lietuviškos ir, antra, daugelis auditorijų vystymo raktažodžių mūsų tikrovėje dar buvo sunkiai suprantami...

Alano kvietimu 2018 m. su Ana nuvažiojome į Osle vykusią konferenciją „Young Audiences“. Ieškojome įkvėpimo, naujų metodų. Spalį aplankėme tuometinę Europos kultūros sostinę Orhusą, kur bandėme rasti atsakymus į vieną labiausiai rūpėjusių klausimų – kaip paskatinti kultūros organizacijas bendradarbiauti? Ten sužinojome apie ne vieną sėkmingą bendradarbiavimo projektą, įvykusį, deja, ne dėl pačių organizacijų iniciatyvos. Vėliau jau Golvėje kalbantys ta pačia organizacijų bendradarbiavimo tema, kažkas tarstelėjo: kai rasite receptą, kaip tai padaryti, pasakykite ir mums. Naiviai tikėjome, kad senus įpročius lengvai įveiksime.

Tuo laiku kuravau dvi programas: „Atminties biurą“ ir kultūros organizacijų pokyčių programą „Atsibusk, sukrušk“. Norėjome paskatinti organizacijas tapti atviresnes, draugesnes pokyčiams, draugiškesnes savo lankytojams. „Auditorijų vystymas“ tapo pagrindiniu šių pokyčių raktažodžiu. Dar 2017 m. kelias miesto organizacijas paskatinome leisti į „Kūrybinių jungčių“ mokymus, o 2018 m. ėmiau ieškoti tarptautinių partnerių, padėsiančių kurti mokymų programą. Taip radau Agatą Etmanowicz. Važiojome su studentais į Varšuvą, Lenkijos žydų istorijos muziejų POLIN, po to sutarėme netoliese susitikti. Kitas susitikimas su Agata įvyko Kaune, kur kūrėme ilgametę auditorijų vystymo programą, prie kurios prisidėjo ekspertai iš kelių Europos šalių. Nuo 2018 m. šioje mokymų programoje dalyvavo dauguma Kauno kultūros įstaigų. Po Agatos mokymų ne tik atgimė nuolatiniai kultūros bendruomenės susitikimai ir susikūrė Kauno kultūros bendruomenės „Facebook“ grupė. Šiuose mokymuose mes iš tiesų pažinome vieni kitus. Kauno kultūros darbuotojai tapo bendruomene.“

Auditorijų vystymo mokymai

Kultūros bendruomenės pusryčiai,
Kauno kamerinis teatras

Auditorijų vystymo mokymai

„Modernizmo ateičiai“ startas

#architektūra #komunikacija
#Modernizmas_ateičiai
#paveldas

ŽILVINAS RINKŠELIS/

„Atėjo ilgai lauktoji programos „Modernizmas ateičiai“ pristatymo visuomenei diena.

Sergu, nosis bėga, turbūt turėjau ir temperatūros...

Tai buvo pirmasis rimtas renginys, kurį man teko ne tik vesti, bet ir organizuoti, todėl nedalyvauti negalėjau. Renginys vyko ne šiaip bet kur, o vienoje pagrindinių Kauno kultūros įstaigų – Kauno menininkų namuose. Salė sausakimša.

Šios vietos pasirinkimą, žinoma, lėmė ne jos reikšmė, o tai, kad programos apie Kauno modernizmą pristatymas negalėjo vykti ne modernistiniame pastate. Man tai išliko savotiška taisykle visą projekto gyvavimo laiką: pirmiausia galvoji ne apie tai, kiek pastatas bus patogus ir pritaikytas renginiui, o atvirkščiai – kur norėtum jį daryti ir kuri vieta yra jam atvira, o jau paskui, kaip ją pritaikyti renginiui.

Programos „Modernizmas ateičiai“ pristatymo renginys, Kauno menininkų namai

Renginio lankytojų aktyvus dalyvavimas ir klausimai dar kartą parodė visuomenės susidomėjimą ir programai keliamus lūkesčius. Manau, kad didžiąją jų dalį pateisinome. Žinoma, ne visus.

Pavyzdžiui, deklaravome, kad kuriama interneto svetainė turėtų tapti modernistų socialiniu tinklu, arba antruoju „Facebooku“. Tokiu ji netapo, tačiau pasiekė kitą sėkmės rodiklį – pastaruosius dvejus metus ji generuoja nuolatinių daugiau kaip 2000 unikalių lankytojų per mėnesį srautą. Manau, kad tokio turinio svetainei tai itin geras rodiklis.

Teško girdėti ir malonių nusistebėjimų iš šalies, kad internete, štai, gali įvesti pastato adresą ir „Google“ paieškoje rasi informacijos apie daugiau kaip 300 Kauno ir Kauno rajono objektų su istorinėmis nuotraukomis, pasakojimais ir pan. Dar pridėkime „Archimedę“, skirtą medinei architektūrai, ir *autc.lt* duomenų bazę – joks kitas Lietuvos miestas neturi tokių architektūrai skirtų atminties archyvų!“

Programos „Modernizmas ateičiai“ pristatymo renginys, Kauno menininkų namai

„Modernizmo ateičiai“
pastatų archyvas

Plačiau apie knygą
„Subjektų atlasas: Kauno
modernizmas“
(aut. Hugo Herrera Tobón)

„Europa Building“

#komunikacija
#Kūrybiška_Europa #santykiai_su_valdžia
#viešieji_ryšiai

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Bruselis. Kartu su Kultūros ministre ir URM atstovais metro važiuojame į „Europa Building“, dar žinomą kaip „Consilium“. Dalyvausime ES šalių kultūros ministrų posėdyje ir ten turėsiu pasakyti kalbą. Europos Sąjungos koridoriuose įpranti prie reglamento. Visada viskas trumpai, glaustai, apie esmę. Iš pradžių man davė 10 minučių, paskui posėdis užsitęsė, tai davė septynias, tada penkias, galiausiai paklausė, ar negalėčiau per tris, bet pasakiau, kad ne. Bus penkios minutės. Suspaudžiau viską, kas esame ir ką veikiamo, į penkias intensyvaus teksto minutes ir išbėriau. Netgi pavyko pralinksinti auditoriją. Po kalbos bent dviejų šalių ministrai (regis, Bulgarijos ir Graikijos) priėjo ir padėkojo už platų požiūrį į kultūrą.

Esminė mano kalbos mintis: Kaunas sostine taps ne 2022. Jis *jau* yra sostinė ir bus penkerius metus. Svarbiausia bus ne kažkokie įspūdingi renginiai, kurie pasimiršta, o kasdienis darbas su miesto žmonėmis. Pagerėjusi Kauno kasdienybė, o ne šou taps mūsų palikimu.

Šičia noriu pasakyti vieną patį svarbiausią dalyką. Visi žmonės, kuriuos sutikau ES institucijose per visą darbo „Kaune 2022“ laiką buvo labai kompetentingi, atidūs ir geranoriški. Stebindavo, kaip Europos „biurokratai“ yra pasiruošę tau padėti ir patarti. Visus dokumentus, kuriuos siuntėme „Kūrybiškos Europos“ biurui, jie perskaitydavo nuo pradžių iki galo, įvertindavo mūsų pastangas ir pateikdavo dalykiškus klausimus. Privačiuose pokalbiuose jaučiau nuoširdų susidomėjimą, kaip mums sekasi. Dažniausiai tai paprasti, darbštūs, puikiai išsilavinę kultūros žmonės iš visų ES šalių.

Apie Lietuvos diplomatinės atstovybės Briuselyje liko toks pat puikus įspūdis. Ten žmonės dirba savęs negailėdami ir nesiskųdami. Visada ras tau laiko, atsiliieps, pagelbės. Ačiū jiems.“

Ina Kniurienė,
Saulius Šimanauskas ir Liana
Ruokytė-Jonsson pakeliui į
„Europa Building“

Rytis Zemkauskas pristato projektą
„Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“
ES Kultūros ministrų taryboje (Bruselis, 2018-05-23)

Pirmoji Laimės diena

*#bendruomenės_įtraukimas #Dizainas_laimei #festivaliai
#įgūdžių_vystymas #komunikacija
#kultūros_organizacijų_įtraukimas #naujos_tęstinės_iniciatyvos
#programos_formavimas #viešieji_ryšiai*

IRUTĖ TUMAITĖ/

„Jungtinių Tautų Organizacijos iniciatyva kovo 20 dieną yra minima Tarptautinė laimės diena. Tokiu būdu JTO kviečia savo šalis nares skirti daugiau dėmesio tvariai ekonomikai ir visuomenės laimės faktoriui. Dizaino dalis mūsų programoje neatsitiktinai vadinosi „Dizainas laimei“, o jos iniciatorė Jūratė Tutlytė pasiūlė Laimės dieną atšvęsti Kaune. Buvau paskirta tapti pagrindine dienos organizatore.

Tikrai nemeluosiu, kad baimės šiek tiek buvo, nes tai buvo šviežias ir naujas formatas, išsikeltas tikslas – sukurti šventę, kurią kurtų visas miestas, įsijungtų kuo daugiau vietos ir kultūros partnerių. Susitikimo metu buvo išsiginčijama, kad pirmą kartą švęsdami Laimės dieną ir kurdami laimės taškus kviesime partnerius remtis 10 laimės principų: „Duodu“, „Bendrauju“, „Judu“, „Suvoikiu“, „Bandau“, „Planuoju“, „Nesustoju“, „Jaučiu“, „Priimu“ ir „Dalyvauju“, kuriuos skelbia Jungtinės Tautos. Tai padėjo partnerius užvesti ant kelio kuriant jų pačių laimingas aktyvacijas. Mano laiškai ir kvietimai nuo siunčiamo jų kiekio galėjo atsidurti *spame*, nes buvo pagavęs toks azartas pakviesti kuo daugiau skirtingų organizacijų ir partnerių. Manau, kad rezultatas tikrai nudžiugino ne vieną – per pirmąją Laimės dieną 2018 m. prisijungė 56 skirtingos organizacijos ir buvo sukurta apie 80 skirtingų laimės taškų ir iniciatyvų. Tikriausiai mirsiu nepamiršiu, kaip per pirmąją Laimės dieną sugalvojome 6.30 val. suorganizuoti sporto treniruotę neįtikėtinoje vietoje – geležinkelio stotyje.

Pradėjusi švęsti Laimės dieną 6.30 val., aplankiau tikrai ne kelias, o kelias dešimtis skirtingų taškų. Emocijos buvo labai skirtingos ir visokios: daug juoko, bet ir labai daug džiaugsmo ašarų. Niekada nepamiršiu senjorių, pirmą kartą pasimatavusių VR akinius, žmonių reakcijų oro uoste stebint šokančius profesionalius „Nuepiko“ šokėjus, bibliotekoje zumbą šokančių senjorų, Laimės eisenos Laisvės alėjoje ir, be abejo, pirmojo vakarėlio prie dar remontuojamo „Kauno 2022“ biuro su „Baltic Balkan“.

2018 m. Laimės diena turėjo pačią pirmąją integruotos komunikacijos kampaniją – mieste pirmą kartą pasirodė ryškiai geltonos „Kauno 2022“ afišos.“

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Ši Laimės diena buvo daugiau partizaninė akcija, kurios metu surinkome nemažą būrį entuziastų aktorių, ambasadorių, kaip Bella Shirin, iš gatvės atėjusių žmonių ir visi kartu ėjome laimės protesto eisenoje (nuo Prezidentūros iki mūsų būsimą biuro). Nesitikėjome sulaukti tokio susidomėjimo iš kitų miestų, gydytojų, žiniasklaidos. Nusprendėme kartoti ir kitais metais, tik jau su aiškesne idėja ir įtraukdami kultūros organizacijas.“

*Tarptautinė laimės diena
(YouTube vaizdo įrašas, 2018)*

Laimės diena,
2018 m.

DEIMANTĖ, ZUTELIENĖ/

„Pirmoji Laimės diena buvo išbandymas, kaip mokame dirbti komandoje įgyvendindami didelius projektus – nuo idėjos, kad tokios dienos reikia, iki vizijos, kaip ji turi atrodyti. Daug dirbome ir su „Kauno 2022“ logotipo kūrėjais Juliumi Seniūnu ir Roku Sutkaičiu – jie buvo prekės ženklo sargai, žiūrėjo, ar tikrai naudojame jį pagal jų sumanymą. Logotipas – drobė, kūrybinis sprendimas pats savaime, su kuriuo dirbti reikėjo subtilumo ir įsiklausymo.“

Laimės dienos eisena, 2018 m.

Laimės diena, virtualios realybės patirtis, 2018 m.

19:32 ATYKIMAS - IŠYKIMAS /
KIDIMAS - IŠYKIMAS /
KIDIMAS - IŠYKIMAS /

085	PAPR	VILNIUS	—	KLAIPEDA
086	PAPR	KIDIMAS	—	N. VILNIUS
092	MDT	MARIJAMPOLIS	—	KLAIPEDA
093	PAPR	VILNIUS	—	KLAIPEDA
097	PAPR	VILNIUS	—	KLAIPEDA
098	PAPR	KIDIMAS	—	N. VILNIUS
094	MDT	MARIJAMPOLIS	—	KLAIPEDA
093	PAPR	VILNIUS	—	KLAIPEDA
028	GR.	KIDIMAS	—	VILNIUS

8 8 700 55111. INTER

„Silent Disco“ Kauno geležinkelio stotyje,
Tarpautinė laimės diena, 2019 m.

ARRIVAL - DEPARTURE			
FLIGHT	STATUS	ARRIVAL	DEPARTURE
BA-VELN05	1909	11	
BA-VELN05	1908	11	
BA-VELN05	2002	2	
BA-VELN05	2021	1	
BA-VELN05	2010	12	
BA-VELN05	2013	1	
BA-VELN05	2047	2	
BA-VELN05	2017	11	
BA-VELN05	2042	11	
NETO SW			

Low Air spektaklis „Me two / Savojo krūvoji“,
festivalis „Audra“, 2022 m.

Auginame galvas, kuriose auga Kaunas

#įgūdžių_vystymas #ilgalaikis_poveikis
#jaunimo_įtraukimas #Kauno_iššūkis
#Kylantis_Kaunas #motyvacija #personalas

SANDRA KARNILAVIČIŪTĖ/

„Su komanda kuriame kultūrinį projektą *Youth Kaunas*. Nesame tikri, ką darome, bet norime surengti vienos dienos jaunimo kultūros, ryšių užmezgimo, paskaitų ir linksmybių festivalį.

„Kauno iššūkio“ seminaras

Pristatome savo idėją, visai savaitei gauname vietą renginiui – „Pienocentro“ rūmus, keturių aukštų modernizmo grožį, kur įkvepiančiame renginyje galėsime pasakoti istorijas ir keistis patirtimi.

Kartais sunku patikėti, kad tai iš tikrųjų įvyko – pa-

auglių mokinių grupė gavo paveldo pas-tatą ir biudžetą renginiui organizuoti iš nieko! Man aštuoniolika. Nors jau baigiau „Kauno iššūkio“ programą, vis dar apsilankau laikiname Europos kultūros sostinės biure, nes turiu idėjų, kuriomis noriu pasidalinti, o jie turi klausimų, kuriuos nori užduoti.“

„Kauno iššūkio“ seminaras

VAIDA VENCKUTĖ-NAGĖ/

„Matydama Sandros potencialą, pasiūliau kolegei Aurelijai pasikviesti ją į komandą. Labai ryškiai atsimenu tą dieną, kai pakvietėme Sandrą į pokalbį tuo metu „Happspace“ įsikūrusiame biure. Sandra visa įsitempusi, nes baigia dvyliką klasę, renkasi, kur stoti. Sako: „planuoju važiuoti studijuoti į Vilnių. Noriu pakeisti aplinką, miestą, žmones.“ O mes jai: „lik Kaune, studijuok čia, o mes tave priimam į darbą.“ Iššūkį ji priėmė ir pakeitė savo sprendimą dėl studijų. Taip ir prasidėjo Sandros kelionė nuo „Kauno iššūkio“ dalyvės iki programos mentorės, programos koordinatorės, o galiausiai – „Kauno iššūkio“ alumnų įsteigtos VŠĮ bendrasteigėjos.“

SANDRA KARNILAVIČIŪTĖ/

„Ką tik baigiau mokyklą. Galvoje dilema, kurią sostinę pasirinkti – dabartinę ar šiuolaikinę. „Kaunas 2022“ man duoda pasiūlymą – pasilik čia ir prisijunk prie komandos.

Pradedu koordinuoti „Kauno iššūkio“ programą. Matau, kaip jaunimas susitinka su bendraminčiais ir komandose kuria projektus. Tyrinėja miestą ir kaupia patirtis. Tiksliai nežino, ką daro, bet yra užsidegę. Suklysta ir vėl bando. Tai yra supergalia.

Baigiantis 2022 m. būsiu koordinavusi tris programos sezonus, susipažinusi su 105 smalsiais „darytojais“ – iš viso 15 komandų, tiek pat projektų ir dešimtkart daugiau idėjų.

Tikiu, kad jaunimas keičia šį miestą.

Matau, kaip miestas keičiasi dėl jauni-

mo – organizacijos domisi jaunimo nuomone, o mūsų jaunimo iniciatyvos įkvepia miestiečius.

„Kauno iššūkyje“ sakome: „Auginame galvas, kuriose auga Kaunas“. Tai iš tiesų yra auginanti patirtis.“

Europos kultūros sostinės forumas

*#europinė_dimensija #Europos_kultūros_sostinių_šeima
#įgūdžių_vystymas #kultūros_bendruomenė
#Kultūros_tempo_akademija*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Kasmetinis didysis „Tempo akademijos“ renginys – Europos kultūros sostinės forumas. Pirmaisiais projekto metais alkanai dairėmės gerųjų kultūros sostinės projektų pavyzdžių, kurie padėtų ieškoti sprendimų. Mus jie įkvėpė, padėjo kurti programą. Europos kultūros sostinės forumu norėjome inspiruoti platesnes partnerių gretas. Viena iš forumo misijų buvo rodyti pavyzdžius, kad kultūra yra lemiamas elementas mūsų miestų ir regionų raidoje.“

Rengiantis pirmajam forumui trūko komandos narių, dar nebuvo įpratę samdytis išorinių renginių aptarnavimo įmonių. Beveik visais konferencijos reikalais: nuo programos sudarymo iki skaidrių surinkimo ir bilietų, rūpinasi pati. Labai gerai išmokau, kaip nedaryti.

Pirmajame forume stengiausi sukviesti kaip galima įdomesnius pranešėjus iš kitų kultūros sostinių – parodyti, kaip jos vyksta kitose Europos vietose. Sunku nebuvo, spėjome pažinti daugybę puikių organizatorių. Kukliai informavau kultūros sostinių šeimą, kad rengiame tokį renginį, ir apstulbau, kai atvyko apie 40 tinklo atstovų. Supratome, kad tokio renginio reikėjo ne tik mums, ne tik Lietuvos kultūros kūrėjams, bet bene labiausiai – kultūros sostinių tinklui. Viename iš vėlesnių forumų sulaukėme net 40 žmonių delegacijos iš „Tartu 2024“.

Po forumo visus užsienio dalyvius vedėmės į kartu su Vyteniu Jaku organizuojamą „Kiemų šventę“ – viena gražiausių naujųjų Kauno tradicijų tapusią visų miestiečių vakarienę prie ilgo stalo Laisvės alėjoje.“

Europos kultūros sostinės forumas, Kauno „Žalgirio“ arena, 2018 m.

Europos kultūros sostinės forumas, Kauno „Žalgirio“ arena, 2018 m.

Oficiali Europos kultūros sostinės forumo svetainė su 2018–2023 m. forume skaitytų pranešimų mediateka

Pirmoji „Kauno 2022“ koorganizuojama „Kiemų šventė“

*#bendrakūrystė #bendruomenės_įtraukimas
#festivaliai #Fluxus_Labas
#Visi_kaip_vienas*

SIMONA SAVICKAITĖ/

„Kiemų šventėje“ dalyvavau kaip dalyvė, subūrusi Šilainių bendruomenę. Per ją visiškai patikėjau projektu „Kaunas – Europos kultūros sostinė“. Susirinkę žmonės šypsosi, bendrauja, dalijasi savo talentais, maistu. Miestas gyvas, o aš tarp žmonių, su kuriais gera būti. Jaučiu, kokia didelė prasmė būti *Fluxus* agente. Su manimi dalyvavo gal aštuonios senjorės iš Šilainių, kurioms, galiu drąsiai sakyti, „Kiemų šventė“ buvo įsimintiniausias metų įvykis – pasipuošė, išėjo į miestą, susipažino su naujais žmonėmis, susirado draugių (kurios tapo palydovėmis į kitus renginius), buvo priimtoms ir įvertintos. Tikiuosi, kad ateityje bus išrastas įrankis, kaip įvertinti būtent tokio pobūdžio renginių poveikį visuomenei.“

„Kiemų šventė“, 2018 m.

Pirmasis Kauno Žvėries pasirodymas

*#istoriju_pasakojimas #menas_viesosiose_erdvose
#menininku_itraukimas #Mitinis_Kauno_Zvėris #mitologija
#upės #vizualieji_menai*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Mito programa sužavėjo visko mačiusią Europos komisiją. Mito programa padėjo mums laimėti. Gandas, kad Kaunas turi kažkokią labai originalią mito programą, jau plito tarp Europos kultūros sostinių.

Tuo tarpu Kaune mitas ir Žvėris ėjo labai sunkiai. Kas čia? Kam to reikia? Koks čia išsigalvojimas? O kodėl Žvėris, o ne Tauras? O ne Kaukas? O kodėl jis, o ne ji? O kur Čiurlionis, Maironis, Ušinskas, Zikaras?.. (čia galite įsirašyti savo favoritus)

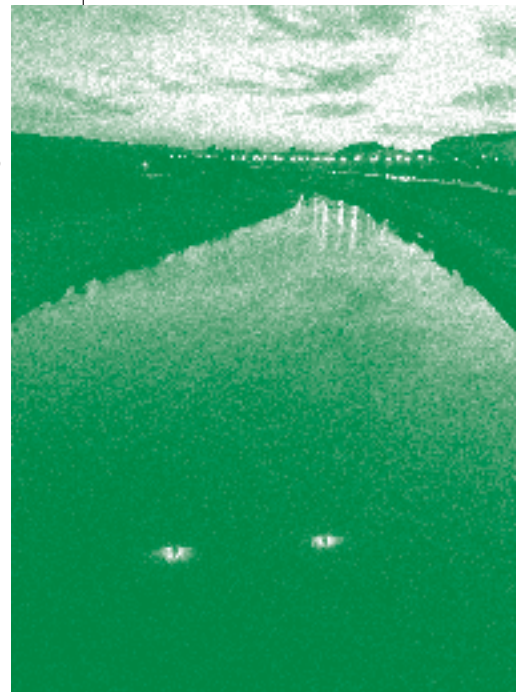
Žodžiu, mes sukūrėme interneto svetainę www.kaunolegenda.lt su pasakojimais, istorijų surinkta medžiaga, su bendros miestiečių kūrybos platforma ir nusprendėme ją pristatyti visuomenei ant Baltojo tilto (oficialiai vadinamo Simono Daukanto tiltu) į Nemuno salą.

Pasakėme žmonėms, kad Žvėris pirmą kartą pasirodys. Ir kad skaitysiu pasakas.

Pakviečiau žmogų, kurio kūrybą labai mėgstu, – klaipėdietį šviesos instaliacijų menininką Liną Kutavičių. Jis su komanda mirko Nemuno kanale dvi dienas ir sukūrė siurprizą.

Sutemo. Susirinko pilnas tiltas žmonių. Skačiau pasakas. O tada kolegė sušuko: žiūrėkite!

Apačioje vandenyje nušvito dvi akys. 🗿 Pats upės kanalas tapo mitinio Kauno Žvėries kūnu.“

Pirmasis Žvėries pasirodymas
(šviesos instaliacijos aut. Linas Kutavičius),
Nemuno kanalas

Modernistų vasaros mokykla

*#architektūra #apleistų_objektų_įveiklinimas
#įgūdžių_vystymas #jaunimo_įtraukimas
#Modernizmas_ateičiai #paveldas*

ŽILVINAS RINKŠELIS/

„2018 m. modernizmo komandai buvo ne tik žemo, bet ir didelio starto metai: įgyvendinta pirmoji tarptautinė vasaros mokykla, pirmoji tarptautinė (dvių dienų) konferencija...

Vaido ryšiais ir pastangomis vasaros mokyklai bendrai organizuoti ir vesti pakviesti lektoriai iš prestižinės Bartleto architektūros mokyklos Londone. Mokykla mokama (150 eurų), pilotinė, todėl surinkti jos dalyvius nebuvo lengva. Vis dėlto, nors ir nesurinkome pakankamai paraiškų, kad būtų reikėję atrankos, sulaukėme studentų iš Latvijos, Ukrainos, Olandijos, Lenkijos, Turkijos, Italijos ir Ispanijos.

Tęsėme tradiciją organizuoti renginius pasirinktose modernizmo lokacijose Kaune, taip ne tik akcentuodami jų reikšmę, bet ir naudodami kaip atvejo studiją. Kadangi visos mokyklos buvo įgyvendintos bendradarbiaujant su KTU, pirmajai pavyko gauti „Pienocentro“ rūmus pačiame miesto centre.

Per visą darbo „Kauno 2022“ komandoje laiką ant piršto teko sukti dviejų stambiausių Laisvės alėjos tarpukario pastatų raktus: „Pienocentro“ ir pašto – geras jausmas! Aišku, susidurdavome su iššūkiais įveikinti ir darbui pritaikyti gana apleistus ir kurį laiką nenaudotus pastatus. Dažnai iššūkiai neapsiribodavo elementariu patalpų susitvarkymu ir išvalymu. Tekdavo rūpintis vandens tiekimo atnaujinimu, kanalizacijos atkūrimu ir kitais ūkiniais reikalais. Visa laimė, kad veikė liftas, nes prie viso gėrio dar teko iš tuometinės POST galerijos susinešti pirmyn ir po renginio atgal apie 50 kėdžių!

Tačiau visais atvejais bent laikinai užkurti ir įveikinti šiuos ikoniškus pastatus būdavo tikras malonumas. Su organizatoriumi ir architektu Pauliumi Vaitiekūnu buvome sugalvoję kurį vakarą uždegti visų ar bent jau didžiosios dalies „Pienocentro“ patalpų šviesas, kad Laisvės alėjos praeiviams bent akimirką gyvybe sužibėtų vienas iš moderniojo Kauno ženklų.

Mokykla praėjo sklandžiai, nors kai kurie moksleiviai nepiktai skundėsi itin darbingu tvarkaraščiu (kiekvieną rytą 9 val. jau rinkdavomės į veiklas, o baigdavome 20 val. ir vėliau), visa atpirko svetinga ir turtinga kultūrinė ir popamokinė veikla.“

„Modernizmo ateičiai“ vasaros mokyklos dirbtuvės

„Modernizmo ateičiai“ vasaros mokyklos dirbtuvės

„Modernizmo ateičiai“ tarptautinės vasaros mokyklos „Ateities kurortas“ knyga (2019)

„Modernizmo ateičiai“ tarptautinė vasaros mokykla „Ateities kurortas“, I dalis (YouTube vaizdo įrašas, 2018)

„Modernizmo ateičiai“ tarptautinė vasaros mokykla „Ateities kurortas“, II dalis (YouTube vaizdo įrašas, 2018)

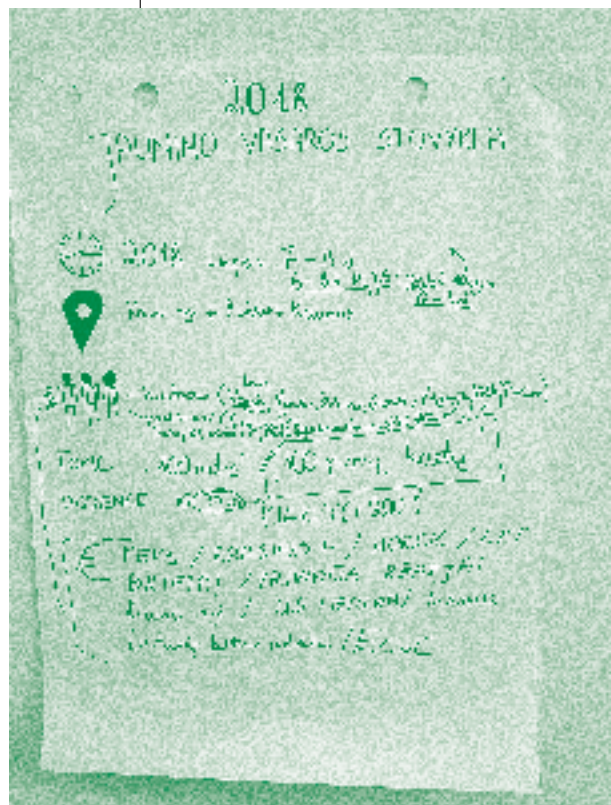
Tarptautinė jaunimo stovykla „100 pirmų kartų“ ir pirmasis *Fluxus* kopimas

#auditorijų_vystymas #festivaliai #Fluxus_Labas #jaunimo_įtraukimas #Kauno_iššūkis #Kylantis_Kaunas #komunikacija #naujos_tęstinės_iniciatyvos #rinkodara #santykiai_su_valdžia #techninis_prodiusavimas #viešieji_ryšiai #titulo_siekimas

VAIDA VENCKUTĖ-NAGĖ/

„Jau rengdami paraišką buvome numatę dedikuotą programos dalį Lietuvos nepriklausomybės šimtmečiui paminėti 2018 metais. Tad sėkmingai startavus moksleiviams skirtai edukacinei programai pradėjome judinti procesus ir dėl studentų įtraukimo į jaunimo programą. Ši užduotis buvo nemenkas išbandymas, nes tai buvo vienas pirmųjų didelių „Kauno 2022“ renginių jau laimėjus titulą. Iššūkis dvigubas, nes įgyvendindama stovyklą visa komanda turėjo susivienyti bendram prodiusavimo darbui, o kitas iššūkis – dedikavome šį renginį Kauno rajono seniūnijų grožiui ir vietos bendruomenėms atskleisti.

Formatas taip pat pasirinktas ne iš lengvųjų – savaitės trukmės stovykla, su ją vainikuojančiu festivaliu savaitgalį, skirtu visai miesto ir rajono bendruomenei. Negana to, buvo nuspręsta, kad stovykla bus tarptautinė, tai pridėjo dar vieną sluoksnį organizaciniuose ir komunikacijos procesuose. Nuo 2017 m. vasaros prasidėjo pasiruošiamieji darbai strateguojant stovyklos koncepciją ir turinį. Visų programų kuratoriai kūrė idėjas, kaip pristatyti ir atskleisti savo programos kryptis ir kaip tai padaryti įtraukiant Kauno rajono bendruomenes. Dirbant ir aiškinant stovyklos struktūrai bei kylant vidiniams ir organizaciniams iššūkiams, gimė ir geriausiai stovyklą atspindintis pavadinimas „100 pirmų kartų“. Buvo daug pirmų kartų ir mums, kaip komandai, ir visas stovyklos turinys kūrėsi kaip serija integruotų renginių ir projektų, kurie taps naujų patirčių, pažinčių ir atradimų erdve jaunimui.“

Komandinis „100 pirmų kartų“ planavimas

*Tarptautinė vasaros stovykla „100 pirmų kartų“
(YouTube vaizdo įrašas, 2018)*

*„Netikėtumų festivalis“
(YouTube vaizdo įrašas, 2018)*

INDRĖ ALEKSANDRA- VICIŪTĖ/

„100 pirmų kartų“ reiškė 100 jaunų žmonių, 100 asmenybių ir ne mažiau skirtingų emocijų vienoje vietoje. Atrodė, kad tai lyg atskira respublika mieste, kuri greitai įgavo savus įpročius, susikūrė tradicijas, o svarbiausia – dalyviai užkrėtė vienas kitą aktyvumu ir įsitraukė į vietos bendruomenės parengtas veiklas.“

VAIDA VENCKUTĖ-NAGĖ/

„Prie renginio organizavimo prisijungė Berlyne gyvenantis prancūzų menininkas, choreografas ir prodiuseris Vincentas Bozekas. Komandoje kilo sujudimas, nes ne visi norėjo ar galėjo skirti laiko, ne visiems tiko Vincento pasirinkti veikimo būdai. Tapo aktualus klausimas, kokias atsakomybes prisiimame mes, kaip komanda, o kokias prisiima jis, kaip prodiuseris. Tai buvo pirmas kartas, kai įgyvendindami renginį dirbome su užsienio prodiuseriu. Dar nebuvo COVID-19 ir buvo sunku suvokti, kaip dirbti per nuotolį, visi norėjo Vincento čia, šalia, gyvai, nes kitaip atrodė, kad procesas nevyks. Įdomu, ar taip galvotume šiandien? Tuomet tai buvo per didelis iššūkis. Birželio 1 d., likus mėnesiui iki stovyklos pradžios, sulaukiau Vincento skambučio, kad jis iš projekto pasitraukia. Krizė, reikia veikti greitai ir efektyviai.“

Komanda suvienija pajėgas ir suranda sprendimus stovyklos uždarymo renginiui. Spontaniškai perplanuotas „Netikėtumų festivalis“ ir jo kulminacija tapęs *Fluxus* kopimas.“

Stovyklos dalyvių dirbtuvės

DEIMANTĖ ZUTELIENĖ/

„Kurdami „Netikėtumų festivalio“ komunikacijos sprendimus užimdavome jau visą apvalųjį stalą, formavosi labai stiprios komandos branduolys – komunikacijos vadovė Agnė Pinigienė, rinkodaros projektų vadovai Irutė Tumaitė ir Danas Viluckas, dizainerė Eglė Simona-vičiūtė, kūrybinių komunikacijos koncepcijų kūrėjai Laurynas Rėčkus ir Gytis Dovydaitis. Tikslas – atliepti režisieriaus sumanymus, pakviesti jungtis partnerius ir padaryti visai kitokio tipo save kuriantį festivalį – užkurti bendrakūrstę. Gimsta komunikacijos idėja „Sudie burbului“, raginanti patirti šimtus netikėtumų, išeiti iš savo komforto zonos.“

INDRĖ ALEKSANDRA- VICIŪTĖ/

„Suorganizuoti tokį renginį reikėjo intensyvių pajėgumų – neužtenka rasti vietą ir tikėtis, kad visa kita įvyks savaime, nes su tokiu dalyvių kiekiu kiekviena diena

tampa savotišku iššūkiu, net jei turi kelis mėnesius iki įvykio. 100 jaunimo atstovų iš Europos ir pasaulio reiškė, kad kiekvieną dieną sutiksi su nauju klausimu, kurį iškels patys dalyviai. Logistika, maitinimas, kelionės poreikiai, veiklos, apipavidalinimas – artėjant

pradžiai įsukurį įsisuko visa „Kauno 2022“ komanda, pasitikusi šį renginį neabejotinai gerai pasiruošusi.“

Stovyklos dalyvių dirbtuvės

VAIDA VENCKUTĖ-NAGĖ/

„Stovykla įvyko. Tikslas pasiektas – sukurta atmosfera, subūrusi 100 jaunų žmonių iš 26 šalių įkvėpti Kauną ir Kauno rajoną 100 naujų idėjų ir galimybių. Per vieną savaitę spėjome pakalbėti apie bendradarbiavimą, kaip išsaugoti kūrybiškumą, skatinti naujas iniciatyvas ir skatinti įsitraukimą į „Kauno 2022“ projektus. Taip kūrėsi bendrakūrstės ir bendradarbiavimo kultūra tarp mūsų, kaip kuratorių. Ar susikūrė? Parodys vėlesnių metų pavyzdžiai. Taip pat tai buvo pirmas kartas, kai „susidirbome“ su rajono bendruomenėmis, padėjęs identifikuoti, kokie unikalūs žmonės, kokios bendruomenės gyvena tokiaime įvairiame ir įspūdingame Kauno rajone.“

DEIMANTĖ ZUTELIENĖ/

„Festivalio metu lyja, bet keliasdešimtyje miesto ir rajono vietų vis tiek susirenka daugybė žmonių, prie projekto „Kaunas 2022“ idėjos jungiasi ir pirmieji rėmėjai. Daugelis iš jų su kultūros sostine lieka iki pat titulo metų.“

VAIDA VENCKUTĖ-NAGĖ/

„Stovyklos planavimo iššūkiai, „Excelio“ lentelių begalybė, planavimo studijoje sumažintas stovyklos biudžetas, pagrindinio prodiuserio išėjimas, komandos pažinimas veikiant kartu, vidiniai (ne)susikalbėjimai, organizaciniai (šimtai jaunimo laišku iš viso pasaulio) ir logistiniai (vizų, transporto, maitinimo, nakvynių, dalyvių einamųjų problemų) klausimai – visa tai sudarė mano 100 pirmųjų kartų. Užteko su kaupu.“

INDRĖ ALEKSANDRA- VICIUTĖ/

„100 pirmųjų kartų“ tapo galimybe sutikti jaunimą, kuris tą mėnesį tomis dienomis vieną kartą gyvenime susirinko patirti Kauną. Išlandžioti visi kampeliai, pamatytos ryškiausios Kauno ir Kauno rajono vietos, o viską vainikavo pats pirmasis kopimas, tapęs miesto kultūrinio veido dalimi. Praėjus keleriems metams, vis dar seku kai kurių dalyvių veiklas ir gyvenimus. Labiausiai džiugina, kad dalis jų tapo kultūros ir menų sektoriaus atstovais, organizuoja renginius, kuria, o svarbiausia – vis dar palaiko artimus ryšius. Tai yra didžiausi pasiekimai, kurių dalimi tapti buvo nepakartojamai nuostabi patirtis.“

Stovyklos dalyvių dirbtuvės

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Jaunimo stovykla man tapo proga dviems dalykams. Su tarptautine komanda dar kartą patikrinau Mita. Veikia puikiai, visiems patinka, visiems viskas aišku. Na, su Kauno kultūros sektoriumi taip paprastai nėra.“

Ir antrasis: pirmą kartą gyvenime kuriu tikrą performansą. Kartu su Egle Kuzmickiene iš Samylų kultūros centro vienoje požeminių Kauno perėjų minime po Kauno mariomis paskendusius kaimus, miestelius ir skaitome jaunimo stovyklos kūrybinėse dirbtuvėse parašytas istorijas. Visa tai pavadinu POVANDENIU-ŽEME. Lazeriais sukuriame žiūrovams panirimo po vandeniu įspūdį.

Performansą nebuvo sunku sukurti. Sunkiausia buvo pasiekti, kad myžalų dvokas perėjoje nesijaustų...“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Fluxus kopimas buvo sumanytas bendroje komandos dirbtuvėse kaip „100 pirmųjų kartų“ kulminacinis renginys. Imuosi organizuoti pirmąjį kopimą. Tai buvo vienas nedaugelio projektų, kuriuos dariau su skepticizmu (uždarysime gatvę, sujauksime eisimą, išseikvosime daug jėgų, o ar kas ateis į tokį renginį?), ir vienas nekasdieniškesniųjų organizacine prasme. Viską darėme paskutinėmis savaitėmis. Kad užsitikrinčiau dalyvius, skambinau visiems pažįstamiems – nuo didžėjų iki kinologų, į kopimą atėjusių su šunimis. Skambino visi kolegos. „Kultūros“ baro savininkės paprašėme, kad į renginį vytų savo klientus. Buvo apskambinti Kauno moksleivių rūmai ir meno kolektyvai. Viešojo transporto įmonėms perdaviau, kokias transporto priemones ir kuriam laikui stabdomė. Su kelių policijos šefu Kauno vyriausiąjame komisariate subraizėme schemą, kaip judės transportas, man pabaknojo, kur ir kokių kelių eismo ženklų reikia, turit pastatyti. Iš kur man jų gauti? Važiuk, sako, į policijos kiemą, ten paduos. Grįžau namo su pilna bagažine kelių eismo ženklų, kuriuos renginio dieną su vyru patys ir sustatėme. Policija paskiria du ekipažus, kurie saugo du uždarytus pravažiavimus. Likusias uždarytas gatves saugo mūsų samdyta apsaugos įmonė. Laukiam. Susirinko apie 700 dalyvių – kaukėtų, skarmaluotų, su voniomis, stalais, šunimis, sparnais, lignonės neštuvais, dainuojančių, darančių prisispaudimus, šokančių linijinius... Man atrodo, kad labiausiai be amo likau aš. Tą dieną supratau, kaip labai žmonės kartais turi „nusirauti“.

Visus pirmus kartus pirmiausiai išgyvenome patys, perėjome įvairiausių renginių organizavimo mokyklą, kol susigulėjo renginių formatai, patirtis ir supratome, ką perduodame vykdyti išorės įmonėms.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„*Fluxus festivalis*“ yra pavyzdinis bendros „Kauno 2022“ komandos kūrybos produktas. Svarstėme šią idėją, auginome ją, plėtėme ir kiekvienas įnešėme į ją kažką savo. Mano indėlis, kuriuo visada giriuosi (nes pačiam labai patiko), yra idėja kopti į Parodos kalną *Fluxus* būdu. Kopti ne šiaip sau – kopti su idėja. Pamenu, dar parašiau tekstus plakatams, kuriuos kabinome šalia gatvės: „Jurgi, ar galėjai pagalvoti, kad taip viskas pasisuks?“ Žmonės iš karto šitą pasigavo ir mano didžiuliam džiaugsmui Kaunas nuo šiol turi intelektualų karnavalą. Koks dar miestas pasaulyje tokį turi?

Dabar jau galiu prisipažinti, kad pirmam kartui apsirengiau astronauto kostiumą, kurį naudoju viename iš savo prodiusuotų televizijos projektų. Niekas nežinojo, kas eina kostiumo viduje. Kostiumas truputį pavojingas, nes gali greitai dehidratuoti ir nualpti, tai paprasčiau Gyčio Vitkaus – Virginijos vyro – eiti šalia ir, jei kas, nuimti man šalną. Bet įkopėme sėkmingai ir astronautas pateko į daugelį nuotraukų, nes su juo (ne su manimi) žmonės norėjo fotografuotis.“

Pirmasis *Fluxus* kopimas į Parodos kalną

ALBINAS VILČINSKAS/

„Renginių organizavimo miesto viešosiose vietose komisijoje kažkas iš „Kauno 2022“ komandos pristatė „Netikėtumų festivalio“ programą. Lips į Parodos kalną. Su kostiumais, būgnais, vežimėliais... Vakare, regis, savaitės viduryje. Atbulomis lips. Kas kaip nori! Reikia uždaryti eismą, nukreipti viešąjį transportą. Komisijoje skirtingų sričių, skyrių atstovai, policija. Jų veiduose ironija, persipinanti su lengvu šoku. Kažkas paklausė, ar tai jau aptarta su miesto vadovais, o kažkas pasitikslino – koku, koku kalnu? Argi nėra mieste kitų kalnų? Eikite ir laipiokite, kiek norite, nereikės nei eismo uždaryti, nei miestui trukdysite. Žinia labai greitai pasiekė ir antrąjį aukštą: KEKS'as sugalvojo kažkokią nesąmonę! Privalau ateiti į rytinį ir klausimą pristatyti mero komandai. Kaip jau buvo įprasta, lūkuriuodamas prie kabineto durų, sulauki pirmųjų susirinkusiųjų reakcijų ir komentarų: o, *chaltūrščikai*, vėl prisidirbote?... Aktyviausios čia būdavo dvi ponios, mėgusios pabrėžti: aš tai visiškai *antikultūrščikė*!

Pasakojant, kas planuojama, prasideda klausimai: kur jie lips? Kaip, kaip lips, atbulomis? Ką, jie nesveiki ar ką, negali normaliai lipti? Su kokiomis dar kaukėmis ir kostiumais? Kas čia per renginiai, kiek kainuos? Ar jie supranta, kad tai Parodos gatvė! Važiuojama gatvė!.. Klausimų lavinoje jau girdisi ir verdikto apraiškos: niekas čia eismo dėl kelių kvailių neuždarys... Tegul eina ant Aleksoto kalno... Padarysiu aš jiems Laimės dieną... Kiek *babkių* šitai nesąmonei ištaškot?! Eini ir atneši sąmatą! Kultūra mat...

Bet... aistros kiek aprimo, leidimas buvo suderintas, renginys įvyko, spauda gražiai rašė, „Facebookas“ buvo pilnas *wow* ir *super*, bet niekas antrame aukšte į tai nekreipė dėmesio. Tik *antikultūrščikės* į bet kurį „Kauno 2022“ organizuojamą renginį ėmė žiūrėti dar labiau atžagariomis ir to ne tik neslėpė, bet ir mėgavosi galėdamos bet kuriuo momentu suveltį, sukiršinti, paskleisti neapykantą, pažeminti ir grasinti.“

Pirmasis *Fluxus* kopimas į Parodos kalną

„Fluxus laboratorijos“

*#bendruomenės_įtraukimas #decentralizacija #Fluxus_Labas
#įgūdžių_vystymas #ilgalaikis_poveikis #Kauno_rajonas
#komunikacija #kritinės_situacijos #Kultūros_tempo_akademija
#miegamieji_rajonai #naujos_tęstinės_iniciatyvos #motyvacija
#programos_formavimas #regioninis_aspektas #tinklaveika*

GRETA KLIMAVIČIŪTĖ-MINKŠTIMIENĖ/

„2018 m. liepos pradžioje veiklą pradėjo pirmoji bendruomenių fasilitatorių karta. Jie rengė susitikimus, kūrybines dirbtuves, organizavo renginius, tačiau svarbiausias jų uždavinys buvo į veiklą įtraukti vietos organizacijas, menininkus, gyventojus ir atskleisti jų talentus, įveikinti netradicines erdves.

Išanalizavusios J. Mačiūno ir *Fluxus* veiklą, išskyrėme *Fluxus* principus. Vieną naktį nesimiegojo ir apie 3 val. nakties prisėdusi prie kompiuterio surašiau juos į juodrašį:

- skirtingų disciplinų jungimas – trinamos ribos tarp skirtingų meno ir / ar gyvenimo sričių;
- atsitiktinumas – nebijoma, jog veiklos pakryps kita linkme, nei planuota ar tikėtasi, bandoma nustebinti kitus ar nustebinti patiems dėl netikėtų sprendimų;
- nuotykis – siekis bendruomenės narius įtraukti į jiems netikėtą veiklą;
- „pasidaryk pats“ kultūra ir estetika;
- paprastumas – stebuklas kuriamas iš paprastų ir kasdienių priemonių, pasitelkiant vietos resursus;
- nuolat kintantis judėjimas – niekas nestovi vietoje, keičiasi žmonės, veiklos, temos ir projekto tikslai;
- naikinama riba tarp meno ir gyvenimo – kūryba ir menas įsiskverbia į kasdienybę ir tampa kasdieniais gyvenimo palydovais;
- išjudėjimas iš kasdienybės ir rutinos.

Vėliau su komanda jį pakoregavome ir pristatėme visiems fasilitatoriams. Mūsų bendruomenei tai tapo kaip malda. Dėl to buvome ir esame išskirtiniai.

Pati pradžia buvo stipriai orientuota į procesą – ryšių mezgimą, pažindinimąsi, jaukinimąsi, vietos tyrimų atlikimą ir pan. Vėliau bendruomenių programa perėjo į projektines veiklas, kurių finalas dažniausiai būdavo bet kokio žanro bendras bendruomenės renginys. Smagu, jog veiklos ir temos, pradėtos svarstyti dar pačioje pradžioje, atėjo iki pat 2022 m. ir tapo dideliais bendruomeniniais renginiais.“

SIMONA SAVICKAITĖ/

„Mano, kaip *Fluxus* agentės, didžiausias 2018 m. renginys buvo Šilainių diena. Į vieną vietą suburtos Šilainių bendruomenės, kultūros organizacijos ir sporto įstaigos. Renginio metu vyko krepšinio varžybos, maratonas, daug edukacijų, koncertų. Biudžeto nebuvo, pagalbos rankų taip pat nedaug, tik žmonės iš bendruomenės, kuriuos reikėjo stipriai asmeniškai motyvuoti, kad prisidėtų prie renginio organizavimo. Iš esmės, renginys buvo tikrai didelis ir paveikus, tačiau rankų buvo per mažai – pavargau tiek pat, kiek per „*Fluxus* festivalį“ 2022 metais.“

Pirmosios „Fluxus Labas!“ veiklos

„*Fluxus Labas!*“ *Eiguliuose:*
„Eigulių diena“
(YouTube vaizdo įrašas, 2018)

„*Fluxus Labas!*“ *Šančiuose:*
ekskursijų savaitgalis
„PasiŠANČinėkim“
(YouTube vaizdo įrašas, 2018)

„*Fluxus Labas!*“ *Šilainiuose:*
bendruomenių šventė „Šilainių
diena!“
(YouTube vaizdo įrašas, 2018)

„*Fluxus Labas!*“ *Garliavos*
apylinkėse
(YouTube vaizdo įrašas, 2018)

„Fluxus Labas! Kiemo“ dirbtuvės, Naujasodis, 2020 m.

AISTĖ PTAŠINSKAITĖ- PAUKŠTĖ/

„Pirmi įspūdžiai išėjus į viešumą buvo dviprasmiški. Nors motyvavo įdomūs žmonės, vietos tyrinėjimas (privaloma mokymų dalis), bet tikrai ne vienas iš mūsų susidūrėme ir su neigiamomis reakcijomis, nepasitikėjimu, ignoravimu, atmetimu. Bendraujant su oficialiais bendruomenių centrais buvo jaučiamas priešiškus (ypač dėl finansų). Pradėję *agentauti* turėjome labai mažai lėšų veikloms įgyvendinti, tad viskas vyko iš iniciatyvos, ieškant partnerių, rėmėjų. Pirmieji metai daugiausiai buvo skirti mažoms veikloms viešose vietose (pvz., Kaimynų ir augintinių diena, žaidimų popietės, idėjų kioskai ir kt.), kurių pagrindinis tikslas buvo megzti kontaktus ir rinkti ore sklandančias idėjas bei poreikius. Manau, daugelis į šias veiklas žvelgė skeptiškai, nesuprasdami, kam jų reikia. Dažnai susidurdavome su požiūriu, kad prasmingos veiklos yra tik tos, kur matomas apčiuopiamas rezultatas (pvz., suoliukas, sutvarkyta kiemo danga ar pan.). Buvo sunku suvokti, kur viskas nuves, bet žiūrėdama iš dabartinės perspektyvos manau, kad pirmųjų metų įdirbis (rajono pažinimas, neformalus pokalbiai su gyventojais, tarpininkavimas tarp skirtingų žmonių bei organizacijų, dalies idėjų pavertimas realybe) padėjo stiprų pagrindą 2022 m. vykusiems mikrorajonų festivaliams.

„Fluxus Labas! Kiemo“ dirbtuvės, Baltų pr., Šilainiai, 2020 m.

GRETA KLIMAVIČIŪTĖ- MINKŠTIMIENĖ/

„Kauno rajono teritorijoje (Garliavos apylinkės, Zapyškis ir Akademija) dirbo trys bendruomenių fasilitatoriai, o Kauno mieste – penki (Šančiuose, Eiguliuose, Dainavoje, Vilijampolėje ir Šilainiuose). Kiekvienas už tam tikrą su vietos bendruomenėmis įgyvendintą veiklų skaičių kas mėnesį gaudavo simbolinį užmokesį. Papildomų lėšų taip pat buvo skiriama veikloms: menininkų ir kūrybininkų atlygiams, kūrybinėms dirbtuvėms reikalingoms priemonėms įsigyti, aparatūros nuomai ir kt. Nuo 2018 m. visos „Fluxus Labas!“ fasilitatorių veiklos pradėtos vadinti „Fluxus laboratorijomis“.

Veikloms plečiantis į įvairius mikrorajonus susidūrėme su formaliomis bendruomenių organizacijomis. Iš pradžių jos mus matė kaip jų veiklas dubliuojančius priešus, tačiau ilgainiui su didžiąja dalimi susigyvenome ir kartu įgyvendinome veiklas.“

Išgyventi ir tikėti tuo, ką darome, pirmaisiais metais padėjo tai, kad *Fluxus* agentai per mokymus tapo stipria bendruomene, kurioje ne kartą vieni kitus motyvavome, guodėme, įkvėpėme, ieškojome sprendimų. Bendruomenių programos kuratorė Greta ir koordinatore Stefanija sugebėjo sukurti atvirą aplinką, kur buvo nebaisu diskutuoti, iš kur kyla susipriešinimas tarp „Kauno 2022“ ir oficialių bendruomenių centrų, svarstyti, ko reikia, kad pasikeistų požiūris į bendruomenės sąvoką, ieškoti, kas mūsų pačių veikime pasiteisina, o ką reikia keisti. Visi mokėmės, klydome, taisėmės kartu.“

Kūrybinės dirbtuvės, bendruomenių laboratorija „Kita Neries pusė“, 2020 m.

AUGUSTINA KALESNIKIENĖ/

„2018 m. pirmieji bendruomenių programos žingsniai Kauno rajone – pradeda veikti *Fluxus* agentai. Bandoma įkurti kultūrinę ugnį, įnešti naują žvilgsnį į esamas veiklas. Matome, kad nelabai veikia. Viskas, ką daro agentai, suvokiama kaip konkurencija. Rajone kyla klausimų: kodėl šie žmonės? Kodėl nejtraukiamos kultūros įstaigos ir oficialios vietos bendruomenės? Vyksta ne pagyvėjimas, o kažkoks susierzinimas. Kad ir kaip stengiasi *Fluxus* agentai, jų veiklos aktualios tik nedideliame bendraminčių būriui. Reikia kitų priemonių veikloms rajone suvešėti.“

GRETA KLIMAVIČIŪTĖ- MINKŠTIMIENĖ/

„Patirtis parodė, kad bendruomenių fasilitatorių tinklo modelis ne visai tinka Kauno rajonui. Tai lėmė kelios priežastys:

- Kauno rajone veikia gana tankus kultūros centrų ir laisvalaikio salių tinklas. Viena iš jų funkcijų – burti bendruomenes, todėl fasilitatorių veiklos buvo matomos kaip besidubliuojančios;
- vienas iš Kauno rajono tikslų buvo bendruomeniniais projektais stiprinti kultūros centrų darbuotojų kompetencijas. Fasilitatorių tinklo modelis orientavosi į vietos gyventojus (bendruomenės narius) ir jų kultūros vadybos įgūdžių lavinimą;
- fasilitatoriams, dirbusiems su bendruomenėmis, buvo pasitelktos motyvacinės priemonės. Kauno rajono atveju nuspręsta, kad vienam asmeniui skirtos motyvacinės priemonės gali mažinti kitų bendruomenės narių motyvaciją, todėl pasitelkti neutralūs asmenys – kultūros įstaigų darbuotojai.“

„*Fluxus* Labas! Bendruomeninės iniciatyvos“, kūrybinės šokio dirbtuvės su C. Bibiano, 2020 m.

Kūrybinės dirbtuvės „25 milijonai dygsnių Kaunui ir pasauliui“, Žaliakalnis, 2019 m.

„Kaunas 2022“ jau turi savo radijo laidą!

*#komunikacija #rinkodara
#viešieji_ryšiai #žiniasklaida*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Rugsėjis. „LRT Klasikos“ radijo laida „Kultūros sostinė“.

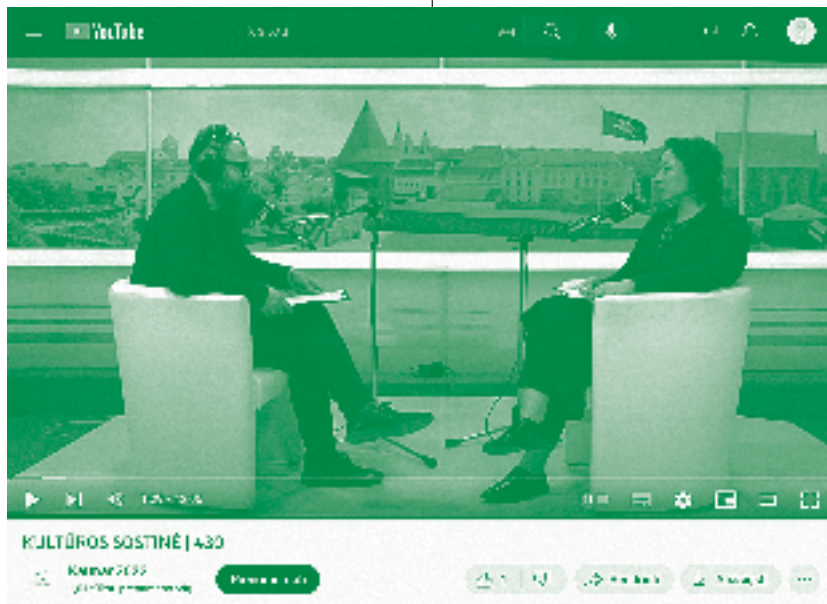
Man skambina Jolanta Kryževičienė iš LRT radijo. Sako, kad organizuoja naują kultūros laidų paketą, pavadintą „Homo Cultus“, ir klausia, ar nenorėčiau vesti kurios nors iš paketo laidų. Baik tu! Turiu tiek darbo, mano televiziniai projektai, dėstymas VDU, o dabar dar ir kultūros sostinė... Pala. Kultūros sostinei gi praverstų sava radijo laida...

Giliai įkvepiu. Gerai. O leisi pavadinti „Kultūros sostinė“? Leis.

Ateinu į biurą: turėsime savo radijo laidą. Valio, sako visi. Ruoškitės ten pasakoti apie savo programas, eisite pas mane svečiais iš eilės pagal sąrašą... Oi, mes jaudinamės. Nieko, pratinkitės prie dėmesio.

LRT Kauno redakcijoje Juras Jankevičius padeda radijui pritaikyti TV studiją ir pradedame. Pirmoje laidoje dvi kultūros sostinių direktorės: Elona Bajorinienė („Vilnius 2009“) ir Virginija Vitkienė („Kaunas 2022“).

Mūsų užsienio partneriai priblokšti: jau jūs ir savo laidą turite? Vėliau Vokietijoje bent pora universitetų studentų mūsų laidos tema apsigins savo komunikacijos magistrus.“

LRT radijo laidos „Kultūros sostinė“ transliacija, pokalbis su Virginija Vitkiene (ved. Rytis Zemkauskas)

*Radijo projektas „Kultūros sostinė“,
ved. Rytis Zemkauskas
(YouTube vaizdo įrašų grojaraštis,
2019)*

Konferencija „Modernizmas ateičiai“

#architektūra #komunikacija #konferencijos
#Modernizmas_ateičiai #paveldas
#Visi_kaip_vienas

Konferencija „Modernizmas
ateičiai“, Kauno „Žalgirio“ arena

VAIDAS PETRULIS/

„Modernizmo konferencija sumanyta kaip tam tikras programos idėjų testas tarptautinės bendruomenės kontekste. Pagrindinė programos idėja nuo pat pradžių buvo tai, kad architektūros paveldas gali turėti pačius įvairiausias vertės veidus. Taip, egzistuoja oficialioji vertės samprata, kuri nugula į Kultūros vertybių registrą, Europos paveldo ženklo argumentacija, galų gale argumentuojant dėl UNESCO Pasaulio paveldo sąrašo. Tačiau egzistuoja ir subjektyvios, emocijomis, nuojautomis, asmeniniais prisiminimais grįstos vertės sampratos. Ši iki šiol mažai tyrinėta intymaus santykio tarp žmogaus ir pastato tema mums pasirodė kaip įdomus ir daug žadantis veikimo laukas. Kėlėme klausimą, kaip prie šių procesų galėtų prisidėti menininkai. Taigi, pradėjome kalbėti apie paveldo interpretacijas. Tačiau norėjosi idėją ištestuoti platesniame kontekste, pasikviesti užsienio kolegų. Konferencija prabėgo su vėjeliu. Tai buvo geras ženklas.“

VILTĖ MIGONYTĖ-PETRULIENĖ/

„Konferencijoje moderavau sesiją „Meninės modernizmo interpretacijos“ (*Artistic Interpretations of Modernism*), skirtą paveldo interpretacijoms. Įkvėpiančius pranešimus skaitė Virginija, menininkė Aideen Barry (Airija), Sasekso universiteto profesorius Partha Mitteris (Didžioji Britanija) ir architektūros fotografė Camilla Borghese (Italija), po kurių gimė daug idėjų, atvedusių link modernizmo programos. Atrodė, kad XX amžiaus architektūros problematikai pagaliau skiriamas tinkamas dėmesys. Tai buvo tik pradžia, auginusi smalsumą apie šį istorinį Kauno tarpsnį ir jo materialųjį bei nematerialųjį palikimą. Pamenu, kiek daug dalyvių sulaukėme, o tai tikrai bylojo apie visuomenės (ne tik miestiečių) pasiryžimą sužinoti daugiau, įsitraukti ir keisti(s).“

Po konferencijos pradėjau lygiagrečiai kuruoti dvi programas – Kauno rajono ir modernizmo. Sparčiai augant architektūros programos apimtims, rajono programos vairą perėmė Augustina Kalesnikienė, jai talkino Daiva Jeremičienė, Lukas Alsys ir Gediminas Banaitis.“

ŽILVINAS RINKŠELIS/

„Kaip ir programos pristatymo dieną, konferencijos metu dar kartą įsitikinome, kokia aktuali ir įdomi ši tema ne tik specialistams, bet ir eiliniams miestiečiams. Per dviejų dienų renginį arenoje apsilankė virš 400 žmonių: nuo moksleivių iki kultūros operatorių, mokytojų, architektų, valdininkų... Visi jie atėjo paklausti pristatymų apie Kauno ir pasaulio modernizmo architektūros istoriją, nūdienos problemas, kultūrinių interpretacijų galimybes.“

Tai buvo ir išlieka labai svarbu, nes vienas esminių programos tikslų ir siekių buvo subjektyvios miestiečių emocijos, nuojautos, patyrimai, susiję su gausiausiu fiziniu miesto architektūriniu ir kultūriniu palikimu.“

2018 m. konferencijoje
„Modernizmas ateičiai“ skaityti
pranešimai
(YouTube grojaraštis, 2018)

„Kauno 2022“ biuras

#architektūra #atviri_kvietimai
#infrastruktūra #komunikacija

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„2018 m. jau turėjome 15 darbuotojų, viename kabinete ir posėdžių kambaryje Kauno kultūros centre sunkiai įsitikome. Buvusios Turizmo informacijos centro patalpos Laisvės alėjos 36-ame name, atrodė, laukė renesanso. Savivaldybė sutiko šias patalpas perleisti EKS biurui. Pasikvietėme projekto ambasadorę architektę Audrą Kaušpėdienę konsultacijos. Sako, renkite idėjas konkursą su simboliniu prizų, sugeneruosite dizainerių lauką, pagerinsite projekto žinomumą ir gausite ne vieną idėją, iš kurių gal rasis kažkas potencialaus. Konkursas buvo anoniminis. Iš kelių tikrai įdomių projektų vienas išsiskyrė vaizduote, laisve, spalvomis. Komisija jį išrinko beveik vienbalsiai ir paaiškėjo, kad tai Lino Tuleikio, Kęsto Vaikšnorio ir Karolio Platakio kurtas interjeras. Tuščiose patalpose su dar neišvežtais tarpukario baldais susitikome su kūrėjais aptarti būsimų rangos darbų etapų ir konkurso. Klausiu, o tai kokias spalvas įsivaizduojate biure? Taigi rožinė ir žydra, sako jie ramiu veidu, o aš negaliu patikėti, jog projekto pasiūlyme spalvos nebuvo tik asociatyvios... Cukraus vata, vadinasi. 😊 Bet įkūrus biurą spalvų jaukintis ilgai nereikėjo. Visiems lankytojams jos kelia pačius geriausius jausmus.“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Jeigu ne Audra Kaušpėdienė, būtume įsirengę tipinį industrinio „pasidaryk pats“ stiliaus biurą ir kuo greičiau įsikėlę – Kultūros centro patalpoje kasdien sėdėjo po keliolika žmonių. Audros argumentai įtikino – projekto biuro funkcija per daug reikšminga miesto reprezentacijai, kad neieškotume ženkliško interjero sprendimo, be to, juk tai galimybė jauniems architektams. Na, išsirinkome (anonimiškai) ne jaunuosius, o tris Kauno architektūros asus – Karolio Platakio, Lino Tuleikio ir Kęsto Vaikšnorio trio. Kiek mūsų ir jų kantrybės pareikalavo biuro įrengimas! Prabėgus amžinybei su trupučiu, įsikraustėme – 25 darbuotojai į 125 kvadratų plotą. Į šventinį biuro atidarymą mūsų (visada sąmojingi) architektai iki pat durų atvyko rožiniu kabrioletu. Interjeras netrukus laimėjo architektų bendruomenės nominaciją.“

Laisvės al. 36, būsimasis „Kauno 2022“ biuras prieš remontą, 2018 m.

„Kauno 2022“ biuro interjeras (architektai Karolis Platakis, Linas Tuleikis ir Kęstas Vaikšnoras)

Rugsėjis

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Pagaliau turime savo biurą. Kadangi neketinu jame leisti daug laiko, prašau kolegų: man gana bus turėti čia tik savo kėdę. Virginija parūpina sulankstomą medžiaginę kėdę su išsiuvinėta mano pavarde, tačiau kėdė pirktą per viešuosius pirkimus ir po dviejų atsisėdimų suplyšta taip, kad nukrentu ant grindų.“

IRUTĖ TUMAITĖ/

„Biuro atidarymą atsimenu su labai dideliais sentimentais. Intensyviai dalyvavau visuose daiktų – baldų, aksesuarų ir panašiai – įsigijimo procesuose. Biuras man tapo antrais namais, kuriuose žinojau viską. Bet smagiausia buvo ruošti jo atidarymą. Pirmajame mūsų renginyje norėjosi atskleisti juodą temą, todėl šis vakarėlis išsiskyrė juodais desertais, juodais ledais, juodais gėrimais ir juodais dekoru elementais. Atsimenu, kad tą vakarą net visų liežuviai nusidažė juodai – užsibrendinome iki liežuvio. 😊 Buvo smagu pirmą kartą į biurą sukviesti visus partnerius ir rėmėjus. Visi buvo tokie gražūs ir žavūs.“

Kitą dieną organizavome atvirų durų dieną miestiečiams, kurie galėjo užsukti ir susipažinti su „Kauno 2022“ programa ir projektais. Renginys sėkmingai pavyko, nes per visą dieną apsilankė tikrai daug žmonių. Tik gal kuratoriams buvo sunkoka po vakarykščio vakarėlio.“

„Paskelbti konkurso „Atviro kultūros biuras – KAUNAS 2022“ nugalėtojai“. 15min.lt, 2017-08-21.

„Tempo erdvė“

#Fluxus_Labas #infrastruktūra #Kauno_iššūkis #Kylantis_Kaunas
#Kultūros_tempo_akademija #Visi_kaip_vienas

„Tempo erdvės“ atidarymas

VAIDA VENCKUTĖ-NAGĖ/

„2018 m. sausio 30 d. pašto dėžutėje laiškas nuo Gedimino, kad vasario 1 d. 12 val. Daukšos g. 34 vyks pasitarimas dėl pastato, kuriame anksčiau veikė Kauno mažasis teatras, įveiklinimo. Susitikime kviečiama dalyvauti projekto „Kaunas 2022“ komanda ir Kauno menininkų namai. Dalyvaujame, apžiūrime – patalpos „nunešiotos“. Tačiau erdvės „Kauno 2022“ jaunimo veikloms ir kitoms programoms tikrai reikia, tad atstovaujame, kad reikia, norim, imam, susitvarkysim. Aš ir tuometinė bendruomenių programos kuratorė Evelina Šimkutė gauname iš Virginijos už-

duotį aprašyti Daukšos g. 34 kaip jaunimo ir bendruomenių aktyvistų *workshopų* vietą. Jau po savaitės siunčiame patalpų įveiklinimo pasiūlymą „TEMPO erdvė“. Svarstymus atlaikome, patalpas gauname.

O tada pereiname nuo kūrybos prie statybų. Prasideda valymo darbai, sunkvežimiai išveža paliktas šiukšles, kviečiame architektę Sigitą Kundrotaitę padėti suplanuoti erdves. Viziją turime, pinigų tam – ne. Įtikiname Virginiją ir mūsų administracijos vadovę Jovitą, kad erdvės tikrai reikia, bet kad veiktų – reikia ją įsirengti. Virginija brūkšteli laišką visiems kuratoriams su prašymu: „Langams turime. Manau, reiktų dar apie 15 000 eurų per įvairias programas surinkti – dažymo darbams, parketui šlifuoti, elektros įvadui sutvarkyti, šviestuvams ir t. t. Erdvės to vertos – bus labai charizmatiška vieta.“ Laiškai archyvuose kelia šypsena, kiek per šį laikotarpį turėjome įvairių projektų ir užduočių, kurie, rodos, nesisieja su kūrybinės komandos kuratoriaus darbu, o nutiko ir buvo įveikti.

„Tempo erdvės“ atidarymas

Pasirengimas atidarymui tampa labai aktyvus, nors iš tiesų jis jau seniai nebe akcentas. Nuo patalpų gavimo iki pasiruošimo atidarymui „Tempo erdvės“ misija jau buvo įgyvendinta – mokymasis (nuo kūrybos iki statybos), bendradarbiavimas (įsijungė visos komandos stiprybės – kūryba, vadyba, rinkodara, viešieji pirkimai, administracija), bendruomenės įtraukimas (jaunimo programos ir bendruomenių programos dalyviai šlavė, valė, dažė, vėl valė, kūrė atidarymo ir tolesnio erdvės gyvavimo koncepcijas). Šios erdvės idėja buvo įgyvendinta dar ją kuriant. Ketverius metus veikusi erdvė buvo pilna jaunimo ir bendruomenių, formalių ir neformalių veiklų, koncertų, parodų, skirtingo pobūdžio renginių – tai buvo jaunimo ir bendruomenių programų namai.

Tačiau iki galo išvystyti vizijos, deja, nepavyko, nes erdvė po 2022 m. netapo sėkmingai mieste veikiančiu socialiniu verslu, kuris suteiktų kokybiško mokymosi galimybes įvairioms miesto auditorijoms. 2022 m. gruodį atiduoti pastato raktai parodė, kad ne visoms idėjoms lemta gyvuoti. Bet ir laikinai gyvavusios idėjos yra geros.“

Pirmasis *Fluxus* kopimas į Parodos kalną

Projekto komanda prie „Kauno 2022“ biuro, 2018 m.

Kaunas 2022
Contemporary
Capital
European Capital of Culture

Kaunas 2022
Šiuolaikinė
kultūra
Kaunas 2022
Contemporary
Culture

Modernistų bendruomenė

*#architektūra #apleistų_objektų_įveiklinimas
#bendruomenės_įtraukimas #komunikacija
#Modernizmas_ateičiai #paveldas #tinklaveika*

ŽILVINAS RINKŠELIS/

„Programa „Modernizmas ateičiai“ buvo neįsivaizduojama be bendruomenės iš esmės dėl to, kad Kauno modernizmo architektūroje liūto dalis tenka gyvenamiesiems pastatams, o kiekvienas jų – tai atskiros asmeninės žmonių istorijos ir patirtys, kurias fiksuoti stengėmės visą šį laikotarpį. Asmeniškumas ir intymumas, mano nuomone, tapo ir iššūkiu. Nuo pat pradžių skeptiškai žiūrėjau į vieną iš išsikeltų tikslų – 2022 m. atverti daugiau kaip 100 modernizmo lokacijų. Žinoma, su viešaisiais pastatais problemų nekilo, tačiau privačių erdvių atveju darėsi aišku, kad net ir su geriausiais norais atsivers vos kelios dešimtys.

Gelbėjo tai, kad ilgainiui lokacijų aktyvavimas įgavo konkretesnes išraiškas, todėl plėtėjo ir įsitraukimo spektras bei lygis: vieni sutiko priimti svečius nakvynės, suteikdami unikalią patirtį, kiti sutiko, kad jų namuose būtų filmuojamas vienkartinis interviu, dokumentuojant privačias erdves su jose išlikusiomis autentiškais detalėmis, treči į svečius priėmė modernizmo filmavimo komandą. Dar kiti dalyvavo „Subjektyvaus Kauno atlaso“ kūrybinėse dirbtuvėse ar dalindamiesi istorijomis su menininkais, kūrėjais modernizmo objektuose įvietintus viešojo meno kūrinius.

Modernistų komandoje buvome apsisibrėžę, jog paveldo bendruomenė plačiąja prasme laikome įvairias visuomenės ir miestiečių grupes, susijusias su modernizmo paveldu per empatiją jam. Tai toli gražu nereiškė, kad ši bendruomenė – tik konkrečių pastatų gyventojai. Todėl dirbome arba sąlyčio su jais ieškojome įvairiais būdais: per socialinius tinklus ir internetu, per savanorių ir jaunimo programas, siųsdami atvirukus pastatų gyventojams, vesdami ir organizuodami pažintines ekskursijas, vykdydami kūrybinius projektus ir pan.

Gyventojams, kaip vienai iš mūsų tikslinių auditorijų, prireikė laiko suprasti, apie ką mes ir kaip veikiame. Sėkmės istorijų nevardinsiu, bet paminėsiu, kad sulaukdavome ir prašymų finansuoti pastatų tvarkybą, duoti pinigų remontui, restauracijai ar padėti motyvuoti savivaldybę skirti tam lėšų. 🙏

Ką noriu pasakyti? Tikriausiai tai negalioja visoms bendruomenėms, tačiau dažnas pastatų gyventojas abipusį bendradarbiavimą sėdavo su konkrečia nauda arba rūpesčiais: kiauri langai, susidėvėjusios durys, lėšų stoka tvarkymui, vieningos ir į tvarkymą orientuotos kaimynų bendruomenės nebuvimas.

Kadangi gyventojams negalėjome pasiūlyti finansinės paramos, kaskart tekdavo ieškoti, kaip galime jiems padėti minkštosiomis priemonėmis: edukacija, konsultacijomis, bendrais projektais su specialistais, diskusijomis ir pan. Pagrindiniu sąlyčio tašku tapo kasmetiniai renginiai: paveldo dirbtuvės, diskusijos, ekskursijos ir kita.“

„Kauno 2022“ restauravimo dirbtuvės

VILTĖ MIGONYTĖ- PETRULIENĖ/

„Lapkritį įvyko bendradarbiavimo su architektūros paveldo puoselėtojais Karoliu Baniu ir Petru Gaidamavičiumi pradžia – kūrybinio rašymo dirbtuvės su Sandra Bernotaite viename iš jų butų Vytauto pr. 58. Planuojamos ir kitos veiklos, kurių tikslas per kūrybiškas veiklas supažindinti gyventojus su modernizmo programos tikslais, įtraukti į interneto svetainės žemėlapių kūrimą ir šviesų festivalį. 2022 m. festivalio idėja – profesionalių šviesos menininkų ir miesto gyventojų pastangomis apšviesti 360 pastatų. Tikėjomės, kad bendruomenė tokiu būdu pasakos savo asmenines patirtis ir liudijimus. Kaip vėliau paaiškės, pandemija ir sumažintas programos biudžetas privertė ieškoti kitų sprendimų ir sumanymo atsakyti.“

Karolis Banys ir Petras Gaidamavičius
būsimajame „Art Deco“ muziejuje

ŽILVINAS RINKŠELIS/

„Vienus pastatų gyventojus pavyko pasiekti per internetą ir socialinius tinklus, kitus, supratę, kad pirmoji priemonė aktuali ne visiems, bandėme pasiekti atvirukais, kuriuos tarsi paštininkai nešiojome nuo durų iki durų. Tačiau pačia geriausia ir efektyviausia priemone ryšiams užmegzti vis dėlto tapo vienas per kitus pasidalinę kontaktai ir laidavimas (rekomendacijos bei ambasadoriavimas suvedant su tinkamais žmonėmis).

Nors masės istorijų pasakotojų neplūdo (tą buvo galima numatyti iš anksto, nes retas kuris pastatas liko pirmųjų savininkų ir puoselėtojų rankose), o nelikus originalių savininkų nunyko ir atmintis bei istorijos, tikru programos ramsčiu tapo naujakuriai, neabejingi gyvenamajai aplinkai, jos istorijai ir prieš tai buvusių kartų atminimui. Smagu, kad su metais jų daugėja, tai liudija ne tik gausėjantis istorijų archyvas, bet ir vis daugiau restauruojamų fasadų, langų, durų...

Įsimintiniausiu susitikimu (istorijos prasme) laikyčiau pažintį su šiandien jau retai pasitaikančiu atveju – tiesioginiu „anos Lietuvos“ liudininku Užsienio reikalų ministro Voldemaro Černeckio sūnumi Povilu.“

„Modernizmo bendruomenė: Karolis Banys ir Petras Gaidamavičius“, pasakojimas apie „Amsterdamo mokyklos muziejų“ (YouTube vaizdo įrašas, 2021)

*„Intrigos“
laikotarpio
apibendrinimas:*

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Sustrateguoti septynerių metų programą, laimėti paraišką, įsteigti ir užkurti įstaigą, įdarbinti pirmąją komandą, užkurti visas programas Kaune ir Kauno rajone, komunikuoti apie būsimą procesą kultūros sektoriui, ieškoti pirmųjų rėmėjų ir ambasadorių, sukurti projekto logotipą, įvaizdį ir nuostabų biurą bei suprasti procesą neatsiejamai nuo administracinių konstruktyvų – tai pirmojo ir labiausiai įkvepiančio laikotarpio uždaviniai. Prasadėję mokymai jaunimui, bendruomenių agentams (fasilitatoriams) ir kultūros sektoriui, pirmasis Europos kultūros sostinės forumas leido sukurti Europos kultūros sostinės, kaip edukacinio ir bendruomeninio projekto, įvaizdį, tik stiprėjusį „Peripetijų“ etape (2019–2020 metais), kurį laikyčiau partnerysčių plėtros laikotarpiu.“

2019
—
2021

Peri

pe

tijōs

2019

Kaip buvo rašoma didžiųjų 2022 metų renginių vizija

*#didieji_renginiai #Europos_kultūros_sostinės_atidarymas
#programos_formavimas #režisūra #scenos_menai*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Visur ir visiems sakau: „Kaunas 2022“ bus ne apie įspūdingus šou, o apie kasdienį darbą. Tačiau šou irgi reikia. Po darbų normalu turėti šventę. Štai 2022 m. ir taps tokia švente. Klausimas: ką rodysime? Reikia sugalvoti būdą, kaip milžinišką kiekį solidžių kuratorių programų paversti švente. Keliu sau tikslą – tai turi būti tarsi vienas didelis spektaklis, tarsi metus statoma pjesė. Joje turi atsispindėti viskas, ką darome. Visi mūsų projekto upeliukai turi virsti trimis didelėmis upėmis, o tos trys upės – Kauno mariomis. Kiekvienas žodis, kiekvienas vaizdas – viskas turi atsispindėti mūsų programą. Tai turi būti vienas kūnas. Vaikštau su šia mintimi pusę metų ir vis nepradedu rašyti.

2019 m. sausis. Skrendu į Barseloną. Lėktuvus pakyla iš Vilniaus. Perskrodžia debesis. Pasirodo saulė. Išsiimu savo mažutėlį senutėlį kompiuterį. Paprašau palydovių atnešti vyno. Keturios valandos skrydžio. Vyną man jau neša be atskiro prašymo. Praeidamos šypteli. Greičiausiai, net iš šono matėsi, kad šis žmogus daro kažką labai svarbaus...

Nusileidau Barselonoje su baigta menine „Kauno 2022“ didžiųjų renginių vizija: trimis renginiais, jų pavadinimais, turiniu, stilistika, komunikacijos gairėmis, Kauno sutarties tekstu. Ėjau į taksį ir man truputėlį svaigo galva. Matyt, iš laimės... 🤔 Niekada gyvenime nesu patyręs stipresnio kūrybinio impulso.

The modern myth of Kaunas
is a personal journey
from temporary
to contemporary.
By performing a personal journey one
participates in the grand journey of Kaunas.
The Beast is every travellers' avatar.
The Beast is the city.
The Beast is us.

„Kauno 2022“ didžiųjų renginių vizija

Pristatau viziją komandai. Didelių prieštaravimų nėra.

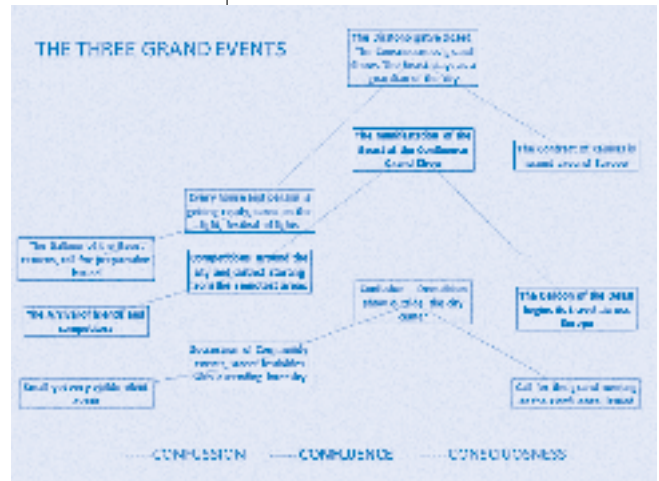
Didžiųjų renginių planavimo darbą pradėdame nuo pirmojo – atidarymo renginio. Sutariame, kad jis vadinsis „Sukilimas“, nors vizijoje angliškai yra *Confusion* („sumaištis“). Beje, viziją tada lėktuve parašiau anglų kalba. Taip žymiai patogiau, nes vis tiek teks viską pristatyti Europos žiūri, tarptautinei menininkų komandai. O išversti į gimtąją – nesunku. Tad verčiame ir čia pat koreguojame. „Sumaištis“ nelabai gerai, nutariame, kad sukels per daug sumaišties žiūrovų galvose.

Virginijai, kaip projekto vadovei, ir Anai, kaip programos vadovei, pradėdau vesti žmones, galinčius režisuoti ar bent konsultuoti. Tie žmonės – mano kolegės iš lietuviško TV pasaulio. Jų pavardes dažniausiai matome svarbiausių TV transliacijų baigiamuosiuose titruose. Jaučiu, kad kolegės į šiuos žmones žiūri skeptiškai, manau, galvoja: ai, tas Rytis ir jo televizinininkai... Kultūros sostinė yra kitos kokybės renginys. Mums reikia režisieriaus su kitokia patirtimi...

Skambinu Daliai Ibelhauptaitei. Jos patirtis labai kitokia. Tačiau Dalia negali, nes su vyru Dexteriu kaip tik pakilo užkariauti Holivudo ir Kaunas jai jau per mažas. Dalia rekomenduoja savo bičiulį Vasilijų Barchatovą. Jis dar ir Asmik Grigorian vyras... Gautume du viename, galvojame...

Vasilijus kaip tik turi premjerą Nacionaliniame opere ir baletoteatre Vilniuje. Važiuoju žiūrėti. Susitinkame, rodau jam savo viziją, pasakoju, kaip atidarymo renginys turi atliepti visus mūsų programos elementus. Atvažiudamas nerimavau, skaičiau jo biografiją, žiūrėjau darbų video... na, visus santykius su rusų valdžia jis turėjo iki Krymo aneksijos... vėliau jau daugiau sia dirbo ir gyveno ne Rusijoje. O be to yra Asmik... Pasikalbame visai atvirai: žinai, Vasilijau, tavo darbai įdomūs, tik problema, kad tu *biskj* rusas... Suprantu, sako jis, bet scenografą galiu pasiūlyti iš Italijos, technikos vadovą serbą... Pradedame parengiamuosius scenarijaus darbus. Kuriamo detalios scenarijaus schemas, lenteles su elementų tarpusavio sąveika, simbolių ir vaizdinių sistemomis, paremtomis Kauno istorija, Europos mitais ir mūsų projekto vertybėmis. Toks savotiškas dramatinio kūrinio karkasas, kurio žiūrovui gali ir nesimatyti, tačiau be jo spektaklis sugriūva. Vasilijui patinka mano idėjos, jam įdomus mitas ir jis pats siūlo originalių sprendimų.

Ana paskiriama didžiųjų renginių produserė. Aš būsiu atsakingas už scenarijų, Ana už visa kita. Ji pasamdo visiems renginiams bendrą technikos direktorių Tadač Valeiką. Susitinkame, pasikeičiame nuomonėmis.“

„Kauno 2022“ didžiųjų renginių vizija

O tada pirmą kartą įvyko teminė Laimės diena

#bendrakūrystė #Dizainas_laimei #festivaliai
#ilgalaikis_poveikis
#kultūros_organizacijų_įtraukimas
#naujos_tęstinės_iniciatyvos #prieinamumas
#verslas_ir_kultūra

IRUTĖ TUMAITĖ/

„Laimės dieną inicijavusi Jūratė Tutlytė 2020 m. pasiūlė labai jautrią temą, kuri pirmą kartą išgirdus atrodė tikrai gąsdinanti, nes galbūt bijojau, kad žmonėms bus sunku ją išjausti ir kažką sukurti.

Laimės dienos žinutė buvo „Duok laimei kelią“. Laimės diena kalbėjo apie prieinamumą. Kviesdama visus prisijungti prie Laimės dienos, akcentavau temas, per kurias tikėjau, kad žmonės atras sau artimiausią vertybinį kampą ar jų veiklą atspindinčią aktyvaciją, kurioje bus integruoti senjorai, žmonės su negalia, augintiniai, kitakalbiai ir kiti.“

DEIMANTĖ ZUTELIENĖ/

„Laimės dienos komunikacijos kampanijai ruošiamės atsakingai.

Gimsta idėja: laimė – *laimas* (puikus sąskambis, o be to tai vaisius, kuris turi daug vitamino C ir kelia nuotaiką). *Laimas* turi judėti mieste be kliūčių, nes tik taip galime užtikrinti prieinamumą ir laimę visiems. Ryškiai žalia kampanija jautria socialinio prieinamumo tema „Duok laimei kelią““

Pauliaus Jurjono gestų kalbos pamoka, Laimės diena, „Kauno 2022“ biuras, 2019 m.

PAULIUS JURJONAS/

„Kauno kurčiųjų jaunimo organizacija planuoja šio renginio metu plačiai girdinčiųjų bendruomenei pasiūlyti gestų kalbos pamokas, pristatyti kultūrą, parodyti imituojamų dainų. Tikiuosi, kad įgyvendinsime šią idėją ir žmonės susidomės. Norisi, kad žmonės nustotų bijoti, suprastų, kad norint atkreipti dėmesį, galima švelniai paliesti kurčiojo petį.“*

IRUTĖ TUMAITĖ/

„Man ši Laimės diena buvo pati jautriausia. Joje buvo tiek TIKRŲ momentų ir tiek TIKRŲ emocijų! Tą dieną pavyko suorganizuoti neįtikėtinų dalykų: kurčiųjų bendruomenė vedė kurčiųjų kalbos mokymus, senjorai dalyvavo sporto treniruotėje savivaldybės posėdžių salėje, vaikai su negalia lankėsi šunų prieglaudose, o mes vežėme ledų į senjorų globos namus ir visi kartu mėgavomės virtualios realybės akiniais ir bendravimu. Vienas ryškiausių šios dienos momentų – „Silent Disco“ geležinkelio stotyje. Kaip smagu buvo tą vakarą matyti, kaip senjorės trepsi ir linguoja pagal Manfredo muziką. Kad ir kokie skirtingi, visi buvo vienoje erdvėje ir mėgavosi tuo, kas jiems labiausiai patinka.“

*
*Edvinas Grin. „Nustoti Bijoti“.
Kaunas pilnas kultūros, nr. 3 (43), 2019 m.
kovas, p. 4-11.*

„Visi kada nors patiriame negalia, primindavo Jūratė Tutlytė, ar susižeidę ranką, ar orientuodamiesi kitakalbėje aplinkoje, o geras dizainas nieko nepalieka atskirtyje. Prieinamumas tapo vienu iš pagrindinių jos formuotos „Kauno 2022“ programos krypties „Dizainas laimei“ raktažodžių. „Kaunas 2022“ ėmė reguliariai kalbėti apie kultūros įstaigų, renginių, viešųjų erdvių, paslaugų, informacijos prieinamumą ir dizainą, kaip nepatogumus šalinantį sprendimą. Neturėjome vilčių padaryti ženklus ir staigaus pokyčio – daugumos Kauno kultūros įstaigų lankytojams su judėjimo negalia iššūkiu prasideda jau prie slenksčio. Tačiau dėl šios programos gimė tęstiniai pilotiniai Kamerinio teatro ir Istorinės Prezidentūros adaptavimo žmonėms su negalia ir kitakalbiams projektai, specialiai sukurtas „Kauno 2022“ prieinamumo gidas, kurį, kaip gerąją praktiką, ėmė tyrinėti kiti Europos miestai.

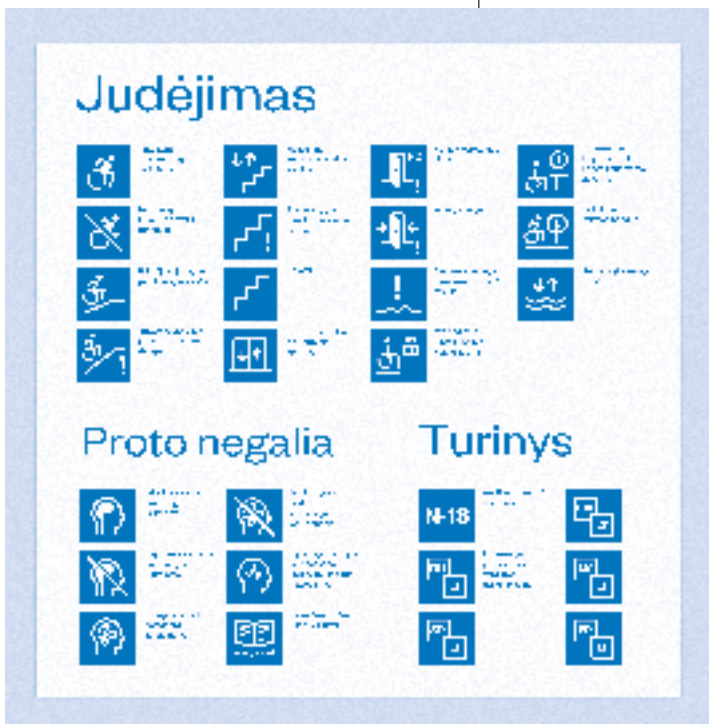
Antras svarbus programos „Dizainas laimei“ teiginys – visuomenės dalis, dalyvaujanti kultūrinėje veikloje, yra laimingesnė. Taip mūsų žodyne atsirado „laimė“, kaip atitikmuo politiniame diskurse populiarenei „gerovės“ sąvokai. „Dizaino laimei“ komandoje nuolat buvo apmąstoma, kaip apčiuopti ir vizualizuoti kultūros įtaką žmonių sveikatai, gabumams ir emocinei pusiausvyrai ir kitus nematerialius kultūros poveikio aspektus, kaip paskatinti diskusijas apie tai. Iš šių siekių atsirado Laimės diena ir neįgyvendintas projektas „Emocijų reflektorius“, kuris šiuolaikinėmis skaitmeninėmis ir meninėmis priemonėmis turėjo ne tik ieškoti aktualių duomenų (pavyzdžiui, identifikuoti lankytojų emocijas, rinkti žodines visuomenės refleksijas), bet ir vizualizuoti renkamus duomenis bei tyrimų rezultatus.“

„Silent Disco“ Kauno geležinkelio stotyje, Laimės diena, 2019 m.

„Silent Disco“ Kauno geležinkelio stotyje, Laimės diena, 2019 m.

„Kauno 2022“ prieinamumo gido fragmentas

Tarptautinė laimės diena, reklaminis klipas (YouTube vaizdo įrašas, 2019)

2019 m. Laimės dienos puslapis

Akimirkos iš Tarptautinės laimės dienos (YouTube vaizdo įrašas, 2019)

„Kauno 2022“ prieinamumo gidas

Rėmėjai – pirmieji patikėję, kad Kaunas padarys!

#rėmimai #verslas_ir_kultūra

DEIMANTĖ ZUTELIENĖ/

„Visos Europos kultūros sostinės turi rėmėjų. Tai vienas svarbiausių dalykų vertinant, ar projektas pavyko, ar pavyko pritraukti žiūrovų, ar pavyko sulaukti verslo bendruomenės palaikymo. Jeigu gerai pamenu, mūsų tikslas buvo pritraukti 2 mln. eurų privačių lėšų. Kolegos iš kitų Europos sostinių dalijasi savo patirtimi, koks svarbus yra politinis miesto valdžios palaikymas telkiant verslo bendruomenę. Kauno atveju viskas kitaip – pagrindinis miesto verslininkas ir yra miesto meras. Pagalbos šiuo klausimu net nesitikime.

Projekto stiprybė – kūrybiniai sprendimai, kurie galėtų prisidėti prie verslo įvaizdžio, klientų pritraukimo, darbuotojų lojalumo skatinimo. Labai daug renginių skirtingoms auditorijoms, didelės integracijos galimybės. Kalbamės su visais didžiausiais verslais Kaune ir Lietuvoje – pasakojame, kad antros tokios galimybės nebus, čia juk kultūros olimpiada. Bankai, telekomunikacijų kampanijos, advokatų kontoros, didieji prekybos centrai, didžiausi gamintojai – su daugeliu buvome susitikę, pasakoję, kalbėję.

Projektas tęstinis – rėmėjai turi galimybę išsibandyti, kaip sekasi dirbti viename ar kitame projekte, o tada tartis dėl ilgalaikio bendradarbiavimo. Taip sutarėme dirbti su „Švyturiais“: išbandę partnerystę Laimės dienoje, pasakė, kad mums pakeliui. Su Virginija ir Irute važiuojame į „Švyturio“ biurą Vilniuje, kur susitikome su jų komanda ir generaliniu direktoriumi Rolandu Viršilu. Papuolėme į tikrą egzaminą apie projektą ir jo tikslus, egzaminą išlaikėme ir sukirtome rankomis dėl penkerių metų sutarties.“

„Kauno 2022“ ir „Švyturio-Utenos alaus“ projektas „Kultūros švyturiai“

„Kauno 2022“ ir „Švyturio-Utenos alaus“ bendradarbiavimo sutarties pasirašymas, 2019 m.

EVELINA JUŠKAITĖ/

„Kai 2019 m. „Švyturys-Utenos alus“ ir „Kaunas 2022“ pasirašė bendradarbiavimo sutartį, visa mūsų komanda šoko iš laimės, nes jau kurį laiką turėjome planų daugiau dėmesio skirti Kaunui ir jo kultūriniam gyvenimui. Jautėme, kad galime būti istorinio įvykio dalimi, tad pozityviai nusiteikę kartu su partneriais pradėjome ruošti ateinantiems metams. 2020 m. pandemija nemenkai pakoregavo planus, įnešė nežinios ir sumaištis. Neišvengėme ir susidūrimo su be galo daug biurokratijos, kuri, atrodė, tuoj suvalgys paskutinius kantrybės ir motyvacijos likučius. Tačiau, nepaisant to, kartu su „Kauno 2022“ komanda mums pavyko įgyvendinti be galo svarbių ir šviesių projektų, tokių kaip „Kultūros švyturiai“, miesto festivalis „Audra“, kurį organizavo „Kauno 2022“ partneriai „Lizdas“, na ir „Vasaros scena 2022“, įkurta pačioje Kauno rotušėje, dovanojusi miestiečiams kokybišką muziką ir erdvę šokiams, pokalbiams ir susitikimams.

Kultūros projektų rėmimas dažniausiai pareikalauja daug laiko ir pastangų, jei verslui nepakanka logotipo ant plakato ir jis nori unikalių, išjaustų integracijų, kurios kurtų pridėtinę vertę. Tokiu atveju ir pačiam verslui reikia lygiavertiškai įsitraukti į procesą, suteikti rūpestį ir pagalbą partneriams. Tik taip sukuriame kultūriniai projektai, ilgam išliekantys miestiečių atmintyje ir padedantys auginti prekės ženklų įvaizdį. Esame labai patenkinti, kad nėrėme į šį nuotykį ir dėkojame visai „Kauno 2022“ komandai!“

„Kauno 2022“ rėmėjų sąrašas

Ką subrandino „Fluxus Labas!“

#apleistu_objektu_iveiklinimas #atviri_kvietimai
#bendruomenės_įtraukimas #decentralizacija #Fluxus_Labas
#įgūdžių_vystymas #ilgalaikis_poveikis #miegamieji_rajonai
#naujos_tęstinės_iniciatyvos #palikimas #upės #Visi_kaip_vienas

AISTĖ PTAŠINŠKAITĖ- PAUKŠTĖ/

„2018–2019 m. veiklą pradėję pirmieji „Fluxus Labas!“ agentai (fasilitatoriai), įkvėpti mokymų, pasklido po Kauno parkus, turgavietes ir kiemus su „idėjų stiklainiais“, „istorijų kioskais“ ir netikėtais kvietimais (pavyzdžiui, daugiabučių kieme sužaisti pagalvių mūšį). Kad pasiduoti Fluxus tėkmei būtų drąsiau ir lengviau, vienai idėjai įgyvendinti dažnai susiburdavo keletas mokymų dalyvių, o tada tapdavo daug lengviau įtraukti ir kitus. Agentai daugiausiai dirbo su mikrorajonų bendruomenėmis. Bet buvo pastebėta, kad yra bendruomeniškų iniciatyvų, kurios apima visą Kauną arba, atvirkščiai, tik nedidelę kiemo bendruomenę, ir joms taip pat reikia palaikymo. Taip 2019 m. gegužę–birželį buvo paskelbti kvietimai „Fluxus Labas! Kiemas“ ir „Fluxus Labas! Bendruomenių iniciatyvos“. Pastarasis buvo orientuotas į visą miestą telkiančias bendruomenines iniciatyvas, kurios būdavo atrenkamos viešu balsavimu internete. „Fluxus Labas! Kiemas“ kvietimas buvo orientuotas į bendruomenių ryšių skatinimą kiemuose. Visas į šį kvietimą atsiliepusias kiemų bendruomenes kvietėmės į „Tempo erdvę“, kur dalyviai vieni kitiems pristatydavo savo kiemą, jo bendruomenę, iššūkius, kaip juos spręstų ir kokį pokytį norėtų savo kieme matyti. Finansinės paramos kūrybinėms veikloms įgyvendinti sulaukdavo kiemai, už kuriuos balsuodavo daugiausiai kitų konkurso dalyvių. Kiekviename iš laimėjusių kiemų turėjome savo rolę – globojome, padėjome surasti reikalingus menininkus, tarpininkavome.

Atviri kvietimai leido atrasti Kauną mylinčius žmones, norinčius jam duoti kažką gražaus, dalintis savo gebėjimais. Gal kiek gaila, kad titulo metams pasibaigus Kaunas viso to nepasiima. Yra labai daug iniciatyvų, kurių poreikiai tikrai nedideli, bet, užuot sulaukusios palaikymo, jos visų pirma turi išsiteisinti, kad nepakenks, nesulaužys. Labai laukiu, kada užaugsime tiek, kad bendradarbiavimas tarp savivaldos ir bendruomenių bus pagrįstas betarpišku bendravimu ir bus kviečiama ne apsiginti, kad „tikrai nieko blogo nepadarysime“, bet informuojama, padedama, patariama, kaip užtikrinti, kad viskas vyktų sklandžiai.

Metodikų kompleksiškas ir įvairūs bandymai paliko įvairių pėdsakų Kauno bendruomenių žemėlapyje. „Fluxus Labas! Kiemas“ iniciatyvos suvedė gyventojus į krūvą, leido vienas kitą pažinti ir organizuotis. Baltų, Masiulio, Kuršių gatvių kiemuose po šiai dienai kaimynai aktyviai bendrauja, organizuoja bendras šventes. „Fluxus Labas!“ programa padėjo sustiprėti ir visiems miestiečiams tarnaujančioms bendruomeninėms erdvėms „Parakas“ ir „K.I.N.A.S. Panemunė“. Penkerių metų projektas padėjo užaugti šių vietų auditorijai, vardui, bendruomenei ir talkininkų ratui. Dėl to jiems bus paprasčiau tęsti veiklas projektui prasibaigus. Bendruomeninių iniciatyvų kvietimai padėjo mieste atsirasti naujoms kultūrinėms alternatyvoms, tokioms kaip „Pelėdų kava“ arba „Švęskime upę“. Bendravome ir su tradicinėmis, senosiomis miesto bendruomenėmis,

pavyzdžiui, Aleksoto arba Petrašiūnų. Su pastarosios bendruomenės lydere Ina reflektavome, kad jų veikloje atsirado naujų vėjų – savo choro pasirodymus bendruomenė perkėlė prie Kauno marių, į „Kiemų šventę“ ir „Fluxus festivalį“, pasiekė daugiau žmonių.

„Fluxus Labas! Šilainiai“ renginys

Projekto „Fluxus Labas! Kiemas“ puslapis

Projekto „Fluxus! Bendruomeninės iniciatyvos“ puslapis

Kūrybos namų „K.I.N.A.S. Panemunė“ puslapis „Facebook“ platformoje

Iniciatyvos „Dainavos kiemas“ puslapis „Facebook“ platformoje

Iniciatyvos „Švęskime upę“ puslapis „Facebook“ platformoje

KEŠTUTIS ŽIŽYS/

„Fluxus Labas!“ mokymų metu viena iš mano užduočių buvo ieškoti vietos bendruomenei atvirų erdvių. Pokalbiuose minėdavau Aukštosios Panemunės parapijai priklausantį medinuką Panemunėje kaip, mano manymu, potencialią bendruomenės būrimo vietą. Pradėjome ten rinktis su vaikščiojimo plokščiu lynu (*slackline*) bendruomene, keturis savaitgalius valėme erdves, tačiau nemaniau, kad man teks dalyvauti ir gaivinant pastatą. Prie iniciatyvos, laimei, prisijungė auksarankis Giedrius Bučas, kuris čia įrengė antrinio dizaino dirbtuves, o aš ėmiausi teisinių ir formalių aspektų. Mūsų tikslas – įveiklinti pastatą taip, kad bendruomenė galėtų pati jį išlaikyti ir iš mūsų perimti. O kas ten bus, priklausys nuo žmonių. „Fluxus Labas!“ mokymuose išmokau, kad žmonės brangina ir saugo dalykus tada, kai patys prisideda prie jų auginimo.“

VIDA BLIUMKIENĖ/

„Turėjau tikrai stiprų petį, nes priklausiau bendruomenių programai „Fluxus Labas!“. Esu dėkinga už tai, kad jie pastebėjo „Paraką“ ir jį „popino“. Gavau finansinį palaikymą Marijaus Gvildžio, Sergejaus Zareckio žemės menui, stendui, lubose garso bangomis išplautam piešiniui, visokioms dirbtuvėlėms, viešinimui. „Fluxus Labas!“ labai padėjo suvaldyti „Parako“ chaosą, kryptingiau, aiškiau veikti.“

„Švėskime upę!“ plaukimas Nemunu

* „Vida Bliumkienė. Su kuo valgomas Šančių parakas?“. *Be kaukių*, red. K. Lingienė, LRT, 2022-11-24.

AUSTĖJA
BLIUMKYTĖ-
PADGURSKIENĖ/

„Taigi [kiemų] tyrinėjimai prasidėjo su pirmuoju vaikučiu ir vežimėliu. Tuo metu kaip tik Žemuočiuose Šančiuose bendruomenė pradėjo stiprėti. Prisidėjau prie poros iniciatyvų ir tiesiog užaugau jose, paskui pradėjau pati šį tą daryti. Vienas didesnių pasiekimų buvo ekskursijų festivalis – visą savaitgalį vien pasivaikščiojimai po vieną rajoną.

Dainavoje man ne tik mano kiemas rūpėjo, norėjosi kitiems ką nors padaryti, net ne pačiai kaip aktyvistei, bet kitus padrašinti. Toks buvo tikslas. Bijočiau pradėti, bet kai pamačiau, kiek daug žmonių atėjo į pirmą renginį, kuris buvo susijęs su sienos meno kūriniumi, supratau, kad galėčiau pradėti iniciatyvą bet kuriam rajone. Visur drąsiai jausčiausi, galėčiau eiti kalbinti kaimynus ir tikėčiau, kad jie išeitų.“

ROMENA PUIKYTĖ/

„Iniciatyva „Švėskime upę“ gimė keliaujant su kitais „Fluxus Labas!“ agentais į bendruomenių karnavalą tuometinėje kultūros sostinėje Rijeikoje. Sėdėjau su Gita ir Vitalija ir, nors *agentavome* skirtinguose mikro-rajonuose, supratau, kad esame „kaimynės per upę“. Mums atrodė reikalinga pakviesti miestiečius atsigręžti į upes ir telkti bendruomenes per kūrybines iniciatyvas. Taip ėmėme organizuoti kultūrinius plaukimus, miestą jungiančius vandens maršrutus, įtraukdamos į projektą kūrimą įvairias vietas bendruomenės.

**

Kotryna Lingienė. „Austėjos Šančiai, Dainava ir Pramonė“. *Kaunas pilnas kultūros*, nr. 5 (81), 2022 m. gegužė, p. 4–11.

Renginys „Parako“ bendruomenių laboratorijoje

Labai padėjo, kad turėjome galimybę augti ir mokytis kartu su projektu „Kaunas 2022“. Pirmaisiais metais tai buvo lokalus renginys, kartu „jaukinomės“ upę, pakrantėse rinkome istorijas, dainavome, piešėme. Bėgant laikui per šias veiklas bei galimybes plačiai komunikuoti Kaune ir plačiau atsirado bendraminčių ratas – taip išsivystė savadarbių plautų dirbtuvės, bendruomenių iniciatyvos pakrantėse (pavyzdžiui, išlydėjimas su duona), bendros sąsajos su panašiomis kitų šalių idėjomis: iš prancūzų pasiskolinome mintį įtraukti dviračių maršrutus, suomiai atkeliavo su muzikiniais pasirodymais ant vandens. Bendras tikslas ir tėkmė paskatino ir kitus patikėti „Švėskime upę“ idėja – 2022 m. renginys tapo „Santakos“ renginio dalimi ir toliau įsilieja į Kauno gimtadienio programą.

Matau, kad miestiečių požiūris į upę keičiasi. Daug žmonių, dalyvavusių mūsų renginiuose, prisipažino, kad matydavo upę tik kaip kliūtį, kurią reikia pervažiuoti tiltu. Šiandien pastebiu, kad formuojasi įprotis leisti laiką prie upės.“

Festivalis, kurio trūko šiuolaikiniam Kaunui. Pirmasis „ConTempo“

#decentralizacija #festivaliai
#Kauno_rajonas
#kultūros_organizacijų_įtraukimas
#menas_viešosiose_erdvėse
#naujos_tėstinės_iniciatyvos #palikimas
#regioninis_aspektas #scenos_menai

Spektaklis „Kamčiatka“
(*Kamchatka*, Katalonija),
Kauno senamiestis

GINTARĖ MASTEIKAITĖ/

„Nors dalyvavau rengiant „Kauno 2022“ paraišką ir jos gynime komisijos akivaizdoje, pradžioje buvo net baugu siūlyti idėjas, nes tai atrodė truputį iš kosmoso srities. Tačiau daugėjant susitikimų ir diskusijų, augo ir svajonės bei nuotykių troškimas. Kažkuriuo metu giliai supratau, kad tai unikalūs šansas pasiūlyti miestui kažką išskirtinio, nematyto, atviro, žaismingo, o kartu labai ambicingo. Tarptautinis scenos menų festivalis „ConTempo“ išsigrynino iš keleto idėjų – svarstėme, ko labiausiai trūksta miestui ir koks formatas jam labiausiai tiktų pagal charakterį. 2016–2017 m. Kaune veikianti nepriklausomų kūrėjų bendruomenė buvo labai maža, daug menininkų migravo į Vilnių, tiesiog neradę erdvės ir galimybių kurti Kaune. Miestas beveik neturėjo (išskyrus šokio teatrą „Aura“) darbo su užsienio partneriais patirties ar tradicijos pristatyti koprodukcijas. Akis badė kultūros paslaugų centralizacija, tinkamų erdvių trūkumas, auditorijos ribotumas.

„ConTempo“ gimė iš „Kauno 2022“ programos centrinės ašies, svajojome sukurti miesto festivalį, o ne festivalį mieste ir ne tik kviešti žiūrovą, bet ir ateiti pas jį į visas galimas netikėčiausias erdves bei mesti kūrybinį iššūkį mieste ir Kauno rajone veikiančioms kultūros organizacijoms ir patiems kūrėjams. Kurdamą festivalio struktūrą dairiausi į geriausius ir įdomiausius tarptautinius pavyzdžius, kalbėjausi su dešimtimis užsienio profesionalų. Nepaisant visų pavyzdžių ir konsultacijų, buvo aišku, kad tai, ką mes padarysime, bus truputį kitaip, nes net geriausių pavyzdžių neįmanoma tiesiog nukopijuoti ir perkelti. Reikėjo kurti festivalį nuo nulio ir tokį, koks geriausiai tiktų Kaune ir Kauno rajone. Kasmet festivalis vis keičiasi, nes vis dar ieškome ir bandome įvairiausias idėjas, o tai leidžia augti ne tik mums patiems, bet ir žiūrovams bei kūrėjų bendruomenei. Pirmais metais paskelbėme atvirą kvietimą teikti kūrybines idėjas festivalio programai, iš pateiktų pasiūlymų buvo aišku, kad Lietuvoje nėra patirties įvairinti esamus darbus kitose erdvėse ar kurti scenos meno kūrinius viešosioms erdvėms, tad teko nemažai laiko skirti darbui su kūrėjais siekiant praplėsti jų žinias bei suteikti reikiamą įrankių.

2019 m., likus keturioms dienoms iki Lietuvos kultūros tarybos paraiškų *deadline*, įsteigiau viešąją įstaigą „Kultūros platforma“. Birželį sužinojau, kad paraiška sėkminga. Su „Kauno 2022“ komanda jau ieškojome festivaliui pavadinimo. Pamenu, kaip kalbamės su Virginija apie pateiktus pasiūlymus ir per pusvalandį Virginijai gimsta mintis – „ConTempo“ (iš laikinosios į šiuolaikinę, festivalis, vedantis Kauną į Europą, o Europą į Kauną). Per liepą sukūrėme viską: pirmąją komandą, pirmąją festivalio svetainę už 70 eurų, patvirtinome ir paskelbėme programą, o tada laukėme.

Festivalio atidarymo dieną Šančių pievoje vyko nemokamas renginys – konceptualus šiuolaikinio šokio spektaklis „Trofėjus“ (Šveicarija). Kojos ir rankos drebėjo, nes nežinojome, su kokio dydžio auditorija startuosime. Likus kelioms minutėms žmonės pradėjo plaukti iš visur, savanoriai stabdė dviratinius, šeimas. Visi klausė, kas čia bus. Startavome su maždaug 300 žmonių ir prieš pirmąjį renginį pakviečiau juos mus sekti, palaikyti. Tai tapo viena iš festivalio tradicijų – kviešti žmones mus palaikyti, kviešti žiūrėti daugiau ir jausti, kad tai jų festivalis. Per keletą metų užsiauginome ne vieną lojalų žiūrovą, keliaujantį per visą festivalio programą ir drąsiai mums komentuojantį apie ją ir festivalį, atsivedantį draugus ir pažįstamus iš savo aplinkos.“

Festivalio „ConTempo“
svetainė

Festivalio „ConTempo“ akimirkos
(YouTube vaizdo įrašas, 2019)

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Labai įžvalgus Gintarės sprendimas steigti festivalį ne šakninėje viešojoje įstaigoje „Kaunas 2022“, bet įkurti naują nepriklausomą organizaciją, kuri jau nuo pirmojo festivalio 2019 m. pradėjo kaupti „kreditus“ ir savo *curriculum*. Iki 2022 m. tiek festivalis, tiek organizacija „Kultūros platforma“ jau buvo žinomi Europoje ir finansuojami kelių šaltinių Lietuvoje. Taip festivalis užsitvirtino tvarią perspektyvą augti po Europos kultūros sostinės metų.“

Tokiu pat principu – per atskiras organizacijas – buvo inicijuoti ir Kauno literatūros savaitės, Japonijos dienos, „Magentos“ landšafto dizaino festivaliai. Skatinome šį procesą pasirašydami partnerystės sutartis su ką tik įsteigtomis įstaigomis arba su jau įsitvirtinusiomis organizacijomis, inicijavusiomis naujus tęstinumo siekiančius renginius.

Beje, pamenu ir aš pirmąjį „ConTempo“ spektaklį Šančių pievoje... Gintarė taip užtikrintai ir entuziastingai kvietė žmones tapti festivalio sekėjais, kad buvo aišku – visi seks paskui. Nebuvo jokios abejonės, kad gimsta reiškiny!“

Spektaklis „Trofėjus“ (Rudi van der Merwe ir Béatrice Graf, Šveicarija), Žemieji Šančiai

Spektaklis „Trofėjus“ (Rudi van der Merwe ir Béatrice Graf, Šveicarija), Žemieji Šančiai

Gintarė Masteikaitė, festivalio „ConTempo“ iniciatorė ir meno vadovė

Spektaklis „L'ABSOLU“ (Boris Gibé, *Les Choses de Rien*), festivalis „ConTempo“, 2022 m.

Spektaklis „Kamčiatka“ (*Kamchatka*, Katalonija), festivalis „ConTempo“, Kauno senamiestis, 2019 m.

Spektaklis „Atvykėliai“ (Adrian Schwarzstein ir Jūratė Širvytė-Rukštelė, Vengrija, Lietuva), festivalis „ConTempo“, Zapyškis, 2020 m.

Kauno Žvėries kūrybinio rašymo dirbtuvės

#bendrakūrystė #bendruomenės_įtraukimas
#Mitinis_Kauno_Žvėris #mitologija

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Mito programa ir Kauno Žvėries idėja nuo pat pradžių buvo sumanyta kaip komunikacinis projektas, „linksmoji“ „Kauno 2022“ dalis. Kauno Žvėries, Karalaitės ir kitų personažų nuotyčiai turėjo paskatinti mažus ir didelius domėtis Europos kultūros sostinės programa. Ne tik domėtis – padėti ją kurti! Turėjau idėją, kad Kauno mitą sukurs patys kauniečiai. Kaip? Nežinojau. Reikėjo išrasti įrankius. Projekte „Kaukas 2022“ nuolat darėme dalykus, kurių arba niekas nebuvo daręs, arba niekam nebuvo gerai pavykę. Šia prasme buvome ir esame žmonės, kurie teisingą kelią atranda po daugybės klystkelių. „Mes esame klaidų projektas. Inovacijos sukuriamos per klaidas“, kartojau ir tuo labai erzinau mero aplinką, nes ten nuolat gyvavo įtarimas, kad mes niekus veikiame ir pinigus švaistome.

Su manimi visus „žvėries darbus“ dirba Indrė Aleksandravičiūtė. Neretai ji dirba juos vietoje manęs, nes aš dar turiu daugybę kitokių įsipareigojimų. Indrė atėjo pas mus iš Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos. Moka kelias kalbas, yra gudri kaip danė, šaltakraujė kaip estė ir turi britišką humoro jausmą.

– Persidirbau, tuoj mirsiu, – sakau Indrei.

– Gerai. Atia, – sako Indrė.

Indrė labai jauna, mano požiūris į ją truputį tėviškas ir aš ją vadinu „dukra nuo kitų tėvų“. Ir gėnu, jeigu kas sako, kad Indrė ką nors blogai padarė. Mano Indrė negali blogai padaryti, nes kadangi tiesiog!

Kaip kurti mitą kolektyviai? Su Indre parengėme interneto svetainę. Ten pridėjome pilna pasakų, legendų, pradėtų ir tyčia nebaigtų pasakojimų. Paaukojau pirmus keturis savo romano skyrius su viltimi, kad jį tęs kiti... Aristotelio „Poetiką“ įdėjome pasiskaityti. Pasamdėme rašytoją ir kūrybinio rašymo dėstytoją Sandra Bernotaitę vesti mito kūrimo seminarus. Ir prasidėjo!“

Kauno mito kūrybinio rašymo dirbtuvės

Rugpjūtis

INDRĖ ALEKSANDRA- VICIŪTĖ/

„Dirbtuvės buvo viena geriausių, bet ir keisčiausių patirčių, nes keliaujant per įvairias bendruomenes, vietas ir rajono kampus teko sutikti ir labai įdomių žmonių, ir susidurti su labai nekokiomis situacijomis...“

Kartu su Sandra esame papuolę tarp kontrolę bandančių perimti pensininkų, kūrybiškai pakvaišusių jaunų mamų, klausėme realių istorijų apie „pasistojusį ožį“, išgirdome dešimtis psichologo

konsultacijos vertų tekstų, o buvo ir kad atkeliavom į visiškai tuščią salę, nes vietinis organizatorius nieko nepakvietė, bet vietoje to davė mums arbatos ir išklajo įspūdžius iš Katunskytės koncerto.

Dirbtuvių metu pamatėme didelę

bėdą – mūsų mokyklų sistema absoliučiai traumuoja kūrybiškumą. Kiekvienas dalyvis pradėdavo nuo to paties sakinio variacijos: „Lietuvių kalbos mokytoja sakė, kad aš nemoku rašyti.“ Sandra tol minkydavo jų rašymo raumenis, kol įtikindavo, kad jie gali parašyti be gramatinių taisyklių, sakinio, pastraipos ar cenzūros struktūrų. Visiems būdavo baisiai gėda skaityti, nors šimtus kartų kartojome, kad susirinkome rašyti nesąmonių.“

SANDRA BERNOTAITĖ/

„Taip, mitas paprastai neturi vieno autoriaus, tai bendruomenės kūrinys, atsirandantis net nežinia kaip ir iš kur. Reikėjo visus užburti, kad protu nesuprastų, ką rašo, nes mitologija ateina iš kolektyvinės sąmonės. Todėl rašymo dirbtuvių dalyviams pasakodavau apie šamanizmą, apsukdavau galvas šalutinėmis istorijomis, duodavau šiek tiek rašymo įrankių, padėdavau po nosimi lapą popieriaus ir rašiklį, o tada dar pranešdavau, kad reikės rašyti poromis, kas kelis sakinius apsikeičiant tekstais. Kuo daugiau atsitiktinumo! Kuo kreivesnis siužetas! Kuo didesnės nesąmonės!“

Kauno Žvėries kūrybinio rašymo dirbtuvių dalyvių tekstai

INDRĖ ALEKSANDRA- VICIŪTĖ/

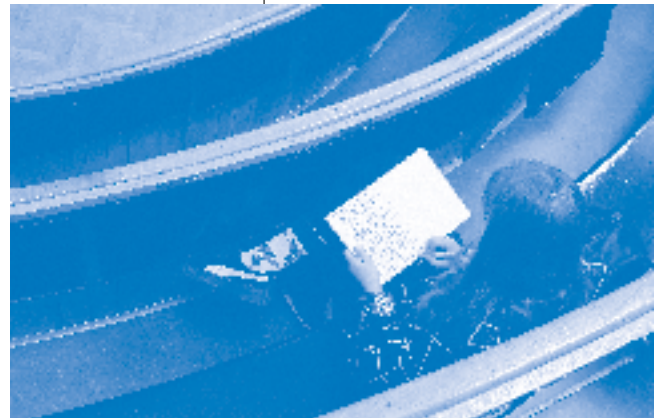
„Nepaisant to, buvo ir labai sėkmingų dirbtuvių, kurių medžiagą parsinešdavau ir perrašydavau į svetainę. Žmonės savaip interpretavo Žvėrį, paveikti magiškojo realizmo, pasinerdavo į fantastiką. Vėliau sulaukdavau pasidžiaugimų, kad savo tekstą matė puslapyje, kad labai džiaugiasi, kad kažkur papuolė jų mintys, o atgarsiai apie dirbtuves pasklido tarp bendruomenių, kurios jau kviesdavosi mus pačios. Sėkmingiausios dirbtuvės buvo tos, kurios vyko įdomesnėse vietose – forte, IT įmonėje, lauke, modernistiniuose pastatuose ir t. t.“

SANDRA BERNOTAITĖ/

„Taip sugeneravome virš šimto istorijų, iš kurių koks dešimt magiškai pavyko. Jas rašė nepažįstamieji, kartais juos skyrė labai didelis amžiaus skirtumas (pavyzdžiui, seneliai su paaugliais). Gal išties mano užduotis buvo net ne Žvėries mito kūrimas, vėliau supratau. Mums tiesiog reikėjo dingsties susipažinti, atsiverti, juoktis ir verkti kartu. Šitai labiausiai prisimenu. Žvėris mums pasirodydavo dalimis: tai uodega iš krūmo kyšo, tai knarkimas iš skylės žemėje pasigirsta, tai akys šviečia po vandeniu. Mes sujudinome kolektyvinę vaizduotę ir vėliau atpažinau mūsų atrastus Žvėries mito elementus profesionalių menininkų kūrinuose. Mes sukūrėme medžiagos sapnams, ateities atminčiai, mes apraizgėme miestą emocijų tinklais ir jis tapo labiau mūsų, labiau savas.“

Kauno mito kūrybinio rašymo dirbtuvės

Kauno mito kūrybinio rašymo dirbtuvės

Ar pamenate pirmąją „Fluxus festivalio“ naktį Kaune?

#bendrakūrystė #bendruomenės_įtraukimas #festivaliai
#naujos_tėstinės_iniciatyvos #palikimas
#Visi_kaip_vienas

ANĄ
KOČEGAROVA-MAJ/

„Nors pirmojo *Fluxus* kopimo į Parodos kalną idėja kilo spontaniškai, buvo aki-vaizdu, kad gimė nauja miesto tradicija. Dėl įtraukaus renginio pobūdžio jo organizavimas buvo „įvaikintas“ bendruomenių programoje. Renginys virto kasmetiniu bendruomenėms dedikuotu festivaliu, kuriame atsirado papildomas programos elementas – Parodos g. viršukalnėje vykstančios įvairių mikrorajonų bendruomenių, kūrybinių kolektyvų, kultūros įstaigų kūrybinės manifestacijos ir meniniai pasirodymai.“

SIMONA
SAVICKAITĖ/

„2019 m. festivalis organizuojamas naktį (priežastis: iš policijos gauta informacija, kad dienos metu uždaryti vieną pagrindinių miesto arterijų bus beveik neįmanoma, o naktį eismą uždaryti lengviau). Niekas nežino, ko tikėtis, festivalis – tikras eksperimentas. Su daugiau kaip 20 Kauno miesto bendruomenių rengiami susitikimai, kuriuose galvojama, kokius *fluxiškus* ir įtraukius veiksmus galima padaryti nakties metu ant Parodos kalno (tuo metu tai skambėjo kaip utopija).

Renginio vakarą Parodos kalno papėdė pilna neįtikėtinais kūrybiškais kostiumais persirengusių žmonių. Užlipę į viršų dalyviai pasidavė dar didesniai netikėtumui: dainavo su senjorų chorą, bandė „išrėkti“ garsiausią decibelą, ragavo naminių gyvūnų maistą, šoko Ažuolyne. Tai buvo ne renginys, o įvykis, dalyvių pramintas mažuoju Kauno *Burning Man* festivaliu.

„Fluxus festivalis“, 2019 m.

„Fluxus festivalis“, 2019 m.

Kostiumai ir *Fluxus* judėjimo įkvėpti pasirodymai sujungė žmones – visi buvo drąsesni bendrauti, užkalbinti nepažįstamus, žaisti ir džiaugtis gyvenimu. 2019 m. renginys buvo pats tikriausias, nuoširdžiausias ir netikėčiausias.

Pamenu tą sekundę, kai stoviu vidury uždarytos Parodos gatvės, paskelbiamas startas ir visa persirengėlių minia pradeda į mane bėgti. Sušukau per raciją kitiems kolegoms: „Žmonių tūkstančiai!“ Dar ir dabar kaskart, kai pravažiuoju pro Jurgio Mačiūno aikštę, mane užklumpa begalinio džiaugsmo ir nerimo mišinys.“

„Fluxus festivalio“ akimirkos
(YouTube vaizdo įrašas, 2019)

Atviras kvietimas partnerių projektams

*#administravimas #architektūra #atviri_kvietimai
#kultūros_organizacijų_įtraukimas #Modernizmas_ateičiai
#paveldas*

Šokio teatro „Aura“ spektaklis „Esybė“
(choreografas Ryu Suzuki)

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Kol Ana su kuratoriais rengė partnerystės projektų kvietimo sąlygas (pamenu, gal 20 lapų, pristatančių kiekvieną programą ir kokių projektų pasiūlymų tikisi programų kuratoriai), aš su administracijos vadove Jovita Nalevaikiene, KMS, KRS administracijos ir LR Kultūros ministerijos finansų specialistais bei teisininkais rūpinomės, kaip teisiškai sukurti legalią sistemą, pagal kurią mūsų viešoji įstaiga refinansuotų kitas viešąsias ir biudžetines įstaigas. Kadangi precedento Lietuvoje nebuvo, ieškojome ne pavyzdžio, o to, ko nedraudžia įstatymai. Girdėjome ne vieną abejonę tokio veikimo galimybėmis. Buvo teisininkų, sakančių, kad net VŠĮ „Kaunas 2022“ turi būti finansuojama ne „Iniciatyvų Kaunui“ programos (tai yra paraiškos ir kasmetinio konkurso) keliu, o dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, kuriuos laimėti (arba ne) ir laimėjimo atveju teikti savivaldybėms EKS projekto įgyvendinimo paslaugą... Visgi abiejų savivaldybių ir Vyriausybės sutarimu buvo nutarta pasirinkti kultūros įstaigų pasiūlymus programai konkurso būdu ir sudaryti su atrinktomis įstaigomis partnerystės sutartis, kurios nugultų VŠĮ „Kaunas 2022“ trimetėje (2020–2022 m.) paraiškoje Kauno miesto savivaldybei ir Kauno rajono savivaldybei. Partnerystės sutartys suteikė kitoms kultūros įstaigoms projekto bendraįgyvendintojo statusą. Šis statusas leido išvengti kazuso – viešųjų pirkimų procedūros partnerių pasiūlymams. Tačiau atsakomybę už 20, 40, o galiausiai 72 įstaigų rezultatus ir išlaidas bei jų kontrolę turi nešti projektą koordinuojanti organizacija, pasirašanti sutartis su pagrindiniais finansuotojais. Visoje administracinėje pairovoje supratome, kad EKS projektai nacionaliniu mastu turi turėti atskirą įstatymą, o juos koordinuojančios įstaigos statusas turi būti finansuojanti organizacija. Tačiau, kadangi projektai šalyje vyksta kas 12–14 metų ir vis kitame mieste, neįmanoma tikėtis politinės valios tokiam įstatymui sukurti. Tikimės, kad Kauno modelis bus pritaikomas ir kitiems dideliems daugelio įstaigų įgyvendinamiems projektams ar kitai Europos kultūros sostinei Lietuvoje.“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Didžiąją partnerysčių su kultūros įstaigomis dalį pasitvirtinome per du atvirosius kvietimus. Kandidatavimo metais rinkdami kolegų idėjas paraiškai išmokome, kad integraliai partnerystei sugalvoti, kokybiškai idėjai išgyvendinti reikia abiejų partnerių indėlio. Todėl nesėdėjome laukdami, o vos paskelbę atvirą kvietimą partnerystei pradėdavome asmeninius susitikimus su visomis paraiškas teikiančiomis organizacijomis. Išklausydavome idėjas, reflektuodavome, kartu mąstėme, kaip pastiprinti įvairius idėjos aspektus. Įvertinus paraišką, prasidėdavo dar vienas susitikimų kėlinys biudžetui aptarti (beveik visada mažesniai, nei paraiškos autoriai tikėjosi), pasitikrinti, ar partneriai pajėgūs įgyvendinti, informuoti juos apie administracines procedūras.“

Paraiškos forma ir vertinimo nuostatos buvo rengiamos sintetinant Kauno miesto savivaldybės ir Lietuvos kultūros tarybos konkursų sąlygas, įvedant mūsų „ideologinius“ kriterijus, kaip prieinamumas, gyventojų įtraukimas, bendruomenių įgalinimas, atminties ir paveldo aktualizavimas ar kt. Paraišką vertino iš mūsų komandos narių sudarytos darbo grupės, kuriose taip pat dalyvavo KMS ir KRS atstovai. Virginija ir aš dalyvavome visose darbo grupėse, išskyrus privačių interesų sąlygojamas situacijas. Kuratoriai jungėsi pagal savo teminius interesus. Šimtai pokalbių, skambučių.“

Jau 2020 m. mūsų paraiška Kauno miesto savivaldybei buvo teikiama su keliolika partnerių. Vieną didžiausių sunkumų kėlė reikalavimas, mano nuomone, perdėm detalai planuoti ir pagrįsti išlaidas. O čia dar pratrūko pandemija. Finansinių metų eigoje teko kaitaloti sąmatas ne tik mums patiems, bet ir beveik visiems partneriams, o kartais rašyti pasiaiškinimus dėl kelių ar kelių šimtų ne tai išlaidų kategorijai priskirtų eurų. Rinkome ne tik savo, bet ir visų partnerių sąskaitas, nuotraukas ir vaizdo įrašų įrodymus, liudijančius įsigytas prekes ar paslaugas. Nenorom dėl disponavimo viešais pinigais išsiugdžiau polinkį į biurokratiją, bet mūsų projektas buvo biurokratiškas paradoksas alfa ir omega, juodos viešojo sektoriaus reputacijos veidrodys. Neatsakiau sau kaip, bet ne tokiomis priemonėmis turi būti disciplinuojamas (viešasis) kultūros sektorius.“

KLAUDIJA ALEKSANDRA- VICIŪTĖ/

„Prie komandos prisijungiau 2020 m. prieš pat antrąjį kvietimą partneriams. Jau tuomet mūsų bendri planai atrodė itin platūs ir labai dideli.

Subūrėme komisiją, kuri vertino 132 organizacijų pateiktus 209 projektus! Tai buvo iššūkis, kurį, kaip žinia, vėliau ap sunkino pandemija.

Po pirmojo kvietimo turėjome 64 partnerius – kultūros organizacijas, kurių didžioji dalis įsikūrusi Kaune. Taip pat sulaukėme projektų pasiūlymų iš Vilniaus ir Klaipėdos, turėjome tarptautinių partnerių. Visos šios organizacijos buvo pasiruošusios įsitraukti į „Kauno 2022“ programą ne tik 2022 m., tačiau aktyviai dalyvauti pasiruošime nuo pat 2020 m. (dalis jų jau 2019 m. pradėjo matomus pasiruošimo darbus). Verta pastebėti, kad ne vienas partneris ėmėsi įgyvendinti po keletą programos projektų, kai kurie įgyvendino ir daugiau, pavyzdžiui, septynis. Po antrojo kvietimo sulaukėme 47 organizacijų siūlymų įgyvendinti 52 projektus.

Suvaldyti 127 atrinktus projektus: tarti, išspręsti, surasti, priimti, patvirtinti, įgyvendinti, metus skaidant ketvirčiais, buvo mūsų kasdienybė.“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Dar 2019 m. paskelbtas pirmasis kvietimas buvo orientuotas į etapinius, tęstinius projektus, kuriems reikėjo ilgesnio pasiruošimo, ir apėmė tarptautinius mainus, naujas produkcijas, įvairius įgūdžių vystymo aspektus. Po pirmojo kvietimo jau turėjome „sočia“ projekto vizijos ir vertybių atžvilgiu integralią programą. Antrasis kvietimas padėjo papildyti programą tuo, ko jai labai trūko, – žvaigždėmis, tarptautinei auditorijai atpažįstamais elementais, kuo platesnei auditorijai pritaikytais renginiais. Taip programoje atsirado Marinos Abramovič, Roberto Wilsono, Yoko Ono vardai, „Royal Philharmonic Orchestra“ koncertas, partnerystė tarp Kauno simfoninio orkestro ir elektroninės muzikos atstovų, naujasis Kauno literatūros festivalis, šiuolaikinės muzikos ir jaunimo iniciatyvų festivalis „Audra“ ir daugybė kitų „Kauno 2022“ kalendoriaus *highlight*.“

VILTĖ MIGONŪYTĖ- PETRULIENĖ/

„Koks intelektualinis „Kauno 2022“ programos pastiprinimas! Skaičiau partnerių paraiškas, skirtas Kauno tarpukario modernizmui tirti, interpretuoti ir atskleisti. Siūlomų meninių formų ir idėjų įvairovė įrodė, kad einame teisingu keliu ir vienodai suprantame poreikį ieškoti įkvėpimo kuriant įvairias kalbas apie architektūrą.

Patvirtinus galutinį projektų sąrašą, pagalvojau (ir iki šiol taip manau), kad nebūčiau nė svajojusi apie geresnį turinį modernizmui. Skirtingų interesų ir amžiaus grupėms kurta partnerių programa apėmė plačią auditoriją: nuo architektūros specialistams ir entuziastams skirtų projektų, tokių kaip knygos apie Arną Funką leidyba (Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus), su aklaisiais ir silpnaregiais kuriamas taktilinis interaktyvus architektūros pažinimo paviljonas, geidulingas modernistinio miesto paslaptis dekoduojanti paroda „Geismo architektūra“, kaskart aktualiausias pasaulines šiuolaikinės architektūros temas aktualizuojanti Kauno architektūros festivalio programa (Lietuvos architektų sąjunga), tarpkontinentines architektūros idėjas jungianti modernizmo vasaros mokykla (KTU), iki įspūdingas fotografijos asmenybės pristatančių parodų (Kauno fotografijos galerija), modernizmo istorijų inspiruotų meno objektų miesto viešosiose erdvėse (Lietuvos dailininkų sąjunga), modernybės geografinėms riboms plėsti skirtų pranešimų, paskaitų, parodų, performansų (Kauno menininkų namai), patyriminių ekskursijų („Ekskursas“, Kauno šokio teatras „Aura“) ar metalo fabrike rengiamo intelektualios muzikos festivalio „Optimismo“ bei po įvairias Kauno ir Kauno rajono erdves pasklidusių pasaulio muzikos programų („GM Gyvai“).“

Kauno literatūros savaitė, Kauno kultūros centras, 2021 m.

2019 m. atviras kvietimas projekto „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ partnerystėms

Pirmosios „Šiuolaikinės seniūnijos“

*#atviri_kvietimai #bendrakūrstė #bendruomenės_įtaukimas
#decentralizacija #Kauno_rajonas #menininkų_įtraukimas
#naujos_tęstinės_iniciatyvos #regioninis_aspektas
#šiuolaikinės_seniūnijos*

DAIVA PRICE/

„Gana greitai tapo aišku, kad kultūros veikimo principai, kultūros institucijų tinklas, netgi bendruomenės samprata mieste ir Kauno rajono miesteliuose stipriai skiriasi. Be to, daugelyje miestelių skyrėsi ir jų istorija, socialinės problemos, bendruomenių poreikiai ir kita. Kai kurie miesteliai sukurti sovietmečiu, kiti – bandantys iš naujo atrasti sovietmečiu ištrintą istoriją. Kai kuriuose jų daugelis gyventojų naujakuriai, didžiąją gyvenimo dalį praleidžiantys mieste ir nedalyvaujantys vietos bendruomenės gyvenime, nesirūpinantys jos gerove. Taip gimė atskira programa rajonui, o šios programos tikslu tapo vietos tapatybės paieškos ir jos stiprinimas.

Kiekvienas kuratorius gavo pareigą „įsivaikinti“ vieną iš miestelių – sukurti programą, padėsiančią bendruomenei identifikuoti savo iššūkius ir lūkesčius, ir meninę viziją. Tačiau nė vienas mūsų neturėjo tokio projekto fasilitavimo patirties. Taigi pirmiausia pabandėme sukurti taisyklių rinkinį, planą kuratoriams, kokie žingsniai turėtų būti atlikti vietos bendruomenėse.

Mes, ypač tie, kurie domėjomės bendruomeninio meno praktikomis, norėjome viską padaryti tinkamai, kad procesas būtų įtraukus ir atviras. Vis dėlto ši patirtis atnešė ir suvokimą, kad gyvenimas yra daug sudėtingesnis nei vadovėliniai pavyzdžiai, kad per kelis metus nebūtinai pavyks įveikti egzistuojančių daugiamečių įtampų, nesutarimų, senų kultūros projektų organizavimo įpročių. Supratome, kad pokyčiai galimi tik su aktyviu vietos organizacijų, bendruomenių ir ypač vietos kultūros centruose dirbančių žmonių palaikymu. Ne visuose miesteliuose radome sąjungininkų. Tad, deja, ne visur „Kauno 2022“ palikimas turės tęstinumą, nepaisant to, kad daug kur „Šiuolaikinių seniūnijų“ projektai atnešė naujų vėjų, sugriovė daugybę stereotipų, į kultūrą įtraukė tuos, kurie niekada negalvojo, kad tai jų vieta.“

Projekto „Šiuolaikinės seniūnijos“ puslapis

Projekto „Šiuolaikinių seniūnijų“ akimirkos (YouTube vaizdo įrašas, 2019)

Projekto „Šiuolaikinių seniūnijų“ 2022 m. apibendrinimas (YouTube vaizdo įrašas, 2022)

AUGUSTINA KALESNIKIENĖ/

„Šiuolaikinių seniūnijų“ projektas turėjo ilgą gražų aprašymą. Bet tiems, kurie su juo dirbo daugiausiai, tai buvo didžiąją Kauno rajono dalį apimanti programa, kuri žiūrovus keitė į dalyvius, pasyvius kultūros vartotojus į žiūrovus, kūrė seniūnijų veidą, įtraukė menininkus, bendruomenes, verslus, visą Kauno rajono kultūros sektorių. Svajojome apie naujas tęstines veiklas, apie moderniu prieskoniu paskanintas tradicijas, pasitobulinusius ir įkvėptus kultūros darbuotojus ir laimingus savo gyvenamąją vietą besididžiuojančius žmones. Ar šį tikslą pavyko pasiekti? Manau, kad taip.“

VILTĖ MIGOŪNYTĖ- PETRULIENĖ/

„Po Kauno rajono kultūros operatorių mokymų su Mildos Laužikaitės komanda, rengiant kvietimo seniūnijoms sąlygas, kilo keletas pastebėjimų. Visų pirma, labai svarbu sukurti sveiką konkurenciją tarp seniūnijų – skelbti atvirą kvietimą visoms 25 seniūnijoms. Paraiškos būtų kelių tipų: a) seniūnijos dalyvauja su esamais renginiais, b) seniūnijos dalyvauja su idėja, nes renginio ar įvykio neturi. Už projekto paraiškos pildymą atsakingi kultūros centrų ir laisvalaikio salių darbuotojai. Kvietime reikėtų aiškiai įvardyti projekto kriterijus, partnerystes (*Fluxus*, kitus vietas ir užsienio partnerius), komunikacijos aspektus (kaip bus komunikuojami pagal projektą vystomi renginiai, įvykiai ir t. t.). Paraiškas, žinoma, turi vertinti mūsų komanda. Suburiame 2–3 kuratorių darbo grupes, kurios organizuoja apskritojo stalo dirbtuves su laimėjusiomis seniūnijomis, padeda joms auginti ar sukurti savo *highlightinį* įvykį ar renginį. Kitais metais kvietimą kartoti tiems, kas nedalyvavo, su likusiais dirbti nuosekliai iki 2021 m.

Maniau, kad taip sutaupyti žmoniškųjų resursų, nes kol kas Kauno rajone daug nemotyvuotų bendruomenių ir norėjosi neskriausti norinčių dirbti kartu. Taip pat išvengtume mechaninio seniūnijų priskyrimo kuratoriams, suteiktume galimybę visiems dirbti grupėse, dalintis įgūdžiais, patirtimi, kartu mokytis. Po kvietimo vis tik skirstėmės... Viena didžiųjų motyvacijų buvo tai, kad paraiškose daugiau mažiau jautėsi teminės projektų linijos, buvo paprasčiau konsultuoti ir dirbti individualiai.“

Antradienis „Šiuolaikinių seniūnijų“ kuratorių pasitarimas

AUGUSTINA KALESNIKIENĖ/

„Pirmaisiais projekto metais paraiškas pateikė 18 iš 25 seniūnijų. Klausiau likusiųjų, kodėl neteikė? Pažiūrės, kaip seksis pirmiesiems, įtariai ir atsargiai sakė jie.“

GEDIMINAS BANAITIS/

„Norinčiųjų dalyvauti „Šiuolaikinių seniūnijų“ projekte paraiškos gal to ir neatskleidė, bet buvo akivaizdu, kad dauguma jų intensyviai ieško ir ne visada randa savo vietą šiuolaikinės kultūros žemėlapyje ar nežino, kaip pritraukti tik nakvoti grįžtančius gyventojus ar pro šalį pravažiuojančius miestiečius, kaip dirbti su didesniais ilgalaikiais projektais, o juo labiau, kaip dirbti tarptautiškai. Visgi paraiškos, nors ir reikalaujančios daug informacijos, buvo labai naudingos – padėjo pažinti galimus resursus, pamatyti dalyvių akimis jų lokacijas, stereotipus.“

AUGUSTINA KALESNIKIENĖ/

„Atsirinkti sunku. Komisija didelė, diskusijos ilgos. Atrinktos septynios seniūnijų paraiškos. Oficialus paskelbimas, bendruomenių džiaugsmas lyg laimėjus didžiausią konkursą. Tiesioginis LRT eteris iš Karmėlavos oro uosto, nes viena iš atrinktų seniūnijų – Karmėlavos. O kas toliau?“

Sėdime visi kuratoriai Laisvės al. 36 prie apskrito stalo, dalijamės „teritorijomis“. Jau buvau numačiusi, kam atiteks kuri seniūnija, bet, galvoju, gal kuratoriai nenorės vienos ar kitos vietos ar bendruomenės. Tikrai žinojau, kad Karmėlavos seniūnija atiteks Gediminui (Gedimino kompetencijos muzikos srityje, Ramučių tradicinis roko festivalis), o Linksmakalnis – Daivai (Daivos atminties tyrimų kryptis, savitas Linksmakalnio istorinis aspektas). Seniūnijos sudėtingos, nutolusios nuo miesto. Matau kuratorių nerimą, kad darbo krūvis, kuris ir taip milžiniškas, išaugs nepakeliamai. Ir išaugo.

Procesui įsibėgėjus, rinkdamiesi temines seniūnijų programų kryptis, kuratoriai su bendruomenėmis rėmėsi vietos išskirtiniais arba talentais, tačiau daug lėmė ir pačių kuratorių pomėgiai, specializacijos. Pavyzdžiui, Linksmakalnyje, kur projektą kuravo „Atminties biuro“ komanda, labiau skleidėsi atminties programa, Rokuose – bendruomenių, Vilkijoje bandyta prisijaukinti „Dizainą laimei“ (nelabai sėkmingai).“

VILTĖ MIGOŪNYTĖ- PETRULIENĖ/

„Pirmieji seniūnijų metai visiems buvo nelengvi. Po susitikimų su bendruomenėmis diskutuodavome komandoje, tardavomės, klausdavome vieni kitų patarimų, kaip motyvuoti, kaip išspręsti emocinio pobūdžio nesutarimus dalyvių vidiniuose ratuose, kokie kūrėjai geriausiai tiktų projektams fasilituoti... Žinoma, bendruose Kauno rajono savivaldybės susitikimuose su kultūros operatoriais turėjome ne kartą pasiaiškinti, kodėl kai kurios seniūnijos nebuvo atrinktos.“

AUGUSTINA KALESNIKIENĖ/

„Daug ko nežinojome. Visi mokėmės procese. Pamoka Nr. 1: puiki anketa dar nereiškia, kad kažkas toje bendruomenėje iš viso ko nors nori ir yra pasirengę kurti ir burtis. Pamoka Nr. 2: kiekviena seniūnija turi savo kritiką, reikia rasti būdų su juo dirbti. Pamoka Nr. 3: ne visos idėjos, kurių norėjo bendruomenė, prigijo, tačiau tai nėra nesėkmė. Pamoka Nr. 4: labiausiai reikėjo motyvuoti kuratorius, kurie dirbo su jiems priskirtomis seniūnijomis. Pamokų būta daug.

Turėjome gana aiškius projekto rėmus ir vertybes, palikę šiek tiek erdvės kiekvienos iš seniūnijų adaptacijai. Taip pat turėjome lūkesčių. Žodžių junginys „lūkesčių balansavimas“ tuo metu buvo populiariausias. Antradieniais 11 val. kalbėdavomės apie mažas projekto pergales: į susitikimą susirinko 30 naujų žmonių; atlikome vietos tyrimą – į anketą atsakė 500 žmonių; sudarėme veiklų tinklėlį; turėsime tarptautinį menininką (!); įtraukėme verslą; radome savanorių ir t. t. Ir guosdavomės: be kuratorių iniciatyvos darbai „nevažiuoja“; žmonėms nusibodo diskusijos, refleksijos ir anketos, visi nori suoliukų (praktinių, materialų daiktų); kultūros darbuotojai pavargę ir projektą priima kaip papildomą darbą, už kurį niekas nemoka.“

GEDIMINAS BANAITIS/

„Vienas įdomiausių, o kartais nemaloniausių patyrimų dirbant Kauno rajono komandoje – tai, kad nuo pradžios iki pat pabaigos ne visa „Kauno 2022“ komanda suprato ir įsisavino, kaip svarbu Kauno rajono gyventojams būti vadinamais ne skėtiniais „Kaunas – Europos kultūros sostinė“ pavadinimu, o turėti savo vardą „Kauno rajonas“. Persekiojo neįsiklausymas ir nuolatinis poreikis priminti, kad visur, kur yra miestas, yra ir Kauno rajonas.“

AUGUSTINA KALESNIKIENĖ/

„Buvo sunku nupasakoti rajono kultūros operatoriams, kokio pokyčio ir veiklų apimties iš jų tikimės. Jie nuoširdžiai galvojo, kad fantazuojame. Ir tada nusivėžė po atstovą iš kiekvienos seniūnijos į buvusias Europos kultūros sostines:

Materą, Orhusą, Leuwardeną. Įvyko didžiulis lūžis. Po šių komandiruočių jaučiau, kad turime projekto advokatų ir stipriai įkvėptų bendruomenių lyderių. Atsimenu tris citatas: 1) mes Kauno rajone daugelį dalykų darome aukštesnės kokybės nei užsienyje, bet nemokame to parodyti plačiai; 2) pasirodo, paprasti dalykai gali būti įdomūs, dabar kilo tiek daug idėjų ir 3) tai štai, ko jūs iš mūsų norite ir kaip gali viskas būti.

Artėjant pirmiesiems renginiams matėsi, kaip jaudinasi kuratoriai, vietiniai projekto įgyvendintojai (ar ateis žmonių, kam čia įdomu važiuoti dėl parodos iš Kauno). Visą laiką visiems kalbėjome, koks svarbus procesas ir kad rezultatas yra tik nežymi dalis – šventė atšvęsti ilgą prasmingą kelią. Bet rajono savivaldybė sėkmę matuoja renginiais ir žiūrovų skaičiumi. Velniškai bijojau, kad projektas bus pripažintas nesėkmingu ir visų darbas nueis veltui. Po Linksmakalnio, Garliavos apylinkių, Rokų finalinių renginių 2019 m. supratau, kad viskas bus gerai. Ne dėl žiūrovų, kurių tikrai netrūko, bet dėl to *klitelėjimo* ir vietos gyventojų akyse sužibusio supratimo, pasididžiavimo savo vieta, kuris buvo akivaizdus. Renginiuose lankėsi ir kitų seniūnijų atstovai, o kitais metais konkurse dalyvavo visos likusios seniūnijos.

Seniūnijos, per dvejus atrankas neatrinktos dalyvauti projekte, gavo įvairių kitų veiklų, kurioms nereikėjo didelio bendruomenės įdirbio, pavyzdžiui „Contempo“ pasirodymus, Istorijų festivalio ar kitų programų veiklas. „Šiuolaikinės seniūnijos“ buvo didelis paraiškų teikėjų, jų partnerių, kuratorių, menininkų įdirbio rezultatas. Projektas perėjo politinius, bendruomenių krizių, pandemijos (bendruomeninis darbas nuotoliu vietai įgalinti – galit įsivaizduoti?!), administravimo ir pirkimų organizavimo kelius ir klystkelius.“

Pirmųjų „Šiuolaikinių seniūnijų“ atstovai po atrankos laimėtojų paskelbimo, 2019 m.

Pirmosios „Šiuolaikinės seniūnijos“ Raudondvaris

SIMONA SAVICKAITĖ/

„Buvau Raudondvario seniūnijos kuratorė. Labai pamilau Raudondvario žmones ir bendruomenes, norėčiau jame gyventi. Dar niekada nebuvau susidūrusi su vieta, kurioje skirtingos bendruomenės ir žmonės mokėtų taip vieningai dirbti kartu dėl bendro tikslo. Manau, tikrai dar ten grįšiu, nes jaučiuosi kaip Raudondvario šeimos narys.“

„Nuepiko“ ir Raudondvario bendruomenės šokio ekskursija, Raudondvaris, 2020 m.

ALGIMANTAS GRIGAS/

„Esu dalyvavęs ne viename savo objekto atidaryme, bet šis tikrai buvo pats įspūdingiausias. Ne tik dėl to, kad pats esu iš Raudondvario – čia gyvenau iki 8 klasės. Į pagalbą šįkart pasikviečiau savo keramikos mokytoją, čia gyvenantį ir kuriantį Ričardą Gašką. Tiesa, pradinėse diskusijose aktyviau dalyvavo vietos abiturientai, kurie prasidėjus fizinėms dirbtuvėms jau buvo baigę mokyklą – juos pakeitė jaunesni moksleiviai, kurie šioje erdvėje dažniausiai ir rinksis. Suprojektavome dvi kartimis sujungtas terasas, tai vaikai pasiūlė nudažyti kartis baltai ir raudonai – juk

Raudondvaris. Apskritai, man atrodo, kad svarbiausia „Šiuolaikinių seniūnijų“ idėja ir yra nepertraukiamas darbas su vietos bendruomene – ne tiesiog žuvies įdavimas, bet mokymasis meškerioti.“*

Architektūrinės dirbtuvės su Algimantu Grigu, Raudondvaris, 2021 m.

Šokėjų trupės „Nuepiko“ ir Raudondvario bendruomenės šokio ekskursija, Raudondvaris, 2020 m.

„Šiuolaikinės seniūnijos“
Raudondvaryje (2019)

*

Plačiau: „Pakaunėje kylančius meno objektus vietos gyventojai ir įkvėpia, ir palaiko“. kunas2022.eu, 2021-07-19.

Pirmosios „Šiuolaikinės seniūnijos“ Ežerėlis

Ežerėlio alternatyvios realybės audiogido pristatymas, 2020 m.

AURELIJA PRAŠMUNTAITĖ/

„Pradėjusi dirbti ir susipažinusi su Ežerėlio seniūnija, vis galvojau, kaip ieškosime vietovės tapatybės. Per vieną susitikimą kultūros centro darbuotojos lyg tarp kitko prasi-tarė, kad būtent čia, Ežerėlio durpyne, Antanas Sutkus užsidirbo pirmajam fotoapa-ratui... Ir, mano nuostabai, iš sandėliuko ištraukė gal dvidešimt jo nuotraukų originalų, kuriuos jis atidavė mokyklai, o ši perleido kultūros centrui. Nuotraukos visą laiką buvo sandėliuke... sudėtos tarp popierinių plakatų. Sakau, oho, turbūt neįsivaizduojat koks čia lobis tarp šitų geografijos plakatų guli... Po trejų metų darbo finaliniame renginyje nuotraukos jau puikavosi profesionaliai įrėmintos, sutvarkytos ir visa tai padaryta paties kultūros centro iniciatyva.

Į meninę rezidenciją Ežerėlyje pakviečiau rašytoją, muzikantą, futuristą Žygimantą Kudirką. Miestelyje nėra svečių namų ar kitų apgyvendinimo vietų, tad šiuolaikinio meno kūrėjas apsistojo pas vietinę moterėlę, kuri savo kieme lauko virtuvėje įrėngė kambarėlį su dušu, o savaitgaliais nevengdavo kieme surengti kaimynų pasisėdė-jimų... Po savaitgalio rezidencijos, kurios tikslas buvo sukurti audiogido pasakojimą apie Ežerėlį, buvo sukurta alternatyvios realybės audioistorija, kurios klausantis buvo galima keliauti per visą miestelį. Beje, tuo metu tokią istoriją turėjo tik Vilniaus Vokiečių gatvė ir Ežerėlis Kauno rajone... Kūrėjas sakė, kad savaitgalis Ežerėlyje jam buvo labai įsimintina patirtis.

Su fotografe Vaida Virbičkaite pradėjome megzti pažintis su vietos žmonėmis, ieškoti medžiagos vietos tapatybės fotoistorijoms. Taip susipažinome su ūkininku Giedriumi, kuris ne tik laikė gauruotus avijaučius, tapusius vieno fotopasakojimo herojais, bet ir turėjo didelę senovinės technikos kolekciją. Taip Ežerėlyje atsirado autotechnikos lau-ko paroda, o ant ūkininko pastato – Tado Vincaičio-Plūgo Ežerėlio durpyno siauruko sienos piešinys.“

„Šiuolaikinės seniūnijos“
Ežerėlyje (2020)

Pirmosios „Šiuolaikinės seniūnijos“ Kulautuva

JUSTINA PETRULIONYTĖ/

„Pažintis su Kulautuvos bendruomene yra vienas iš mano patirties projekte „Kaunas 2022“ perlų.

„Šiuolaikinės seniūnijos“ kvietė Kauno rajono miestelius burtis ir kurti drauge. Nors kulautuviečiams burtis seniai nebereikia (greičiau mus visus jie galėtų to pamokyti), bendruomenė panoro dalyvauti, siekdama atrasti ir naujai pristatyti savo Kulautuvą. Šis kurortinis miestelis dažnai patraukia istorijos, architektūros, atminties ar kitų sričių tyrinėtojus, vis dėlto jų tyrimai retai susitelkia į šiuolaikinį naratyvą ir gyventojus.

Per trejus metus išbandėme įvairius veiklų formatus.

Fotografavome miestelį ir rengėme parodą, kūrėme maršrutą ir interaktyvų žaidimą, padedami menininkų, įgyvendinome keletą viešojo meno objektų: gatvės meno piešinį „Namai“ (aut. Laura Slavinskaitė), skulptūrinę erdvę „Uoste šuolis“ (aut. Džiugas Karalius), „Bendruomenės erdvę“ (aut. Gaila Akelienė)... Gatvės meno piešinio centre vaizduojama besišypsanti mergaitė – Rosiana Bagransky, Antrojo pasaulinio karo metais slėpta Kulautuvos dvarininkių Fugalevičių.

Na, o kai sužinojau, kad šiame nedideliame miestelyje gyvuoja bent du chorai, supratau – turime kažką nuveikti ir scenos menų srityje. Todėl paskutiniuosius projekto metus skyrėme muzikiniam spektakliui „Ar atgimsi tu nauja nata?“, kurį su režisieriumi Eimučiu Kvoščiausku sugalvojo,

Gatvės meno piešinys „Namai“
(aut. Laura Slavinskaitė), Kulautuva

sukūrė ir atliko Kulautuvos bendruomenės nariai: kūrė scenarijų, tekstus, muziką, kostiumus, scenografiją ir rekvizitus, dainavo, vaidino ir šoko. Spektaklį įkvėpė Kulautuvos legenda, tačiau jame pasakojome šiuolaikišką miestelio istorijos versiją. Tiesiog neįtikėtina, kaip Eimutis (beje, kilęs iš kaimyninės Vilkijos) sugebėjo įkvėpti žmones!“

DŽIUGAS KARALIUS/

„Esu dėkingas savo šeimai, kad mane mažą vežiodavo po įvairias Lietuvos vietas, įskaitant ir Kauno apylinkes, Kulautuvą. Atvykęs čia kurti radau itin stiprią ir kūrybišką vietos bendruomenę, kurią sudaro ir senieji gyventojai, ir naujakuriai, ir savo kraštą mylintis jaunimas. Kulautuviškiai atidžiai stebėjo kūrybinį procesą, kuris vyko bet kokiomis oro sąlygomis, negailėjo patarimų, o ir įdėmiai iš klausė mano pasakojimus apie tai, koks gali būti menas ir kaip jis gali būti kuriamas.“*

*
Plačiau: „Pakaunėje kylančius meno objektus vietos gyventojai ir įkvėpia, ir palaiko“: kaunas2022.eu, 2021-07-19.

Bendruomenės spektaklis
„Ar atgimsi tu nauja nata?“
(rež. Eimutis Kvoščiauskas),
Kulautuva, 2022 m.

„Šiuolaikinės seniūnijos“
Kulautuvoje (2020)

Pirmosios „Šiuolaikinės seniūnijos“ Domeikava

ŽILVINAS RINKŠELIS/

„Neatpasakodamas visoms seniūnijoms bendros projekto struktūros, etapų ir eigos, galiu pridėti tik tiek, kad Domeikavos seniūnija pasižymėjo aplink miestą esančioms seniūnijoms būdinga specifika ir su tuo susijusiomis problemomis, kurias mėginome kūrybiškai spręsti per projektą įgyvendindami pokytį. Miesto kaimynystė lemia, kad seniūnijos gyventojai nesunkiai patenkina kultūrinių paslaugų ir renginių poreikį ar trūkumą greta esančiame mieste. Kita aplinkybė – sparti urbanizacija ir didelis naujakurių skaičius. Vietos identitetas formuojasi nuolatos, nenusistovi. Susiduriama su dalyvaujamosios kultūros ir paskatų pažinti vietos paveldą bei tapatybę stoka.

Siekiant organizuoti bendruomenę sutelkiančias veiklas, buvo pasirinkta gyvo vaidmenų, vaidmenų ir orientacinių žaidimų vystymo kryptis, kuria siekta sukurti sužaidybintą gyvo seniūnijos patyrimo ir pažinimo platformą, tikint, kad žaidimas yra vienas universaliausių ir liberaliausių įtraukimo būdų. Deja, veikla norimų rezultatų nedavė: žmonių įsitraukimas liko pakankamai menkas. Daugeliui užtruko ar sunkiai sekėsi perprasti naujus ir negirdėtus žaidimo principus (pasitelkiant *LARP-live action role play*). Vis dėlto žaidimas paliko įrankius, sukurta daug vizualinės medžiagos, kūrybinių tekstų, kurie gali būti pasitelkti ir išnaudojami seniūnijos kultūros paveldo ir vietos ženklams animuoti bei pristatyti.“

Interaktyvus vaidmenų žaidimas
„Domeikio pėdsakais“, 2020 m.

„Šiuolaikinės seniūnijos“
Domeikavoje (2020)

Pirmosios „Šiuolaikinės seniūnijos“ Radijo angelai Linksmakalnyje

ANA
KOČEGAROVA-MAJ/

„2019 m. atlikęs mentorystės seminarą festivalyje Vilniuje, Gintarės Masteikaitės rekomenduotas, pažinties atvyksta cirko režisierius, dramaturgas, pedagogas Roberto Magro.“

ROBERTO MAGRO/

„Kaip vakar pamenu, kai „Kauno 2022“ biure rinkausi iš 25 Kauno rajono seniūnijų. Viena iškart patraukė akį, o kai sužinojau, kad Linksmakalnis reiškia „linksimą kalną“, čia pat pagalvojau – tai man!“

Spektaklis „Radijo angelai“ (rež. Roberto Magro), 2019 m.

Spektaklio „Radijo angelai“
Linksmakalnyje akimirkos
(YouTube vaizdo įrašas, 2019)

Spektaklis „Radijo angelai“
(rež. Roberto Magro), 2019 m.

ANA
KOČEGAROVA-MAJ/

„Važiuojame į Linksmakalnį. Atoki vieta. Kadaisė reikėjo izoliuoti radiožvalgybos bazę. Šunų prieglauda, nedidelė sporto salė, miškas, daugiabučių eilė, apieisti radiožvalgybos bazės pastatai, viename iš jų sėdi ir mus ramiai stebi kažkoks vietinis, mokykla, miestelio gale – priklausomybės ligų reabilitacijos centras. Šalia jo randame apželdintą tarybinę skulptūrinę kompoziciją su išluptu portretu, ši vieta naudojama konteineriams paslėpti. Stadione netoli mokyklos žaidžia vaikai. Ir vienas muziejus, kokio neturi niekas... Angelų muziejus.“

ROBERTO MAGRO/

„Vos mums atvykus, supratau, kad nėra jokio kalno... Ir kad linksmiausias kampeilis – tai mažytis Angelų muziejus. 😊 Čia ir prasidėjo istorija, kuri paskatino Linksmakalnio angelus įsikūnyti į žmones ir kartu su cirko artistais ketverius metus kurti unikalius bendruomenės pasirodymus, pakeitusius šį kaimą ir įnešusius šiek tiek magiškojo realizmo dvelksmo.“

DAIVA PRICE/

„Kai žmonėms pasakoju apie Europos kultūros sostinės projekto poveikį, visada prisimenu Linksmakalnį, su kurio bendruomene teko dirbti keletą metų. 2018 m. į keistą, kažkada slaptą ir uždarą sovietinį miestelį, iki šiol apipintą legendomis, atvyko menininkas Robertas Magro. Jis sugalvojo istoriją apie sovietmečiu radijo antenomis pritrauktus angelus, kurie liko miestelyje iki šiol. Dabar jie daro nematomus gerus darbus. Taip gimė bendruomeninis šiuolaikinio cirko projektas „Radijo angelai“.

Tokia buvo pradžia. Paskui ėjo darbas ir cirko treniruotės. Iššūkiui ryžosi ne visi. Bet menininku patikėjo miestelio vaikai, kurių svajones ne visada išgirsta juos supantys suaugusieji. Roberto padėjo jiems patikėti, kad pasaulis yra daug daugiau nei Linksmakalnis. Niekada nepamiršiu gyvenimiškų Roberto pamokų vaikams apie tai, kaip reikia save auginti, skaityti, vaikščioti į parodas ir žiūrėti filmus... Tada sau pasakiau: net jei šis projektas nepakeis visos bendruomenės, bet pakeis bent vieno vaiko likimą, tai jau bus sėkmė. Kažkada liūdėjusios, kad jų tėvai neateis į spektaklį, nes jiems nerūpi, šiandien šios mergaitės turi svajonių – tapti aktore, šiuolaikinio cirko artiste, karininke. Man tai yra didžiausias pasitenkinimas, kokį galėję suteikti šis darbas.“

VACLOVAS ŽVIRBLIS/

„Mokomės įvairių dalykų. Pavyzdžiui, svorio pernešimas iš vienos kūno vietos į kitą, kaip teisingai įvairiose pozicijose išlaikyti pusiausvyrą. Dirbtuvėse dalyvavo daug vaikų, taip pat suaugusių žmonių. Jei žmonės neišsilakstė – reiškia jiems patiko. Šios dirbtuvės – daugiau socialinis reikalas, žmonių tarpusavio bendravimas, kada yra apjungiami bendruomenė. Tai – ir sportas, ir judėjimas, ir sveikata.“

*
Jurgita Lieponė. „Menininką iš Italijos sudomino buvęs slaptas karinis miestelis: istoriją pasakos savaip“. 15min.lt, 2019-03-16.

Spektaklis „Radijo angelai“ (rež. Roberto Magro), 2019 m.

LUKAS ALSYS/

„Tai, ką Roberto su komanda sukūrė Linksmakalnyje, tikiu, ilgam įstrigo vietos gyventojų galvose ir širdyse – vietos jaunimas svajoja tapti cirko artistais, miestelis nebesiejamas su liūdna ir tamsia sovietinės eros istorija, bet tapatinamas su angelais, kurie kiekvieną dieną vaikšto tarp mūsų ir saugo Linksmakalnį.“

2022 m. spektaklis buvo perkurtas – čia aktoriai ir cirko artistai pasakoja istoriją, kaip angelai, kuriuos pirmą kartą išvydome Linksmakalnyje pirmojo spektaklio metu, rengiasi išvykti. Per ceremoniją paaiškėja, kad šiems angelams išvykus jų vietą užims kiti – tie, kurie per ketverius metus tapo naujaisiais Roberto draugais, – vietos jaunimas ir vaikai, ir ne tik jie. Angelai yra visi Linksmakalnio gyventojai, kurie pripildo miestelio kasdienybę įvairiausių naujų patirčių ir patyrimų. Tai yra svarbiausia, kodėl šį projektą laikau visiškai sėkmingu. Manau, kad Linksmakalnis amžiams tapo angelų miesteliu, kuriame niekas nebebus taip, kaip buvo anksčiau.“

„Šiuolaikinės seniūnijos“
 Linksmakalnyje (2019–2020)

Pirmosios „Šiuolaikinės seniūnijos“ Lapės

MILDA RUTKAUSKAITĖ/

„Dažnai, kaip vieną didžiausios sėkmės pavyzdžių, prisimenu Lapių seniūniją. Per kelerius metus Lapėse įvyko labai didelis pokytis. Jį galima iliustruoti paprastu pavyzdžiu – per pirmąjį Lapių tvarumo festivalį jame savanoriavo „Kauno 2022“ savanoriai, po dvejų metų beveik visi 20 festivalio savanorių buvo... lapiečiai. Atrastas tvarumo identitetas ir siekis didinti visuomenės sąmoningumą šia tema paskatino Lapių bendruomenę rengti kasmet augantį festivalį, įveikinti vietos tiekėjus, naujinti aplinkos infrastruktūrą įtraukiant ir kitas Lapėse veikiančias įstaigas ir organizacijas. Didžiausias pasiekimas, kad bendruomeninis gyvenimas ir kūrybinių sprendimų paieškos ten vyksta nuolat, o prie to prisijungia vis daugiau veržlių žmonių.“

Lapių tvarumo festivalis,
2020 m.

Lapių tvarumo festivalis,
2021 m.

„Kauno Žvėries pasakų knygos“ atsiradimas

#komunikacija #literatūra
#Mitinis_Kauno_Žvėris

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Atėjo metas knygai. Pasiūliau parašyti tokią knygą, kur visa „Kauno 2022“ programa būtų pateikta pasakų pavidalu. Pasakas rašiau apie metus. Kaune, Ni-doje, Vilniuje... Imdavau mūsų programos dalį, skaitydavau ją, o tuomet skambindavau kolegoms kuratoriams: kas tavo programoje svarbiausia? Ko sieki? Kokie raktiniai žodžiai? Kokias vertybes nori skleisti? Ir bandydavau visa tai perteikti per Žvėries, Karalaitės ir kitų personažų nuotykius. Galiausiai vieną minkštą vakarą Katalonijoje prie Balerų jūros knyga buvo baigta.

Nuo pat pradžių žinojome, kad knygą reikia išversti į anglų kalbą. Ir nuo pat pradžių žinojau, kad knyga turi būti išversta nepriekaištingai. Tad kreipiausi į žmogų, kuriuo visiškai pasitikėjau: Oksfordo universiteto absolventę Skaistę Aleksandravičiūtę. Skaistė – lingvistė, kruopšti iki pamišimo. Ji į pagalbą pasikvietė dar savo kolegą – jau „gryną“ britą Andrzejų Stuartą-Thompsoną ir ėmėsi darbo.“

SKAISTĖ ALEKSANDRA- VICIŪTĖ/

„Darbas su tekstu – gan vienišas užsiėmimas. Norėjosi kitaip. Juk ir Žvėris toks – visiems, apie visus, o pasakos – apie atidą kitam ir žmonių sugyvenimą kartu. Siekėme ne tik gero rezultato skaitytojams, bet kad ir procesas neštų džiaugsmą mums patiems. Kiekvienos išverstos pasakos užkulisiuose daugybė pokalbių, gyvų ir užrašytų paraštėse, apie tai, kad Žvėris turėtų skambėti kaip nužengęs iš Europos miestų legendų, iš pasakų vaikams ir paaugliams, bet kartu būti kasdieniškas ir šiuolaikiškas. Mitiškas, paslaptingas, ne iki galo pasiekiamas, bet su savo žmogiškai žvėriškomis baimėmis ir silpnybėmis. Artimas kauniečiui, bet suprantamas ir užsieniečiui. Visa tai kiekviename žingsnyje diktuoja atitinkamus kalbos, stiliaus, žodyno pasirinkimus.“

ANDRZEJUS STUARTAS- THOMPSONAS/

„Darbas su vertimu tapo proga mums su Skaiste reguliariai susitikti kavinėje ir tapti artimesniais draugais. Dirbdavome kavinėje „Organic Deli Cafe“ Oksforde. Reikėtų dabar ten kokią atminimo lentelę gal pritvirtinti... Mums labai patiko teksto sąmojis ir ironija. Buvo įdomu mėginti perprasti realijas. Man tai buvo pažintis su lietuvišku humoru, kultūra, savotiškas lietuviškojo folkloro krikštas. Na, gal ne visai folkloro, labiau mito. Man patiko, kad Žvėris bendruomeniškas ir kad šiuolaikinė tikrovė jį kartais glumina. Ir ta pašėlusį Karalaitę patiko.“

Plačiau apie „Kauno Žvėries pasakų knygą“

Spektaklis „Radijo angelai“ (rež. Roberto Magro), 2019 m.

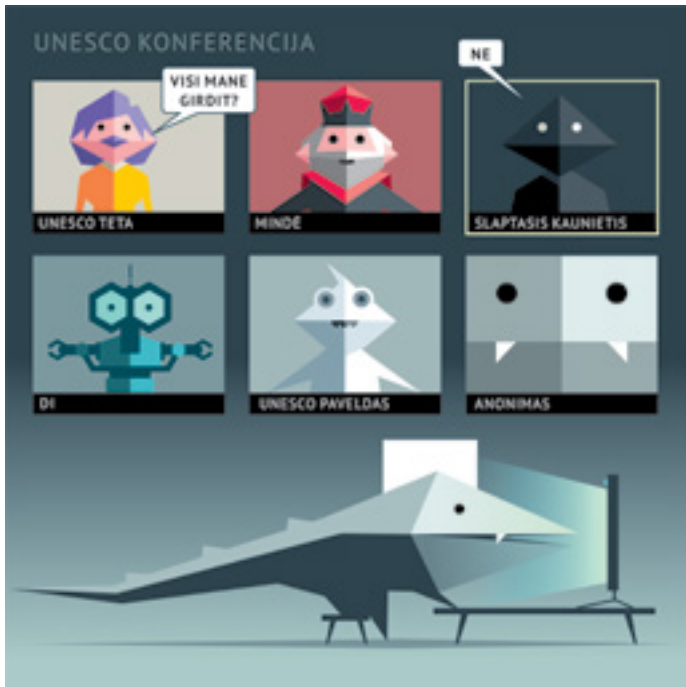

Ken Mai, Japonijos dienų Kaune „WA“ baigiamasis koncertas, 2022 m.

METAS PAKILTI

PIRMYN | ATEIT |

Tarptautinis Žvėries pavidalo konkursas

*#atviri_kvietimai #menininkų_įtraukimas
#Mitinis_Kauno_Žvėris #mitologija*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Kauno Žvėries pasakų knyga“ parašyta. Jau verčiama į anglų kalbą. Dabar jai reikėjo iliustracijų. O iliustracijoms reikėjo Žvėries pavidalo. Kaip Žvėris atrodo?

Skelbiame tarptautinį konkursą.

Sukviečiame komisiją. Drebame, kad tik būtų gerų pasiūlymų, kad tik dalyvių skaičius būtų tinkamas. Tarptautinis konkursas yra ne juokas, jame daug formalumų, daug biurokratijos.

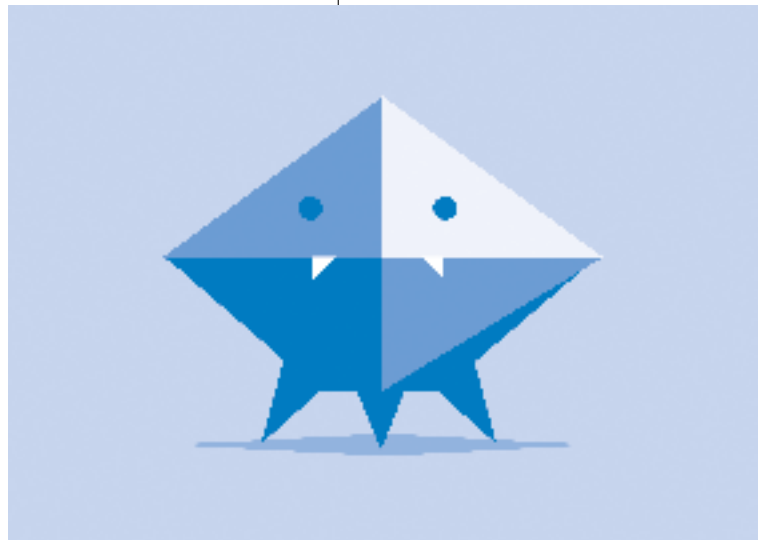
Pasiūlymų ateina pakankamai.

Vartome piešinius.

Ir staiga matome tobulą Kauno Žvėrį. Nepanašų j nieką kitą. Tiksliau, panašų j modernizmo pastatus, NATO naikintuvą, ryklį, buožgalvį, riterį, slibiną, Kauno kalvas... Pusiau gyvis, pusiau mašina, greitas, lankstus, juokingas, intelektualus, šiuolaikiškas.

Turime nugalėtoją – menininką ir dizainerį Darius Petreikį. Jis sukuria ne tik Žvėrį. Jis sukuria visą vaizdinį pasakų stilių. Ne, ne tik stilių. Darius sukuria visą Požeminio ir Saulėtojo Kauno pasaulio vaizdą su jo gyventojų tipažais. Kai kuriuose piešiniuose komandos nariai ir politikai atpažįsta save...

Darius taip įsismarkauja, kad nupiešia vaiduoklį Leonidą. Važiuoju pas Jolantą Donskienę paklausti, ar nieko. Ji sako: nieko, Leonidui toks pokštas būtų patikęs.“

Kauno Žvėris (piešinio aut. Darius Petreikis)

SKAISTĖ ALEKSANDRAVIČIŪTĖ/

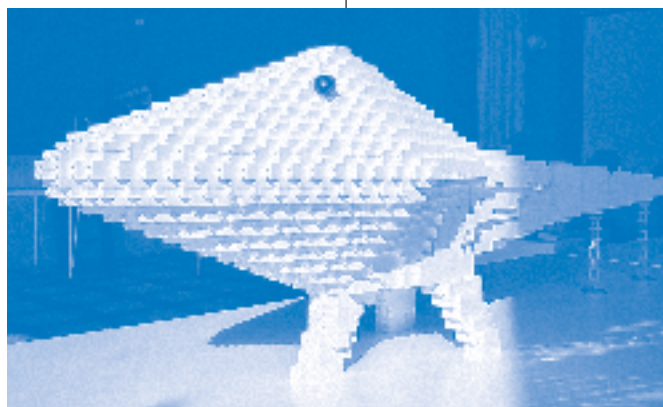
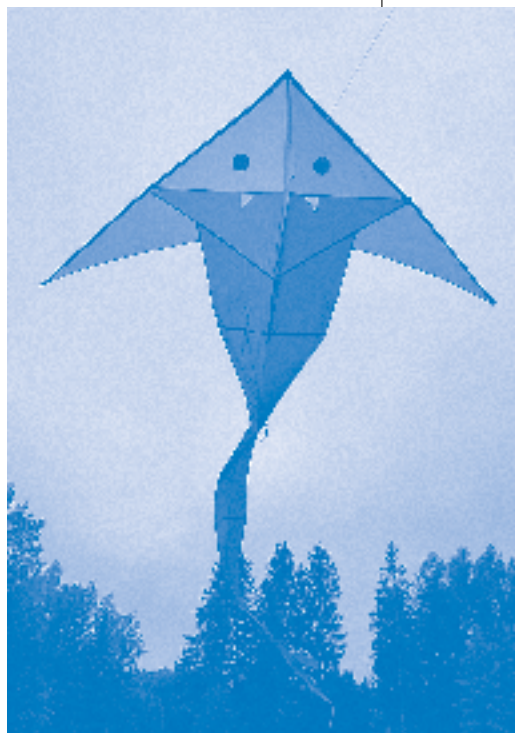
„Su iliustracijomis nutiko vienas linksmas atsitiktinumas. Yra tokia pasaka „Kodėl Žvėris taip mėgsta Santaką“, angliškai Andrzejui šovė mintis ją pavadinti *Why the Beast Has a Whale of a Time* in Santaka. Versdami pasakas prieš akis turėjome tik tekstą, be iliustracijų, o knygos dailininkas Darius dirbo tik su lietuvišku tekstu. Gauname make-tą, atsiverčiame... ir štai matome, kad kaip tik prie šios pasakos Darius nupiešė Žvėrį visai kaip poilsiaujantį banginį! Taip, visai netyčia (o gal Žvėries veikimu?), iliustracija kuo tiksliausiai atitiko mūsų sugalvotą žodžių žaismę pasakos pavadinime (angl. *whale* reiškia „banginis“, o a *whale of* – „labai daug“).“

*Atskleidžiamas mitinio Kauno
Žvėries pavidalas*

Kaip kauniečiai susidraugavo su Žvėrimi

Pirmasis Istorijų festivalis

*#Atminties_biuras #bendruomenės_itraukimas #festivaliai
#istorijų_pasakojimas #istorija #naujos_tęstinės_iniciatyvos*

DAIVA PRICE/

„2019 m. organizavome pirmąjį Istorijų festivalį. Festivalis truko aštuonias dienas, nemažai renginių prodiusavome patys, todėl tai buvo nemenkas organizacinis iššūkis, ypač su tokia maža pagrindine komanda – mes dviese su Justina Petrulionyte-Sabonienė... Tai buvo istorinis projektas, kai kultūra tapo pretekstu susiburti keturių konfesijų dvasininkams!

Festivalyje gana sėkmingai atvėrėme Kauno daugiatautiškumo temą. Ramybės parkas (senosios Kauno miesto kapinės) tapo puikia šios istorijos iliustracija: kažkada kapinėmis dalijosi keturios religinės konfesijos, čia stovi buvusios vokiečių, lenkų, rusų gimnazijos. Parkas mena ir sovietmečio okupacijos bei rezistencijos laikus.

Festivalio organizavimas mūsų atmintyje paliko turbūt stipriausius įspūdžius ir giliausias patirtis. Iki šiol didžiuojamės Ramybės parke atlikta kantata „Ramybės, ramybės...“, kuriai istorijas kelias dienas rinkome pačiame parke (vėliau išleidome vinilinę plokštelę). Beje, surinktos istorijos inspiravo ir ten likusius gatvės meno kūrinius.

Ne menkesnis projektas buvo koncertas-spektaklis „Paskutinis koncertas“, kuriuo priminėme Kauno geto orkestro istoriją ir jo atlikėjus bei grotus kūrinius. Didžiavomės, kad galėjome pirmą kartą nepriklausomoje Lietuvoje atlikti gete sukurtą kūrinį „Geltonoji fantazija“, kurią parašė Kaune prieš Antrąjį pasaulinį karą gyvenęs muzikantas ir kompozitorius Percy Haidas.

Šis projektas man siejasi ir su bene labiausiai sujaudinusi susitikimu. Vos tik paskelbėme apie šį koncertą, gavau elektroninį laišką. Jame rašoma: „Laba diena, aš esu Josephas Haidas, kompozitoriaus Percy Haido, kuris Kauno gete sukūrė „Geltonąją fantaziją“, sūnus. Aš gyvenu JAV. Ir aš atvykstu į Kauną.“

Tik vėliau Josephas su žmona Julie prisipažino, kad vykdami į Kauną nežinojo, ko tikėtis. Abu Josefo tėvai išgyveno Holokaustą. Josephas niekada neplanavo čia atvykti. Buvo per daug skaudu.

Po pirmųjų mūsų pažinties dienų Josephas su Julie jau planavo grįžimą į Kauną. 2022 m. Litvakų kultūros forume jie jau buvo keturiese. Josefo sūnus Sebastianas pirmą kartą pamatė savo senelio miestą.

Tokios istorijos man yra didžiausias apdovanojimas. Galimybė padėti grįžti namo. Visomis prasmėmis. Tai didžiulė privilegija ir gyvenimo dovana.“

Daiva Price, Josephas Haidas,
Justina Petrulionytė-Sabonienė ir
Julie Burkhart-Haid, 2019 m.

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Vidmanto Bartulio kantata Ramybės parkui „Ramybės, ramybės...“, kurią atliko choras „Jaunystė“ (vadovė Danguolė Beinarytė), įrodė „Atminties biuro“ programos jėgą. Dviejų skirtingų religijų (krikščionių ir musulmonų), tarp jų – trijų krikščioniškų denominacijų, įsitraukimas į kūrinio atlikimą ir renginį žadėjo – ne tik žadėjo, bet ir liudijo – Kauno atvirumą. Dalyviams nesinorėjo kalbėti, tik būti, išgyventi vietas, senųjų miesto kapinių, pasakojamą istoriją. Antrasis pirmojo Istorijų festivalio stebuklas – Percy Haido sūnaus Josefo ir jo žmonos apsilankymas iš natų atkurtame Kauno geto „Paskutiniame koncerte“, kuriame atlikta niekada niekur kitur nuo 1943 m. Viliampolės geto orkestro laikų negirdėta „Geltonoji fantazija“. Šios šeimos sugrįžimo į Kauną istorija atpirko visas pastangas, nemigą, laikinas nesėkmes ir nugalėtas abejones.“

*2019 m. Istorijų festivalio
puslapis*

*Akimirkos iš Istorijų festivalio
(YouTube vaizdo įrašas, 2019)*

Istorijų festivalio renginys Kauno mečetėje, 2019 m.

Muzikinė kantata „Ramybės, ramybės...“ (libretas Daivos Čepauskaitės, muzika Vidmanto Bartulio, dirigentė Danguolė Beinarytė, atliko choras „Jaunystė“), 2019 m.

JUSTINA PETRULIONYTĖ-SABONIENĖ/

„2017–2018 m. susitikdavome su Kauno ir jo apylinkių bendruomenėmis. Kaip nelengva buvo įgyti jų pasitikėjimą, įtikinti, kad jų istorijos vertingos. Pamenu, Bubiuose žmonės sakė: kokios istorijos, neturime mes jokių istorijų, pas mus čia nieko nėra... O galiausiai vienas per kitą ėmė pasakoti netikėčiausius dalykus: kaip autostrada pastatyta iš jų apylinkių žvyro ir kaip sovietmečiu naktį žmonės su arkliais iš vienos vietos į kitą perkėlė bažnyčią. Vėliau panašių susitikimų buvo ne vienas ir jie padėjo tikėti, kad mūsų darbas prasmingas ir labai reikalingas.“

2019 m. ruošiantis pirmajam Istorijų festivaliui teko dalyvauti pamaldose Kauno mečetėje (reikėjo garso įrašo Jenny Kagan projektui „Pavėjui“ Kauno senosiose kapinėse). Tai buvo tarsi teleportacija į kitą pasaulį Kaune. Labai jaudinausi ir vėliau imdama interviu iš mečetės bendruomenės atstovės Nelli: karštą gegužės dieną kalbėjomės apie ramadano tradicijas. Tik pokalbio pabaigoje supratau, kad dabar ir yra ramadano metas, o mano pašnekovė – negėrusi, nevalgiusi... bet vis tiek kupina energijos ir atvirumo mano naiviems klausimams.

Didžiuojamės, kad per festivalį mečetė suorganizavo atvirų durų dieną kauniečiams. Man paskambino susidomėjusi lankytoja ir paklausė: ar į ekskursiją mečetėje reikia atsinešti savo šlepetes?.. Toks kiek juokingas nutikimas – parodo, kad festivalis buvo sėkmingas – miestiečiai tikrai buvo ištroškę sužinoti daugiau apie Kauną.“

AGNĖ DILYTĖ/

„Viena yra formaliai žinoti tam tikrus faktus apie karą ir genocidą, kuriuos gal esame matę filmuose, skaitę knygose, mokėmės mokykloje. Visai kas kita, pasitelkus pagrindinį menininko įrankį – vaizduotę, įsijausti į tvyrojusią atmosferą, jos šaltį, baimę, kvapus, išgyventi tuos įvykius per konkrečių žmonių patirtį. <...> Mane labai paveikė tai, kokiomis aplinkybėmis žmonės sugebėjo rasti savyje jėgų ir suburti orkestrą, eiti groti ar klausytis koncerto. Juk kiekvienas jame dalyvavęs žmogus suvokė, kad jam ar jo artimiesiems tai galėjo būti paskutinė diena, paskutinis koncertas, koncertas prieš mirtį.“*

* Julija Račiūnaitė. „Paskutinio koncerto aidas“. *Kaunas pilnas kultūros*, nr. 10 (50), 2019 m. spalio, p. 10–15.

KOTRYNA LINGIENĖ/

„Daug metų labai nemėgau Ramybės parko, nesijaučiau jame gerai. Istorijų festivalis, sugražinęs tradicijas ir atvėręs primirštus, niekada nežinotus dalykus, tokie renginiai, kaip kantata „Ramybės, ramybės...“, man šią erdvę padovanojo. Jau 2023 m. kovą patyriau nenusakomai gerą jausmą, kai vakarėjant netyčia ėmiau sekti paskui tris vaikus, kaip paaiškėjo,ėjusius link mečetės. Dirstelėjau į laikrodį – tuoj saulė leisis, aha, juk dabar ramadanas. Iš aplinkinių gatvelių į mečetę skubėjo ir daugiau žmonių. Tą vakarą Ramybės parke jaučiausi kaip niekad rami.“

FRŪMA VITKINAITĖ-KUČINSKIENĖ/

„Dar 2017 m. prasidėjęs bendravimas su Daiva ir Justina praturtino mano gyvenimą, nuolat jaučiau nuoširdų jų susidomėjimą, jautrumą ir palankumą.“

Be galo jaudinantis buvo jau pats pirmasis Istorijų festivalio renginys Ramybės parke, leidęs išgyventi nepaprastą bendrystę, kai įvairių konfesijų atstovai susikibo rankomis bendrai malda.

Džiaugiuosi, kad buvau kviesta bendrauti su jaunimu, turėjau galimybę pasakoti apie savo patirtį, patyriau, kokia nuostabi karta užaugo.“

IEVA ČERNEVIČIŪTĖ/

„Esame dėkingi Europos kultūros sostinės ir „Atminties biuro“ komandoms už didžiulį dėmesį Lietuvos piliečių žydu likimams, litvakų istorijai ir kultūrai, už pasakojimus ne tik apie žydu bendruomenės Lietuvoje tragediją, bet ir apie jos gyvenimą, už pastangas (kaip liūdna, kad sulaukusias ir priešiškus vertinimus) aktualizuoti tai, kas, atrodo, vis aktualizuojama, bet kai kuriems taip ir lieka svetima, už postūmį ir patiems permaštyti mūsų ir mūsų artimųjų praeities patirtis. Ačiū, kad spėjote pakalbinti ir jamžinti Holokaustą išgyvenusius mūsų bendruomenės narius, kurie, deja, jau iškeliavo amžinybėn, ačiū, kad suteikėte galimybę jaunimui susitikti ir pabendrauti su šiais nepaprastais žmonėmis.“

2020

Golvėjaus atidarymas, kurio nebuvo

*#didieji_renginiai #Europos_kultūros_sostinės_atidarymas
#Europos_kultūros_sostinių_šeima*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Skrendu į Airiją, Golvėjų. Bus atidaroma „Europos kultūros sostinė 2020“. Atvirai kalbant, nelabai veržiausi lankyti kitų sostinių ir jų renginių. Kodėl? Nes visi iki tol per TV matyti atidarymai mane nuvylė. Golvėjus nedidelis ir malonus miestas ant vandenyno kranto. Airiai – šauni tauta, man artima savo mąstymu. Deja, šį kartą jie nepamąstė ir atidarymą suplanavo audrų sezono metu. Ir suplanavo... ant jūros kranto. Žodžiu, jau iš vakaro buvo aišku, kad bus blogai, o rytą pasidarė blogai visai. Atūžė audra Ciara ir visą atidarymą nupūtė velniop. Teko atšaukti.

Kauno meras, pamenu, po vieno tokio aplankyto atidarymo keikėsi: kam tuos atidarymus daro sausį, kai šalta ir vėjuota? Visiškai pritariu. Būtų mano valia, daryčiau kultūros sostinių atidarymus kovą.

Žodžiu, atšaukė, skrendame namo, tačiau nuskrendame tik iki Londono. Ciara taip mostelėjo, kad sukėlė potvynius tūkstančio kilometrų spinduliu ir nutupdė visus lėktuvus. Valkiojuosi po Londoną didžiai nelaimingas, mat audra man trukdo gyventi. O gyvenu aš viešbutyje, kuris vadinasi... „Corona“. Rimtai.

Prabėgs mėnuo ir ateis tokia „Corona“, kad audros ir sostinių atidarymo šalčiai mums atrodys tik kaip švelnus vėjelis į užpakaliuką.“

„Kauno Žvėries pasakų knyga“ pristatoma Vilniaus knygų mugėje

#komunikacija #literatūra #Mitinis_Kauno_Žvėris

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Knygą reikėjo spėti išleisti iki mugės. Stendas užsakytas, pristatymas publikai numatytas, o mes vėluojame su viešaisiais pirkimais! Maniau, infarktą gausiu! Eglė Petreikienė redaguoja maketą ir kiekvieną dieną randa naujų klaidų... kiek jų dar išlįs, galvoju... Skambina Virginija: o tu ISBN knygoms išėmei? ISB... ką? Neretai kuratoriams tekdavo įsisavinti dalykus, kurių jie iki tol gyvenime nebuvo darę. Moki parašyti knygą? Tai buvo lengvoji tavo darbo dalis. Dabar išleisk ją! Visa laimė, kad Eglė turėjo didelę leidybos patirtį, kad Indrė visur skambino ir laiškus rašė...“

EGLĖ PETREIKIENĖ/

„Norėjosi, kad šis leidinys išeitų itin kokybiškas visais aspektais. Galėjau iš arti stebėti talentingo dueto – rašytojo Ryčio ir dailininko Dariaus – kūrybos virtuvę, kurioje gimė fantastiško grožio pasakos. Jiedu taip gerai vienas kitą motyvavo ir papildė netgi menkiausiose smulkmenose. Jų net ir humoro jausmas panašus. Atsimenu, piešia Darius žvejo valtį ir lyg tarp kitko klausia: „Kažin, ar Virginija nesupyks, jeigu aš šitą laivą pavadinsiu jos vardu?“

DARIUS PETREIKIS/

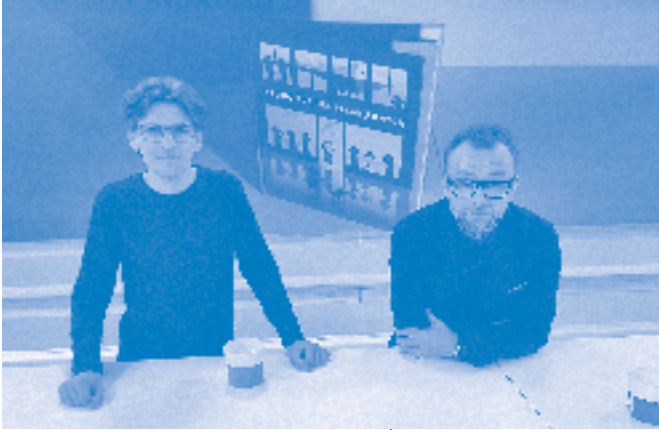
„Labai susinervinau, kai sužinojau, kad iliustracijoms sukurti turiu tik mėnesį, o spaustuvė knygos gamybai pasilieka net du mėnesius, nes „žinote, čia gi kieti viršeliai“. Pasiėmiau kalkuliatorių ir suskaičiavau: reikės piešti po 2,93 iliustracijos per dieną. Be išveidžių. Piešiau ir lėktuve pakeliui į Kalėdų šventimą Norvegijoje. Palydovės sustodavo paspoksoti į mano ekraną. Tuo metu piešiau tokį garbanotą dviračių vagį...“ 🖍️

INDRĖ ALEKSANDRAVIČIŪTĖ/

„Komunikacija su spaustuve strigo kiekvieną mielą dieną – keitėsi terminai, kaina, vienu metu atstovė ėmė ir pranyko. Kiekviename žingsnyje reikėjo gaudyti dėl popieriaus, dėl viršelio, dėl formato, dėl spalvų, kalbų, vertimų... Visa dirbusi komanda pražilo ir vėl atgavo spalvą bent kelis kartus. Knygas pristatė, na, gal tiksliau – iškrovė prie durų. Bendromis jėgomis sutempėme dėžes ir tik tada, atrodo, pirmą kartą atsikvėpėme.“ 😊

Rytis Zemkauskas ir Renata Bartusevičiūtė su „Kauno Žvėries pasakų knyga“

Darius Petreikis ir Rytis Zemkauskas LRT „Labo ryto“ studijoje

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Spėjome. Ry tą prieš pristatymą Knygų mugėje su Dariumi dar sėdime tiesioginiame eteriye – LRT „Labame ryte“. Ko klausė, jau nepamenu. Žinau tik, kad buvau laimingas, kad LRT yra mūsų projekto partneris, nes gauti mūsų knygai tokį eterio laiką mugės metu... leidėjai pasipjautų.“

DARIUS PETREIKIS/

„Man kalbėjimas TV ar didelėms auditorijoms – košmaras. 🌀 Smegenys pasidaro kaip plastilinas, atrodo, nebelieka vietos nė vienai racionaliai minčiai.“

EGLĖ PETREIKIENĖ/

„Tas rytas iš tiesų įsimintinas. Stebėjau juos abu iš studijos užkulisių. Rytis, senas televizijos vilkas, regis, nė kiek nesijaudino. Tuo tarpu Darius, kuriam lengviau nupiešti nei papasakoti, nervinosi ir dūsavo, kad neturės ką pasakyti. O galiausiai šnekėjo abu kaip prisukti!“

„Kauno Žvėries pasakų knygos“ pristatymas „Litexpo“ konferencijų salėje

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Lekiam iš studijos tiesiai į pristatymą ir galvoju: užsakyta didžioji 5.1 salė... ar surinksim pilną? O jei žmonės neateis? Ir dar mano ego cypia: toje salėje turėjai tris anšlagus, o dabar sužluuugsiiii... Pradėjome pustuštėje salėje. Kotryna Lingienė moderuoja pokalbį, dar prikalbėjau ateiti Daivą Čepauskaitę, kaip gerą rašytoją, kad pagirtų... pamažu žmonės renkasi. Darius rodo skaidres iš knygos, pasakoja. Žmonių daugėja. Gaunu į telefoną nuotrauką: prie mūsų stendo lankosi Respublikos Prezidentas, knygą varto. Kalbame apie programą, kad knyga – mūsų įrankis. Žmonių jau pilna salė. Pasisekė. Pasibaigė. Lekiamo į stendą autografų dalinti. Ar pirko Prezidentas knygą? – klausiu. Pavartė ir padėjo, sako Virginija.“

LR Prezidento vizitas „Kauno 2022“ stende Vilniaus knygų mugėje

„Kultūristai“

#bendruomenės_įtraukimas
#Europos_kultūros_sostinių_šeima
#savanorystė

MARIJA PULOKAITĖ/

„Kai 2019 m. sutikau kuruoti savanorystės programą, viskas, ką turėjau, tai lentelė su 50 savanorių el. paštu. Žinojau, kad už trejų metų laukia didžiulis atidarymas, po jo – daugybė renginių, o visi didieji festivaliai prasideda jau dabar. 2022 m. renginiai buvo tik idėjų lygmenyje, tad klausimas, kiek bent apytiksliai reikės savanorių, sukeldavo kolegų šypsenas. Nuo kažko reikėjo atsispirti, tad pradėjau tardyti buvusias Europos kultūros sostines. Iš nuotrupų išsivedžiau vidurkį, kuris davė kryptį. Tada prasidėjo savanorystės programos kūrimas.“

2020 m. kovo 5 d. oficialiai startavo savanorystės programa „Kultūristai“, siūlanti apsilankyti savanorio marškinėlius, ryškiai oranžinę striukę ir tapti svetingumo ekspertais, savanorių koordinatoriais, gerais draugais, tikrais komandos nariais ir tiesiog geradariams, prisidedančiais prie miesto pokyčio. Savanorius pavadino „kultūristais“, nes jie savo energija ir kultūriniais „raumenimis“ kėlė projektą ir miesto kultūrą į kitą lygmenį. Kovo 15 d. Lietuvoje prasidėjo karantinas.“

„Kauno 2022“ metodinis leidinys
„Savanorystės programos
metodologija“
(sud. Marija Pulokaitė, 2023)

„Prisijunk prie Kultūristų –
„Kaunas 2022“ savanorių“,
„kultūristų“ pasakojimai apie
savanorystės patirtis
(YouTube vaizdo įrašas, 2021)

„Kauno kultūros treniruotė“,
seminaras „Kauno 2022“ kultūristų
bendruomenei, 2020 m.

AGNĖ MEDĖKŠAITĖ/

„Prisijungus prie savanorystės programos komandos, mano pagrindinė užduotis buvo rūpintis sklandžia komunikacija ir bendruomenės palaikymu. Dar nenutuokiau, kiek tai apims „Excel“ lentelių, grafikų ir spalvotų sąrašų. Pradėjau dirbti per karantiną, taigi, pirmus kelis mėnesius tiek su kolegomis, tiek su savanoriais bendravau tik elektroniniu paštu, socialiniais tinklais ar telefonu. Sukūrėme savanorių duombazę ir administravimo sistemą, kad titulo metais, esant didžiuliam renginių skaičiui, savanoriams būtų paprasčiau atrasti ir registruotis į pozicijas, o mes aiškiai matytume, kas nori prisidėti, ir galėtume automatiškai sekti jų įsitraukimą. Po truputėlį susipažinau su savanoriais, komunikacija vis paprastėjo, o labiausiai įsitraukusius jau galėjau vadinti vardais. Neslėpsiu, rengiant savanoriavimo pasiūlymus, pačiai dažnai norėdavosi užsiregistruoti ir keisti darbą į savanorystę. Kultūristams tekdavo pačių įvairiausių užduočių – nuo filmavimo filme ar pasirodymo spektakliui miške iki bendravimo su užsienio menininkais ar asistavimo visą vasarą vykstančių koncertų užkulisiuose. Tačiau didžiausias iššūkis laukė per titulo metų atidarymą.“

VITALIJA LYSKA/

„Prie projekto „Kaunas 2022“ prisijungiau per pandemiją kaip savanorystės programos koordinatorė atsakinga už savanorių edukaciją ir motyvaciją. Galiu atvirai pasidalinti, kad pradžia nebuvo paprasta. Man svarbu, kad savanorystė būtų įgyvendinta tinkamai, o savanoriais pasirūpinta, tad įdėmiai stebėjau organizacijos požiūrį į savanorius ir jų atsakomybes. Kultūra man taip pat buvo nauja darbo sritis! Bet priėmiau iššūkį su mintimi, kad „na, tam juk aš ir ateinu, kad pasirūpinčiau savanorių gerbūviu.“ Ir, galiu pripažinti, esu sau dėkinga už šį sprendimą.“

Pirmas komandos formavimo susitikimas su savanoriais kėlė jaudulį: jie nepažinojo manęs, aš – jų, o atėjau su kvietimu kalbėtis, dalintis, spręsti iššūkius. Nerimavau, ar man pavyks prisiminti savanorių vardus, – juk jų tiek daug! Bet po kurio laiko pradėjau juokauti, kad pabudusi naktį ir išgirdusi vardą galėčiau tuoj pat pasakyti ir pavardę.“

Kultūros sektoriui grįžtant į normalias vėžes, įsibėgėjo ir savanorystės veiklos. Projekte „Kaunas 2022“ jos buvo labai įvairios: savanoriai padėjo garsiems ir pradedantiems menininkams įgyvendinti jų idėjas, įvairių dirbtuvių metu kvietė gyventojus įsitraukti į veiklas, atliko vaidmenis kino filme, pristatinėjo svečiams miestą, mezgė tarptautinius ryšius su kitais Europos kultūros sostinės miestais ir daug daugiau.“

Pandemija. Pasaulio pabaigos nuojauta

#bendruomenės_įtraukimas #karantinas
#kritinės_situacijos #pandemija

RYTIS ZEMKAUSKAS/

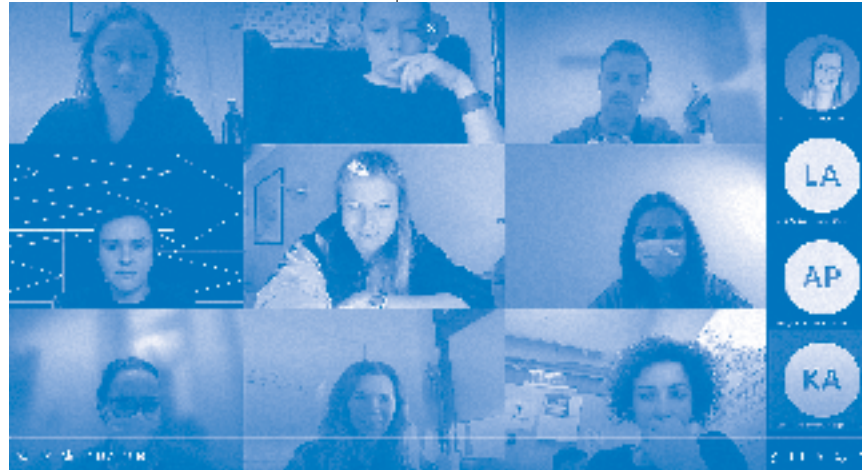
„Skelbiamas karantinas. Gyvenu su savo jaunesniąja dukra Šventojoje. Ateina diena, kai negalime net į Palangą nuvažiuoti, ant kelio – policijos postas. Kaunas nutolsta. Kultūros sostinė telpa mano kompiuteryje, kur vyksta nuotoliniai posėdžiai. Bijome, kad mums atims finansavimą, nes dabar kultūra niekam nerūpi. Dabar visi kalba apie mirčių skaičių. 😞“

Pamenu, su kokiais vargais Virginija iškovoja, kad savivaldybė ir toliau mokėtų mums algas. Pamenu, kaip dėkoju jai komandos vardu. O kiek kartų Virginijai taip ir liko nepadėkota už daugybę dalykų, kuriuos ši atkakli moteris tyliai darė dėl komandos ir už kitus komandos narius...“

IRUTĖ TUMAITĖ/

„Atsimenu, kai pradėjo sklisti kalbos, kad į Lietuvą iš kelionės grįžo pirmieji COVID-19 užsikrėtę žmonės. Su kiekviena diena viskas tik rimtėjo, rimtėjo. Pamažu pradėjo atšaukti įvairius renginius. Atėjo diena, likus lygiai savaitei iki Laimės dienos, kai įvedė oficialų karantiną. Buvo šokas ne tik dėl to, kad teko atšaukti Laimės dieną, bet ir dėl to, kad nesupratome, kokio rimtumo tai situacija, kas tas karantinas ir kiek jis truks. Buvo žiauriai gaila, nes įvaizdžio kampanija jau sukosi televizijoje ir lauko stenduose, programa buvo suplanuota, o teko visko atsisakyti. Buvo labai labai liūdna.“

Aišku, smagu, kad dalis partnerių savo veiklas perkėlė į virtualų formatą, bet liūdna, kad nepavyko sukurti dar vienos šventės mieste.“

„Kauno 2022“ komandos susirinkimas

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Kol netapo aiškesnis miesto biudžeto balansas, per karantiną mūsų kompiuteriai kaito nuo pildomų lentelių – turbūt keliolika kartų karpėme ir perskaičiavome metinį ir atskirų projektų biudžetą. Nežinojome, kaip viskas pasisuks, ar projektui apskritai lemta įvykti, ar savivaldybės krizės akivaizdoje „įpirks“ tęsti projektą. Aplinkybėms „šylant“, grįžtame į normalias vėžes. Pandemija patikrina viso sektoriaus galimybes mobilizuotis, gimsta puikių projektų, apie kuriuos žinia nuvilnija per visą Europą.“

AISTĖ PTAŠINSKAITĖ- PAUKŠTĖ/

„Bendruomenės ėmė siūlyti savo iniciatyvas: dalino Laimės dienai pasodintus ir ją atšaukus atlikusius augaliukus kitų mikrorajonų gyventojams, puošė langus šypsenomis, kūrė kūrybiškus vaizdo įrašus ir kt. Pamatę fotografės Gabijos Vainiūtės iniciatyvą fiksuoti žmones jų namų languose, pasikvietėme ją į Kauną, kad jamžintų ir kauniečius (kurie galėjo registruotis atvirame kvietime). Taip gimė paroda „Karantino langai“, vėliau įkvėpusi miestą kandidatą Farą pradėti projektą *Europe at Home* („Europa namuose“).“

„Kultūra į kiemus“, arba kaip „Kaunas 2022“ pergudravo pandemiją

*#bendruomenės_įtraukimas #karantinas
#kritinės_situacijos #naujos_tęstinės_iniciatyvos
#pandemija #rėmėjai #verslas_ir_kultūra*

GRETA KLIMAVIČIŪTĖ-MINKŠTIMIENĖ/

„Bendruomenių programa po truputį įgavo pagreitį, veiklos plėtėsi, agentų daugėjo, bendruomenių programos komanda augo ir šiame didžiausiame augime užklupo karantinas.“

Per karantiną su komanda susiskambindavome kiekvieną dieną, viename iš pokalbių gimė projektas „Kultūra į kiemus“, vėliau pakartotas ir 2022 m. Būta įvairių iššūkių.“

IRUTĖ TUMAITĖ/

„Atšaukus Laimės dieną, teko sutelkti energiją ir mintis į naujų projektų vystymą. Buvo daug kalbų, kad finansavimas gali būti sustabdytas, todėl galvojome, kaip reikės toliau tęsti veiklas. Pirmasis projektas, kaip alternatyva Laimės dienai, buvo „Kultūra į namus“ – įvairių žmonių, partnerių filmų ir knygų rekomendacijos, kuriomis buvo dalijamasi mūsų socialiniuose tinkluose. Tik tą ir galėjome daryti – neprarasti kontakto su sekėjais ir suteikti kultūringo turinio namuose priverstiems būti žmonėms.“

Panašiai buvo ir su vienu iš mūsų pagrindinių rėmėjų „Švyturiu“, kuriam buvome įsipareigoję už suteikiamą paramą teikti reklamos integracijos paslaugas. Galvojome, kokį projektą karantino kontekste galime pasiūlyti rėmėjui, kad jo prekės ženklas būtų ir toliau matomas. Skambutyje su Laurynu Rėčkumi gimė mintis pasiūlyti „Švyturiui“ tapti pagrindiniu muzikinių pasirodymų kiemuose partneriu. Taip gimė projektas „Kultūra į kiemus“. Sutarėme su „Švyturiu“, kad jie finansiškai prisidės prie atlikėjų honorarų. Tai buvo labai jautru ir svarbu, nes atlikėjai jau kurį laiką neturėjo galimybės pasirodyti įprastose scenose. Išsigryninus atlikėjų sąrašui, pradėjau jiems skambinti. Šie skambučiai buvo vieni nuoširdžiausių ir šilčiausių. Visi maloniai nustebdavo gavę kvietimą koncertuoti daugiabučio kieme, sakė darysiantys tai pirmą kartą ir kad tikrai negali atsisakyti tokio pasiūlymo. Jutau didelį kontrastą tarp to, kaip žmonės bendraudavo per karantiną ir prieš, kai atlikėjai gaudavo daug įvairiausių pasiūlymų ir būdavo didelė konkurencija ką nors pasikviesti.“

„Kultūros į kiemus“ koncertas, Šilainiai, 2020 m.

Erica Jennings ir Jurgis Didžiulis, „Kultūros į kiemus“ koncertas, 2020 m.

Akimirkos iš „Kultūros į kiemus“ renginių
(YouTube vaizdo įrašas, 2020)

AISTĖ PTAŠINSKAITĖ- PAUKŠTĖ/

„Buvo daug nežinomybės, dažnai laviravome ties karantino reikalavimų riba, bet jautėme, kad bendrystė ir palaikymas buvo kaip niekad prasmingi. Organizuodamos pirmuosius „Kultūros į kiemus“ pasirodymus jautėmės kaip „nusikaltėlės“, pavyzdžiui, automobiliu buvo galima važiuoti tik su šeimos nariais – važiovome su Simona daryti koncerto Neveronyse, abi su kaukėmis ir medicininėmis pirštinėmis, ir vis tiek spurdėjo širdis, kad sustabdys policija. Kiemuose vieni kitiems primindavome nesibūriuoti, o išlindusius kaimynus iškart „varėme“ namo. Informacija apie kiemuose vykstančius pasirodymus buvo dalijamasi tik su kiemą supančių daugiabučių gyventojais: prie durų buvo paliekamas individualus kvietimas su renginio informacija ir prašymu stebėti pasirodymą iš namų.

Į pirmųjų „Kultūros į kiemus“ pasirodymų organizavimą stengėmės įtraukti kuo mažiau žmonių, kad būtų išvengta nebūtinų kontaktų, tad viską darėme pačios: paruošdavome erdvę pasirodymui, nešiojome kvietimus, rūpinomės saugumu ir kad žmonės, neduokdie, nesusibūriuotų daugiau nei po du. Vis dėlto beveik kiekviename kieme sulaukdavome pagalbos iš vietos gyventojų: kažkas atnešdavo kibirą ir šepetį kilimui-scenai nuplauti, kiti patys išnešiodavo kvietimus, suorganizuodavo elektros pajungimą ir panašiai. Jautėme labai daug palaikymo kiekviename kieme, į kurį teko užsukti.“

Marius Pinigis, „Kultūros į kiemus“ renginys, 2020 m.

AKADEMIJOS GYVENTOJA INGA/

„Buvo karantinas, tad bet kokia pramoga buvo tikrai didelė laimė. Pamenu, buvo prašyta pasiruošti vėliavas. Kas veidus paišėsi, kas ant langų piešė vėliavas, kas didelę išskėlė, kas mažomis mojavo. Ir mes su dukra penktame aukšte pro langą mojavome. Mūsų kiemas ir buvo apdovanotas kaip geriausiai pasipuošęs. Apie kolektyvą „Girių dvasios“ iki tol nežinojau, bet prieš koncertą *pasigooglinau*, pasiklausiau, kas per muzika. Įdomi! Kiek teko kalbėti, kaimynams irgi patiko. Įvairaus amžiaus žmonėms patiko. Pakėlė nuotaiką. Reikia išmokti prisitaikyti ir „Kaunas 2022“ tai padarė – prisitaikė prie aplinkybių.“

AISTĖ PTAŠINSKAITĖ- PAUKŠTĖ/

„Karantino laikotarpis buvo pilnas iššūkių, tačiau davė be galo daug pamokų bei šimtamyliais žingsniais pastūmėjo bendruomenių programą. Tai tapo impulsu menininkams, atlikėjams išeiti į viešąsias erdves (daugiabučių kiemus, parkus), išbandyti naujus formatus. Noras vėl pasirodyti publikai tapo stipresnis už galbūt ne tokį tobulą techninį įgyvendinimą, dangą ar oro sąlygas, kaip scenoje. Kultūra iš miesto centro iškeliavo į mikrorajonus ir pasiekė žmones, kurie nebuvo ar neturėjo galimybių būti kultūros vartotojais. Vyko daug neformalių susitikimų tarp vietos gyventojų ir menininkų, o tai skatino keisti išankstines nuostatas tiek vieniems apie kitus, tiek apie kultūrą apskritai.“

Visi karantine, o čia – Kauno gimtadienis!

*#bendruomenės_įtraukimas #karantinas
#kritinės_situacijos
#kultūros_organizacijų_įtraukimas
#menininkų_įtraukimas #pandemija*

IRUTĖ TUMAITĖ/

„Į mus kreipėsi Kauno miesto savivaldybė, įkvėpta projekto „Kultūra į kiemus“, kad padėtume surengti panašaus formato karantininį Kauno gimtadienį, tai yra sugalvoti veiksmus ir įjungti vietas partnerius bei kultūros organizacijas į pasirodymų kūrimą Kauno mikrorajonų kiemuose.“

AISTĖ PTAŠINSKAITĖ- PAUKŠTĖ/

„Visą dieną įvairiose Kauno vietose – daugiausiai kiemuose – vyksta apie keturios dešimtys įvairių renginių: koncertai, spektakliai, šokių pasirodymai, parodos, kinas ir verslo inicijuota šventinė vakarienė miesto centre ir senamiestyje.“

Lietuvoje vis dar įvestas karantinas, nors apribojimai ir atlaisvinti. Šiuo laikotarpiu atrodo ypač svarbu išlaikyti „Kiemų šventės“, skirtos bendrystei bei kaimynystei, tęstinumą. Kita vertus, svarbiausia žmonių sveikata ir gyvybės. Daug diskutuojame, kaip tai pasiekti, kol galiausiai nusprendžiame kviesti Laisvės alėjos ir Vilniaus gatvės kavinių savininkus suformuoti ilgiausią stalą, o žmones užsisakyti gėrimus ar maistą iš meniu, taip sumažinant tiesioginių kontaktų skaičių ir dalijimąsi maistu. Pūkiai supratome, kad taip iš dalies buvo prarasta „Kiemų šventės“ idėja (apie tai nemažai diskutuota socialinėje erdvėje). Vis dėlto karantino transformuota „Kiemų šventė“ tapo impulsu tęsti bendradarbiavimą su kavinių savininkais ir

Kauno miesto simfoninio orkestro styginių kvartetas Kauno centro kieme, Kauno gimtadienis, 2020 m.

vėliau, į vieną šventę suburiant Kauno gyventojus, bendruomenes ir verslus, kad 2022 m. Laisvės alėja nusidriekęs bendras stalas būtų pats ilgiausias bei spalvingiausias.“

SIMONA SAVICKAITĖ/

„Iššūkis didžiulis, kadangi karantino sąlygomis nusprendėme suorganizuoti virš 40 koncertų kiemuose. Pamenu milžiniškas Kauno gimtadienio programos lenteles, kurios spausdintos netilpdavo namie ant stalo, tad išsiklodavau kaip kilimą. Po visko jaučiausi įveikusi didelį žygdarbį, projektas buvo labai sunkus vien dėl renginio derinimo su savivaldybe, darbo nuotoliniu būdu, leidimų, didelio mastelio, ore tvyrančios pandemijos baimės.“

IRUTĖ TUMAITĖ/

„Vis dar atsimenu savo emociją. Atrodė, lyg būtume iš kokio narvo paleisti. Visi trepsėjo per „Baltic Balkans“ pasirodymą Šilainių kieme, tarsi norėdami išsitrepsėti ir išsišokti už visus karantine praleistus mėnesius. Atrodė, kad COVID-19 galbūt jau negrįš. Po ilgo laiko mieste pagaliau vėl buvo *belekiek* žmonių, miestas buvo pilnas gyvybės. Norėjosi visus apkabinti, pasilabinti. *Geeeroo* vakarėlio mieste būta.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Tai buvo gražiausias Kauno gimtadienis nuo jo šventimo pradžios. Dėl karantino apribojimų Laisvės alėjoje pastatytus stalus, ant kurių įprastai dalindavomės vaisėmis su bendruomenėmis, paverėme mažomis sceninėmis pakylomis bendruomenėms ir mažiems kolektyvams pasirodyti. Per kelis karantino mėnesius gimusios bendruomeniškuo lauke, kiemuose ir miesto centre formos vėliau tapo tradicinėmis Kauno miesto praktikomis: 2022 m. „Kultūra į kiemus“ surengė virš 70 koncertų Kauno kiemuose, o Laisvės alėjoje ir 2021 m., ir 2022 m. stalų baltomis staltiesėmis eiles kirto bendruomeninių scenų salos. Nerealiai mūsų komandai užteko dviejų mėnesių prisitaikyti prie pandemijos apribojimų ir dirbant nuotoliu sukurti visoje Europoje sektinus renginių modelius. „Golvėjus 2020“ ir „Rijeka 2020“ komandos narius atleido iš darbo. „Kaunas 2022“ per pandemiją neatleido nei vieno iš tuo metu dirbusių 47 darbuotojų. Nei vieno. Administraciškai visi dirbome ilgesnes darbo valandas. Sugebėjome ne tik išsaugoti darbuotojus, bet ir įtikinti Kauno miestą „atšildyti“ dalį užšaldyto biudžeto, nes įgyvendinome visus numatytus renginius: Europos kultūros sostinės forumą – nuotoliu, Kauno dizaino įvykį – nuotoliu. Vėliau įvyko ir Istorijų festivalis, radęs formatą, kuris nedidintų pandemijos rizikų, – kalbėti apie atmintį per sienos piešinius, knygos ir plokštelės leidybą.“

„Kauno gimtadienio 2020 akimirkos“ („Kas vyksta Kaune“ vaizdo įrašas)

Auditorijų vystymas per karantiną

*#auditoriju_vystymas #įgūdžių_vystymas
#karantinas #kultūros_bendruomenė
#kultūros_organizacijų_įtraukimas #pandemija #prieinamumas*

AGATA ETMANOWICZ/

„2019 m. rudenį pirmąją įgūdžių vystymo programą baigėme aukšta nata ir turėdami ambicingų planų kitiems metams. Mūsų siekis buvo ne tik organizuoti dar vieną visapusišką programą, bet ir paraleliai dirbti su pirmosios programos alumnais, norinčiais toliau dalyvauti „mokyamųjų mokytojų“ formatu. Bet visi žinome, kas nutiko atėjus 2020 metams. Viskas sustojo.

Iki šiol gailiuosi, kad nebuvo labiau užsispyrę ir iškart nepradėjome programos vykdyti nuotoliu. Vis laukėme, kol galiausiai nusprendėme pakeisti pradinį planą ir įgyvendinti nuotolinę programą, kuri būtų orientuota į prieinamumą ir matomumą internete ir atvira visoms susidomėjusioms Lietuvos organizacijoms. Dar viena priežastis šiai programai atsirasti: kultūros pasiūla internete žiūrovams su negalia buvo dar mažiau prieinama nei įprastai.

Viena vertus, nuotolinė programa buvo puiki, nes suteikė galimybę mums patiems atsiverti ir perteikti įtraukaus darbo su auditorija poreikį tiek internetu, tiek realiame gyvenime. Kita vertus, tvyrant nežinomai pandemijos pradžioje buvo kaip niekad svarbu sukviesti žmones į įprastą programą, kad ir nuotoliu. Suteikti žmonėms galimybę susitikti, kalbėtis, ieškoti naujų priemonių, suprasti strategijos svarbą (ypač atsižvelgiant į tai, kas vyko).

Pristatę auditorijų vystymą ir prieinamumą jungiančią koncepciją „A²“ (*audience development* ir *accessibility*), perėjome prie įrankių, kaip padaryti internetu vykdomas veiklas prieinamas žiūrovams su negalia (pavyzdžiui, kaip rašyti alternatyvųjį tekstą ar paslėptuosius titrus, kaip įrašyti vertimą į gestų kalbą, garsinius apibūdinimus, perteikti informaciją paprastu ir lengvai skaitomu tekstu). Atskiri seminarų moduliai buvo skirti prieinamų interneto svetainių kūrimui, paieškos sistemų optimizavimui (SEO), nes integracija su „Google“ paieška yra tiesiogiai susijusi su prieinamumu.“

„Mokymai Lietuvos kultūros organizacijoms - auditorijų vystymas ir prieinamumas pandemijos metu“
(kvietimas dalyvauti mokymuose)

Tarpinis projekto vertinimas

#EKS_žiuri #Europos_Komisija
#kritinės_situacijos #stebėsena

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„2020 m. gegužę vyko tarpinio vertinimo susitikimas su Europos kultūros sostinių programos žiuri. Kas pusantrų metų nuo titulo suteikimo žiuri vertina, kaip miestui sekasi vykdyti suplanuotą programą. Žiuri įvertinimas lemia, ar titulo metams miestui skirti ES įsteigta 1,5 mln. eurų vertės prizą. Nuo kovo vidurio buvo praėję du karantino mėnesiai. Ilgai nesimatę susirinkome į biurą dalyvauti nuotoliniame susitikime. Per du karantino mėnesius neturėjome prabangos rengti vien tik pusantrų metų veiklos savianalizę. Dirbome dieną naktį, kad perplanuotume (su maždaug 30 partnerių) 2020 m. biudžetą, mažindami visas tarptautinių vizitų, rezidencijų, uždarų renginių išlaidas. Savivaldybėse dar nepatikliai žiūrėta į naujų formų renginių pasiūlymus, nes buvo daug nežinios ir baimės sukelti viruso plitimo židinius.

Girdėjome, kad „Golvėjus 2020“ ir „Rijeka 2020“, tik ką įstabiai pradėję EKS metus, sustabdė veiklą, jų komandos suspenduotos, žmonėms įteikti atleidimo lapeliai. Mane ėmė frustracija, net pyktis dėl tokio sprendimo būdo. Mes Kaune, kuriam iki titulo dar liko beveik dveji metai, per pirmuosius du mėnesius jau buvome perdarę metinį planą, parengę *online* veikimo būdus, užkūrę visiškai naują iki tol negirdėtą iniciatyvą „Kultūra į kiemus“.

Komisijai pristatome, kad jau perplanavome biudžetą, dalį lėšų finansuotojai sustabdė, bet tik laikinai (garsiname, kaip galime, savivaldybės atstovams dalyvaujant, kad dalies lėšų sustabdymas tik laikinas), kad sukūrėme naujus veikimo modelius per skaitmenines paslaugas ir nekontaktinius renginius viešosiose miesto erdvėse. Pristatome tarpinę ataskaitą su nerealiais dar iki pandemijos pasiektais rezultatais ir atnaujintais 2022 m. planais su integruotu krizių valdymo planu pandemijos atveju, aiškiname, kad nukelti sostinės metų neketiname, nors visos 2021 m. sostinės – Novi Sadas, Timišoara ir Elefsina – pasiprašė persvarstyti jų kalendorių ir perkelti titulo metus į 2022-uosius. Vienintelė laikina nesėkmė, kuria galime pasiskųsti, tai sustojusios derybos su potencialiais privačiais projekto rėmėjais. Bet ir čia aiškiname, kad mūsų programa nėra priklausoma nuo pritrauktų privačių lėšų. Galime ją įgyvendinti šimtu procentu ir be jų. Komisijos nariai negali patikėti mūsų optimizmu, perklausia tris kartus, kaip mus paveiks pandemija. Ką gi, ne pirmas kartas, kai iš šono atrodo kaip užprogramuoti fanatikai. 🤖“

Po ataskaitos pristatymo tarptautinei žiuri

Projekto „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ tarpinio vertinimo ataskaita (viršelio dizainas Darius Petreiko)

Antroji projekto „Kaunas 2022“
stebėsenos ataskaita Europos
Komisijai (anglų kalba)

Plataus masto komunikacijos pradžia

#komunikacija #rinkodara
#viešieji_ryšiai

„Kauno 2022“ ženklo integracija Istorijų festivalyje, 2019 m.

MINDAUGAS REINIKIS/

„Kauno 2022“ komandos nariu tapau 2020 m. liepą. Atsiliepiu į skelbimą, kurio nuorodą man atsiuntė apie dešimt pažįstamų žmonių su aiškiu raginimu. Man tuo metu visai nebuvo aišku, apie ką čia viskas. Turbūt, kaip ir daugelis, tapatinau „Kauną 2022“ su miesto savivaldybės komanda. Natūralu, nes plataus masto komunikacijos kampanija dar nebuvo pradėta, komandos jėgos buvo sutelktos į partnerius ir kultūros bendruomenę, kurie viską gerai žinojo.

Prisijungiau prie kas savaitinio kuratorių susitikimo, kuriame visi man trumpai papasakojo apie savo veiklą, paskui su kiekvienu sėdome pasikalbėti. Visi pokalbiai skambėjo panašiai: „man reikia reklamos per LRT nuo pirmadienio iki penktadienio nuo devynių ryto iki vakaro.“ Dauguma projektų tam tikra prasme vienodai svarbūs. Garsaus menininko paroda

geriausiai pasitarnauja reklamai, bet projektas, įtraukiantis Lapių, kažkurio Šilainių kiemo ar Linksmakalnio bendruomenę į aktyvią kūrybą, yra turbūt kur kas didesnis pokyčio ar poveikio tam kelių šimtų žmonių ratui prasme. Tačiau turėjome tapti šiek tiek „blogiečiais“, suprasti ir komandos nariams perteikti lemiamą dalyką – visi renginiai negali gauti vienodai dėmesio. Apsisprendėme, kad projektą turės nešti didieji renginiai, jiems teiksime pirmenybę. Ši idėja, aišku, sunkiai prigijo komandoje. Ir tai yra natūralu – kiekvienam jo projektas yra kaip kūdikis, jis jam svarbiausias.

Reklamuodavome aspektą, kurį lengviau „parduoti“, pavyzdžiui, „Fluxus festivalio“ kopimo į kalną tradiciją, tačiau istorijas apie tai, kaip festivalio metu lipdoma bendruomenė, naudodavome viešiesiems ryšiams. Tai padėjo kurti platesnį projekto pasakojimą. Ne agresyvios kampanijos, bet ilgalaikis nuoseklus priminimas, pavyzdžiui, apie „Atminties biuro“ programos veiksmus, sukūrė tokį efektą, kad, net ir be intensyvios reklamos, 2022 m. vykusioje šios programos parodoje „Iš tamsos“ paskutinėmis dienomis tiesiog nebetilpo lankytojai. Tai buvo ilgo kalbėjimo atminties temomis rezultatas.

Komandai vis primindavome, kad viešinimo priemonės turi būti adekvačios. Pavyzdžiui, „Fluxus festivalis“ yra skirtas plačiajai auditorijai ir, norint į ją pritraukti nedidelę kauniečių dalį – apie 5000 lankytojų, reikia plačios kampanijos. Palyginimui: Dizaino tinklų forumo „Žalgirio“ arenos amfiteatre sėdėję 250 klausytojų sudarė turbūt visą šio renginio auditoriją, kurią pasiekėme tiesioginės komunikacijos priemonėmis. Apie šį forumą plačiai visuomenei užteko žinoti tiek, kad įvyko svarbus dalykas, į kurį suvažiavo daug įdomių žmonių.

Mūsų komunikacijos kampanijos pasitelkdavo ne tik mūsų kuriamą turinį, bet ir nepriklausomas iniciatyvas. Pavyzdžiui, Petro Gaidamavičiaus ir Karolio Banio kuriamas muziejus ar kitos modernizmo iniciatyvos labai padėjo komunikuoti programos „Modernizmas ateičiai“ naratyvą.“

Žvėris Kauno pilyje

#kultūros_organizacijų_įtraukimas #menininkų_įtraukimas
#Mitinis_Kauno_Žvėris

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„2020 m. liepos 25 d. po Kauno pilies vakariniu bokštu pasigirsta Kauno Žvėries knarkimas.

Galima prieiti prie angos jo paklausti. Yra ženklai, ten parašyta:

„Čia miega Kauno Žvėris.

Prieik prie angos ir išgirsi jį knarkiant.

Jei nesigirdi, bus kažkur nulindęs – ateik vėliau.

Netriukšmauk tik...“

Žvėries knarkimo garsą sukuria Paulius Kilbauskas.“

PAULIUS KILBAUSKAS/

„Jokių kviestinių aktorių ar garso efektų. Pasėdėjau studijoje kelias valandas ir prikarkiau. Esu iš linksmesnių, tad į tokius personažus lengviausia pačiam įeiti – taip paprasčiau nei ką nors kviestis, aiškinti...“*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Naudos ir kaštų analizės požiūriu ši instaliacija man regisi absoliučiai efektyviausias „Kauno 2022“ projektas. Sugalvoti ją buvo vienas juokas. Na tiesiog padarykime taip, kad prie apgriuvusio ir mažai naudojamo bokšto angos priėję vaikai ir suaugusieji išgirstų knarkimą! Viskas. Sukurti knarkimo garsą – irgi juokas. Knarkimas kainavo tik... apie 100 eurų! O per artimiausius trejus metus toje vietoje pabuvojo ir apie Kauno Žvėrį sužinojo tūkstančiai.

Kaip pati instaliacija ten, bokšto gilumoje, įrengta? Nesakysiu. Pasakysiu tik, kad ten tikrai yra gerojo Kauno Žvėriuko guolis.“

*

Plačiau: Gunars Bakšjevs. „Kas ten knarkia po Kauno pilimi?“. *Kaunas pilnas kultūros*, nr. 9 (61), 2020 m. rugsėjis, p. 40–43.

JONAS VAIČENONIS/

„Džiaugiuosi, kad būtent Kauno miesto muziejuje Kauno pilies požemiuose apsigyveno Kauno Žvėris. Jo ramaus miego ir poilsio bei girdimo knarkimo pasiklausyti kasmet ateina tūkstančiai žmonių, sugrįžta ir ne vieną sykį. Pasitaiko ir linksmų nutikimų. Štai vieną muziejaus nedarbo dieną suveikus signalizacijai ir apsaugos darbuotojams atvykus patikrinti, ar viskas tvarkoje, staiga vienas pareigūnas sako: „Ei, klausyk, ten kažkoks žmogus yra, knarkia, kaip jis ten pateko!“ Teko nuraminti kiek sunerimusį pareigūną ir paaiškinti, kad ten gyvena Kauno Žvėris ir miegodamas knarkia... Apsaugos darbuotojas tikriausiai seniai nebuvo lankęsis Kauno pilyje...“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Tiesa, paskui instaliacija šiek tiek pabrango. Mat senamiesčio *pacanai* kažkaip vis sugebėdavo įlįsti į vidų pro bokšte įrengtas grotas ir „pavogti knarkimą“. Kur jie tą knarkimą dėdavo – neįsivaizduoju, juolab jau sakiau, kiek jis kainuoja... Tačiau tol lindo kaip kiaunės, kol teko kartu su miesto muziejumi padaryti papildomas grotas. Lygiai taip pat ženklus, nurodančius į angą, per tuos metus vis tekdavo atnaujinti, mat arba uraganiniai vėjai juos nulupdavo, arba uraganiniai kauniečiai. Žodžiu, viskas dar šiek tiek kainavo, tačiau tai vis tiek menka suma už populiarų turistinę atrakciją.“

Prie garsinės Žvėries instaliacijos Kauno pilies bokšte

INDRĖ ALEKSANDRA-VICIUTĖ/

„Kartą Rytis pats lipo žemyn į bokšto gilumas, ieškojo tinkamiausio kampo, kur apgyvendinti Žvėrį. Tarp akmenų, šiukšlių ir istoriškai daug mačiusių sienų buvo rasta nedidelė pakyla, kuri lyg ir laukė kažko tokio.

Labai įdomus jausmas buvo pirkti 30 metrų ilgio elektros laidus ar užsakyti bokštelio ant ratų paslaugas, o kur dar visi paveldo reikalai, leidimai, kuriuose nelengva biurokatiškai aprašyti, kas čia tiksliai vyks...“

Kartu su instaliacija vyko ir pirmieji renginiai – pristatymas, skaitymai, o už jų ir įvairiausia komunikacija. Nelabai kauniečiai su šeimomis rinkosi į skaitymus, gal dėl to, kad buvo pats vasariškos kaitros įkarštis, bet bent jau skaitantiems pasakas buvo smagu, o skaityti teko ir jaunimui, ir kultūrininkams, ir muziejaus darbuotojams, ir praeiviams.“

„Paskutinis koncertas“ (rež. Agnė Dilytė), Istorijų festivalis,
Kauno kultūros centras, 2019 m.

Palaiminimas miestui ir miestiečiams, Istorijų festivalis,
Ramybės parkas, 2019 m.

„Future Cello“ koncertas, „Kultūra į kiemus“, Raudondvaris, 2020 m.

Poveikio vertinimas

#poveikio_vertinimas #projekto_valdymas #stebėseną

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Visos Europos kultūros sostinės jau paraiškoje deklaruoja aiškius projekto siekius, siekiamus poveikio rodiklius (*key performance indicators*, KPI), o vėliau atlieka projekto poveikio numatytoms sferoms ir tikslų įgyvendinimo sėkmės vertinimą, kurio metodiką ir grafiką taip pat aprašo paraiškos formoje.

Pokyčiai, kurių siekėme įgyvendindami projektą „Kaunas 2022“, buvo daugiausiai susiję su pastangomis praturtinti gyventojų savimonę, kolektyvinę atmintį ir naratyvą, skatinti atvirumą ir dalyvavimą visuomenės gyvenime, įgalinti ir suaktyvinti jaunimą ir bendruomenes, kelti kultūros sektoriaus kompetencijas. Be to, kaip ir kiekvienam EKS organizatoriui, mums buvo įdomūs skaičiai, kurie galėtų pagrįsti ekonominį ir socialinį viešųjų investicijų į projektą atsiperkamumą per turizmo, miesto įvaizdžio, žinomumo ar nekilnojamo turto vertės prizmę. Taigi, kad gautume išvadas, kaip mums sekėsi įgyvendinti viziją, turėjome pasirinkti partnerį, kuris atliktų platų ir daugialypį vertinimo tyrimą. 2020 m. ėmėmės ir to.

Dar prieš gaudami titulą įvykdėme plačią Kauno gyventojų apklausą, siekdami patikrinti miesto kultūrinę „temperatūrą“, kad turėtume duomenis lyginamajai analizei. Klausėme žmonių apie jų dalyvavimo renginiuose, kaimynystės ir dalyvavimo visuomeninėje veikloje įpročius, prašėme įvertinti įvairias miesto kultūrinės paslaugas. Visą projekto laikotarpį, atsiliepdami į projekto finansuotojų reikalavimus, nuolat rinkome kiekybinius veiklos duomenis, nuguldavusius ne tik viešai skelbiamose ataskaitose, bet ir Kauno menininkų namų specialiai projektui „Kaunas 2022“ sukurtoje kultūros lauko stebėsenos platformoje.“

TADAS ŠARŪNAS/

„Į elektroninio pašto dėžutę įkrenta kvietimas dalyvauti viešajame projekto „Kaunas 2022“ kultūrinio, socialinio ir ekonominio poveikio vertinimo paslaugų pirkime. Jį persiunčia kolegė, su kuria kartu dirbome ko gero stipriausiam Lietuvoje politikos analizės biure, su prierašu: „Šitas tau!“ Kaip pridera pagal konsultantų etiketą, užklausu: „O tu nebandysi? Gal kooperuojamės?“ Atsako: „Tu ką – aš ne savizudė.“ Skaitau sąlygas ir suprantu, ką ji turi omenyje. Objektas labai sudėtingas, esu jo ragavęs ir patyręs savo kailiu. Visas dėmesys duomenų rinkimui, kuris suris keturis penktadalius biudžeto. Specializuojusi duomenų analizėje, tad žinau, kad tik iš jos galima sužinoti kažką tikrai svarbaus ir neakivaizdaus. Dėl projekto tikrai teks pakovoti su mažiausia kaina „grojančiais“ duomenų rinkimo biurais. Užtrenkdamas nešiojamą kompiuterį, aiškiai sau pasakau: „Ačiū ne, gal kitą kartą.“

Bet visą naktį negaliu užmigti, nes aišku, kad kito karto nebus. Kada bus kita proga patyrinėti kultūros sostinę? Čia ir galimybė padirbėti su nusistovėjusiomis kultūrinių elgsenų tyrinėjimo ydomis. LKT vykdomas tyrimas svarbus, bet jo interesas labai biurokratizuotas – klausimyne domimasi institucijų rezultatais, o ne žmonių gyvenimais. Tai galimybė dar kartą pergaltoti, ką galima ir ko negalima pasiekti kultūrinėmis intervencijomis. Pabandyti apčiuopti ir įvertinti, tai, kas neįkainojama. Mintyse pereinu per visus konkuravimo su galimais oponentais scenarijus. Nei vienas iš jų nežada nieko gero. Ir tikrai žinau, kad nei vienas iš jų nestumtels į priekį mūsų žinių apie kultūros elgsenų stebėseną, analizę, juo labiau poveikį. Tokių galimybių kultūros sektoriui pasitaiko mažai. Ryte atsikeliu visiškai aiškiai suprasdamas, kad tiesiog negaliu nedalyvauti. Gimtasis miestas vėl šaukia. Ar vertinimo tyrimas turi bent mažiausią sėkmės šansą, ar jis pasmerktas visiškai gėdai, paprastai paaiškėja jau per pirmą susitikimą su užsakovu. Susitikime su „Kauno 2022“ komanda labai atvirai išdėsciau, kas neramina.

Pasidalinau nuojautomis, kurios visos be išimties pasiteisino. Techninė užduotis atrodė pernelyg techniška, o keliamas klausimas – pernelyg filosofinis. Tokiais atvejais yra gal šimtas būdų, kaip ją įgyvendinti, nuo paprasto ir konsultantams gana būdingo pasipinigavimo „pagal teisinę sutarties raidę“ iki bandymo išmatuoti viską, galų gale nesužinant nieko. Turėjau ieškoti aukso vidurio, kuriame nenukentėtų mano profesinė reputacija. Visas rizikas prisiėmiau su entuziazmu. Nuojauta sakė, kad čia galima profesiskai nuveikti kažką, ko dar niekam nėra pavykę. Jei ne turinio, tai bent formos prasme. Patrauklios formos ėmėme ieškoti nuo pat pirmųjų dienų.

Paieškų vertė imtis ir iki šiol patirtos nesėkmės. Pirmieji bandymai pamatuoti Kauno kultūros sektoriaus situaciją, gyventojų elgsenas ir nuostatas buvo įdomūs ir leido biurui susivokti, planuoti veiklas. Bet surinkti duomenys neteikė statistiškai patikimo pagrindo tolesniam matavimui. Tad kai kuriuos dalykus teko perdaryti, pergaltoti visą metodologiją. Ankstesnės idėjos nerti į duomenimis grįstas kauniečių laimės paieškas pasirodė pernelyg ambicingos. Buvo aišku, kad miesto dydžio šalyje nėra žinių, kaip realizuoti šias idėjas. O ir tyrimo biudžetas nebūtų atlaikęs bandymo jas įgyvendinti. Be to, patys idėjų autoriai nepanoro pasivaržyti dėl jų įgyvendinimo. Tad susitelkėme į tai, kas protinga ir įgyvendinama. Norėjosi padaryti bent kelis kartus geresnį tyrimą nei daromi Klaipėdoje. Sociologas Liutauras Kraniauskas mielai padėjo savo idėjomis. Per pasiruošimo metus dar niekas nebuvo aplenkęs jo atliktų tyrimų šioje srityje. Nieko – dar turime laiko.“

„Kaunas 2022“. Tyrimo išvada – projekto poveikio tyrimo ataskaita (vad. Tadas Šarūnas, 2023)

Didžioji Kauno mito trilogija. Baimės ir nerimai

*#didieji_renginiai #Europos_kultūros_sostinės_atidarymas
#komandos_santykiai #režisūra*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Pandemija sau, o Kaune tuo tarpu vyksta intensyvus gatvių remontas. Tvarko miesto centrą ir sužinome, kad tuojau išlups viso Senamiesčio grindinį ir ten viską darys naujai. O tai spės sutvarkyti senamiestį iki 2022 m., kai planuojame turėti dešimtis tūkstančių turistų ir oficialių užsienio delegacijų vizitų? Ne, sako. Nespės. Dzin ta jūsų sostinė, neklausinėkit čia daug. O ir šiaip – pandemija aplink, kokie turistai? Nemuno saloje prie „Žalgirio“ arenos tuoj irgi prasidės statybos. Tai bet mes ten planuojame atidarymą! Tai ir planuokite, jei norite...

Kaip jau sakiau, planuojame titulo metų didžiųjų renginių Trilogiją. Pirmasis – 2022 metų sausio 22 dieną 20 valandą 22 minutės vyksiantis šou „Žalgirio“ arenos viduje. Jį kuriame su Vasilijumi, jau turime šio tokias vizualizacijas. Antrasis turėtų vykti gegužės 22 dieną Kauno Santakoje ant vandens. Trečiasis – dar neaišku kur, bet maž- daug lapkričio 22 dieną, idant paskui liktų mėnuo ramybės iki Kalėdų.

Viskas kartu vadinasi „Didžioji Kauno mito trilogija“. Pirmasis veiksmas „Sukilimas – Kauno Žvėris nubunda“, antrasis – „Santaka – Kauno Žvėris pasirodo“, trečiasis – „Sutartis – Kauno Žvėris lieka saugoti miesto“. Kauno Žvėris yra miesto energijos, veržlumo simbolis. Tai mes esame tasai žvėris, mes esame toji energija. Miestas kaip gyvūnas, kaip gyvas organizmas.

Pirmiausia iškyla grėsmė atidarymo renginiui. Pandemijos sąlygomis joks renginys neįmanomas viduje. Žmonės jau ir savo šešėlio bijo, koks ten „Žalgirio“ vidus. Sakau Vasilijui, kad reikia kelti renginį į lauką. Ana su Tadu, didžiųjų renginių technikos vadovu, irgi tos pačios nuomonės. Tadui apskritai nepatinka Vasilijaus pasiūlyta koncepcija. Nepatinka jo pristatyta vizualizacija ir vizija. Tadas apie viską turi labai kategorišką nuomonę. Aš – irgi. Pakenčiame vienas kitą, bet be simpatijos. Sakau Vasilijui, kad komandoje turime iš naujo viską apgalvoti. Aš Šventojoje, Vasilijus Londone, Ana su Virginija Kaune, Tadas Vilniuje. Ryšiai silpsta, juolab, kad su Vasilijumi nesame dar pasirašę sutarties.

Akivaizdu, kad atidarymas greičiausiai vyks lauke prie „Žalgirio“ arenos. Ir turime tautyti. Virginija kažkada minėjo vieną sumą, dabar jau ji apie tą sumą nekalba. Vasilijaus idėjos gana brangios, o dėl pandemijos visiškai neaišku, kokį biudžetą turėsime. Aš nelabai žinau, ką daryti, nes situacija keičiasi gana greitai. Jaučiu, kad žinau ne viską.

Galiausiai Ana man praneša, kad pasamdė kitą režisierių. Jis turi daug patirties. Kas jis? Toks britas Chrisas Baldwinas. Jis režisavo kultūros sostinės atidarymą Vroclave ir jį rekomenduoja. Sako, labai gerai moka dirbti su bendruomenėmis. Su juo pasikalbėjo Tadas ir Tadui jis patiko. Ką galiu pasakyti? Rašau Vasilijui, kad atleisk, nebedirbsime su tavimi. Jaučiuosi taip, kad pusės metų darbas (ir mano, ir Vasilijaus, ir jo kolegų) nuėjo veltui.

Susipažįstame su Chrisu per nuotolinį pokalbį. Pasidėjęs kompiuterį ant kelių, sėdžiu išsidrėbęs savo dideliame baltame krėsele. Chrisas mandagus, bet matau, kad jam nepatinka atsainus mano sėdėjimas, nors maloniai ir kantriai aiškinu mūsų viziją, kurią jam teks įgyvendinti. Miniu pagrindinius elementus, kalbu apie mitą, Kauno Žvėrį,

sakau, kad atsiųsiu visą medžiagą, medžiagos yra labai daug, paruoštos schemos, lentelės... Chrisas sako, gal per daug nesiųsk, duok man dar pagalvoti, pasiūlyti. Į mitą ir Kauno Žvėrį jis iš viso nereaguoja. OK, galvoju. Žiūrėsime. Bet vis tiek viską nusiunčiu.

Apskritai čia turiu pasakyti štai ką: mano arogantiška laikysena ne kartą erzino ir kolegas. Tai toks trūkumas, kurį bandau savyje vis apvaldyti, tačiau jis išlenda nejučiomis. Iš kur? Nežinau. Tai kažkokia infantili, vaikiška mano dalis. Ja nesididžiuoju ir, matyt, kolegų turėčiau dėl to kelis kartus atsiprašyti. Kita vertus, yra situacijų, kur įjungiu savo arogancią sąmoningai, nes kūryboje ne mandagūs santykiai yra svarbiausia. Jei būsite visada tik mandagus, švelnus ir pūkuotas, kūrybos rezultatas gali būti apgailėtinas šlamštas.“

„MoFu 360/365“. Alternatyvus modernizmo pasakojimas

*#Modernizmas_ateičiai #Kūrybiška_Europa
#taptautinės_partnerystės #parodos
#centrinis_paštas #bendruomenės_įtraukimas
#auditorijų_vystymas #architektūra
#tarpdiscipliniškumas*

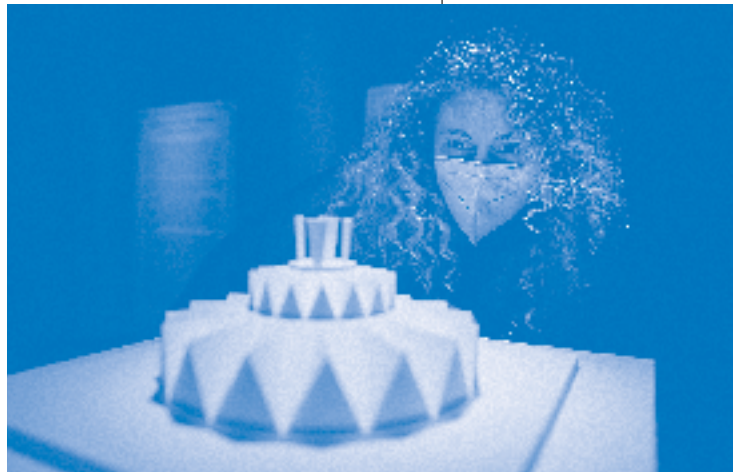
VILTĖ MIGONYTĖ-
PETRULIENĖ/

„2020 m. pradžioje, prieš pat išsprogstant pandemijai, sužinojome, kad laimėjome „Kūrybiškos Europos“ finansavimą mūsų rengtam projektui „Modernism for the Future 360/365“, tapusiam vienu iš programos „Modernizmas ateičiai“ ir visos „Kauno 2022“ programos akcentų. Pasakojant apie modernizmą kaip XX a. reiškinių, dažniausiai yra minimi Vokietijos, Čekijos ir kitų miestų pavyzdžiai, kur reiškėsi gryniosios šio periodo architektūros idėjos. Tačiau globaliame fenomene dalyvavo ir mažosios šalys, kaip Lietuva, kuriose modernizmas skleidėsi labai savitai, dažnai persipindamas su tautiškumo idėjomis. Taigi, projekte, sujungę Kauno, Kortreiko, Brno ir Lvivo miestus, siekėme papildyti modernizmo pasakojimą.

Svarbus projekto aspektas buvo tarpdiscipliniškumas. Atviro konkurso metu visi projekto partneriai kvietė įvairiausių sričių vietos kūrėjus teikti meninių idėjų siūlymus, susietus su konkrečiais modernistiniais pastatais, ir suteikti vietos modernizmo pasakojimui patrauklią, dinamišką, kūrybišką vizualinę formą. Taip gimė dešimtys šiuolaikinio šokio, architektūros, dizaino, vizualaus meno, garso ir kitokių kūrinių, reflektuojančių neretai nepatogias Europos modernizmo istorijas, kurie vėliau buvo pristatyti pačiuose objektuose. Projekto menininkai kūrė tiek savo, tiek partnerių šalyse. Šis mainų aspektas tapo iššūkiu, nes, kai tik atsirinkome kūrėjus, nuvilnijo pirmoji kovido banga. Kiekvieną iš 18 projektų reikėjo apmąstyti atskirai.

„MoFu 360/365“ parodos fragmentas (kuratorė Viltė Migonytė-Petrulienė), Kauno centrinis paštas, 2022 m.

„MoFu 360/365“ parodos fragmentas (kuratorė Viltė Migonytė-Petrulienė), Kauno centrinis paštas, 2022 m.

Daug dėmesio projekte skyrėme bendruomenių įtraukimui. Tam turėjome auditorijų vystymo ekspertės Agatos Etmanowicz seminarus ir konsultacijas. Ji organizavo susitikimus su kiekvienu projekto menininku, kartu analizavo meninio projekto etapus ir padėjo pasiekti įdomių rezultatų – daugelis kūrėjų permastė savo projektų idėją, surengė dešimtis susitikimų su vietos gyventojais, vaikais, senjorais, partnerių organizacijomis, rinko įvairius artefaktus, kuriuos vėliau kūrybiškai „apžaidė“ savo projektuose. Projektų įtraukimas suteikė didelės ir net labai apčiuopiamos vertės. Pavyzdžiui, Kortreiko deleguotas menininkas Erichas Weissas Brno

mieste dirbo su apleistu buv. komunistų partijos Brno vykdomojo komiteto administraciniu pastatu, vadinamu „Baltuoju namu“. Diskutuodamas su vietos kultūros bendruomene menininkas suprato, kad šiam objektui būtų galima sugalvoti ar išvystyti naują kultūrinę funkciją. Savo rezidencijos metu jis įgyvendino daug diskusijų ir dirbtuvių su vietos kultūros operatoriais, prisidėjusių prie to, kad po kelių mėnesių pastatas buvo visam laikui įveikintas kaip nauja kultūrinė vieta.“

Projekto „MoFu 360/365“
svejetainė

Pertrauktas gyvenimas. Istorijų festivalis II

*#Atminties_biuras #karantinas
#pandemija #problemų_sprendimas*

„Sniego karalienė. Muzikinė pasaka vaikams ir ne vaikams“ (atlikėjas Paulius Tamolė), „Kauno 2022“ biuras, Istorijų festivalis, 2020 m.

DAIVA PRICE/

„2020 m. mus, kaip ir visą pasaulį, suparalyžiavo šokas. Susidūrėme su netikėtai užklupusiais globaliais iššūkiais, patyrėme tai, apie ką buvome skaitę nebent istorijos vadovėliuose, – kone visą žmoniją apėmusią didžiulę nežinią, baimę dėl ateities, netikrumą.

Pandemijos pradžią prisimenu kaip vieną emociškai sunkiausių gyvenimo etapų – vos grįžus iš Izraelio, šešias savaites neapleido temperatūra, už lango kaukė greitųjų sirenos, pasaulio žiniasklaida skaičiavo tūkstančius mirusiųjų, Italija skelbė gedulą, bankrutavo verslai, stojo gyvenimai...

Tokiame kontekste gimė antrojo Istorijų festivalio tema – „Pertrauktas gyvenimas“. Jame kvietėme pasvarstyti, kas nutinka, kai mūsų gyvenimus staiga pertraukia netikėtos negandos – karai, okupacijos, pandemijos.

Pandemija į mūsų programą atnešė didelių pokyčių. Gyvenimas turėjo tęstis... kad ir su kaukėmis, dezinfekciniais skysčiais, griežtomis registracijomis ir kitomis taisyklėmis. Turėjo būti permąstyti renginių formatai. Taip gimė keletas gatvės meno projektų ir juos lydėjusių garso meno kūrinų. Pandemija paskatino į Kauno ir Kauno rajono miestelių gatves sienos piešinių pavidalu sugrąžinti veidus ir vardus tų, kurių gyvenimai šiame mieste buvo nutraukti. Taip sugrįžo Rosian Bagriansky su mama Gerta, garsioji Izraelio ir Lietuvos poetė Lėja Goldberg, žymusis mokytojas, išradėjas ir Kauno geto fotografas George'as Kadishas (Hiršas Kadušinas), Kauno geto policininkas, vaikų gelbėtojas Jehuda Zupovičius ir jų draugai. Norėjome priminti tuos, iš kurių paveldėjome šį miestą. Norėjome sukurti materialų įrodymą, kad jie čia buvo, kūrė, gyveno... Įdomu, kad tuometinio Izraelio ambasadoriaus Yossi Levy dėka Lėjos Goldberg kūrinio nuotraukos ir vaizdo įrašai žaibiškai išplito po viso pasaulio žydų žiniasklaidą. Tai buvo didelė projekto sėkmė ir patvirtinimas, kad tai, ką darome, yra svarbu ir prasminga.“

Lino Kaziulionio gatvės meno piešinys, skirtas poetei Lėjai Goldberg

JUSTINA PETRULIONYTĖ-SABONIENĖ/

„Pandeminį 2020 m. festivalį organizavome sudėtingomis aplinkybėmis. Labai ilgai nežinojome, ar jis apskritai įvyks, bet turėjome turėti scenarijų, atitinkantį to meto saugumo reikalavimus. Kadangi mums visuomet buvo labai svarbu pasakoti istorijas, norėjome šią tradiciją tęsti. O geroms istorijoms ir gerai joms papasakoti taip reikia tiesioginio kontakto! Netikėtai, kalbėdamiesi su vienu iš festivalio menininkų, aktoriumi Pauliumi Tamole, sugalvojome, kaip jo ir kolegų muzikinį pasakojimą „Sniego karalienė“ pritaikyti pandemijos pasauliui. Įkurdinome aktorius „Kauno 2022“ biure kitapus vitrinės stiklo, į Laisvės alėją išnešėme garso aparatūrą ir palei langus pristatėme kėdžių. Kaip smagiai tądien Laisvės alėjoje aidėjo Pauliaus juokas! Dauguma praeivių net nesuprato, iš kur jis sklinda. Pasirodymą tiesiogiai filmavome ir transliavome. Taip renginį įvilcome į keletą sluoksnių – jį stebėjo ir žmonės namuose, ir gatvėje susirinkę smalsuliai. Mano galva, pastariesiems tai buvo dar gilesnė metafora: matome, girdime, bet negalime paliesti, priartėti – mus skiria stiklas... O kaip aktoriams buvo sudėtinga vienu metu vaidinti dviem skirtingoms auditorijoms, galia tik įsivaizduoti.

Kai panašų renginį organizavome 2021 m. (Dominyko Vaitiekūno muzikinį pasakojimą „Slabodkės vyšnelė“ ir Eimučio Kvoščiausko pasakojimą „Karantinas“), jau galėjome žiūrovus pakviesti į salę, tačiau vis dar dėvėjome kaukes. Tąkart žiūrovų buvo tiek daug, kad laikiau duris užrėmusi – nebetilpome... Buvome taip vieni kitų išsilgę.“

„Istorijų festivalio“ akimirkos
(YouTube vaizdo įrašas, 2020)

O tuo tarpu administracijoje

#administravimas #personalas
#projekto_valdymas

ŽIVILĖ STANKEVIČIENĖ/

„Prie komandos prisijungiau 2020 m. lapkritį, kai jau buvo paskelbtas antras karantinas. Ne pats geriausias metas įsitraukti į administracinių darbų kūrimą, kai reikia susipažinti su komanda, perprasti kiekvieno administracijos darbuotojo atliekamų užduočių pobūdį, darbų krūvį, o kur dar „dėmesio laukiančios“ tvarkos, įsakymai, finansavimo sutartys, rašytinės ir nerašytinės taisyklės bei komandoje susiformavusios tradicijos.

😊 Pirmą dieną sutikau Rytį, pasisveikinome, o jis su valiūkiška šypsena veide pasakė: geri čia žmonės, bet labai chaotiški. Labai chaotiški. 😊 Tikriausiai geriau ir nepasakytum.

Jau pirmą dieną įpuoliau į darbų kūrimą: buvo paskutinė diena sušaukti visuotiniam dalininkų susirinkimui, pasirodo, keičiasi ir įstaigos tarybos nariai, kolega iš partnerysčių programos varsto duris, norėdamas pasiaiškinti atvirų kvietimų sutarčių projektus ir tvarką, administracijos kolegės skubiai nori pasikonsultuoti dėl skubių viešųjų pirkimų inicijavimo, o kur dar galutinių sprendimų laukiančios sutartys – *never ending story*...

😊 Pirmas antradieninis komandos susitikimas (nuotoliu), Virginija mane pristato ir suteikia žodį. Prisistatau labai formaliai, lyg dalininkų susirinkime. Komanda pasirodė gan uždara, lyg gyventų savame burbule... Pirmas įspūdis dviprasmiškas. Supratau, kad lengva nebus.

„Kauno 2022“ biuras

Mane pasitiko negausi administracijos komanda: finansų vadovė Miglė, kuri, kiek spėdavu, kuruodavo ir personalo klausimus; biuro administratorė Miglė, kuri buvo atsakinga už biuro jaukumą, priimdavo lankytojus, aprūpindavo darbuotojus būtinomis priemonėmis; administratorė Kristina – patikėtinė visais svarbiausiais klausimais; vadybininkas Irmantas, kuris ne tik turėjo prižiūrėti įstaigos ūkį – du nemenkus pastatus, bet ir gelbėti renginiuose (montuoti, klijuoti, ardyti, atvežti ar parvežti); Rūta – švarą ir tvarką prižiūrinti kolegė. Taip pat Povilas ir Lina, kurie kartu buvo atsakingi už projekto veiklų stebėseną. Šalia stebėsenos, Lina dirbo ir su įstaigos įgyvendinamais ES projektais. Ir, be abejo, viešųjų pirkimų skyrius – vadovas Kęstutis ir kolegės Egidija bei Ignas. Kartu su direktore – dvylikos žmonių

komanda, kuri turėjo pasiruošti ir administraciškai suvaldyti artėjančią kultūrinę „olimpiadą“.

Taip buvo 2020 m. pabaigoje. 2022 m. didžiausias vienu metu dirbusių darbuotojų skaičius buvo 93, o bendras 2022 m. dirbusių darbuotojų skaičius buvo pasiekęs 108 darbuotojus. Iš jų 20 darbuotojų dirbo administracijoje (skaičiuojant nuo valytojų iki direktorės). Administracijos komanda šiek tiek išsiplėtė, tačiau dažnai vis tiek atrodė, kad mūsų per mažai.“

„LOKALI: Made in Akademija“.

Duris atveria Akademijos bendruomenės parduotuvė

#bendruomenės_įtraukimas #Kauno_rajonas
#naujos_tęstinės_iniciatyvos
#regioninis_aspektas #palikimas
#socialinis_verslas
#Šiuolaikinės_seniūnijos #verslas_ir_kultūra

Akademijos bendruomenės parduotuvė
„LOKALI: Made in Akademija“

VILTĖ MIGONYTĖ-PETRULIENĖ/

„Ėjo antrieji „Šiuolaikinių seniūnijų“ projektų kūrimo metai Kauno rajone. Akademijos komanda aiškiai identifikavo vieną iš pamatinių savo bendruomenės stiprybių – vietoje gaminamos produkcijos įvairovę ir natūralių resursų gausą. 2019 m. sėkmingai pristatytas projektas „Akademijos skonis“ įkvėpė ne tik kurti naujus produktus, bet ir telkti vietos gamintojus ieškoti integralaus, tvaraus ir įtraukaus verslo modelio. 2020 metais seniūnijos projekto tikslas atliepė pagrindinį „Šiuolaikinių seniūnijų“ siekį – burti bendruomenę, ugdyti jos kūrybiškumą ir kurti ilgalaikio poveikio rezultatą. Išgirdusi Akademijos bendruomenės norą atidaryti ne šiaip salelę kokiame prekybos centre, o vietos gamintojus vienijančią tvaraus apsipirkimo parduotuvę (!), neslėpsiu, išsigandau ir nuščiuvau. Patalpos, interjero projektas, baldai, sutartys su vietos gamintojais, kasa, pinigai, prekyba, mokesčiai, reklama... Rimtai?! Plaukai šiaušėsi nuo minčių. Projektas atrodė labai ambicingas. Kiek susitikimų, rėmėjų paieškų... Kristina Šiožinienė, Daiva Gavrilčikė ir Skirmantas Nominaitis atliko titanišką darbą ieškodami bendrų projekto vizijos sprendimų bendruomenėje ir įgyvendindami rezultatą, kuris buvo brandinamas ilgiau nei metus. Po ilgų diskusijų su vietos gyventojais mūsų komanda pasiūlė parduotuvei pavadinimą – „LOKALI: Made in Akademija“, sukūrė vizualinį identitetą. Prigijo iš karto. Manau, kad Kauno rajono mero palaikymas ir parama buvo vienas kertinių sėkmės faktorių. Netrukus stipriai įkando pandemija, bet bendruomenė atsilaikė ir 2020 m. lapkritį parduotuvė atvėrė duris. Neįsivaizduoju, kiek tai kainavo nemigos naktų ir jaudulio. Juk projektas toks šviežias, parduotuvė tokia daili ir jos idėja teisinga. Todėl tikiu, šie žmonės įveiks viską, kas priešaky, bei pildys kitas kosmiškas svajones.“

„Parduotuvė „LOKALI: Made in Akademija“: verslas, gimęs iš alkio kultūrai“, kaunas2022.eu, 2020-11-24

Kaip klostėsi „Klostės“

#administravimas #architektūra #atviri_kvietimai #bendrakūrstė
#bendruomenės_įtraukimas #karantinas #kinas
#menininkų_įtraukimas #Modernizmas_ateičiai #pandemija
#paveldas #viešieji_pirkimai #tarptautinės_partnerystės

VILTĖ MIGOŪNYTĖ- PETRULIENĖ/

„Neįtikėtina patirtis. Tiek įvertinus rezultata, tiek pastangas, kad toks projektas apskritai atsirastų programoje.

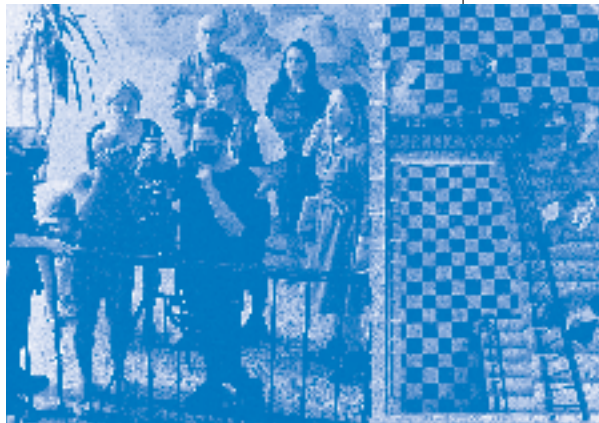
Pirminė dar *bidbooke* aprašyta idėja – sukurti dokumentinį filmą (kaip sklaidos priemonę) apie Kauno modernizmą, kuris atskleistų skirtingas modernizmo variacijas pasauliniu mastu. Tapatinant Kauno fenomeną su kitų modernistinių miestų patirtimi, norėta Europai pristatyti mūsų architektūros unikalumus. Vis tik formatas turėjo keistis.

Pusmetį su tuometiniu viešųjų pirkimų vadovu Kęstu Kazuliu ir Virginija kūrėme viešojo pirkimo dokumentaciją. Neturėjome jokių pavyzdžių, kaip aprašyti, nustatyti meninius kriterijus, formuluoti projekto etapiškumą. Talkino tuometinė administracijos direktorė Jovita Nalevaičienė, konsultavomės su Lietuvos kino centro vadovu Rolandu Kvietkausku, kvietėmės patyrusius režisierius, pavyzdžiui, Andrių Stonį. Konkursą vertino išorinė komisija, kurios galutinė išvada buvo, kad nei viena dalyvavusi idėja neatitiko kriterijų ir neišpildė lūkesčių. Kaina ir siūlomo produkto kokybė tikrai buvo labai toli viena nuo kitos... Liūdesys. Laužėme galvas.“

Filmo „Klostės“ svetainė

1.

2.

3.

1-3. Filmo „Klostės“ filmavimo akimirka (rež. Aideen Barry)

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Viešojo konkurso pasiūlymus atplėšėme, kai buvau pakeliui į Johannesburgą. Stambulo oro uoste laukiau jungiamojo skrydžio ir per kokį pusvalandį perskaičiau šešis ar septynis pasiūlymus. Visi buvo dokumentinių laidų ciklo pobūdžio. Buvo apmaudu dėl prarasto laiko rengiant procedūras ir technines specifikacijas. Kodėl meninį produktą turime pirkti viešųjų pirkimų ir sąlygų būdu? Juk menininkai turi išimtis pirkimų įstatyme. Tik po pirkimo rezultatų akivaizdžiai supratau, kad turime ieškoti menininko. Juk už 100 tūkst. eurų (tiek turėjome šiam projektui) sunku sukurti kažką ambicingesnio nei dokumentiką (be jokio iššūkio, bet ir be *draivo*), o menininkui tokia suma reta, gal net vienintelė galimybė gyvenime peržengti savo ribas. Pirmas menininkas, kuriam užsiminiau apie šią idėją buvo tas, pas kurį skridau į Johannesburgą, – pats Williamas Kentridge'as. Kai tik pradėjome kalbėti apie jo parodos koncepciją ir kūrinius Kauno parodai, pasiūliau sukurti specialų Kauno modernizmui skirtą

judančių piešinių animacinį filmą. Mandagiai atsisakė, nes naujoms „Piešinių projekcijai“ serijoms sukurti reikia devynių mėnesių (kiek minučių, tiek mėnesių), o tiek laisvų jis ir taip neturi dėl intensyvaus parodų ir operų statymo tvarkaraščio.“

VILTĖ MIGOŃYTĖ- PETRULIENĖ/

„Labai norėjau, kad anksčiau mūsų renginiuose dalyvavusios Airijos menininkės Aideen Barry talentas rastų vietą ir čia. Paskambinau Virginijai ir paklausiau, ką mano, jei filmą pasiūlytume kurti jai, o prodiusuotume patys. Iššūkis, nes niekada to nedarėm, biudžetas mažas, bus labai daug darbo ir galbūt klaidų – rizikinga. Bendru sutarimu pakvietėme Aideen, o ji pakoregavo idėją, kurioje lemiamas vaidmuo teko vietos bendruomenei. Leidomės į dvejus (pandemijos!) metus trukusią labai komplikuotą, bet nepaprastai įdomią kūrybinę kelionę, kurios tikslas buvo toks pat svarbus, kaip ir procesas – bendrakūrystė ir mokymasis kartu. 67 minučių trukmės juodai baltame stop kadro animacijos principu kurtame vaizdo projekte dalyvavo daugiau kaip 500 vietos gyventojų, virš 60 profesionalių aktorių, filmuota 16 modernistinių pastatų. Filmo „Klostės“ premjera pirmiausiai įvyko tarptautiniuose kino festivaliuose: Prancūzijoje, Italijoje, Kanadoje, JAV ir kitur, o Kaune filmas parodytas 2022 m. rugsėjį per simbolinį modernizmo programos uždarymą. Labai laukėme, kol duris atvers „Romuva“, vienintelis nekomercinis kino teatras Kaune. Skelbėme, kad į seansus kviesime tik tris dienas (netikėjau, kad filmas sulauks tiek dėmesio), bet po absoliutaus *sold out'o* organizavome dar ne vieną peržiūrą. Manau, kad tai viena sėkmingiausių avantiūrų, kurias patyrėme su komanda kurdami modernizmo interpretacijų turinį.“

Filmo „Klostės“ filmavimo akimirka
(rež. Aideen Barry)

Filmo „Klostės“ filmavimo akimirka
(rež. Aideen Barry)

AIDEEN BARRY/

„Mano patirtį Kaune ir kuriant šį projektą būtų galima apibūdinti kaip pynę. Viena jos gija buvo siekis sukurti judančio vaizdo meilės eilėraščių miestui, antrąją siekėme įsiliinti į istoriją ir paveldą ir kuo ištikimiau atskleisti tarpukario modernizmo temą bei jos palikimą, o trečiąją giją sudarė kauniečiai, kuriuos bandėme įtraukti į idėją ir kartu su jais pinti šią pynę.“

Manau, kad pastaroji gija buvo svarbiausia projekto dalis, nes be jos nebūtume realizavę projekto, filmo ir jo palikimo. Be šimtų žmonių, kurie rašė, vaidino, atliko vaidmenis, įsileido į savo namus ir leido naudoti pastatus, gamino rekvizitą, eksperimentavo su manimi per judančio vaizdo ir kostiumų dirbtuves, rašė muziką garso takeliui, filmavo, montavo, tvarkė garso takelį ir kūrė sinchroninio triukšmo efektus, pastangų nebūtume turėję šio nuostabaus kūrinio „Klostės“, nebūtume sugebėję į visumą sujungti visų sudėtingų istorijų, kurias norėjome papasakoti.

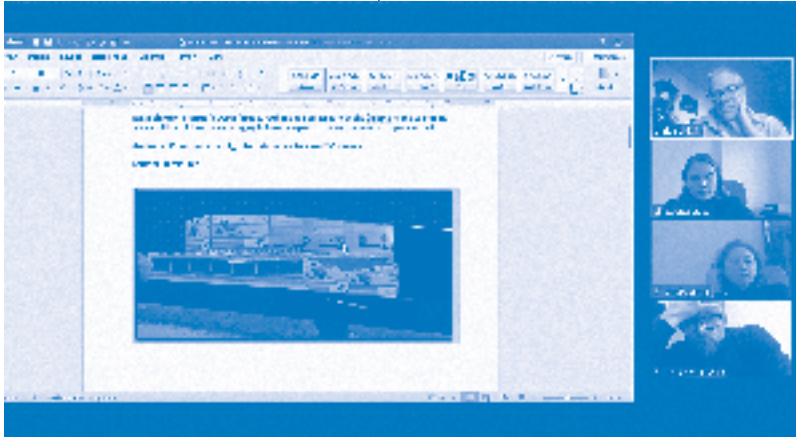
Amžinai liksiu dėkinga už šią patirtį, tikiu, kad ir visas pasaulis, nes ši pynė nusidriekė toli nuo Kauno. Išplito po visą pasaulį, ją pamatė žmonės iš beveik visų pasaulio žemynų: filmų festivaliuose, šiuolaikinio meno centruose, modernaus meno muziejuose, eksperimentiniuose optinės kūrybos centruose ir akademinėse įstaigose. Nebūčiau

nė pasvajojusi, kad tai įmanoma, ir esu be galo dėkinga už dovanas, kurias suteikė kiekvienas prie šio projekto prisidėjęs žmogus. Norėčiau nuoširdžiai padėkoti „Kauno 2022“ komandai, kuri buvo nematoma sudedamoji dalis, padariusi viską, kad procesas vyktų sklandžiai. Ne taip lengva suvaldyti tiek daug norinčiųjų įsitraukti ir užtikrinti, kad visi jaustųsi įvertinti. Manau, kad būtent kuratorių ir administracinės komandos gebėjimai padėjo nuauti šį neįtikėtinai sudėtingą gobeleną.

Niekad nepamiršiu pirmos savo savaitės Kaune 2020 m. kovą, kai užėjus pandemijai staiga turėjau pakeisti visus planus ir iš naujo pergaltuoti, kaip reikės įgyvendinti filmą, kurį COVID-19 pavertė logistiniu košmaru. Pagalvojau sau: kažin, ar galėčiau režisuoti filmą iš savo Airijos kaimo? Tikrai dvejojau, ar imtis bauginančio iššūkio. Tačiau vos tik perkėlus kūrybines dirbtuves į „Zoom“, sparčiai išaugo projekte norinčių dalyvauti žmonių skaičius. Gal todėl, kad auditorija jautėsi įkalinta? O gal visi tiesiog jau buvo peržiūrėję viską, ką rado „Netflixe“? Negali žinoti, bet negalėjau nė įsivaizduoti, kad dirbtuvėse su vaikais, jaunimu, istorijų pasakotojais, tortų kepėjais ir kostiumų kūrėjais idėjų branduoliai suvešės kaip plaukų sruogos, sužels kaip gaurai ir galiausiai virs mūsų projektu. Kiekviename šios kelionės žingsnyje mane lydėjo komanda, visada palaikanti ir tapusi taip projektui reikalingo optimizmo šaltiniu. Jie yra ateities, kuriai kūrėme šį projektą, optimizmas. Dėkoju jiems iš visos širdies už lyderystę ir palaikymą per visą projektą.“

Didžioji Kauno mito trilogija. Scenarijus

#didieji_renginiai #Europos_kultūros_sostinės_atidarymas
#komandos_santykiai

Didžiųjų renginių aptarimas

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Toliau vyksta Trilogijos renginių planavimas. Man dėl to labai neramu. Chrisas metodiškai atsisako pradėti dirbti su manimi prie atidarymo renginio scenarijaus plano. Aiškina, kad jam visų pirma reikia muzikos. Kodėl? Nes jis taip dirba. Jis kelis kartus lankėsi Kaune, palaiko nuolatinį ryšį su Tadu ir Ana. Jie kažką planuoja, vyksta daugybė

techninio darbo, didėja jų komanda, jie analizuoja „Žalgirio“ arenos lokaciją ir Santakos lokaciją, nes Chrisas režisuos abu renginius. Abu? O čia gerai, kad abu? – klausiu kolegijų. Mums taip paprasčiau, jis jau viską žino, mažiau biurokratijos... Ko tu jaudiniesi?

Chrisas nemėgsta ir vengia Kauno Žvėries temos. Tiesiai man pasako: „Žvėris – bausis.“ Prieštarauju, kad jis yra kaip tik draugiškas, jį galime visaip interpretuoti, jis nepriėjo būti svarbi atidarymo šou dalis, jis čia tik nubunda, užtenka kelių sekundžių apie jį: paskaityk štai čia, pažiūrėk čia... Chrisas negirdi.

Aš nebesuprantu, kas vyksta. Apskritai iš pokalbių su juo turiu įspūdį, kad jis nemano, kad esu pakankamai profesionalus. Gal mano arogancija... gal kad jaunesnis.. Vis bandau jam pasakyti, kad, nors nesu prodiusavęs didžiulio renginio atvirame ore, tačiau daug metų rašiau scenarijus svarbiausiems LNK šou, rinkdavusiems geriausius reitingus. Tarp jų ir šou atvirame ore. Dėstau naratyvo konstrukciją universitete... angliškai... Galų gale net tos pačios „Žalgirio“ arenos atidarymo šou scenarijus irgi mano... Jam tai mažai veikia, nebežinau, ką daryti. Jaučiu, kad Ana, Virginija, Tadas ir Chrisas dirba be manęs ir kad jiems manęs nelabai reikia. Ar aš dar scenaristas? – klausiu Virginijos. Taip, čia gi viskas tavo idėja. Bet Chrisas nenori iš manęs gauti scenarijaus! Ar jis suvaldys šou? Ar jis tikrai papasakos mūsų vertybes? Ar jis yra pakankamai profesionalus? Na, jis padarė Vroclave, buvo gerai...

Ne, galvoju. Aš privalau bent jau sukalti dramaturginę schemą. Kitaip jis padarys iš viso nežinia ką. Ir niekas to nesupras.

Pasakau tai Chrisui. Tik be detalių, tik be smulkmenų, murkia Chrisas. Šiaip gyvenime bendraudamas jis labai malonus žmogus. Visi jį mėgsta, jis niekada nepyksta, balso nepakelia...

Sėdu ir parašau dramaturginę schemą pagal visus Aristotelio ir Šekspyro kanonus. Tokią schemą j vadovėlį galima dėti. Nusiunčiu jam.

Prietyla. Gerai, gerai, sako. Tuo ir vadovausiuosi.“

2021

Viskas, ką norėjote sužinoti apie administraciją, bet nedrįsote paklausti

Planavimas ir atsiskaitymai

#administravimas #finansavimas #finansų_kontrolė #projekto_valdymas #santykiai_su_valdžia

KRISTINA LASKAUSKAITĖ/

„Įstaigoje veiklas vykdėme ir lėšas administravome vadovaudamiesi strateginiu planu. Kasmet su finansuotojais buvo pasirašomos sąmatos, kurias atnaujindavome kiekvieną metų ketvirtį. 2020 m. sąmatoje finansai buvo išskirstyti programomis ir finansavimo ketvirčiais.

2021 m. sąmatoje įvyko didelis pokytis. Finansavimo apimtims padidėjus beveik tris kartus (palyginimui: 2020 m. sąmatoje numatytas finansavimas iš KMS ir LRV lėšų buvo 1 387 733 eurų, 2021 m. sąmatoje – 3 970 590 eurų), finansuotojai išskėlė reikalavimą visas planuojamas išlaidas išskaidyti smulkiomis grupėmis. Taigi, sąmata buvo susmulkinta į programas, jose vykdomas priemonės ir projektus, priemonėse išvardintos išlaidų grupės ir kiek lėšų kiekvienai iš jų planuojama išleisti (pavyzdžiui, licenciniai mokesčiai – 100 eurų, spauda – 500 eurų ir taip toliau, iš viso 3 970 590 eurų). 2022 m. taip pat detalčiai suplanavome apie 14 mln. eurų lėšų. Lėšų planavimą ir skaidymą smulkiomis išlaidų grupėmis nuolat vykdė maždaug 15 už veiklų įgyvendinimą atsakingų „Kauno 2022“ kuratorių, koordinatorių ir skyrių vadovų.

Visos detalizuotos sąmatos buvo pasirašomos su finansuotojais ir buvome įsipareigoję tiksliai laikytis planų. Svarbu atkreipti dėmesį, kad sudarant finansinius planus dar nebūdavo atlikta didžioji dalis viešųjų pirkimų procedūrų, tik po kurių paaiškėdavo tikslios paslaugų kainos. Be to, tik pasirašę sąmatas gaudavome (arba negaudavome) leidimus vykdyti įvairias veiklas ar renginius, išsiginčindavo meninės idėjos ir reikalingi resursai joms įgyvendinti. Taigi, vykdant tokios didelės apimties kultūrinį projektą, kur vien per 2022 m. įgyvendinome daugiau nei 3 tūkst. veiklų ir renginių, tiksliai laikytis

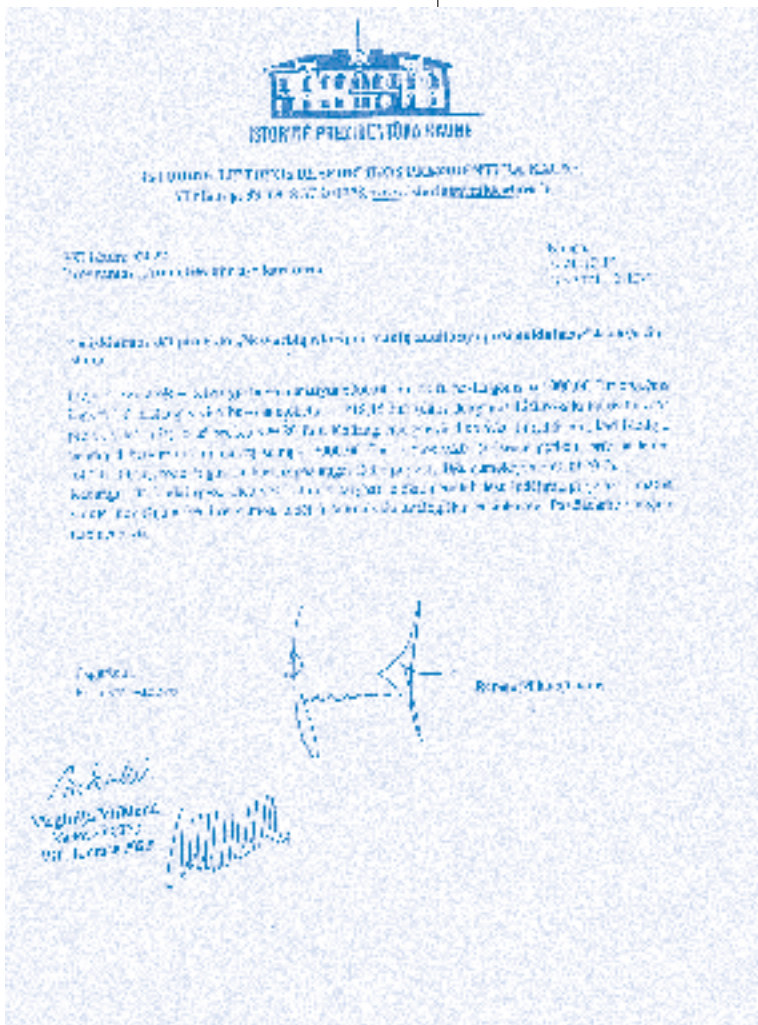
„Kauno 2022“ biuras

finansinėje sąmatoje numatyto plano būdavo be galo sudėtinga, o dažnai neįmanoma. Kiekvieną pokytį (pavyzdžiui, kodėl fotografavimo paslaugoms, kurioms planuota išleisti 650 eurų, išleidome 630 eurų, o renginio technikos nuoma vietoje planuotų 300 eurų atsiėjo 310 eurų) turėdavome pagrįsti konkrečiomis aplinkybėmis, lėmūsiomis net ir mažiausią nukrypimą nuo lėšų plano. Kolegos, programos partneriai, kultūros srities profesionalai, palaiptiesni virto administracijos specialistais.“

ŽIVILĖ STANKEVIČIENĖ/

„Manau, kad dėl įgyvendinamo projekto esmės, tikslo, finansavimo bei veiklų įvairovės, jo pobūdžio ir intensyvumo VŠĮ „Kauņas 2022“ sunkiai lyginama su kitomis viešojo kultūros sektoriaus įstaigomis, kurios yra labiau specializuotos ir veikia konkrečiose srityse. Ilgametės kultūros sektoriaus įstaigos turi galimybę įsivertinti sukauptą patirtį ir tobulinti vidaus kontrolės procesus, skirti daugiau laiko naujoms tvarkoms adaptuoti pagal įstaigos poreikius, nusimatyti ilgesnius terminus komandos formavimui ir strategijos planavimui.“

Dažnai kuratoriai, projekto partneriai pykdavo dėl per didelės biurokratijos ir prašymų detalai pagrįsti ir paaiškinti neišnaudotas ar perkeliamas lėšas. Aš, savo ruožtu, širsdavau, kodėl negalima visko planuoti anksčiau, detaliau, kodėl tam tikrais atvejais pagrindimų reikia prašyti po kelis kartus. Mano požiūriu, detalus atsiskaitymas už skiriamą finansavimą atrodė savaime suprantamas veiksmas. Kūrybinė komanda dažnai tai vertindavo kaip primestą prievolę. Suprantama, programų kuratoriai ir koordinatoriai gyveno renginiais, veiklomis, projektais. Nepaisant visų skirtumų, stengėmės vieni kitus suprasti, pagelbėti. Administracija buvo tarpinė grandis tarp finansuotojų, miesto kontrolės ir audito tarnybos, Viešųjų pirkimų tarnybos ir kūrybinės komandos.“

Istorinės Lietuvos Respublikos Prezidentūros direktorės Renatos Mikalajūnaitės paaiškinimas dėl projektinių lėšų panaudojimo

KRISTINA LASKAUSKAITĖ/

„Administraciniai popieriai, lentelės ir dokumentų vizavimas kolegoms natūraliai keldavo atmetimo reakciją ir net tam tikrą baimę. Todėl mano asmeninis siekis administracijoje, kad ir nedidelėje savo atsakomybių zonoje, buvo kuo paprasčiau ir aiškiau kuratoriams pristatyti vis didėjančią įstaigos procesų kontrolę, būti prieinamai, pasiruošusiai bet kada kartu peržiūrėti jų kuruojamų veiklų biudžeto vykdymą ir kartu su jais ieškoti efektyviausių sprendimų. Kitaip tariant, stengiausi vis labiau augančią administracinę atskaitomybę ir šalia begalės jų organizuojamų veiklų vis didėjančią privalomų *exceliukų* skaičių parodyti kaip nebaisų, bendromis jėgomis įveikiamą iššūkį.“

Būdami visada griežti ir teisingi, administracijoje nebūtume sugebėję bendradarbiauti su kūrybinės srities žmonėmis ir pasiekti išsikeltų bendrų tikslų. Nors būtent griežto santykio ir tvarkos, rodos, reikalavo įstaigoje galiojusios administracinės tvarkos.“

Viskas, ką norėjote sužinoti apie administraciją, bet nedrįsote paklausti

Personalas

#administravimas #karantinas
#komandos_santykiai #pandemija
#personalas #projekto_valdymas

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Per septynerius metus „Kauno 2022“ komanda augo ir keitėsi. Vos po įstaigos įsteigimo 2017 m. įdarbinome apie 10 žmonių: direktorių, finansininką, viešųjų pirkimų specialistą, programų kuratorių ir komunikacijos žmogų. Po pusantrų metų 2018 m. rudenį, kai jau kélėmės į savo biurą Laisvės alėjoje, mūsų buvo 27 – išaugome biurą jo dar nesuremontavus. 2020 m. kovą prasidėjus pandemijai mūsų buvo 47 – neatleidome nei vieno žmogaus ir nesumažinome atlyginimų, nes nuotolinis darbas, perplanavimas, atšaukimai, naujos iniciatyvos pastangų prasme buvo dar intensyvesni nei iki pandemijos. Į titulo metus įžengėme 86, o per piką 2022 m. rugsėjį darbuotojų skaičius trijuose biuruose pasiekė 93 darbuotojus. 2023 m. pradžioje mūsų buvo per 40, bet jau balandį likome mažiau nei 20 žmonių (administracija ir komunikacijos žmonės, kurie rūpinosi archyvavimu), liepą – mažiau nei 10 (vien administracija), o rugsėjį užrakinsime paskutiniojo biuro duris.

Tad darbuotojų (į/iš)darbinimo dinamika yra lyg jūros potvynis ir atoslūgis. Žmonių skaičiaus augimas ir mažėjimas yra natūrali šio projekto procesų dalis. Tačiau tokio intensyvumo ir kompleksiško projektuose ne visi darbuotojų išėjimai yra natūralūs. Nors kartais palikdami projektą kolėgos sakė, jog jaučiasi padarę viską, ką galėjo, ir kad be jų viskas važiuos, dažnai tai skausminga netiesa. Pasitraukimai nebaigus etapų visada sukeldavo daug įtampos kitiems komandos nariams, kurie turėjo perimti papildomus darbus, mat projekto kulminacijoje kai kurių pozicijų užpildyti žmonėmis iš išorės nebeįmanoma. Vien perprasti, kaip funkcionuoja organizacija, naujam žmogui reikėdavo apie pusės metų, o pasijausti viską suprantan-

„Kauno 2022“ komandos nariai su „projekto kūdikiais“

čiam – apie metų. Todėl komandos formavimas ir motyvavimas yra svarbi projekto sėkmės ir tvarumo sąlyga.

Vienas pozityviausių komandos kaitos momentų – „Kauno 2022“ kūdikiai!!! Per 2018–2023 m. mūsų komandos šeimoje jų gimė 17 (pralenkit mus, kas dražūs!!!). 15 iš jų susilaukė mūsų komandos moterys, o tai Lietuvoje reiškia iškritimą iš įvykių bent 1,5–2,5 metams, tad paskutiniaisiais projekto metais – su visam. Projektų vadovai, būkite pasiruošę šiam džiaugsmingam stresui – turėsite rasti išeitis ir iš jo! 😊“

ŽIVILĖ STANKEVIČIENĖ/

„Viena didžiausių problemų įgyvendinant tokį projektą – jo terminuotumas. Likus metams iki projekto pabaigos ir vykstant darbuotojų kaitai labai sunku buvo atrasti ir pritraukti savo srities profesionalų. Su iššūkiais susidūrėme tiek ieškodami administratorių, tiek viešųjų pirkimų specialistų ar finansų vadovo. Taip pat vykstant tokiam intensyviui projektui sutrumpėja adaptacijos laikas komandoje. Tai, ką įprastai kitoje įstaigoje įsisavintum per tris ar šešis mėnesius, čia reikėjo padaryti per vieną ar tris, nes laiko tiesiog nebuvo.“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Lyginant su kitomis sostinėmis, mūsų komanda turėjo keletą išskirtinumų.

Pirmas – visi jauni. Daugeliui organizacijos narių šis projektas buvo karjeros tramplinas. Jų negąsdino projekto laikinumas. Antras – komandoje „vyravo“ moterys, moteris vadovavo organizacijai. Pasitaikė, kad kai kurie vyrai išdrįso paklausti, kodėl į komandą nepriimame jų daugiau. 🙄 Ne vienas potencialus kolega su taip trokš-

tamomis kompetencijomis per darbo pokalbį prisipažino, kad siūlomas atlyginimas neatitinka jo lūkesčių. Moterys dažniau susižavėdavo pareigų turiniu ir mažiau kvestionavo algos dydį.

Nors komandoje yra daug žmonių, kurie pasakytų kitaip, aš visada manysiu, kad mūsų organizacija pasižymėjo dialogišku (nors ir akylos, reiklios finansinės kontrolės fone) ir horizontaliu veikimu. Daugelis savo darbo patirtį atsinešėme iš NVO sektoriaus ir tai jautėsi tiek veikimo būde, tiek komandos santykiuose. Kaip tarptautinių ryšių vadovė, pati planavau strateginius tarptautinio bendradarbiavimo tikslus, veiksmus ir biudžetą. Vėliau, kaip programos skyriaus vadovei, kartais tekėdavo planuoti už kuratorių. Kuratoriai savarankiškai planavo savo programos dalies veiksmus ir biudžetą – tarsi mažos VŠĮ didelės VŠĮ „Kaunas 2022“ sudėtyje. Labai dažnai programos tarpusavyje bendradarbiaudavo, beveik kiekviename mūsų įstaigos festivalyje siūlydamos savo programų integracijas. Kas savaitę rengdavome kuratorių, o kartą per mėnesį – visos vis augančios komandos susitikimus, kuriuose buvo pristatomos kiekvienos įstaigos dalies veiklos, kiekvienos programos naujienos, iššūkiai, įstaigos viduje ir dalininkų kabinetuose priimti lemiami sprendimai. Ši komunikacija, manau, nulėmė vidinę organizacijos sveikatą ir veikė kaip konfliktų profilaktika.“

Viskas, ką norėjote sužinoti apie administraciją, bet nedrįsote paklausti

Monitoringas, dar kitaip – stebėseną. Dar kitaip: „kas nuveikta, bičiuliai?“

*#administravimas #duomenys #poveikio_tyrimai
#projekto_valdymas #stebėseną*

MIGLĖ MORKŪNAITĖ-VERVEČKIENĖ/

„2021 m. pavasarį man, ką tik prisijungusiai prie komandos, atsiuntė studentą, norėjusį plačiau sužinoti apie monitoringo specifiką šiame projekte. Kaip naujokė, entuziastingai pasakojau, kaip viskas paprastai ir užtikrintai veikia (programų veiklos dar neįsibėgėjusios, plius pandeminė situacija). Vėliau, palaipsniui daugėjant renginių ir veiklų, juokas imdavo prisiminus tą interviu, nes paskubėjau – išvadas galiu daryti tik dabar. Iš tiesų, kad monitoringo skyriaus darbas vyktų sklandžiai ir užtikrintai, reikia įdėti nemažai pastangų. Ir netgi tai negarantuoja, kad viskas veiks tobulai.

Projekte „Kaunas 2022“ monitoringas veikė tokiu principu: kuratoriai ir koordinatoriai kiekvieną mėnesį atsiskaito už savo veiklas ir teikia kito mėnesio planus naudodamiesi virtualiu įrankiu – specialia internetine platforma. Programos partnerių atstovai atskaitas teikia kas ketvirtį, pildydami specialias ataskaitų formas. Monitoringo specialistas surenka ir teikia pateiktus duomenis savivaldybei: kas mėnesį teikiamos tekstinės ataskaitos, o kas ketvirtį – su kiekybiniais rodikliais. Metų pabaigoje ruošiamos didelės apimties metinės ataskaitos, kuriose apibendrinama metų veikla, susistemunami duomenys ir įvertinami pasiekti rezultatai. Įvertinti rezultatai padeda metų pradžioje išskirti tikslai – konkretūs planuojami pasiekti rodikliai bei vertinimo kriterijai.

Monitoringo specialisto darbo iššūkis – sukontroliuoti, kad informacija būtų pateikta tinkamai ir laiku. Vėliau informacija surenkama, apdorojama ir pateikiama konkrečiose ataskaitų formose. Reikalinga nuolatinė komunikacija su komandos nariais – renginių ir veiklų organizatoriais.

Per dvejus metus „Kauno 2022“ komandoje sukūrėme savo monitoringo sistemą, kuri palaipsniui leido užtikrinti paprastesnį ir sklandesnį duomenų rinkimą. Žinoma, visada galima geriau, greičiau, sklandžiau. Tačiau įsitikinome, kad ši sistema veikia ir yra reikalinga – suteikia pagrindą išoriniams projekto poveikio tyrimams, veiklų efektyvumo analizei ir gali būti naudinga ateities projektuose.“

Viskas, ką norėjote sužinoti apie administraciją, bet nedrįsote paklausti

Viešieji pirkimai

*#administravimas
#finansų_kontrolė
#kritinės_situacijos
#projekto_valdymas
#skaidrumas #stebėseną
#viešieji_pirkimai*

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Visas viešasis Lietuvos sektorius (ir ne tik) organizuojamas veiklą turi vadovautis viešųjų pirkimų įstatymu. Lietuvos ypatumas yra tai, kad procedūros (pavyzdžiui, pirkimo inicijavimas, techninės specifikacijos rengimas, apklausa, pažymų apie kainas palyginimą rengimas ir pan.) yra būtinos įsigyjant absoliučiai kiekvieną prekę ar paslaugą. Kadangi veiklas programos kuratoriai ir koordinatoriai organizavo savarankiškai, būdavo sudėtinga sudaryti metinį pirkimų planą, kurio tikslas – sujungti tos pačios grupės prekių ir paslaugų pirkimus. Dažnai tekdavo jį pildyti ir tikslinti. 2018 m. pradėjus aktyvias veiklas, įskaitant menininkų, ekspertų ar renginių techninio aptarnavimo paslaugų pirkimą, bei augant administraciniams poreikiams, buvome atsidūrę kompetencijų ir žmogiškųjų išteklių aklavietėje. Tikras proveržis įvyko prie komandos prisijungus Kęstučiui Kazuliui ir įdiegus skaitmeninę viešųjų pirkimų sistemą. Didžioji komandos dalis buvo išmokyta laiku planuoti, teisingai inicijuoti ir parengti technines specifikacijas, vėliau – administruoti sudarytas sutartis, tai yra stebėti, kad paslaugos atitiktų pirkimų metu sudaryto sandorio aprašus ir įkainius.“

„Kauno 2022“ biuras

ARTIOM VALUJEV/

„Per darbo pokalbį Živilė ir Virginija apibūdino įstaigos viešųjų pirkimų situaciją, kuri tikrai nepasirodė neigiamą. Tai, kad „Kaunas 2022“ naudojosi skaitmenine viešųjų pirkimų sistema, pasirodė didelis privalumas. Sistema sudarė sąlygas užtikrinti sklandų pirkimų procesą ir įvykdyti procedūrų atsekamumą. Artėjantis „Sukilimo“ renginys leido man per labai trumpą laiką susipažinti su didžiaja komandos dalimi, kartu pasimatė pagrindiniai viešųjų pirkimų iššūkiai:

- dėl objektyvių priežasčių kai kuriuos įsigijimus sudėtinga suplanuoti iš anksto;
- dėl perkamų paslaugų pobūdžio dažnai tenka keisti perkamų (ir jau nupirktų) prekių ar paslaugų charakteristikas;
- dažnai sudėtinga apibrėžti ir aprašyti perkamą objektą;
- pirkimų gausa didelių renginių laikotarpiu;
- sutarčių administravimas.

Visa tai parodė, kad planuoti labai svarbu, nors kartais sudėtinga. Na, ir aišku – bendrauti ir aptarti problemas. 😊“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„2021–2022 m., kai vyko didieji, tarp jų ir tarptautiniai, pirkimai, kurių procedūros trukdavo nuo mėnesio iki pusės metų, pirkimų skyriuje dirbo penki darbuotojai. Apie 40 žmonių (pusė visų įstaigos darbuotojų) inicijavo ir prižiūrėjo pirkimus, šis darbas sudarė per 50 proc. jų darbo laiko. Pabandėme suskaičiuoti, kiek mums kainavo procedūrų skaidrumas (mažos vertės ir meninio ar ekspertinio pobūdžio paslaugų pirkimo atveju – per teklis). Vien atlyginimai sudarytų apie 800 tūkst. eurų per visą laikotarpį, neskaiciuojant aukštesnių daugelio paslaugų kainų nei rinkoje. Ypač po pandemijos šokiravo techninio renginių aptarnavimo kompanijų siūlomos kainos ir tarpusavio konkurencija, nes dėl didžiulių kiekių poreikio vietos rinkoje konkurencijos iš tikrųjų nebuvo. Dėjome pastangas, kad konkursai būtų patrauklūs ir užsienio kompanijoms.

Per visą projektą įgyvendinome apie 5 tūkst. pirkimų procedūrų. 2021 m. gavome apdovanojimą kaip pažangiausia skaitmeninių pirkimų organizacija Lietuvoje!“

Didžioji Kauno mito trilogija. Muzika

#didieji_renginiai #muzika #šou

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Chrisas man praneša, kad prie Trilogijos komandos prisijungia kompozitorius Antanas Jasenka.“

„Apsidžiaugiu. Antanas – mano senas pažįstamas ir labai talentingas.“

ANTANAS JASENKA/

„Pasiūlymas sukurti muziką didiesiems renginiams buvo netikėtas. Sykiu malonus, žinoma. Prisdėti prie istoriškai išliekančio veiksmo – didelė, bet maloni atsakomybė. Žinia, kad Europos kultūros sostinės vardas buvo suteiktas Kaunui, pasitikau su džiaugsmu. Vis dėlto, labiausiai man buvo patrauklus visų jėgų, politinių ir socialinių, konsolidavimas projekte. Supratau, kad mūsų šalis turi brandžių, mąstančių kūrėjų, kurie veda mūsų šalį per kultūrą ir istoriją į progresą. Įgyvendinti tokius užmojus nėra paprasta, tam reikia nuoseklaus pasiruošimo, atidumo ir komandinio žaidimo. Laikui bėgant pasimatys visi teigiami dalykai, kurie matomi tik iš laiko perspektyvos. O „Kauno 2022“ komandos įgyvendinti dalykai milžiniški: nuo garsių parodų ir svečių, koncertų iki bendruomenių telkimo.“

Džiaugdamašis savo kolegės kompozitorės Zitės Bružaitės kūrybiniu procesu, o ji sukūrė muziką „Kauno 2022“ uždarymo renginiui, ėmiausi ir aš rašyti stambius veikalus dviem renginiams – „Sukilimui“ ir „Santakai“. Gavęs scenarijų, nusprendžiau naudoti simfoninį orkestrą, balsus ir roko muzikos grupę „ROYCE““

Antanas Jasenka, simfonijos „Šaipėrantas“ (komp. Antanas Jasenka) įrašymas, Lietuvos nacionalinė filharmonija, 2021 m.

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Susijungiamo, pasikalbame. Vėl visas mūsų projekto idėjas pasakoju kaip mintinai išmoktą eilėraščių, kaip tai darau kiekvienam naujai atėjusiam. Aiškinu, ką veikia mūsų programos, kad mes edukacinis, bendruomeninis projektas, kad mitas skirtas įgalinti žmones kurti, kad Kauno Žvėris yra kūrybos simbolis, įrankis, daugialypis, ne tiesmukas, kad jis metafora, kad jo reikia tik kelioms sekundėms.“

„Kauno 2022“ programos atidarymo renginiui skirtos simfonijos „Šaipėrantas“ (komp. Antanas Jasenka, dir. Modestas Pitrenas, garso rež. Vilius Keras) įrašymas, Lietuvos nacionalinė filharmonija, 2021 m.

ANTANAS JASENKA/

„Ankstyvajame savo kūrybos etape aktyviai domėjausi triukšmo muzika, futurizmu, elektronika ir modernizmu. Savo kūryboje nejučia apsistoju ties konsonansu. Vis dėlto, darbas teatre Lietuvoje ir Europoje su režisieriais a. a. Eimuntu Nekrošiumi, Oskaru Koršunovu, Yana Ross ir kitais išmokė muzikiniuose sprendimuose ieškoti balanso, tinkamų kūrybinių kodų per tekstą, veiksmą ir vizualų meną, ieškoti, kas skirtingose meno rūšyse koreliuoja su muzika. Priimti sprendimą apie kryptį, harmoniją, ritmiką, melodiką, spalvą, struktūrą – kone svarbiausias ir atsakingiausias dalykas kūrybiniame procese. Todėl tokio masto koncertuose labai svarbus idėjinis scenarijus, jo pagrindu atsiranda visi dalykai, kurie bus parodyti scenoje. Žinutė žiūrovui, klausytojui – tai pagrindinis renginių kodas.“

Mano žinutė muzikoje ir tapyboje yra klausimo kėlimas pačiam sau. Turiu

susidaręs, atrakinęs tokią mąstymo modelį: Šekspyras dramoje „Hamletas“ iškėlė klausimą „kas aš esu?“, Ibsenas dramoje „Peras Giuntas“ personažo lūpomis atsako „aš esu savimi“, o XXI amžiuje aš keliu sau klausimą „o ką reiškia būti savimi?“ Čia randu klodus kūrybinėms mintims per muziką, tapybą atsakinėti į tai nuosekliai. Taigi ir „Sukilime“, ir „Santakojė“ nevengiau šios mąstymo formulės. Galvoju, kad linksminimo kultūra yra geras dalykas, bet vis dėlto žiūrovas yra pasiruošęs ir išsilavinęs, nori produkto, kuris nebūtų toksiškas.

Todėl kurdamas muziką šiems pasirodymams rin-

kausi poziciją klausimo pavidalu: kas mes esame, ko siekiame, ko išmokome ir kur link keliaujame? Senovės graikų posakis „bloga muzika valstybes sugriauna“ yra labai tikslus. Todėl savo profesijoje, kūryboje išlieku egzistencijos ir kokybės atstovas garso ir vaizdo mene.

Ryčio Zemkausko kurtas „Sukilimo“ ir „Santakos“ renginių scenarijus kalba būtent apie identitetą – savo, tautos, šalies ir to, kas mes esame, kai esame. Taip atradau idėjinį draugą. Mūsų karta yra egzistencialistai.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Antanas imasi darbo. Sako, reikia choro. O kam choras? Na, kaip be choro? Chrisas irgi nori choro. Bet dar nėra detalaus scenarijaus! Tai nieko, matai, pirmiausia reikia parašyti muziką, o ten labai reikia choro. Choras jau užsakytas šiaip.

Bet kaip galima rašyti muziką, kai nėra detalaus scenarijaus? Mes gi čia ne operą statome, čia Europos kultūros sostinės atidarymas. Štai juk parengta dramaturginė schema, štai pasakojimas, kurį norime atidaryme parodyti: apie miestą, apie mūsų vertybes, apie istoriją, apie mitą, kūrybą, Europą...

Taip, taip. Tai parašysime muziką ir bus... Dabar choro reikia. Bet tu nebijok, choro ten mažai girdėsis, žodžiai nelabai svarbu.

Ta prasme „žodžiai nelabai svarbu“???

Pasakysiu paprastai: man šie dalykai taip ir liko paslaptis. Man tuomet pasirodė (o dabar esu tuo įsitikinęs), kad namas statomas stogu žemyn. Tą vėliau dar patirsiu prodiusuodamas „Santakos“ šou, bet ten pavyks chaosą apvaldyti.

Gerai. Jeigu jau jums reikia žodžių, kurie nesvarbu, tai pasiūlau paimti Prano Morkūno dadaistinę poeziją. Morkūnas – Kauno tarpukario modernistas (ir komunistas): ironiškas, erotiškąs, chaotiškąs, ir jo tekstų bus tikrai niekam neįmanoma suprasti, galvoju. Tai bent netrukdytų. Antanas perskaito ir susižavi. Super, sako. Ir net visą kūrinį pavadiną Prano Morkūno eilėraščio „Šaipėrantas“ vardu.“

Ne jau galvoji, kad užmaršti.
Kas užmiršta, tikrai nuplovė.
Saiga atgyja vaizdas vėl iš pelenų.
Išilgi esi, gawa, ryski tikrovė.
Iš būsimo dieni

Tado Vincaičio-Plūgo gatvės meno piešinys
„Pertraukti gyvenimai“, Istorijų festivalis, 2020 m.

Filmo „Klostès“ (rež. Aideen Barry) filmavimo akimirka

Žvėries skulptūros epopeja

#menas_viešosiose_erdvėse
 #menininkų_įtraukimas
 #Mitinis_Kauno_Žvėris #mitologija
 #palikimas #skulptūra
 #techninis_prodiusavimas #viešoji_erdvė

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Mito programoje yra svarbus objektas, kuris neduoda man ramybės jau dveji metai. Net nežinau iki galo, kaip jį vadinti: Žvėries objektas, atvaizdas, balionas, aitvaras? Visi šitie „formatai“ buvo svarstomi vienu ar kitu metu. Pradinė idėja, kurią aprašau vizijoje: Žvėris pasirodo antrojo Trilogijos renginio metu. Įvyksta jo „atsiradimas“. Kaip? Kokio? Kur?

Gal jis turi atskristi?

Dar iki visų žvėrių, mitų ir „Kauno 2022“ Virginija buvo susižavėjusi australų menininkės Patricijos Piccinini sukurtu keisčiausiu pasaulyje oro balionu. Man jis irgi patiko. Susipažįstu su Patricija. Bandome ją įkalbėti: padaryk Žvėries pavidalo mitinį oro balioną! Ji pažada pagalvoti. Pagalvoja, pagalvoja ir sako: nenoriu.

Tada sugalvoju, kad reikia didelio aitvaro (didžiausio pasaulyje, žinoma, kaipgi kitaip). Dirbu ties tuo keletą mėnesių, randu žmogų vardu Linas Ambraziūnas, kuris šiaip gyvenime yra aviacijos inžinierius, o laisvalaikiu kuria aitvarus. Piešiamė visokius brėžinius, skaičiuojame kaštus. Planus suryja pandemija ir viešieji pirkimai.

Gal Žvėris turi plaukti?

Su puikiu menininku vardu Martynas Gaubas slankiojome Nemuno ir Neries pakrantėmis, galvodami, gal mes galime sukurti plaukiojančią salą? Ji būtų tarsi truputį paniręs Žvėris ir pasirodytų šventės kulminacijoje. Martynas atsiunčia kelias vizualizacijas... Apsvarstome tai su didžiųjų renginių komanda. Bus sunku techniškai. Labai sunku techniškai. Tą paskui girdėsiu dar daug kartų.

Gal Žvėris gali tapti Kauno undinėle? Kaip Kopenhagoje? Turistų atrakcija?

Tarkime, jis nepasirodys renginio vietoje, tačiau galima ta proga kitur atidengti jo skulptūrą! Gal galima padaryti, kad ji būtų tai panerianti, tai iškylanti, pritvirtinta prie Nemuno dugno ir matoma tik tada, kai Kauno HE sumažina vandens lygį? Galima net turistams šią idėją pasiūlyti. Su prognoze, ar skulptūra bus matoma, ar ne.

Važiuoju į Vidaus vandens kelių direkciją aiškintis potvynių ir atoslūgių, klausti, kur galima statyti Nemune pusiau panardintą skulptūrą. Gaunu gerų patarimų. Konsultuojuosi ir su skulptoriais, inžinieriais ir upeiviais, ką reiškia toks projektas. Kaip tvirtinti? Ar nuneš ledai? Ar neužklius laivas? Ar neapaus maurais? Kas valys? Sužinau gausybę dalykų apie Nemuno ir Neries florą, fauną, hidrologiją ir geologiją.

Tampa aišku: toks projektas bus labai brangus. Ir niekas nesupras, kodėl. Ir bus čia „Kauno vamzdis“, kurio mūsų kritikai tik ir laukia, o draugai bijo.

Ne, ne, ne. Fu, fu, fu.

Laikas eina. Atsiranda Žvėries atvaizdas, sukurtas Dariaus Petreikio, išleidžiama knyga. Vaikštau piktas ir nežinau, ką daryti. Skundžiuosi Virginijai, kad pražūsime, kad nebus Žvėries pasirodymo žmonėms, o juk žadėjome. Ir tuomet staiga prisimenu, kad

1.

2.

paraiškoje Kauno Žvėries atvaizdo konkursui Darius yra sukūręs veidrodinės Žvėries skulptūros idėją. Sakau Virginijai: gal reikia daryti tokią veidrodinę skulptūrą? Ji sako: tai jo, aš seniai maniau, kad taip reikia daryti. Aš: tai ko nesakei? Ji: nenorėjau tau trukdyti nervintis...

Sėdime su Renata Bartusevičiūte, Dariumi ir Egle Petreikiais vienoje kavinių priešais biurą. Saulėta. Galvojame, kur statyti skulptūrą. Pirminė idėja – prie Soboro, kur Darius ir nupiešęs savo vizualizacijoje. Darius sako: kur nors ant tako, kad visiems trukdytų, kaip simbolis. Darius visada turi drąsių ir chuliganiškų minčių, jam tik duok... Aš nenoriu prie Soboro. Nenoriu, kad ji kažkam trukdytų. Kaune ir taip pristatyta visokių nesąmonių viešose vietose, nekultūringa.

Gal prie Santakos ant pievelės?“

RENATA BARTUSEVIČIŪTĖ/

„Vieta atrodo tinkama, juk būtent šioje vietoje Žvėris išneria, pasirodo miestiečiams. Tik pakalbėjome, iš karto lekiamo su Ryčiu iki Santakos. Reikia atskaitos taško. Sukiojuosi vidury pievos tarp Nemuno ir Neries. Rytis filmuoja, fotografuoja. Vėliau nuotraukoje Darius šalia manęs įtaiso kiek didesnį nei 12 metrų ilgio veidrodinį Žvėrį. Vėl visi susitinkame. Kažkas negerai. Skulptūra susilieja su horizontu: upe, gatve, betonine Nemuno pakrante. Tiesiog ištirpsta, reikia ieškoti naujos vietos.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Sakau, pastatykime prie „Žalgirio“ arenos ant metalinio molo. Ji ten gražiai žiūrės ir neatrodys įžūliai. Darius sutinka. Jis pažada paruošti vizualizaciją.“

3.

1–4.
Lokacijos paieškos Žvėries skulptūrai,
Dariaus Petreikio vizualizacijos

DARIUS PETREIKIS/

„Tiesą sakant, tikrai nesupratau, kodėl Rytis su Gaubu blaškėsi Nemuno pakrantėmis kurdami kažkokį naują objektą – salą-žvėrį. Juk Žvėries pavidalo konkursui jau buvau pateikęs veidrodinės skulptūros idėją. Dėl vietos gal ir buvo galima abejoti, bet dėl formos ir medžiagiškumo jaučiausi visiškai tikras. Kažkuriuo metu paskambino Renata ir perdavė Kauno savivaldybės prašymą sukurti Žvėries suvenyrą dovanoms. Kartu su sūnumi Roku suprojektavome trimatį modelį, pagal kurį užsakėme atspausdinti kelis 3D skulptūrėlės prototipus. Su jais nuvažiauvau pas skulptorių Aloyzą, turėsiantį pagaminti kelias dešimtis chromuoto metalo suvenyrinių žvėriukų. Visiškai netikėtai Aloyzas juos įvertino tiesiog puikiai, kaip itin šiuolaikiškus skulptūrinius objektus, ir buvo labai nustebęs, kodėl tokia Žvėries skulptūra neatsiranda mieste – visu savo dydžiu ir grožiu. Skulptoriaus Aloyzo komplimentus persakiau Renatai, o po to ir Ryčiui. Šis ilgai nebegalvojęs sako: „Tai darom!“ Beliko surasti tinkamą vietą. Salos molas šiam reikalui pasirodė pats tinkamiausias. Išifotografavau salos aplinką ir sukūriau vizualizaciją, kurioje Žvėris lyg visad čia buvęs! Toks tarsi kažka tik išlipęs iš Nemuno pasišildyti kuprą prieš saulę. Dar šiek tiek pataisiau ir jis kiek palinko priekin, lyg kažką stebėtų vandeny. Tiesa, prieš nešant skulptūros projektą į savivaldybę derinti, Renata paprašė vizualizacijose „nuvalyti“

4.

Kovas

paukščių apdėgtą molą. Aš ginčijausi: kiek bereikšmio darbo! Juk realybėje paukščiai apšiks ne tik molą, bet ir patį Žvėrį. Renata užsispyrė: „Prašau, nuvalyk, nes savivaldybė tikrai nepatvirtins ir dar, neduokdie, išvadins šūdų žvėrim.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

Paašškėja, kad „Žalgirio“ arenos prieigos ir molas yra autorinis kūrinys. Susitinkame su skulptoriumi Alfonsu Vaura ir architektu Aurimu Ramanausku. Mano didžiuliam džiaugsmui ir Alfonsui, ir Aurimui mūsų idėja patinka. Gerai atrodo, sako Alfonsas. Labai buvau ir tebesu laimingas dėl tokio pritarimo. Ne tik, kad autoriai įsileido į savo kūrinį, bet ir, kaip patyrę profesionalai, patvirtino gerą sprendimo skonį.“

RENATA BARTUSEVIČIŪTĖ/

„Skelbiame konkursą skulptūrai gaminti. Konkursą laimi skulptorius Stasys Beišys. Susitinkame. Daiktas sudėtingas, begalė niuansų, nieko panašaus nėra gaminęs. Bet Stasio entuziazmas įkvepia. Padarysime! Klausiu, kiek truksime? Apie keturis mėnesius. Reikia iki gegužės vidurio suspėti. Spėsime! O tada prasidėjo karas Ukrainoje. Visi sustojo. Nerūdijančio plieno tiekimas, iš kurio bus gaminama skulptūra, taip pat. Sausis, vasaris, įpusėjo kovas... tyla. Kovo paskutinėmis dienomis – skambutis. Džiaugiasi Stasys: turime, pradėdame gamybą. Tik vietoje keturių mėnesių liko pusantra. Nepergyvenk, Renata, sako Stasys, visus kitus darbus į šoną padėsim, išieginų neturėsime, bet spėsime. Ir spėjo.“

Kuo kvėpia Kaunas? Mitinio Kauno Žvėries kvėpalai

#komunikacija #menininkų_įtraukimas
#Mitinis_Kauno_Žvėris #mitologija

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Žvėries skulptūros epopėja baigėsi, sprendimai priimti, o aš lakstau po miestą užsidegęs nauja idėja. Labai noriu sukurti Kauno Žvėries kvėpalus! Unikalius. Negirdėtus. Koks turi būti Kauno Žvėries kvapas? Man viskas aišku: tai miesto kvapų mišinys. Malonių ir nemalonių. Asfalto, dyzelino, gėlių, kepyklėlių, katinų ir šunų *myžaly*, skveruose nupjautos žolės, šiukšlių konteinerių, žydinčių liepų Laisvės alėjoje, alaus, cigarečių... Kaip viską sudėti į vieną? Ieškau, kas pagamintų. Einu nuo vienu kvėpalų kūrėjų pas kitus. Aiškinu, pasakojau, visi dėmesingai išklauso, sako, kad idėja gera, bet imtis bijo. Kaune, Vilniuje. Siunčiuosi visokius koncentratų... civetos (toks piktas Afrikos *kašaras*) liaukos kvapo buteliuką iki šiol turiu sandėly – jeigu rusų okupantai į namus ateitų, tai apipilčiau...“

Galiausiai mano bičiulis fotografas ir operatorius Evaldas Virketis rekomenduoja Eglę Jonaitytę. Sako, ji domisi Kauno *art deco*, kuria puikius kvėpalus ir šiaip jaučia miesto dvasią. Eglės studija įsikūrusi V. Putvinskio gatvėje, buvusiam užsienio konsulatų name. Nuo mūsų biuro netoli, einame su Renata pėsčiomis.“

EGLĖ JONAITYTĖ/

„Kauno Žvėries kvapo kūryba buvo įdomi patirtis. Kadangi mėgstu kurti keistus, nebūtinai kvėpintis skirtus kvėpalus ir olfaktorinius eksperimentus, šis animalistinis ir šiek tiek galintis šokiruoti kvapas buvo labai žaisminga ir smagi kūrybinė užduotis. Vienas pažįstamas paskambino ir sako: su tavimi nori pakalbėti Rytis Zemkauskas. Išsiėpiau, nes tai mano mėgiamo serialo „Mentalistas“ balsas. Labai knietėjo sulaukti Ryčio skambučio, o pasiūlymas dar labiau nudžiugino.“

Mitinio Kauno Žvėries kvėpalai

RENATA BARTUSEVIČIŪTĖ/

„Atidarome aukštas dvivėres medienos duris. Mus pasitinka Eglė, ji jau turi pirmuosius bandymus. Jie gana švelnūs: primena liepžiedžių ir ką tik lietaus nuplauto asfalto kvapą. Antrasis bandymas. Kvapai šiek tiek aštresni: nukelia į dulkėtas bibliotekas, rūsius ar dyzelino įsigėrusius garažus. Netinka. Reikia dar stipriau. Sėdime su Egle tarp jos mažyčių juodų buteliukų. Uostome, dėliojame, bandome. Pagrindines natas ji jau sukomponavusi, trūksta tik tos vienos. Pagaliau radome! Deginto sviesto kvapas. Neįtikėtina, jis kompoziciją užbaigia: maloniai nemalonus, savitas, netikėtas – miesto Žvėries kvapas, pagautas mažame juodame buteliuke.“

„Per_kūnija“ prieš „Audrą“. Tarpdisciplininio miesto festivalio premjera Kaune

*#bendrakūrystė #festivaliai #įgūdžių_vystymas
#jaunimo_įtraukimas #Kauno_iššūkis #Kylantis_Kaunas
#kritinės_situacijos #kultūros_organizacijų_įtraukimas
#lyderystė #muzika #naujos_tęstinės_iniciatyvos
#problemų_sprendimas #projekto_valdymas #santykiai_su_valdžia
#tarpdiscipliniškumas #viešieji_ryšiai #viešoji_erdvė*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„2022 m. plane buvo numatytas kulminacinis jaunimo programos renginys, kuriame turėjo pasireikšti „Kauno 2022“ jaunojo satelito „Kauno iššūki“ iniciatyvos. Likus dvejiems metams, konkurso būdu ieškojome partnerio šiam įvykiui organizuoti – patyrusių muzikos festivalių prodiuserių, kurie apsiimtų sukurti tarptautinę muzikinę šventės dalį, į Kauną pritraukdami geriausius įmanomus šiuolaikinės muzikos atlikėjus. Į partnerius siūlėsi septyni garsių ir labai garsių atlikėjų koncertus siūlė atgabenti prodiuseriai, o jų pasiūlyimų mastelis ir paprastumas, turiu pripažinti, viliojo. Partneriu pasirinkome klubą „Lizdas“, kuris pateikė gal žiūrovų skaičiumi ir ne didžiausio renginio koncepciją, bet kai ką daug svarbesnio – tęstinio festivalio formatą ir visišką atvirumą bendradarbiauti su jaunaisiais „Kauno iššūki“ komandos nariais. Įvyksta visų pažintis ir nutariama dar 2021 m. išsibandyti festivalio formatą, tad turėsime du festivalius: 2021 m. „Per_kūnija“ ir 2022 m. „Audrą““ ☁

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Per_kūnija“ – tai „Kauno iššūki“ jaunuolių 2021 m. liepą organizuotas festivalis, įžanga į 2022 m. didįjį jaunimo renginį „Audrą“. Tai generalinė repeticija, visų jaunimo programos vertybių ir tikslų atskleidimas – įgalinti jaunuoliai, patys kuriantys ir įgyvendinantys kultūros renginius mieste. Tokius, kokie aktualūs jiems ir jų kartai. Mados šou, poezijos skaitymo renginiai, parodos, koncertai, virtuali kultūra, gatvės šokiai ir menai, diskusijos. Viskas pasklidę mieste – uždaroje ir viešose erdvėse, muzikos klubuose, aikštėse.“

AURELIJA PRAŠMUNTAITĖ/

„Festivaliai „Per_kūnija“ ir „Audra“ buvo svarbi penkerius metus trukusios edukacinės programos „Kauno iššūkis“ kulminacijos dalis. Miesto jaunimas, susibūrę į komandas, pusmetį kūrė kultūrinius projektus, o mes jiems suteikėme mentorystę, simbolinę finansinę pagalbą ir padėjome vystymo etapuose. Taip dienos šviesą išvydo daug jaunimo kuruojamo turinio – nuo poezijos skaitymų viešosiose erdvėse (beje, jaunesiems poetams net buvo patikėta atidaryti kultūros sostinės metus nuo didžiosios scenos skaitant savo kūrybos tekstus apie Kauną) iki projektų, jungiančių madą su modernizmu ar populiari-nančių pradedančiuosius *trapo* muzikos kūrėjus, fotografijos projektų ir kt. Ši patirtis su edukacine programa parodė, kiek mieste yra kuriančio jaunimo, kuriam tikrai reikia platformos būti iš-

girstiems, pastebėtiems, o svarbiausia – gauti pasitikėjimą ir erdvės veikti. „Kauno iššūkis“ tapo tramplynu jauniems žmonėms pabandyti kurti, susitikti su bendraminčiais arba tiesiog būti bendruomenės dalimi. Kartu su „Kauno iššūkiu“ užaugęs jaunimas tapo labai prasminga visos „Kauno 2022“ programos ir komandos dalimi – juos buvo galima sutikti ir tarp bendruomenių pro-

gramos savanorių, ir tarp parodų gidų Kauno centriname pašte. O mes, kaip komanda, turėjome visuomet kritiškai nusiteikusius, naujausias tendencijas žinančius, po visą miestą pasklidusius programos šauklius.

2021 ir 2022 m. „iššūkiečių“ iniciatyvas integruojame į festivalių „Per_kūnija“ ir „Audra“ programas. Tam, beje, reikėjo kuratorių – juos iš jaunųjų projekto dalyvių gretų nusprendėme išsiauginti patys. Kartu su partneriais iš Vengrijos per karantiną turėjome virtualią mokymų programą, kurios metu išsirinkome būsimus festivalio kuratorius pagal jų kūrybiškumą, gebėjimą dirbti komandoje, idėjas ir, žinoma, atsakomybę būti kartu ir nepavesti. Ne paslaptis, kad būtent atsakomybės stygius kartais pakiša koją dirbant su jaunais žmonėmis ir patikint jiems užduotis. Pramiegotas susitikimas, spontaniška draugų pasiū-

Festivalio „Per_kūnija“ jaunųjų kuratorių dirbtuvės, „Kauno 2022“ biuras, 2020 m.

lyta išvyka į pasaulio kraštą ar tiesiog nesėkmė asmeniniuose santykiuose gali akimirksniu nubraukti visą darbą. Išlaikyti jaunų žmonių motyvaciją, žadant jiems „palauk, tuoj kursime festivalį, tuoj tuoj čia paaiškės daugiau...“, buvo didelis iššūkis.“

AUSTĖJA JOCIŪTĖ/

„Festivalio kuratoriai buvo neprofesionalus, bet žingeidus jaunimas (kai kurie vis dar mokėsi mokykloje), tad tikrai norėjome išsibandyti savo jėgas dar prieš 2022 metus. Komandą sudarė 10 žmonių, kuriems šis projektas nebuvo pagrindinė veikla, tačiau sugebėjome įgyvendinti beveik 50 skirtingų renginių. Tuo metu projekte „Kaunas 2022“ atlikau praktišką ir galėjau skirti žymiai daugiau laiko, tad man teko didžiulis atsakomybių ryšulys: integruoti jaunuosius „Kauno iššūkio“ projektus į festivalį, komunikuoti su partneriais, rinkti informaciją išorinei komunikacijai, kurti ir nuolat redaguoti informaciją komandos viduje, ruošti prašymus savivaldybei ir panašiai.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Kadangi dalis iš 50 programos renginių numatyti vykti viešosiose miesto erdvėse, reikalinga juos suderinti su Kauno miesto savivaldybės administracija. Tuo pačiu metu savivaldybė bylinėjasi su LGBT bendruomene dėl atsisakymo išduoti leidimą „Kaunas Pride“ renginiui. „Per_kūnijos“ diskusijų programoje Vienybės aikštėje viena iš aštuonių diskusijų vyks tema „Ar pavyks sukurti LGBT+ draugišką kultūrą?“ Savivaldybė neišduoda leidimo visam festivaliui su daugybe viešų renginių vien dėl keturių raidžių kombinacijos vienos iš diskusijų pavadinime... Laikas spaudžia priimti sprendimus. Aš rekomenduoju diskusiją daryti erdvėje, kurioje nereikia nieko derinti su savivaldybe, kad tik laiku gautume leidimą visam festivaliui, nes jau laikas ne tik plakatus kabinti, bet ir montuoti scenas. Gavusi tokią informaciją, LGBT bendruomenė palaikė tai cenzūra iš mūsų organizacijos pusės, inicijavo viešą pasipiktinimo kampaniją socialinėse medijose.“

AURELIJA PRAŠMUNTAITĖ/

„Festivalis yra apie identitetą, miesto ir žmogaus sąveiką, turi daug edukacinio ir kito patrauklaus turinio, vis tik vinimi tampa prieš pat festivalio savaitgalį uždrausta vieša diskusija apie LGBT žmonių saviraišką mieste. Užverda internetas, visi dalinasi nuorodomis, kalba, koks Kaunas sustabarėjęs šiuo klausimu, ir vyksta tikra pekla. Mūsų festivalio turinys nueina į antrą planą, visi domisi tik Kauno negebėjimu atvirai diskutuoti.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Tą savaitę atostogavau užsienyje. Su komandos krizių valdymo grupe bendravau tik „Facebook“ pokalbių grandinėje. Buvo daug chaotiškų patarimų, kaip elgtis, kokią žinutę išleisti į viešumą. Vos už kelių valandų nuo krizės pradžios pradėjau gauti peradresuotus laiškus iš LGBT bendruomenės narių, kuriuose jie kreipiasi į mūsų programos menininkus, ragindami sabotuoti „Kauną 2022“ dėl to, kad mes cenzuruojame LGBT dalyvavimą programoje.“

Žiniasklaida apie festivalį „Per_kūnija“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Atostogauju prie jūros, taip karšta, kad net alaus butelis priebutyje sprogo. Skambina Virginija. Pasirodo, sprogo kai kas daugiau.“

Visą savo gyvenimą dirbu sistemose, kur nuolatinė įtampa yra norma, tad krizių labai nebijau. Tokiais atvejais labai svarbu keli dalykai: žinoti tikrąją situaciją, nepasiduoti nei žmonių, nei laiko spaudimui, suvaldyti savo emocijas, nepamesti svarbiausių tikslų. Žinau, kad esame teisūs, kad nieko blogo nepadareme ir kad mūsų tikslas yra saugoti projekto ateitį (vardan ir tų pačių mažumų, bet jomis neapsiribojant). Žinau, kad mūsų savivaldybėje dirba homofobų, kurie mus laužė neleisti mūsų jaunimui daryti LGBT diskusijos. Žinau, kad patarėme jaunimui sustoti, kol rasime išeitį. Žinoma, jaunimas karštas ir laukti nenori. Žinoma, kad aktyvizmas trykšta per ausis. Kol ieškome sprendimo, aktyvizmas virsta elementariu pjudymu. Ir pjudomi esame mes! Atsiranda Vilniaus „aktyvistų“, suspėjusių apskųsti mus (ne Kauno savivaldybę!) „Kūrybiškos Europos“ vadovybei. Per pusdienį! Du projekto ambasadoriai: Arūnas Matelis ir Giedrius Širka, mūsų viešai išsižada...“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Vakare parašiau du privačius laiškus. Vieną Kauno savivaldybės administracijai, kitą projekto ambasadoriams, kuriems visada pirmiems suteikdavome informaciją apie rimtas situacijas, nes žurnalistai klausdavo ir jų nuomonės apie skandalus. Laiške paminėjau, kad diskusiją vis tiek darysime Vienybės aikštėje ir, jeigu leidimas nebus suteiktas, atsistatydinsiu iš pareigų. Kažkuris iš ambasadorių (iki šiol nežinau, kuris) pasidalino mano laišku su žiniasklaida. Mano pareiškimas tapo kitos dienos tema visoje Lietuvoje. Nuo pat pirmos krizės minutės žinojau, kad tai bus ėjimas va bank. Mano asmeninis ėjimas. Kiti komandos nariai patyrė šoką ar sąmyšį, išreiškė ar nutylėjo natūralų pasipiktinimą per lėta ar netinkama įstaiogos vadovybės reakcija į situaciją, o man prireikė aštuonių valandų (kaip tik važiuojant automobiliu iš Vroclavo į Kauną) nuspręsti, jog negaliu leisti j jokius kompromisus dėl projekto vertybių, net jeigu tai būtų paskutinė mano asmeninės kelionės Europos kultūros sostinėje stotelė. Išgyvenau tikrą atsisveikinimo su projektu gedulą.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Problema išsprendėme. Ilgiausiai, beje, kaip tik ir truko tikrosios situacijos sužinojimas ir teisingas įvertinimas. Diskusija įvyko, Virginija prisiėmė visą atsakomybę. Mūsų naujasis komunikacijos vadovas Mindaugas Reinikis diskusijoje dalyvavo asmeniškai. Aš buvau publikoje. Publikos buvo saujelė. Nelabai aktyvistams buvo įdomu ateiti ten, kur konfliktas išspręstas ir reikia ramiai kalbėtis. Spiegti ir mojuoti kumščeliais visada paprasčiau. Beje, nei Arūnas Matelis, nei Giedrius Širka atgal į ambasadorius nesugrįžo. Sugrįžti pripažinus klaidą – čia jums ne kumščeliais pamajuoti.“

MINDAUGAS REINIKIS/

„Galiausiai įvyko ir diskusija Vienybės aikštėje, kur apsaugos darbuotojų buvo daugiau nei diskutantų bei klausytojų. Diskusijoje teko sudalyvauti ir man.“

Manau, kad šis skandalukas aiškiausiai ir labiausiai nubrėžė skirtį tarp „Kauno2022“ ir Kauno miesto savivaldybės, tačiau išryškino ir vidines komandos skirtis.

Netrukus prasidėjęs Kauno miesto savivaldybės ir LGBT bendruomenės konfliktas dėl „Kauņas Pride“ eitynių nustūmė diskusijos temą ir „Kauno 2022“ vardą į antrą šios istorijos planą.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Diskusija įvyko ramiai, kaip ir kitos septynios diskusijos Vienybės aikštėje. Buvo kaitri vasaros diena, nedaug žmonių. Savivaldybės atstovai žiniasklaidai oficialiai paaiškino, kad išduodami leidimus vertina ne renginių turinį, o ar jie atitinka saugumo reikalavimus. Abi pusės žinojome, kad tai tyla (o tiksliau – perkūnija) prieš audrą...“

AURELIJA PRAŠMUNTAITĖ/

„Po daug darbo ir kompromisų diskusija įvyksta, praeina sklandžiai ir pasirodo, kad tikrai buvo įdomesnė internete nei realybėje. Per „Per_kūnijos“ savaitgalį su jaunųjų kuratorių komanda daug ko išmokome: ką reiškia visiška atsakomybė už paskirtą kuruoti sritį, kaip reikia iš anksto apgalvoti logistikos, saugumo ir netikėtų nutikimų scenarijus, kaip neperdegti ir komunikuoti su komanda. Savaitgalis praūžia, komanda pavargusi, bet laiminga. Refleksijos metu visi vieningai nusprendžiame: viskas, esame pasiruošę kultūros sostinės metams ir kitam didesniai festivaliui.“

Uch, kad būtume tada žinoję, kokio dydžio veiksmą užkursime mieste kitąmet... Gal dalis jaunuolių ir būtų pabėgę tada. 😊“

Mados šou „Komoda“, festivalis „Per_kūnija“, 2021 m.

Diskusijos Vienybės aikštėje, festivalis „Per_kūnija“, 2021 m.

Auditas

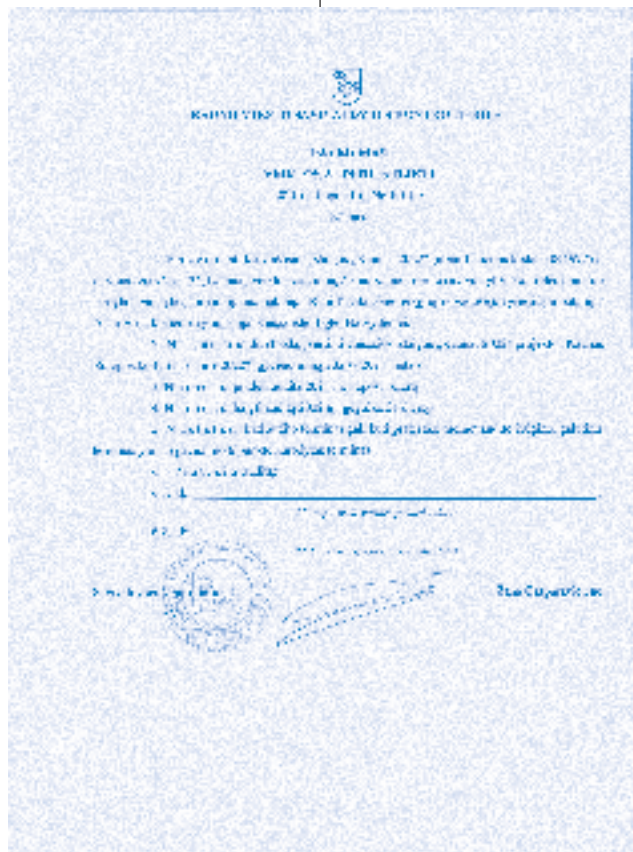
#administravimas #auditas
#finansų_kontrolė
#santykiai_su_valdžia
#skaidrumas #stebėseną

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Kitą dieną po „Per_kūnijos“, man dar atostogaujant, 8 val. ryto prie nuo 9 val. dirbančio „Kauno 2022“ biuro durų jau stovėjo Kauno miesto savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos darbuotojos, atvykusios įteikti įstaigos veiklos audito įsakymą. 2020–2021 m. veiklos auditas vyko nuo 2021 m. liepos pradžios iki 2022 m. gegužės. Taip, iki Europos kultūros sostinės metų vidurio...“

ROKAS NAUDŽIUS/

„2021 m. rudenį prisijungęs prie projekto komandos, nuo pat pirmos akimirkos jaučiau įtampą. Gąsdinantis žodis „auditas“. Įstaigą tikrino audituojantys asmenys, kasdien girdėjome pastabas, komentarus bei įvairaus pobūdžio replikas dėl administracinių tvarkų.“

Kauno miesto savivaldybės raštas
VšĮ „Kaunas 2022“

ŽIVILĖ STANKEVIČIENĖ/

„Likus mažiau nei pusei metų iki 2022 m. laukiamo atidarymo, 2021 m. liepą netikėtai ir lyg skubos tvarka pradėtas vykdyti įstaigos veiklos auditas. Tikrino viską: personalo dokumentus, viešųjų pirkimų dokumentaciją, su projekto partneriais sudarytas partnerystės sutartis, veiklų įrodymus, biudžeto planavimo dokumentus, buhalterinės apskaitos dokumentus...“

Neskaičiuosiu, kiek valandų truko visų papildomų paaiškinimų pateikimas ir diskusijos vidaus kontrolės ar projektų valdymo klausimais, nes ne valandas suskačiuoti svarbiausia. Tačiau kai po susirinkimų ir skubių klausimų aptarimo rasdavai laišką su nurodymu pateikti informaciją ar paaiškinimą iki tos pačios dienos 12 ar 14 val., apimdavo neviltingas. Fiziškai nebekildavo ranka... Ir ką tu gali galvoti, kai išsiunti laišką 13:59, o tau atrašo, kad pavėlavote – laiškas gautas 14:01... 🙄

Likdavo tik įkvėpti, iškvėpti ir dirbantis toliau. Administracijos stiprybė yra sveikas ir šaltas protas bei neišsenkanti diplomatija. 😊“

Didžioji Kauno mito trilogija ir jos veikėjai

*#didieji_renginiai #personalas #problemų_sprendimas
#šou #techninis_prodiusavimas*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

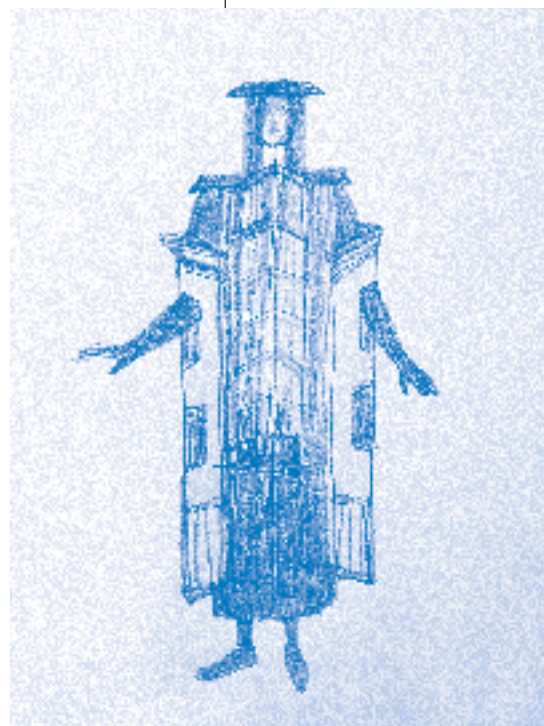
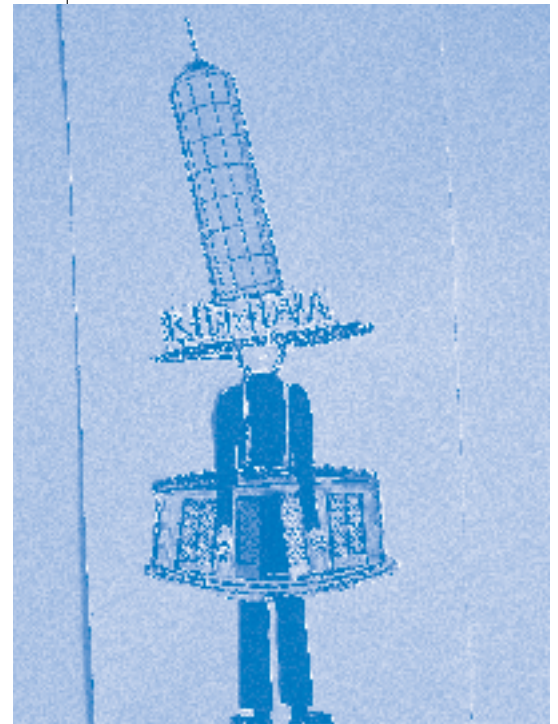
„Rugpjūtį buvo dedami paskutiniai taškai atidarymo programoje. Chrisas Baldwinas, kaip renginio režisierius, susitelkė į šou režisūrą. Aš, angažuodama kuratorių, Kauno rajono komandą, partnerius ir kitą kūrybinę pagalbą, prižiūrėjau šou rengimą, sudariau savaitgalio programą ir spartinau darbus. Tadas Valeika sprendė techninius renginių galvosūkius. Prie projekto jungėsi vis daugiau prodiuserių, atsakingų už atskirus atidarymo elementus. Talkino apšvietimo, garso, transliacijos režisieriai, už logistiką, eismą, minios judėjimą ir saugumą atsakingas koordinato-rius. Kūrybinėje dalyje jau šimtinis būrys menininkų ir atlikėjų, po įtemptų viešųjų pirkimų procedūrų prie meninės komandos prisijungia ir videoturinio kūrėjai „Orka“. Visą kūrybinio flango darbą prižiūri Marija Tarasova ir Renata Krapikaitė. Dar dešimtys žmonių ruošia *post-show* programą mieste. O savanorių programos komanda jau renka tūkstantinę savanorių brigadą, griausiančią prancūzų skulptoriaus Olivier Grossetête sukurtą kartoninį pastatą, koordinuosiančią žiūrovų minios logistiką ir prižiūrėsiančią miesto žaidimo lokacijas.

Kalbant apie renginio kūrėjus, galiu pasidalinti, kad integralumas buvo silpnoji mūsų darbo pusė. Įvairios viešųjų pirkimų ir atlikėjų galimybių diktuojamos aplinkybės lėmė ne integralų, o fragmentinį, etapinį darbo pobūdį (pavyzdžiui, muzika turėjo atsirasti pirmiausiai ir buvo įrašyta jau 2021 m. balandį). Techninė komanda Vilniuje nėra kasdieniai mūsų biuro bendradarbiai, režisierius – užsienyje. Pokalbiai vyko daugiausiai *online* ir su kiekvienos dalies kūrėjais atskirai. Trūko viso kūrybinio sąstato susėdimo prie stalo projekto pradžioje, trūko gyvo kasdienio darbo su technine komanda. Darbo sąlygos toli gražu ne idealios, bet pandemijos, biurokratinių aplinkybių, visuomenės ir dalininkų lūkesčių centre vis tiek stūmėmės su dideliu jauduliu laukiamo sprogo link.

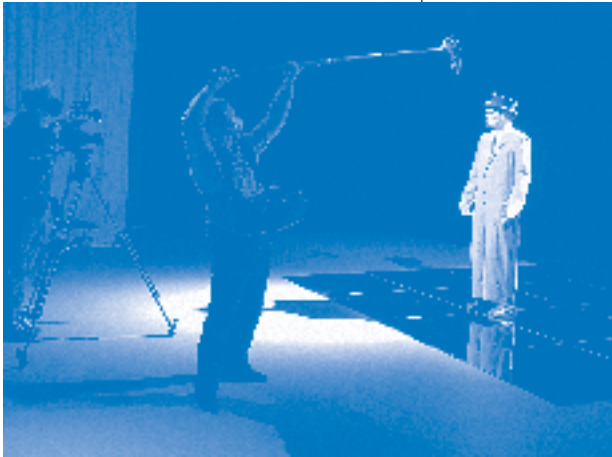
Palapsniui augo miesto savivaldybės įsitraukimas ir dėmesys renginiui – nuo bendro pobūdžio aptarimų savivaldybės vadovų rate apie pagrindines renginio dedamąsias, logistiką ir bendrus renginio organizavimo uždavinius iki skrupulingo VIP sąrašo, lokacijos, delegacijų programos, eismo aplinkybių ir kitų detalių planavimo. Politiniame kontekste atidarymas visokeriopai išnaudojamas kaip proga tarptautinei diplomatijai.

Prigesinusi svarbiausius atidarymo savaitgalio problemų laužus, vis grįžtu prie „Santakos“ renginio, primindama atsakingiems asmenims jų darbų terminus. Bergždžiai – visų jėgos sutelktos į atidarymą. O juk visus Trilogijos renginius teskyrė vos keli mėnesiai ir kiekvienas kėlė naujų iššūkių.

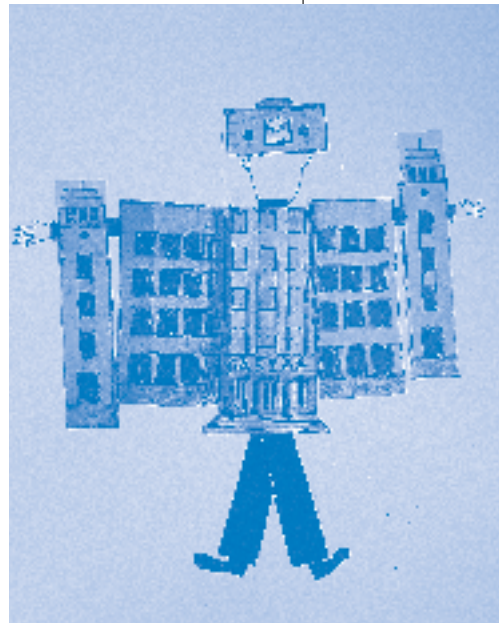
Pagrindinis „Santakos“ šou dar labiau nei atidarymas priklausė nuo gamtos ir technikos „infrastruktūros“. Pagal seną mūsų sumanymą renginys turėjo vykti Nemuno ir Neries santakoje. Po išsamių Tado konsultacijų su mūsų projektui nuostabiai talkinusia Vidaus vandens kelių direkcija buvo išrinkta saugiausia ir lengviausiai pasiekiama Nemuno atkarpa šalia santakos, kur, pristabdžius tuo metu VVKD vykdytus infras-
truktūrinius projektus, buvo perkeltos visos direkcijos turimos veikiančios vandens

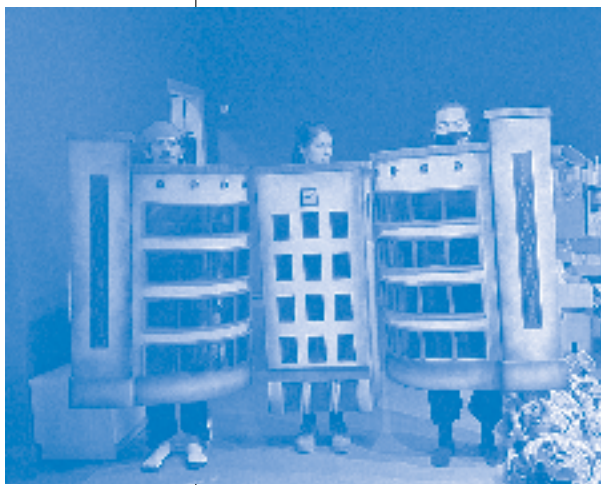
Atidarymo šou kostiumai ir jų eskizai
(aut. Aleksandra Jacovskytė ir Julija Skuratova)

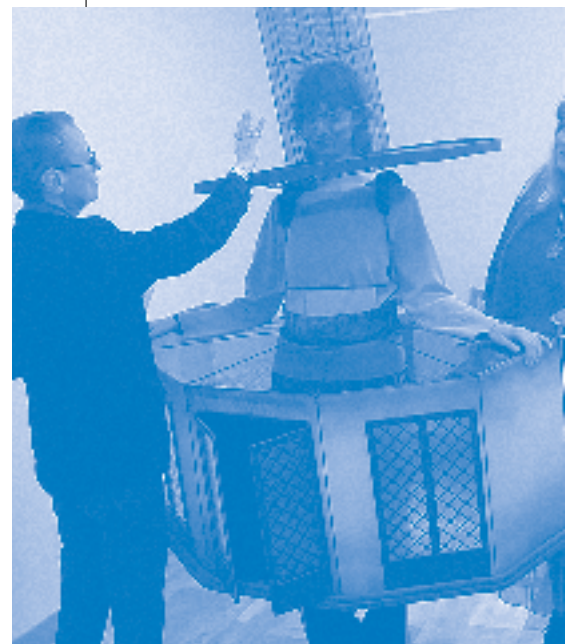
Akimirka iš jaunųjų poetų filmavimo atidarymo šou vizualizacijoms, LRT studija

Atidarymo šou kostiumai ir jų eskizai (aut. Aleksandra Jacovskytė ir Julija Skuratova)

Akimirka iš jaunųjų poetų filmavimo atidarymo šou vizualizacijoms, LRT studija

Atidarymo šou aptarimas, 2021 m.

transporto priemonės ir baržos, kurios tapo renginio scena. Kauno hidroelektrinė davė mums labai svarbų pažadą nuo repeticijų iki renginio pabaigos užtikrinti, kad nesikeistų vandens lygis (kažkada tai nemenkai pakenkė tarptautinėms Kauno Hanzos dienoms). Prie kompanijos prisijungė vaikų buriavimo mokykla, pasirengusi šou metu Nemunu praplukdyti keliasdešimt mokomųjų burlenčių. Kalbėjome ir su oreivių klubu, kuris per šou kulminaciją turėjo pakelti į orą projekcijomis apšviestus oro balionus (dėl blogo oro teko sumanymo atsiskyti). Viskam sąlygas diktuoja dažnai nenuspėjami gegužės orai – liūtis ar vėjas gali pakoreguoti, ir ženkliai pakoreguos, renginio scenarijų. Prie neįgyvendintų programos dalių galima paminėti ir planuose buvusią specialią Oskaro Koršunovo premjerą. Ilgos derybos ir gana toli pasistūmėjęs planavimas likus mažiau nei pusmečiui nutraukiami mūsų iniciatyva – mūsų darbo grafikas, vis senkantys laiko, viešųjų pirkimų, mūsų vidiniai resursai ir produkcijos mastas neleidžia sekti režisieriaus ritmu.

Šalia didžiojo „Santakos“ renginio šou vėl dėliojame gausią kultūrinę savaitgalio programą, kurios akcentais tampa „Vasaros scenos“ Rotušės aikštėje atidarymas ir Europos atlikėjų pasirodymai, didžioji *afterparty* scena Santakos parke, „Cie Basinga“ vaikščiėjimas lynu, ispanų kurti interaktyvūs galvosūkių labirintai ir kiti elementai. Dėliodama programą, stengiuosi kurti alternatyvą mugės užgožtam Kauno gimtadienio formatui. „Santakos“ renginys, kaip ir atidarymo bei uždarymo savaitgaliai, bus švenčiamas ir Kauno rajone. Pirmą kartą tradicinio, bet ženkliai tarptautėjančio Zapyškio aitvarų festivalio fone publikai bus pristatytas naujas viešas kultūrinis objektas – sodu paversta plaukiojanti žemkasė „Nemuno7“.

Uždarymo renginys „Sutartis“ – Zitos Bružaitės pasiūlyta spektaklio-baletorijos idėja, kurią ji kartu su koncertine įstaiga „Kauno santaka“ pateikė per atvirą kvietimą partnerystėms. Patvirtinus esmines produkcijos sąlygas, Zita subūrė aukščiausios klasės kūrybinę grupę ir kartu su režisieriumi Gediminu Šeduikiu savarankiškai vystė kūrybinę dalį iki pasibaigiant dviem pirmosioms Trilogijos dalims.“

Atidarymo šou techninė repeticija, 2021 m.

„Kauno 2022“ laikmatis

Atidarymo šou techninė repeticija, 2021 m.

Žvėris atidaryme

*#didieji_renginiai #menas_viešosiose_erdvėse
#menininkų_įtraukimas #muzika #šou #viešoji_erdvė*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Vasara. Kuriame „Žvėris instalaciją“. Po „Sukilimo“ šou žiūrovai bus kviečiami į miestą, kur vyks koncertai, performansai, parodos. Vys Žvėris paslapčių žaidimas, žmonės pagal tam tikrus ženklus kelias po miestą, pajus Europos kultūros sostinės dvasią. Su Dariumi Petreikiu sugalvojame, kad Žvėris įsikurs ant laiptų V. Putvinskio gatvėje ir prie toje pačioje gatvėje esančio funikulieriaus. Mums reikia žmogaus, kuris sukurtų vaizdą ir garsą. Regis, Ana pasiūlo lazerių, šviesos ir vandens instaliacijų komandą iš Latvijos. Jai vadovauja toks Janis Petersons. Susisiekiame su juo. Janis iš karto viską supranta, ko mums reikia. Sugalvojame paprastą ir aiškią šviesos dramaturgiją. Darius dar kurį laiką derina su Janiu detales.“

DARIUS PETREIKIS/

„Ana paprašė, kad sugalvočiau ir nusiųščiau Janiui instaliacijos vizualizaciją – kas ir kaip turi šviesti. Sumaščiau, kad „Šilelio“ laiptų apačioje galėtų būti milžiniški Žvėris nasrai, pro kuriuos smalsuoliai pakliūtų į ilgą ir kampuotą Žvėris skeletą – milžiniškus šviečiančius griaučius. Pasitarėme su Janiu, kad tokį stilizuotą Žvėris kūną nebus sudėtinga instaliuoti ir apšviesti. Reikėjo jam pateikti detalius matmenis, atstumus bei „šonkaulių“ skaičių. Pamenu, dviese su besilaukiančia Ana vaikščiojom tais laiptais aukštyn žemyn, pirmyn atgal, matavom, skaičiavom, fotografavom. Tikrai ne veltui. Tai, ką pavyko bendromis jėgomis su latviais sukurti, buvo pats ryškiausias, labiausiai asmenukėms tinkamas šventės akcentas, kurį žmonės lankė dar visą savaitę, jau pasibaigus „Sukilimo“ šou.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Dabar jau metas muzikai. Sugalvoju, kad reikia Žvėris balso. Koks yra jo balsas? Jis turi būti padarytas iš Kauno garsų. Pasiūlome jį sukurti vienam, kitam garso menininkui... Niekas nesukuria. Tada imu savo profesionalų įrašymo įrenginį ir įrašinėju Kauno garsus: kavinėje, gatvėse, Laisvės alėjoje, parduotuvėse. Nusiunčiu viską Antanui Jasenkai ir sakau: ar gali iš viso šito nuausti Žvėris balsą? Kiek laiko duodi? Viena dieną. Gerai! O tu gali sukurti muziką šiai instaliacijai? Galiu. Kiek laiko duodi? Tris dienas. Gerai!“

Ir Antanas atsiunčia tobulą muziką bei tobulą Žvėris balso moduliatorių lygiai sutartu laiku.

Atsimenu, pagalvojau: jeigu atidarymo šou bus nesuvokiamas, tai šitą instaliaciją žmonės tikrai supras. Taip ir buvo. Suprato ir fotografavo labiausiai iš visų.“

Šviesos instaliacija atidarymo *post-show* programoje (įgyvendino Janis Petersons)

Šviesos instaliacijos vizualizacija (aut. Darius Petreikis), 2021 m.

„Didžiausias renginys Kaune neįvyks“. Kvietimas savanoriams

*#didieji_reginiai #igūdžių_vystymas #karantinas
#motyvacija #pandemija #problemų_sprendimas
#savanorystė #viešieji_ryšiai*

MARIJA PULOKAITĖ/

„Likus keturiems mėnesiams iki atidarymo sužinojome, jog dėl griežtų karantino reikalavimų mums reikės tūkstančio savanorių – dvigubai daugiau nei planuota, rinkta ir apmokyta nuo savanorystės programos pradžios. Aiškiai suvokiame, kad nuosaikiomis žinutėmis tokio kiekio kauniečių nuo sofų nukrapštysime, todėl pasirenkame naują šokiruojančią kampanijos žinutę: „Didžiausias renginys Kaune neįvyks, <...> jei neprisijungsi prie Europos kultūros sostinės atidarymo savanorių.“ Iškabos pasirodo visame mieste ir kelias naktis miegu labai neramiai. Pradeda sparčiai pildytis savanorių anketos ir juntu, kaip apima ramybė. Miestiečiams rūpi.“

AGNĖ MEDĖKŠAITĖ/

„Kelis mėnesius iki atidarymo sapnuodavosi ne tik tūkstančio savanorių sąrašai ir klausimai, bet ir didžiulis „Excel“ dokumentas, kuriame skirstėme savanorius pozicijomis. Nežinau, ar lentelėse kas nors yra naudojęs tiek spalvų, tačiau man atrodo, kad pozicijoms žymėti panaudojome visus įmanomus atspalvius, kad atsidiarius būtų aišku, kur priskirtas kiekvienas savanoris.“

Žmonės aktyviai registravosi savanoriauti atidaryme, tikiu, kad prie to prisidėjo ir aktyvi komunikacija bei noras būti istorinio įvykio dalimi, tačiau iš patirties žinojome, kad registracija dar ne viskas, jei nepamatysime jų gyvai. Su jauduliu laukėme pirmojo gyvo instruktažo, o aš galvoje įsivaizdavau ir blogiausią scenarijų, kuriame vietoje lauktų kelių šimtų į susitikimą ateina vos šimtas žmonių. Instruktažo dieną prie įėjimo į VDU didžiąją salę nusi-driekė didžiulė eilė, nesitikėjome tokio žmonių antplūdžio, taigi kai kuriems iš jų teko lauke pralaukti valandą ir daugiau. Kai užlipau į sceną, pakėliau akis ir pamačiau, kiek žmonių iš tiesų atėjo, supratau, kad pavyks.“

„Kauno 2022“ reklaminė savanorystės kampanija

VITALIJA LYSKA/

„Savatorių vidinė motyvacija dalyvauti projekte nustebino: dauguma norėjo prisidėti prie miestui reikšmingo įvykio, būti unikalios reiškinio ir pokyčio dalimi, susipažinti su kitais entuziastingais žmonėmis. Dar kartą įsitikinau, kad išoriniai paskatinimai gali būti smagūs ir malonūs, bet jie nėra esminiai, kai žmogus renkasi vieną ar kitą savanorystės vietą. Svarbu padėti palaikyti vidinį impulsą savanoriauti, kurį žmogus jau turi savyje.

Aktyviausiems savanoriams siūlėme trijų rūšių specialius mokymus, kurie turėjo lemiamos reikšmės mūsų projektui:

– Kauno žinovų ir kultūros konsjeržų mokymai (miesto pristatymas svečiams, jų priėmimas). Buvome tikri, kad vietinis savo miestą mylintis žmogus geriausiai pristatys jį svečiams, tad paruošėme teorinius mokymus, kuriuos išklausę savanoriai vesdavo pažintinius turus Kaune ir Kauno rajone. Kauno žinovai pasitikdavo svečius grupelėmis, o kultūros konsjeržai – po

vieną ir pasakodavo jiems apie miestą.

– Lyderystės mokymai (savanorių komandų lyderystės mokymai didžiųjų renginių metu). Šie buvo patys populiariausi, juose sudalyvavo daugiau nei šimtas savanorių. Savanorių komandų

lyderių atsakomybė buvo rūpintis jiems priskirta savanorių grupe: perduoti informaciją, prireikus susisiekti, deleguoti užduotis, priminti išeiti į pertrauką, pasirūpinti, kad savanoriai būtų tinkamose vietose tinkamu metu, sotūs ir linksmi nusiteikę. Renginiuose, kuriuose skirtingose miesto vietose savanoriavo šimtas ir daugiau savanorių, trys savanorystės programos koordinatorės nebūtų pajėgusios pačios to padaryti.

Įvadinis renginys „Kauno 2022“ savanoriams

Įvadinis renginys „Kauno 2022“ savanoriams

Rusėjis

– Prieinamumo mokymai (pagalba negalią turintiems asmenims renginių metu). Vienas iš projekto „Kaunas 2022“ tikslų ir orientyrų buvo didinti prieinamumą, kad kiekvienas galėtų visavertiškai dalyvauti socialiniame ir kultūriniame gyvenime. Mes, kaip savanorystės programos komanda, kartu su partneriais ėmėmės edukuoti savanorius, kaip atpažinti įvairias negalias ir padėti žmonėms renginių metu. Po mokymų savanoriai daug drąsiau prieidavo prie žmonių ir siūlydavo pagalbą.“

JOVITA RUDNICKAITĖ/

„Išėjau keletą savanorystės mokymų: Kauno žinovų ir lyderystės. Pirmą kartą debiutavau „Fluxus festivalyje“ 2021 m. – ne tik kaip savanorė, bet ir kaip *team leaderė*. Prieš prisijungdama savanoriauti, socialiniuose tinkluose buvau mačiusi šio festivalio nuotraukas ir norėjau jame sudalyvauti, tačiau draugų rate neradau bendraminčių, norinčių kurtis kostiumą. Labai jaudinausi, ar pavyks susitvarkyti su *teamleaderio* role, sukoordinuoti savanorius, ką darysiu, jei nutiks kažkas netikėto. Minčių prieš renginį buvo įvairiausių, tačiau savanorystės programos koordinatorės Marija, Vitalija ir Agnė suteikė daug palaikymo ir nuramino, kad viskas bus gerai. Taip ir buvo.

Europos kultūros sostinės metais jau pati prisidėjau prie festivalio programos kūrimo. Pasiruošiau kostiumą ir vedžiau *fluxiškas* ekskursijas po Ažuolyną, kurių metu pasiekdavome aukščiausias Kauno taškas. Į kalną kopiu jau ne viena, kalno papėdėje susitikome su keletu savanorių, kurie irgi atėjo kopti kartu su visais, pasiruošę kostiumus. Tuo metu pagalvojau: kažkada tai buvo tik noras, o dabar jau kopiu su naujais draugais. Tas ratas žmonių, kurie susibūrė savanoriauti projekte „Kaunas 2022“, buvo tai, ko man gyvenime trūko.“

2022 m. programos paskelbimas

*#Atminties_biuras #europinė_dimensija
#Europos_kultūros_sostinių_šeima #istorija #karantinas
#komunikacija #konferencijos #lyderystė #Modernizmas_ateičiai
#pandemija #rinkodara #tarptautinės_partnerystės #viešieji_ryšiai
#žiniasklaida*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Pagaliau. 2021 m. rugsėjį mūsų rankose „Kauno 2022“ programos knyga – visų metų kalendorius, visi ilgai gvildinti projektai, tiek metų darbo viename gražiame bemaž kilogramą sveriančiame leidinyje, kurį pristatome spaudos konferencijoje.“

„Kauno 2022“ programos pristatymo spaudos konferencija, 2021 m.

EGIDIJUS STANCIKAS/

„Kai pirmą kartą išvydau tą juodą storą knygą, kurioje buvo surašyta beveik visa „Kauno 2022“ programa, pirmą į galvą atėjusi mintis buvo – Biblija. Verčiant kalendoriaus lapelius, visa ši Kultūros biblija buvo ne tik perskaityta, bet ir įgyvendinta. Tai jaudinanti patirtis.“

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Pristatymas vyksta Europos kultūros sostinės forumo ir Europos kultūros sostinių tinklo susitikimo kontekste – norėjome, kad partneriai turėtų galimybę vienu ypu gauti išsamią informaciją apie projektą, o medijų atstovai pajautų projekto tarptautiškumo mastą. Kadangi pandemija tebekėlė trikdžių organizuojant tarptautinius renginius, o 2022 m. EKS titulą dalinomės su Novi Sadu ir Ešu prie Alzeto, pasiūlėme pastariesiems organizuoti kultūros sostinių tinklo ir programos pristatymo renginius kartu. Sujungtos pastangos ženkliai išaugino Kaune tąkart apsilankiusios užsienio žiniasklaidos gretas. Europos kultūros sostinės forumą tais metais pasiūlau dedikuoti išsamiai mūsų programos refleksijai – kiekviena sudėtinė programa gavo savo „eterį“, kuratoriai galėjo nuspręsti, kur, kokia forma pristatyti programas. Stengėmės kuo geriau atskleisti partnerių indėlių ir „Kauno 2022“ paskatintus ir mieste jau įvykusius pokyčius, susiformavusias tradicijas.

Per programos pristatymo konferenciją – ministro, mero, Ešo ir Novi Sado vadovų kalbos, tačiau atsistojus kalbėti Virginijai salėje nugriaudėjo ovacijos, trukusios geras kelias minutes. Man atrodo, kad ten buvę žmonės, vietos operatoriai, žiniasklaida nuoširdžiai džiaugėsi, tapatinosi su projektu, kurio veidas buvo Virginija, ir dar svarbiau – absoliučiai ją palaikė. Tokie pat plojimai pasigirdo ir baigiamajame projekto renginyje 2022 m. lapkritį, o tai tik patvirtina mano mintį, kad

„Kauno 2022“ programos pristatymo spaudos konferencija, 2021 m.

„Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ programos knyga (sud. Justina Petruilionytė-Sabonienė, 2022)

Virginija ir visas jos savybių (labiau nei kompetencijų) rinkinys buvo esminė projekto sėkmės ir stabilumo, komandos gyvavimo ir motyvacijos, įveiktų krizių ir komplikuočių situacijų sąlyga. Įvairių projektą sunkinančių aplinkybių fone maksimalus Virginijos pasišventimas projektui vedė visus į priekį ir neleido reikalams rimčiau suklibėti.

Tai, kad per projektą pavyko išvengti vadovo pasikeitimo, yra absoliuti retenybė Europos kultūros sostinių – politizuotų ir daug jėgų atimančių projektų – istorijoje. Ne kartą stebėjome, kaip atleidis, perdegus ar dėl politinio „susidoravimo“ pasikeitus vadovui sostinių projektams ir jų komandoms teko „persikrauti“ ir pradėti viską nuo pradžių. Dėl Virginijos atkaklumo mums pavyko to išvengti.“

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Pirmoji 2022 m. programos paskelbimo spaudos konferencija, kurioje dalyvavo nacionalinė ir užsienio žiniasklaida, EKS nariai, kultūros sostinės ir kiti svečiai. Šiai konferencijai pradėjau ruošti vasaros pabaigoje. Į pagalbą pasikvietėme režisierių su prodiuserė, su kuriais kartu dėliojome renginio konceptą. Renginį vedė „Kauno 2022“ ambasadorius Edmundas Jakilaitis. Norėjosi, kad renginys būtų skoningas ir turiningas. Viskas atrodė ir įvyko puikiai, „Kauno 2022“ programa sulaukė didelio visuomenės ir žiniasklaidos susidomėjimo.“

DAIVA PRICE/

„Kalbėtis su užsienio žurnalistais teko nuo pat projekto pradžios. Buvo įdomu stebėti, kas labiausiai domina užsienio žiniasklaidą, kaip jie mato mūsų miestą ir kaip supranta mūsų programą. Turbūt nesuklysiu sakydama, kad daugelio jų dėmesio centre buvo „Atminties biuro“ programa. Manau, kad dėl kelių priežasčių. Pirma, sistemingas rimtų istorinių ir atminties temų tyrinėjimas Europos kultūros sostinių praktikoje buvo visiškai naujas reiškinys. Kartu tai buvo sritis, aktuali visiems europiečiams, ypač tiems, kurie domisi istorija ir pasaulio aktualijomis. Antra, didžioji dalis žurnalistų buvo iš Vokietijos ir Austrijos – šalių, kur istorija ir atmintis siejama su Antrojo pasaulinio karo ir Holokausto istorija. Tad nenuostabu, kad 2021 m. rugsėjį per „Atminties biuro“ pristatymą užsienio

žiniasklaidai vokiečių žurnalistai užpylė mane lavina klausimų. Pasijutau kaip valstybinės reikšmės egzamine, apie kurį manęs niekas neperspėjo. Tai rodė, kokį didžiulį dėmesį Vokietijos žiniasklaida skyrė šiai programai ir mūsų dorėjimosi su sudėtinga istorija klausimams. Kita vertus, kaip ir daugelį kitų kartų, susidūriau su klausimais, kurie mane – „rytų europietę“ – vertė piktintis kitos žemyno dalies europiečių istorinėmis spragomis. Žurnalistas: „Jūs teigiate, kad apie savo šalies istoriją rimtai pradėjote kalbėti tik atgavę nepriklausomybę. Bet kaip gi taip?.. Juk istorija buvo dėstoma universitetuose ir anksčiau...“ Aš: „Jūs turite galvoje sovietmečio universitetus?“ Žurnalistas: „Na, taip.“ Aš: „Jūs suprantate, kad sovietmečiu istorija buvo ne mokslas, o propagandos įrankis? Kad sovietmečiu mes negalėjome kalbėti apie Lietuvos istoriją?“ Žurnalistas: sutrikęs.

Dažnai susitikimai su užsienio žurnalistais virsdavo istorijos pamokomis, kurias lydėdavo jų apibendrinimas: „Kaip gaila, kad mes viso to nežinojome, mums niekas apie tai nepasakojo...“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Turiu pristatyti mito programą tarptautinei auditorijai – žiniasklaidai, Europos kultūros sostinių kolegoms. Sugalvoju, kad tai bus solo performansas. Ant upės kranto. Temstant. Parodysiu, kaip gimsta mitas, o iš mito gimsta miestas. Nusiperku juodus drabužius. Mūsų renginių prodiuseris Aistis Lansbergas sukuria apšvietimą. Aktorė Aldona Vilutytė padeda surežisuoti. Gatvės menininkas ir muzikantas Tadas Šimkus pasiruošia improvizuoti perkusija.

Lyja. Lyja. Lyja. Nepavyks. Šalta, nesusirinks mūsų svečiai. Gal nebedarom? – kiau Renatai. Darom, baik triznioti, sako ji.

Laukiu publikos, pasislėpęs tolumoje. Jie ateina. Visi. Pasirodau ir aš, kalbėdamas iš tolo, siluetas upės fone. Priartėju, vaikštau aplink publika, rišu juos simboliškai į vieną bendruomenę. Rodau, kaip mūsų sąmonė susikuria gylį ir aukštį, kaip mes apsigyvename erdvėje ir sukuriame savo pasaulį per pasakojimą. Kaip iš pasakojimo gimsta viskas, ką pažįstame. Kaip gimsta žmogus, kaip pasakojimo būtybė. Baigiu ir... žengiu su drabužiais į upę. Dingstu tamsiame vandenyje. Publika nustėrus. Kažkas puola gelbėti. Fotografija iš šio performanso tampa

viena įsimintiniausių mūsų projekto fotografijų. O vėliau šį nedidelį spektaklį man primins kolegos Graikijoje, Italijoje, Vengrijoje, Liuksemburge, Lenkijoje...“

VILTĖ MIGNONYTĖ- PETRULIENĖ/

„2022 m. modernizmo programą pristatėme M. K. Čiurlonio muziejuje kartu su partneriais. Atrodė nepaprastai svarbu, kad Europa išgirstų kvietimą ir iš jų lūpų – iš tų, kurie kuria kartu.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Ši konferencija, pristačiusi Lietuvai ir Europai būsimąją „Kauno 2022“ programą 400 puslapių knygoje ir programos „švyturių“ skaidrėse, buvo akivaizdus proveržis santykių su nacionaline žiniasklaida (nuo tada plačiai atsivėrė durys deryboms dėl laiko ekranuose ir forumuose) bei Kauno miesto ir Kauno rajono savivaldybėmis, kurios šiame projekte ant kortos buvo pastačiusios daugiausiai – projekto sėkmė ar nesėkmė prilygo abiejų merų sėkmei arba nesėkmei. Dar vienas svarbus faktorius buvo padiktuotas COVID-19 pandemijos, kuri pristabdė ne tik ankstesnes kultūros sostines („Rijeka 2020“ ir „Golvėjus 2020“ patyrė ženklų programos pertrūkių, Elefsina, Timišoara ir Novi Sadas perkėlė savo programas iš 2021 metų į vėlesnius), bet ir pakeitė programų pristatymo tarptautinei žiniasklaidai pobūdį. Pirmą kartą EKS istorijoje visos trys būsimos 2022 m. Europos kultūros sostinės: Kaunas, Ešas prie Alzeto ir Novi Sadas, pristatė savo programas bendroje spaudos konferencijoje ir organizavo vieną EKS šeimos suvažiavimą, nors iki pandemijos buvo įprasta iki atidarymo apvažiuoti visas būsimas sostines.“

Kauno, Novi Sado ir Ešo prie Alzeto Europos kultūros sostinių programų paskelbimo renginio akimirkos (YouTube vaizdo įrašas, 2021)

„Kaunas 2022“ ir verslo bendruomenė. Dar kartą apie rėmėjus

#finansavimas #rėmimai #rinkodara
#verslas_ir_kultura #viešieji_pirkimai

MINDAUGAS REINIKIS/

„Rugsėįj paskelbus projekto kalendorių, derybos su potencialiais rėmėjais tapo lengvesnės. Iki tol rėmėjų paieškoje pirmas ir labai paprastas iššūkis buvo mažas projekto žinomumas. Kultūros sostinės pavadinimas buvo painiojamas su Lietuvos ir mažosios kultūros sostinėmis, iš kurių verslai taip pat nuolat gaudavo pasiūlymų. Antras iššūkis – neturėjome, ką parodyti. Galėjome tik papasakoti, kaip programa atrodė kituose Europos miestuose, bet tai mažai davė. Neturėjome, kuo grįsti pasitikėjimo. Todėl buvo svarbu komandoje turėti žinomų pavardžių – Ryčio Zemkausko ar Virginijos Vitkienės. Tapo lengviau, kai atsirado daugiau renginių, „Kaunas 2022“ vis dažniau buvo minimas žiniasklaidoje, net ir pandemijos metu, o tai liudijo, kad sostinės programa tikrai įvyks ir vyks gerai.

Po įvairių derybų galiu išskirti kelis įmonių tipus. Yra tokios, kur savininkas priima visus sprendimus. Geras pavyzdys – Visvaldas Matijošaitis. Jis pats ir logotipą nupaišys, pats priims sprendimą dėl paramos, marketingo vadovas tik atliks techninį darbą. Antrajam tipui priklauso įmonės, kuriose įdiegti *corporate governance* principai, – yra keli vadovybės lygmenys, bet sprendimus vis tiek priima vykdomasis direktorius. Tokios įmonės pavyzdys galėtų būti SBA grupė. Trečias tipas – įmonė su savarankiškiau veikiančiu marketingo skyriumi, turinčiu metinį biudžetą ir laisvę spręsti, ką su juo daryti, pavyzdžiui, „Akropolis“. Dar yra smulkesnės įmonės, su kuriomis paprastai tariasi dėl natūrinių mainų. Mūsų pastangų prasme derybos su visų tipų įmonėmis yra panašios – visoms turime paruošti prezentaciją, verčių ir kūrybiškos integracijos pasiūlymą. Tik vienos įmonės sprendimą priima per dieną, o su kitomis derybos gali visai nutrūkti vien dėl to, kad yra per daug valdžios lygmenų ir galutinio sprendimo taip ir nepavyksta gauti. Apibendrinant mūsų patirtį, veiksmingiau buvo tartis su mažesnėmis įmonėmis dėl tiesioginių paslaugų.

Lemiamas sėkmės faktorius rėmėjų paieškoje yra individualus santykis. Visų pirma, pažintys, kurios padeda užmegzti kontaktą su įmone. Tačiau reikia suprasti, kad dauguma įmonių bendruoju elektroniniu paštu reguliariai sulaukia daug „bendradarbiavimo pasiūlymų“, kaip dabar madinga sakyti. Todėl labai svarbu atrasti unikalų projekto santykį su rėmėjo prekės ženklu ir jo integracija renginiuose – tam skirdavome daug pastangų.

„Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“
Kalėdų dovanų gavo generalinį rėmėją „Verifo“,
kaunas2022.eu, 2021-12-23.

„Prie pagrindinių „Kaunas – Europos kultūros
sostinės 2022“ rėmėjų gretų jungiasi Kauno
„Akropolis“, kaunas2022.eu, 2021-05-27.

Sutarties pasirašymas tarp „Kauno 2022“ ir Kauno „Akropolio“, 2021 m.

Vieni pagrindinių projekto rėmėjų buvo „Verifo“ ir „JCDecaux“, su kuriais vykdėme *co-branding* kampaniją užsienyje. „Verifo“ pagrindinė rinka – užsienis. Mums buvo aktualu išeiti į Latvijos, Estijos ir Lenkijos rinkas, tačiau neturėjome tam pinigų. Tad su „JCDecaux“ sutarėme dėl partnerystės ir didelės nuolaidos reklamai jų stenduose užsienyje. Už reklamą mokėjo „Verifo“, stenduose pozicionavę savo logotipą šalia mūsų. Toks modelis mums padėjo ir viešuosiuose pirkimuose, kurie dar vienu parametru apsunkino derybas dėl natūrinių mainų ar rėmimo nuolaidomis.“

„Dorianas“ (rež. Robertas Wilsonas)

„Nemuno7“ atidarymas, 2022 m.

Festivalis „Audra“, Kauno taksi parkas, 2022 m.

Satchie Noro spektaklis „Origami“, festivalis „Naujasis Baltijos šokis“, Zapyškis, 2019 m.

Parodos „1972: pramušti sieną“ fragmentas (pagr. kuratorė R. Žukienė),
Kauno centrinis paštas, 2022 m.

Algis Kupaškinis, 1972
100 x 100 cm
Medis, akrilas, 1972

Algis Kupaškinis, 1972
100 x 100 cm
Medis, akrilas, 1972

Algis Kupaškinis, 1972
100 x 100 cm
Medis, akrilas, 1972

Algis Kupaškinis, 1972
100 x 100 cm
Medis, akrilas, 1972

IN
GO GO GO GO

OUT

IN

GO IN

IN IN IN

OUT IN OUT

 Name: [Illegible]	 Name: Marina Abramović	 Name: Yoko Ono
 Name: [Illegible]	 Name: [Illegible]	 Name: [Illegible]
 Name: [Illegible]	 Name: [Illegible]	 Name: [Illegible]

„Kauno 2022“ programos pristatymo spaudos konferencija, 2021 m.

Paskutiniai mėnesiai iki starto

#administravimas #apleistų_objektų_įveiklinimas #auditas #centrinis_paštas #finansų_kontrolė #stebėsena #Modernizmas_ateičiai #viešoji_erdvė

ŽIVILĖ STANKEVIČIENĖ/

„Pasirengimas 2022 m. atidarymui buvo labai intensyvus.

2021 m. pabaigoje vieno iš įstaigos dalininkų, Kauno miesto savivaldybės, iniciatyva mūsų pareigybių sąrašė atsirado nauja pareigybė – direktorės patarėjas administraciniais klausimais, o kartu su ja komandą papildė naujas kolega. Į šią pareigybę, panašiai kaip ir į centralizuotą buhalterinę apskaitą, pradžioje žvelgta su nerimu, vėliau ji įvertinta kaip naudinga pagalba administruojant projektą.

Finansuotojams teikiamos ataskaitos darėsi vis išsamesnės ir tikslesnės. 2020 m. finansinės ataskaitos buvo gana lakoniškos: įsigytų prekių ir paslaugų sąrašas, išlaidas pagrindžiantys dokumentai. Tačiau 2022 m. kiekvieną išlaidą detalizavome konkrečiais aprašais. Komandos nariams ne kartą tekdavo grįžti pas tiekėją su prašymu perrašyti sąskaitą ar prekių ir paslaugų perdavimo–priėmimo aktą. Konkretumo reikėjo vis daugiau ir daugiau. Teikiant maitinimo sąskaitą, kiekvienas kąsnis turėjo būti apskaičiuotas ir pagrįstas įsakymais, sutartimis ir planavimo dokumentais.

2021 m. pabaigoje administracijos komanda dirbo turėdama didesnes žmogiškąsias pajėgas: vietoje dviejų administratorių buvo jau trys, viešųjų pirkimų komandoje dirbo penki kolegos, dirbo ne tik finansų vadovė, bet ir apskaitininkė, tačiau tokį darbų masto, tempo ir klausimų diapazoną sunku apibūdinti.

2022 m. sausį Kauno centriniam pašte duris turėjo atverti pirmoji mūsų paroda „Modernizmas ateičiai 360/365“. 2021 m. gruodį mes vis dar derinome pastato panaudos sutartį: derėjomės dėl sutarties nuostatų, mums ketinamų taikyti sankcijų, bandėme apginti poreikį

ir klausėmės nurodymų dėl itin prastos pastato būklės. O kur dar planuojamų darbų derinimas su Kultūros paveldo departamentu, draudimo klausimai, patalpų šildymo organizavimas (skambiai pasakyta, o reikėjo tiesiog pastatyti bent minimalią šildymo įrangą, nes vangiai šildomas buvo tik rūsys ir pirmas aukštas), buitinis pastato aprūpinimas būtinomis švaros ir higienos reikmenimis, švaros ir apsaugos užtikrinimas ir t. t.

Tą patį sausį, bendradarbiaujant su „Kaunas IN“, biure duris turėjo atverti turizmo informacijos centras. Kokiu juridiniu pagrindu veiksime? Kaip vykdysime „Kauno 2022“ suvenyrinės atributikos prekybą? Kaip dirbsime per pirmą Trilogijos veiksmą „Sukilimas“, ar ribosime lankytojų skaičių, ar turime pakankamai medicininių apsaugos priemonių? Karantinas juk dar tęsiasi...

O kur dar skubaus poreikio viešieji pirkimai, renginių ir turto draudimas, bendradarbiavimo ir kitokio pobūdžio sutartys. Ir visko reikėjo vakar. Nepamirškime ir veiklos audito, kuris vyko iki pat 2022 m. vidurio...“

VILTĖ MIGOŪNYTĖ-PETRULIENĖ/

„Iki pirmosios parodos „MoFu 360/365“ Kauno centriniam pašte atidarymo buvo likę keli mėnesiai. Visi viešieji pirkimai atlikti (pusmetis įtempto darbo, krūvos dokumentų), įranga vargais negalais iš antro karto ir nepaisant milžiniškų pandeminių kliūčių – rasta ir keliauja, konstrukcijos gaminamos, meno kūriniai irgi pakeliui iš Ukrainos, Kortreiko, Brno ir Tel Avivo. Visi įsitempę

laukiame starto, kada bus uždegta žalia šviesa pradėti darbus, kurių tiek daug, jog tie du mėnesiai atrodė labai maži... Nusiteikusi buvau blogiausiai. Administracija gyveno spaudimo režimu, kad pagaliau galėtume įeiti į pastatą, kuriame viską reikėjo įsirengti iš pagrindų. Komisijos, derybos, laiškai, laiškai ir dar kartą laiškai, vėlavimas. Vienas paskutiniųjų vizitų – antstolio kontoros. Su kolega Antanu Mockumi per 4,5 val. užfiksavome visus nudėvėtus pašto kampus, grindis, langus ir sienas. Čia tam atvejui, jei patys labiau nustekentume pastatą, bet ar įmanoma?.. Antstolė dalinosi savo atsiminimais ir nostalgija paštui, stebėjosi kartu su mumis. Sunku papasakoti, koks apleistas paštas mus pasitiko... Likus mėnesiui iki parodos atidarymo pagaliau gavome raktus, visus iki vieno. Su Žilvinu raitojomės rankoves, plėšėme senas užuolaidas, valėme dulkes ir įsirengėme biuro erdvę, jaukinomės, kad simboliškai šildomos patalpos pozityviau nuteiktų darbu.“

AISTIS LANSBERGAS/

„Kauno miesto savivaldybėje vyko jau ne pirmas susitikimas aptarti eismo ribojimą Karaliaus Mindaugo prospekte „Sukilimo“ metu. Visą komandą atstovavo dviese su vilniečiu kolega Marijumi. Ankstesnis susitikimas vyko pagal nuspėjamą scenarijų – miesto atstovai kalbėjo, kad viskas labai sudėtinga, pagrindinė miesto arterija, niekada nesame to darę, kaip nukreipti viešąjį transportą... Kadangi argumentai nebuvo patys sudėtingiausi, antram susitikimui turėjome paruošę vos keletą korekcijų, papildomų planų. Atrodo, atlikome viską, kaip buvome prašyti, bet ir vėl strigome – ne ten padėtas vienoks ar kitoks ženklas, klaida grafikų lentelėse. Į susitikimo pabaigą atmosfera apimsta ir nuo diskusijų pereiname prie lengvesnės pažinties, pokalbyje paminimas Vilnius ir viena iš susitikimo dalyvių paklausia: „O kodėl jūs Vilniuje šito renginio nedarot?“ Pauzė. Išsiskirstėme gan geromis nuotaikomis, gavę namų darbų ir pamatę farsišką vaizdą, kas dar laukia ateinančiais metais.“

*„Peripetijų“
laikotarpio
apibendrinimas:*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Pirmajame projekto etape pavyko pakloti programos pamatus, pirmuosiuose renginiuose pasitikrinti idėjų aktualumą, užkurti visų krypčių programas, išsibandyti savo kompetencijas ir komandinio veikimo būdus. Antrajame, „Peripetijų“, etape jau pasimatė visas projekto „Kaunas 2022“ siluetas – susiformavo pagrindiniai reguliarūs mūsų ir partnerių organizuojami festivaliai, prie programos prisijungė dešimtys ją papildžiusių partnerių organizacijų, buvo suformuota ir pirmą kartą išbandyta Kauno rajono „Šiuolaikinių seniūnijų“ programa, vis sklandžiau veikė administracinis projekto aparatas. Įsibėgėjant projektui kirtusios karantino aplinkybės metė komandai didelį iššūkį, tačiau suveikė priešingai, nei galėjome tikėtis, – išprovokavo naujus programos segmentus, kurie papildė 2022 m. tinklėlį ir, paradoksaliai, padėjo užmegzti glaudesnį ryšį su vietos bendruomenėmis ir menininkais. 2021 m. nutikusi viešųjų ryšių krizė leido pasitikrinti santykį su projekto donorais ir visuomene ir išnerti sustiprėjusiems. Tačiau netrukus prasi-dėjęs auditas ir virtinė administravimo komplikacijų grasino 2022 m. ir vertė nerimauti, ar Lietuvos mastelius lenkiančių didžiųjų renginių nesužlugdys banali biurokratija.“

2022

Kul

•

mina

• •

cija

2022

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija,
I dalis: „Sukilimas“

Iš režisieriaus perspektyvos

*#didieji_renginiai #menininkų_įtraukimas
#režisūra #šou #viešoji_erdvė*

CHRISAS BALDWINAS/

„Teatro režisieriaus darbas panašus į pribuvėjos. Ne tiek susijęs su „didžiąja vizija“, kaip gali iš pradžių atrodyti. Pribuvėja. Jausmas būtent toks. Tai pirma analogija, kuri šauna į galvą, kai prisėdęs žvelgiu atgal į savo darbą su „Kaunu 2022“ – Lietuvos Europos kultūros sostine.

Pribuvėja atsakinga už tai, kad kūdikis saugiai pasiektų mylinčių ir laukiančių tėvų glėbį. Bet ji nėra vienas iš jų. Ji nėra mama. Tačiau pribuvėjos rankose didelė atsakomybė. Ji privalo pradėti ruošti naujagimio atėjimui likus mėnesiams iki gimdymo ir leisti į profesionalų ir empatišką pokalbį su tėvais. Kokia nėštumo eiga? Kaip tėvai įsivaizduoja gimdymą? Ar tikisi „aukštųjų technologijų“, ar kuo natūralesnio naujagimio atėjimo? Su kuo reikia pasitarti, ką išklaudyti planuojant gimdymą? Ar tėvai supranta pribuvėjos vaidmenį? Ar jie susipažinę su profesinėmis jos pareigomis ir įsipareigojimais? Ar šalia yra vyresnysis medicinos specialistas, turintis galią įsikišti ir nurodyti pribuvėjai pasitraukti ir perduoti jam kontrolę? Atrodytų, keista analogija – teatro režisierius ir pribuvėja, bet ne tokia keista, kaip gali pasirodyti, ypač Europos kultūros sostinės kontekste.

Chrisas Baldwinas „Kauno 2022“ atidarymo techninėje repeticijoje, 2021 m.

Nors esame pratę manyti, kad teatro režisierius turi visą kūrybinę laisvę ir autonomiją (ir iš tikrųjų „Kaunas 2022“ man ją garantavo), šį susitarimą lydi didžiulė atsakomybė ir pasitikėjimas. Kaip pribuvėjai, taip ir teatro režisieriui keliamas lūkestis, kad jis pristatys sveiką ir tvirtą rezultatą. Vis dėlto tokio masto renginiai, kaip „Kauno 2022“ atidarymas, nėra vieno žmogaus atsakomybė. Šimtai aukštos kvalifikacijos užsidedusių ir atsida-
vusių žmonių dalyvauja ir turi savo balsą sprendžiant, kas vyks. Kitaip tariant, gimdyme visada dalyvauja daugiau nei viena pribuvėja. Iš to čia pat išplaukia daugybė naujų klausimų, kurie atneš įdomių atsakymų. Būtent šie atsakymai ir veda į unikalų rezultatą, nepamirštamą reginį, prie kurio visi dirbame. Taigi, dabar kuriam laikui padėkime pribu-
vėjos analogiją į šoną.

Turiu prisipažinti, kad linkstu didžiuosius renginius, „Sukilimas“ ne išimtis, vertinti kaip galimybę leisti į giliai ir plačiai viešą diskusiją apie tai, ką reiškia būti miestu nūdienos Europoje. Mus, europiečius, sieja daug dalykų. Iš tikrųjų, viskas yra susiję – įrodymų toli ieškoti nereikia, pakanka pažvelgti į klimato kaitos krizę ir COVID-19 pandemiją ir pamatysime, kokie ryšiai mus sieja tarpusavyje. Per artimiausius dešimtmečius visi patirsime milžinišką žmonių migraciją dėl klimato kaitos. Bet mums tai jokia naujovė. Dvidešimtajame amžiuje mes, europiečiai, nuolat atsidurdavome krizės, traumos akivaizdoje, išgyvenome viltį ir atkūrimą. Tad didieji kultūros projektai, kaip puikiai tą parodo „Kaunas 2022“, iš esmės tarnauja kaip kūrybinė terpė viešai diskusijai. Tam esu sukūręs savo metodą ir praktinių technikų rinkinį – į vietos gyventojus orientuotą dramaturgiją (*Citizen-Centred Dramaturgy*) ir *Teatro de Creación*. Kaip formuoti viešą pokalbį pasitelkiant kultūrinę praktiką? Kaip didžiulės viešosios erdvės gali būti naudojamos pramogai ir susibūrimams, kurie nebūtų tušti, bet sudarytų sąlygas aptarti įdomias ir aktualias socialines problemas? Kuriant atidarymo savaitgalio struktūrą, vis daugiau klausimų prašosi konkrečių atsakymų. Dabar jau visi akivaizdžiai suprantame, kad tai buvo ne vienos pribuvėjos darbas!

Manau, kad mano vaidmuo Kaune buvo įnešti svarbų indėlį kuriant parankų, įdomų, gal net naudingą mitą. Vis prisimindavau Josepho Campbello darbus ir knygas „Mito galia“ bei „Herojus su tūkstančiu veidų“. Pasak Campbello, mitai yra žmonių kolektyvinės vaizduotės kūrinys. Jie atlieka įvairias funkcijas (metafizinę, kosmologinę, sociologinę ir pedagoginę ar psichologinę) ir pasakoja mums apie visuomenės vystymosi formas ir etapus. Tačiau mitai yra ir giliai politiškai šiuolaikine prasme, tai matyti iš to, kaip politikai juos išnaudoja kaip politinį įrankį. Turėjome atsargiai atsirinkti, kaip Kaune išskleisti labai specifinį Kauno Žvėries mitą. Ar geriau naudoti jį kaip mitą sakant „viskas nuspręsta, niekas nesikeis“, ar verčiau pasitelkiant jį sukurti visiems bendrą erdvę ar momentą, kuriame galėtų įvykti kažkas radikalaus, kažkoks simbolinis lūžis?

Būdai, kuriais galima prieiti prie tokio lygio projekto, kaip didelio masto miesto renginys, kuris bus transliuojamas visame pasaulyje, visada yra kažkuo panašūs. Lenkijos mieste Vroclave 2016 m. sprendėme klausimą, kaip įtvirtinti Vroclavą kaip Europos miestą. Taip, dabar jis „priklauso“ Lenkijai. Tačiau juk miestas, kuris yra atviras, svetingas, daugiakultūris ir pripažįsta bei didžiuojasi vokiečių ir žydų kultūrų palikimu, turėtų būti atviresnis sau pačiam, ramiau save priimti. Miestas, kurio kartos gyventojų buvo atvykėliai iš kitur ir tūkstančiai pokariu vėl buvo išstremti, turi ką papasakoti kitiems europiečiams. Kauno atveju, miestas planavo diskusiją apie viltį po ilgo patirtų traumų ir karo paslapčių laikotarpio, apie Sovietų Sąjungos vykdytą kolonizaciją ir Kauno siekį būti miestu, kurio gyventojai šiandien gyvena laisvoje ir nepriklausomoje Europos šalyje, laisvoje nuo despotiškų šalių kaimynių įtakos. Rusija pradėjo didelio masto karinį puolimą prieš Ukrainą netrukus po Kauno „Sukilimo“. Žvelgiant atgal matyti, kad „Sukilimo“ šou palietė daugelį temų, kurios netrukus dar kartą užvaldė visų mūsų gyvenimus. Lietuviai iš esmės labai gerai suvokia karo grėsmes. Visos šios temos ir nerimai buvo matomi Kauno kultūrinės sostinės metų atidaryme ir išliko dėmesio centre per visus 2022 metus.

Grįžtant prie pagrindinių klausimų: kaip didelio masto renginius išnaudoti kaip progą viešai diskusijai svarbiais klausimais? Kaip didžiulės viešosios erdvės gali būti panaudotos pramogai, kuri nebūtų tuščia, bet sudarytų sąlygas aptarti įdomias ir aktualias socialines problemas? Kiekvienas miestas užduoda Europos ir vietos auditorijai vis kitokį klausimą. Ir, be abejo, kiekvienas miestas atsako į jį remdamasis savo paties istorija ir patirtimi, savo paties supratimu apie tai, kas svarbu. „Sukilime“ panaudotas centrinis vizualinis motyvas – sovietmečio laikų pastatas, kurį nugriauna būrys jaunuolių, galbūt ne visai žinančių, kuo pakeisti šį groteskišką monolitą, bet tvirtai tikinčių, kad jis turi kristi, – pasirodė esąs pranašiškas.“

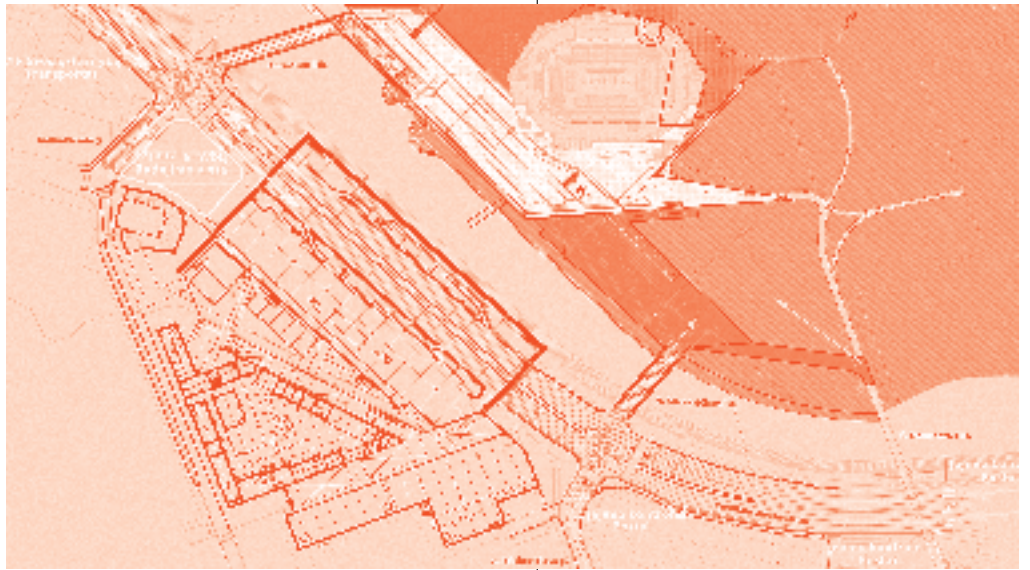
Šiuolaikinio Kauno mito trilogija, I dalis: „Sukilimas“

Paskutiniai pasiruošimo darbai

*#architektūra #centrinis_paštas #didieji_renginiai
#karantinas #kritinės_situacijos #Modernizmas_ateičiai
#pandemija #paveldas
#problemų_sprendimas #šou
#techninis_prodiusavimas*

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Europos kultūros sostinės oficialią atidarymo savaitgalio „Sukilimas“ programą sudarė apie 50 įvairių viešų renginių, kurie prasidėjo „Šviesos ratų“ renginiais Kauno rajone, pasiekė kulminaciją Kauno miesto centre prie „Žalgirio“ arenos ir Naujamiestyje. Rytis Zemkauskas Trilogijos koncepciją ir loginę schemą parengė dar 2019 metais, tačiau dėl pandemijos atidarymo forma buvo pergaltota tris kartus, susitiktas su keliais režisieriais ir scenografais, su kai kuriais pradėti vystyti procesai, bet galiausiai nutraukti, nes, pavyzdžiui, nebegalėjome planuoti renginių uždaroje patalpose. 2020 m. pavasarį nusprendėme nesiblaškyti ir rengti atidarymą išskirtinai tik lauke (Lietuvoje sausio temperatūra dažnai nukrinta gerokai žemiau nulio...), o į režisūrinę komandą pasikvietėme bendruomenių įtraukimo ir kolektyvų valdymo patirties keturiuose „Vroclavo 2016“ renginiuose pasisėmusį britą Chrisą Baldwiną. Nors 2021 m. rugsėjį pristatant programą atrodė, kad pandemija beveik suvaldyta, netrukus ėmė plisti naujos viruso formos. 2022 m. sausį, kai vyko atidarymas, piką pasiekė super užkrečiama omikron atmaina, tarptautinių skrydžių į Lietuvą – minimumas. Rengėme krizinius kūrybinės ir techninės grupės susirinkimus. Likus dviem savaitėms iki atidarymo, davėme startą pradėti montuoti renginio techniką. Nusprendėme, kad jeigu taip atsitiktų, kad negalėtume rengti atidarymo su žiūrovais, darysime vien tik televizinį formatą, bet sustoti atsisakome. Kiekvieną dieną sekėme hospitalizuojamų asmenų statistiką, nes nuo jų skaičiaus augimo priklausė, ar bus skelbiamas dar vienas visuotinis karantinas. Pandemijos valdymo planą derinome su Sveikatos ministerija ir Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, kartu nustatėme galimą maksimalų dalyvių skaičių lauke (!). Priešais „Žalgirio“ areną, kuri turėjo tapti pagrindinio šou scena, išskaičiavome 40 tūkst. žmonių limitą (po du kvadratiniam metre), nors įprastomis sąlygomis būtume galėję sutalpinti dvigubai daugiau žiūrovų. Procesui suvaldyti paleidome elektroninę registraciją ir per kelias dienas išplatino visus 40 tūkst. bilietų. Visa oda jautėme įkaitusius kauniečių ir svečių lūkesčius...“

„Kauno 2022“ atidarymo
lokacijos brėžinys, 2021 m.

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Dieną prieš atidarymą Kaune – pūga. Aplipęs sniegu, lekiu repetuoti mūsų rytdienos Kauno Žvėries instaliacijų prie V. Putvinskio laiptų ir funikulieriaus. Galvoju, kaip ten Janis Petersons, ar viskas veiks, ar viską paruošęs? Janis šiltai sėdi prie laiptų priparkuotame autobusiuke. Jis paruošęs viską. Ir viskas veikia. Surepetuojame per pusvalandį. Kalbamės rusiškai, nes Janis angliškai nelabai moka. Kaip nori, Rytis? Taip? O gal taip? Noriu va taip. Gerai, Rytis. Prašau. Kitą lokaciją prie funikulieriaus surepetuojame gal per dešimt minučių. Retai sutinku žmonių, su kuriais taip paprasta dirbti. Laimingas palieku Janį ir einu per pūgą iki „Žalgirio“ arenos. Ten Chrisas repetuoja šviesas. Dideliuose renginiuose dažnai repetuojami tik atskiri elementai. Neretai visko net neįmanoma surepetuoti. Pavyzdžiui, brangių ugnies efektų. Na, įmanoma, bet pirma paklok ant stalo keliolika tūkstančių eurų, tai parodysime, kaip bus... Mes su Virginija turime išeiti į atvirą sceną pačioje šou pabaigoje. Repeticija mums buvo vakar. Tiesa, ji nelabai įvyko. Tai tik maždaug įsivaizduoju, ką reikės daryti. Einu į ten, kur bus scena, bet sceną rasti galiu tik pagal kabančius prožektorius. Ten dabar sniego pusnys. Šiaubas. Vėjas su sniegu verčia mane iš kojų. Ne, tikrai atidarymus reikia daryti kovo mėnesį...“

2.

3.

1.

VILTĖ MIGOŪNYTĖ-
PETRULIENĖ/

„Paskutinės dienos rengiantis „MoFu 360/365“ parodos atidarymui Centrinia-me pašte buvo sunkiausios. Kol iš biuro pirmame aukšte nueidavau iki antro aukšto, sulaukdavau bent dvidešimt klausimų iš mažų mažiausiai dešimt žmonių. Bam! Dar WC užsikimšo! Žilvinas lekia su pompa, nėra kada kviesti tarnybą, nes ir tam viešųjų pirkimų reikia, o kita ranka su Luku ir Milda surinkinėja naujus biuro baldus. Čia pat visi 26 projekto menininkai iš skirtingų šalių, apie 15 partnerių, parodą instaliuojanti komanda, technikai ir kiti. Tikras avilyš. Vienam netinka baldas, kitam reikia šluostės, penktam... Paraleliai vyko ir tarptautinis projekto partnerių susitikimas, reikėjo svingingai juos priimti. Vyšnia ant torto: išvakarėse pastebėjome, kad „Architektūros centro“ iškaboje virš įėjimo į paštą trūksta vienos raidės. Be šansų, kad kažkas ims gaminti naują, savaitgalis. Viską labai ramiai ir kūrybiškai išsprendė Simonas Šidlauskas su komanda: perpjovė raidę „A“ perpus ir vieną pusę elegantiškai pritvirtino vietoje trūkstamos. Tokie momentai buvo kaip medus. O! Leidimo užrašui kabinti mes vis dar neturime. Jei parodos dieną negausime – elgsimės partizaniškai. Kitą rytą gavome, nusikaltimas neužfiksuotas.

Manau, kad šia paroda mes iš tiesų parodėme, kad tarpukario architektūra, kuri pasižymėjo savitu funkcinio zonavimu, yra patogi, kad pašto pastatas pats savaime gali būti eksponatas ir gali būti eksponuojamas kartu su meno kūriniiais. Didele dalimi tai „Office De Architectura“ nuopelnas. Parodos architektai super jautriai, estetiškai ir skoningai bei intelektualiai elgėsi su pastatu, jo istorija, verte.“

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija,
I dalis: „Sukilimas“

„Šviesos ratai“. Atidarymas Kauno rajone

*#bendruomenės_įtraukimas
#chorai #didieji_renginiai
#Europos_kultūros_sostinės_ atidarymas #Kauno_rajonas
#muzika #regioninis_aspektas
#šou*

GEDIMINAS BANAITIS/

„Atidarymas Kauno rajone labai sustiprino Kauno rajono komandos vidinį pasitikėjimą savimi. Ilgą laiką laukę iš režisieriaus pasiūlymų ir strateginių gairių, kaip dirbti su atidarymo programa rajone, kaip integruoti ją į miesto planus, pamatėme, jog neverta dairytis į kitus, o reikia viską pasiūlyti ir galiausiai nuspręsti patiems. Tad pasiūlėme „šviesos rato“ koncepciją: renginiai kiekvieną dieną artėja nuo tolimiausių Kauno rajono miestelių ir kaimų link Kauno ir galų gale sprogstą visa jėga miesto centre, prie „Žalgirio“ arenos. Sudėliojo me ir pagrindinius elementus: perkusinė muzika – žiemos renginio lankytojams išjudinti, chorai – vietos žmonėms įtraukti, gausios šviesos ir šiuolaikinės muzikos elementai – šventiška atmosfera sukurti, ugnies šou – efektui sustiprinti ir per degančius Žvėries simbolius sujungti su miesto žaidimu. Numatėme, kad „ratų“ koncepcija tiks ir uždarymui – renginių ratilai galės tolti nuo Kauno.

Rajono komanda kartu su kolegomis iš bendruomenių programos sėkmingai sudėliojo formatą, surinko atlikėjus, paruošė programą ir techninius sprendimus. Atidarymo savaitgalis startuoja kukliais, bet ryškiais renginiais, kurie

vėliau pereina į Kauno miesto mikro-rajonus ir užsibaigia didžiuoju atidarymu. Rajonas gyventojams duoda gerą energiją, gausybę vaizdų žiniasklaidai ir puikų atidarymo startą. Sau suteikiame tikėjimo, kad viską galime pasidaryti ir patys.“

SIMONA SAVICKAITĖ/

„Suorganizuoti devyni renginiai: šeši Kauno rajone ir trys Kauno mieste. Visur lankiausi po keletą kartų, bendruomenėse vyko muzikos repetitijos su vietos choriais. Susitikus su vietos žmonėmis, jautėsi, jog jie didžiuojasi, kad yra „Kauno 2022“ atidarymo programos dalis.

Renginių metu beveik visur snigo ir pūtė stiprus vėjas, tad jausmas buvo kaip išgyvenimo stovykloje. Būgnai ir pakylės apsnigę, negalima nustoti šluoti ir valyti. Kai kur vėjas pūtė taip stipriai,

„Kauno 2022“ įžanginio atidarymo ciklo „Šviesos ratai“ renginys Kauno rajone

kad savanoriams viso renginio metu reikėjo laikyti palapines. Tuo metu vis labiau plito COVID-19, dėl to vos kelios dienos iki renginių atkrito du chorai, o juos pavadavo kaimyninės seniūnijos. Tačiau tai nepaveikė nei muzikantų, nei choristų nuotaikos – renginiuose buvo jaučiama miesto žadinimo nuotaika, kuri pranašavo, kad mūsų visų laukia kažkas didelio.“

MILDA RUTKAUSKAITĖ/

„Iš įžanginių atidarymo renginių Kauno rajone labiausiai įsiminė pokalbis su Čekiškės laisvalaikio salės darbuotoja renginiui pasibaigus. Paklausiau, kaip, jos nuomone, viskas praėjo, ar patiko. Išgirdau su džiaugsmo ašaromis akyse ištartus žodžius: „Mūsų žmonės tokius dalykus tik per televizorių anksčiau buvo

„Kauno 2022“ įžanginio atidarymo ciklo „Šviesos ratai“ žemėlapis

matę.“ Buvo labai gera regėti tokias nuoširdžias žmonių reakcijas, ypač tolimiausiose Kauno rajono seniūnijose – tai tarytum nuolatinis priminimas, kad tai, ką darome, turi labai didelę, kartais į rodiklius nesutalpinamą ir sunkiai pamatuojamą, vertę.“

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija, I dalis: „Sukilimas“

Rytas prieš

#didieji_renginiai
#Europos_kultūros_sostinės_atidarymas
#kultūros_diplomatija #parodos
#savanorystė #šou
#techninis_prodiusavimas
#viešieji_ryšiai #žiniasklaida

„Kauno 2022“ laikmatis
prekybos centre „Akropolis“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Atidarymo dienos ryte jau įrengtos scenos buvo gausiai apsnigtos. Viešųjų pirkimų būdu niekaip nebūtume spėję nusipirkti sniego kasimo paslaugos, tad techninis projekto vadovas Tadas Valeika apmokėjo išlaidas pats (neretas atvejis tokiomis aplinkybėmis, tik išlaidų mastas kartais reikšmingai skirdavosi). Europos Komisijos prezidentė Ursula von der Leyen, kurios protokolo komanda dar išvakarėse patikrino visus praėjimus ir mikrofonus, per kuriuos ji (kokia laimė!) turėjo gyvai sakyti sveikinimo kalbą kauniečiams ir Lietuvai, atšaukė skrydį dėl išvakarėse turėto kontakto su COVID-19 sergančiu asmeniu. Tuo metu tebegaliojo privalomosios izoliacijos taisyklės – kokio COVID-19 realijų grimasa!“

AISTIS LANSBERGAS/

„Plušam jau nuo ryto, reikia nusivalyti sniegą, spaudos konferencija, vakare po arenos renginio startuos visos *post-show* lokacijos mieste ir miesto žaidimas. Repeticijos vakare pavyko gan sklandžiai, atrodo, jog esam neblogai pasiruošę. Streso nemažai, nes visko labai daug, bet labai džiugina vaizdas mieste – dar gerokai iki atidarymo renginio matyti žmonės su žemėlapiais (miesto žaidimo taisyklės, savaitgalio renginių programa). Publikai pasiūlytas miesto žaidimas veikia, ir labai stipriai veikia. Visą savaitgalį, o ir po jo, žmonės vaikštinėjo po miestą, landžiojo po balkonais ar miesto skersgatvius ir ieškojo Žvėries pėdsakų. Tikėjau, kad pavyks, bet tikrai nesitikėjau tokio pasisekimo.“

MARIJA PULOKAITĖ/

„800 savanorių, 40 *teamleaderių*, 2 savanorių centrai. Išaušta atidarymo rytas. Apsivilkusi striukę su užrašu „CREW“ ir apsiginklavusi racija žingsniuoj tuščiomis uždarytomis gatvėmis į „Žalgirio“ areną. Galvoju: „Mechanizmas per didelis, kad šiandien dar būtų galima kažką kurti ar keisti. Kas padaryta, tas padaryta.“ Į savanorių centrą pradeda plūsti ryškiai oranžinė savanorių minia. Visi susikaupę, arenos tribūnose klauso paskutinių *teamleaderių* nurodymų. Su Agne tariame padėtinimo žodį, tribūnose nuvilnija džiaugsmingi savanorių šūksniai ir rankų banga. Visi lyg šveicariškas laikrodžiai pakyla ir iškeliauja į savo pozicijas. Šia akimirka turbūt didžiuosiuosi visą gyvenimą.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Atsikėlęs anksčiausiai, jau sėdžiu spaudos konferencijoje. LRT, TVP, DELFI, LNK, BBC, 15min, TV3, Deutsche Welle. Pasakoju apie viską, ką svajojome, ką mano kolegos kūrė, apie mūsų programas. Apie savanorius. Apie žmones, be kurių mes nieko nepadarytume... Tada einu į Williamo Kentridge'o parodos atidarymą ir turiu keistą momentą su UNESCO generaline direktore Audrey Azoulay... Ji apžiūrinėja Vinco Svirskio kryžius, eksponuojamus M. K. Čiurlionio dailės galerijoje... Sakau jai: šis kryžius yra kopija kryžiaus, stovėjusio prie mano prosenelės namo. Svirskis jį padarė mano giminei, gyveno jų sodyboje...“

AGNĖ MEDĖKŠAITĖ/

„Sukviesti šimtus savanorių yra viena, bet pasirūpinti, kad visiems 800 būtų aišku, ką ir kuriuo metu jie turi veikti, – visai kas kita. Prie aiškios struktūros prisidėjo ne tik savanorių komandų lyderiai, tačiau ir racijos, kurios renginio metu leido problemas spręsti greitai bei tikslingai. Atidarymo renginyje vien savanoriams jų turėjome per 20. Jei mieste matėte rimtai atrodantį, bet besišypsantį žmogų su balta striuke, kažką atsakingai kalbantį į raciją, greičiausiai tai buvo vienas mūsų komandos lyderių, pasakojantis, kaip sekasi, ar sprendžiantis iškilusią problemą. Po šio išbandymo nei vienas renginys nebebuvo bausis.“

LR premjerė Ingrida Šimonytė ir menininkas Williamas Kentridge'as

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Visą sausio 22 d. lydėjau įvairias aukščiausio politinio lygio delegacijas, rūpinausi, kad Williamas Kentridge'as turėtų sukalibruotą programą. Kartu su Kentridge'u ir muziejaus direktore Daina Kamarauskiene jo parodą pristatėme LR prezidentui Gitanui Nausėdai ir UNESCO generalinei direktorei Audrey Azoulay, LR Seimo pirmininkei Viktorijai Čmilytei-Nielsen ir premjerei Ingridai Šimonytei. Visi su lydinčiomis delegacijomis ir atitinkama apsauga muziejuje lankėsi skirtingu metu, judėjimą valdė mūsų tarptautinių ryšių komanda. Tą dieną vyko mūsų partneriams „Ešui 2022“ ir „Novi Sadui 2022“ atstovaujančių menininkų parodų atidarymai Senamiesčio galerijose. Minučių tikslumu su visais kuratoriais laikėmės svetingumo grafiko ir protokolo.“

Mano vyras padėjo man pervaziuoti iš vietos į vietą, bet vis tiek vėlavau į mero priėmimą „Žalgirio“ arenoje ir nespėjau persirengti, nors užkulisuose laukė šventinė apranga. Sveikinant susirinkusius teko tiesiog šypsotis ir dėkoti už nuostabią energiją, palaikymą visus metus iki šio momento. O jis buvo ypatingas. Dar ypatingesnis laukė arenos prieigose.“

Virginija Vitkienė, LR prezidentas Gitanas Nausėda, UNESCO generalinė direktorė Audrey Azoulay ir menininkas Williamas Kentridge'as

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija, I dalis: „Sukilimas“

Atidarymas ir diplomatinis protokolas

*#didieji_renginiai
#Europos_kultūros_sostinės_atidarymas
#kultūros_diplomatija #šou*

DOVILĖ BUTNORIŪTĖ/

„Atidarymo renginyje, nepaisant omikron atmainos prognozių ir poros dešimčių atšauktų skrydžių kryptį į Lietuvą (iki paskutinės minutės vis kildavo klausimas, ar įmanoma čia atskristi?!), susitelkė visos svarbiausios institucijos, kurios suprato, kad šia akimirka mes galime ne tik didžiulius tarpusavyje, bet ir geriausia prasme pasigirti kitiems. Taigi atidarymas tapo proga susitikti vizitą į Lietuvą atidėliojusiems politikams, o mes šią sceną su malonumu jiems dovanojome. Progą džiaugtis kartu rado Europos Komisijos ir Europos Parlamento veidai, šešių šalių kultūros ministrai, dešimtys miestų atstovų, partnerių iš Europos kultūros sostinių, valstybių ambasadorių, rėmėjų, užsienio žurnalistų delegacija ir mūsų šalyje svarbiausios žmonių išrinktos figūros.“

SIMONAS KAIRYS/

„Būtent „Kauno 2022“ atidarymo metu, per oficialius pietus Pažaislio vienuolyne, gimė idėja pasirašyti bendradarbiavimo sutartį Liublino trikampio formatu tarp Lietuvos, Ukrainos ir Lenkijos kultūros ir kultūros paveldo srityse. 2022 m. vasario 25 d. turėjau skristi į Kyjivą pasirašyti bendradarbiavimo sutarties, bet prasidėjo karas.“

DOVILĖ BUTNORIŪTĖ/

„Smagi proga sukėlė ir iššūkių: visi nori būti ypatingi, rasti progą pasisakyti, jaustis pačiais pačiausiais svečiais, tačiau pagrindiniai renginiai ir kelios parodos vyksta gana mažoje teritorijoje ir ribotu laiku, ne visur dar atvertos durys. Teko sudaryti didelį judėjimo žemėlapij ir grafiką, kuriame papildomai atsirado anksčiau neplanuoti parodų atidarymai, kur galėtų tarti žodį pagal rangą vienoje patalpoje negalintys būti svečiai. Labai svarbu, kad vieni kitų nesutiktų, bet jaustųsi vienodai *VIP*. Žodžiu, nedidelis protokolinis košmaras. Publika nematė didelės dalies šių renginių su „nesibaigiančiomis kalbomis“, bet, regis, visi svečiai buvo laimingi, o premjerė, neplanavusi likti pagrindiniame šou, tik dovanoti mums kelių valandų vizitą, apsigalvojo ir taip privertė mus perdėlioti jau „sukaltą“ superypatingų svečių sėdėjimo planą likus vos keletui valandų. O aš gavau tikrai netikėtą galimybę prieš pat atidarymo šou su švyturėliais ir kortežu pasivažinėti gimtojo miesto gatvėmis per raudonas šviesas. Delegacijos turėjo savo atvykimo laikus į pagrindinius atidarymo renginius, kai kurioms reikėjo tik duoti žalią šviesą. Jausmas buvo surrealus: visi traukė iš kelio – šįvakar mieste vyksta kai kas didingo!“

Atidarymo renginio užkulisiai, Kauno „Žalgirio“ arena

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija, I dalis: „Sukilimas“

Didysis šou

*#Europos_kultūros_sostinės_atidarymas #didieji_renginiai #šou
#techninis_prodiusavimas*

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Žalgirio“ arenos fasadas tapo iki šiol didžiausiu Baltijos šalyse ekranu projekcijai. Ant arenos stogo ir priešais ją buvo sumontuotos trys milžiniškos scenos. Veiksmas vyko jose ir arenos viduje kitapus langų, kur telkėsi orkestras ir gausus choras. Vizualinės projekcijos ant arenos fasado pasakojo Kauno miesto ir Lietuvos istoriją – neišvengiamai sudėtingą, nulemtą „buvimo tarp“, buvimo Rytų ir Vakarų civilizacijų kryžkelėje, buvimo Vakarų civilizacija, kuriai ne kartą teko gintis ir ginti Europos vertybes. Atidarymo kūrinys neslėpė ir trauminių mūsų istorijos momentų, kai neišsaugojome demokratijos vertybių ir neapsaugojome savo piliečių, kaimynų – Kauno ir Lietuvos žydų – nuo genocido, kai per ilgai laikėme Holokausto istoriją viešojo diskurso užribyje. Kūrinio energiją pirmyn stūmė nuostabi Antano Jasenkos muzika. Man atidarymo kūrinys paliko neišdildomą pasididžiavimą visais, kurie jį kūrė ir jame dalyvavo. Kūrinys nebuvo banalus, sukūrė prasmingos šventės jausmą, o jo turinys esmingai sujungė Kauno ir Europos pasakojimus.“

Atidarymo šou (rež. Chrisas Baldwinas)

„Kauno 2022“ atidarymo renginio „Sukilimas“
programa

Kartoninė menininko Olivier Grossetête sukurta viešbučio „Britanika“ replika

AISTIS LANSBERGAS/

„Dvi didžiausios pagrindinio šou rizikos buvo sraigtasparnis, skirtas transliacijai filmuoti iš oro, ir viešbutį „Britanika“ imituojantis prancūzų menininko Olivier Grossetête sukurtas kartoninis pastatas, kuris šou metu turėjo būti nugriautas. Abiejose vietose sudegėme: sraigtasparniui nelabai patiko mūsų oro sąlygos, ☁ mechanikai nesugebėjo jo prikelti reikiamu laiku. O dėl kartoninio pastato – niekas negalėjo pasakyti, kaip pavyks jį nugriauti, tai nėra surepetuojamas momentas, o laiko scenarijuje ribotai, viskas sukalta sekundžių tikslumu. Pastatas nugriuvo keliomis minutėmis vėliau, nei mes tikėjomės, kai kamerų ir scenos apšvietėjų dėmesys jau buvo nukrypęs į kitą pasirodymo šoną.“

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Atidaryme (net per pandemiją) dalyvavo beveik 60 žurnalistų. Renginio išvakarėse žurnalistai turėjo du pasirinkimus renginiui stebėti – šalia arenos arba „Akropolio“ aikštelėje. Pastaroji turėjo būti užtvirta ir skirta tik žurnalistams ir žmonėms su negalia. Daviau instrukcijas operatoriams, fotografams prie arenos, Vaida Morkūnaitė tą patį darė „Akropolio“ aikštelėje. Iš visur pradėjo rinktis minios žmonių. Pasirodo, ne visur pastatė apsaugą, todėl buvo užblokuoti ne visi įėjimai. Skambina Vaida, išsigandusi, kad žmonės plūsta ir lipa į „Akropolio“ aikštelę. Minia didelė – nebeįmanoma suvaldyti ir išprašyti; tėvai vaikus pasodinę ant turėklų – darėsi nebesaugu. Žurnalistai „užspausti“, žmonės su negalia taip pat nebegali kokybiškai stebėti pasirodymo. Manėme, kad aikštelė tuoj įgrius.“

Renginio žiūrovai renkasi į atidarymą

Atidarymo šou žiūrovai PC „Akropolis“ daugiaaukštėje automobilių stovėjimo aikštelėje

Akimirkos iš „Kauno 2022“ atidarymo renginio „Sukilimas“
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Šalta ir drėgna. Po karantino žmonės pasiilgę renginių. Susirenka milžiniškos minios. Renginys nemokamas, bet reikia registruotis, nes tokia tvarka.

Prasideda. Parodo dokumentinį filmą. Gerai. Tada – sveikinimo kalbos. Jos žmonės erzina, žinau. Kita vertus, kol kas jokia kultūros sostinė neturėjo tiek sveikinimo kalbų iš ES pareigūnų. Europos Komisijos vadovė, Europos Tarybos prezidentas, UNESCO vadovė. Ar tai įvyko savaime? Na... ne. Daug laiškų mes su Virginija parašėme per pastaruosius mėnesius...

Prasideda šou. Iš pradžių sėdžiu ramiai. Tada matau, kad pirmo svarbaus elemento nėra, nors turėjo būti. Turėjo atskristi sraigtasparnis su milžinišku prožektoriumi ir apšviesti sovietinį pastatą, kuris turėjo griūti. Pastato griūtis buvo sugalvota dar mums kovojant dėl titulo. Sakiau: kultūra yra ir destrukcija, ne tik konstruktyvi veikla. Susprogdinsime tai, kas mums trukdo gyventi! Komisija buvo sužavėta. Pastatą iš kartono konstrukcijų kartu su daugybe savanorių sukūrė prancūzų menininkas Olivier Grossetête. Jis čia pat – dalyvavo mūsų spaudos konferencijoje. Sukūrė vieno iš baisių nebaigtų Kauno viešbučių maketą... Turi dabar efektingai griūti, publika turi būti sužavėta... Nieko iš to neįvyksta... kodėl nėra plano B? Kodėl nešviečiama atsarginiu prožektoriumi iš viršaus? Toliau viskas sukasi tarsi monotoniškas kaleidoskopas: daug muzikos, daug choro... Artėja pabaiga, su Virginija gauname ženklą eiti į sceną pakviesti visus į miestą, pakviesti švęsti kultūros sostinę...

Einu ir tą akimirką tvirtai žinau, kad būtent mūsų išėjimas ir bus viso šou kulminacija, nes nėra jokios kitos kulminacijos. Tad sukaupiame visą savo energiją ir kreipiamės į keturiasdešimt tūkstančių žmonių.“

ANTANAS JASENKA/

„Kadangi daug metų dirbu teatre, vaizdo kūrimo mene, suvokių ir tokių renginių *maštabus*, kaip sudėtinga juos įgyvendinti. Pavyzdžiui, kaip apšviesti renginį, kaip įgarsinti atliekamą muziką, kai muzikantai stovi pusės kilometro pločio scenoje, kaip man kurti muziką, kad ją atlikti nebūtų keblu, bet kad prasmės atžvilgiu tai būtų vertikalų!? Mūsų šalyje neturime beveik jokios praktikos ir partitės rengiant tokio mastelio koncertus, vizualizuotus renginius. Manau, kad atidarymo šou mums pritrūko geresnio išmanymo, kaip tikslingiau panaudoti technologijas. Partitis ateina per praktiką.“

AISTIS LANSBERGAS/

„Šou pasibaigus, ore tvyrojo keista atmosfera. Lyg ir viskas pavyko, bet kažko pritrūko. Nepaisant to, publika buvo gerai nusiteikusi, visi smalsiai ieškojo programos taškų, plūdo net į atokesnes renginių vietas ir viską norėjo pamatyti. *Post-show* dalis, turėjusi suteikti papildomą to vakaro pramogą, tapo atidarymo šou įspūdjį pataisiusiu kulminaciniu akcentu.“

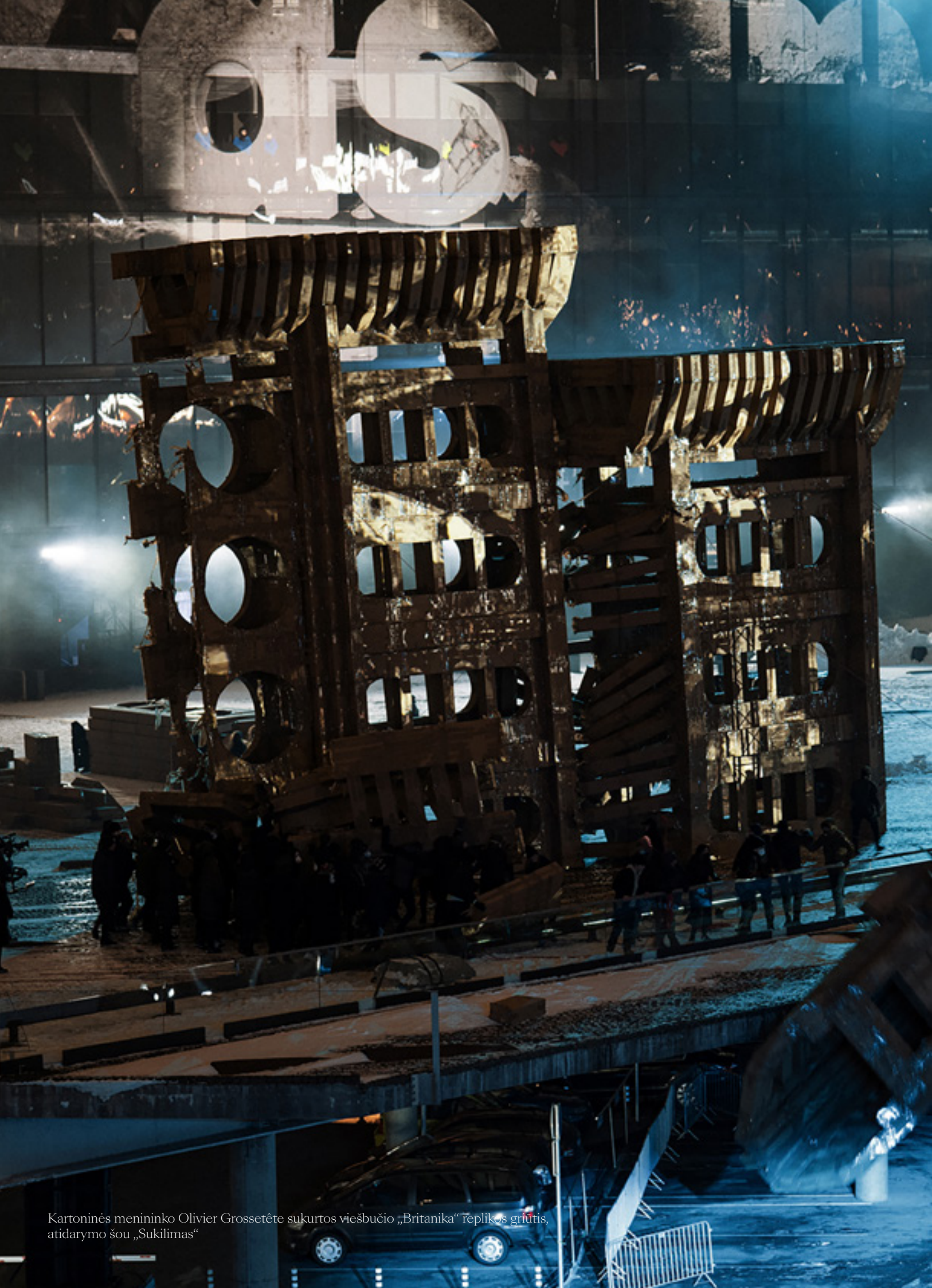
EGIDIJUS STANCIKAS/

„Pati pačiausia stebuklui prilygstanti akimirka – kai, pasibaigus atidarymo renginiui, nuo „Žalgirio“ arenos po Kauno gatves pasklido tūkstantinės minios ieškoti mitinio Žvėries ir kultūros renginių!!! Plaukiau su minia iš gatvės į gatvę ir buvau pats laimingiausias – tai, kas man svarbu ir brangintina, svarbu ir daugumai. Niekad man Kaunas nebuvo toks šviesus ir viltingas...“

Post-show programa, Laisvės al.

Kartoninės menininko Olivier Grossetête sukurtos viešbučio „Britanika“ replikos grūtis, atidarymo šou „Sukilimas“

Atidarymo šou „Sukilimas“ (rež. Chrisas Baldwinas)

IŠ LAIK

Atidarymo šou „Sukilimas“ (rež. Chrisas Baldwinas)

2 2 WILKOMMEN! 2

2 ZAPRASZAMY! 2

INOSIOS

Yoko Ono instaliacijos „Laisvės pažinimo sodas“ fragmentas (kuratorius Jonas Hendricksas, organizatoriai – Šiuolaikinio meno centras ir šiuolaikinio meno muziejus „Serralves“), Kauno paveikslų galerija, 2022 m.

CYVA

ALTE

COME

BY

THE

LIVE

NITA

HERE

Yoko Ono instaliacija „Ex It“ fragmentas (kuratorius Jonas Hendricksas, organizatoriai – Šiuolaikinio meno centras ir šiuolaikinio meno muziejus „Serralves“), Lietuvos bankas, 2022 m.

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija, I dalis: „Sukilimas“

Diena po

#didieji_renginiai
#Europos_kultūros_sostinės_atidarymas
#šou #techninis_prodiusavimas

AISTIS LANSBERGAS/

„Pasibaigus atidarymo renginiams, komandoje prasidėjo labai keistas etapas. Iš vienos pusės – renginys lyg ir pavykęs, miestiečių nuotaikose buvo jausti aukšta nata. Bet biure... Kartėlis, nuoskauda, įtampa. Prasidėjo režisūros, video – visko kvestionavimas. Visi su „Santakos“ renginiu susiję darbai buvo pristabdyti. Visas „Sukilimo“ renginys buvo panaudotas klaidų analizei, neieškant, kas buvo gerai. Didžiųjų renginių komandoje kelias savaites praleidome žemo starto pozicijoje, laukdami iš vadovų signalo, kaip ruošimės „Santakos“ renginiui.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Neišvengėme ir momentų, kuriuos savianalizėje (kaip ir po visų didžiųjų projektų) susirašėme kaip taisytiną klaidą kituose Trilogijos renginiuose. Laimė, šiems metams buvome suplanavę tris vienodos reikšmės tarpusavyje susijusius didžiuosius renginius. Juk Europos kultūros sostinių atidarymai yra vienas retųjų žanrų, kai kūrinys yra vienkartinis, be jokių šansų antrą kartą padaryti geriau. Nes antro karto nėra. Todėl organizatoriams keliai linksta iš siaubo, kaip atidarymas patiks publikai. Nuo to, kaip žinome iš „Vilniaus 2009“ atidarymo patirties, dažnai priklauso bendroji visuomenės nuomonė apie projektą visus ateinančius metus.“

Taigi kokie valdomi ir (svarbu!) nevaldomi veiksniai, mūsų nuomone, kišo koją tobulam žiūrovų džiaugsmui?

- Dėl karantino reikalavimų žmonės leidome jiems lauke priskirtus sektorius. Tai truko kelias valandas, kol sutilpo visi 40 tūkstančių. Žvarbiame minusinės temperatūros ore žiūrovai kaleno dantimis renginiui dar neprasidėjus.

- Renginys buvo tiesiogiai transliuojamas nacionalinio transliuotojo ir turėjo labai apibrėžtą trukmę – lygiai valandą. Nors pats žiemos sąlygoms pritaikytas lauko renginys užtruko 35 minutes, likusį laiką turėjome išnaudoti oficialiems sveikinimams ir trumpam vaizdo įrašui apie projektą. Tai labai praturtino televizijos žiūrovų patirtį, bet vertė šalti lauke stovinčią auditoriją.

- Dėl reto ekraninio tinklo, ant kurio buvo projektuojamos vizualizacijos, negalėjome transliuoti anglišku ir lietuvišku subtitru, tad užsienio svečiams buvo sunku įsigilinti į tekstus. Bet, tiesą sakant, nedaug jie teparado, nes ir lietuviams buvo sunku suprasti operinėje versijoje išdainuotą modernistinio avangardo poeziją.

- Dėl apledijusio variklio nepakilo svarbią rolę turėjęs atlikti sraigtaparnis (nors generalinėje repeticijoje skrido) ir neapšvietė momento, kai griuvo senąjį Kauną simbolizuojantis kauniečių iš kartono sumeistrautas 15 metrų aukščio pastatas. Deja, bet plano B, kaip apšviesti šį reginį, neturėjome.

- Kūriniai pritrūko aiškios kulminacijos. Jam pasibaigus užgeso šviesos ir muzika. Žmonės į miesto centrą patraukė tyloje, be foninės muzikos, kontempliuodami gana nelengvą renginio turinį. Ne vienas tyliai sau svarstė: gal tai todėl, kad čia tik pirmoji Trilogijos dalis ir kulminacijos sulauksime paskutiniame jos veiksmo – „Sutarties“ renginyje? Gerai, kad per pasirengimo metus išugdėme tokius konceptuales žiūrovus.

- Buvo akivaizdu, kad pandemijos aplinkybėmis dirbti su užsienio režisieriumi, kurio užduotis įtraukti vietos bendruomenės, yra nereikalingas sunkumas, nebūtinai sukursiantis geriausią įmanomą rezultatą. Europos kultūros sostinių šeimos nariams nuširdžiai rekomenduoju tokias užduotis patikėti geriausiems vietos profesionalams.

Tačiau miesto centre vyko stebuklai. Kai ten nusigavau, žmonės jau žaidė jiems pasiūlytą Žvėries (miesto) žaidimą, vėliau tapusį ir kitų Trilogijos savaitgalių vinimi. Visi ieškojo renginių ir instaliacijų vietų, rinko taškus, už kuriuos gavo suvenyrų. Po keletą metų trukusios didžiosios COVID-19 depresijos miestas pagaliau pražydo žmonių šypsenomis!!! Daugybė metų programos projektų ant miesto sienų ir aikštėse pristatė savo *tyzerius*: Laisvės alėjos restoranuose skambėjo ištraukos iš „Kauno kantatos“, V. Putvinskio gatvėje ir ant jos laiptų kauniečius pasitiko Kauno Žvėris, ant nuostabaus modernistinio „Pienocentro“ pastato fasado buvo rodomi vaizdai iš Aideen Barry filmo „Klostės“, jaunimas okupavo Nepriklausomybės aikštę su instaliacijomis ir šokiais, bendruomenės subūrė žmones miesto centro kiemuose, Vienybės aikštėje vyko garsių popmuzikos atlikėjų koncertas. Mieste buvo tiršta laimingų žmonių.

Atidarymas įvyko. „Sukilimas“ pateisino savo vardą. Mitas pradėjo skleistis.

P. S. Pastaraisiais metais nereta Europos kultūros sostinė atidarymų renginių organizavimo (ir koncepcijos bei turinio parengimo) paslaugas įsigyja iš išorinių produkcijos kompanijų. Visus didžiulius „Kauno 2022“ renginius prodiusavome patys: kūrėme koncepciją, samdėme profesionalus, kontroliavome turinio ir techninį aptarnavimą – viskas buvo „Kauno 2022“ atsakomybė. Organizavome neregėto masto masinius renginius (vien Trilogijoje dalyvavo pusė milijono žiūrovų) ir visa tai darėme pirmą kartą. Todėl esu atlaidesnė sau ir komandos nariams. Svarbiausia, kad visi trys Trilogijos renginiai tapo miestiečių ir Kauno svečių asmeninės istorijos dalimi. Jie buvo tokie turiningi ir pilni įvairios kultūrinės pasiūlos, kad buvo tiesiog neįmanoma nerasti savo asmeninio stebuklo.“

TADAS VALEIKA/

„Mano nuomone, didžioji komandos dalis, tarp jų ir aš, buvome tarsi iššauti įsitempusios spyruoklės. Srities sava-moksliai plačiaja šio žodžio prasme, dar neturėję patirties tokio dydžio ir apimties projekte, vis skųsdavėsi, kad idėjoms iki galo įgyvendinti pritrūksta laiko, lėšų ar dar ko nors, ir štai, Virginijos ir Anos dėka, gavę galimybę pabandyti. Pabandyti padaryti renginius taip, kaip jie iš tikrųjų turi būti daromi. Ar pavyko? Vertinti sunku ir šališka, tačiau labiausiai nustebino tai, kad „Kaunas 2022“, turėjęs tapti egzaminu ir parodyti mums patiems, ko esame verti, tapo didžiausia pamoka. Labai nustebino ir tai, kad kreipiantis į miestiečius, įmones ar miesto tarnybas ir prisistačius, kad esu iš „Kauno 2022“, iš karto atsiverdavo visos durys. Renginių srityje dirbu nuo 1998 m. ir nei karto nesu susidūręs su tokiau šiltu ir nuoširdžiu aplinkinių noru prisidėti ar padėti. Matyt, Kaunas, kaip miestas, ir patys kauniečiai, panašiai kaip ir kūrybinė komanda, buvo pasiruošę ir pribrendę „iššauti“. Kaip ir minėjau, šališka vertinti, bet labai norisi tikėti, kad visų nuoširdžių pastangų ir bendrumo dėka pavyko tai padaryti.“

MINDAUGAS REINIKIS/

„Viešuosiuose ryšiuose sąmoningai laikėmės pozityvios nuostatos „viskas yra gerai“. Jeigu organizuojant kažkur įvyko *kliauzė*, kokia prasmė, jei sakysime: „gerbiamieji, žinokit, mes padarėme klaidą“? Dauguma žmonių apie klaidas niekada nesužino.

Per „Sukilimą“ nebuvo viskas gerai – ilgos politikų kalbos, šalta, ne visi viską suprato. Bet po kelių mėnesių įvykusia-me „Santakos“ renginyje po didžiulės liūtės pasirodžiusi žmonių minia parodė, kad žmonės išties jo laukė, nors didžioji jų dalis buvo pirmajame renginyje sausj, kentė šaltį ir jiems „nesimatė“. Priešino-mės tiek išorinei, tiek vidinei komandos saviplakai, kad „galėjo būti geriau“. Galėjo, o ką?“

Williamo Kentridge'o personalinė paroda

#didieji_renginiai #Europos_kultūros_sostinės_atidarymas
#istorija #litvakai #muziejai #parodos #vizualieji_menai
#William_Kentridge

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Taip jau nutiko, kad vieną 2022 m. sausio savaitgalį įvyko dvi didžiausios mano profesinio gyvenimo kulminacijos – Europos kultūros sostinės atidarymas ir mano kuruotos Williamo Kentridge'o parodos „Tai, ko nepamename“ pristatymas Kaunui, Lietuvai ir Europai, o per 2022 metus – ir pasauliui. Šį tekstą rašau praėjus savaitei nuo atidarymo ir kelioms dienoms nuo Williamo išvykimo iš Lietuvos, į kurią jis sugrįžo, nors niekad čia nebuvo ir net neketino apsilankyti... Pirmuosius laiškus Williamui Kentridge'ui, kaip

Virginija Vitkienė ir Williamas Kentridge'as

vienam geriausių nūdienos menininkų, pradėjau rašyti dar 2016 metais, kai rengėme „Kauno 2022“ paraišką. Iš ilgamečio jo kūrybos partnerio kompozitoriaus Philipo Millerio, dalyvavusio net keliose Kauno bienalėse, žinojau, kad Williamas yra iš tų Pietų Afrikos litvakų, kurių asmeninis santykis su Lietuva sudėtingas. Iš Kovno gubernijos XIX–XX a. sandūroje nuo pogromų bėgo abu W. Kentridge'o seneliai, kilę nuo Panevėžio ir Utenos. Visi iki vieno Lietuvoje likę giminės Holokausto neišgyveno. Nebuvo dėl ko grįžti į šį kraštą, net ir ne kartą kvieštam, ypač kad ir šeimoje apie Lietuvą niekada nebuvo kalbėta. O ir lietuvių ilgalaikė tylą apie Holokausto tragediją ir analizės stoka, net ir atgavus nepriklausomybę, menininkui atrodė per ilgai užsitęsusi. 2016 m. Williamas atsakė, kad dar per anksti kalbėti apie 2022 metus, pirma laimėkite titulą, tada grįžkime prie temos. Bet durų, mano supratimu, neužvėrė. Vos tik Kaunas laimėjo titulą (2017 m. kovo 29 d.), jau balandžio mėnesį „pasibeldžiau“ ir vėl, akcentuodama „Kauno 2022“ programos tikslą: gydytis nuo amnezijos, aktualizuoti Kauno paveldą, kurio didžioji dalis – žydų kultūroje. Tais pačiais metais įsipaščiau susitikti Londone, kur kartu su tų metų Kauno bienalės kuratore Paulina Egle Pukyte apžiūrėjome Kentridge'o parodą ir vieną iš jo muzikinių kūrinių. Bet man jau būnant Londone Williamas susitikimą atšaukė. Tačiau iš parodos „Whitechapel“ galerijoje (iki šiol geriausia mano patirta šiulaikinio meno paroda) susidėlioju galimos Kauno parodos struktūrą, nes neketinau čia sustoti. Paulina Pukytė 2017 m. kuravo vieną egzistenciškai giliausių Kauno bienalių pavadinimu „Paminklo (ne)galimybės klausimas: yra ir nėra“, kurios katalogas kartu su papildoma atminties kūrinių medžiaga buvo nusiųstas Williamui vos tik jį išleidus. 2019 m. vykau į Šveicariją, į jau antrą sutartą susitikimą „Art Basel“ mugėje, kuris (po trejų metų pastangų) virto susitarimu rengti retrospektyvinę parodą M. Žilinsko galerijoje. Pagal tuometinį renovacijos planą 2022 m. galerija turėjo būti jau po kapitalinio remonto. Mano pirmasis kūrinių sąrašas buvo vertas visų trijų galerijos aukštų (tik nujaučiant, kiek žmogiškųjų ir finansinių išteklių tai galėtų pareikalauti). Menininkas pabrėžtinai nežadėjo sukurti jokių naujų kūrinių, nors mano laiškuose formuojamoje parodos kolekcijoje *new commission* taip ir liko neišbraukta. Kitąsyk susitikus Johanesburge netgi pasiūliau Williamui kurti animacinį filmą apie Kauno modernizmą, bet jis dėl laiko stokos atsisakė. Kai grįžusi iš Johanesburgo, kur dėl lojome kolekcija, susitikau su Williamu *online*, parodos vieta jau buvo atšaukta, ieškojome naujos, o nuo jos, žinoma, turėjo priklausyti ir parodos kolekcija. Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus Čiurlionio galerijos erdvės, kurias maloniai pasiūlė direktorė Daina Kamarauskienė, kėlė iššūkių dėl netipinių pločių, aukščių, nuolatinių ekspozicijų, pastato paveldo apsaugos. Tačiau vienas mano sakinyš, susijęs su siūlomomis erdvėmis, transformavo šią istoriją iš beldimosi į menininko duris į bėgimą kartu ar net paskui jį. Muziejaus auditorijos erdvėje, kuri skirta kalbėti iš tribūnos, pakviečiau

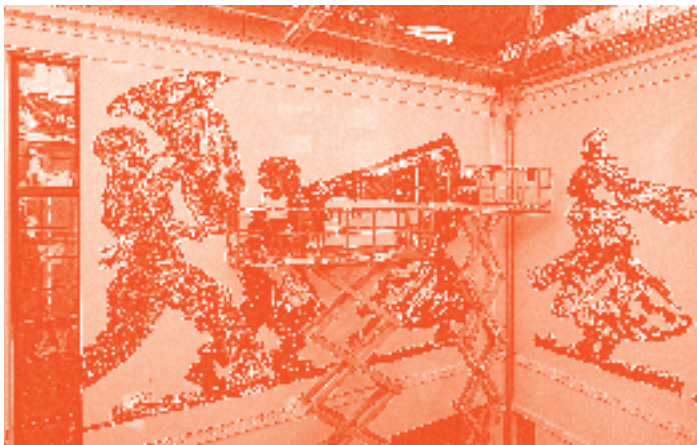

menininką pasisakyti meno kūriniumi („*make your statement, please*“). Šis kvietimas apvertė procesą taip, kad Kentridge'as „Kaunui 2022“ sukūrė net du naujus kūrinius: sienos piešinį „Kai esu miręs ir man reikia švelnumo“ nuolatinei ekspozicijai vidiniame muziejaus kieme ir, o stebukle, audiovizualinę instaliaciją „Tu, kuris niekad neatvykai“ (kompozitorius Philipas Milleris) muziejaus auditorijoje. Kitų chrestomatinių Kentridge'o kūrinių (kaip „Laiko atmetimas“, „Piešiniai projekcijoms“, „Piešimo pamokos“) komplektacija, instaliuota vadovaujant ilgametei Williamo Kentridge'o scenografei ir dizaineriui Sabine Theunissen, nepaliko abejojančių menininko genialumu. Tačiau jo išsiskyrimas kūrinyje „Tu, kuris niekad neatvykai“, kuriame *a cappella* atliekamuose garsuose susilieja Pietų Afrikos peizažas ir Lietuvos senųjų žydų kapinių vaizdai, labai jautriai sugrąžino menininką į žemę, iš kurios jo čia likę giminės taip ir neišvyko. O žiūrovus šis kūrinys perkėlė į metafizinę erdvę, kažkur toliau nei kasdienybė ir banalumas.

Būtina paskaityti, ką menininkas kalbėjo nuostabiame kataloge publikuotame interviu (kalbino ir katalogą sudarė Sandra Bernotaitė, o jo unikalų dizainą sukūrė Gytis Skudžinskas), kaip ir jo dukros Alice Kentridge esė apie antrąjį sugrįžimą į Kauną po 2009 m., kai ji dalyvavo Kauno bienalės projekte „Kur yra Kovno?“ Tąkart jai taip ir nepavyko Kaune rasti jokių žydų kultūros ar egzistencijos ženklų...

Kaunas pasikeitė nuo 2009 metų, kai Alice Kentridge jame nerado atminties ženklų, o nuo 2017 metų – dar labiau. Ši paroda tapo didžiule konfrontacijos su amnezija dalimi, kviečiančia mus sugrįžti į... žmogiškumą.

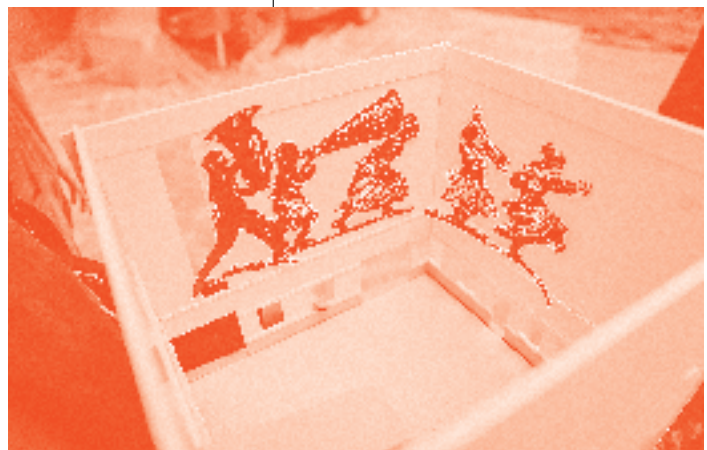
Williamo Kentridge'o parodą per 2022 m. aplankė 89 tūkst. lankytojų. O rengiant šią knygą, Williamo Kentridge'o sutikimu, Čiurlionio muziejaus lankytojai vis dar gali pamatyti abu menininko specialiai Kaunui sukurtus didelio formato kūrinius.“

Williamo Kentridge'o piešinio „Kai esu miręs ir man reikia švelnumo“ įgyvendinimas, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

Williamo Kentridge'o piešinio „Kai esu miręs ir man reikia švelnumo“ įgyvendinimas, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

Williamo Kentridge'o piešinio „Kai esu miręs ir man reikia švelnumo“ įgyvendinimas, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

Williamo Kentridge'o parodos užkulisiai
(Facebook vaizdo įrašas, 2021)

SANDRA BERNOTAITĖ/

Williamo Kentridge'o parodos atidarymo spaudos konferencija

Williamo Kentridge'o parodos lankytojai

„Juokais ar rimtai, 2022 m. man tapo „Laiko atmetimo“ (taip vadinosi viena iš parodos instaliacijų) metais. Sausį buvo atidaroma paroda, atvyko pats autorius ir intensyvumas buvo toks, kad praradau laiko pojūtį, atrodė, jog bus prabėgęs pusmetis. Paskui į mėnesį bent po kartą, o kartais ir daugiau, vedžioju žmones po parodą ir pasakodama apie ją vis atrasdavau sau naujų dalykų. Kentridge'as atrodė neišsemiamas. Žiūrovai irgi dalinosi savo emocijomis ir interpretacijomis, tad bendrų išgyvenimų buvo daug. Jaučiau, kad bus keista gyventi po parodos, be parodos. Viena pati atėjau atsisveikinti su paroda prieš ją uždarant metų pabaigoje ir vėl atradau tai, ko neieškojau: ramiai peržiūrėjau vaizdo įrašus iš „Laiko atmetimo“ instaliacijos kūrimo – „Procesijos“ filmavimus. Pa-

mačiau gyvus veidus žmonių, kurie instaliacijoje veikia tik kaip šešėliai. Filmavimo aikštelėje karšta, daug juoko, skamba muzika, Kentridge'as režisuoja, diriguoja, pats užsoka ant platformos išsibandyti kokią pozą ar eiseną. Dar kartą suvokiu, kodėl Kentridge'as man toks artimas nuo pat pradžių: jis priima kurti ir žaisti drauge visus, o tai ir mano kūrybos metodas. Jis priima žaisti kuratorius, dizainerius, apšvietėjus, muziejaus darbuotojus, žiūrovus, mane, kaip parodos katalogo sudarytoją. Mes sužaidėme jo interviu. Mes visi sužaidėme parodos naratyvą. Sužaidėme parodos lankymus. Dar vienas bendrumas – mes abu su Kentridge'u esame įgiję aktorinį išsilavinimą, tad vedžiodama žmones po parodą greitį įsijaučiau į vedlės vaidmenį – ne tiek gidavdavau, kiek suvaidindavau personažą parodos trajektorijoje. Tai buvo gyvas teatras. Šios parodos turiniui nereikėjo interpretacijų ar „vertėjų“ iš šalies. Tereikėjo atverti akis ir širdis. Širdingai dėkoju parodos kuratorei Virginijai Vitkienei už pasitikėjimą ir bendradarbiavimą. Taip pat dėkojuosi gavusi progą kurti drauge su katalogo dizaineriu Gyčiu Skudžinsku. Ši paroda man – svarbiausias „Kauno 2022“ įvykis.“

Tai buvo gyvas teatras. Šios parodos turiniui nereikėjo interpretacijų ar „vertėjų“ iš šalies. Tereikėjo atverti akis ir širdis. Širdingai dėkoju parodos kuratorei Virginijai Vitkienei už pasitikėjimą ir bendradarbiavimą. Taip pat dėkojuosi gavusi progą kurti drauge su katalogo dizaineriu Gyčiu Skudžinsku. Ši paroda man – svarbiausias „Kauno 2022“ įvykis.“

William Kentridge paroda
„Tai, ko nepamenamė“
(Facebook vaizdo įrašas, 2022)

Dokumentinis filmas
„William Kentridge sugrįžimas kur nebūta“
(aut. Rytis Zemkauskas, LRT, 2022)

„Kauno 2022“ žinių fabrikas

*#bendruomenės_įtraukimas #komunikacija
#rinkodara #viešieji_ryšiai #žiniasklaida*

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Prasidėjus 2022 m. programai, tapome visišku komunikacijos fabriku. Per mėnesį vidutiniškai išpublikuodavome po 40–50 straipsnių, turėjome po keturias ar penkias integruotas komunikacijos ir reklamos kampanijas A klasės įvykiuose, tarp kurių dar būdavo po 15–20 mažų renginukų. Nuo molio dirbtuvių iki Marinos Abramovič. Skambini televizijai ar radijui ir derini visus reportažus savaitei į priekį. Taip gerai įvaldėme mechaniką, kad susiplanuodavome temas mažiau siai dviem trimis mėnesiams į priekį. Labai džiaugiausi mūsų „rin-kom“ komanda, kuri atlaikė tokį krūvį ir nemažą kiekį stresinių situacijų. 2022 m. praėjo kaip greitieji kalneliai – su daug euforijos ir pasitenkinimo, bet kartu ir perdegimo, atmetimo momentų. Visų „Kauno 2022“ projektų ir renginių organizatoriai norėjo būti vienodai matomi žiniasklaidoje, visi jautėsi vienodai svarbūs ir išskirtiniai.“

JUSTINA ČEBATAVIČIŪTĖ/

„Prie „Kauno 2022“ komandos prisijungiau po septynerių Brazilijoje praleistų metų. Užtrukau apie pusmetį, kol supratau projekto vertybes. Atvažiudama galvojau, kad „Kaunas 2022“ – tai dideli renginiai, skirti plačiai pasirodyti, parodyti, kad galim! Juk kuo didesnis tavo renginys, tuo daugiau išeis apie jį žinių, tuo regimesnė bus projekto vertė. O iš tiesų projekto esmė glūdėjo mažuose bendruomeniniuose projektuose, kurie, mano manymu, turės didesnę poveikį ateityje. Mažoje šalyje, kaip Lietuva, maži projektai ir tarpasmeninių ryšių kūrimas labai svarbūs. Šia prasme „Kaunas 2022“ pakeitė mano įsitikinimą ir man labai gražu, kad apie šias vertes buvo tiek daug kalbama.“

Žurnalistai Marinos Abramovič parodos atidarymo spaudos konferencijoje

„Lietuva – atpažįstama pasaulyje: šalies matomumą didino aktyvi užsienio politika ir ekonomikos aktualijos“, kaunas2022.eu, 2022-05-11.

Viskas iš naujo. Pasirengimas antrajam didžiajam renginiui „Santaka“

*#didieji_renginiai #komandos_santykiai #šou
#techninis_prodiusavimas #viešoji_erdvė*

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Girdžiu ir matau, kad po „Sukilimo“ reikšminga publikos dalis liko nusivylusi. Pasirodo kritikų straipsniai, tiksliai atkartojantys tai, ką visada bandžiau pasakyti šou režisieriui. Visa laimė, kad jau rašant viziją buvo numatyta, kad pirmasis Trilogijos renginys bus savotiškas nubudimas. Savotiška sumaištis. Taip ir įvyko, tik sumaištis buvo daugiau nei planuota. Niekas neprarasta, miestiečiai turi gauti šventę ir jie ją gaus „Santakos“ renginio metu.

Nuvažiuoju pas Tadą Valeiką. Jis pasako, kad po tokio šou apskritai nebenori su mumis dirbti, nes šou buvo kratinys ir turinio, ir gamybos prasme. Taip, sakau, aš tos pačios nuomonės. Prarasti Tado mes negalime, nes jis jau mintinai moka Nemuno ir Neries dugną ir pažįsta vandens skonį. „Santakos“ šou – be galo techniškai sudėtingo ir niekada Lietuvoje dar nedaryto šou ant vandens – techninė pusė yra tokia svarbi, kad nerasime kito žmogaus. Klausiu Tado tiesiai: jei mes su Virginija perimame prodiusavimą, lieki? Pažadu, kad suvaldysiu.

Gerai, sako Tadas.

Mes su Virginija perimame šou prodiusavimą.

Po poros savaitių Chrisas, supratęs, kad jo kerai nebeveikia, pasitraukia.

Dabar su Tado komanda turime padaryti tokį šou, kuriuo kauniečiai didžiuotųsi.

Toliau bus vieni sunkiausių mėnesių mano gyvenime. Bus daug kelių ir klystkelių, bus daug nepasitikėjimo. Tadas, puikiai suprasdamas, kaip yra mums reikalingas, tuo nau-dosis be jokių skrupulų. Aš būsiu svetimkūnis kariuomenėje, kurios generolas jis jau-čiasi. Mes ne kartą su juo atsidursime ant bedugnės krašto. Gelbės Jolita Vitkauskaitė, kuri, įpratusi dirbti TV3 mėsmalėje, suras sprendimus tarp manęs ir Tado.

Jolitai, kaip vykdomajai režisieri, priklausau ne viena puiki „Santakos“ idėja.

Visa pagarba, kurią užsitarnausiu, bus paremta didžiule kantrybe ir diplomatija. Visa panieka, kurią užsitarnausiu, bus paremta mano klaidomis ir neryžtingumu pareikalausti padaryti taip, kaip maniau, kad reikia. Viskas, ką išsireikalavau, – suveikė. Būdamas penkiasdešimties, sukūręs daugybę sėkmingų ir nesėkmingų projektų, viską tą pavasarį pradėjau nuo balto lapo. Nesigailiu nė vienos sekundės. Visų, kuriuos pakeliui įžeidžiau, – atsiprašau. Dar kartą darydamas, padaryčiau dar radikaliau. Nes dabar jau žinau, kaip turi atrodyti labai geras kultūros sostinės šou.“

AISTIS LANSBERGAS/

„Viskas labai chaotiška, pasikeitė dalis komandos, pasikeitė režisierius, koncepcija kaip ir aiški, bet reikia galutinio plano, kam ruošiamės. Apdėliojame viską aplinkui pagrindinį šou, savaitgalis nusimato dar rimtesnis, dideli renginiai: Europos kultūros sostinės forumas, „Kiemų šventė“, „Švęskime upę“, Rotušės aikštėje startuoja „Vasaros scena“, o dar visa „Santakos“ savaitgalio programa! Prasideda labai intensyvus laikas bandant viską sujungti į vieną darinį. Tiesą pasakius, šis renginys buvo bene sudėtingiausias visais aspektais, vien dėl jo dydžio (tiek geografiškai, tiek turinio prasme) buvo sunku viską sudėlioti į lentynas.“

ANTANAS JASENKA/

„Santakos“ renginio scenarijus man buvo pateiktas pavėluotai, bet dirbau su tuo, ką gavau, ir buvau parašęs jau beveik visą muziką (skubėjau įgyvendinti muzikinius kūrybinius procesus, kad kitoms grandims liktų daugiau laiko pasirošti). Nežinau kodėl, bet užsakovas staiga pakeitė nuomonę, tarsi kas būtų persipykę ir nesugebėtų atrasti reikalingos pusiausvyros. Buvo nueita lengvesniu keliu, net nepabandžius pasidomėti mano siūloma muzika.

Atsisakius Chriso paslaugų, gelbėti situaciją buvo pakviesta režisierė, choreografė Vesta Grapštaitė, kuri ir pateikė režisūrinius sprendimus. Ją netrukus išmetė iš proceso, bet jos idėjos buvo panaudotos. Taip gavome nesunkiai įgyvendinamą renginį, kuris tikriausiai nebuvo išskirtinis, tačiau nebuvo blogas ir, pasak Ryčio Zemkausko, visiems įtiko. O mano galva, negalima buvo sau leisti įtikti visiems. Nebūčiau taip radikaliai keitęs pirminės renginio idėjos, nebūčiau kvietęs TV3 šou prodiuserio situacijai reguliuoti. Reikia neįtikti publikai ir nereikia jos nuvertinti – ji jau ne XIX amžiuje ir ne TV formate, ji netiki viskuo, kas rodoma toje dėžutėje. Žiūrovas šiandien išsilavinęs ir išprusęs. „Santakos“ vakarą popso buvo daug ir visur, nors finansai leido mums pažvelgti į viską giliau.

Bet užsakovas yra užsakovas, jis laivą nukreipia taip, kaip jam reikia.“

Slava Ukraini!

Atšaukti renginiai, „CulturEUkraine“, Ukrainos šiuolaikinio meno trienalė ir kiti Ukrainos palaikymo projektai

*#europinė_dimensija #solidarumas #tarptautinės_partnerystės
#Ukraina #verslas_ir_kultūra #žiniasklaida*

MINDAUGAS REINIKIS/

„Vasario 24 d. kilo du esminiai klausimai: ką darome su programa – keičiam, nekeičiam, atšaukiame, tęsiame, peržiūrim, paliekame? Ir ką darome su Laimės diena? Jos viešinimo kampanija jau buvo prasidėjusi. Per pusantros dienos *killinom* Laimės dienos kampaniją ir išėjome su žinute, kad laimės dabar nėra...“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Ne pirmą kartą Laimės diena turėjo transformuotis. Karo akivaizdoje „laimė“ – be galo svarbi sąvoka, bet realijos buvo toli nuo šventimo idėjos.“

MINDAUGAS REINIKIS/

„Vilniuje iškart buvo organizuojamas didžiulis palaikymo mitingas „Laisvė šviečia“. Mes nusprendėme neatsilikti ir surengti palaikymo akciją Kaune. Pirmas dalykas, kurį padarėme, – tiesiog pakūrėme „Facebook“ *eventą*. Galvojome, užsiregistruos gal keliasdešimt žmonių, ramiai pastovėsime su vėliavomis ir skirstysimės. Po valandos jau buvo virš trijų tūkstančių dalyvių, tad reikėjo didesnės infrastruktūros, vadybos, logistikos ir turinio. Leidimų taip pat. Susisiekėme su Kauno studentų atstovybėmis. VDU SA sureagavo aktyviausiai ir ėmėsi daug nematomo darbo. Vasario 25 d. pirmą valandą nakties parašiau žinutę Algirdui Stoniui, kad reikia finansinės pagalbos scenai įrengti, pusę penkių ryto gavau „OK“. Per pusdienį surinkome keliolika atlikėjų, kurie vakare dalinosi savo dainomis ir muzika. Kalbėtojai buvo labai įvairūs – nuo akademikų iki politikų. Prisijungė Kauno ukrainiečių bendruomenė. Tą dieną su lruote po kažkurio susitikimo su potencialiais rėmėjais važiuojome iš Vilniaus, pakeliui dar sustojome nupirkti bandelių atlikėjams ir studentams savanoriams, tad ant scenos vestė renginio užlipau tiesiai iš automobilio, kelios minutės po numatytos pradžios laiko.“

Ukrainos palaikymo akcija, Vienybės aikštė, 2022 m. vasario 25 d.

IRUTĖ TUMAITĖ/

„Vis dar negaliu patikėti, kad per vieną parą 8–10 žmonių komanda, įjungę savo pažintis, sukūrė tokį veiksma, į kurį susirinko pilna aikštė žmonių. Tą vakarą aikštėje tikrai kaupėsi ašaros, nes žmonės susirinko į per parą suorganizuotą palaikymo renginį. Nereikėjo nei jokių kampanijų, nei jokių reklamų, nei kitų įprastų rinkodaros priemonių.“

Ukrainos palaikymo akcija, Vienybės aikštė, 2022 m. vasario 25 d.

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Per tris savaites į Kauną suplūdo ukrainiečių šeimos: moterys, vaikai. Jie apsisotja kauniečių šeimose, bet neturi vietų bendrai susitikti ir pabendrauti. Kauno centriniame pašte, gautame panaudai 2022 metams, turėjome laisvą, nenaudojamą trečią aukštą. Ilgai galvoti nereikėjo – sukurkime vietą ukrainiečiams rinktis, susitikti vieniems su kitais ir su vietiniais gyventojais, turėti gerą prieigą prie interneto ir sąlygas vaikams užimti. Nepaisant milžiniškos programos naštos, į naują projektą įsijungė mažas komandos branduolys. Idėją ir jos įgyvendinimą visus metus „nešė“ Vaida Venckutė-Nagė, Irutė Tumaitė, Monika Inčerytė, naujai įdarbinta ukrainietė Kseniia Nezhyva. Daiktai ir įranga prisidėjo privatūs žmonės ir įmonės. Mindaugo Reinikio sugalvotą pavadinimą „CulturEUkraine“ centras pateisino su kaupu: be mažesnių centre vykusių parodų, Europos kultūros sostinės programą pašte užbaigėme Ukrainos šiuolaikinio meno trienale „Ukraine! Unmuted“, rengta su Lvivo kultūros strategijos institutu. Projektas, programoje atsiradęs tik 2022 m. kovą, neturėjęs suplanuoto biudžeto, bet kainavęs apie 100 tūkst. eurų, įvyko, nes „Kauno 2022“ komanda visada buvo apie prasmę, apie tai, ko šiandien reikia miestiečiams, ko šiandien reikia nukentėjusiems nuo karo ukrainiečiams Kaune, ko šiandien reikia Europai pasimokyti iš Lietuvos – atsparios Rusijos propagandai ir empatiškos užpultai šaliai.“

MONIKA INČERYTĖ/

„Tarp ukrainiečių, atvykusių į Kauną dėl jų šalyje vykstančio karo, mačiau daug kultūros profesionalų, kurie turėjo daug stiprybės ir stiprų norą tęsti savo veiklas čia, Kaune. Jie entuziastingai pasakodavo apie savo veiklas ir darbus Ukrainoje ir beveik visada baigdavo klausimu: kur man eiti, į ką kreiptis, kad galėčiau tęsti savo veiklą? Aš GALIU dainuoti, rašyti, mokyti...“

Man labai įstrigo vienos ukrainietės žodžiai, kai ji į centrą atsinešė daug spalvoto popieriaus, pieštukų ir kitų priemonių. Irina sakė: mes kursim naujus namus. Čia, dabar. Nors ten palikom savus, bet dabar esame čia ir turime kurti naujus namus.

Diana atvyko į Kauną rugpjūtį – per Rusiją, Estiją ir Latviją. Tai buvo vienintelė išeitis pabėgti iš rusų okupuotos rytinės Ukrainos dalies. Jai buvo devyniolika. Ji studijavo grafinį dizainą ir dirbo laisvai samdoma dizainere. Nuo pat karo pradžios Diana rašė dienoraštį – rašė ir piešė, nes tai padėjo išgyventi beprotybę, kurią ji patyrė. Pabuvusi Kaune kelias savaites, per kurias kasdien ateidavo dirbti į „CulturEUkraine“ centro bendradarbystės erdvę, rugsėjį ji išvažiavo studijuoti į Klaipėdą. Vėliau lapkritį grįžo su savo darbų paroda. Trumpi tekstai ir taiklios iliustracijos leido pažinti, ką ji išgyveno. Ir gal bent kiek palengvino jos širdgėlą.

„CulturEUkraine“ centro pristatymas Kauno svečiams iš užsienio netikėtai tapo mano darbo dalimi, kuri buvo ypač prasminga, nes Kaune lankėsi gausybė įvairių užsienio delegacijų: politikai, menininkai, žurnalistai, studentai. Jiems pasakojau apie ukrainiečius, atvykstančius į Kauną ir čia naujai kuriančius savo gyvenimą, apie centro teikiamą pagalbą. Tie susitikimai darbiui suteikė dar daugiau prasmės, nes pristatydamą centro veiklą turėjau galimybę kalbėti apie Rusijos karą Ukrainoje.“

Apie centrą „CulturEUkraine“
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

„UKRAINE! UNMUTED“
viešosios diskusijos
(YouTube grojaraštis, 2022)

EGLĖ RYTMETYTĖ/

„Vasario pabaigoje, atlaisvėjęs griežtiems pandemijos reikalavimams, po ilgo laukimo ir kelių mėnesių bendravimo keli žurnalistai iš Baltarusijos nekantravo iš mūsų pagaliau sulaukti teigiamo atsakymo dėl jų apsilankymo „Kauno 2022“ programos renginiuose ir pradėti aktyviai ruošti vizitui. Sužinojusi apie Rusijos pradėtą karą ir Baltarusijos vaidmenį jame, darsyk atidžiai peržiūrėjau žurnalistų atstovaujamus kanalus – be abejo, propagandiniai. Pasitarusi su Mindaugu, nusiunčiau jiems netikėtą sprendimą: dėl Rusijai teikiamos Baltarusijos pagalbos mes nebepriimsime nė vieno iš jų.“

„Neteisingu ir nedemokratišku“ sprendimu nepatenkinti žurnalistai visai kaip argumentavo, kad turėtume pakeisti sprendimą: nuo klasikinių „kultūra ir sportas yra nesusiję su politika ir turėtų vienyti žmones“ ir „mes negalime nurodyti savo valdžiai, kaip jie turėtų elgtis“ iki „mes esame jūsų artimiausi kaimynai; baltarusiai, skirtingai nei ukrainiečiai, yra draugiški, darbštūs, kovojantys už savo laisvę“. Žurnalistai pasiūlė ir savų sprendimų, pavyzdžiui, kad kreipsis į „Kauną 2022“ iš naujo, šįkart kaip žiniasklaidos atstovai iš Kazachstano, Kirgizijos arba Tadžikistano – „šalių, kurios nedalyvauja kare“ (mums buvo leista net patiems pasirinkti šalį!). Nesuveikus argumentams anglų kalba, baltarusiai pasitelkė rusiškus argumentus, tačiau mūsų pozicija išliko tokia pati.“

Renginys „CulturEUkraine“ centre

Marinos Abramovič paroda ir vieša paskaita

*#finansavimas #galerijos #infrastruktūra #kritinės_situacijos
#kultūros_organizacijų_įtraukimas #Marina_Abramovič
#muziejai #parodos #parodų_erdvės #vizualieji_menai
#žiniasklaida*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Vienas iš ambicingiausių programos partnerių projektų – Arvydo Žalpio ir galerijos „Meno parkas“ inicijuota Marinos Abramovič paroda ir menininkės susitikimas su publika, kurie iškart tapo „Kauno 2022“ vedamuoju projektu. Menininkės asistento atšargiai klausiau, kokią didžiausią auditoriją galime pakviesti į susitikimą. Duokite mums kad ir stadioną – atsakė ir pridūrė, kad Marinai dabar svarbiausia susitikimai su jaunąja karta. Vėliau paaiškės, kad Marinai 6 tūkst. žiūrovų auditorija taps naujai įveiktu iššūkiu. Na, o parodos organizatorių didžiausias vargas bus ekspozicinė erdvė.“

Parodos organizatorių vakarienė su Marina Abramovič

ARVYDAS ŽALPYS/

„2019 metais Marinos Abramovič retrospektyvinė paroda „Valymas“ surengta Torunės šiuolaikinio meno centre „Znaki Czasu“. Įrašai internete niekuomet neatstos to įspūdžio, kuris kyla pamačius meną realybėje. Tai verčia permąstyti daug ką – visą gyvenimą, idėjas, prasmę. Ne tik meną. Tai mane paveikė, iki šiol negaliu pamiršti to jausmo, nors pažintis buvo palyginti trumpa. Torunėje dalyvavau spaudos konferencijoje. Uždaviau vieną kitą klausimą, tik net nebeatsimenu, kuo domėjausi. Turiu pasakyti, kad ji tikrai nėra toks žmogus, koku ją bando parodyti kritikai, turiu galvoje ne meno kritikus. Į Kauną iš Lenkijos grįžau su viltimi – supratau, kad norėtumėsi ją pasikviesti pas mus.“*

*
Kotryna Lingienė. „Mariną Abramovič į Kauną pakvietęs Arvydas Žalpis: „Kaunas su „Būties atmintimi“ pateks į pasaulinį šiuolaikinio meno žemėlapią“. kaunas2022.eu, 2022-03-24.

*Marinos Abramovič paroda „Būties atmintis“
(Facebook vaizdo įrašas, 2022)*

„Nemenką tarptautinės veiklos patirtį turintis „Meno parko“ galerijos kolektyvas sėkmingai vykdė paruošiamuosius darbus, nuolat komunikuodamas su menininke, Marinos Abramovič institutu (MAI), užsienio kuratoriais ir institucijomis. Neplanuoti iššūkiai, po projekto virtę neįkainojama pamoka ir patirtimi, laukė ateityje. Išskirti norėčiau du. Vienas – netikėtas Lietuvos kultūros tarybos (LKT) sprendimas 2020-aisiais. Projektas reikalavo papildomo finansavimo parengiamuoju laikotarpiu, nes „Kaunas 2022“ lėšos buvo planuojamos tik projekto įgyvendinimo procesui. Buvo parengta ir LKT pateikta paraiška. Ekspertai teigiamai įvertino paraišką ir rekomendavo skirti dalinį finansavimą, bet LKT nusprendė kitaip. Tai buvo didžiulis akibrokštas ir smūgis žemiau juostos. Per virtualius pokalbius su tuometine LKT vadovybe buvo bandoma diskutuoti ir gauti motyvuotus atsakymus. Deja, nepavyko. Didelių pastangų, rėmėjų ir „Meno parko“ kolektyvo dėka iššūkis buvo įveiktas. Liko klausimas – kas gali paneigti, kad jei ši paroda būtų vykusį Vilniuje, LKT sprendimas būtų buvęs kitoks?

Antras išbandymas laukė 2021 m. rugsėjį, į Kauną atvykus MAI direktoriui Giuliano Argenziano. Po ilgų dalykinių sprendimų atėjo laikas apžiūrėti parodai skirtas erdves. Prieš trejus metus, pradėję derybas dėl parodos, deklaravome, kad ji vyks Lietuvos Nacionalinio M. K. Čiurlionio Kauno paveikslų galerijoje. Neprašinėsiu MAI direktoriaus veido išraiškos pamačius Kauno paveikslų galerijos pastatą iš lauko. Situacija, pasivaikščiojus po galerijos vidų, vaizdžiai nusako jo klausimas: „Jūs čia įsivaizduojat surengti Marinos Abramovič parodą?“ Lig šiol nežinau, kaip jis mumis patikėjo, bet užtikrinau, kad viskas bus suremontuota, pakeista, atnaujinta. Šis iššūkis buvo didesnis nei anksčiau patirtas smūgis žemiau juostos. Džiugu, kad atsirado verslo atstovų, supratusių problemos esmę. Parodos organizatoriams neturėtų rūpėti esamų erdvių „p remontavimai“. Kodėl nacionalinės svarbos kultūros statiniai yra būtent tokios apgailėtinos būsenos? Prisimenu pernykštę diskusiją per „Art Vilnius“ LRT studijoje. Kultūros ministras pakiliai pasakoja apie naujas kultūros įstaigas, jų plėtrą respublikos mastu, iliustruodamas įspūdingais skaičiais. Replikavau ministrui: „O ką darysim su esamais pastatais? Užkalsim ir toliau statysim naujus? Nes tai rodo progresą?“ Esu įsitikinęs, kad tokių problemų sprendimo turim reikalauti mes visi: menininkai, kuratoriai, lankytojai.

Šiandien aktyviai vyksta diskusija, kas lieka ir kas bus po „Kaunas 2022“? Užaugino me didžią lankytojų auditoriją, įrodėme galintys būti lygiaverčiai tarptautiniu mastu organizuojant didžiules garsių menininkų parodas. Gebame vykdyti didžiulės svarbos kultūros sklaidą. Ar galėsime ir ateityje pasiūlyti Kauno ir Lietuvos visuomenei tokių projektų? Manau, kad ne. Nebesinori patirti tokių iššūkių, kurie kyla dėl to, kad lig šiol neturime ilgalaikės kultūros politikos, ilgalaikės vizijos, nėra sprendimų tų žmonių, kurie privalo juos priimti.“

*
Arvydas Žalpytis. „Meno parkas“. „Kaunas 2022“ Iššūkiai, pamokos ir perspektyvos“. Dailė, nr. 1 (91), 2003, p. 35–42.

Marinos Abramovič parodos fragmentas, Kauno paveikslų galerija

Ryčio Zemkausko interviu su
Marina Abramovič
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

AISTIS LANSBERGAS/

„Marinos Abramovič susitikimo su publika išvakarės. Ji atvažiuoja apžiūrėti „Žalgirio“ arenos, kur vyks renginys. Be galo jaudinuosi, žinau, su kuo susitiksiu, tačiau jos jaudulys pamačius areną nugali manąjį. Užlipa ant scenos, lieka sužavėta ir pirmą kartą išgirstu, jog tai bus jos didžiausia uždara auditorija gyvenime. Repeticija praėjo puikiai, garsas geras, ekranas didelis, visi patenkinti, išleidžiame Mariną pailsėti.“

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Marinos apsilankymas Kaune buvo vienas įsimintiniausių įvykių. Kuravome ir organizavome visą komunikacijos kampaniją, derindami su Arvydu Žalpiu ir „Meno parko“ kolegomis. Į spaudos konferenciją su Marina susirinko daugiau kaip 80 žurnalistų iš Lietuvos ir užsienio: TV, radijas, mados ir meno kritikai, blogeriai ir t. t. Vos tilpo į salę.

Į menininkės paskaitą susirinko 6 tūkst. žiūrovų. Dėl didelių kamščių Kaune ir Vilniuje daug žmonių vėlavo, tad iki renginio likus 30 minučių prie arenos atsirado kokie 5 tūkst. žmonių, prie patikros punktų susidarė didelės eilės.“

AISTIS LANSBERGAS/

„Likus penkioms minutėms iki renginio pradžios, pamatau, kaip greitosios pagalbos ekipažas atbėga į Marinos poilsio kambarį ir prasideda pusvalandžio drama. Jau turime pradėti, tačiau Marinai sukilęs spaudimas – jaudinasi. Mūsų laimei, žmonės vėluoja, didelės eilės. Vėluojame 10, po to jau ir 20 minučių. Mindaugas per mikrofoną atsiprašo visų už vėlavimą, kažką pakalba apie vis dar į areną plūstančius žmones (socialiniuose tinkluose vėliau buvome „skalpuojami“ už nepagarbą susirinkusiai auditorijai). O tuo tarpu užkulisiuose verda gyvenimas, Marinos vadybininkas gan karštai diskutuoja su Arvydu, tokie karšti pokalbiai pasigirsta keletą kartų, kelių minučių

Marinos Abramovič paskaitos įrašas
(LRT, 2022)

Marinos Abramovič paskaitos akimirksnis
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

intervalu. Jiedu kelis kartu įeina ir vėl išeina iš Marinos poilsio kambario. Daug įtampos, galvojau apie scenarijaus variantus, kaip visiems galimai teks pasakyti, kad „atsiprašome... dėl kažkokių tai priežasčių... renginio nebus“. Žmonės vis dar laukia, salėje prasideda šoks toks šurmulyš, vis dar laukiam...“

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Vėluojame jau 30 minučių... 40 minučių... renginys vis nepasideda. Iš Marinos kabineto gydytojai dar neišeina, kyla tikimybė, kad renginys gali neįvykti. Žmonės pradeda ploti, kad renginys prasidėtų. Negalime jiems išduoti tikrosios vėlavimo priežasties. Per mikrofoną atsiprašome už renginio ir žiūrovų vėlavimą. Galiausiai, praėjus daugiau nei valandai, mums praneša, kad Marina išeis ir paskaita įvyks. Pasilaikydama už Aisčio, Marina pasirodo visiems.“

AISTIS LANSBERGAS/

„Praėjus pusvalandžiui nuo planuotos renginio pradžios, Ji eina į sceną. Šiek tiek išbalusi, tačiau tikslas tik vienas – į sceną. Kaip ir tartasi, įduodu į rankas mikrofoną, *clickerį*, palydžiu į sceną. Paskaita trunka ilgiau nei planuota, ilgiau nei dvi valandas, Marina atsako į tiesioginius auditorijos klausimus, klausimų taip pat daugiau, nei tarėmės, pabaigoje visi susikimba už rankų, siunčiame energiją Ukrainai, alinamai nežmoniškų karo veiksmų. Visi ploja, salėje tvyro šiočia tokia euforija. Pribėgu prie scenos laiptų pasitikti Marinos, paimu viską, ką buvau jai įdavęs, o ji švyti – nepalyginsi su žmogumi, kuris užlipo į sceną prieš daugiau nei dvi valandas. Šis scenoje įvykęs pokytis turbūt vienas iš labiausiai įsiminusių momentų per visus 2022 metus.“

Ryčio Zemkausko interviu su Marina Abramovič, Kauno paveikslų galerija

Mikrorajonų festivaliai. Kultūros decentralizacija

*#auditorijų_vystymas #bendrakūrstė
#bendruomenės_įtraukimas #decentralizacija #festivaliai
#Fluxus_Labas #ilgalaikis_poveikis #miegamieji_rajonai
#motyvacija #Visi_kaip_vienas*

„Kultūra į kiemus“, 2022 m.

AISTĖ PTAŠINSKAITĖ-PAUKŠTĖ/

„Fluxus Labas!“ bendrakūrstės rezultatai ir skirtingi miesto rajonų veidai 2022 m. atsiskleidė vienuolikoje išskirtinių festivalių, miesto seniūnijose vykusių nuo balandžio iki pat vasaros pabaigos. Juos pradėjome planuoti dar 2021 m. pavasarį. Kiekvienoje seniūnijoje rengėme susitikimus, įveiklinę visus turėtus kontaktus: laboratorijų agentus, seniūnijoje veikiančius muziejus ir kultūros įstaigas, iniciatyvius gyventojus, su kuriais sėdome prie bendro stalo aptarti, kaip jie norėtų matyti savo mikrorajoną 2022 m. programoje. Šių festivalių organizavimą stengėmės patikėti bendruomenėms, patys suteikdami materialų palaikymą ir būtina pagalbą. Apibendrinant, 2022 m. vasara su Kauno mikrorajonų festivaliais ir tuo pat metu vykusių dar per karantiną prasidėjusiu projektu „Kultūra į kiemus“, kuris 2022 m. į miegamųjų rajonų kiemus vėl atvežė būrį įvairių atlikėjų, stipriai išjudino kultūrinį gyvenimą už centro ribų ir suteikė daugybę pirmų dalyvavimo šiuolaikinės kultūros renginiuose patirčių. Įsiminė ne vienas pokalbis su kiemų gyventojais, prieš renginį nuogastavusiais, kad šiuolaikinio šokio nesupranta, kad atvežėme jiems ne tą pasirodymą, kurio norėjo, o po renginio prisipažinusiais, kad išspaudė ašarą ar pakeitė požiūrį.

Beje, paskutiniaisiais projekto metais pajutome persidirbimo požymius. Darėme tam, kad darytume, kad įgyvendintume skaitinius veiklai projektuojamus lūkesčius ir rodiklius. Tą patį pastebėjome ir bendruomenėse, kurios artėjant titulo metams ieškojo, ką čia tokio ypatingo parodyti ir sugalvoti. Turėjome iš naujo save ir visus motyvuoti, primindami, kad vis dėlto turi būti smagu, o visų svarbiausia mūsų veikloje yra procesas, tad nesvarbu, jei rezultato nepamatys 2 tūkst. žmonių. Laiku grįžome į normalų ritmą ir iš naujo susidėliojome prioritetus.“

„Kultūra į kiemus“, 2022 m.

Projekto „Kultūra į kiemus“ akimirkos ir apibendrinimas
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

Paroda „1972. Pramušti sieną“

*#apleisty_objektu_įveiklinimas #Atminties_biuras #centrinis_paštas
#fotografija #istorija #kinas #muzika #paveldas #parodos
#parodu_erdvės #savanorystė #teatras #vizualieji_menai*

Parodos „1972. Pramušti sieną“ atidarymas, „Brolių Bazarų“ koncertas, Kauno centrinis paštas

DAIVA PRICE/

„Idėja pristatyti parodą apie 1972-uosius metus gimė apmąstant miesto istoriją ir tapatybę. 1972-ieji – kauniečio tapatybės dalis, įskiepėjusi maisto ir pasipriešinimo dvasią, nesitaikstymą su prievartine sistema, bandymu niveliuoti, nužmoginti... Šiuos įvykius matėme kaip vieną iš kertinių miesto DNR elementų, kartu kaip istorinį laikotarpį, per kurį pasauliui galėjome pristatyti ne tik miesto, bet ir sovietų okupuotos Europos dalies istoriją, kuri, deja, vakariečiams iki šiol yra taip menkai žinoma.“

2019 m. Golvėje, tuometinėje būsimoje Europos kultūros sostinėje, susitikau su vietos kuratore. Pasakojau jai apie miesto istoriją, Kalantos įvykius, hipius, džinsus ir tėčio iš „Liuksemburgo radijo“ juostas įrašinėjamą vakarietišką muziką. O ji man sako: „hipiai?! 1972-aisiais?! Airijoje tuo laiku nebuvo jokių hipių, to net įsivaizduoti nebuvo įmanoma...“ Mane tai pritrėkė. Juk tai mes gyvenome už geležinės uždangos, o jūs gyvenote laisvėje ir neturėjote hipių?.. Tuomet atrodė, kad itin prasminga ir svarbu papasakoti ne tik, kas vyko šioje Europos dalyje po Antrojo pasaulinio karo, bet ir patyrinėti, ką 1972-ieji reiškė skirtinguose Europos kampeliuose.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Parodos „1972. Pramušti sieną“ kuratorė profesorė Rasutė Žukienė atsidavusi dirbo kelerius metus. Subūrė įvairių kultūros sričių ekspertus, vadovavo kūrinių atrankai, dalyvavo ekspozicijos architektūros kūrimo procesuose. Tai buvo vidinis (ne partnerysčių) „Kauno 2022“ projektas. Nors žmogiškųjų išteklių tokio dydžio produkcijoms trūko, Justina Petrulionytė-Sabonienė, o vėliau ir Milda Rutkauskaitė surišo visus paskirus projekto siūlus į vieną mazgą. Kristinos Budrytės-Genevičės sudaryta parodos knyga su turiningais straipsniais liko kaip vertingas parodos tyrimus apibendrinantis kūrinys, atskleidžiantis vėlyvojo sovietmečio Lietuvoje kultūrinę sanklodą ir rezistencines menininkų (ir ne tik jų) nuotaikas. Rusijos karo kontekste parodos aktualumas išryškėjo dar labiau. Parodoje užsienio svečiams galėjome aiškiau komunikuoti sąsajas tarp sovietų režimo nusikaltimų ir naujųjų imperialistiščių Rusijos ambicijų.“

RASA ŽUKIENĖ/

„Artėjo penkiasdešimtosios Romo Kalantos susideginimo metinės. Tai labai ryški mūsų laikų data, kai buvo duotas signalas Lietuvos kovai už laisvę. Kalantos susideginimas su šūkiu „Laisvę Lietuvai!“ buvo visus labai sukrėtęs įvykis. Pati, kaip vaikas, jį užfiksavau, užfiksavo ir didžioji dalis Lietuvos gyventojų, puikiai suvokdami jo prasmę, nors Sovietų Sąjungoje viskas buvo slopinama. Slopinimas ir draudimas laisvai veikti, galvoti ir kurti turėjo labai didelį atskambį kultūroje ir meno kūriniuose. Dirbdama meno istorikės darbą, susidurdavau su daug meno kūrinių, kuriuose – dažnai simboliškai, alegorine forma – menininkai bandė apie tai kalbėti. Ši paroda buvo unikali galimybė sukaupti kūrinius, reflektuojančius tai, kas vyko nelaisvos šalies gyvenime. Juo labiau, kad į 8–9 dešimtmečio kūrinius dar niekada nebuvo pažiūrėta kaip į dokumentą, kaip į istorinę, ne tik estetinę vertybę.“

Paroda buvo vienas iš pagrindinių kultūros sostinės įvykių, todėl reikėjo sukurti pasakojimą, kuris būtų suprantamas labai įvairiai auditorijai, įskaitant ir lankytojus iš kitų šalių. Manau, kad tai pavyko, nes paroda turėjo kelis prasmės sluoksnius. Vieniems didesnį įspūdį paliko roko muzikos salė, kitiems – tapyba ar fotografija. Jauniausi lankytojai mažiau vertino meninę dalį, labiau – sociopolitinę. Jiems atrodė labai įspūdinga, kad po Kalantos įvykio kilo toks pasipriešinimas, demonstruojantis jų senelių kartos kietą, atkaklų charakterį.

Įspūdingiausia man buvo tai, kad beveik kiekvienas vyresnis nei 50 metų žmogus, paklaustas apie Kauną 1972-aisiais, kai ką prisimena. Ir sukrunkta, akys sužiba, kaip nori papasakoti. Įsivaizduokite, tiek metų praėjo ir dar ne viskas išpasakota ir užrašyta. Išgirdau daug pasakojimų, kaip 1972 m. gegužės 18 d. Laisvės alėjoje gavo „bananų“, kaip cypdavo slopintuvai tėvų tranzistoriujė (jie klausėsi Vakarų radijo), kaip lindo per tvorą į baldų fabriką, kad pasivogtų lentą gitarai pasigaminti, kaip klumpes Pravieniškėse kaliniai darė. Daug tokių istorijų.“

MILDA RUTKAUSKAITĖ/

„Iki 2022 m. parodos darbai klojosi gana sklandžiai, tačiau su naujais metais atkeliavo ir nauji iššūkiai. Didžiausiu galvos skausmu, ko gero, tapo itin sparčiai kintančios statybinių medžiagų ir darbų kainos. Ilgai netrukome suprasti, kad tam, jog paroda įvyktų, reikia keisti arba parodos architektūrą, arba biudžeto planą. Be to, paroda vyko buvusiuose Kauno pašto centriniuose rūmuose, tad visi veiksmai (gręžimas, kalimas ir pan.), kurie galėtų pakeisti originalią pastato infrastruktūrą ar sukelti jai žalą... yra uždrausti. Tai reiškia, kad parodos eksponatams sukabinti turime pastatyti „pastatą pastate“.

Prabėgo nemažai laiko, kol pavyko rasti visus reikalingus sprendimus, tad paskelbti konkursą parodos instaliavimo rangovams reikėjo itin operatyviai. Drįstu manyti, jog visi, susidūrę su viešaisiais pirkimais, žino, kad tai nėra greičiausiai vykstančios procedūros. O kur dar nerimas, jog konkursas liks be dalyvių... Galiausiai viskas įvyko ir pavyko, tačiau užtruko. Realus parodos instaliavimo darbas prasidėjo gegužės pradžioje. Kitaip tariant, visiems darbams atlikti turėjome dvi savaites. Taip, taip, perskai-tėte teisingai – dvi savaites. Pasakysiu nuoširdžiai, laiką nuo instaliavimo darbų pradžios prisimenu lyg per miglą. Visko buvo labai daug ir viskas vyko labai greitai, o savo vardą girdėjau turbūt tiek kartų, kiek nebuvau girdėjusi per visą gyvenimą. Darbo dienos prasidėdavo 8 val. ryto, o baigdavosi paryčiais.

Parodos „1972. Pramušti sieną“ fragmentas

Vieną rytą jauna mergina vardu Laura sunkvežimiu atvežė užsakytas MDF plokštes. Atlikusi savo darbus, priėjo prie manęs ir paklausė: „Gal po savo darbo valandų galėčiau kažkuo padėti?“ Tądien mačiau ją pirmą kartą gyvenime, mūsų komandoje ji nieko nepažinojo. Nedrąsiai tariau: „Jeigu tik yra noro, papildomos rankos čia visada laukiamos.“ Laura po darbo atvyko. Ir ne kartą. Jos rankomis buvo sumontuota medinė konstrukcija projektoriaus ekranui – ji pjovė, gręžė, matavo ir prie pagamintos konstrukcijos pritvirtino 3–4 metrų įstrižainės ekraną. Lyg to būtų maža, dar ėmėsi dažymo darbų, parodos atidarymo rytą padėjo kloti ir tvirtinti audinius dviejose ekspozicinėse salėse. Esu sakiusi anksčiau ir pakartočiau dar tūkstančius kartų: jos atsiradimas privertė patikėti, kad angelai sargai egzistuoja.

Dėl mūsų milžiniško susitelkimo ir operatyvumo paroda atvėrė duris numatyta gegužės 14 dieną. Manau, kad paroda buvo labai reikšminga savo turiniu, kvietusiu reflektuoti svarbias ir kartais nevisai patogias temas. Teko vesti ekskursiją Ispanijos žiniasklaidos atstovams. Viena žurnalistė, klausydama R. Kalantos istorijos ir pasakojimų apie tai, kas vyko po 1972 m. gegužės 14 d., pravirko. Tokios akimirkos įrodo, kad milžiniškos visos didelės komandos pastangos turėjo skaičiais nepamatuojamą vertę.“

Plačiau apie parodą
„1972. Pramušti sieną“
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

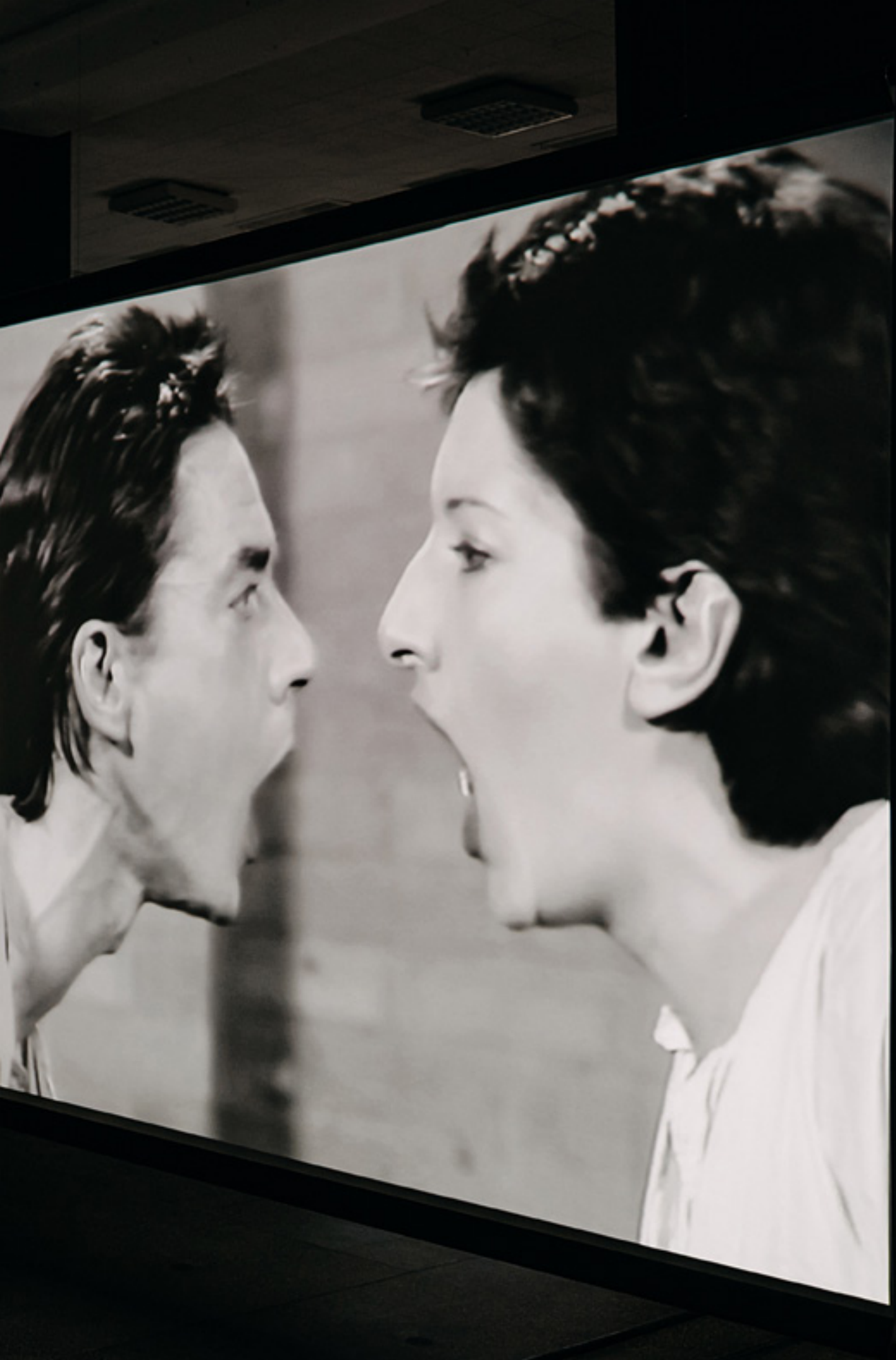

Kauno centrinis paštas per „CuturEUkraine“ centro atidarymą

Marinos Abramovič parodos fragmentas (kuratoriai Arvydas Žalpys, Waclaw Kuczma, Dorota Kuczma),
Kauno paveikslų galerija

Marinos Abramovič paskaita, Kauno „Žalgirio“ arena

Kaunas - viena d

Kaunas - viena didelė Europos scena

Kaunas - viena didelė Europos scena

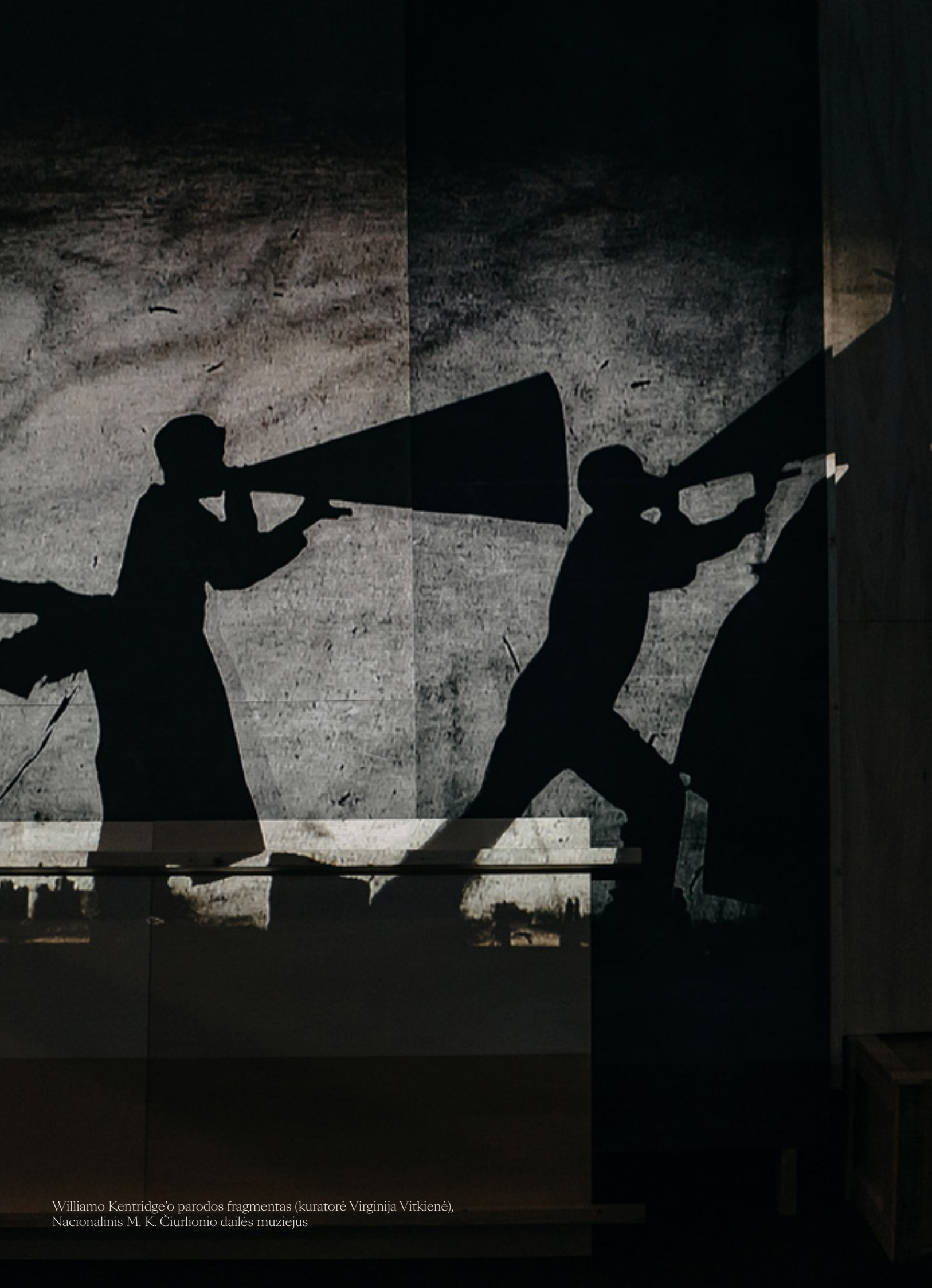

Williamo Kentridge'o piešinys „Kai esu miręs ir man reikia švelnumo“ (parodos kuratorė Virginija Vitkienė), Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

Williamo Kentridge'o parodos fragmentas (kuratorė Virginija Vitkienė),
Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija, II dalis: „Santaka“

Kai miesto planai kertasi su miesto planais

*#didieji_renginiai #infrastruktūra
#kritinės_situacijos #šou #upės
#viešoji_erdvė*

„Santakos“ renginio infrastruktūra,
Nemuno pakrantė

AISTIS LANSBERGAS/

„Iki „Santakos“ dar kelios savaitės, ryškiai netinkamai susidėliojau darbus – pats nieko nebespėju. Nors renginys tik antroje mėnesio pusėje, tačiau pasiruošimas turėtų prasidėti bent dešimt dienų iki renginio. Netyčia sužinau, jog savaitė iki „Santakos“ renginio Kauno miesto savivaldybė planuoja Santakos parko atidarymo renginį. Prasideda smagioji dalis: mūsų pasiruošimas kertasi su jų renginiu, turime stabdyti darbus, negalime visko daryti planuotu tempu, teks kažkur paforsuoti. Kadangi esame jau pradėję vykdyti darbus, turime užtikrinti saugumą darbinėse zonose. O iki tol stipriai vėluoju pateikti prašymą savivaldybės renginių komisijai. Teikiame du prašymus: vieną pagrindiniam šou ir jo pasiruošimui, nes viskas trunka labai ilgai (mūsų scenos plotis siekia beveik 700 metrų, tad darbų labai daug), o antrą – „Santakos“ savaitgalio programai.

Santakos parkas po renovacijos – porcelianinis. Įvažiuoti gali ne visur, o jei tiksliau – labai ribotai. Tvirtinimai – atskiras galvosūkis: vienur laistymo sistema (niekas negali tiksliai pasakyti, kaip ji išvedžiota), kitur paveldosauginė pieva. Visi pastebėjimai išsakomi eigoje, tad vis tenka perplanuoti skirtingas detales, palapinių tipus, vietas. Privažiavimai ir išsikrovimai: kaip, kokie, kur? Sistemą kūrėme vietoje, matydami, kaip galime dirbti netrukdydami vieni kitiems.

Klausimas: kodėl nėra aprašų, kas kokiose vietose leidžiama arba ne? Greičiausiai niekas nenori kurti tokių dokumentų, kuriuose draudimų ryškiai daugiau nei leidimų.“

„Santakos“ renginys

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija, II dalis: „Santaka“

Šou

#didieji_renginiai #šou
#Ukraina #upės #viešoji_erdvė

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Didžiausias atidarymo renginio priešas buvo šaltis, tad labai vylėmės, kad gegužės renginys leis patirti Kauno gimtadieniui įprastos šventės jausmą. Negailėjome jėgų ir pasirinkome sukurti tai, apie ką iki tol niekas negalėjo net pasvajoti, – didžiulį muzikinį šou ant tekančio ir Kauno hidroelektrinės reguliuojamo Nemuno vandens. Šou įgyvendinimui pasitelkėme visus vidaus vandens kelių direkcijos turėtus laivus ir transporto priemones, o jį atliko įspūdinga trijų šimtų profesionalų komanda. Labai didžiuojusi, kad didelė šou turinio dalis buvo skirta palaikyti Ukrainai, o viena iš pagrindinių atlikėjų buvo Jamala, kuri labai jausmingai atliko savo dainą. Visą renginio dieną pylė lietus, kuris, lyg užbūrus, liovėsi iki spektaklio pradžios likus vos dešimčiai minučių.“

Bokštas Neries ir Nemuno santakoje

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Stoviu ant apžvalgos bokšto, kurį pasiūliau pastatyti, kad miestiečiai turėtų unikalią progą pamatyti stebuklingą Nemuno ir Neries santaką iš viršaus. Duodu interviu „Labam rytui“. Lyja jau trys dienos. ☁️ Prognozė – lietus. Lietus. Dieve, galvoju. Žmonės neateis...“

Vakare sėdžiu mašinoje prie upės ir lietus barbena į mano aplamdyto mėlyno SAAB stiklus.

Žinau, kad vieną svarbų kulminacijos momentą – oro balionų pakilimą – jau teko atšaukti. Kulminacija, svarbus režisūrinis taškas, silpnėja. Žinau, kad norint sustiprinti efektą, Jolita pasiūlė savotiškus ugnies stulpus. Žinau, kad kai kas juos palaikys fejerverkais ir mus linčiuos, nes fejerverkai dabar – ne lygis. Kažkas išsigalvojo, kad jų bijo ukrainiečiai. Juokauji, sako man iš vakaro dainininkė Jamala, mūsiškiai nieko nebijo!

Jamala šiandien dainuos pirmoji.

Temsta, lietus rimsta, žmonės renkasi.

Temsta, rimsta, renkasi. Temsta, rimsta, renkasi.

Tyla. Pasigirsta valtės garsai, pliuškena vanduo, Dainius Svobonas pradeda pasakotojo tekstą.

Tegul apie SANTAKĄ rašo kiti. Aš parašiau pakankamai.“

Projekto „Kaunas 2022“ šou
„Santaka“ įrašas
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

AISTIS LANSBERGAS/

„Nors problemų buvo visokių, pats savaitgalis pavyko geriau nei buvo galima tikėtis. Gal todėl, kad po atidarymo renginio buvo daug mažiau lūkesčių. Įsisukome į darbų ratą ir nelabai turėjome, kada kažko tikėtis. Visus įvertinimus ir laurus už šį renginį norėčiau atiduoti komandai: Gretai Klimavičiūtei-Minkštinienei, Linui Kazlauskui, Renatai Krapikaitei, Tadiui Valeikai, Jolitai Vitkauskaitai, Marijui Vanagui, Dominykui Dirsei. Šiame renginyje pasijautė, kokia galinga jėga šie žmonės gali būti. Problemos buvo sprendžiamos minučių intervalais, ne dienomis ar savaitėmis, o čia ir dabar išklausant kelias skirtingas nuomones ir pritaikant jas realybėje. Pasijautė komandiškumas, kurį kūrėme pusantrų metų nuo pirmų susitikimų su šiais žmonėmis. Įdėjus tiek pastangų, ir gamta suteikia tam tikrų prošvaisčių. Visas šeštadienis buvo toks lietingas, kad nelabai galėjai tikėti dešimties metų vidutinių hidrometeorologinių duomenų rodmenimis – juk per visą dešimtmetį šiomis mėnesio dienomis lijo tik vieną kartą, tai žinoma, kad antras dešimtmečio kartas turi būti šiemet! Du svarbiausi dienos akcentai buvo „Cie Basinga“ pasirodymas balansuojant ant beveik 100 metrų ilgio lyno bei pagrindinis vakaro šou Nemuno upėje. Dvi svarbiausias tos paros valandas nelijo ir dėl to viskas įvyko, pakilo net dronai, nors startavus pagrindiniam šou buvo sunku tai prognozuoti (sprendimas priimtas per patį renginį, iki pakilimo likus 15 minučių).

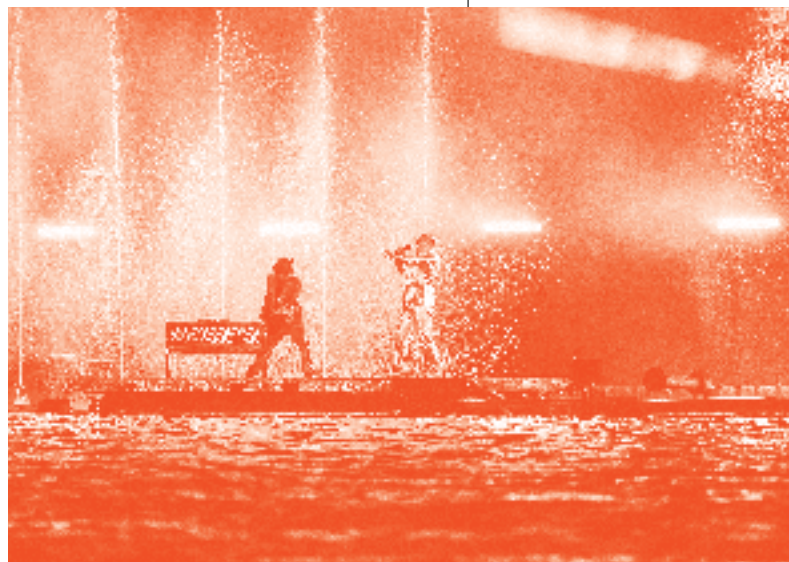
Po pagrindinio šou minia išsiskirstė: kas nuėjo paklaust Jovani hitų, o kas patrepsėti ant Rotušės grindinio pagal balkaniškus ritmus. Minia išsisklaidė. Viskas taip ramiai, kultūringai (nebuvo jokių didelių incidentų), gal tik mugėje prie vieno kažkodėl vis dar dirbančio naminio alaus pardavėjo užstrigo jaunuolių kompanija, ryškiai per garsiai skambant Džordanos Butkutės hitams iš *bluetooth* kolonėlės.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Po didžiojo „Santakos“ renginio ant vandens liko jausmas, kad susijungėme su miestu ir miestiečiais. Akistata įvyko ne tik mūsų svajonėse, gavome patvirtinimą, kad viską darėme teisingai. Nes žmonės ėmė tai, ką davėme. Jie žaidė, šėliojo, verkė iš grožio, dėkojo, stebėjosi, gailėjosi, kad dėl lietaus nusprendė likti namie. Visi susijungė Santakoje.“

„Santakos“ renginio šou

„Santakos“ renginio šou

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija,
II dalis: „Santaka“

Mitinis Kauno Žvėris pasirodo

#didieji_renginiai #menas_viešosiose_erdvėse
#menininkų_įtraukimas #Mitinis_Kauno_Žvėris #mitologija
#skulptūra #šou

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Po „Santakos“ šou, lygiai 12:00 nakties atidaroma Kauno Žvėries skulptūra.

Skulptūra jau stovi nuo užvakar. Ją pastatė konkursą laimėjęs Stasys Beišys su savo įmone. Darius lydėjo skulptūrą nuo pat dirbtuvių per visą miestą. Kauno Žvėris atvažiavo, dabar jį pritvirtino, štai jis stovi ir blizga. Gražus. Kultūringas. Ir dar labai rimtai pagamintas, sako Stasys. Panaudojome tokias technologijas, kad stovės tūkstantį metų, priduria.

Taip. Ir tikrai pergyvens Stasj... Kai rašau šiuos žodžius, Stasio jau nebėra. Kauno Žvėris tapo savotišku paminklu jo gamintojui – puikiam ir labai kūrybingam kauniečiui. Stasys buvo iš tų, kurie mokėjo pakinkyti vėją...

Skulptūrą sugalvojome atidengti lygiai vidurnaktį, kaip dalį viso miesto programos po „Santakos“ skėčiu. Juolab kad čia ir turėjo būti tas nuo seno žadėtas Kauno Žvėries pasirodymas. Atidarymui nieko labai neplanavome. Aiškiai sakėme: bus trumpiausias pasaulyje atidarymas, truks lygiai vieną minutę!

Galų gale neturėjome nei jėgų, nei pinigų kažkam daugiau. Visi pinigai ir jėgos atiteko „Santakai“. Tačiau tyliai vis tiek pakviečiau gerąjį latvij Janį ir jis sukūrė tokį mažą spalvotų fontanėlių šokį aplink Kauno Žvėrį. Žmonių prisirinko daugybė. Na, pažiūrėję į fontanėlius, paklausė kelių minučių muzikos ir... nusivylė. Tik tiek? Bet čia jau mane ėmė juokas: o ko dar norite, „Santakos“ šou pakartoti? Na, tik jau neišlepkime...“

Mitinio Kauno Žvėries skulptūros
transportavimas

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija, II dalis: „Santaka“

Atsiranda mitinio Kauno Žvėries... dantis

#didieji_renginiai #menas_viešosiose_erdvėse
#menininkų_įtraukimas #Mitinis_Kauno_Žvėris
#mitologija #skulptūra

RENATA BARTUSEVIČIŪTĖ/

„Žvėries skulptūros reikalingumu neabejojau, bet ramybės nedavė mintis, kad mieste reikia palikti dar keletą Žvėries artefaktų: kažką labai minimalistinio, bet įtaigaus. Kauno pilies bokšte jau veikė Ryčio sumanyta garsinė instaliacija – Kauno Žvėries knarkimas. Tik prikišus ausį prie mūro, tiek vaikui, tiek suaugusiajam vaizduotė užsikuria kaip reikiant. Paprasta, bet genialu. Norėjosi prie garso pridėti dar nors vieną vaizdinį įrodymą, jog Žvėris tikrai egzistuoja. Kaip tik tuo metu vyko Vilniaus gatvės rekonstrukcija. Gerus metus išraustas grindinys, atverti kanalizacijų griaučiai tiesiog badė akis: juk ten tikrai turėjo gulėti lobis. Sakau, Dariau, reikia įtikinti Rytį, kad tuose griuvėsiuose rasta Žvėries fosilija: gal kaulas, dantis, žvynas. Puolame kartu ieškoti pavyzdžių. Dantis, tai turi būti dantis – kartu vienbalsiai nusprendžiame. Darius iš karto pasiūlo keramiką Remigijų Sederevičių. Jis tikrai padarys – tikras meistras.“

REMIGIJUS SEDEREVIČIUS/

„Atspirties taškas buvo kelių milijonų senumo fosilijų, pavyzdžiui, didžiojo jūrų plėšrūno megaladono, dantys, kurie atitiko savo trikampę formą, tačiau net ir jie mūsų įsivaizduojamai mitinei būtybei, kuri yra nenusakomo dydžio, buvo per maži. Pagal atkuriamo danties mastelį mūsų mitinis Žvėris turėtų būti bemaž pusės Laisvės alėjos dydžio. Kiekvienas buvęs pas odontologą, turbūt žino, kad protezavimui gali būti pasirinkta metalo ar porceliano keramika, kadangi šios medžiagos labai panašios į natūralų danties emalį. Danties skulptūros pagrindas – iš akmens masės, kaulinio danties medžiagos atitikmuo, o ant viršaus dengiamas kauliniu porcelianu. Pasirinktas nepaprastas porcelianas, o kaulinis. Žiūrėjau, kad išgaučiau emalės sluoksnį ant danties – su visomis dantims būdingomis faktūromis ir įtrūkinėjimais. Tartum pasirinktos visos grynos medžiagos, kaip gamtoje. Nėra jokios sintetikos.“*

*
Kotryna Lingienė. „Surastas „Mitinio Kauno Žvėries dantis“ atgims didžiausia danties skulptūra Lietuvoje“. *lrt.lt*, 2022-05-09.

Skulptūros „Mitinio Kauno Žvėries dantis“ atidengimas

AGNĖ PINIGIENĖ/

„Sugalvojome, kad reikia žiniasklaidoje šia tema paskleisti antį, kad keramikas vaikštinėdamas Senamiesčio gatvėmis (kurios tuo metu buvo remontuojamos, visur žiojėjo iškastos duobės) atrado dantį, kuris, pasirodo, priklausė Kauno Žvėriui. Išplatinome, dantis iš tiesų susilaukė daug dėmesio. 😊“

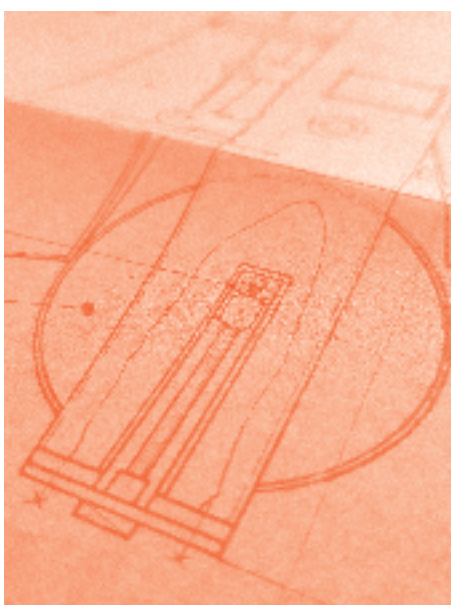
RENATA BARTUSEVIČIŪTĖ/

„Atidarymo dieną per „Santakos“ savaitgalį, girdžiu, vyrai aptarinėja vaikščiodami aplinkui: laikraštyje skaičiau, rado kažkur griuvėsiuose. Eik tu, netikras. Tu pažiūrėk, tikras. Nu, gal... Šypsauti, sumanymas pavyko.“

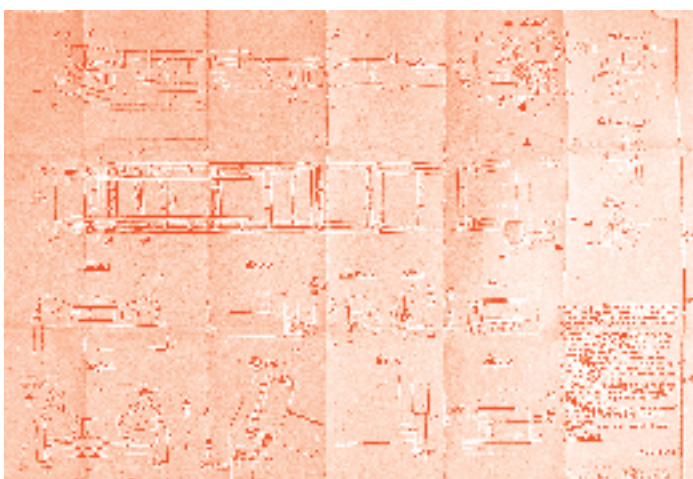
„Nemuno7“, arba kaip metalo laužas tapo sodu ant vandens

*#apleistų_objektų_įveiklinimas #decentralizacija #Dizainas_laimei
#ilgalaikis_poveikis #infrastruktūra #Kauno_rajonas
#kultūra_ir_gamta #naujos_tęstinės_iniciatyvos #palikimas
#parodų_erdvės #regioninis_aspektas #upės #viešoji_erdvė*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Nemuno7“ laikau vienu iš džiaugsmingiausių programos pasiekimų ir unikalios po projekto likusiu fiziniu „Kauno 2022“ ženklu. Žemkasė, netrukus pelnysianti vietos ir tarptautinių architektų pripažinimą, kaip numatyta didžiųjų renginių plane, publikai pristatoma „Santakos“ renginio kontekste kaip naujos pusiausvyros tarp gamtos ir žmogaus, jų sąlyčio simbolis.“

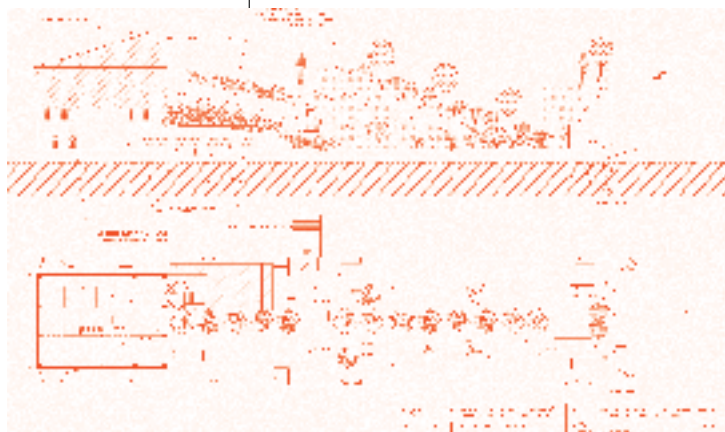

Žemkasės „Nemuno7“ brėžinių fragmentai, Valstybinės vidaus vandens kelių direkcijos archyvas

GEDIMINAS BANAITIS/

„Vienas iš projekto tikslų buvo sukurti ilgalaikį kraštovaizdžio dizaino objektą Kauno rajone. Turėjome apčiuopiamą biudžetą, daug erdvės kūrybiškumui, daug noro patekti į pasaulio landšafto dizaino žemėlapius. Mostai buvo labai platūs. Norėjosi konkurso, norėjosi daugiau idėjų, atvirumo ir viešos diskusijos. Mintyse fantazavau apie beprotiškų galimybių Sitkūnų radijo stotį arba Karmėlavos raketų bazę. Tačiau gan netikėtai Kauno rajono savivaldybės buvau „įrėmintas“ į perpus mažesnę biudžetą (likusią dalį savivaldybė pasiliko savo reikmėms ir aplinkos tvarkymui) ir į konkrečią vietą – Zapyškį. Bandžiau pakovoti dėl bent trijų kurortinių vietovių, įtraukiant Kulautuvą ir Kačerginę, tačiau vieta liko ta pati – objektas turi būti skirtas Zapyškiui.“

Ką gi, Zapyškis. Nuostabi vieta: Nemunas, užliejamos pievos, šlaitai į Dievogalą ir Kluoniškius ir gražioji Senoji Zapyškio bažnyčia. Dar yra senosios kapinaitės, mitas apie šventą upelį, uostukas, aukštumoje stovintis modernistinis vandens bokštas, kuris tikrai turėjo (privalo) būti apžvalgos bokštu, ruskių degalinė „Viada“ ir miestelį kertanti „autostrada“. Susitikimuose su Zapyškio projektų vystymo komanda ir architektu Gintaru Prikockiu išgirstu poziciją, kad norint, jog miestelis kvėpuotų ir jame vyktų judėjimas, jame turi būti daugiau nei vienas lankymo taškas, vien bažnyčios nepakanka. Lankymo taškų reikia daugiau ir plačiau išdėliotų. Bandoma siūlyti tiltą su apžvalgos aikštele, švytintį dviračių kelią, įvairias landšafto ir dizainu grįstas aktyvacijas prie upės, bet visos idėjos atkrenta ir netrukus aplinkybės galų gale atveda prie Nemuno ir žemkasės „Nemuno7“, pasmerktos tapti metalo laužu.“

Žemkasės „Nemuno7“ revitalizavimo projekto brėžinys (aut. Sigita Kundrotaitė)

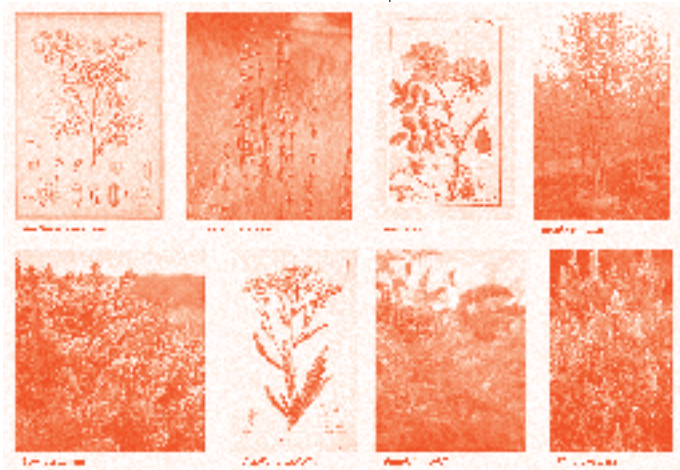
Plačiau apie „Nemuno7“
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

Žemkasės „Nemuno7“
revitalizavimo projekto brėžinys
(aut. Sigita Kundrotaitė)

VILTĖ MIGONYTĖ- PETRULIENĖ/

„Kokių tik nebūta vizitų Vandens kelių direkcijoje nuo 2018 m. pradžios... Ir dėl „Nemuno7“, ir dėl „Vandenių“, ir dėl įvairių renginių VVKD teritorijoje... Su Gediminu Kasparavičiumi, Rasa Chmieliauskaite, Justinu Kalinausku, Justina Petruilionyte-Saboniene ir kitais mynėme direkcijos koridorius ne vienerius metus (kaskart buvome labai maloniai sutikti!), šniukštinėjome teritoriją, sekėme paroduodamų laivų aukciono naujienas ir rašėme įvairius raštus. Neturėjome nei biudžeto, nei teisiškai galėjome įsigyti tokį turta, bet visų kūrybiškumas tik augo matant senąją infrastruktūrą ir žinant jos nuspręstą likimą – patekti į metalo supirkėjų rankas. Galiausiai sumanymui dėl „Nemuno7“ įveiklinimo „pasirašė“ Kauno rajono savivaldybė, meras Valerijus Makūnas tikrai pamatė ir išgirdo šią galimybę. Kolegos papasakos, kokį nelengvą kelią teko nueiti... Šiam projektui, matyt, reikėjo subręsti ir atrasti tinkamus šeimininkus. Nepaprastai džiaugiuosi, kad mūsų bandymai atsipirko.“

Žemkasės „Nemuno7“
sodo augalija

GEDIMINAS BANAITIS/

„Man, kaip industrinio paveldo ir alternatyvių erdvių fanui, akys suspindo nuo galimybių. Surinkau kūrybinę komandą, konsultacijoms ir administraciniais klausimais įsitraukė gausios „Kauno 2022“ gretos ir netrukus, pateikę projektą Kauno rajono merui ir komandai, gavome leidimą idėją įgyvendinti. Žalia šviesa augalų pionierių parkui ant vandens, muzikos scenai ir meno erdvei laive, ekskursijoms ir edukacijoms apie vandens reikšmę mūsų gyvenime. Procesas pajudėjo. Per beveik dvejus metus realizuodami projektą susidūrėme su viešųjų pirkimų tvarkos sunkumais, finansų stygiumi, rajono valdžios abejonėmis dėl augalų koncepcijos, vėlavusiais aplinkos tvarkymo darbais krantinėje prie žemkasės. Iki tol niekas nebuvo kūręs ar valdęs tokio objekto, tad teko mokytis iš savo klaidų ir natūralu, kad pakviestai įstaigai „Ars Futuri“ buvo per sunku atskleisti visas žemkasės galimybes. Plius minus 60 procentų objekto galimybių – ne tai, kas tenkintų laivo savininkus, bet optimizmo teikė projekto tęstinumas, geri vertinimai architektūros konkursuose, susidomėjimas unikalia idėja, tvirta pozicija dėl pasirinktų augalų ir dėl kūrybiško žvilgsnio į tvarumą. Tad čia istorija nesibaigė ir likusius neįgyvendintus projekto procentus belieka įgyvendinti per artimiausius metus.“

Gediminas Banaitis ant
„Nemuno7“ denio

Vasaros scena

*#auditorijų_vystymas #bendrakūrystė #europinė_dimensija
#festivaliai #infrastruktūra #karantinas #kritinės_situacijos
#menininkų_įtraukimas #muzika #pandemija #rėmimai
#tarptautinės_partnerystės #techninis_prodiusavimas
#verslas_ir_kultūra #viešieji_pirkimai #viešoji_erdvė*

ANĄ KOČEGAROVA-MAJ/

„Baigiant rengti 2022 m. programą, suorganizavus kelis didelius atviruosius kvietimus partnerių projektams, neapleido jausmas, kad neturime universalaus į plačiąją publiką orientuoto projekto. Pasiūlau į programą įtraukti „Kauno 2022“ „Vasaros sceną“, kuri atvertų naujų galimybių vietos menininkams ir j duris tebesibeldžiantiems tarptautiniams partneriams. Dovilė Butnoriūtė, turbūt vienintelė muzikinių užkulisių vadybininkė tarp mūsų, imasi dėlioti „Vasaros scenos“ tinklėlį ir planuoti kvietimus. Netrukus komandą papildė Eglė Aleksandravičiūtė, glėbiosianti projektą ir jo turinio tinklėlį iki pat finišo. Projektas numatomas tęstis visą šiltąjį sezoną, pradedant „Santakos“ savaitgaliais.“

DOVILĖ BUTNORIŪTĖ/

„Rengiant didžiausią šalyje kultūros festivalį, reikėjo svarbiausio muzikos taško, kuris palaikytų programos pulsą kiekvieną vasaros savaitgalį, kai muzika skamba garsiausiai. Juo tapo „Kauno 2022“ projektas „Vasaros scena“. Scena veikė iki pat rugsėjo 17 dienos – net 20 savaitgalių! Tai beveik 100 pasirodymų per 80 dienų, į kurias sutalpinome ne tik specialias gerai žinomų atlikėjų programas, bet ir klasikinės muzikos koncertus, teatro, šokio spektaklius, scenoje buvo organizuojamos interaktyvios dirbtuvės, užsiėmimai mažiesiems, eksperimentinės ir aštresnės roko muzikos pasirodymai ne tik iš Lietuvos, Europos, bet ir tolimųjų kontinentų. „Vasaros scenoje“ matėme muzikantus iš Aliaskos, Čilės, Niujorko, Kipro, Taivano.

„Kauno 2022“ vasaros scena, Rotušės a.

Galynėjantis su pandemijos iššūkiais, muzikos dalis, ko gero, buvo skausmingiausia, mat šios srities gyvastis pasaulyje ir ypač pastangos pritraukti tarptautinius vardus buvo pakibusios ant plauko. Skelbdami pirmuosius programos pažadus praktiškai neturėjome, ką atskleisti. Tik svajojome, planavome ir laukėme pandemijos pabaigos. Simboliška, kad po ilgų paieškų „Vasaros scena“ įsikūrė Rotušės aikštėje, tarsi iliustruodama „Kauno 2022“ šūkį „Iš laikinosios į šiuolaikinę“. Bene tradiciškiausioje Kauno vietoje lankytojų laukė jaunas, aktualus, įdomus skambesys ir visa tai – prieš planuojamą aikštės renovaciją. Sezonas prasidėjo per didįjį „Santakos“ renginį. Deja, vieta pakišo koją, nes Senamiestis beveik visą sezoną buvo rekonstruojamas ir vargiai tapo traukos centru. Teko įdėti labai daug pastangų auditorijai pritraukti į savotišką centrinės

Gegužė

miesto dalies mirties zoną, tad pirmoji sezono pusė, „pagardinta“ šaltais ir nepalankiais orais, judėjo vangiai.

Sudarydami programą atsisakėme minties didžiąją biudžeto dalį atiduoti pro šalį keliaujančioms garsenybėms, atsisakėme atskirai tiražuojamų koncertinių turų renginių, stengėmės nedubliuoti vasaros festivalių atlikėjų pasirodymų ir sprendimų ieškojome įsiklausydami į muzikos tikrai pasiilgusį miestą bei išnaudodami sukauptus kontaktus iš visos Europos. Rezultatas – tikrai nekasdienė, aktuali, tarptautinė programa. Iš viso programoje dalyvavo 27 užsienio muzikos projektai iš Europos ir kitų kontinentų. „Vasaros scena“ tapo svarbiu partnerystės tašku. Po atidarymo renginių „Kaunas 2022“ nuolat sulaukdavo vėlyvų kvietimų bendradarbiauti, tad tarptautiniams partneriams ar įvairių šalių atstovybėms Lietuvoje, nespėjusiems iki 2022 m. pasiūlyti savo idėjų EKS programai, mūsų projektas tapo svarbia papildoma bendradarbiavimo galimybe – muzika atvėrė sienas. Žinojome, kad miesto muzikiniuose repertuaruose dominuoja lietuviškos grupės, todėl klausytojai ne itin artimai susipažinę su kitų šalių muzika, užsienio svečiai neturi daug galimybių koncertuoti Kaune, nes trūksta scenų, tad stengėmės sukviesti daug atradimais tapusių grupių. Įtraukėme daugybės žanrų pasaulio muzikos, orkestrų ir net chorų pasirodymų, daug dėmesio skyrėme ukrainiečių muzikai. Užsienio atlikėjų koncertais norėjome pažymėti, kad „Vasaros scena“ yra Europos kultūros sostinės scena, ir pristatyti skirtingas kultūras ir muziką. Dauguma užsienio atlikėjų mūsų šalyje pasirodė pirmą kartą. Buvo smagu pamatyti jų reakcijas į miestą ir vietos auditoriją.

Mums buvo svarbu, kad scenoje pasirodytų ir ryškios moterys, tad pakvietėme Klaipėdos muzikinio teatro grupę „Graži ir ta galinga“, ukrainietes stipruoles „Tonka“ ir „Fo Sho“, duetą iš Miuncheno „Umme Block“ ir daug kitų įdomių ir maloniai nustebinusių merginų.

„Vasaros scenoje“ vienaip ar kitaip atsispindėjo ir didžioji Europos kultūros sostinės programa. Aikštėje vyko festivalio „Audra“ pasirodymai, sutekėjo didžiojo „Santakos“ savaitgalio kultūros upės, prie veiksmo savo pasakiškomis idėjomis prisidėjo bendruomenių renginys „Fluxus festivalis“.

„Kauno 2022“ vasaros scena, Rotušės a.

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Publikos ir projekto rėmėjų lūkesčius pateisinusi „Vasaros scena“ nepraėjo be iššūkių. Viskas pakibo ant plauko dar prieš pirmąjį koncertą, nes iškilo nesklandumų vykdant viešąjį renginių techninio aptarnavimo paslaugų pirkimą (taip, deja, ir vėl).“

ARTIOM VALUJEV/

„Vasaros scenos“ pirkimui pradėta ruošti 2022 m. vasarį, praūžus atidarymo renginiui „Sukilimas“. Skirta daug laiko techninei pirkimo specifikacijai parengti, kad būtų galima užtikrinti sklandų projekto įgyvendinimą.

Gegužės 3 d. gavome pasiūlymus iš dviejų įmonių. Vienos pasiūlyta kaina buvo 181 500,00 eurų su PVM, antrosios nedaug didesnė – 191 520,01 eurų su PVM. Taigi, gegužės 4 d. mažesnę kainą pasiūliusi įmonė buvo paskelbta pirkimo laimėtoja.

Tačiau gegužės 6 d. gavome antroje vietoje likusios įmonės pretenziją dėl pirkimo rezultatų. Pagrindinis pretenzijoje nurodytas motyvas – vieno VŠĮ „Kaunas 2022“ darbuotojo galima įtaka šio pirkimo procedūroms, teigiant, kad jis bendraudamas telefonu su pralaimėjusios įmonės atstovu tariamai ragino juos atsiimti pasiūlymą. Kadangi pretenzijoje minimos aplinkybės, jeigu būtų pasitvirtinusios, galėjo reikšmingai paveikti pirkimo eigą, buvo nuspręsta atlikti vidinį tyrimą ir paprašyti pretenzijoje minimo darbuotojo pateikti rašytinį paaiškinimą dėl joje išdėstytų teiginių. O kadangi kaltinimai atrodė deklaratyvūs ir nepagrįsti, papildomai buvo priimtas sprendimas kreiptis į juos pateikusį tiekėją su prašymu pateikti visus turimus duomenis dėl VŠĮ „Kaunas 2022“ darbuotojo galimos įtakos pirkimo procedūroms.

Gegužė

Gavome paaiškinimus iš mūsų darbuotojo, o pretenzijos pareiškėjas, kaip ir tikėtasi, nepateikė jokių kaltinimus pagrindžiančių duomenų, tad pretenziją atmetėme ir toliau tęsėme sutarties su pirkimo laimėtoju sudarymo procedūrą. Tačiau išsiuntus atsakymą dėl pretenzijos paaiškėjo papildomos aplinkybės, sukėlusios grėsmę visam „Vasaros scenos“ projektui: pralaimėjusios įmonės vadovas pradėjo daryti įtaką pirkimo laimėtoju ir kitiems su mumis bendradarbiaujantiems tiekėjams, siekdamas atgrasyti juos nuo bendrų projektų su „Kaunu 2022“ ir, tariamai, grasindamas teisėsaugos institucijomis.

Po tokių veiksmų gavome žinią, kad pirkimo laimėtojas tikriausiai atsisakys sudaryti pirkimo sutartį, nenorėdamas veltis į ginčus su pirkimą pralaimėjusia įmone. Įvertinus visas susiklosčiusias aplinkybes, birželio 17 d. buvo priimtas sprendimas nutraukti pirkimo procedūras. Tačiau „Vasaros scenos“ projektas, kad ir vėluodamas bei su pasikeitusia koncepcija, visgi buvo įgyvendintas pasinaudojus kitų renginių aptarnavimo ir palaikymo paslaugų sutartimi.“

AISTIS LANSBERGAS/

„Nepavykęs pirkimas sukėlė problemų kaskadą. Programa buvo *superinė*, „Kauno 2022“ pagrindinis rėmėjas „Švyturys“ labai džiaugėsi partnerystėje, bet turėjome nuolatinį iššūkį, nes kas savaitę keitėsi tiekėjai. Kadangi negalėjome pasirašyti renginio įgarsinimo ir apšvietimo paslaugų tiekimo sutarties visam sezonui, kiekvienam projekto savaitgaliui turėjome ieškoti atskiro tiekėjo.“

Akimirkos iš „Kauno 2022“
„Vasaros scenos“ renginių
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

„Vizijos“ Kauno rajono miškuose

*#bendruomenės_įtraukimas #decentralizacija
#Kauno_rajonas #kultūra_ir_gamta
#menas_viešosiose_erdvėse
#regioninis_aspektas #scenos_menai
#tarptautinės_partnerystės
#viešieji_pirkimai #viešoji_erdvė*

LUKAS ALSYS/

„2020 m. kartu su režisieriumi Roberto Magro turėjome ambicingą planą – sukurti spektaklį, kurio metu žiūrovai dviračiais vyktų nuo Kauno pilies iki Zapyškio. Pagrindinis personažas turėjo joti ant balto žirgo, pakeliui turėjome sutikti daugybę keistų istorinių figūrų ir stebėti akimirkas iš jų gyvenimo. Buvo suorganizuoti *kastingai*, atrinkta tarptautinė atlikėjų komanda, pradėti kurti kostiumai. O tada nutiko COVID-19. Viskas sustojo. Istorija apie herojų ant balto žirgo tapo neaktuali. Komanda prarado motyvaciją ir viltį, kad toks spektaklis apskritai gali būti sukurtas...

Slenkant karantino dienoms, visai netikėtai nusprendžiau dar kartą perskaityti Vytauto Mačernio „Vizijas“. Perskaitęs pagalvojau, kad Roberto tokie tekstai turėtų patikti, tad suradęs pirmą, kad ir baisų vertimą – nusiunčiau. Po geros savaitės sulaukiau Roberto skambučio, iš kurio supratau, kad laikas ruoštis naujam spektakliui. Roberto pasakė, kad dar nieko nežino, bet turime statyti spektaklį, kurio pavadinimas bus „Vizijos“.

Motiejus Bazaras, spektaklio „Vizijos“ akimirka

Taip artėjant 2021 m. pavasariui jau buvome atlikę nemažai darbų: aktoriai atrinkti, kostiumai supirkti, scenografija sukurta, atrinkti trys miškai, kuriuose kiekvieną savaitę bus vaidinamas spektaklis. Liko tik sustatyti techniką, sumontuoti scenografiją ir sukurti spektaklį. Žinojau, kad bus nelengva, tačiau vienu metu rūpintis artistais, repetuoti, valyti mišką ir kurti žemės dizaino scenografiją buvo maloniai sudėtinga. Daugiausiai problemų kilo dėl to, kad mes su Roberto užsibrėžėme labai ambicingą tikslą – per tris savaites parodyti spektaklį trijose skirtingose vietovėse, į spektaklį įtraukiant vietos bendruomenes. Todėl 2021 m. spektaklis vyko Alšėnų, Neveronių ir Batniavos seniūnijų miškuose. Nuo pirmadienio iki penktadienio repetuodavome ir valydavome mišką bei statydavome scenografiją, o šeštadienį vaidindavome net 3 seansus. Beveik visus spektaklio rodymus lydėjo lietus. Būta akimirų, kai lietus prieš pat spektaklio pradžią užliedavo vaidybines aikšteles, o mes kartu su visa komanda kibirais semdavome vandenį ir nešdavome gilyn į mišką. Pragariškai įdomios trys savaitės.

2022 m. birželį į pakaunę sugrįžome su tuo pačiu spektakliu, tačiau turėjome tikslą siekti kokybės, todėl „Vizijos“ mėnesiui apsigyveno Batniavos seniūnijoje. Spektaklį parodėme net 15 kartų. Bilietai buvo išsparduoti per pirmąją dieną, o laukiančiųjų eilės kasdien vis ilgėjo. Kodėl smagu ir kartais net juokinga prisiminti visą procesą? Todėl, kad jis atnešė daugybę neįkainojamų patirčių: mokiausi versti V. Mačernio „Vizijas“, kad gebėčiau perpasakoti visas potekstes, kartu su Roberto mokėmės į „Vizijas“ pažvelgti taip, kaip dar niekas Lietuvoje nėra to daręs, mokiausi vairuoti miškovežį, taisyklingai valyti mišką, rankomis nešti jūrinės faneros plokštes 500 metrų ilgio takui suformuoti, mokiausi viešųjų pirkimų. Supratome, kad dažnu atveju lengviau gauti tiesioginę paramą ir rėmėjų palaikymą nei vykdyti viešuosius pirkimus. Tačiau svarbiausia buvo žmonės, kurie keliavo su „Vizijomis“, kurie patikėjo šia beprotybe, ir visi vietos gyventojai, atėję pažiūrėti spektaklio ar jame suvaidinti, – tai yra geriausios spektaklio pamokos. Atradau daugybę nuostabių žmonių ir talentų. O svarbiausia, kad su Roberto ir šiandien esame geri bičiuliai, kurie vis dar mąsto apie galimybę kurti spektaklį, kurio pagrindinis personažas pabėgs nuo mūsų ant balto žirgo...

„Vizijos“ – tai projektas svajonė, o svajoti reikia atsargiai, nes viskas pildosi.“

Folkloro ansamblis „Viešiai“, spektaklio „Vizijos“ akimirka

ŠARŪNAS PIKELIS/

„Ne kasdien išgirsi gyvai atliekant Čiurlionį vidury miško. Su pianinu, žaibuojant, šast, akrobatai dar kažkur skraido...“*

GITANA JANČARIENĖ/

„Aš žinau, kad visi bendruomenės nariai, kurie dalyvavo, jie visi labai džiaugėsi. Ir iš tikrųjų mes laukiame dar ko nors tokio. Mes norėtume tai pakartoti.“**

*

Dokumentinis filmas „Iš laikinosios į šiuolaikinę“. Rež. Rūta Vėderytė-Macijauskienė, Lietuvos radijas ir televizija, 2023.

**

Ten pat.

Spektaklio „Vizijos“ akimirka

ROBERTO MAGRO/

„Širdyje visada išlieka paskutinis matytas vaizdas, man jis vis dar toks pat gyvas, kaip paskutiniąją naktį.

Paskutinę naktį miške Bubiuose paprašiau po pasirodymo palikti šviesas ir muziką įjungtas, kad paskutinį kartą galėčiau pasiklausyti ir pasigrožėti mišku iš arti, be žiūrovų ar atlikėjų. Tai pati gražiausia akimirka – slaptas sinkretiškas susitikimas, meno ir gamtos „susitaikymas“, poezija ir paslaptis viename kūrybos veiksmo.“

Spektaklio „Vizijos“ akimirkos
(YouTube vaizdo įrašas, 2021)

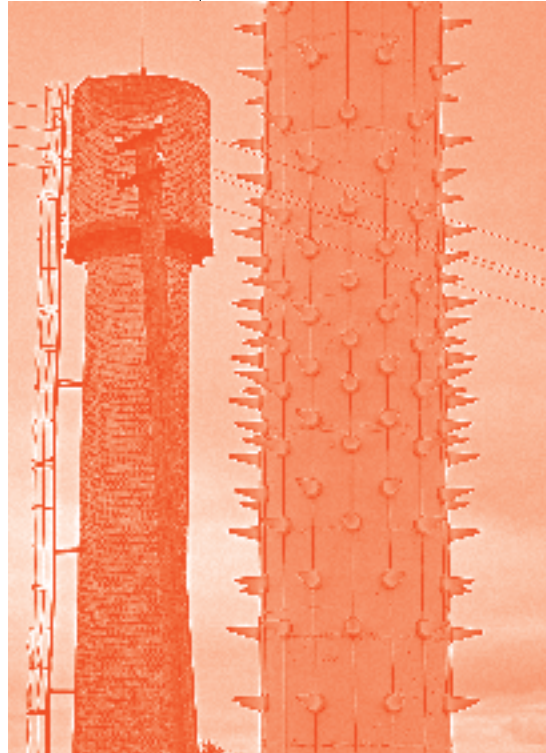

Smaragdo kelias

*#apleistų_objektų_įveiklinimas
#bendruomenės_įtraukimas #ilgalaikis_poveikis
#Kauno_rajonas #menas_viešosiose_erdvėse
#palikimas #regioninis_aspektas
#viešieji_pirkimai #viešojo_erdvė*

GEDIMINAS BANAITIS/

„Birželį Kauno rajone atidarome viešo meno objektų maršrutą „Smaragdo kelias“. Maršrute arti 90 meno kūrinų, sukurtų Kauno rajone per trejus metus. Gatvės menas, instaliacijos, virtualūs produktai, maršrutai, skulptūros, žemės meno kūriniai, suoliukai, ženklai, simboliai ir dar daug visko. Nuo savamokslių gatvės meno piešėjų iki pasaulinio garso profesionalių kūrėjų. Nuo antrinio medžiagų panaudojimo iki dirbtinio intelekto sukurtų vaizdų. Projektas „Smaragdo kelio“ vardą įgavo procesų eigoje, kai prireikė apibendrinimo, jungties tarp skirtingų programų rezultatų. Dauguma kūrinų atsirado iš aktyvaus 15 „Šiuolaikinių seniūnijų“ dalyvavimo, tačiau reikėjo užpildyti tuščias terpes, kurios Kauno rajono žemėlapyje susidarė dėl likusių 10 seniūnijų neįsitraukimo. Pasiruošta iš anksto, menininkai dirba visą pusmetį iki atidarymo, bet jiems tenka susidurti su netikėtais sunkumais: skulptūros matmenys apskaičiuoti neteisingai, todėl ji nebetelpa į nusamdytą sunkvežimį, pristatomi netinkami keltuvai, jie įstringa grunte, prakiūra vandens bokštas, kuriame turi būti sumontuotas LED ekranas, prieš pat atidarymą iš Kinijos pristatytas LED ekranas – brokuotas, nesuvaikščioja informacija tarp vadovų ir pavaldinių ir t. t. Ir visa tai per vos kelias dienas. Be abejo, viskas išsprendžiama, visi objektai atsiduria ten, kur jie ir numatyti, kliūva tik viena darbo dalis – viešųjų pirkimų nustatyta tvarka. Kultūros sektoriui, „minkštosioms“ veikloms ji nepatogi, dažnai per sunki ir nepaslanki. Ypač, kai reikia greitų sprendimų „čia ir dabar“. Kad ir kaip anksti planuotum, kad ir kaip dirbtum pagal įstatymų numatytą tvarką, gyvenimas moka „atsitikti“ ir kiekvienam atvejui atskiros tvarkos tiesiog nesukursi.“

Kotrynos Čalkaitės ir Vėjo Aliuko instaliacijos „Susibėgimas“ fragmentas, Daugėliškių kaimas, Vilkijos seniūnija

Serge'o Eckerio ir Algimanto Šlapiko „Skraidantis cepelinai“, Karmėlava

Donato Jankausko-Duonio „Veneros gimtadienis“, Piliuona, Taurakiemio seniūnija

„Smaragdo kelio“ objektų žemėlapis.

„TOP „Smaragdo kelio“ objektai Kauno rajone, kuriuos būtina aplankyti“, kaunas2022.eu, 2022-08-04.

Tarptautiniai ryšiai

*#diplomatinis_protokolas #EU_Japan_Fest
#europinė_dimensija #kultūros_diplomatija
#tarptautinės_partnerystės*

DOVILĖ BUTNORIŪTĖ/

„Tarptautinių ryšių sėkmė susijusi su įgytu institucijų pasitikėjimu ir mūsų gebėjimu per ribotą laiką paaiškinti projekto esmę, perduoti ją iš lūpų į lūpas (o tai nėra paprasta jokiai kultūros sostinei). Privalomas akcentas – užtikrinti, kad turime aukščiausio lygio parodų, kurias rodyti garbė ne tik mums patiems, ir kad šiame mieste galime pasirūpinti svarbių svečių aptarnavimu. Projektas nebuvo padiktuotas iš viršaus, nuo pirmos iki paskutinės dienos jis buvo kuriamas ir vedamas žmonių. To nesumeluosi. Visus metus tesėjome pažadus ir tapome populiaria karalių, prezidentų, ministrų, premjerų ir įvairiausių ekspertų vizitų kryptimi bei traukos objektu Kauno lankytojams.

Visai komandai įsimintiniausiu vizitu tapo Europos Parlamento Kultūros komiteto misija į Kauną 2022 m. liepą. Tikiu, skaitytojui tai jau skamba *hiper* nuobodžiai, bet mums tai buvo šioks toks egzaminas: po ilgo derinimo atvyksta grupė gana aukšto rango politikų, kurie domisi mūsų temomis, tikslais ir kaip sekasi juos įgyvendinti, vėliau surengia spaudos konferenciją, pateikia įžvalgas. Žodžiu, visai yra ko įsitempti. Tačiau šie išsilavinę ir kultūrai atviri ŽMONĖS buvo pati geriausia auditorija, o mums buvo netikėtai malonu pasidalinti ir padiskutuoti kasdienybę tapusiomis temomis. Tarsi su artimais kolegomis, be patoso, be hierarchijos ar formalaus požiūrio. Vizito metu šypsojomės mes, šypsojosi gamta, Nemunas ir Zapyškis dovanojo gražiausius pasaulyje saulėlydžius, o santykis tarp žmonių užsimezgė ir be alkoholio, kurio neretai griebiamasi atmosferai sušildyti, parlamentarai ilgai neraginti uždainavo lietuviškai, į širdis pasikvietė Kauno Žvėrį ir mūsų paprastumą, miesto pasakojimus ir paslaptis ir visi iki vieno pažadėjo sugrįžti su šeimomis.“

Belgijos karaliaus Philippe'o ir karalienės Mathilde vizitas Kortreiko „Designregio“ ir „Kauno 2022“ projekto „5x5“ parodoje

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Nuoširdžiai galiu pasakyti, kad programas, komunikacijos strategijas ir administravimo iššūkius planavome iš anksto, prieš penkerius, ketverius ar trejus metus, bet nebuvome numatę, kad projektas sulauks tokio didelio politinio ir diplomatinio palaikymo, o su juo kils poreikis suorganizuoti tiek oficialių vizitų. Čia mus „ištraukė“ tarptautinių ryšių komanda: jos vadovė Dovilė Butnoriūtė su kolegėmis Daiva Jeremičiene ir Monika Inčeryte, kurios surengė apie 100 įvairaus lygio delegacijų vizitų (nuo Europos miestų tarybų narių ir merų iki Europos Parlamento Kultūros komiteto, premjerų, ministrų, parlamentų pirmininkų, prezidentų, net karališkų delegacijų). Šie vizitai ir programos veikė kaip gerasis grįžtamasis ryšys, įrodymas, kad tai, ką darome, svarbu visai Lietuvai, kad kelia pasididžiavimą tiems, kurie projektą finansuoja ir vykdo stebėseną, ir kad kultūra yra valstybės diplomatijos smagalyje. Nuo pat Rusijos karo Ukrainoje pradžios 2022 m. vasario 24 d. visus galimus resursus suteikėme naujai programai – centro „CulturEUkraine“ įkūrimui ir Ukrainos matomumo gerinimui Europoje. Šis centras ir paroda „Ukraine! Unmuted“ tapo viena iš diplomatinio susitikimų vieta, kurią aplankė įvairių šalių politikai ir prezidentai.

Tikras istorinis fenomenas yra „EU-Japan Fest“ dalyvavimas Europos kultūros sostinėse. Tai privatus fondas, finansuojamas privačių Japonijos verslo kompanijų, kuris nuo pat 1993 m. nepaliaujamai remia japonų menininkų dalyvavimą Europos kultūros sostinėse – nepiršdamas savo nuomonės apie gerus menininkus ir suteikdamas sąlygas sostinių kuratoriams išsirinkti ir pakviesti tuos ir tai, kas, jų pačių nuomone, labiausiai praturtina programas. Kaune „EU-Japan Fest“ dėka Japonijos menininkų dalyvavimas buvo labai ryškus: virš 50 renginių 2022 m. programoje, sustiprintas Japonijos kultūrai skirtas festivalis „WA“, užmegzti ilgalaikiai ryšiai architektūros, šiuolaikinio šokio ir kitose srityse. Fondo vadovas Shuji Kogi man kaip legenda – Europos kultūros sostinių projekto liudininkas, matęs didžiausias šių projektų klaidas ir laimėjimus, turintis ką papasakoti ir kuo praturtinti dabar vykstančių sostinių komandas, betarpiško bendradarbiavimo ir draugiškumo pavyzdys.“

„Kaunas 2022“ komanda nustebino europarlamentarus: to dar nesame matę“, kaunas2022.eu, 2022-07-21.

Sugražinti atmintį. Jenny Kagan paroda „Iš tamsos“

*#apleistų_objektų_įveiklinimas #Atminties_biuras
#europinė_dimensija #istorija #istorijų_pasakojimas
#litvakai #menininkų_įtraukimas #parodos
#parodų_erdvės #rėmimai #tarpdiscipliniškumas
#vizualieji_menai*

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Jenny Kagan parodoje (o gal veikia interaktyviame pasakojime) „Iš tamsos“ įkūnyta visa „Atminties biuro“ programa. Neįtikėtina asmeninė Jenny šeimos istorija, kurią vienu metu kūrė žmogžudžiai ir gelbėtojai, bet kurios Kaune neatsiminė nė viena gyva dvasia, papasakota dėmesį kaustančiais būdais, pakvietusi panirti į istorinio ir ilgą laiką kaip apdulkėjusi žaizda apleistą pastato gelmes. Istorija apie jos tėvus ir senelę, išsigelbėjusius iš geto ir lietuvių priglaustus Vilijampolėje įrengtoje slėptuvėje. Jenny paroda miestui gražino Kauno žydų atmintį, sutalpino tamsios Holokausto istorijos pasakojimą į vienos šeimos lastelę, atkūrė bent dalelę didžiulės nesurankiotos išnykusių kauniečių šeimų istorinės mozaikos. Ir tai, pasak daugelio sutiktų lankytojų, buvo praturtinanti patirtis.“

DAIVA PRICE/

„Su Jenny Kagan dirbome prie kelių projektų: jos personalinės parodos „Iš tamsos“ ir „Kauno Kantatos“. Šis darbas – tai diskusijos, konsultacijos, istorinių šaltinių paieškos, vertimai ir kt.

Ne mažiau svarbi darbo dalis – techninė, kuriai jokios doktorantūros studijos mūsų neparuošė.

Kaune nepaprastai trūko (ir tebetruksta) menui pritaikytų erdvių. Tad bandymai surasti kiekvienam projektui – parodai, koncertui, spektakliui – tinkamą erdvę kartais būdavo itin sudėtingi ir ilgai užtrukdavo. Pavyzdžiui, vienai parodai erdvės ieškojome keletą metų, kompromisą priėmėme likus tik keliems mėnesiams iki atidarymo. Tai buvo didelis stresas mums ir projektų autoriams.

Jenny parodai reikėjo didelės netipiškos erdvės, kuri tikėtų sukurti vietas, kurioje per karą slapstėsi jos tėvai, atmosferą. Erdvė turėjo būti šiek tiek apleista, netoli centro, didelė ir lengvai pritaikoma parodos poreikiams. Jos ieškojome keletą metų, dėl įvairių priežasčių teko atsisakyti bent keleto pastatų. Kartais ne savo noru, bet palieptiems iš viršaus... Reikėjo laviruoti tarp verslo interesų, biudžeto, lokacijos niuansų... Pastatas, kurį galiausiai mums geranoriškai pasiūlė Edvinas Mamedovas, buvo visais aspektais idealus. Žinoma, jo įrengimas, parodos instaliavimas, priežiūra – jau kita istorija, kurią sukurti teko mano nepamainomai kolegei Justinaiai.“

Pirmasis apsilankymas parodos „Iš tamsos“ lokacijoje, 2021 m.

Pirmasis apsilankymas parodos „Iš tamsos“ lokacijoje, 2021 m.

JENNY KAGAN/

Parodos „Iš tamsos“
instaliavimas

„Kai 2016 m. Jungtinėje Karalystėje sukūriau pirmąją „Iš tamsos“ versiją, net nepagalvojau apie galimybę atvežti šį kūrinį į Kauną. Net 2017 metais, kai ši idėja nuskambėjo pirmą kartą, visa tai atrodė kaip tolima galimybė beveik iš fantastikos srities. Tuo metu Kaunas dar nebuvo laimėjęs Europos kultūros sostinės titulo, tad, nors projektas ir buvo

įtrauktas į paraiškos knygą, neleidau sau nieko planuoti ar net įsivaizduoti, ką reikėtų parodyti šį kūrinį Kaune. 2017 m. paskelbus Kauną titulo laimėtoju, idėja sugražinti šią istoriją namo į šį miestą tapo apčiuopiama galimybe ir aš pradėjau svajoti bei planuoti. Bet prieš akis laukė keli nežinomybės ir įvairiausių kliūčių metai, nes viskas buvo dar tik svajonių stadijoje. Pasirinkta parodos vieta, suformuluotos idėjos, sugalvoti scenarijai, parengti brėžiniai – vien tam, kad susitarimas dėl vietos būtų atšauktas. Tai nutiko net ne kartą, o du ir kaskart likdavo vis mažiau laiko pačiam kūrinui, atrodė, kad net jei ir atsirastų jam vieta, man teks gerokai susimąžinti savo ambicijas. O tada, žinoma, užklupo COVID-19 – iš namų nebuvo leidžiama išeiti, ką jau kalbėti apie keliones į Kauną.

Kai pasaulis vėl pradėjo atsiverti,

Parodos „Iš tamsos“
instaliavimasParodos „Iš tamsos“
fragmentas

Rugpjūtis

išgirdau gandą, kad Gimnazijos gatvėje netoli Istorinės Prezidentūros yra pastatas – visai šalia tų vietų, kur rutuliojosi mano tėvų istorija. Atrodė per gerai, kad būtų tiesa, bet atradome ne tik pastatą, bet ir jo savininką Edviną Mamedovą, kuris taip susižavėjo projektu, kad pasiūlė kainą, kurią tikrai galėjome sau leisti, – nemokamai! Ir svajonė staiga virto neatidėliotina realybe.“

JUSTINA
PETRULIONYTĖ-
SABONIENĖ/

„Suradus parodai namus, palengvėjo.

Tačiau išsikrausčius statybininkams atsirado šio tokio nerimo. Juk tai ne muziejinė erdvė, o, formaliai kalbant, statybvietė pačiame darbų įkarštyje. Ir pastatas ne šiaip kažkoks namelis, o paveldo objektas. Pasiraitojome rankoves.“

JENNY KAGAN/

„Pradėti įsivaizduoti žiūrovų kelionę galėjau tik mums gavus pastatą. Pastatas siūlė idėjas, o aš „klausiausi“. Teko atsisakyti esminių elementų iš originalios versijos, atsirado visiškai naujų idėjų. Pastato daugiasluoksniškumas, kėlęs praktinių iššūkių, pasiūlė naujų sprendimų bei būdų, kaip papasakoti istoriją. Dviaukštės erdvės leido man sluoksniuoti pagrindinius istorijos elementus. Taip sapnas apie kino teatrą, kurį mano

senelis atidarė prieš pat okupacijos ir karo chaosą, pakibo virš žarnos, simbolizuojančios siaubingą, jo gyvenimą nutraukusią lemtį. Meilės istorija, netikėtai užsimezgusi gete tarp mano tėvų, vos laikėsi kybodama tamsoje virš bedugnės, o paskutinėje laiptinėje, tiesiai virš žiūrovų galvų, laukė galutinę grožio ir išganymo akimirka, kurią įkūnijo iš spygliuotos vielos susuktos žvaigždės. Centrinėje salėje norėjosi erdvės, kur lankytojai galėtų pabūti, tad pasinaudojau galimybe suteikti jiems laiko, erdvės ir konteksto apmąstyti pagrindinei istorijos minčiai – kokia plonytė ir sąlygiška ši riba tarp gyvenimo ir mirties, tarp išganymo ir degradacijos. Kai

Plačiau apie parodą „Iš tamsos“
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

kuriuos mozaikos fragmentus turėjau iš anksčiau: lagaminus, kurie po grūdelį pasakojo kiekvieną istorijos dalį; dukart pasikartojantį slėptuvės motyvą, simbolizuojantį atminties vingius; veidrodžius, kurie perkelia žiūrovą į istorijos centrą. Tačiau kiti fragmentai radosi iš pačios erdvės ir kelionės. Per šią kelionę, be kita ko, turėjau įsijausti, kaip šį pasakojimą priims Kauno auditorija, kurios istorijos suvokimas labai skyrėsi nuo mano. Norėjau pasiūlyti kelis pasakojimo maršrutus: tiems, kurie pasiruošę skaityti, tiems, kurie mieliau klausosi, tiems, kurie drąsiai įsitraukia, ir tiems, kurie verčiau renkasi tiesiog stebėti.“

JUSTINA PETRULIONYTĖ-SABONIENĖ/

„Patvirtinus parodos modelį ir labiau ištyrinėjus pastatą, pamažu ėmė ryškėti būsimų iššūkių ir darbų mastas: nėra patogaus jėgimo į teritoriją, pagrindinio jėgimo durys – dviejų metrų aukštyje nuo žemės, pastatą sudaro dvi erdvės, o joms sujungti reikia papildomų konstrukcijų, erdvėje daug slenksčių ir siaurų praėjimų, netinkamų nei vežimėliams, nei sunkiau vaikščiojantiems, sienos neizoliuoja triukšmingos Birštono gatvės garsų, vietomis lyja per stogą, nėra tualetų, vanduo – tik rūsyje, trečiame aukšte gyvena paukščiai, pavasarį ir rudenį ten labai šalta, o vasarą – karšta.

Jau nekalbu apie labai subtilias priemones, kurių reikėjo norint sukurti „Iš tamsos“ pasaulį – Kaune bent jau savo mastu dar nematyto formato parodą. Čia buvo itin daug teatro elementų, specifinių šviesos, garso ir kitokių elektronikos sprendimų. Tai buvo tarsi teatras be aktorių arba galbūt teatras, kurio aktorais kartais priversdavome pasijusti lankytojus.

Įgyvendinant parodą labai daug darė pati menininkė, vis dėlto, projektas nebūtų pavykęs be daugybės prie jo prisidėjusių žmonių: pastolininkų, elektrikų, statybininkų, antikvarų pardavėjų, dekoracijų kūrėjų, istorikų, vertėjų... Ir ne tik jų: mūsų komandos narių, sutuoktinių, draugų, savanorių, kolegų kaimynų iš Istorinės Prezidentūros... Ši nepaprasta paroda įtraukė visus, kurie tik prie jos prisilietė.

Neužmiršiu, kaip su iš Lenkijos ir Švedijos atvažiavusiais draugais per visą Kauną iš autobusų stoties iki pat pastato nešėme vieną parodos eksponatų – neoninę iškabą „Pasaka“. Tikro neono iškabas Lietuvoje gamina vienintelė įmonė Vilniuje, gamyba ir pristatymas vėlavo, o atsiėmus eksponatą paaiškėjo, kad per didelį mūsų mašinai... Arba kaip dvi dienas būsimos parodos koordinatėrės vijo „žvaigždes“ (plastmasinius vielą imituojančius gabaliukus ant prie medinės lentelės pritvirtinto valo), o mes kabinome jas trečiame pastato aukšte. Kitą rytą dalį instaliacijos radome sugadintą – įtarėme, kad valą supainiojo paukštis. Teko pradėti iš naujo...“

JENNY KAGAN/

„Kurti kūrinį, kuris priklausau nuo žiūrovų įsitraukimo, visada yra iššūkis, nes, kol nepasirodo žiūrovai, iki galo nežinai, kaip viskas veiks. Likau sujaudinta didžiulio Kauno žiūrovų susidomėjimo. Tikėjau visko – nuo abejingumo iki prieštaravimų ar net priešiško, tačiau, net jei ir buvo tokių reakcijų, manęs jos nepasiekė. Sulaukiau šiltų atsiliepimų ir įvertinimo. Ypač jaudino, kad lankytojai į parodą norėjo atsivesti vaikus. Sąmoningai panaudojau žaidimo elementų, kurie patrauktų jaunuosius parodos lankytojus ir prabilų jiems suprantama kalba, bet jaunimas pasirodė išprusęs labiau, nei tikėjau, ir pasirengęs iš karto nerti į parodos pasaulį. Džiaugiuosi labai dėl to. Visada maniau, kad eksponuojant šį kūrinį Kaune sunkiausia bus pažadinti smalsumą, empatiją ir suvokimą apie išgyventą siaubą nesukeliant baimės ar kaltės jausmo. Manau, bent jau tikiuosi, kad man pavyko, tačiau nebūčiau galėjusi to padaryti be Kauno žiūrovų ir jų geranoriškumo.“

JUSTINA PETRULIONYTĖ-SABONIENĖ/

„Man atrodo, parodos „Iš tamsos“ nebūtų buvę be žmogiško atvirumo.

Pirmiausia, žinoma, be menininkės Jenny Kagan, ne tik sugrąžinusios savo tėvų istoriją į miestą, kuriame ji nutiko, bet ir apnuoginusios ne vieną tamsų mūsų istorijos puslapį, atvėrusios lankytojų širdis. Sakau tai prisimindama nelengvą, bet gilų pokalbį su Ilona – Lietuvoje gyvenančia ukrainiete. Kas galėjo pagalvoti, kad Antrojo pasaulinio karo istoriją vaizduojanti paroda ims taip skaudžiai rezonuoti dabartyje...

Gal ne viską suspėjome laiku, gal ne visus praėjimus pritaikėme visiems, gal kartais pasiklydome vertime...

Vis tiek viską prisimenu su giliu jauduliu ir dėkingumu.

Tai buvo pasakojimas, kurį privalėjome papasakoti, o lankytojai – išgirsti ir priimti.

Kai prisimenu tūkstantinę (!) minią paskutinįjį parodos savaitgalį, galvoju – mums pavyko.“

Jenny Kagan parodos „Iš tamsos“ fragmentas

Jenny Kagan parodos „Iš tamsos“ fragmentas

„Santakos“ renginio scena ant vandens

„Santakos“ šou (rež. Rytis Zemkauskas)

„Santakos“ šou (rež. Rytis Zemkauskas)

„Kauno kantata“ (komp. Philipas Milleris, dailininkė Jenny Kagan,
rež. Chrisas Baldwinas), Kauno „Žalgirio“ arena

Didysis sugrįžimas. Litvakų kultūros forumas

#Aminties_biuras #europinė_dimensija
#konferencijos #litvakai
#tarptautinės_partnerystės

DAIVA PRICE/

„Litvakų kultūros forumas man asmeniškai buvo didelė šventė. Jis režiavo viską, ką su „Atminties biuro“ programa per penkerius metus nuveikėme žydiškos atminties srityje, vainikavo visą ilgametę „Atminties biuro“ programą, skirtą žydiškai miesto atminčiai ir Holokaustui. 2021 m. lietuvių ir anglų kalbomis išleidome knygą „Kauno žydai“, kurioje atidavėme duoklę šimtmečius šiame mieste gyvenantiems kauniečiams žydams. Nuo 2017 m. surinkome kelias dešimtis Holokausta išgyvenusių asmenų liudijimų (juos publikavome tinklapyje *atmintiesvietos.lt*), prodiusavome ir inicijavome apie 40 žydiškai miesto atminčiai skirtų meno projektų – parodų, spektaklių, koncertų... Į tėvų ir senelių miestą su savo kūriniais sugrįžo ne vienas menininkas litvakas: Jenny Kagan, Philipas Milleris, Bruce'as Clarke'as, Marilia Destot, Williamas Kentridge'as ir kiti. Litvakų kultūros forume vėl galėjome susitikti su mūsų programą kūrusiais menininkais, jau draugais tapusiais žydų bendruomenės nariais, o kartu pasikviesti į Kauną garsiausius pasaulio akademikus – Saloveičikų giminės palikuonį, Jeilio universiteto prezidentą prof. Peterį Salovey'ų, hebrajų kalbos profesorę, Izraelio premjero ir prezidento litvako Šimono Pereso dukrą Tsvia Walden, nuostabius mokslininkus prof. Antony Polonsky, prof. Jamesą E. Youngą ir kitus. Suteikėme sceną Lietuvos menininkams, kuriems rūpi šalies istorija ir ilgai jos parašėse buvusi mūsų bendrapiliečių istorija. Tai buvo labai prasminga programos kulminacija, apibendrinusi mūsų darbus, paskatinusi naujus profesinius ir žmogiškus ryšius, tikiu, ne vienam tapusi naujų idėjų ir bendrų projektų gimimo vieta.

Šį forumą planuoti padėjo mūsų suburta patariamoji taryba. Į ją pakvietėme skirtingų žemynų ir šalių diasporų atstovus, pasižymėjusius savo sričių profesionalus. Negalėjau patikėti, kad nė vienas neatsisakė prisijungti prie mūsų iniciatyvos, skyrė laiko *online* susitikimams, diskusijoms, pagaliau – kelionei į dar ne visai popandeminį Kauną.“

Daiva Price, Litvakų kultūros forumas

Litvakų kultūros forumo pranešimai ir diskusijos
(YouTube grojaraštis, 2022)

TSVIA WALDEN/

„Atsibudome, suvalgėme pusryčius ir svarstėme, kaip atrodys mūsų diena.

Kaip stovėti be Dovelės nurodymų, kur tiksliai ir kokia poza atsistoti?

Kaip susikalbėti su žmonėmis be nepriekaištingo sinchroninio vertimo?

Dairiausi, kur galėčiau gauti ausinuką. Sandra, kur tu?

Jokių prezentacijų – visos buvo įdomios ir stimuliuojančios... Jokių pietų geroje kompanijoje, jau nekalbant apie vakarienes. Be Daivos su plevėsuojančia suknia, visada pasirengusios kiekvienam pagelbėti, – jos ranka buvo justi visur.

Ir ką darysime be koncerto? Pripratome prie itin kūrybiškų ir galingų muzikinių pasirodymų, prikėlusių tokį turtingą prieškarinio bendruomenės gyvenimą. Stebėjome drąsius, inovatyvius ir angažuotus šou – 300 atlikėjų! Tiek judančių vaizdų ir liudininkų.

Leidomės į ekskursiją. Nuo *Mezuzah* prie *Mezuzah*, nuo muziejaus prie muziejaus. Pradėjome nuo ant sienos nutapytų besikalbančių personažų, vaizduojančių žmones, šiandien jau atgulusių po antapiais ir išėjusių be kapo. Viename kieme atrodė, kad personažai nusileido ant žemės ir kvietė turistus pasimėgauti su jais lengvu užkandžiu. Galbūt, jei dekoruosime sienas ir gerbsime jų liudijimus, jie atsidėkos tuo pačiu. Juk galų gale visi esame tos pačios sudėtingos tikrovės stebėtojai.

Nuėjome pasižiūrėti didžiulės Wiliamo Kentridge'o instaliacijos – įkvepiančios ir provokuojančios mąstyti. Keliaudami nuo vieno stotelės iki kitos, vis nustebdavome: ir vis dėlto viskas tik juoda ir balta. Koks simboliškas būdas apnuoginti blogio veikimą. Paskutinėje *Via Dolorosa* (Kančios kelio) stotelėje buvome sukręsti paradokso tarp miškų grožio ir skambančios muzikos. Kitoje salėje peržvelgėme dokumentaciją apie šios parodos atsiradimą, kur lankytojai gali susipažinti su Kentridge'o naudojamų technologijų ir technikų įvairove.

Toliau pajudėjome link Jenny Kagan dėžutės-namo – o gal tai buvo namai? Jos pasirinkimas pasitelkti žaismingas interaktyvias priemones nepaprastai įtaigus: iš spygliuotos vielos pagaminti šachmatai – tai dar vienas būdas iliustruoti žmogaus vaizduotės galią. Keliaujant toliau, siaubas tik auga. Viena vertus, palaipsniui sužinai apie menininkės šeimos likimą. Kita vertus, žengi koridoriumi, išgrįstu instrukcijomis, kurios iš tavęs atima viską, ką įmanoma turėti. Sienos iškabinėtos plakatais, kurie piktavališka formalios kalbos mašinerija pažemina praktiškai kiekvieną tavo žingsnį ar atodūšį. Jenny su lankytojais pasidalijo pasakomis, kurias prieš miegą jai sekė mama, ir čia pat iš jų šeimos patirtos įtampos mėginant parsinešti vandens, kad niekas nepastebėtų, sukūrė žaidimą parodos lankytojams, kur jiems reikėjo rasti būdą, kaip pasisemti vandens, kad nenupurtytų elektra.

Jei kas manęs klausytų, pasiūlyčiau valdžiai išsaugoti šią instaliaciją kaip muziejų – patirtį „iš tamsos“.

Negalėjome išvykti iš Kauno neapsilankę Kauno IX forto muziejuje. Net ir šis milžiniškas monumentas neprilygsta čia įvykdytų masinių žudynių žiaurumui, bet bent jau suteikia balsą ir galimybę būti tiems, kurie čia buvo palaidoti ar uždaryti.

Praturtėję ir dėkingi išskridome namo.*

*

Ištrauka iš Tsvia'os Walden (Simono Pereso dukros) dieno-raščio.

Litvakų kultūros forumo svečiai

„Kauno kantata“

*#Aminties_biuras #europinė_dimensija #istorija #litvakai
#menininkų_įtraukimas #muzika #scenos_menai
#tarpdiscipliniškumas #tarptautinės_partnerystės*

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Su kompozitoriumi Philipu Milleriu susipažinau 2009 m. Kauno bienalėje, kur jis kartu su kitomis menininkėmis iš Pietų Afrikos Respublikos (tarp jų ir tyrėja Alice Kentridge, Williama Kentridge'o dukra) pristatė dalyvaujamojo projekto „Kur yra Kovno?“ Projektu buvo siekiama atrasti ir sužymėti su žydų kultūra susijusias Kauno vietas. Deja, turtingosios žydiškosios kultūros Kauno ženklų tuometiniame Kaune nebuvo. Ir jo ieškoti čia, Kaune, pradėjome ne mes – šiandienos kauniečiai, o tragiškos lemties žydų kauniečių palikuonys iš tolimosios Afrikos. Po bienalės su Philipu palaikėme šiltus ryšius, susirašinėjome. Jis man atsiuntė keletą trumpų įrašų iš savo „Susitaikymo“ kantatos, kurią sukūrė „Susitaikymo teismo“ liudijimų pagrindu (po apartheido Pietų Afrikoje surinkta tiek garso įrašų su nukentėjusiųjų ir engėjų liudijimais, kad jiems išklausti reikėtų 15 metų). Net ir trumpa kūrinio ištrauka mane tiesiog pakėrėjo. Vos tik pradėjusi mąstyti apie „Kauno 2022“ programą, pakviečiau Philipą sukurti „Kauno kantatą“, susitaikymo kūrinį, turėdama omenyje lietuvių ir žydų neišpasakotas istorijas ir neišgyjusias žaizdas. Projekto turinį pradėjome vystyti 2017 metais, mat Philipas tąmet dalyvavo Kauno bienalėje, skirtoje atminties ženklams kurti. Čia Philipas susitiko su kita bienalės menininke – litvake Jenny Kagan, kurią pakvietė bendradarbiauti kuriant tiek kantatos naratyvą, tiek ir vizualinę kūrinio formą. Projekto idėja išsivystė į daugia-kultūrio Kauno išskleidimo idėją apie nuo įvairių represijų ir genocido nukentėjusius žmonės – neišgirstus, užmirštus, išstremtus, negrįžusius, likusius gyvus, bet nutilusius.“

INA PUKELYTĖ/

„Prie komandos prisijungiau, kai jau buvo pradėta galvoti apie galimus kantatos atlikėjus Lietuvoje. Su kompozitoriumi išsiaiškinome, kaip jis įsivaizduoja atlikimą, ir pradėjome bendrauti su potencialiais atlikėjais.“

2021 m. vasarą kompozitorius ir Jenny Kagan lankėsi kūrybinėse dirbtuvėse Kaune, kur išgirdo Kauno miesto simfoninį orkestrą, pučiamųjų orkestrą „Ažuolynas“, „Ainių“ ansamblį, mėgėjų choras, Kauno sakralinės muzikos mokyklos chorą, solistą Rafailą Karpį, aranžuotoją Jievarą Jasinskį ir kitus. Po kūrybinių dirbtuvių gimė pirmasis kantatos variantas, prie jos kūrimo kaip režisierius prisijungė Chrisas Baldwinas. Nemažai užtruko, kol buvo atrinkti kantatai tinkami tekstai, nes norėta parodyti daugiakultūrį Kauną, atskleisti žmogaus požiūrį į kitą žmogų, tekstų ieškota įvairiuose archyvuose, muziejuose. Kompozitorius juos sumaniai panaudojo skirtinguose kantatos kūrinuose. 2022 m. sausį pirmieji kantatos motyvai nuskambėjo iš Laisvės alėjos kavinių vitrinų kultūros sostinės atidarymo metu. Įvyko ir pirmosios kūrinio repetitijos su visomis atlikėjų grupėmis, po kurių kompozitorius toliau tobulino partitūrą.

„Kauno kantatos“ repeticija,
Garliavos sporto centras

Birželį į Garliavos sporto centre vykusias repetitijas susirinko virš šimto atlikėjų. Prie kantatos prisijungė ir Seinų teatro klezmerių orkestras (Lenkija), atlikėjas Tshegofatso Moeng (Pietų Afrikos Respublika), tenoras Steponas Zaunys. Kadangi kantata buvo sumanyta kaip skirtingose aikštelėse atliekamų kūrinių visuma, reikėjo patikrinti garso dizaino sprendimus ir pagal juos vėl koreguoti kantatos dalis.

„Kauno kantatos“ įrašas (LRT, 2022)

Priešpremjerinę savaitę vėl susirinkus į Kauno sporto halę, kantatos dirigentas Karolis Variakojis „sustygavo“ atlikėjus ir visi galop persikėlėme į Kauno „Žalgirio“ areną paskutinėms repeticijoms su visa garso aparatūra ir projekcijomis. Kantatos ypatumas buvo tai, kad visi atlikėjai stovėjo ant skirtingų arenos viduryje sukonstruotų platformų. Žiūrovai galėjo jas apeiti, vaikščioti tarp jų ir kaskart girdėti vis skirtingas atlikėjų grupes. Be to, iš visai arti buvo galima pamatyti solistus Rafailą Karpį ir Agnę Stančikaitę, skaitoves Bellą Shirin ir Violetą Rakauskaitę-Shtromas. Priešingose arenos pusėse buvo instaliuoti ekranai projekcijoms, o ten, kur paprastai sėdi žiūrovai, priešingose pusėse stovėjo įvairūs Kauno suaugusiųjų ir vaikų chorai.

Iš pradžių atlikėjams buvo sunku suprasti, apie ką yra kantata ir kas norima ją papasakoti. Kai bendrose repeticijose kartu suskambėjo skirtingos partijos ir žodžiai, viskas tapo viena jaudinančia visuma – „Kauno kantata“ buvo apie mus, apie mūsų pasirinkimus kritinėse situacijose padėti vieni kitiems arba išduoti. Tai buvo visiškai kitoks muzikos atlikimo būdas, nei buvome įpratę čia Lietuvoje.“

JENNY KAGAN/

„Kauno kantata“ atrodė kaip galimybė perkelti asmeninę šeimos istoriją į platesnį XX a. Kauno kontekstą. Be to, kitoje savo kūrybos srityse esu daug dirbusi su liudininkų atsiminimais, tad intrigavo galimybė pasinerti į šių istorijų įvairovę ir išrasti naujus būdus joms interpretuoti.

Kartu su Philipu į šį projektą leidomės neturėdami griežtai apibrėžtų vaidmenų, o tai savaime buvo jaudinantis iššūkis. Bėgant metams nuo pirmųjų diskusijų iki galutinio įgyvendinimo, keitėsi projekto fokusas ir mastas. Kai kuriuos pokyčius lėmė praktiniai su laiku, erdve ir turimais ištekliais susiję apribojimai, tačiau pandemija taip pat labai stipriai paveikė kūrybinį darbą. Pradinė mūsų intencija buvo dirbti kuo daugiau bendradarbiaujant ir į projekto kūrimą aktyviai įtraukiant pačius kauniečius. Tačiau būtent per svarbiausią įgyvendinimo etapą likome įkalinti prie kompiuterių ekranų kiekvienas savo šalyje, tad procesas tam tikra prasme tapo labiau reflektyvus ir asmeniškias. Tikėjomės, kad kelias link finalinio pasirodymo bus įtraukėnis ir sulauks daugiau dalyvių. Vis pasvars-

tau, kur būtume atsidūrę, jei būtume šia kryptimi ir eję? Ar galutinė stotelė būtų panaši, ar visai kitokia?

Priverstinis uždarymas davė daugiau laiko įsigilinti į medžiagą ir atlikti tyrimus, tiesa, tik per internetą. Jaučiau, kad mano tyrimą smarkiai riboja kalbos nemokėjimas. Ne kartą mintyse peikiau savo motiną, kad, kol dar buvau jaunesnė, neįdėjo daugiau pastangų, kad priverstų mane išmokti lietuvių ir rusų kalbas. Ji mėgino, bet aš priešinausi, kaip dažnai daro jaunimas. Ji buvo per maloni, o aš pernelyg užsispyrusi.

Galiausiai perskaitėme tiek, kiek pajėgėme. Be sąžinės graužaties naudojausi „Google“ vertėju ir valandų valandas skaičiau prastus liudijimų vertimus, stengdamasi užčiuopti prasmės grūdą. Mus domino išgryninti patirtis į mažus fragmentus, tačiau už kiekvieno mažiausio į galutinį kūrinį patekusio fragmento slepiasi daug valandų, praleistų skaitant ir klausantis. Atkapstę prasmės grūdus, daugybę kartų diskutavome, kokia turėtų būti vakaro eiga, ir vis iš naujo grįždavome prie savo medžiagos, kol Philipas komponavo ir perdarinėjo savo kompozicijas. Kartais atrodydavo, kad taip niekada ir nepavyks paversti šios baisios pabirų patyrimų krūvos į vieną visumą. Siekis vienu metu papasakoti apie Holokaustą ir Sovietų okupaciją tapo iššūkiu, nuolat vertusiu spręsti moralinius ir politinius klausimus bei dilemas. Tikiuosi, kad mums galiausiai pavyko pasiekti, ko tikėjomės, tai yra sutelkti visą dėmesį į žmogiškąją patirtį, kuri mums buvo pagrindinis orientyras braižant šios be galo sudėtingos teritorijos žemėlapij.

„Kauno kantata“, Kauno „Žalgirio“ arena

Iš pat pradžių nuo pirmosios diskusijos žinojome viena, kad pasakojimo daugialypumas nesiderino su vieno centrinio performanso formatu ar linijine pasakojimo struktūra. Keleto scenų idėja gimė anksti ir išliko mūsų abiejų kūrybinį procesą varančia jėga. Ji vedė viską – nuo istorijų rinkimo iki muzikinės kompozicijos pobūdžio. Tokio sudėtingumo procese neišvengiamai pritrūksta laiko ar resursų. Abu su Philipu jaučiame, kad Kaune atlikta kantatos versija buvo jaudinančio ledkalnio viršūnė, kurią, turėdami daugiau laiko ir resursų, galėtume dar labiau išstobulinti. Tikrai būčiau norėjusi skirti daugiau laiko išplėtoti sąsajoms tarp projekcijų, teksto ir atlikimo. Tačiau kūrybinio proceso esmė ir yra, kad mokomės tik darydami, o viskas baigėsi akimirksniu. Nors noras, kad būtume turėję daugiau laiko detalėms, visada išliks, vis dėlto galiu pasakyti, kad mane jaudino pati renginio esmė ir idėjos realizacija: žiūrovų judėjimas, pasirodymų įvairovė ir mastas ir ypač nepaprastai giliai paliečianti Philipo partitūra.

Buvome ambicingi – gal net per daug, atsižvelgiant į laiko ir kitus resursus, – tačiau tikiu, kad, jei nebūtume siekę žvaigždžių, nebūtume pasiekę nė horizonto. Mums pasisekė dirbti su nepaprastai talentinga komanda, kuri sugebėjo sukurti stebuklą muzikos ir prodiusavimo prasme. Daug metų dirbusi tarptautinėje teatro aplinkoje, nesitikėjau rasti tokio profesionalumo, įgūdžių ir atsidavimo, su kokiais mane pasitiko Kauno techninė komanda. Būtent šių žmonių dėka renginys įvyko, nepaisant visų mūsų jiems keltų iššūkių.“

Roberto Wilsono „Dorianas“ Nacionaliniame Kauno dramos teatre

*#kultūros_organizacijų_įtraukimas #palikimas
#režisūra #Robert_Wilson #scenos_menai #teatras*

EGIDIJUS STANCIKAS/

„Kiekvienas teatro vadovas svajoja ir provokuoja visas aplinkybes, kad jam vadovaujant atsirastų galimybė pasikviesti bent vieną pasaulinio garso teatro režisierių. Jei pradėtume skaičiuoti, tai jų ir nėra tiek daug. Bet Roberto Wilsono pavardė pirmauja visų sąrašuose. Likimo dėka su R. Wilsonu mane supažindino Gintautas Kėvišas ir, įgavęs režisieriaus pasitikėjimą, jau planavau mūsų kūrybinės draugystės perspektyvas. Atsiradus galimybei gauti finansavimą iš „Kauno 2022“ programos, vienas iš mano pagrindinių siūlymų buvo pasikviesti būtent R. Wilsoną. Tą akimirką net nebuvo taip svarbu, kokią pjesę jis pasirinktų. R. Wilsonas pasiūlė statyti lietuviškąją „Doriano“ versiją. Žinant O. Wilde'o romaną ir režisieriaus estetiką, nekilo abejonių dėl spektaklio kokybės. O kai režisierius kastingo būdu atsirinko du aktorius, o ne vieną, kaip Vokietijoje, atsirado galimybė Kaune sukurti visiškai originalų R. Wilsono spektaklį. Tai ir įvyko. Taip, rizika didžiulė. Bet rizikos mus visada traukia, nes jos augina. Tuo šis procesas ir buvo savitas: reikalavimai ir darbo gausa tik augo, bet kartu augo mūsų susitelkimas, profesionalumas ir savitarpio pasitikėjimas bei tarpusavio pagarba. Augo ir pačios Kūrybos, kaip unikalaus ir visus jungiančio proceso, pajauta ir įtrauktis. Augo sakralus santykis su kūryba. Šiandien drąsiai galima teigti, kad tai buvo mūsų Atlantas, kurį mes įveikėme. Iš begalinio tikėjimo ir pasitikėjimo vieni kitais.“

Robertas Wilsonas,
Nacionalinis Kauno dramos teatras

Spektaklio „Dorianas“ kūrybinė komanda
su režisieriumi Robertu Wilsonu

Interviu su
režisieriumi Robertu Wilsonu
(YouTube vaizdo įrašas, 2021)

AGNĖ BUROVIENĖ/

„2022 m. spalio 1 d. Nacionaliniame Kauno dramos teatre buvo pristatyta legendinio režisieriaus Roberto Wilsono premjera „Dorianas“, kuri įrašė mūsų teatrą ne tik į Europos, bet ir pasaulio stipriausių teatrų žemėlapį.

Penkių žvaigždučių viešbučio paieška Kaune, ant kojų sukelti „Facebook“ draugai ieškant galimybės režisieriui pristatyti mėgiamą „The New York Times“, 4 COVID-19 atvejai ir režisieriaus darbo pradžia likus 16 dienų iki premjeros, gilia juoda spalva perdažytas didžiosios scenos portalas ir prieš prasidedant repetacijoms pasiūta nauja sceninė apranga, naujai įvestos scenos vadybininko ir režisieriaus asistento pareigybės repetacijų laikotarpiui... Juokavome, kad dėl vieno spektaklio reikės perstatyti teatrą. Tai buvo projektas, kuriame neįmanoma tapo įmanoma visomis prasmėmis: nuo pat legendinio režisieriaus Roberto Wilsono spektaklio idėjos atsiradimo NKDT kūrybiniuose planuose iki skirtingų teatro skyrių darbuotojų sujungimo į vieningą komandą bei iš esmės skirtingų darbo principų perpratimo. Sakoma, kad iššūkiai palaužia arba sustiprina. Dar prieš pirmąją repetaciją režisierius norėjo susipažinti su visais prie spektaklio dirbsiančiais teatro žmonėmis. Nors R. Wilsonas buvo gavęs detalų visų spektaklyje dirbsiančių darbuotojų sąrašą, jis norėjo susipažinti ne tik su scenoje dirbsiančiais žmonėmis, bet ir su visomis tarnybomis. Man asmeniškai to niekada neteko patirti per daugiau nei dešimt darbo teatre metų. Pirmosios pažinties metu Robertas pristatė du pagrindinius savo darbo principus: 1) visi proceso dalyviai yra vienodai svarbūs, todėl rezultatas priklauso nuo komandinio darbo, nesvarbu, ar jį dirbame užkulisiuose, ar scenoje; 2) nepamiršti mėgautis procesu (*let's have fun!*), nes tai yra mūsų darbo teatre esmė.

Tai universalios, bet kartu ir didžiausios pamokos, nes šis spektaklis pareikalavo didžiulės koncentracijos ir susiklausymo visose grandyse. O kai procesas tapdavo visai ne *fun*, didžiuliu ramsčiu tapdavo kiti kolegos, taip pat susiduriantys su dideliais iššūkiais savose srityse. Taip susikūrė ypatinga visą teatrą įtraukusi „Doriano“ komanda, kuri tarytum atsinaujina ir suklūsta prieš kiekvieną spektaklio parodymą.“

KRISTINA KARLONĖ/

„Nacionalinis Kauno dramos teatras. Tuštut tuštutėlė žiūrovų salė. Išsirenkame vietą ir įsitaisome. Laukiame. Pasaulinio garso režisierius R. Wilsonas sutartame interviu pasirodo tiksliai laiku. Iš pirmo žvilgsnio labai „režisieriškas“ – juoda apranga, šalikėlis. Pokalbyje – pasakojimai apie Nicole Kidman ir Meryl Streep siūlytus vaidmenis. Galvoju, pasisėkė tiems, kurie mums kalbantis šiandien tyliai užkulisiuose laukia atrankos į R. Wilsono Kaune statomą „Doriana“. Aktoriai nesirodo, konfidencialumas yra konfidencialumas. Vienintelis Dainius Svobonas kyšteli galvą pro užuolaidos kraštą. Spėjau ir atspėjau, kad jis ir bus kaunietiškas Dorianas Grėjus.“

Doriano vaidmens atlikėjai Dainius Svobonas ir Mantas Zemleckas repetacijose

DAINIUS SVOBONAS/

„Režisierius Robertas Wilsonas įvedė tvarką, tylą ir susikaupimą per repeticijas. Suvaldė priešpremjerinį chaosą, nes visi žinojo, ką reikia daryti. Prieš kitas premjeras dažnai daug kas vyksta paskutinę dieną (kostumai, grimas). Šiuo atveju, į repeticijas atvykus R. Wilsonui, beveik viskas buvo padaryta, likę tik taisyimai ir tikslinimai. Todėl premjeros dieną neblaškė techniniai dalykai, reikėjo susikaupti tik į vaidmens atlikimą.

Kiekviena repeticija vyko su grimu ir kostiumais, muzika, šviesa. Visose repetacijose dalyvavo, jas stebėjo ir todėl operatyviai režisieriaus pastebėjimus vykdė visų reikalingų grandžių atstovai.

Mano užduotis buvo išpildyti Wilsono kūrybinius sumanymus: reikėjo įdėti daug pastangų, kad tekstas būtų suprantamas. Režisieriaus precizika judesiui, šviesai, tikslumas žodžiui ir minčiai davė galimybę padžiazuoti su balsu, tembru, situacija, mintimi. Vaidmens kūrimo principas – matyti kojomis, girdėti akimis ir eiti rankomis. Čia ir prasideda vaidmens kūrimo džiazas, kurį sustiprina R. Wilsono pasakymas: „Įkišau tave į narvą, o dabar tu būk laisvas.“

71 organizacija, 134 projektai. Kultūros operatoriai „Kauno 2022“ programoje

*#administravimas #auditorijų_vystymas
#bendrakūrstė
#igūdžių_vystymas #ilgalaikis_poveikis
#kultūros_bendruomenė
#kultūros_organizacijų_įtraukimas
#Kultūros_tempo_akademija #palikimas
#projekto_valdymas #skaidrumas
#stebėsena #tinklaveika*

ROKAS NAUDŽIUS/

„Titulo metais projekto partnerių planų ir ataskaitų dokumentais užverstas Virginijos darbo stalas priminė konvejerį, kur viskas turi suktis greitai ir tiksliai. Diktuojamas tempas vedė link perdegimo... Bet renginiams įsibėgėjus atsirado antras kvėpavimas. Tai, kas taip sunkiai gulė į dokumentų formas, kai dalį darbo laiko tekdavo skirti „Excel“ funkcijų paieškai, taisymsi, ginčams komandos viduje ir su kultūros operatoriais, tapo kūnu! Matydamos Nacionalinio Kauno dramos teatro sukurtus spektaklius, Šiuolaikinio meno centro įkurdintą Yoko Ono instaliaciją, pilnutėlę „Žalgirio“ areną su Marina Abramovič priešaky, kitas partnerių akcijas, festivalius, koncertus, parodas... supranti, kad dirbi ne veltui.“

Tebby W. T. Ramasike spektaklis „Mano kūno fragmentai“, IX foras

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Bėgant metams stebėjome, kaip tarp įstaigų kuriasi nauji ryšiai ir partneriai imasi vis didesnės lyderystės projekte „Kaunas 2022“. Didelį postūmį davė su „Impact Foundation“ įgyvendinta auditorijų vystymo programa, Europos kultūros sostinės forumas, mūsų siūlomai susitikimai, tinklaveikos išvykos į kitas kultūros sostines. Visa tai praskleidė projekto misijos, vertybių kontekstą, kuriame kvietėme partnerius užimti savo vietą. Vieni nėrė į prieinamumo temą (Kamerinis teatras, Istorinė Prezidentūra, Kauno bienalė), ėmė tinklinti savo kultūros lauko organizacijas („ConTempo“, Kauno literatūros savaitė), kiti ėmėsi tarptautinės projekto ambasadorystės ir produkcijų (NKDT, „Meno parkas“), arba palikimo užtikrintojų rolės (Kauno menininkų namai). Reguliarūs vizitai pas kolegas padėjo pamatyti erdves ir tai, kuo galime tarpusavyje pasidalinti, kokių turime bendrų praktinių interesų. Iš neformalaus bendravimo netrūkus ėmė gimti naujos veiklos.“

Lygiagrečiai, žinoma, netrūko partnerius ir mus skyrusių problemų: nesutarimai dėl partnerių projektų prioritetų, išlaidų, nepakankamų išteklių, integracijos kalendoriuje, miesto erdvių, ataskaitų dokumentacijos, grafikų laikymosi, mūsų negebėjimo spręsti kylančius iššūkius greitai, formalumų, partnerių matomumo mūsų komunikacijoje, mūsų projekto matomumo partnerių viešojoje komunikacijoje ir daugybės daugybės kitų aspektų. Vis dėlto projektas, nepaisant sunkumų, užbaigtas, tikslai įgyvendinti, o man tai įrodymas, kad Kauno kultūros sektorius yra, be kita ko, bendruomenė, sirgusi už projekto sėkmę.“

AGNĖ BUROVIENĖ/

„Ekspertų komisijai paskelbus Kauną 2022 m. Europos kultūros sostinės titulo laimėtoju ir stebint tiesioginę šventės transliaciją nuotoliu, lydėjo dviprasmiški jausmai: iš vienos pusės, buvo džiugu, kad nugalėjo Kaunas su nuostabia energingų ir patyrusių žmonių komanda, o kartu vylėmės, kad parašius programą jiems patiems pavyks ją ir įgyvendinti. Mes juos palaikysime, pagelbėsime sudėtingoje situacijoje, tačiau minimaliai, nes esame labai užsiėmę savo planais: iškiliausių Lietuvos režisierių pastatymais keturiose vaidybinėse aikštelėse, gastrolėmis Lietuvos regionuose, edukacinėmis veiklomis. Nebuvo noro gilintis į titulo esmę ir tuo labiau į papildomus darbus su miglotu tikslu. 2017 m. NKDT žiūrovams pristatė 4 premjeras (G. Varnas, E. Kižaitė, V. Bareikis ir V. Martinaitis), įgyvendino užsienio gastroles į Sakartvelą, Lietuvos regionuose pristatė daug spektaklių. Repertuare buvo viena užsienio režisieriaus (V. Silis, Latvija) premjera, sukurta 2015 m., bei vienas bendras pastatymas su Vilniaus teatru „Utopia“, pradėti rodyti spektakliai su titrais anglų kalba bei kurtiesiems.

2022-aisiais, Europos kultūros sostinės metais, Nacionaliniame Kauno dramos teatre įgyvendintos 8 premjeros, iš jų keturios koprodukcijos su Latvijos, Kanados, Vokietijos, Liuksemburgo teatrais. Teatre dirbo kūrėjai iš Latvijos, Kanados, Norvegijos, Švedijos, Vengrijos, Islandijos, JAV, Vokietijos, Italijos, Prancūzijos, Ukrainos, ir, žinoma, Lietuvos. Parodyti 39 anglakalbiamis pritaikyti spektakliai, 1 prancūzakalbiamis ir 2 ukrainiečiams. 3 spektakliai rodyti su titrais kurtiesiems, festivalio „Nerk į teatrą“ metu 12 skirtingų edukacinių veiklų buvo pritaikytos asmenims su įvairiomis negaliomis. NKDT buvo vienas didžiausių „Kauno 2022“ programos partnerių.

Kas lėmė pokytį? Supratimas apie kultūros sostinės tikslą, prioritetus, bendradarbiavimo svarbą (tiek vietos, tiek tarptautiniu lygmeniu) neatsirado savaime. Tai buvo nesibaigiančių individualių susitikimų, diskusijų, idėjų gryninimo metai, per kuriuos kultūros sostinės programos įgyvendinimas palaipsniui tapo MŪSŲ projektu, o formalumą pakeitė supratimas apie GALIMYBES: galimybę dalyvauti auditorijų vystymo programoje ir tokiu būdu kelti kompetencijas, galimybę praplėsti veiklos žemėlapiu kontūrus už Lietuvos ribų ir perimti geriausias užsienio teatrų patirtis ir veikimo modelius ir, pagaliau, turėti galimybę dirbti su vienu geriausių pasaulio režisierių R. Wilsonu.“

MONIKA STRAUPYTĖ/

„Sutvirtėjo bibliotekos ryšiai su dauguma Kauno kultūros įstaigų. Labiausiai prie to prisidėjo auditorijų plėtros mokymai ir Kauno kultūros bendruomenės susitikimai, kurie leido artimiau pažinti kultūros lauko kolegas ir susieti įstaigas su konkrečiais žmonėmis. Dabar, esant reikalui, iškart žinai, į kurį žmogų kreiptis, o ne tiesiog bendrais įstaigos kontaktais.“

AGATA ETMANOWICZ/

„Manau, kad vienas iš svarbiausių šios programos rezultatų yra ne tik tai, kad darbe su auditorijomis atsirado daugiau strateginio planavimo, daugiau galvojimo ir siekio padaryti kultūros pasiūlą prieinamą visiems, bet pirmiausia tai, kad kultūros specialistai susibūrė. Kad jie toliau bendradarbiauja ir vieni kitus palaiko net ir pasibaigus programai.

Man irgi šios programos buvo pamoka. Daug gavau iš dalyvių praktinės patirties, pasisėmiau įžvalgų iš seminarus vedusių ekspertų, pagerinau savo „Excel“ įgūdžius ir kantrybę.

Ar kartočiau gebėjimų stiprinimo mokymus „Kaunui 2022“ dar kartą? Žinoma! Ar ką nors daryčiau kitaip? Kai kurias dalis tikrai taip. Kiekviena patirtis suteikia naujų žinių.“

*
Klaudija Aleksandravičiūtė. Europos kultūros sostinės projekto įtaka vietos kultūros organizacijų vystymuisi. 2023. Vilniaus universitetas, magistro darbas.

NERINGA KULIK/

„Didžiausias auditorijų vystymo mokymų programos rezultatas – užsimezgę tamprūs ryšiai tarp Kaune veikiančių kultūros organizacijų. O kaip tai padaryti? Paprasta! Tiesiog visus metus kas mėnesį po dvi dienas reikia skirti bendroms veikloms, pavyzdžiui, auditorijų plėtros mokymams. Dabar galiu drąsiai teigti, kad gerai pažįstu bent dvylika Kauno mieste veikiančių kultūros organizacijų ir jose dirbančių profesionalų. Kauno bienalėje turėjome labai gražių ir prasmingų bendradarbiavimo projektų, kurie atsirado dėl šių mokymų metu užsimezgusių kontaktų. Pasibaigus 2019 m. vykusiai 12-osios Kauno bienalės parodai, menininko iš Ukrainos Mykola Ridnyi kūrinys „Dingęs bagažas“ buvo perkeltas į IX forto muziejų, kur papildė muziejaus ekspoziciją apie Holokaustą. 2020 m. įgyvendindami menininko iš Serbijos Konstantino Djuričkovičiaus „Magic Carpets“ (liet. „Stebuklingų kilimų“) meninę rezidenciją Kaune, bendradarbiavome su Igno Andriuškevičiumi iš VŠĮ „Kaunas 2022“. 2021 m. 13-osios Kauno bienalės filmų programą pristatėme Kauno valstybiniame lėlių teatre. Tikiu, kad ateityje laukia dar ne vienas bendras projektas su visomis dvylika programoje dalyvavusių Kauno kultūros organizacijų.“

MARIUS PEČIULIS/

„Dalyvavau „Kauno 2022“ auditorijų vystymo mokymuose ir lygiagrečiai ruošiausi kandidatuoti į Kauno IX forto muziejaus direktoriaus poziciją. Mokymai buvo puiki proga pasitikrinti, ar mano veiklos programoje apibrėžiama muziejaus vizija atitinka laikmečio tendencijas, pamatyti, su kokiais iššūkiais susiduria kitos įstaigos ir kokios yra gerosios jų patirtys. Mokymai siūlė kompleksinę programą, kaip organizaciją orientuoti į publiką ir geriau atliepti visuomenės poreikius. Labai norėjau, kad Kauno IX forto muziejuje keistųsi pati muziejaus samprata – iš stereotipinės muziejinės erdvės su kabančiais ekspozicininiais stendais ir anotacijomis, kurių lankytojai ateina pažiūrėti kartą per dvidešimt metų, į muziejų kaip kompleksinę erdvę, kur savo terpę randa įvairių sričių kūrėjai.

„Kaunas 2022“ suteikė progą išbandyti tai praktikoje. Kauno IX forto muziejaus komanda 2022 m. praleido pilnomis saujomis semdama naujas patirtis ir įgyvendindama net kelis projektus: liepą bendradarbiaujant su Kauno valstybinio muzikiniu teatru Kauno IX forto muziejuje lankytojams buvo pristatyta G. Verdi opera „Nabukas“, rugsėjį pristatėme menininko Bruce'o Clarke'o specialiai Kauno IX forto muziejaus erdvėms sukurtą meninę instaliaciją „ECCE HOMO: tiems, kurie liko“ ir Pietų Afrikos Respublikos choreografo Tebby W. T. Ramasike šiuolaikinės choreografijos spektaklį „Mano kūno fragmentai“, paremtą *butoh* žanru. Turėjome rasti savyje drąsos, kad įgyvendintume kai kurias iš šių projektų, ir patikėti, kad tai iš tikrųjų gali būti realizuojama mūsų įstaigoje.

Mano asmenine nuomone, pats svarbiausias projektas, kurį pasiūlė „Kaunas 2022“ ir kuriame aktyviai sudalyvavo Kauno IX forto muziejus, yra tinklaveika. Bendro tikslo matymas, atrasti bendri vardikliai, tęstinumas net ir pasibaigus kultūros sostinės metams – tai didžiausias „Kauno 2022“ rezultatas ir dovana visoms kultūros organizacijoms.“

„Kauno valstybinis muzikinis teatras ir „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ pristato įspūdingą sceninį reginį Giuseppe Verdi operą „Nabukas“, kaunas2022.eu, 2022-06-08.

EGIDIJUS STANCIKAS/

„Kultūros įstaigos atsigręžė viena į kitą ne konkuruoti, o megzti partnerystę. Itin daug gražios patirties įgavome iš partnerių ir iš „Kauno 2022“ programų vadovų bei darbuotojų. Vienas bendras ilgai trumpas kūrybos blyksnis... Bet jis mus visus pakeitė. Tai pasitvirtino 2022 m. gruodžio pabaigoje, kai vėl visi susirinkome į Nacionalinį Kauno dramos teatrą vieni kitiems padėkoti. Beveik visų veiduose spindėjo įgyta unikali profesinė patirtis ir ryžtas visa tai tęsti...“

MONIKA LOZINSKIENĖ/

„Manau, EKS mums suteikė įkvėpimo kūrybai, pagrindinis tikslas dabar yra, kaip projektus paversti tvariais ir perleisti didesnę dalį organizavimo į patikimas rankas, kas mums, meno vadovams, atriš rankas realiai kūrybai ir atlikėjiskam darbui scenoje.“*

* *Klaudija Aleksandravičiūtė. Europos kultūros sostinės projekto įtaka vietos kultūros organizacijų vystymuisi. 2023. Vilniaus universitetas, magistro darbas.*

Kauno kultūros sektoriaus atstovų dirbtuvės

KLAUDIJA ALEKSANDRA-VIČIŪTĖ/

„Pabaigai, jei kas klaustų sėkmingo projekto recepto:

– Inicijavimas, susitikimai su partneriais. Pradėti veikti galime tik tada, kai žinome tikslą, link kurio drauge einame, ir mus vienijančias vertybes. Pasiruošimui skyrėme ne vienerius metus, investavome laiką projektui „Kaunas – Europos kultūros sostinė“ ir programai pristatyti, ieškojome ir raginome būsimumus partnerius dalyvauti, siūlyti idėjas, projektus. Nuolat konsultavome, ieškojome ir skatinome.

– Planavimas, dalijimasis atsakomybe. Kai planuojame drauge, o ne vienpusiškai, susiformuoja partnerių atsakomybės, o tai vėliau laiku išsprendžia neužduotus klausimus ar iškilusius nesuderinamumus. Su partneriais pasirašėme sutartis ir susitarimus, koku tempu dirbsime, kokių įsipareigojimų ir lūkesčių vieni kitiems turėsime. Sutartis naudojome aktyviai – įgyvendindami projekto veiklas, o ne palikome stalčiams.

– Veiklų vykdymas drauge, pagalba. Grįžkime į antrąjį punktą. Kai dirbame drauge, vieni kitiems padedame. Svarbu paramą deklaruoti, teirautis vieni kitų, ar ji reikalinga, kokioje projekto veiklų stadijoje esame ir, žinoma, padėti. Klausiamo, kaip mums sekasi.

– Nuolatinė stebėseną. Administruodami projektus esame ir mamos, ir tėčiai. Proaktyviai vertiname vieni kitus – skirtingas projekte dirbančias puses.

Vertiname ne laukdami klaidų, o norėdami jų išvengti. Pasiekimus fiksuojame bent keliais pūjviais.

– Rezultatai. Laikas, skirtas pasidžiaugti nuveiktai darbais. Nelaukime projekto pabaigos ir nešvėskime išskirtinai tik jos. Minėkime mažus pasiekimus projekto įgyvendinimo metu. Pažymėkime nepasisėkusius žingsnius, vertinkime juos. Skirkime laiko jiems aptarti ir vieni kitiems paskatinti.“

„Europos idėja“. Tarptautinis simpoziumas

*#europinė_dimensija #filosofija
#konferencijos #kultūros_diplomatija
#solidarumas*

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Šiame projekte buvo žmonių, intelektualų, kurie galėjo, bet nepraėjo pro šalį. Jiems esu be galo dėkinga. Vienas tokių – filosofas Viktoras Bachmetjevas. Jau pamenate, kad 2015 m. „Medžiotojų užėigoje“ geriant raudoną vyną Viktoras pasiūlė mūsų programai „Šiuolaikinės sostinės“ pavadinimą.

Po kelerių metų, kai paskelbėme kvietimą teikti idėjas 2022 m. programai, Viktoras atėjo į biurą ir su jam įprastu paprastumu sako: turi idėją – tarptautinis simpoziumas „Europos idėja“. Čia turime sukviesti didžiausius Europos mąstytojus, Kaunas turi prisidėti prie Europos idėjos aktualizavimo.

Viktoras įsivaizdavo simpoziumą pirmoje metų pusėje, bet iškart pajutusi šio renginio svarbą ir reikalingumą pasiūliau, jog jis būtų Europos kultūros sostinės metus apibendrinantis renginys, kad vyktų uždarymo savaitgalį, taptų „Sutarties“ dalimi.

Kovidą planavimą kaip reikiant ištaršė. Ką jau kalbėti apie karą. Tiek viena, tiek kita tik patvirtino „Europos idėjos“ aktualumą. Ne visi kviešti prelegentai galėjo atvykti, tačiau Viktoras sukviestė labai įvairių, įdomių tarptautinių kalbėtojų.“

VIKTORAS BACHMETJEVAS/

„Kaip žmogus, dirbantis su sąvokomis, esu labai jautrus žodžiams ir jų reikšmėms. Europa yra viena iš sąvokų, kurios yra labai paslankios, ir tai nėra geras dalykas. Mes visi vartojame šį žodį, bet sudedame į jį savo reikšmes, o tai reiškia, kad susikalbėjimo tikimybė gerokai mažėja – žmonės sako tą patį žodį, tačiau turi omenyje skirtingus dalykus. Man buvo aktualu aptarti, ką turime omenyje, naudodami sąvoką „Europa“. Jeigu turime omenyje geografinę reikšmę, tai kaip Ukraina gali tapti Europa, o britai nustoti būti europiečiais? Jeigu eina kalba apie žmogaus teises, kaip europinę vertybę, ar tai reiškia, kad jos negalioja Azijoje, o gal tai bendražmogiškas dalykas? Tiek filosofine, tiek kultūrine prasme Europos sąvokoje yra daug įvairių įtampų ir viskas ne taip paprasta, jei žiūri į tai ne kaip į politinį šūkį. Tad man norėjosi sukviesti tomis temomis mąstančius žmones ir padaryti diskusijų dieną.

Man pačiam buvo didelis intelektualinis malonumas klausytis simpoziumo dalyvių. Mūsų mąstyme yra daug automatizmo, o scenoje kalbėję prelegentai ne tik išmanė savo dalyką, bet rodė, kaip atsiverti skirtingoms galimybėms, kalbėti aiškiai ir aštriai, bet neprovokojant.“

*Tarptautinio simpoziumo
„Europos idėja“ įrašas (YouTube, 2022)*

Iš kairės: LR kultūros viceministras, VŠĮ „Kaunas 2022“ vadovė, Rumunijos, Lenkijos, Lietuvos ir Latvijos respublikų prezidentai

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Šalia Viktoro Bachmetjevo lyderystės ir Vytauto Didžiojo universiteto partnerystės, renginį globoti ėmėsi LR prezidentas Gitanas Nausėda. Prezidento kvietimu renginyje nuotoliu sveikinimą skaitė Ursula von der Leyen ir Ukrainos prezidentas Volodymyras Zelenskis. O gyvoje prezidentinėje panelinėje diskusijoje dalyvavo Lietuvos, Estijos, Lenkijos ir Rumunijos prezidentai. Neįtikėtina sėkmė, anšlagas, transliacija į keletą šalių, simpoziumą lydėjusi spaudos konferencija apie Europos politikos aktualijas. Europos kultūros sostinė – diplomatinio renginio, palaikančio Ukrainą sunkiame kare, epicentre. Mūsų kvietimu minėtieji prezidentai po pietų pasiliko Kaune, kad aplankytų Ukrainos šiuolaikinio meno trienalę, parodą pavadintą „Ukraine! Unmuted“. Jautėme, kad turime prezidentams pristatyti šią parodą kaip solidarumo ženklą su kolegomis parodos rengėjais Ukrainoje – Kultūros strategijos institutu Lvive. Gyvuok, Europa! Gyvuok, Ukraina!“

Šiuolaikinio Kauno mito trilogija, III dalis: „Sutartis“

#didieji_renginiai #menininku_itraukimas #šou

ANA KOČEGAROVA-MAJ/

„Lapkričio pabaiga, paskutinis „Kauno 2022“ savaitgalis, arba Didžiosios Kauno mito trilogijos III dalis – „Sutartis“. Kultūros sostinės metus uždaro trečia didžioji „Kauno 2022“ produkcija, kurią kūrė Lietuvos scenos menų profesionalai. Spektaklis rodomas pilnutėlėje arenoje. Savaitgalio programą sudaro dešimtys kitų renginių. Dėmesys programai neslūgsta iki paskutinės dienos, nors metinė programa jau seniai perkopė tūkstančio renginių slenkstį. Kuo dar nustebinti publiką po pirmųjų dviejų Trilogijos dalių?“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Trečiasis trilogijos veiksmas man buvo tarsi rekolekcijos. Pokalbis su saviimi, ramybė. Ramybė – kaip Čiurlionio paveiksle ir įstabilioje Sigitos Šimkūnaitės scenografijoje. Kaip septynerių nepertraukiamų darbo metų apmąstymas, ošiantis lyg Čiurlionio „Miškas“ ir „Jūra“, kurių motyvus naudojo kūrinio idėjos autorė ir kompozitorė Zita Bružaitė. Manoje grūmėsi vidinis žvėris, gaivalas, įgarsintas libreto autorės Daivos Čepauskaitės ir įprasmintas režisieriaus Gedimino Šeduikio, įkūnytas šokėjo Petro Lisausko. Choreografės Agnijos Šeiko sukurtas mistinis šokėjų ir choristų judėjimas vandens paviršiumi liudijo to, kas įvyko Europos kultūros sostinės metais, antgamtiškumą. Išgyvenau visišką pilnatvę, susitapatinimą su savo miestu. Didžiavausi visa komanda ant scenos ir užkulisiuose.“

Kiekvienas trilogijos veiksmas („Sukilimas“, „Santaka“, „Sutartis“) simbolizavo judėjimą, kaitą, siekį, troškimą. Jos tikslas buvo sujungti miestiečius ir dalyvius į bendrą vienijančią patirtį. Žiūrėdama šį nuostabų spektaklį, svajojau, kad už dvidešimties metų ar dar vėliau, prisimenant šį įstabų išgyvenimą, didinga vienybe suvirpėtų net nepažįstamųjų širdys.

Nuo 2022 m. vidurio matėme, kad viskas vyksta tikrai neblogai, bet įvairių ankstesnių kultūros sostinių nesėkmės, kurios iš tikrųjų įvyko dėl nereikšmingų klaidų, nepalankių aplinkybių ar žiniasklaidos, kurios pavertė jas dideliais skandalais, neleido garsiai džiaugtis ar kalbėti apie itin sėkmingą sostinės atvejį, tad uždarymo renginį prisimenu ne tik dėl įstabaus spektaklio grožio, bet ir dėl to, kad po jo norėjosi jau garsiai šaukti, kad mus pavyko, ir nebuvo baisu tai daryti.“

Scena iš „Sutarties“ renginio

„Kauno 2022“ uždarymo renginio „Sutartis“
įrašas (LRT, 2022)

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Sutartis“ buvo renginys, į kurio kūrybinį procesą sąmoningai atsisakiau kištis. Jį darė lietuvių kūrėjai, kaip ir buvome planavę nuo pat pradžių.

Kai kuriuos tų žmonių seniai pažįstu ir labai gerbiu.

Taip, pradžioje pristačiau visą mūsų tradicinį vertybių, programos, mito, idėjų paketą Zitai Bružaitėi, Daivai Čepauskaičiai, o vėliau Gediminui Šeduikiui. Taip, skaičiau Daivos Čepauskaitės pradinį libretą. Taip, dalyvavau visur, kur, kaip kažkiek žinomas veidas, galėjau pareklamuoti „Sutartį“, nes šis šou buvo mokamas! Žmonės išlepo ir mes bijojome, kad nesurinksime „Žalgirio“ arenos.

„Žalgirio“ areną mes surinkome.

Taip, esu „Kauno sutarties“, įrėminusios uždarymo renginius, teksto autorius. Džiaugiuosi tuo tekstu, manau, kad praeis šimtas metų ir jis dar išplauks kauniečių atmintyje. Ir padarys savo gerą darbą.

Pridursiu, kad nors čia pasakoju asmeninius atsiminimus, tačiau visos Kauno mito programos su visais jos elementais tikslas nuo pat pradžių buvo tapti folkloru. Taip, mūsų renginiai, tekstai, pasakojimai ir idėjos turi konkrečius autorius, tačiau po šimto metų tų autorių niekas neturi prisiminti. Turi likti Mitas. Toks, kokį ateities kauniečiai jį norės pasakoti sau ir kitiems.“

ZITA BRUŽAITĖ/

„Tiek „Sukilimas“, tiek „Santaka“ buvo savarankiškai stiprūs kūriniai, bet visgi tai Trilogija, tad „Sutartyje“ įpinsime jau atrastų elementų – tai Kauno Žvėris, stichijos, įvairios geografinės nuorodos, užuominos į praėjusį laiką ir dabartį, miesto kūrimą ir gyvenimą jame – ši gija vienija visus tris spektaklius.“*

„Šiame projekte jungėsi ne tik skirtingi miestai, kolektyvai, bet ir profesionalai, studentai, moksleiviai, vadinasi svarbu buvo teisingai įvertinti visų tempus bei galimybes. Tai labai svarbios pamokos, ypač rengiant tokį mega projektą. Kita reikšminga pamoka susijusi su žmonėmis. Jų įvairovė ir įsitraukimas dar ir dabar man atrodo kaip stebuklas.“**

*

Kotryna Lingienė. „Kaunas 2022“ organizatoriai atskleidžia „Sutarties“ programą: paskutinė galimybė sudalyvauti Europos kultūros sostinės renginiuose“. kaunas2022.eu, 2022-11-12.

**

Kotryna Lingienė. „Su „Kaunas 2022“ kūrė menininkai: stipresni ir atviresni kaip kūrėjai, didesni kaip žmonės“. kaunas2022.eu, 2022-12-16.

GEDIMINAS ŠEDUIKIS/

„Su Daiva Čepauskaite ir Zita Bružaitė bandėme išlukštenti, kas mums yra tas Žvėris. Aišku, kad kiekvienas mūsų į kūrinį įdėjome savo atsakymo dalelę, bet, apibendrinant, „Sutartyje“ mes kalbame apie vidinį savo žvėrį – kartais kovoja-me su juo, kartais sugyvename. Žvėris yra gaivalas, kūryba, stiprybė, energija, tačiau kartu jame yra ir ramybės. Todėl M. K. Čiurlionio nutapytas paveikslas „Ramybė“, vaizduojantis paslaptinę būtybę primenantį kalną, mums pasirodė labai tinkamas motyvas scenografijai, o M. K. Čiurlionis, kaip asmenybė, dailininkas, muzikas, tapo spektaklio svarbiu atraminiu tašku, mūsų kelrode žvaigžde. Scenografijos elementai, tokie kaip kalnas, medžiai, ir visa spektaklio estetika, įskaitant šviesas, kostiumus, spalvų derinius, buvo inspiruoti jo kūrinių. Zitos kurtoje „Sutarties“ muzikoje taip pat įpinta Čiurlionio kūrybos motyvų: kiekviena kūrinio dalis jungiasi per jo preliudo melodiją.

Spektaklyje pasirinkome dualistinį Žvėries atlikimą – vieną šio vaidmens dalį suvaidino ir įdainavo Jeronimas Milius, o kitą – neverbalinę – atliko šokėjas Petras Lisauskas. Trečiasis pagrindinis baletorijos personažas, kurį atliko Monika Pleškytė, buvo Žvėries antipodas – moteris, motina, žmona, duktė, rūpestis ir viskas, ką savyje talpina moteriškumas. Baletorijos pabaigoje šios priešingos jėgos visgi susijungė.

„Sutartis“ taip pat yra apie miestą, apie Kauną, ir žmogų, kuris kuria tą miestą. Juk visi miestai yra žmogaus kūrybos išdava. Tačiau spektaklio dramaturgijoje labai vengėme panašaus pobūdžio pastatymams būdingų istorinių motyvų, konkrečių įvykių atvaizdavimo. Norėjome užčiuopti miesto emociją, DNR, jo virsmą, remdamiesi apibendrintais, simboliniais siužetais. Spektaklyje nebuvo vektorinio pasakojimo, o labai norint jį galima būtų pradėti ir nuo pabaigos. Jame nepateikiama išvadų, paliekama kažkas neatsakyto ateičiai, kad kas nors paimtų šį veikalą ir galbūt pratęstų.“

KRISTINA KARLONĖ/

„Rytas „Žalgirio“ arenoje. Vaizdas kaip patekus į pasaką. Aukščiausios pušys, 2022 smėlio maišų kalnas ir vandeniu užlieta scena. Klausimas, kaip tą grožį parodyti, kad nesušlaptų nei mano, nei kameros stovo kojos? Atsakymas vienas – raitojamės rankoves ir imamės perdėlioti smėlio maišus. Vienus čia, kitus ten ir turime filmavimo aikštelę pokalbiui apie renginius, kultūrą ir Kauną, kuris yra amžinas.“

P. S. Rytis Zemkauskas už kadro tada dar ir futbolo čempionato rungtynes emociškai aptarė. Kultūra kultūrai, bet nuo aktualijų nepabėgsi.“

Scena iš „Sutarties“ renginio

Scena iš „Sutarties“ renginio

AISTIS LANSBERGAS/

„Viskas daug lengviau, veikia keli aspektai – savaitgalio programa daug mažesnė nei ankstesnių Trilogijos veiksmų. Plius pagrindinis šou, baletorija, vyksta „Žalgirio“ arenoje, su kuria puikiai pavyko sutarti visais klausimais, tad procesas nebuvo labai sudėtingas.“

Savivaldybė net nebekvietė į Renginių komisijos posėdį. Gal ir klausimų nebeverta kelti.

Simona Savickaitė su Augustina Kalesnikienė atliko didžiulį darbą – sudėliojo viską į administracinius rėmus, kurių esame prašomi laikytis. Džiaugiamės darbu su režisieriumi Gediminu ir komanda. Puikūs tarpusavyje susidarbę specialistai, buvo vienas malonumas kartu dirbti, o rezultatas šiek tiek „nusodino“ aplinkinius skeptikus. Eigoje girdėjome pastebėjimų, jog tai nelabai parduodamas produktas, tačiau viskas suveikė geriau, nei galėjai tikėtis: arena išparduota, renginio dieną paleistos riboto matomumo vietos. Susidomėjimas buvo didžiulis.“

SIMONA SAVICKAITĖ/

„Darbas su profesionalais – vienas malonumas. „Žalgirio“ arenoje vykusiame renginyje dirbo tikri savo sričių profesionalai, o tai stipriai palengvino mūsų komandos darbą. Kabantis miškas, choras su šokėjais. Lietuviška pelkė su šviesos atspindžiais. Kažkam sakiau: bus gražu. Kartu su Aisčiu ir Augustina organizavome ir uždarymo savaitgalio programą Kauno mieste – jvyko 101 renginys. „Žalgirio“ arenoje atsistoję plojo 8 tūkst. žmonių – didžiausias įvertinimas mums visiems, visai „Kauno 2022“ komandai.

Iš tiesų, buvo sunku, darbo labai daug, tačiau per visus metus jau buvome pripratę prie krūvio, tad tiesiog darėme ir padarėme.

Po renginio užklupo dviprasmiškas jausmas – projektas baigėsi, tačiau nesijaučia, jog tai „taškas“, nes prieš akis dar laukė visas administracinio projekto uždarymo etapas. Pavargome, verkėme (iš džiaugsmo ir laimės), didžiavomės ir stipriai išgyvenome. Gal net kiek per daug susitapatino su tuo, ką darome.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Likus maždaug mėnesiui iki „Sutarties“ premjeros, turėjome nerimo dėl religinių fanatikų. Kažkas paleido gaudą, kad Kauno Žvėris yra velnias. O „Sutartis“ yra sutartis su velniu. Nežinau, kokius smilkalus tie žmonės rūko, bet pasirodė straipsnių ir net garsūs kunigai iš sakyklų dudenų, kad reikia uždrausti „Sutarties“ renginį ir melstis, melstis, melstis, kad jis neįvyktų. „Kauno Žvėries knygos“ jie, žinoma, prieš tai nepasiskaitė. Įsigilinti noro nebuvo, teisti – buvo.

Netgi Kauno arkivyskupas privačiai manęs paprašė nedaryti iš Kauno Žvėries... Apreiškimo Jonui herojaus. Pažadėjau nedaryti.

Kodėl pažadėjau? Mano vidinis argumentas buvo toks: net jei manau, kad tai visiškai nesąmonė, man nesunku šiek tiek pakoreguoti koncepciją dėl dalies suserimusių kauniečių, nes „Sutartis“ nuo pradžių buvo skirta byloti tik gėrį ir ji yra skirta ne autoriams, ne „Kaunui 2022“, bet VISIEMS kauniečiams.

Galiausiai pakartosiu paprastą tiesą: Kauno Žvėris yra geras ir draugiškas miesto mitas. Kauno Žvėris keliauja tarp Požeminio ir Saulėtojo Kauno tam, kad mūsų gyvenimas būtų geresnis, įdomesnis ir mes nebijotume fantazuoti. Jis ne šiaip žvėris, o Mitinis Kauno Žvėris. Toks pilnas vardas. Jis myli žmones, savo miestą ir jį saugo. Jis yra atsižadėjęs bet kokio blogio.

Ir – slapta įsimylėjęs Kauno Karalaitę.“

AISTIS LANSBERGAS/

„Uždarymo vakarėlis „Dainos“ kino teatre. Man labiausiai įstrigo vaizdas su visais svečiais, tarp jų ir kultūros ministru, besidžiaugiančiais visais metais ir tuo, ką matė šiandien, nuo lubų byrančių dažų fone skambant ir visą pastatą drebinant žemiems garso dažniams.

Baigiasi.“

Danguolė Beinarytė ir Simona Savickaitė po „Sutarties“ šou

Palikimas

*#bendruomenės_įtraukimas #festivaliai #Fluxus_Labas
#įgūdžių_vystymas #ilgalaikis_poveikis #jaunimo_įtraukimas
#Kauno_iššūkis #Kauno_rajonas #Kylantis_Kaunas
#naujos_tęstinės_iniciatyvos #palikimas #regioninis_aspektas
#savanorystė #Šiuolaikinės_seniūnijos #Visi_kaip_vienas*

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Kaunas pasirinko netęsti kultūros veiklų per Europos kultūros sostinės projekto įgyvendinimui įsteigtą organizaciją, nes Kaune ir Kauno rajone veikia virš 60 aktyvių kultūros organizacijų, festivalių, tad nebuvo poreikio turėti dar vieną renginių įstaigą. Naujiems festivaliams ir iniciatyvoms iš anksto buvo įsteigtos atskiros organizacijos, kai kurie festivaliai ir iniciatyvos perduotos tęsti kultūros partneriams: „Istorijų festivalis“ Kauno miesto muziejui; „Fluxus Labas!“, „Kiemų šventė“ ir „Fluxus festivalis“ Kauno menininkų namams; centras „CulturEUkraine“ Kauno bienalei; „Šiuolaikinių seniūnijų“ programa Kauno rajono kultūros centrams; laivas-kultūros sodas „Nemuno7“ Kauno rajono turizmo ir verslo informacijos centrui ir t. t.

Tačiau, kai Europos kultūros sostinės vyksta mažesniuose miestuose, neturinčiuose daug kultūros įstaigų ir infrastruktūros, projekto palikimui užtikrinti ir trūkstantoms kultūros paslaugoms teikti būtina planuoti įstaigą, kuri išliktų po projekto.“

JOVITA RUDNICKAITĖ/

„2022 m. viduryje, kai buvo užduotas klausimas „o kas toliau?“, tarp savanorių komandos lyderių atėjo suvokimas, kad nesinori, kad viskas baigtųsi, norėjosi toliau susitikti, eiti į renginius. Susibūrė neformali grupė, kurioje tardavomės, į kokį renginį norėtume kartu nueiti, ką nuveikti ir panašiai.

Nenoras išsiskirstyti, noras toliau kartu dalyvauti kultūriniame gyvenime, jau tapęs įpročiu, paskatino mus, 12 savanorių, įkurti savanorių asociaciją „Kultūristai“ ir raginti kitus išbandyti savanorystę. „Kauno 2022“ savanorystės programa užkėlė savanoravimo patirties kartelę tiek savanoriams, tiek juos priimančioms organizacijoms – norisi ją išlaikyti ir ateityje.“

KLAUDIJA ALEKSANDRA- VICIUTĖ/

„Esame vieninga, didelė Kauno miesto kultūros bendruomenė, atvira miesto svečiams, partneriams iš visų Lietuvos miestų, miestelių ir, žinoma, užsienio kolegoms. Esame tikri, kad mūsų projekte užmegztos partnerystės artimiausiems dešimtmečiams paveiks kultūrinį Kauno žemėlapią.

Mūsų partneriai jau tęsia šiuos projektus: „Kaunas Piano Fest“, Kauno literatūros savaitė, festivalis „Audra“, scenos menų festivalis „ConTempo“, meninė instaliacija „Arterija“, Japonijos dienos Kaune, Kauno Žvėries tvirtovė, Kalniečių parko skaitykla, virtualus Kauno kultūrinės veiklos kalendorius ir stebėsenos įrankis kultura.kaunas.lt. Teatrų repertuaruose nugulė žiūrovų pamėgti scenos meno kūriniai, spektakliai, operos („Dorianas“, „Babelio bokštas“, „Kauno asamblėja“, „Kauno pavasaris'72“, „Veidas“, opera „Nabukas“, roko opera „1972“, lėlių teatro spektakliai „Kauno Žvėris“ ir „Aš – Žvėris“).“

„Kauno 2022“ palikimo žemėlapis

GINTARĖ MASTEIKAITĖ/

„Festivalis „ConTempo“ tikrai lieka kaip vienas iš „Kauno 2022“ palikimų. Puikiai jaučiame, kad jis keisis, ieškodamas skirtingų formų ir temų. Jau dabar žinome, kad norime kurti du „ConTempo“: vieną mieste ir vieną Kauno rajone, siekiant kuo didesnės įvairovės bei dar didesnio išskirtinumo ir tarpusavyje nemaišant skirtingų programų. Norime išauginti bendradarbiavimą su bendruomenėmis ir kuo platesnį kūrėjų įsitraukimą. Tikiu, kad festivalis turi didžiulį potencialą augti, auginti žiūrovus ir kelti vidurio Lietuvos kultūros paslaugų kartelę.“

NERINGA KULIK/

„Kai manęs klausia, kas liko po projekto „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“, aš visuomet sakau, kad tai nėra kažkas, į ką galima besti pirštu ir sakyti „va, čia yra tai, kas liko“. 2022 metų palikimas yra nematomas, bet stipriai jaučiamas kultūros organizacijų, kurios vis plačiau atveria duris įvairioms auditorijoms, bendrystėje.“

Uždaromoji projekto „Kaunas 2022“
spaudos konferencija
(Facebook vaizdo įrašas, 2022)

„Kelionė iš laikinosios sostinės į Šiuolaikinę“,
akimirkos iš projekto „Kaunas 2022“ 2017–2022 m.
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

Europos kultūros sostinės metų
skaičiai ir faktai
(YouTube vaizdo įrašas, 2022)

Dokumentinis filmas „Iš laikinosios į šiuolaikinę“
(rež. Rūta Vėderytė-Macijauskienė, LRT, 2023)

AISTĖ PTAŠINSKAITĖ- PAUKŠTĖ/

„2020 m. gruodį pradėjome svarstyti – o kas toliau? Susidėliojame kryptis, kurios mums visoms įdomios darbe su bendruomenėmis, ir nutariame įsteigti viešąją įstaigą. Taip 2021 m. sausio 12 d. po ilgų diskusijų su Kalbos komisija (pavadinimą „Fluxus Labas!“ leido registruoti tik kaip „Fluksau, Labas!“) gimsta VšĮ „Bendruomenių laboratorijos““

SIMONA SAVICKAITĖ/

„Aistė Ptašinskaitė-Paukštė, Greta Klimavičiūtė-Minkštimienė, Goda Kacilevičiūtė ir aš pradėjome galvoti apie „Kauno 2022“ bendruomenių programos likimą ir nusprendėme įkurti VšĮ be didelių išankstinių planų ir tikslų. Keisčiausia, kad vos atsiradus organizacijai pradėjome gauti įvairių pasiūlymų: vesti paskaitas, ekskursijas. Kadangi neturėjome daug papildomo laiko, pradžioje veikla vyko vangiai, tačiau šis žingsnis buvo ypač naudingas, nes privertė daugiau galvoti, kas bus po 2022 metų.“

AISTĖ PTAŠINSKAITĖ- PAUKŠTĖ/

„2022 m. gruodį visų kartų fasilitatoriai slapta suorganizavo padėkos vakarą „Fluxus Labas!“ komandai su *fluxiška* programa, netikėtumais, bendruomeninėmis vaišėmis, bendrakūrystės dirbtuvėmis, parengtomis metų ataskaitomis... fasilitatoriaus Kęstučio inicijuotoje bendruomeninėje erdvėje! Tai buvo gražiausias įrodymas ir apibendrinimas to, kas gimė su „Fluxus Labas!““

AUSTĖJA JOCIŪTĖ/

„Nuo „Kauno iššūkio“ pradžios 2017 m. iki dabar įsisavinau, kad turiu tinkamų įrankių ir jėgų savo aplinkoje kurti pokytį (o jei neturiu, žinau, kaip ieškoti!). Šiuo metu ne tik baigiu studijas Olandijoje ir su komanda organizuoju šiuolaikinio miesto festivalį „Audra 2023“, bet ir esu „Kauno iššūkį“ baigusiu jaunuolių mentore. Tikiuosi, kad suteikiu tiek pat erdvės kurti, klysti ir mokytis iš klaidų, kiek mane išmokė „Kauno 2022“ komanda!

Todėl labai džiaugiuosi, kad kartu su kitais „Kauno iššūkį“ baigusiais alumnais įkūrėme „Kauno 2022“ jaunimo programos palikimo organizaciją „Kylantis Kaunas“, kurios vienas iš tikslų yra, kad „Kauno iššūkio“ kultūrinė mokymų programa ir ją baigę alumnai toliau kviestų jaunimą ne tik domėtis kultūra, bet ir tapti aktyviais jos kūrėjais – kurti pokytį tarp savo draugų, bendruomenės ir miesto.“

MILDA RUTKAUSKAITĖ/

„Kauno rajono savivaldybė priėmė labai atsakingą sprendimą tęsti „Šiuolaikinių seniūnijų“ projektą. Manau, kad tai galima laikyti įkvepiančiu ir tvarios kultūros puoselėjimą žyminčiu žingsniu. Ne nusiukti ir pamiršti, o puoselėti visą įdirbį bei suprasti, kad bendruomeniniai projektai kuria svarbius pokyčius, kuriems rastis reikia laiko, – tai drąsus veiksmas ir brandžios kultūros politikos ženklas. Belieka visiems, prisidėsiantiems prie tolimesnio projekto įgyvendinimo, palinkėti motyvacijos, tikėjimo ir vis stipresnio supratimo, kad tai, ką jie darė, daro ar darys, yra velniškai reikalinga tam, kad ir toliau rastųsi aplinka, kurioje visomis prasmėmis gera gyventi.“

Scena iš „Sutarties“ renginio (kompozitorė, meno vadovė Zita Bružaitė, režisierius Gediminas Šeduikis)

Scena iš „Sutarties“ renginio (kompozitorė, meno vadovė Zita Bružaitė, režisierius Gediminas Šeduikis)

Scena iš „Sutarties“ renginio (kompozitorė, meno vadovė Zita Bružaitė, režisierius Gediminas Šeduikis)

*„Kulminacijos“
laikotarpio
apibendrinimas:*

SIMONAS KAIRYS/

„Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ nebuvo vien projektas. Be abejo, aš labai subjektyvus, bet manau, kad visa tai galima pavadinti reiškiniu. Labai svarbu suprasti – toks reiškinys negali gimi biurokratinuose kabinetuose, tokio reiškinio neįmanoma tiesiog suplanuoti. Sėkmė įmanoma tik tada, kai viskas vyksta iš apačios į viršų. Dar be galo svarbu, jog likimas vienu metu į vieną vietą suvestų reikalingus žmones, – tokio dalyko irgi nei suplanuosi, nei racionaliai paaiškinsi. Galų gale gražiams ir įtaigiems dalykams tiesiog subręsta laikas. Jausdamas šiuos veiksnius, turi tiesiog netrukdyti, bandyti kuo labiau apsaugoti visą procesą. „Kaunas – Europos kultūros sostinė“ išsprūdo iš savivaldybių, kaip institucijų. „Kaunas 2022“ tapo kauniečių projektu ir pradėjo tekėti savo vaga, savo trajektorija. O mano džiaugsmas dvigubai didesnis. Pirma, man pakeitus pareigas, per pusę ministro kadencijos beveik niekas nepasikeitė. Tarptautiniame kontekste „Kaunas – Europos kultūros sostinė“ liko vienas iš svarbiausių valstybės projektų, jau nekalbu apie kultūros sritį. Kitaip tariant, ministro pareigose nereikėjo adaptuotis, galėjau nuo pirmos dienos tęsti pradėtą darbą. Antra, mano politinio pasitikėjimo komandoje (tarp viceministrų ir patarėjų) yra žmonių iš Kauno, anksčiau kuravusių kultūrą ir „Kauno 2022“ veiklas, dirbusių pačioje įstaigoje „Kaunas 2022“, buvusių „Vilniaus – Europos kultūros sostinės“ vadovų arba tiesiog Kauno ir jo modernizmo fanų. Kitaip tariant, EKS procesas, principai ir taisyklės turi savyje kažką, dėl ko žmonės, kurie tame dalyvavo, vienas kitą supranta ir gali padaryti daugybę gražių dalykų.“

DAIVA PARULSKIENĖ/

„Europos kultūros sostinės titulas labiau tinka ne sostinėms. Nes jose, nesostinėse, yra daugiau ambicijų, angažuotumo, didesnis savivaldos įsitraukimas. Glaudesnį bendradarbiavimą tarp visų suinteresuotųjų pusių skatina ir aiškesnis 2014 m. ES mastu patvirtintas Europos kultūros sostinių 2020–2033 m. reguliavimas, kuris sąlygoja koncepcijos suformavimą bent penkeri metai iki įvykio bei privalomą patvirtintos koncepcijos įgyvendinimą. Kauno pasiūlymas buvo geriausias daugeliu požiūriu, bet visų pirma dėl to, kad pateikė scenarijus, kaip kultūra gali keisti miestą ir jo žmones. Kultūros politikos formavimo procesuose daug kalbame apie žmonių įtraukimą ir atsakomybę už kultūros paveldą, apie tautinių mažumų politiką, jaunimo įtrauktį, įgailintas bendruomenes ar kultūros darbuotojus ir jų kompetencijas. Neretai kalbėjimas ir darymas lieka nesusiliečiantys indai. „Kauno 2022“ komanda ne tik kalbėjo, bet ir padarė. Šios patirtys, mano manymu, ir bus svarbiausia, kas liks.“

ALBINAS VILČINSKAS/

„Žiūrint atgalios, nuo tos pirmos dienos 2012 m. rudenį, kai Kauno fotografijos galerijoje susėdome pasikalbėti apie svajonę būti kultūros sostine, iki mano pasitraukimo iš savivaldybės 2019 m. rudenį, didžiausia vertybė visgi buvo ne patirtys, kokios jos bebūtų – skanios ar karčios. Didžiausia vertybė buvo besąlygiškas pasitikėjimas ir tikėjimas tais, kurie šį projektą rašė, suklijavo, užaugino. Pasitikėjimas Virginija ir jos nuolat augančia komanda buvo būtinoji sąlyga nepadaryti žalos iš vidaus. Juk, kai pagalvoji, 2022 m. renginiuose ne tik dalyvavo, bet ir savanoriavo, dirbo, kūrė, būrė tie, kuriems anuomet tebuvo aštuoneri ar keturiolika. Mes auginame patirtis, o šalia augo nauja karta – kultūros karta, kultūros sostinės karta. Laisvi, kūrybiški, drąsūs, šviesūs kitokio miesto žmonės.“

AUSTĖJA JOCIŪTĖ/

„Jaunimo programa „Kauno iššūkis“ yra vienas geriausių man nutikusių dalykų. Ne tik todėl, kad programoje sutikti žmonės dabar yra mano artimiausi draugai (ačiū ačiū ačiū, kad mus suvedė!), ne tik todėl, kad pasirinkau toliau sieti savo gyvenimą su kultūra, bet ir todėl, kad nuo pat programos pradžios kiekvienais metais vis labiau augau ir tobulėjau, jaučiau, kad manimi pasitiki, jaučiausi saugiai galėdama eksperimentuoti, klysti ir mokytis kartu su komanda. „Kauno 2022“ komandos pasitikėjimas, kad aš irgi galiu priimti atsakomybę, suvokimas, kad projektas bus pasisekęs tiek, kiek darbo kartu bus įdėta, man padėjo suprasti, kad galiu kurti pokytį savo aplinkoje.“

TADAS ŠARŪNAS/

„Dalyvaudamas viešosiose konsultacijose dėl Lietuvos kultūros strategijos pirmą kartą pamačiau, koks didelis kultūros sektoriaus nepasitikėjimas savivalda. Sektoriaus atstovai pažėrė gausybę istorijų, kurios metai iš metų pagrįstai gilino jų nepasitikėjimą savivalda. Tokioje aplinkoje „Kauno 2022“ pradėti darbai aktyvuojant bendruomenes švietė kaip vilties švyturiai. Jau tada jie buvo linksniuojami kaip pavyzdžiai, ką gali kokybiškai įgyvendinamos „įvietintos“ kultūrinės iniciatyvos. Buvo aišku, kad, nepaisant praeities skaudulių, reikia ieškoti būdų, kaip pajudinti Lietuvoje sukauptą kultūrinį kapitalą iš įsivaizduojamų centrų į menamas bei tikras periferijas. „Kaunas 2022“ tapo savotiška tokios socialiai angažuotos kultūros politikos metafora. Ten pamačiau vieną gražiausių dalykų, ką galima pamatyti šalies gyvenime, – kaip pats gyvenimas, sėkmingi pavyzdžiai įkvepia politinę vaizduotę.“

FRUMA VITKINAITĖ-KUČINSKIENĖ/

„Po 2022 m. Kaunas tapo kitoks, liko meno kūriniai, įvairūs leidiniai. Išaugo supratin-gumas, gebėjimas priimti kitą ir kitokį, susvetimėjimą tarp žmonių keičiantys renginiai išmokė bendrauti su kaimynu, ištiesti palaikančią ranką šalia esančiam. Aš ir pati tai patiriu, jaučiu beveik kasdien dabar, kai gyvenu viena. Visos „Kauno 2022“ patirtys paskatino iš naujo apmąstyti praeitį, o mane dar ir įvertinti, kuo ypatingi mano tėvai ir broliai. Tai įgalino mane toliau gyventi, vertinti gyvenimą, išlikti stipriai.“

BRIGITA SABALIAUSKAITĖ/

„Nenusivyliau. Džiugu, kad Kaune turėjome galimybę iš arti pamatyti žymiausius pasaulio kūrėjus, tai labai praturtino miesto kultūrinį gyvenimą, praplėtė miestiečių akiratį, savimonę. Norėtūsi, kad gautas impulsas paskatintų kauniečius kurti šviesesnį ne tik kultūrinį, bet ir kasdienį gyvenimą, kuriame būtų mažiau brutalumo, primityvumo ir daugiau vidinio demokratijos principų išpažinimo.“

JOVITA NALEVAIKIENĖ/

„Metai su „Kauno 2022“ komanda man buvo laikas, per kurį labiau nei bet kada pradėjau akimirksniu ir aiškiai suprasti, kas yra draugai, bendraminčiai, bendrakeleiviai, kaip atskirti tiesą nuo manipuliacijų, ką galima pasiekti pasitelkus argumentus, kur gelbėja šypsena, o kada reikia patylėti. Žaviuosi projekto komandos gebėjimu siekti tikslo, džiaugtis sėkme ir neužmigus ant laurų judėti dar aukščiau. Gaila, kad projekto įgyvendinimo laikotarpiu miestą buvo ištikusi ne tik sudėtinga politinė situacija, bet ir daug planų visame pasaulyje sujaukusi pandemija bei daugumą skaudžiai ir aštriai palietęs karas. Kartais pagalvoju: o kas būtų buvę, jeigu „Kauno 2022“ komanda būtų dirbusi ne tokių iššūkių aplinkoje? Ir iškart sau atsakau, kad gal kaip tik dalis sėkmės ir buvo projektą ir jo žmones ištikusios iššūkių viršukalnės, o ne ramūs palankių dienų užutekiai... Didžiausia vertybė – sutartis su savimi. Nes tik tai ir išlieka – ir kai žvėris užmiega, ir kai nubunda.“

SYLVAINAS PASQUA/

„Per šiuos metus teko didžiulė garbė ir malonumas stebėti, kaip augo „Kauno 2022“ komandos profesionalumas ir ambicijos, kaip ji įgijo pasitikėjimo, užmezgė neįtikėtinais įdomias ir drąsias kultūrinės partnerystes su suinteresuotomis pusėmis ir menininkais iš viso pasaulio. Komanda itin dosniai dalijosi savo žiniomis su visa miesto kultūros bendruomene ir kitas Europos kultūros sostines įgyvendinančiomis komandomis, taip įkūnydama Europos Sąjungos projekto esmę – tautų solidarumą. Jie atvėrė duris į savo širdis ir pastatus ukrainiečiams, bėgantiems nuo 2022 m. vasarį Rusijos vienašališkai sukeltos agresijos. Kelio kepurę prieš „Kauno 2022“ *kaunastišką* komandą už jūsų siekius, neblėstančias pastangas ir jūsų norą eksperimentuoti ir dalintis. Mano svajonė, kad visi komandos nariai, visa miesto kultūros bendruomenė gautų visa, ko reikia, kad jie galėtų toliau veikti ir pasinaudoti neįtikėtina Europos kultūros sostinės metų sėkme.“

RYTIS ZEMKAUSKAS/

„Mes sukaupėme milžinišką patirtį. Esu įsitikinęs, kad „Kaunas 2022“, kaip ypač sėkmingas ir puikią vietinę bei tarptautinę reputaciją turintis projektas, gali pademonstruoti lyderystę didinant Europos kultūros sostinių prestižą ES kontekste. Manau, kiekvienas mūsų projekto narys turi ką papasakoti ir kuo pasidalinti Lietuvoje ir Europos Sąjungoje, kurią myliu, kurią laikau stebuklu ir kurios vertybių mokausi.

Žodžiu, jeigu ko reikės, skambinkite į Kauną.“

VIRGINIJA VITKIENĖ/

„Mums visiems nutiko stebuklas. Sutikti vienas kitą. Susitikti su savo miesto ar vietos istorija. Susipažinti su kaimynu. Pasidalinti žiniomis, resursais ir laiku su kolega ir partneriu. Sukurti bendrą festivalį kartu su kitomis kultūros įstaigomis. Matyti, kaip užauga ir mus praauga jaunoji kultūros vadybininkų karta. Esame privilegijuoti galėdami sukurti tai, apie ką ilgus metus svajojome. Būti šios istorijos dalimi reiškia kurti istoriją, tegul ji išliks ne vadovėliuose, o miesto mitų lentynose. Mums reikėjo vieniems kitų – nuo mažiausios užduoties iki reikšmingiausio protokolinio įvykio. Negalėjome to padaryti po vieną. Mus sujungė bendros patirtys. Mus sujungė SUTARTIS.“

KAUNO SUTARTIS

1. KIEKVIENAS MIESTAS YRA GRAŽUS.
2. KIEKVIENAS MIESTAS YRA MEILĖS MIESTAS.
3. VISI MIESTAI YRA KAIP KAUNAS IR KAUNAS YRA KAIP VISI MIESTAI.
4. KIEKVIENAS MIESTAS PRAEITYJE PATYRĖ KANČIŲ.
5. KIEKVIENAS MIESTAS SIEKIA BŪTI LAIMINGAS ATEITYJE.
6. ŽMONĖS, KURIUOS PAŽIŖISTAME, YRA GERI.
7. ŽMONĖS, KURIŲ NEPAŽIŖISTAME, YRA GERI.
8. ŽMONĖS, KURIŲ NESUPRANTAME, YRA GERI.
9. MANO LAISVĖ PRIKLAUSO NUO KITŲ LAISVĖS.
10. KAUNAS YRA AMŽINAS.

Liudininkai

Indrė
Aleksandravičiūtė

„Kauno 2022“ programos „Mitinis Kauno Žvėris“ koordinatore (2019–2020 m.).

Klaudija
Aleksandravičiūtė

„Kauno 2022“ programos „Kultūros partnerystės“, jungiančios programos partnerių inicijuotus projektus, kuratorė (nuo 2020 m.).

Skaistė
Aleksandravičiūtė

Vertėja, redaktorė, dirbusi su „Kauno Žvėries pasakų knygos“, taip pat šios knygos ir kitų projekto „Kaunas 2022“ leidinių tekstais.

Lukas Alsys

„Kauno 2022“ regioninių partnerystėlių koordinavimas (2019–2021 m.), kuratorius (2021–2022 m.), vėliau – Kauno rajono savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėjo pavaduotojas.

Viktoras
Bachmetjevas

Filosofas, „Kauno 2022“ uždarymo programos simpoziumo „Europos idėja“ ir renginių, skirtų E. Levino filosofijai, iniciatorius.

Chris Baldwin
(GB/BG)

„Kauno 2022“ atidarymo šou „Sukilimas“ ir „Kauno kantatos“ režisierius.

Gediminas
Banaitis

„Kauno 2022“ paraiškos rengimo metais – Kauno miesto savivaldybės kultūros skyriaus vyriausiasis specialistas, koordinavęs projekto „Kaunas 2022“, Europos paveldo ženklų, UNESCO Dizaino miesto paraiškų rengimą; nuo 2019 m. – „Kauno 2022“ programos „Dizainas laimei“ koordinatorius, taip pat regioninių partnerysčių koordinatorius, dirbęs su „Nemuno7“, „Smaragdo kelias“ ir kitais projektais.

Aideen Barry (IE)

Modernizmo paveldui dedikuoto „Kauno 2022“ filmo „Klostės“ idėjos autorė, režisierė, kūrėja.

Renata
Bartusevičiūtė

„Kauno 2022“ programos „Mitinis Kauno Žvėris“ koordinadorė (nuo 2020 m.)

Sandra Bernotaitė

Rašytoja, „Kauno 2022“ „Mitinio Kauno Žvėries“ rašymo dirbtuvių vedėja, Williamo Kentridge'o parodos „Tai, ko nepamename“ katalogo sudarytoja.

Vida Bliumkienė

„Fluxus Labas!“ fasilitatorė, erdvės „Parakas“ iniciatorė.

Austėja Bliumkytė-
Padgurskienė

„Kauno 2022“ bendruomenių programos „Fluxus Labas!“ fasilitatorė, projektų „Dainavos kiemas“, „Šančių kioskas“ ir kt. iniciatorė.

Zita Bružaitė

Didžiosios Kauno mito trilogijos renginio „Sutartis“ kompozitorė ir meno vadovė.

Agnė Burovienė

Nacionalinio Kauno dramos teatro direktoriaus pavaduotoja rinkodarai, projekte „Kaunas 2022“ dirbusi programos „Kultūros partnerystės“, jauniančios projekto partnerių inicijuotus projektus, kuratore (2019–2020 m.).

Dovilė Butnoriūtė

„Kauno 2022“ tarptautinių partnerystė ir programų kuratorė (nuo 2020 m.), viena iš „Kauno 2022“ „Vasaros scenos“ prodiuserių.

Justina
Čebatavičiūtė

„Kauno 2022“ rinkodaros projektų koordinatorė (2022 m.).

Ieva Černevičiūtė

Kauno žydų bendruomenės pirmininko pavaduotoja.

Agnė Dilytė

„Kauno 2022“ Istorijų festivalio renginio „Paskutinis koncertas“ režisierė (2019 m.).

Hanns-Dietrich Schmidt (DE)

Europos kultūros sostinės titulo siekiančių ir nominuotų miestų konsultantas.

Agata Etmanowicz (PL)

„Kauno 2022“ auditorijų vystymo mokymų programos ir kitų vienkartinį dirbtuvių ir seminarų kūrėja, fasilitatorė ir mentorė.

Algimantas Grigas

Architektas, „Fluxus Labas!“ mažosios architektūros dirbtuvių kiemuose fasilitatorius, „Kauno 2022“ ambasadorius.

Nadja Grizzo (DE)

Europos kultūros sostinės titulo siekiančių ir nominuotų miestų konsultantė.

Inga

Akademijos gyventoja.

Monika Inčerytė

„Kauno 2022“ tarptautinių ryšių ir programų koordinatore (2021–2022 m.), centro „CulturEUkraine“ koordinatore (2022 m.)

Gitana Jančarienė

Batniavos gyventoja.

Antanas Jasenka

Kompozitorius, didiesiems projekto „Kaunas 2022“ renginiams „Sukilimas“ ir „Santaka“ skirtų muzikinių kūrinių autorius.

Austėja Jociūtė

Jaunimui skirtų mokymų „Kauno iššūkis“ dalyvė, vėliau prisijungusi prie „Kauno 2022“ organizatorių komandos kaip festivalių „Per_kūniją“ ir „Audra“ ir parodų centriniame pašte koordinatorė (nuo 2021 m.). 2021 m. kartu su kitais jaunaisiais projekto dalyviais įkūrė VšĮ „Kylantis Kaunas“, kurioje tęsia „Kauno 2022“ jaunimo programoje pradėtas veiklas.

Eglė Jonaitytė

Kvepalų ir Kauno Žvėries kvapo kūrėja.

Paulius Jurjonas

„Kauno 2022“ ambasadorius, įvairių asmenims su klausos negalia atstovaujančių organizacijų narys, aktyvus prieinamumą skatinančių iniciatyvų organizatorius.

Evelina Juškaite

Pagrindinio projekto „Kaunas 2022“ rėmėjo „Švyturys–Utenos alus“ prekybos rinkodaros skyriaus vadovė.

Jenny Kagan (GB)

Vizualiojo meno kūrėja, kauniečių Juozapo Kagano ir Margaritos Štromaitės dukra. Tėvų, išgyvenusių Holokaustą Kauno gete, istorija įkvėpė ją sukurti svarbiu „Kauno 2022“ programos akcentu tapusią parodą „Iš tamsos“. Jenny kartu su kompozitoriumi Philipu Milleriu kūrė ir kitą reikšmingą „Kauno 2022“ projektą – muzikinį kūrinį „Kauno kantata“.

Erni Kask (EE)

„Tartu – Europos kultūros sostinės 2024“ tarptautinių ryšių vadovas.

Augustina Kalesnikienė

„Kauno 2022“ regioninių partnerysčių koordinatė (2017–2020 m.), vėliau – kuratorė, vadovavusi Kauno rajono programos „Šiuolaikinės seniūnijos“ vystymui ir įgyvendinimui, taip pat kitiems Kaune ir Kauno rajone vykusiems „Kauno 2022“ projektams.

Simonas Kairys

2015–2019 m. Kauno miesto savivaldybės vicemeras, kurio atsakomybių sąraše – Europos kultūros sostinės projektas. Nuo 2020 m. – Lietuvos Respublikos kultūros ministras.

Džiugas Karalius

Skulptūros „Uoste šuolis“ Kulautuvoje autorius.

Kristina Karlonė

Žurnalistė.

Sandra Karnilavičiūtė

Jaunimui skirtų mokymų „Kauno iššūkis“ dalyvė, 2019 m. prisijungė prie „Kauno 2022“ organizatorių komandos kaip šių mokymų koordinatė ir mentorė. Nuo 2021 m. ėjo koordinatės pareigas rinkodaros ir komunikacijos skyriuje ir kartu su kitais jaunaisiais projekto dalyviais įkūrė VšĮ „Kylantis Kaunas“, kurioje tęsia „Kauno 2022“ jaunimo programoje pradėtas veiklas.

Paulius Kilbauskas

Menininkas, kompozitorius, „Kauno 2022“ ambasadorius, projekto įvaizdinių reklamų garso takelių autorius, garso kompozicijų, skirtų Kauno Žvėries instalacijoms Kauno pilyje ir V. Putvinskio g. per atidarymo renginį „Sukilimas“, autorius.

Greta Klimavičiūtė-Minkštimienė

„Kauno 2022“ bendruomenių programos „Fluxus Labas!“ („Visi kaip vienas“) koordinatė (2018 m.), kuratorė (2018–2021 m.), vėliau – didžiųjų renginių programos vadovė. 2021 m. kartu su kitomis bendruomenių programos kūrėjomis įkūrė VšĮ „Bendruomenių laboratorijos“, kurioje tęsia „Kauno 2022“ pradėtas bendruomenių programos veiklas.

Ana
Kočegarova-Maj

Viena iš Kauno paraiškos tapti Europos kultūros sostine rengėjų. Laimėjus titulą laikinai ėjo projektą vykdydžiusios viešosios įstaigos direktorės pareigas. 2018–2021 m. ir 2023 m. – programos ir tarptautinių ryšių vadovė.

Neringa Kulik

Kauno bienalės vadovė. Bienalės komanda aktyviai dalyvavo auditorijų vystymo mokymuose ir partnerių tinklaveikoje, o „Kauno 2022“ programą papildė „Kūrybiškos Europos“ finansuojamos 14 Europos organizacijų jungiančios ir Kauno bienalės vadovaujamos platformos „Magic Carpets“ meninėmis veiklomis.

Aistis Lansbergas

Didžiųjų „Kauno 2022“ renginių ir kitų projektų prodiuseris (nuo 2021 m.).

Kristina
Laskauskaitė

VšĮ „Kaunas 2022“ administratorė (nuo 2019 m.).

Kotryna Lingienė

Žurnalistė, mėnraščio „Kaunas pilnas kultūros“ pagrindinė redaktorė, radijo reportažų kultūros tema kūrėja, parengusi daugiausiai reportažų ir apžvalgų projekto „Kaunas 2022“ temomis ir aktyviai dalyvavusi daugelyje projekto renginių nuo pat jo užuomazgų 2015 m.

Vitalija Lyska

„Kauno 2022“ savanorystės programos koordinatorė (2021–2022 m.).

Monika Lozinskienė

Pianistė, „Kauno 2022“ programą papildžiusio festivalio „Kaunas Piano Fest“ meno vadovė ir įkūrėja.

Roberto Magro (IT)

Naujojo cirko dramaturgas, pedagogas, režisierius, kūręs „Kauno 2022“ projektui „Šiuolaikinės seniūnijos“.

Gintarė Masteikaitė

Scenos menų ir festivalių prodiuserė. Nuo projekto „Kaunas 2022“ užuomazgų konsultavo projekto komandą kultūros sektoriaus tinklaveikos, scenos menų programos temomis, dalyvavo rengiant ir pristatant Kauno paraišką tapti Europos kultūros sostine. Jos inicijuotas festivalis „Con Tempo“ (nuo 2019 m.) tapo ne tik vienu populiariausių „Kauno 2022“ renginių, bet ir scenos menų įstaigas tinklinančia ir Lietuvos bei Europos atlikėjų debiutams svarbia platforma.

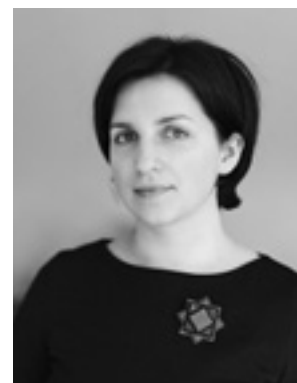
Agnė Medėkšaitė

„Kauno 2022“ savanorystės programos koordinatorė (nuo 2021 m.).

Viltė Migonytė- Petrulienė

„Kauno 2022“ regioninių partnerystės programos kuratorė (2017–2020 m.), programos „Modernizmas ateičiai“ kuratorė (nuo 2018 m.).

Miglė Morkūnaitė- Vervečkienė

VšĮ „Kaunas 2022“ monitoringo specialistė (nuo 2021 m.).

Jovita
Nalevaikienė

VšĮ „Kaunas 2022“ administracijos
vadovė (2018-2020 m.).

Rokas Naudžius

„Kauno 2022“ kultūros partnerysčių
programos koordinatorius (nuo 2021
m.).

Daiva Parulskienė

Lietuvos Respublikos kultūros mi-
nisterijos Profesionaliosios kūrybos
ir tarptautiškumo grupės vyriausioji
patarėja, prižiūrėjusi Europos Komis-
sijos vadovaujamo 2022 m. Europos
kultūros sostinės atrankos konkur-
so įgyvendinimą Lietuvoje, vėliau
koordinavusi projekto „Kaunas 2022“
įgyvendinimą LR kultūros ministeri-
joje ir dalyvavusi VšĮ „Kaunas 2022“
patariamojoje taryboje.

Sylvain Pasqua
(FR/BE)

Europos Komisijos Švietimo, jaunimo,
sporto ir kultūros generalinio direkto-
rato vyresnysis ekspertas, atsakingas
už Europos kultūros sostinių atrankos,
stebėsenos ir vertinimo koordinavi-
mą.

Marius Pečiulis

Kauno IX forto muziejaus direktorius,
Lietuvos muziejų asociacijos vadovas.
Vadovaujant Mariui, IX forto muziejus
tapo aktyviu „Kauno 2022“ auditorijų
vystymo mokymų programos, kultū-
ros organizacijų tinklaveikos dalyviu
ir vienu aktyviausių projekto „Kaunas
2022“ partnerių.

Neil Peterson
(GB)

Europos kultūros sostinės titulo sie-
kiančių ir nominuotų miestų konsul-
tantas.

Eglė Petreikienė

Rašytoja, redaktorė, talkinusi Dariui
Petreikiui, sukūrusiam mitinio Kauno
Žvėries iliustracijas bei kitus vizua-
linius Žvėries pavidalo sprendinius,
redagavo „Kauno Žvėries pasakų
knygos“ tekstus.

Darius Petreikis

Grafikos dizaineris, sukūręs mitinio Kauno Žvėries atvaizdą, „Kauno Žvėries pasakų knygos“ iliustracijas, stalo žaidimo dizainą, apipavidalinęs „Kauno 2022“ renginių žaidimus bei suprojektavęs Žvėries skulptūrą Nemuno saloje.

Justina Petrulionytė-Sabonienė

„Kauno 2022“ programos „Atminties biuras“ koordinatorė (nuo 2018 m.), prodiusavusi Jenny Kagan parodą „Iš tamsos“. „Kauno 2022“ auditorijų vystymo programos Kauno kultūros organizacijoms koordinatorė (2018–2019 m.). Kuravo „Šiuolaikinių seniūnijų“ projekto Kulautuvoje vystymą ir įgyvendinimą.

Vaidas Petrulis

Architektūros istorikas, modernizmo architektūros tyrinėtojas ir populiarintojas. Dalyvavo „Kauno – Europos kultūros sostinės“ paraiškos rengime, projekto įžanginiame laikotarpyje inicijavo „Kauno 2022“ programą „Modernizmas ateičiai“, suformavo jos viziją.

Šarūnas Pikelis

Batniavos seniūnas.

Agnė Pinigienė

VšĮ „Kaunas 2022“ komunikacijos vadovė, rūpinosi projekto viešinimu nuo paraiškos rengimo pradžios. 2022 m. kartu su „Kauno 2022“ kolegomis įkūrė kūrybinių ir rinkodaros projektų prodiusavimo agentūrą „Salto“.

Aurelija Prašmuntaitė

„Kauno 2022“ jaunimo programos „Kylantis Kaunas“ koordinatorė (2018–2021 m.), vėliau – kuratorė, atsakinga už mokymų programos „Kauno iššūkis“ organizavimą ir jos alumnų klubo, skirto mokymų metu užkurtų kultūrinių jaunimo iniciatyvų mentorystei, palaikymą bei įgyvendinimą.

Daiva Price

„Kauno 2022“ programos „Atminties biuras“ iniciatorė ir kuratorė (2017–2023 m.), viena iš „Kauno – Europos kultūros sostinės“ paraiškos rengėjų, projekto pradžioje (2017–2018 m.) taip pat kuravusi „Kauno 2022“ kultūros partnerystės programą ir auditorijų vystymo mokymus kultūros profesionalams.

Aistė Ptašinskaitė-Paukštė

„Kauno 2022“ bendruomenių programos „*Fluxus Labas!*“ („Visi kaip vienas“) koordinatore (2019–2021 m.), vėliau – kuratorė. 2021 m. kartu su kitomis bendruomenių programos kūrėjomis įkūrė VšĮ „Bendruomenių laboratorijos“, kurioje tęsia „Kauno 2022“ pradėtas bendruomenių programos veiklas kryptis.

Romena Puikytė

„*Fluxus Labas! Senamiestis*“ fasilitatorė, kartu su bendruomenių programos bendramintėmis inicijavusi kasmetinį renginį „Švęskime upę“.

Ina Pukelytė

„Kauno 2022“ programos „Atminties biuras“ koordinatore (2020–2022 m.), „Kauno kantatos“ prodiuserė. „Kauno – Europos kultūros sostinės“ paraiškų rengimo metu buvo Kauno miesto tarybos narė, telkė politinį palaikymą idėjai siekti Europos kultūros sostinės titulo.

Marija Pulokaitė

„Kauno 2022“ savanorystės ir svetingumo programos kuratorė (nuo 2019 m.).

Mindaugas Reinikis

VšĮ „Kaunas 2022“ komunikacijos ir rinkodaros skyriaus vadovas (nuo 2020 m.).

Žilvinas Rinkšelis

Gidų ir architektūros entuziastų iniciatyvos „Ekskursas“ narys, „Kauno 2022“ programos „Modernizmas ateičiai“ koordinatorius (2017–2022 m.).

Eglė Rytmetytė

VšĮ „Kaunas 2022“ viešosios ir tarptautinės komunikacijos vadybininkė (nuo 2019 m.).

Jovita Rudnickaitė

„Kauno 2022“ savanorė, 2023 m. įsteigtos savanorių asociacijos „Kultūristai“ prezidentė.

Milda Rutkauskaitė

„Kauno 2022“ regioninių partnerysčių programos koordinatorė (nuo 2021 m.), parodos „1972. Pramušti sieną“ koordinatorė. Nuo 2023 m. dirba Kauno rajono savivaldybės kultūros, švietimo ir sporto skyriuje, kur tęsia „Kauno 2022“ metais inicijuotas veiklas.

Brigita Sabaliauskaitė

Žurnalistė.

Simona Savickaitė

„Fluxus Labas! Šilainiai“ fasilitatorė, nuo 2019 m. – „Kauno 2022“ bendruomenių programos „Fluxus Labas!“ („Visi kaip vienas“) koordinatorė, buvo atsakinga už programos projektus bei didžiųjų bendruomenių renginių („Kiemų šventė“ ir „Fluxus festivalis“) organizavimą. Vadovavo „Kauno 2022“ uždarymo renginio „Sutartis“ įgyvendinimui. Nuo 2022 m. spalio vadovauja miesto biudžetinei įstaigai „Kauno menininkų namai“, kur tęsia „Kauno 2022“ inicijuotas veiklas, tokias kaip „Kiemų šventė“, „Kultūra į kiemus“, „Fluxus festivalis“, atlieka kultūrinės veiklos stebėseną ir analizę.

Remigijus Sederevičius

Keramikas, „Kauno Žvėries danties“ skulptūros autorius.

Bella Shirin

Litvakė, Holokaustą išgyvenusių kauniečių palikuonė. 1963 m. su šeima emigravo į Izraelį, ten praleido didžiąją gyvenimo dalį, bet galiausiai sugrįžo gyventi į gimtąjį Kauną. Projekto „Kaunas 2022“ ambasadorė, dedikavusi savo pastangas dialogo, santikos tarp Lietuvos ir Izraelio bei žydų tautos puoselėjimui, litvakų istorijos ir atminties garsinimui, „Kauno 2022“ ir Lietuvos populiarinimui užsienyje.

Egidijus Stancikas

Nacionalinio Kauno dramos teatro vadovas (nuo 2008 m.), „Kauno 2022“ ambasadorius.

Živilė Stankevičienė

VšĮ „Kaunas 2022“ administracijos skyriaus vadovė (nuo 2020 m.).

Monika Straupytė

Kauno Vinco Kudirkos viešosios bibliotekos Kultūros vadybos skyriaus vedėja (laikinai einanti pareigas).

Andrzej Stuart-Thompson (GB)

Anglų kalbos redaktorius, dirbęs su „Kauno Žvėries pasakų knygos“, taip pat šios knygos ir kitų projekto „Kaunas 2022“ leidinių tekstais.

Dainius Svobonas

Nacionalinio Kauno dramos teatro aktorius, pagrindinio vaidmens atlikėjas R. Wilsono spektaklyje „Dorianas“, kuris buvo įtrauktas į „Kauno 2022“ programą.

Tadas Šarūnas

Sociologijos mokslų daktaras, menininkas, lektorius. Įgyvendino projekto „Kaunas 2022“ poveikio tyrimą ir parengė jo ataskaitos leidinį.

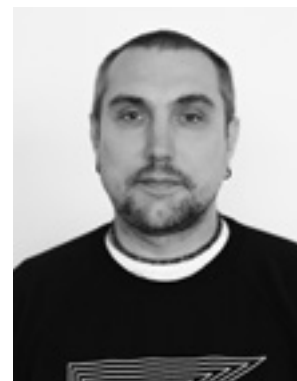

Iritė Tumaitė

„Kauno 2022“ „Laimės dienos“ organizatorė, programos „Dizainas laimei“ koordinatore (2017–2018 m.), vėliau – rinkodaros kuratorė. Rūpinosi privačių rėmėjų pritraukimu ir „Kauno 2022“ rėmėjų integracija kultūrinėje programoje ir komunikacijoje, dirbo su projekto „Kaunas 2022“ prekės ženklu, renginių įvaizdžiu. 2022 m. kartu su „Kauno 2022“ kolegomis įkūrė kūrybinių ir rinkodaros projektų prodiusavimo agentūrą „Salto“.

Jonas Vaičenonis

Istorikas, Kauno miesto muziejaus darbuotojas.

Tadas Valeika

„Kauno 2022“ didžiųjų renginių „Sukilimas“ ir „Santaka“ techninio prodiusavimo vadovas (2020–2022 m.).

Artiom Valujev

VšĮ „Kaunas 2022“ viešųjų pirkimų skyriaus vadovas (nuo 2021 m.).

Vaida Venckutė-Nagė

Viena iš „Kauno – Europos kultūros sostinės“ paraiškos rengėjų. 2015–2020 m. sukūrė ir kuravo „Kauno 2022“ jaunimo programą „Kylantis Kaunas“, inicijavo mokymų ir mentorystės programą „Kauno iššūkis“, pirmaisiais veiklos metais vadovavo jos įgyvendinimui. Nuo 2021 m. – VšĮ „Kaunas 2022“ personalo vadovė.

Albinas Vilčinskas

2012–2019 m. – Kauno miesto savivaldybės kultūros skyriaus vedėjas, organizavęs Kauno miesto savivaldybės funkcijas rengiant „Kauno – Europos kultūros sostinės“ paraišką, projekto valdymą bei finansavimą. Nuo 2020 m. – Lietuvos Respublikos kultūros viceministras.

Virginija Vitkienė

Projekto „Kaunas 2022“ iniciatorė, Kauno paraiškos tapti Europos kultūros sostine rengimo vadovė, projektą įgyvendinusios VšĮ „Kaunas 2022“ direktorė (nuo 2018 m.).

Fruma Vitkinaitė-Kučinskienė

Kauno žydų bendruomenės narė.

Rytis Zemkauskas

Vienas iš Europos kultūros sostinės paraiškos rengėjų, mitinio Kauno Žvėries idėjos autorius ir šios programos kuratorius, Didžiosios Kauno mito trilogijos renginių scenarijaus autorius, Trilogijos renginio „Santaka“ prodiuseris.

Deimantė Zutelienė

2017–2019 m. – VšĮ „Kaunas 2022“ rinkodaros ir komunikacijos skyriaus vadovė. Nuo 2021 m. – LR kultūros ministro patarėja.

Arvydas Žalpys

Marinos Abramovič ir kitų „Kauno 2022“ programą papildžiusių parodų iniciatorius, galerijos „Meno parkas“ vadovas.

Kęstutis Žižys

„Fluxus Labas! Panemunė“ fasilitatorius, vienas iš festivalio „Pojūčių šilas“ ir kūrybos namų „K.I.N.A.S. Panemunė“ iniciatorių.

Rasa Žukienė

Dailės istorikė, parodų kuratorė, kuravusi parodą „1972. pramušti sieną“.

Vaclovas Žvirblis

Linksmakalnio seniūnas.

Agnieszka Wlazeł (PL)

Europos kultūros sostinių atrankos komisijos narė (2015–2021 m.).

Tsvia Walden (IL)

Psicholingvistė, viena iš „Kauno 2022“ Litvakų forumo pranešėjų.

Raktažodžiai

#administravimas

16, 22, 61, 68, 124, 161, 165, 170, 172, 173, 174, 187, 205, 283

#apleistu_objektu_įveiklinimas

85, 101, 113, 205, 243, 258, 264

#architektūra

26, 74, 85, 94, 95, 101, 124, 163, 167, 212

#Atminties_biuras

22, 48, 65, 143, 144, 264, 243, 266

#atviri_kvietimai

68, 95, 113, 124, 126, 167, 141

#auditas

187, 205

#auditorijų_vystymas

32, 70, 86, 153, 163, 242, 260, 283

#bendrakūrstė

22, 42, 83, 110, 121, 123, 126, 167, 184, 242, 260, 283

#bendruomenės_įtraukimas

32, 41, 64, 67, 70, 76, 83, 90, 101, 113, 121, 123, 143, 148, 149, 150, 152, 163, 166, 167, 214, 234, 242, 262, 264, 291

#centrinis_paštas

163, 205, 212, 243

#chorai

214

#decentralizacija

28, 67, 90, 113, 115, 126, 242, 258, 262

#didieji_renginiai

108, 145, 162, 165, 175, 188, 191, 192, 210, 212, 214, 215, 217, 229, 231, 235, 253, 254, 256, 257, 287

#diplomatinis_protokolas

265

#Dizainas_laimei

22, 26, 76, 110, 258

#duomenys

173

#EKS_paraiškos_rengimas

10, 12, 14, 16, 21, 22, 28, 30, 31, 41, 45, 48, 52

#EKS_žiuri

34, 47, 48, 52, 154

#Europos_Komisija

154

#Europos_kultūros_sostinės_atidarymas

31, 108, 145, 162, 169, 214, 215, 217, 218, 229, 231

#Europos_kultūros_sostinių_šeima

31, 63, 82, 145, 194

#festivaliai

76, 83, 86, 110, 115, 123, 143, 184, 242, 260, 291

#filosofija

196, 239, 286

#finansavimas

16, 64, 170

#finansų_kontrolė

170, 174, 187, 205

#Fluxus_Labas

22, 70, 83, 86, 90, 113, 242, 291

#fotografija

243

#galerijos

231

#igūdžių_vystymas

28, 32, 61, 63, 67, 71, 76, 81, 82, 85, 90, 113, 184, 192, 283, 291

#ilgalaikis_poveikis

63, 81, 90, 113, 242

#infrastruktūra

95, 96, 239, 253, 258, 260

#istorija

143, 194, 231, 243, 266, 279

#istorijų_pasakojimas

65, 84, 143, 266

#jaunimo_įtraukimas

46, 81, 85, 86, 184, 291

#karantinas

149, 150, 152, 153, 164, 167, 172, 192, 194, 212, 260

#Kauno_iššūkis

32, 41, 46, 81, 86, 96, 184, 291

#Kauno_rajonas

28, 46, 67, 90, 115, 126, 166, 214, 258, 291

#kinas

167, 243

#Kylantis_Kaunas

22, 32, 41, 81, 86, 96, 184, 291

#komandos_santykiai

44, 162, 169, 172, 235

#komunikacija

26, 41, 52, 66, 67, 68, 69, 74, 86, 90, 93, 94, 95, 101, 136, 146, 155, 194

#konferencijos

94, 194, 277, 286

#kritinės_situacijos

90, 149, 150, 152, 154, 174, 184, 212, 239, 253, 260

#kultūros_diplomatija

215, 217, 265, 286

#kultūra_ir_gamta

258, 262

#kultūros_bendruomenė

10, 28, 48, 71, 82, 153, 283

#kultūros_organizacijų_įtraukimas

10, 28, 41, 48, 71, 76, 110, 115, 124, 152, 153, 156, 184, 239, 281, 283

#Kultūros_tempo_akademija

22, 32, 41, 46, 70, 71, 82, 90, 96, 283

#Kūrybiška_Europa

10, 75, 163

#literatūra

136, 146

#litvakai

65, 231, 266, 277, 279

#lyderystė

10, 44, 184, 194

#Marina_Abramovič

239

#menas_viešosiose_erdvėse

84, 115, 181, 191, 256, 257, 262, 264

#menininkų_įtraukimas

84, 126, 141, 152, 156, 167, 181, 183, 191, 210, 256, 257, 260, 266, 279, 287

#miegamieji_rajonai
90, 113, 242

#Mitinis_Kauno_Žvėris
22, 84, 121, 136, 141, 146, 156, 181, 183, 256, 257

#mitologija
84, 121, 141, 181, 183, 256, 257

#Modernizmas_ateičiai
14, 22, 26, 74, 85, 94, 101, 124, 163, 167, 194, 205, 212

#motyvacija
81, 90, 192, 242

#muziejai
231, 239

#muzika
175, 184, 191, 214, 243, 260, 279

#naujos_tėstinės_iniciatyvos
76, 86, 90, 110, 113, 115, 123, 126, 143, 150, 166, 184, 258, 291

#palikimas
28, 113, 115, 123, 166, 181, 258, 264, 281, 283, 291

#pandemija
149, 150, 152, 153, 164, 167, 172, 192, 194, 212, 260

#paraiškos_rengimo_konsultantai
12, 14, 22, 30, 34, 47

#parodos
163, 215, 231, 239, 243, 266

#parody_erdvės
239, 243, 258, 266

#paveldas
14, 22, 26, 74, 85, 94, 101, 124, 167, 212, 243

#personalas
22, 69, 81, 165, 172, 188

#poveikio_tyrimai
173

#prieinamumas
110, 153

#problemų_sprendimas
164, 184, 188, 192, 212

#programos_formavimas
22, 28, 32, 41, 45, 46, 76, 90, 108

#projekto_valdymas
61, 161, 165, 170, 172, 173, 174, 184, 283

#regioninis_aspektas
28, 67, 90, 115, 126, 166, 214, 258, 262, 264, 291

#režisūra
108, 162, 210, 281

#rėmimai
112, 196, 260, 266

#rinkodara
68, 86, 93, 155, 194, 196, 234

#Robert_Wilson
281

#santykiai_su_valdžia
10, 16, 21, 25, 28, 31, 47, 52, 61, 75, 86, 170, 184, 187

#savanorystė
32, 148, 192, 215, 243, 291

#scenos_menai
108, 115, 262, 279, 281

#skaidrumas
174, 187, 283

#skulptūra
181, 256, 257

#solidarumas
236, 286

#stebėseną
154, 161, 173, 174, 187, 205, 283

#Šiuolaikinės_seniūnijos
166, 291

#šou
175, 188, 191, 210, 212, 214, 215, 217, 218, 229, 235, 253, 254, 256, 287

#tarpdiscipliniškumas
163, 184, 266, 279

#tarptautinės_partnerystės
12, 63, 64, 71, 167, 194, 236, 260, 262, 265, 277, 279

#teatras
65, 243, 281

#techninis_prodiusavimas
86, 181, 188, 212, 215, 218, 229, 235, 260

#tinklaveika
63, 90, 101, 283

#titulo_siekimas
10, 12, 14, 16, 21, 22, 25, 26, 28, 30, 31, 34, 41, 45, 46, 47, 48, 52, 86

#Ukraina
236, 254

#upės
64, 84, 113, 253, 254, 258

#verslas_ir_kultūra
48, 110, 112, 150, 166, 196, 236, 260

#viešieji_pirkimai
68, 167, 174, 196, 260, 262

#viešieji_ryšiai
52, 69, 75, 76, 86, 93, 155, 184, 192, 194, 215, 234

#viešoji_erdvė
181, 184, 191, 205, 210, 235, 253, 254, 258, 260, 262, 264

#Visi_kaip_vienas
22, 70, 83, 94, 96, 113, 123, 242, 291

#vizualieji_menai
84, 231, 239, 243, 266

#žiniasklaida
69, 93, 194, 215, 234, 236, 239

#William_Kentridge
231

„Kauno 2022“ komanda

Indrė Aleksandravičiūtė
Klaudija Aleksandravičiūtė
Ugnė Aleksiejūnaitė
Lukas Alsys
Ugnė Marija Andrijauskaitė
Dalia Arlauskienė
Laura Auksutyte
Lukas Baltrušis Baltrušaitis
Irmantas Baltūsis
Gediminas Banaitis
Renata Bartusevičiūtė
Giedrė Bartusevičiūtė-Rimkienė
Rūta Basnevičiūtė
Miglė Blažauskienė
Tomas Brazys
Vaiša Marija Bružaitė
Tadas Bujanauskas
Agnė Buroviciene
Dovilė Butnoriūtė
Lina Chmieliauskienė
Justina Čebatavičiūtė
Asta Čičinė
Lina Daugėlaitė
Guoda Deksnytė
Dalius Drežinskas
Kęstutis Dulinskas
Gertrūda Eimutyte
Dominyka Ginelevičiūtė
Nojus Gipas
Brigita Glinskienė
Skirmantė Grigienė
Danė Grundienė

Vytis Gruzdis
Yuliia Hubina
Liubov Hubina
Saulė Igarytė
Monika Inčerytė
Daiša Jeremičienė
Austėja Jociūtė
Donata Jutkienė
Goda Kacilevičiūtė
Augustina Kalesnikienė
Karolina Kaniušėnaitė
Goda Karbonskytė
Sandra Karnilavičiūtė
Evelina Kazveckienė
Egidija Kazickaitė
Linas Kazlauskas
Aurelija Kazlauskienė
Kęstutis Kazulis
Ieva Klimaitė
Greta Klimavičiūtė-Minkštimienė
Monika Klišytė
Ana Kočegarova-Maj
Lina Končiuvėinė
Greta Kontromavičiūtė
Renata Krapikaitė
Evelina Kueiros Casais
Irmantas Kuskys
Diana Sofija Kuzmickaitė
Paulina Kuzmickaitė-Bernotė
Aistis Lansbergas
Kristina Laskauskaitė
Aušra Liaukevičienė
Ugnė Lisauskaitė
Vitalija Lyska-Accossato
Miglė Ludavičė
Simona Lukėnienė
Sandra Maslauskaitė-Šimonė
Mažvydas Maziliauskas

Agnė Medėkšaitė
Viltė Migonytė-Petrulienė
Simonas Mikalauskis
Erikas Mineikis
Rokas Minkus
Povilas Mintautas
Vaida Morkūnaitė
Antanas Mockus
Miglė Morkūnaitė-Vervečkienė
Jovita Nalevaikienė
Rokas Naudžius
Kseniia Nezhyva
Vaida Pakutkienė
Stefanija Paulauskaitė
Greta Pečiukonytė
Ingrida Petkevičienė
Justina Petrulionytė-Sabonienė
Agnė Pinigienė
Izeta Pociūtė
Monika Pociūtė
Goda Pomeranceva
Alma Pranaitienė
Aurelija Prašmuntaitė
Daiša Price
Aistė Ptašinskaitė-Paukštė
Ina Pukelytė
Marija Pulokaitė
Aurimas Radžiūnas
Deividas Rajunčius
Lukas Ramilis
Mindaugas Reinikis
Laurynas Rėčkus
Žilvinas Rinkšelis
Eglė Rytmetytė
Milda Rutkauskaitė
Ignas Rutkauskas
Lina Sabalienė
Simona Savickaitė

Indrė Sekevičienė
Eglė Simonavičiūtė
Živilė Stankevičienė
Alius Stankevičius
Jolita Strašunskienė
Simona Survilaitė
Ignas Šimkevičius
Evelina Šimkutė
Emilija Talutytė
Sandra Tarasevičiūtė
Marija Tarasova
Gerda Titovė
Irena Tumaitė
Jūratė Tutlytė
Violeta Ubarevičienė
Ugnė Ugenskaitė-Joskaudė
Greta Vainauskaitė
Domas Vaižada
Benas Valeika
Tadas Valeika
Monika Valentukonytė
Artiom Valujev
Povilas Varvuolis
Rugilė Vegytė
Vaida Venckutė-Nagė
Danas Viluckas
Virginija Vitkienė
Sara Vitkutė
Tadas Vižinis
Lukas Zaveckas
Rytis Zemkauskas
Deimante Zutelienė
Martynas Žabas
Eglė Žemaitienė
Patris Židelevičius

VšĮ „Kaunas 2022“ patariamąsios tarybos nariai (2017–2023 m.)

Eglė Andriuškienė
Agnė Augonė
Alvyra Čičinskienė
Renaldas Čiužas
Birutė Garbaravičienė
Marius Gorochovskis
Živilė Jurgaitienė
Ina Kniurienė
Rolandas Kvietkauskas
Tadas Metelionis
Daiša Parulskienė
Jonas Petkevičius
Gintaras Petrauskas
Nomeda Prezelienė
Nijolė Putrienė
Ezoldas Rapolas
Jurgita Staniškytė
Angelė Ščiukuoskienė
Albinas Vilčinskas
Paulius Visockas

VšĮ „Kaunas 2022“ dalininkų atstovai įstaigos dalininkų susirinkime (2017–2023 m.)

Eglė Andriuškienė
Alvyra Čičinskienė
Šarūnas Šukevičius
Vaida Venckutė-Nagė

„Kauno 2022“ ambasadoriai

Linas Adomaitis
Gediminas Almantas
Justė Arlauskaitė-Jazzu
Karolis Banys
Dovilė Filmanavičiūtė
Petras Gaidamavičius
Silvia Giambrone
Mirga Gražinytė-Tyla
Julijus Grickevičius
Edmundas Jakilaitis
Paulius Jankūnas
Antanas Jasenka
Paulius Jurjonas
Daina Kamarauskienė
Urtė Karalaitė
Audra Kaušpėdienė
Paulius Kilbauskas
Jurga Knyžienė
Robertas Kupstas
Marcin Łapczyński
Vladas Lašas
Birutė Letukaitė
Robertas Lozinskis
Inga Lukoševičiūtė
Ignas Maldžiūnas
Flash Voyage
Gitana Markovičienė
Valentinas Masalskis
Monika Mašanauskaitė
Gintarė Masteikaitė
Gintautas Mažeikis

Rūta Meilutytė
Artūras Morozovas
Paulius Motiejūnas
Rūta Mur
Vlada Muszydaite
Gytis Padegimas
Mantas Pakeltis
Marius Pinigis
Ezaldas Rapolas
Aldona Ruseckaitė
Mindaugas Šatkus
Remigijus Ščerbauskas
Jurga Šeduikytė
Bella Shirin
Žilvinas Širka
Austra Skujytė
Jolanta Šmidtienė
Mantas Stabačinskas
Egidijus Stancikas
Kotryna Stankutė-Jaščemskienė
Vida Strasevičiūtė
Inga Turminienė
Vaidotas Valiukevičius
Barbora Valiukevičiūtė
Rita Valiukonytė
Tadas Vincaitis-Plūgas
Benjamins Žemaitis
Ramūnas Zilnys
Romanas Zontovičius
Arvydas Žalpis
Benjamins Želzys

„Kauno – Europos kultūros sostinės 2022“ programos partneriai

„Apeirono teatras“
„Ars Futuri“
„Dizaino fondas“
„Dizaino forumas“
„EU-Japan Fest“
Galerija „Meno parkas“
„GM Gyvai“
„Impact Foundation“
„Jazz Academy“
„JAZZ“
Kauno apskrities viešoji biblioteka
Kauno bienalė
Kauno IX forto muziejus
Kauno kino centras „Romuva“
Kauno kolegija
Kauno kultūros centras
Kauno kurčiųjų jaunimo
organizacija
Kauno menininkų namai
Kauno miesto kamerinis teatras
Kauno miesto muziejus
Kauno miesto V. Kudirkos viešoji
biblioteka
„Kauno modernaus meno fondas“
Kauno rajono Ežerėlio kultūros
centras
Kauno rajono muziejus
Kauno rajono Ramučių kultūros
centras
Kauno rajono Samylų kultūros
centras
Kauno simfoninis orkestras
Kauno šokio teatras „Aura“
Kauno suaugusiųjų ir jaunimo
mokymo centras

Kauno technologijos universitetas
„Kauno tvirtovės parkas“
Kauno valstybinė filharmonija
Kauno valstybinis lėlių teatras
Kauno valstybinis muzikinis
teatras
„Kino pavasaris“
„Kylantis Kaunas“
Koncertinė įstaiga „Kauno
santaka“
„Kosmos Theatre“
Kulautuvos bendruomenės centras
„Kultūrinės ir organizacinės
idėjos“
„Kultūros kiemas“
„Kultūros platforma“
„Lithuania Cantat“
Lietuvos architektų sąjungos
Kauno skyrius
Lietuvos aviacijos muziejus
Lietuvos dailininkų sąjungos
Kauno skyrius
Lietuvos fotomenininkų sąjungos
Kauno skyrius
Lietuvos grafinio dizaino
asociacija
„Lietuvos idėjų forumas“
Lietuvos tarpdisciplininio meno
kūrėjų sąjunga
Lietuvos žmogaus teisių centras
Lėvišo kultūros strategijos
institutas
Maironio lietuvių literatūros
muziejus
Menų agentūra „Artscape“
MO muziejus
„Mokslas ir inovacijos
visuomenei“
„Muzikos kodas“
Nacionalinis Kauno dramos
teatras
Nacionalinis M.K. Čiurlionio
dailės muziejus
„Nematerialaus turto fondas“

„Pažaislio muzikos festivalis“

„Prabudimo orkestras“

„Saugi pradžia“

Scenos ir estetikos mokykla

„Skaitmeninis cunamis“

Sugibaros fondas „Diplomatai už
gyvybę“

„Šeiko šokio teatras“

„Šeimos laikas“

Šiuolaikinio meno centras

„Šokis“

„Šviesos raštas“

Tarptautinė meno kūrėjų asociacija
„Freimas“

Tarptautinių kultūros projektų
centras

„Terra Publica“

„Unikalus paveldas“

Vilniaus dailės akademija

Vytauto Didžiojo universitetas

„Kauno – Europos kultūros sostinės 2022“ programos rėmėjai

Globėjai:

Kauno miesto savivaldybė

Lietuvos Respublikos kultūros
ministerija

Kauno rajono savivaldybė

Europos Sąjunga

Generalinis rėmėjas:

„VERIFO“

Pagrindiniai rėmėjai:

„Švyturys-Utenos alus“

„Akropolis/Kaunas“

Oficialus transliuotojas:

Lietuvos nacionalinis radijas ir
televizija

Projekto draudikas:

„Gjensidige“

Tarptautinės komunikacijos rėmėjas:

„JCDecaux“

Informaciniai partneriai:

„15min“

„Kauno diena“

„Kaunas pilnas kultūros“

„Žmonės“

Rėmėjai:

„CAFFEINE“

„Circle K Lietuva“

„DRUSKININKŲ RASA“

„EU-Japan Fest“

Izraelio ambasada Vilniuje

„Magnusson“

„Optina“

Prancūzų institutas Lietuvoje

Partneriai:

„Accala“

„Bagfactory“

„Bolt“

„Evolution Lithuania“

„Gardėsis“

„Gluk Media“

„Hegelmann Group“

„Imlitex Holdings“

„Kauno autobusai“

„Kauno baldai“

„Kauno Šilas“

„Kautra“

„Lietuvos geležinkeliai“

„Lietuvos oro uostai“

„MonAmi“

„Moxy Hotel“

„Radisson Kaunas“

„Taikvalda“

„Žalgirio“ arena

„Walk15“

Reklamos partneriai:

„ACM“

„BVA“

„Delfi“

„Forum Cinemas“

„Gijota“

„Happy 365“

„IQ“

„Kas vyksta Kaune“

„Katos grupė“

„Laimė“

„Lamų slėnis“

„Literatūra ir menas“

„Lrytas.lt“

„MailerLite“

„Mano dienykas“

„Mediaskopas“

„Media Traffic“

„Moteris“

„NARA“

„Prie kavos“

„REKLAMOS ARKA“

„RetailMedia“

„Savaite“

„TAMO“

„Žinių radijas“

Fotografijų sąrašas

AHOY:

163 viršuje, 222–223, 224–225

Martynas Aleksa:

285 viršuje

Andrius Aleksandravičius:

17, 18–29, 26 viršuje, 46 viršuje, 48 viršuje, 49 viršuje, 49 apačioje, 58–59, 60, 67 viršuje, 67 apačioje, 70 viduryje, 73, 92 viduryje, 94, 112, 114 viršuje, 115, 116 viduryje, 116 apačioje, 118–119, 130, 131 viršuje, 132, 133, 134, 135 viršuje, 135 apačioje, 137, 144 viršuje, 144 viduryje, 152, 155, 157, 158–159, 164 viduryje, 180, 186 viduryje, 186 apačioje, 188, 216 viduryje, 216 viršuje, 218, 219, 253 viršuje, 253 viduryje, 254 viduryje, 285

Julius Balašaitis:

279

Gediminas Banaitis:

12, 22, 127, 165, 174, 194 apačioje, 258 kairėje, 264

Sandra Bernotaitė:

121, 122 viršuje

Brent Jones (unsplash.com):

31 apačioje

Agnė Burovienė:

282

Mykolas Cibas:

92 viršuje

Lucie Jansch:

197

Gražvydas Jovaiša:

114 apačioje, 228, 242, 255 apačioje, 267 apačioje dešinėje, 269, 270–271, 276, 277, 278, 280, 283, 285 viduryje, 286, 287, 289 apačioje, 290, 294–295

„Kauno 2022“ komandos archyvas:

24 viduryje, 24 apačioje, 50 apačioje, 51 apačioje kairėje, 53 apačioje, 56 viduryje, 63, 69, 93, 95 viršuje, 122 viduryje, 142, 147, 149, 169, 170, 188, 189, 190, 192, 210, 212, 213, 214 viduryje, 215, 217, 231, 233 viršuje, 233 apačioje, 234, 239, 241, 266, 267 viršuje, 267 apačioje kairėje, 281 apačioje

Eitvydas Kinaitis:

131 apačioje

Ana Kočegarova-Maj:

34 viršuje, 41, 42 apačioje, 154, 175 apačioje

Teatr KTO:

37

Edmundas Mališauskas:

28

Giedrius Meškauskas:

202–203

Visvaldas Morkevičius:

226–227

*Nacionalinis M. K. Čiurlionio
dailės muziejus:*

15

Darius Petreikis:

181, 182

Jonas Petronis:

265

Martynas Plepys:

26 apačioje kairėje, 26 apačioje dešinėje, 27, 38–39, 40, 70 viršuje, 74 viršuje, 74 apačioje, 76 viršuje, 76 apačioje, 77, 78–79, 80, 81 viršuje, 82 viršuje, 82 apačioje, 83, 84, 85, 87 viršuje, 87 apačioje, 88 viduryje, 88 apačioje kairėje, 89, 91, 96 viršuje, 96 apačioje, 97, 98–99, 100, 110, 111 viršuje, 111 viduryje, 113, 117, 120, 123, 125, 129, 138–139, 146, 148, 150 viršuje, 150 apačioje, 151, 160, 163 viduryje, 164 viršuje, 166, 167, 168, 172, 175 viduryje, 177, 178–179, 183, 191 viršuje, 193, 194 viršuje, 196, 198, 199, 200–201, 204, 214 apačioje, 220, 221, 232, 237, 238, 240, 243, 244, 245, 246–247, 248–249, 250–251, 252, 254 viršuje, 257, 260, 261, 262, 263 viršuje, 263 viduryje, 272, 289 viršuje, 293, 296

Daiva Price:

143

Vytėnis Raubickas:

95 viduryje

Žilvinas Rinkšelis:

101

Miglė Rutkauskaitė:
259 apačioje dešinėje

Donatas Stankevičius:
281 viduryje

Remis Ščerbauskas:
20, 42 viduryje, 44, 46 apačioje, 50
viršuje, 51 apačioje dešinėje, 51 viršuje,
57, 68 viršuje, 68 apačioje, 81 apačioje,
102

Berta Tilmantaitė:
128

Vaida Venckutė-Nagė:
35 apačioje, 52, 86

Virginija Vitkienė:
13 viršuje, 29, 31 viršuje, 53 viduryje,
55 apačioje, 56 viršuje, 62 viršuje, 62
apačioje

Evaldas Virketis:
54, 55 viršuje, 124

Rytis Zemkauskas:
35 viršuje, 48 apačioje, 75

Linas Žemgulis:
255 viduryje, 256, 274–275

Kaunas –
Europos kultūros sostinė
2022

Strateginiai partneriai ir rėmėjai:
Lietuvos Respublikos Vyriausybė
Kauno miesto savivaldybė
Kauno rajono savivaldybė

Bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos integralios bibliotekų
informacinės sistemos (LIBIS) portale
ibiblioteka.lt

ISBN 978-609-8317-15-2

Leidėjas
Kaunas – Europos kultūros
sostinė 2022

Idėjos autorė
Daiva Price

Pagrindinė sudarytoja
Ana Kočegarova-Maj

Sudarytojai
Kotryna Lingienė
Virginija Vitkienė
Rytis Zemkauskas

Vertėja iš anglų kalbos
Skaistė Aleksandravičiūtė

Redaktorė
Skaistė Aleksandravičiūtė

Leidybos projekto vadovė:
Ugnė Ugenskaitė-Joskaudė

Dizainerė:
Eglė Simonavičiūtė

Asistuojantis dizaineris:
Karolis Rūkas

Popierius
Munken Print White 100
Munken Print White 300
Multiart Gloss 150

Šriftai
Founders Grotesk
SangBleu Kingdom

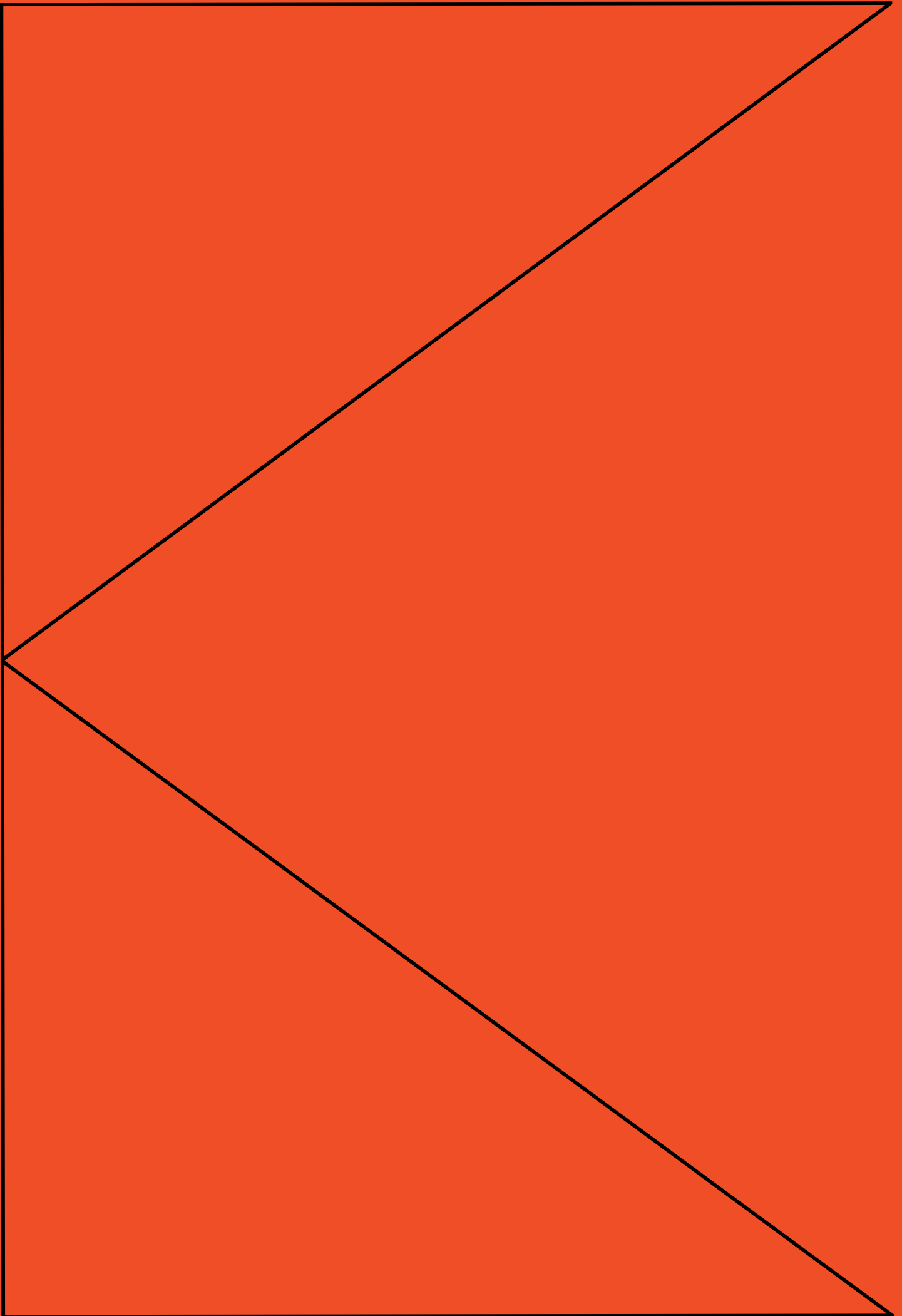
Spaustuvė
KOPA

Tiražas
300 vnt.

Kaunas 2023

Iš
šiuolaikinės į...

„Kaunas 2022“. Liudininkų parodymai –

„Kauno – Europos kultūros sostinės 2022“ ataskaitų diptiko dalis. Tai asmeninių refleksijų, atsiminimų, nuomonių apie projektą „Kaunas 2022“ rinkinys, kurį sudaro daugiau kaip 100-o projekto kūrėjų, partnerių, rėmėjų ir dalyvių citatų. Knygoje pasakojami įvykiai aprėpia laikotarpį nuo 2012 m. užsimezgušios, sentimentais ir ambicingomis vizijomis pažymėtos „Kauno 2022“ pradžios iki daugiausiai praktinių projekto valdymo ir prodiusavimo įgūdžių pareikalavusių 2022-ųjų. Publikacija kartu su trimis metodinėmis knygomis, pristatančiomis bendruomenių įtraukimo, jaunimo įgalinimo ir savanorystės praktikas, sudaro ataskaitų seriją ir papildo duomenimis grįstą tyrimų ir apklausų rezultatų suvestinę „Kaunas 2022“. Tyrimo išvada.